

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ”

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов, 66
Tel. + 359 /73/ 8855 01, Fax: + 359 /73/ 8855 16

E-mail: info@aix.swu.bg
<http://www.swu.bg>

ИНФОРМАЦИОНЕН ПАКЕТ

/ ECTS /

Въведение

III. Катедра “Финанси и отчетност”

Катедра “Финанси и отчетност” подготвя специалисти в образователно направление “Икономика” по следните специалности :

1. „Финанси”
2. „Счетоводство и контрол”
3. «Международни икономически отношения».

Учебните планове по тези специалности са съобразени с изисквания за получаване на образователно-квалификационна степен “бакалавър” за специалност „Счетоводство и контрол” и за бакалавър и магистър за специалност „Финанси” и бакалавър и магистър по „Международни икономически отношения”.

Учебното съдържание на специалността “Финанси” е насочено към получаване на задълбочени знания, свързани с различните форми на финансово посредничество, инвестиционно

поведение и контрол във финансовата област. В процеса на обучението студентите придобиват умения финансово управление на различни бизнес структури, финансов и данъчен контрол, за основните принципи за формиране, разпределение и контрол по законосъобразността на държавните и общински финанси. Теоретичната подготовка на студентите се разширява чрез задълбочено изучаване на основните базисни икономически дисциплини, компютърни и информационни системи, планиране и прогнозиране, управление на трудови ресурси.

Учебният план на специалност “Финанси” съдържа следните основни дисциплини:

- Математика – I и II част;
- Макро- и Микроикономика ;
- Икономически теории;
- Основи на управлението;
- Основи на правото;
- Информатика;
- Счетоводство;
- Финанси;
- Статистика;
- Финанси на предприятието;
- Инвестиции и инвестиционна политика;
- Основина застраховането
- Банково дело;
- Основи на финансовия контрол;
- Международни финанси;
- Банково счетоводство;
- Фондови борси;
- Финансов мениджмънт;
- Информационни системи;
- Чужди езици по избор;
- Стопанска история;
- Планиране и прогнозиране;
- Европейско икономическо сътрудничество;

- Социално осигуряване и социална политика;
- Данъчен контрол;
- Бюджетно счетоводство;
- Банково счетоводство и др.

Образователните цели на специалността са две:

- подготовка на специалисти по Финанси с образователно-квалификационна степен “бакалавър”;
- подготовка на специалисти по Финанси с образователно-квалификационна степен “магистър”

Основна е първата цел – подготовката на бакалаври по Финанси, с оглед на изискванията за обучението на студенти по специалността “Финанси”. Срокт за придобиване на образователно-квалификационна степен “бакалавър” е 4 години.

Магистърската програма е обект на интерес от страна на все по-голям брой студенти, желаещи да получат специализирани знания в конкретна област на финансовото посредничество. Тя се придобива в съответствие с изискванията на ЗВО.

В специалност «Финанси» се приемат кандидати със завършено средно или висше образование, които полагат писмен изпит, избран от тях – български език, математика, история или география. Обучението за получаване на образователна степен “бакалавър” завършва с държавен изпит по специалността за завършващите бакалавърска степен със защита на дипломна работа за завършващите със среден успех от курса на следването не по-малък от Много добър 4,50 или писмен държавен изпит. За получаване на образователно-квалификационна степен “магистър” завършва със защита на дипломна работа.

Учебните занятия се провеждат в дните от понеделник до събота. Продължителността на учебния час е 45 минути с междучасие не по-малко от 15 минути. Учебната дейност се провежда под формата на лекции, семинари, упражнения, курсови работи, учебно- и научно-изследователска работа, консултации и стаж по специалността.

Знанията и уменията на студентите се оценяват чрез изпити, текущи оценки и защита на курсови работи. Оценяването се извършва по шестобална система – слаб (2); среден (3); добър (4);

много добър (5) и отличен (6). Семестриалните изпити се провеждат предимно в писмена форма. Текущата оценка е равностойна на оценката от семестриалния изпит и тя се провежда по дисциплини, позволяващи поетапно да се оценява усвояването на знанията по учебната дисциплина. Курсовата работа се защитава от студента пред преподавателя-ръководител или пред комисия.

Обучението на студентите завършва с полагане на държавен изпит или защита на дипломна работа. До държавен изпит се допускат онези студенти, които са положили успешно всички семестриални изпити и са провели преддипломния си стаж.

Завършилите бакалавърска степен по специалността “Финанси” придобиват висока общоикономическа, специализирана, правна, и езикова култура и познания за развитието на финансите и финансовото посредничество в глобализиращия се финансов свят. Способни са да проявяват умения за общуване, емоционална устойчивост, деловитост, организационна култура, умения заработа в екип. Те са в състояние да прилагат комплексно получените знания в дейностите от различните форми на предлагане на финансови услуги – банковата система, застрахователни и осигурителни компании, осигурителни дружества, инвестиционни посредници, фирмени финанси, данъчния и митрически контрол., да се ориентират свободно в информацията за процесите в глобалната финансова мрежа, да планират, организират и провеждат дейности, свързани с основните си професионални функции, свободно да владеят писмено и говоримо чужд език и да осъществяват беседи и диалози от общ и специален характер, да използват и съставят нормативни и правни документи в сферата на публичните и корпоративни финанси.

Завършилите специалността “Финанси” могат да работят във всички звена и институции, управляващи публични и корпоративни финанси. Могат да се реализират като:

- служители в БНБ и звената на банковата система;
- служители в Министерството на финансите и неговите структури и агенции - Национална агенция за приходите, Национална агенция “Митници”, Национална

агенция за финансов контрол, Комисия по финансов надзор;

- изследователи в научни институти и преподаватели във висши училища;
- специалисти в отделите за изпълнение на централния и общинските бюджети;
- експерти в застрахователни, осигурителни и пенсионни дружества по управление на лични осигурителни инвестиции на гражданите;
- Служители в Министерство на вътрешните работи по запазване на законността и превенция на нарушенията срещу финансовата система.

Катедра “Финанси и отчетност” използва модерна материална база за развитие на своята образователна и научна дейност, включваща два корпуса и фондовете на Университетска библиотека и Регионална библиотека. Оборудвани са две компютърни зали за самостоятелна работа и обучение на студентите. Център по предприемачество и Лаборатория за изследване и насърчаване практическата реализация на студентите.

Лабораторията за изследване и насърчаване практическата реализация на студентите осигурява възможност на студентите за овладяване и прилагане в реални условия на основните компютърни счетоводни и финансови информационни пакети, за което са установени трайни контакти с фирми, дистрибутори и поддържащи такъв тип софтуер.

Центърът по предприемачество е структуриран и изпълнява поставените му цели и задачи в изпълнение на Целеви инфраструктурен изследователски проект, финансиран от Форда за научни изследвания на Министерство на образованието и науката.

Мисията на Центъра е да координира съвместни програми за обучение и изпълнение на проекти по национални и международни програми за трансгранично сътрудничество, финансирани от европейски фондове.

Аудиториите са оборудвани с компютърни конфигурации за преподавателите и медийни проектори за подобряване

качеството на преподаване с постоянна връзка с Интернет. В настоящия момент специалност “Финанси” използва 7 аудиторни учебни зали и две специализирани компютърни учебни лаборатории – с общо 420 работни места.

Обособените административни части на катедрата включват: учебен отдел и кабинети на преподавателите; Кабинетът на преподавателите е оборудван със съвременни офис-мебели, компютри, свързани в Интернет и телефон за вътрешна връзка.

Университетската библиотека предоставя на студентите и преподавателите за ползване и 12 специализирани заглавия от текущи периодични - български и чужди издания.

Преподавателите и студентите от специалност “Финанси” могат да ползват автоматизирана библиотечна_информационна система върху 18 компютъра със следните бази данни:

- каталог на наличната литература;
- каталог на периодичните издания;
- правно - информационна система СИЕЛА.

Университетска библиотека предлага следните библиотечни и информационни услуги:

- заемане за дома;
- заемане в читалня;
- заявка за търсена книга;
- запазване на библиотечен документ в читалня.
- писмени тематични библиографски справки;
- устни тематични библиографски справки.

Информационното осигуряване на научно-изследователската дейност в специалност “Финанси” се подпомага и от изградената компютърна система. Мрежата е изградена централизирано, като се осигурява унифициран достъп до учебните ресурси и Internet - услугите за всички регистрирани потребители, независимо от работната станция и залата, от която се реализира достъпът до системата.

Учебната компютърна мрежа е свързана с университетската компютърна мрежа чрез Wireless Internet Lan 11 mBs и използва сегмент от 64 реални IP адреса от адресното

пространство на ЮЗУ “Неофит Рилски”. Осигурен е пълен достъп до всички Internet - услуги във всички учебни компютърни лаборатории, катедри и преподавателски кабинети. Създадени са условия за студентите от специалност “Финанси” да ползват web и mail-сървър на университета, електронна поща, web базирани приложения.

Софтуерното обезпечаване на учебния процес и научно-изследователската дейност на специалност “Финанси” са съобразени със съдържанието на учебните програми по съответните дисциплини и с научните интереси на преподавателите и водените от тях научно-изследователски колективи. Изхожда се също така от възможностите за лицензиране на използвания софтуер, като се търси баланс между комерсиалния и GPL-софтуер, което е водеща тенденция в много университети. Друг елемент при избора на софтуер е сключеният между Министерство на образованието и науката и фирмата Microsoft договор за ползване на широк кръг нейни софтуерни продукти за учебни цели в системата на образованието. Специалност “Финанси” ползва изградените WWW и MAIL-сървър, които поддържат Web-пространството и електронната поща на преподавателите и студентите от специалността и сайта на Стопанския факултет , където всеки може да получи информация за:

- специалността “Финанси”;
- преподавателите от катедрата;
- възможностите за международните контакти и сътрудничество.
- продължителност на очните занятия на задочниците и програмите за обучение – по специалности и по курсове;
- продължителност на семестрите за редовните студенти;
- изпитни сесии - съдържа датите за семестриалните изпити по специалността и форма на обучение като страницата ежедневно се актуализира.

- държавна изпитна сесия – дати за държавни изпити и защиты на дипломни работи по специалността и форма на обучение.
- резултати от семестриални изпити - съдържа резултати от семестриалните изпити на студентите от първи до четвърти курс на специалност “Финанси”, т.е. всеки студент може да направи академична справка за студентското си положение (положени успешно и неположени изпити), без за това да е необходимо да търси връзка или да посещава катедрата.
- въпросници по учебните дисциплини и научната литература.

Студентите от специалност “Международни отношения” ползват и изградената богата университетска спортна база.

Съдържание на учебния план

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ИКОНОМИКА
 ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. ИКОНОМИКА
 ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: БАКАЛАВЪР ПО ФИНАНСИ
 ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: БАКАЛАВЪР ПО ФИНАНСИ
 СРОК НА ОБУЧЕНИЕ :: 8 СЕМЕСТЪРА
 ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ : РЕДОВНО
 КОД:05.45_4.3.20

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Микроикономика	8,0	Макроикономика	8,0
Математика - I част	5,0	Математика - II част	5,0
Основи на правото	6,0	Икономически теории	6,0
Информатика	6,0	Избираема дисциплина - II	6,0
Избираема дисциплина - I	5,0	Избираема дисциплина - III	5,0
Спорт	0,0	Спорт	0,0
Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
Английски език	5,0	Избираеми дисциплини II	
Немски език	5,0	Стопанска история	6,0
Френски език	5,0	Бизнес комуникации	6,0
Италиански език	5,0	Избираеми дисциплини III	
Испански език	5,0	Английски език	5,0
		Немски език	5,0
		Френски език	5,0

		Италиански език Испански език	5,0 5,0
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Маркетинг	8,0	Счетоводство	8,0
Основи на управлението	6,0	Финанси	9,0
Статистика	6,0	Избираема дисциплина - VI	5,0
Избираема дисциплина - IV	5,0	Избираема дисциплина - VII	5,0
Избираема дисциплина - V	5,0	Избираема дисциплина - VIII	3,0
Спорт	0,0	Спорт	0,0
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини) Избираеми дисциплини IV Планиране и прогнозиране Управление на човешките ресурси Избираеми дисциплини V Европейско икономическо сътрудничество Сравнителни икономически системи	5,0 5,0 5,0 5,0	Избираеми дисциплини (студентите избират три дисциплини) Избираеми дисциплини VI Икономика на труда Социология Избираеми дисциплини VII Цени и ценова политика Регионална икономика Избираеми дисциплини VIII Иконометрия Философия	5,0 5,0 5,0 5,0 3,0 3,0
	Общо 30		Общо 30
Трета година Първи семестър	ECTS кредити	Трета година Втори семестър	ECTS кредити
Финанси на предприятието	8,0	Банково дело	8,0
Инвестиции и инвестиционна политика	5,0	Основи на финансовия контрол	5,0
Основи на застраховането	6,0	Счетоводство на предприятието	6,0
Избираема дисциплина - IX	3,0	Избираема дисциплина - XI	5,0
Избираема дисциплина - X	8,0	Избираема дисциплина - XII	6,0
Спорт	0,0	Спорт	0,0
Избираеми дисциплини Избираеми дисциплини IX Финансово право Търговско право Банково право Избираеми дисциплини X Теория на парите и кредита Класически и съвременни парични теории Теория на финансовите пазари	3,0 3,0 3,0 8,0 8,0 8,0	Избираеми дисциплини XI Социално осигуряване и социална политика Комуникационна политика Управление на малкия бизнес Избираеми дисциплини XII Финансов анализ Финансово планиране	5,0 5,0 5,0 6,0 6,0
	Общо 30		Общо 30

Четвърта година Първи семестър Международни финанси Банково счетоводство Избираема дисциплина - XIII Избираема дисциплина - XIV Избираема дисциплина - XV Преддипломен стаж и защита на курсов проект Спорт	6,0 5,0 6,0 5,0 5,0 3,0 0,0	Четвърта година Втори семестър Фондови борси Финансов мениджмънт Информационни системи Спорт Държавен изпит или защита на дипломна работа	8,0 8,0 4,0 0,0 10,0
Избираеми дисциплини XIII Данъчен контрол Валутен и митнически контрол Финансов контрол в ЕС Избираеми дисциплини XIV Бюджетно счетоводство Национални и международни счетоводни стандарти Избираеми дисциплини XV Общински финанси Фискална децентрализация Мениджмънт в публичния сектор	6,0 6,0 6,0 5,0 5,0 5,0 5,0 5,0 5,0	Избираеми дисциплини XIII Данъчен контрол Валутен и митнически контрол Финансов контрол в ЕС Избираеми дисциплини XIV Бюджетно счетоводство Национални и международни счетоводни стандарти Избираеми дисциплини XV Общински финанси Фискална децентрализация Мениджмънт в публичния сектор	6,0 6,0 6,0 5,0 5,0 5,0 5,0 5,0 5,0
	Общо 30		Общо 30
ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ Международен финансов мениджмънт Управление на продажбите и бизнес логистика Рекламна политика Маркетингови проучвания Управление на качеството Предприемачество Европейско счетоводно законодателство Европейска икономическа интеграция Годишни финансови отчети	ECTS кредити 6,0 6,0 6,0 6,0 6,0 6,0 6,0 6,0 6,0		

ОБЩО ЗА 4 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 240 КРЕДИТА

Описание на учебните дисциплини

МИКРОИКОНОМИКА

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Пламен Пъчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Икономически теории"

Анотация:

Курсът трябва да подпомогне студентите-първокурсници от икономическите дисциплини да разберат и осмислят същността, вътрешните връзки и взаимозависимостите между различните обекти и субекти в теоретичната икономика, което да подпомогне тяхната правилна ориентация във всички общи и частни дисциплини, които те впоследствие ще изучават в хода на своето обучение. Според Мансур Олсън предмет на МИКРОИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ Е "ПОВЕДЕНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ И ОБОСОБЕНИ ЦЕНТРОВЕ НА ВЗЕМАНЕ НА /ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОДОБНИ/ РЕШЕНИЯ ВЪВ И ПО ПОВОД ТЕХНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ПАЗАРИ НА ПРОЯВА, КАКТО И ВЗАИМОВРЪЗКИТЕ, КОИТО ВСЕКИ Е ДЛЪЖЕН ДА ОТЧИТА В СВОЯТА /ИКОНОМИЧЕСКА И ПОДОБНА/ ДЕЙНОСТ"/. От тази гледна точка курсът е ориентиран предимно към анализа на основни аспекти от теорията и практиката на пазарната икономика от демократичен тип. В него се изясняват основни методологически постановки и се прави преглед на стопанските закони, валидни за цялата стопанска сфера /тези, имащи универсално значение/. После върху тях се "налагат" различни "надстроечни" въпроси, касаещи едни или други аспекти в дейността на стопанските субекти и обекти в широк смисъл. Целта е да се обоснове тезата, че цялостната икономическа дейност имат както пряка, така и косвена връзка с основни въпроси на търсенето и предлагането, "силните" и "слаби" импулси на пазара, въпросите на "равновесието", на ефективността и рентабилността, на провеждането на специфично планиране, отчитането на задължителни условия, осигуряващи стопанското развитие на субектите в дългосрочен план и т.н.

В лекционния курс се анализират различните аспекти от поведението на стопанските субекти и обектите на стопанска дейност по повод и в зависимост от сложната и взаимнообвързана система на пазара в цялото тяхно своеобразие и многопластовост.

Упражненията предполагат активно участие на студентите в дискусиите в залата, подготовката в писмен и устен вид на собствени виждания по лекционните теми, анализ на казуси, решаване на прости задачи и др.п.

Учебната дисциплина има за цел:

- да формира у студентите детайлни познания по основи на пазарната икономика като цяло и усещане за всички сложни вътрешни взаимовръзки на субектите и обектите в нея;
- да «икономизира» тяхното мислене като бъдещи специалисти-теоретици и/или мениджъри в съответната стопанска област;
- да ги запознае с най-новото ниво на знания и по някои дискуссионни въпроси от теоретичен и практически характер в обем, усвоим от тях на образователното равнище, на което се намират, като им позволи да трупат «надстроечни» знания въз основа на обема данни и факти, с които се сблъскват в своя реален икономически път.

Осигуряване на разбираемост за сложните вътрешни връзки и взаимозависимости на икономическата теория поради факта, че студентите нямат до този момент необходимата обща теоретична подготовка.

След завършване на курса по Микроикономика студентите трябва:

- Да са придобили знания и да имат поглед върху широк кръг въпроси, касаещи теоретичните постановки на икономикса като цяло и отношение към практически стопански явления в частност. Те трябва да бъдат запознати с възможностите за активно приложение на знанията си за по-ефективно поведение и практическа дейност в условията на пазарноикономически устройствен ред.

Курсът е базиран на лекции, упражнения и самостоятелна извънаудиторна работа на студентите:

1. Аудиторна заетост:

- лекции върху основните теми – продължителност 30 часа;
- упражнения по предварително зададени въпроси и/или по текущи проблеми, разширяващи погледа върху основните проблеми и теми в лекционния материал – 15 часа.

2. Извънаудиторна заетост:

- самостоятелно разработване на проблемите и обосновка на собствени мнения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Въведение в теоретичния микроикономикс

3 часа

Тема 2. Предмет на микроикономикса. Роля и място на пазара – пазарен механизъм

4 часа

Тема 3. Устройство на схема на пазарната икономика – агенти, потоци, вътрешни взаимоотношения и обвързки. Отношения на собственост и др.

3 часа

Тема 4. Структуриране на пазарноикономическата околна среда – стопански субекти и обекти

4 часа

Тема 5. Понятие за благо в икономиката; Теория за ограниченост на благата – видове блага

3 часа

Тема 6. Обоснованост на икономическите решения. Начини и форми за генериране на решения и за тяхната реализация – теоретични аспекти

4 часа

Тема 7. Факторна теория – фактори на производството

4 часа

Тема 8. Разделение на труда в съвременни условия и неговото влияние върху поведението на пазарните субекти

4 часа

Тема 9. Формиране на капитал в икономическата система. Финансови показатели на икономическата ефективност

3 часа

Тема 10. Стопанска политика – същност и цели на стопанската политика – макро и микро ниво

3 часа

Тема 11. Структуриране на пазара – наследени структури, стихийно и целенасочено структуриране

3 часа

Тема 12. Параметриране на пазара

2 часа

Тема 13. Понятие за планиране в пазарно-икономически условия

2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Пазарът – основни функции и закономерности

4 часа

Тема 2. Закони на Госен

2 часа

Тема 3. Пазарно равновесие и фактори, които му влияят

4 часа

Тема 4. Пазарна еластичност – фактори на влияние

4 часа

Тема 5. Същност и анализ на производствената функция

4 часа

Тема 6. Крива на Филипс

2 часа

Тема 7. Ценообразуването на различните видове пазарни структури и възможности за оптимизация в рамките на дадена стопанска единица

4 часа

Тема 8. Данъчна система и пазарни цени

2 часа

Тема 9. Преговор на целия материал, обяснение на неясни въпроси и практическа проверка на знанията чрез обща дискусия

4 часа

ЛИТЕРАТУРА

1. Проф. Стоядин Савов "Икономикс", С. 1996 г. – в два тома.
 2. Проф. Камен Миркович, "Икономикс", С. 2001 г.
 3. Проф. Полъ Самуэлсон "Економика", М. 1976 г. /Препоръчително е да се ползват учебниците на този автор – самостоятелно или в съавторство с Нордхаус на съответните западни езици, които студентът владее/
 4. Проф. Гернот Хартман "Пазарна икономика", С. 1992 г. – в две части
 5. Елена Бояджиева "....."
- Интернет ресурси – ВИКИПЕДИА и т.н. – според основните разглеждани теми.

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 8.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

МАТЕМАТИКА I ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 1

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Методи Аслански

Преподавател на основен трудов договор в Природо-математически факултет

Анотация:

В курса на обучение по дисциплината се дават необходимите начални знания за решаване на системи линейни уравнения, функция- граница и производна, изследване на функция, интеграл и приложение на определен интеграл, и някои видове обикновени диференциални уравнения от първи, както и от по-висок ред.

Изучават се основните видове съединения – вариации, пермутации, комбинации, необходими за изложението на количествените методи за обработка на данните, да се получат основни знания от теория на вероятностите, на база на които се изграждат методите на математическата статистика.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения
1.	Множества и изображения	1	1
2.	Реални числа	1	1

3.	Комбинаторика	1	1
4.	Математическа индукция	1	1
5.	Детерминанти. Системи линейни уравнения Полиноми	1	1
6.	Координатни системи	1	1
7.	Права в равнина	2	1
8.	Линии в равнина	2	1
9.	Безкрайни числови редици	1	1
10.	Функции на една реална променлива	1	1
11.	Непрекъснати функции	1	1
12.	Производна и диференциали на функция	2	1
13.	Основни теореми на диференциалното смятане	2	1
14.	Изследване на функция	1	1
15.	Неопределен интеграл	1	1
16.	Определен интеграл	2	1
17.	Геометрични приложения на определен интеграл	1	1
18.	Приблизителни смятане на интеграли	1	1
19.	Обикновени диференциални уравнения	1	1
20.	Елементи от теория на вероятностите	1	1

V. ЛИТЕРАТУРА

- 1 К. П. Чимев Висша математика и статистически методи. Наука и изкуство. 1990 г.
- 2 В.А. Илин, В.А. Садовничи, Бл. Сендов, Математически анализ. С., Наука и изкуство, 1979 г.
- 3 Д. Дойчинов, Математически анализ в крайно мерни пространства, С., Наука и изкуство, 1978 г.
- 4 Я. Тагамитски, Диференциално смятане, С. Наука и изкуство, 1978 г.
- 5 Я. Тагамитски, Интегрално смятане, С., Наука и изкуство, 1978 г.
- 6 С. Манолов и др. Висша математика. 1, 2, 3, 4 част, С., Техника, 1977 г.
- 7 Проданов, Хаджииванов, Чобанов, Сборник от задачи по диференциално и интегрално смятане. 1 част, С., Наука и изкуство, 1976 г.
- 8 Берман Г. Н. Сборник задач и упражнения по математическому анализу. М., 1985 г.
- 9 Демидович Б. П. Сборник задач и упражнения по математическому анализу. М., 1977 г.

К. Чимев Сл. Щраков. Изв. Мирчев Ръководство за решаване на задачи по математика. Благоевград, 1995 г.

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се

разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задачи за самостоятелно решаване, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на формулния апарат, поддържан от дисциплината, модели, методи, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

2. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на I-ви семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение

ОСНОВИ НА ПРАВОТО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Александър Димитров

Гост-преподавател към Стопански факултет

Анотация:

Курсът систематизира правната уредба на образованието в националното законодателство във взаимодействието ѝ с основните отрасли на публичното и гражданско право.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения
1.	<u>Основи на правото и обща теория на правото. Произход и същност на правото</u>	2	
2.	<u>Систематизация на позитивното право. Публично и частно право</u>	2	
3.	<u>Обща характеристика на източниците на правото. Класификация.</u>	2	
4.	<u>Правни норми - определение и видове. Действие на правните норми.</u>	2	
5.	<u>Юридически факти и правоотношения. Действие на правото.</u>	2	
6.	<u>Тълкуване на правото - понятие и видове. Прилагане на правото.</u>	2	
7.	<u>Субекти на правото. Физически и юридически лица. Обща характеристика, понятия.</u>	2	
8.	<u>Гражданско-правен статут на физически лица. Правоспособност и дееспособност.</u>	2	
9.	<u>Правни белези в гражданско-правния статут на физическите лица.</u>	2	
10.	<u>Юридически лица - понятие и видове. Гражданско-правен статут на юридическите лица.</u>	2	
11.	<u>Вещни правоотношения в туризма. Взаимодействие със закона за държавната собственост и закона за общинската собственост.3</u>	2	
12.	<u>Специфични икономически правила в системата на туризма. Трудови правоотношения в системата на туризма - понятие и обща характеристика.</u>	1	
13.	<u>Трудови договори - понятие и видове, конкурси и правила. Правен режим на работното време, почивките, отпуските в туризма. Трудово възнаграждение и системата на работната заплата.</u>	1	
14.	<u>Трудова дисциплина и дисциплинарна отговорност.</u>	1	

	<u>Прекратяване на трудовите отношения в туризма. Класификация.</u>		
15.	<u>Осигурителни правоотношения на работниците и служителите в туризма. Колективно трудово договаряне - обща характеристика, понятие и принципи.</u>	1	
16.	<u>Финансови правоотношения на работниците и служителите в туризма. Колективно трудово договаряне - обща характеристика, понятие и принципи.</u>	1	
17.	<u>Международно-правни нормативни актове в туризма.</u>	1	
	<u>СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ</u>		
1.	<u>Трудово право - предмет на трудовото право. Източници. Трудови правоотношения - възникване, изменение и прекратяване.</u>		6
2.	<u>Трудов договор - същност и съдържание. Сключване на трудовия договор. Видове трудови договори. Недействителност на трудовия договор.</u>		6
3.	<u>Основни задължения на страните на трудовите правоотношения. Прекратяване на трудовото правоотношение.</u>		6
4.	<u>Правно регулиране на гражданските правоотношения с международен елемент. Механизъм на действие на преките и отпращащите норми.</u>		6
5.	<u>Стълкновение на закони в МЧП - същност и видове. Способы за предотвратяване на стълкновението на закони.</u>		6

ЛИТЕРАТУРА

1. Бержел Ж.Л., Обща теория на правото, Бл 1993 г.
2. Ганев В., обща теория на правото, т.1 и т.2, С. 1993 г.
3. Ганев В., Курс по обща теория на правото, С. 1993 г.
4. Торбов Ц., История и теория на правото, С. 2000 г.
5. Бойчев Г., Юридическа санкция, С. 1999 г.
6. Бойчев Г., Юридическа отговорност, С. 1999 г.
7. Бойчев Г., Правонарушение, С. 1999 г.
8. Михайлов, Обща теория на правото, лекции, С. 1993 г.
9. Златарев Е, Д. Милкова и др., Основи на правото, кн. Втора, С. 2000г.
10. Златарев Е Г. Боянов и др. Основи на правото, кн. Първа, С. 1999 г.
11. Митков В., Р. Рачев, Основи на правото, Варна 1994 г.

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

3. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИНФОРМАТИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 1

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Славчо Щраков

Преподавател на основен трудов договор към Природо-математически факултет

Анотация:

Учебната програма е съобразена с единните държавни изисквания. Акцентът в програмата е поставен върху обучението на студентите върху основните операционни системи, възможности за ползване на Интернет базирани ресурси и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

<u>№</u>	<u>Т е м а</u>	<u>Лекции</u>	<u>Упражнения</u>
<u>1.</u>	<u>Въведение</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>2.</u>	<u>Алгоритми и средства за описанието им</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>3.</u>	<u>Алгоритми езици и програми.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>4.</u>	<u>Операционни системи.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>5.</u>	<u>Структура и управление на дисковата памет.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>6.</u>	<u>Файлове и операции с тях..</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>7.</u>	<u>Графични операционни системи.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>8.</u>	<u>Стартиране на windows.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>9.</u>	<u>Управление на програмите и файловете в WINDOWS.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>10.</u>	<u>Управление на програмите и файловете в WINDOWS 95.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>11.</u>	<u>Въведение в текстообработващи програми.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>12.</u>	<u>Форматиране на символи и параграфи.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>13.</u>	<u>Стилове и шаблони при текстообработка. Бизнес кореспонденция-</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>14.</u>	<u>Документи с текст, таблици графики и формули.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>15.</u>	<u>Въведение в бази данни и електронни таблици.</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>16.</u>	<u>Релационни модели от данни.</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>17.</u>	<u>Операции с бази от данни.</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>18.</u>	<u>Процедури с бази от данни.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>19.</u>	<u>Проектиране на бази от данни.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>20.</u>	<u>Microsoft Excel – основен програмен продукт за обработка на бази от данни, включително и в икономиката.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>21.</u>	<u>Формули и диаграми в Microsoft Excel.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>

<u>22.</u>	<u>Операции и процедури с бази от данни в Microsoft Excel.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>23.</u>	<u>Компютърни мрежи.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>24.</u>	<u>Модел OSI за мрежова архитектура.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>25.</u>	<u>Модел Internet за мрежова архитектура.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>26.</u>	<u>Основни услуги в Internet.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>27.</u>	<u>Други услуги и системи за работа в Internet.</u>	<u>1</u>	<u>1</u>

ЛИТЕРАТУРА

1. “Информатика – Операционни системи MS-DOS”- Павел Азълов, ASIO, 1996 г.
 2. “Информатика Операционни системи Windows”- Павел Азълов, ASIO, 1996 г.
 3. “Microsoft – MS-DOS User’s Guide” –1994 г.
 4. “Microsoft Word” (бързи резултати), -1994 г.
 5. “Да научим Excel 5.0 за Windows”-1994 г.
 6. “Програмиране - Основен курс” – Павел Азълов, 1995 г.
 7. “Локални мрежи”- К. Боянов и др., с. Техника, 1989 г.
 8. “Introduction to the Internet protocols” – Ch. Hedric, New Jersey, Rutgers, 1987.
- “Internet & nt Internet” – 1997 г

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

4. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на разработените задания;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение

АНГЛИЙСКИ ЕЗИК I ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: Първи

Методическо ръководство: Ст. ас. Гургана Ангелова

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Туризм"

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината се основава на общата програма по английски език за образователно-квалификационната степен бакалавър. Включва развиване на четирите вида комуникационни умения – говорене, четене, слушане и писане, като целта е да се задълбочат познанията на студентите по характерните особености на употребата на езика, да се обогати техния речников запас, познанията им по отношение на лексикалното богатство на английския език, да се разбират основните разлики между британския и американския стандарт. В същото време се развиват познанията им в областта на граматиката, като всички посочени умения трябва да се развият в способност за самостоятелно съставяне на свързани текстове. Необходимо е постоянното участие на студентите в семинарните занятия, както и самостоятелна подготовка, която да бъде обект на наблюдение и контрол.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ - 15 учебни седмици по 3 часа седмично

Семес- триална седмица	Теми за четене, слушане с разбиране и дискусия	Граматични упражнения	Създаване и работа с текст
1.	Introduction into the course and placement test	---	---
2.	Shopping habits 1	Present tenses. Abbreviations and numbers.	Dealing with spelling and punctuation mistakes in a composition
3.	Shopping habits 2	Using prepositions. Look and see - idioms	Writing an advertisement
4.	Leisure activities 1	Articles. Using prefixes	Writing a narrative
5.	Leisure activities 2	Prepositions of position and direction. Make and do - idioms	Bulgarian-English translation
6.	Nature and environment 1	The Past. Negative prefixes	Reading comprehension
7.	Nature and environment 2	Compound prepositions. Get - idioms	Essay correction
8.	Progress test 1	Progress test 1	Progress test 1
9.	Transport and travel 1	Modal verbs. Using suffixes	Finding linking words and phrases in a text
10.	Transport and travel 2	Come and go – idioms. Using prepositions	Layout of letters
11.	Somewhere to live 1	The Future. Using prepositions	Bulgarian-English translation
12.	Somewhere to live 2	Word formation	Reading comprehension
13.	Science and technology 1	Using the passive. Prepositions	Explaining a process
14.	Science and technology 2	Keep and take - idioms	Essay writing
15.	Progress test 2	Progress test 2	Progress test 2

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия
Необходимо е постоянното участие на студентите в семинарните занятия, както и самостоятелна подготовка, която да бъде обект на наблюдение и контрол. Обучението на студентите включва тяхното активно участие в семинарните занятия, а също така и непрекъсната подготовка, текущи презентации, писмени проекти, наблюдение и контрол. Контролът се реализира в специална форма като комплекс от индивидуални задачи и изисквания за участие в учебния процес, две оценки по време на семестъра върху изучения материал, които представляват 30% от общата оценка на финалния изпит (при 40 % от писмения финален изпит и 30% от устния финален изпит).

ПОМОЩНИ СРЕДСТВА:

- Касетофон или CD player
- Мултимедия
- Компютърна конфигурация и мултифункционално устройство - ксерокс, принтер и сканер
- Комплект текстове за самостоятелна подготовка
- Комплект текстове за допълнителна работа по време на семинарните упражнения

3) Форми за извънаудиторна заетост
Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: българо-английски и английско-български преводи, разнообразни писмени задачи, тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от упражненията, разработване на презентация.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Оценяването е комплексно и включва:

- Индивидуална задача
 - Домашна работа
 - Междинен тест
 - Тест в края на семестъра
- общо: 30 точки
- Финален изпит – в края на ЗС: писмен (диктовка, тест, писмена задача) – 40 точки; устен (дискусия върху статия на актуална тема, включена в учебния материал)– 30 точки.

Скала на оценяване:

- ✓ Отличен: 90 – 100 т.
- ✓ Мн. добър: 80 – 90 т.
- ✓ Добър: 70 – 80 т.
- ✓ Среден: 60 – 70 т.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: Първи

Методическо ръководство: Гл.ас.д-р Теодора Кирякова

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Туризм"

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Анотация:

Практическият курс по немски език на I ниво, I Част цели въвеждането в основите на немския език – азбука, цифри, падежни форми, лични местоимения, глаголни форми и сегашно време. Изграждането на основни познания в областта на лексиката и граматиката на съвременния немски език е необходимата база за по-нататъшното изучаване на дисциплината и усвояването на езикови навици за комуникация на специализирания чужд език.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ - 15 учебни седмици по 3 часа седмично

<u>Lektion</u> <u>(Thema und</u> <u>Wortschatz)</u>	<u>Grammatik</u>	<u>Lesen</u>	<u>Hören</u>	Лек ции	Упражнения
Lektion 1 Ertste Kontakte Sich begrüßen; Sich und andere vorstellen; Buchstabieren; Telefonieren: falsch verbunden; Rechnen; Beruf und Herkunft angeben und danach fragen; Zahlen bis 100	Aussagesatz; Wort- und Satzfrage; Personal- pronomen; Imperativ "Sie"; Konjugation des Verbes im Präsens; Modalverb "möchten"	1. Düsseldorf ist international; 2. Leute, Leute; 3. Wer bin ich?; 4. Herr Weiß aus Schwarz	1. Adressen; 2. Leute stellen sich vor; 3. Tramper im Auto		7
Lektion 2 Gegenstände im Haus und Haushalt Gegenstände benennen und beschreiben; Preisangaben verstehen und notieren; Richtigstellen; Zahlen bis 1000	Bestimmter und unbestimmter Artikel; Negation; Possessiv- pronomen	1. Badenia - Küchen; 2. "Dies & Das"; 3. Alles ganz modern	1. Versteigerung		5
Lektion 3 Essen und Trinken Essgewohn- heiten beschreiben; Im Restaurant bestellen und bezahlen;	Akkusativ; Verben mit Vokalwechsel; Modalverb "können"; Imperativ 2. Person Singular und Plural	1. Speise-karte; 2. Lebens- mittelanzeige; 3. Bierlexikon; 4. Ein schwieriger Gast	1. Inter-views; 2. Bestellung im Restaurant; 3. Bezahlen im Restaurant; 4. Einladung zum Essen; 5. Sonder- angebote im		6

Komplimente und Reklamation bei Tisch; Lebensmittel einkaufen			Supermarkt; 6. Gespräche bei Tisch		
Test 1					2
Lektion 4 Freizeit Zurechtweisen; Um Auskunft bitten; Sich verabreden; Ansichtskarte schreiben	Trennbare Verben; Modalverben "müssen" und "dürfen"; Uhrzeit	1. Veranstaltungskalender; 2. Lesen Sie die Ansichtskarte; 3. Feierabend; 4. Wir Macher	1. Dialoge; 2. Wie spät ist es?; 3. Hast du heute Abend was vor?; 4. Manfred hat nie Zeit		5
Lektion 5 Wohnen Wohnungen beschreiben; Einrichtungsgegenstände kommentieren; Über Verbote informieren; Postkarte an Freunde schreiben	Demonstrativpronomen; Indefinitpronomen; Ortsangaben; Dativ	1. Wohnungsmarkt; 2. Streit im Haus; 3. Liebe Helga! 4. Strandhotel Hiddensee; 5. Wohnen - alternativ	1. Hören Sie die Gespräche; 2. Interview		5

Задачи за извънаудиторна заетост
№1 Самостоятелна работа: Drei Kurztexte;
№2 Самостоятелна работа: Dialog schreiben
№3 Самостоятелна работа: Übungen im Arbeitsbuch – урок 1
№4 Самостоятелна работа: Übungen im Arbeitsbuch
№5 Самостоятелна работа: Schreiben Sie einen Einkaufszettel;
№6 Самостоятелна работа: Übungen im Arbeitsbuch - урок 2
№7 Самостоятелна работа: Schreiben Sie einen Dialog;
№8 Самостоятелна работа: Schreiben Sie eine Ansichtskarte;
№9 Самостоятелна работа: Übungen im Arbeitsbuch - урок 3
№10 Самостоятелна работа: Liebe Helga! - Schreiben Sie einen Brief;
№11 Самостоятелна работа: Übungen im Arbeitsbuch - урок 4
№12 Самостоятелна работа: Übungen im Arbeitsbuch - урок 5
№13 Самостоятелна работа: Подготовка за тест
№14 Самостоятелна работа: Berichtigung des Tests
№14 Самостоятелна работа: Vokabeln aus dem Vokabelheft

Б/ ЛИТЕРАТУРА

1. Themen neu aktuell 1-5, Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache, Kursbuch 1 von Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock, Mechthild Gerdes, Jutta Müller und Helmut Müller, 1992 Max Hueber Verlag, D-85737 Ismaning, 5. Auflage 2006
2. Themen neu, Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache, Arbeitsbuch 1 von Heiko Bock, Karl-Heinz Eisfeld, Hanni Holthaus, Uthild Schütze-Nöhmke, 1992 Max Hueber Verlag, D-85737 Ismaning, 4. Auflage 2006
3. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik, Neubearbeitung, 1996, Verlag für Deutsch, Max Hueber Verlag, D-85737 Ismaning, Lettera, Plovdiv, 2006

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Курсът започва с уводно ниво за овладяване на основните граматични правила при четене и писане на немски език. Структурата на простото изречение, задаването на въпроси с въпросителна дума и с инверсия, лични местоименни форми. Обучението протича по системата за практически немски език "THEMEN NEU AKTUELL 1" и в началото си е смесен българо-немски курс като постепенно обучението преминава на немски език. Схематично представяне на простото немско изречение и неговата съпоставка с българското се прилага с цел пренебрегване на интерференцията на родния език и на неговите аналитични форми за падежни отношения. Правилния правоизговор се постига със заусустяване на кратки и по-елементарни текстове.

- Аудиторната заетост протича съгласно предварително зададения тематичен план. Друг съществен акцент е отстраняване на пропуските на студентите от областта на граматиката и лексиката.
- Извънаудиторната натовареност е свързана с изпълняване на зададената работа с текстове, изготвяне на тетрадки-речници и писане на кратки текстове на немски езици.
- Предвижда се заусустяване на кратки текстове, стихотворни форми и умотворения.
- Предвиждат се и задачи са слушане на диск лекционния курс Themen Neu aktuell.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: българо-английски и английско-български преводи, разнообразни писмени задачи, тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от упражненията, разработване на презентация.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Текущ контрол на говорните и писмените умения, както и с граматичен текст. Всяко езиково умение е представено като компонент от изпита, който съдържа писмена и устна част под формата на задаване и отговор на въпроси по разглеждана в упражненията тема. Устната част се налага поради спецификата на езиковото обучение като неотменна част от него.

Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от писмената и устната част от изпита. Има се предвид и активността на всеки студент по време на семестъра, участието му по отношение на поставените задачи и тяхното изпълнение. Значение има и текущият контрол, свързан с различни модели на изпитване – като тестове, писмени задачи, различни граматически и лексикални упражнения .

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

В началото на курса се представя учебната програма заедно с изискванията по извънаудиторната заетост. На вниманието на студентите се представят основните източници, които са необходими за извънаудиторна заетост: Themen Neu aktuell 1- 5.

ФРЕНСКИ ЕЗИК I ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: Първи

Методическо ръководство: Ас. Рая Николова

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Туризм"

Катедра "Финанси"
Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина е задължителна в учебния план на специалност Международни икономически отношения. Курсът се състои от 120 академични часа, разпределени в 4 семестъра. Студентите започват да се обучават от първо ниво като начинаещи. Обучението по дисциплината Френски език- I част предвижда придобиване на основни теоретически познания за езика и развитие на основните езиковите умения - слушане, говорене, четене и писане, съответстващо на ниво А1 от Общата европейска езикова рамка. Курсът е с подчертана практическа насоченост, изразяваща се в устното и писменото овладяване на чуждия език като средство за комуникация. Използват се съвременни учебни системи за изучаване на френски език за специални цели и мултимедийни материали. Учебното съдържание включва тематичен, лексикален, граматичен и социо-културен компонент. Разглежданите теми са актуални, съответстват на интересите на студентите и дават широка възможност за разговор и дискусии. Те способстват за усвояването на основната лексика и граматика и за развиването на комуникативните умения.

Съдържание на учебната дисциплина:

Запознаване и представяне. Общ разговор. Представяне на фирма. Разговор по телефона. Уговаряне на срещи и ангажименти. Транспорт и служебни пътувания. Хотел (резервация, настаняване, престой). Ресторант (резервация, поръчване, бизнес вечеря).

A/ ЛЕКСИКА

№	LEXIQUE: Thèmes à aborder	n° de cours
1.	Premiers contacts. Se présenter, présenter son métier et son entreprise.	2
2.	Présentation d'une personne. Métiers et lieux de travail. Pays, nationalités et langues officielles.	2
3.	Renseignements. Demander et donner des renseignements. (date, heure, emploi du temps)	2
4.	Conversation téléphonique	2
5.	Rendez-vous. Prendre et confirmer un rendez-vous d'affaires.	2
6.	Voyages et transport	2
7.	À l'aéroport.	2
8.	À la gare	2
9.	À la douane. Papiers et documents. Contrôle des passeports.	2
10.	À l'hôtel. Réservation d'hôtel. Confirmation et annulation d'une réservation.	2
11.	Invitations d'affaires et personnelles. Accepter ou refuser une invitation.	2
12.	Au restaurant. Repas d'affaires.	2
13.	.Conversations sur des sujets courants (temps, travail, famille, passe-temps)	2

Б/ ГРАМАТИКА

	GRAMMAIRE	n° de cours
1.	Conjugaison du présent	2
	Interrogation	2
2.	Négation simple	2
	Impératif	2
3.	Articles définis et indéfinis	2
4.	Genre et nombre des noms	2
5.	Pronoms personnels – formes non-accentuées et accentuées	2
6.	Adjectifs numéraux cardinaux	2
	Adjectifs numéraux ordinaux	2
7.	Article contracté	2
8.	Adjectifs possessifs	2
9.	Adjectifs démonstratifs	3

В/ Литература

1. [Penfornis, J.-L.](#), Français.com : Méthode de français professionnel et des affaires, Clé International / VUEF, 2002
2. Girardeau, B. ; [Macquet-Dubois](#) , P., [Hoareau](#) , S., Travailler en français en entreprise, Niveaux A1/A2 du CECR , Méthode de français sur objectifs spécifiques, Didier, 2007
3. Penfornis, J.-L., [Français.com. Cahier d'exercices](#), Clé International, 2003
4. [Tauzin](#), B., [Dubois](#), A., Objectif Express 1 : Le monde professionnel en français ; A1/A2 , Hachette FLE , 2005
5. [Gruneberg](#), A., [Tauzin](#), B., Comment vont les affaires, Hachette FLE, 1999
6. [Mazauric](#), C., [Renucci](#), CL., Français pour étrangers, NATHAN SCOLAIRE, 2008
7. [Bady](#), J. Grammaire: 350 exercices niveau débutant
8. [Miquel](#), Cl., Vocabulaire progressif du français avec 250 exercices, niveau débutant, Clé International, 2001
9. [Grégoire](#), M., Grammaire progressive français, niveau débutant
10. [Cohen-Solal](#), A., Communication progressive du français. Niveau débutant.
11. [Dubois](#), A., [Tauzin](#), B., [Renard](#), J.-M. Le monde professionnel en français DELF A1/A2 : Cahier d'activités, Hachette FLE, 2006
12. [Barfety](#), M., Beaujouin, P., Expression orale : Niveau 1
13. Clé International /SEJER, 2003
14. [Poisson-Quinton](#), S., [Huet-Ogle](#), C., [Bouleta](#), R., [Anne Vergne-Sirieys](#), Grammaire expliquée du français (Débutant), Clé International, 2003

Интернет-сайтове:

<http://www.lepointdufle.net/specialite.htm>
<http://www.fda.ccip.fr/ressources>
<http://www.bonjourdefrance.com/index/indexfranaff.htm>
http://www.rfi.fr/lfen/pages/001/liste_cva_anglais.asp
<http://bibliolangues.free.fr/conception/FDA/page2activites.htm>
<http://www.bbc.co.uk/languages/french/talk/>
<http://www.bbc.co.uk/languages/french/business/>
<http://www.bonjourdefrance.com/n9/fda1.htm>
<http://frit.lss.wisc.edu/fda/entretien/entretien.html>
http://www.enpc.fr/fr/formations/depts/dfi/section_fle/ressources/ecrit/mail-formel.htm
http://www.enpc.fr/fr/formations/depts/dfi/section_fle/ressources/ecrit/tel.htm#VOCABULAIRE

Технология на обучението и оценяване:

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по Френски език – I част.

Обучението по дисциплината комбинира традиционните методи и по новите похвати за преподаване на чужд език. Макар и в отделните етапи на обучението да се прилагат елементи от всички методи и похвати приоритет имат следните методи:

- 1) обяснително-илюстративен
- 2) метод за организиране на тренировка с цел репродуктивно овладяване на инвариантните речеви единици
- 3) метод за организиране на тренировка с цел рецептивно овладяване на речевите единици в невариращи условия
- 4) метод за организиране на практика в репродуктивно използване на вариативните речеви единици
- 5) метод за организиране на практика в рецептивно използване на речевите единици във вариращи условия

Изброените методи са от особена важност с оглед на водещата цел в този курс на обучение – изграждането на езикови знания и комуникативни компетенции и достигане на такова ниво на владееене на чуждия език, което да гарантира правилната употреба на езиковите структури и необходимият речников запас за активно общуване с представители на други културни общности. Натрупването у студентите на траен запас от лексикални единици и граматични структури (първият метод) и изграждането на навици и речеви автоматизми (втори, трети, четвърти и пети метод) са предпоставка за ефективното използване на чуждия език за нуждите на комуникацията.

По време на семинарните занятия особено място заемат упражненията за развитие на диалогична и монологична реч (въпроси и отговори по картини, микродиалози, разговори и кратки беседи по определени теми ; описания на картини, разкази, преразкази). Навици и умения за писане се изграждат чрез диктовки, разкази и преразкази в писмена форма. Широко място заема аудирването (слушане с възпроизвеждане) и аналитичното (обяснителното) четене. Произносителни навици се развиват посредством слушането на оригинални записи и специални упражнения с типични фонетични трудности.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Извънаудиторната заетост на студента се състои от:

- самостоятелна работа в библиотека;
- консултации с преподавателя;
- писмено разработване на задачи и теми, поставени от преподавателя.

Темите и задачите за всяка конкретна разработка студентът изпълнява в писмен вид.

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Оценката се формира комплексно чрез:

- изпит по време на сесия;
- текущ контрол
- активността на студентите по време семинарните упражнения;
- самостоятелно изпълнение на възложени конкретни задачи по теми, зададени от преподавателя и избрани въз основа на учебното съдържание на дисциплината.

Критерии за оценяването:

Текущ контрол	25 %
Изпълнение на самостоятелни задачи	25 %
Финален изпит (писмен и устен)	50 %

Отличен 6.00 /A/ - 90- 100%

Мн.добър 5.00 /B - C/ - 80 – 90 %

Добър 4.00 /D/ - 70 – 80%

Среден 3.00 /E/ - 60 – 51%

Слаб 2.00 /F/ - < 50% - Студентът не покрива изискванията за посещение, аудиторна работа, участие в занятия и не е предал предвидените домашни задания.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелни писмени работи и преводи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимален брой точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе след устна дискусия със студентите.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК - I ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: Първи

Преп. Анелия Далева

Преподавател на хонорар в катедра „Туризм“

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА:

Дисциплината „Италиански език - първа част“ е предназначена за студенти без каквито и да било познания по италиански език. Тя представя основните граматични единици на италианския език в тяхната цялост, поднася подходящо подбрани тренировъчни упражнения върху тях, адекватно обяснява особеностите на разговорната реч, като стимулира комуникативната компетентност и постепенно разчупва говорната бариера на курсистите. Семинарните занятия следват системата Progreto, която съдържа учебник, учебна тетрадка с упражнения и аудио диск с диалози и текстове за разбиране, развиващи основните комуникативни умения.

Учебникът **Progreto** поднася в адекватен за интересите на студентите вид граматичните особености на съвременния италиански език чрез въвеждащи диалози, систематизиране на граматика в табличен вид, предлага готови схеми за общуване в основните ситуации на ежедневието, дава познания за реалната действителност чрез автентични текстове.

Предложената в учебника информация се практикува и усвоява в упражнения от учебната тетрадка. Аудиодискът към учебника съдържа възможностите за придобиване на комуникативни умения и е подходящ както за работа в учебно време, така и за допълнителни индивидуални занимания в домашна обстановка.

Целта на учебната дисциплина по италиански език е на първо място да осигури усвояването на съществени раздели на граматиката, да подготви студентите за свободна комуникация в областта на икономиката, туризма и на банковото дело, на които се набляга през III-ти и IV-ти семестър. Тъй като курсът е с практическа насоченост, то упражненията изискват от студентите активност по време на занятията и отговорност при извънаудиторната им заетост. Главните задачи, поставени по време на обучението са: ефективно и интегративно развиване на езикови умения и самостоятелно обогатяване на лексическия запас от думи; разработване на диалози в различни ситуации и преразказване на текстове по предварително представени теми. Според тези основни цели студентите се обучават както по различните видове речева дейност /слушане, четене, говорене, писане/, така и по отделните езикови аспекти /лексика, граматика, фонетика/.

Очаквани резултати: Да се създадат умения и увереност у студентите за писмена и устна комуникация в областта на бизнес италианския език.

Практическият курс по италиански език, втори чужд език, първа чест цели създаването на основни познания в областта на лексиката и граматиката на съвременния италиански език чрез развиване както на рецептивните, така и на продуктивните умения за езикова употреба. След завършване на курса студентът трябва да умее:

- **при слушане:** да разбира основната информация от кратки по обем текстове, като съобщение, интервю, диалог, репортаж, с нормална скорост на говорене и стандартно произношение; да разбира в подробности разговори и изказвания, свързани с непосредственото му ежедневие, както и разговори в магазин, в обществения транспорт, съобщения по телефона;
- **при четене:** да разбира основната информация от кратки текстове на стандартен език;
- **при писане:** да отговаря положително или отрицателно в сегашно и минало време, да съставя писмо, покана или отказ, за разказва с опростени конструкции случки от ежедневието и да изказва мнения, съгласия и несъгласия.

Курсът се опира на съвременните посткомуникативни концепции в методиката на чуждоезиковото обучение за втори чужд език, приспособени към спецификата на специалността.

Съдържание на учебната дисциплина:
СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тематичен план	Семинарни упражнения
1. Притежателни местоимения (<i>I Pronomi e Gli Aggettivi Possessivi</i>);	3 часа
2. Особености в съгласуването на <i>quello</i> .	3 часа
3. Особености в съгласуването на <i>bello</i> ;	3 часа
4. Употреба на глаголите <i>volerci</i> и <i>metterci</i> ;	3 часа
5. Минало несвършено време (<i>L'Imperfetto</i>);	3 часа
6. Минало предварително време (<i>Il Trapassato Prossimo</i>);	3 часа
7. Лични местоимения пряко допълнение (<i>I Pronomi Personali Oggetto Diretto</i>);	3 часа
8. Лични местоимения (<i>I Pronomi Personali</i>)	3 часа
9. Непряко допълнение <i>Oggetto Indiretto</i>);	3 часа
10. Възвратни и реципрочни местоимения (<i>I Pronomi Riflessivi e Reciproci</i>);	3 часа
11. Безлична форма на глагола и безлични изрази (<i>La Forma Impersonale del Verbo</i>);	3 часа
12. Повелително наклонение (<i>Il Modo Imperativo</i>);	3 часа
13. Условно наклонение (<i>Il Condizionale Semplice e Composto</i>);	3 часа
14. Бъдеще в миналото (<i>Il Condizionale Composto</i>);	3 часа
15. Подготовка за семестриалния изпит.	3 часа
Общо:	45 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Кирякова, Ина. Италианска граматика с упражнения. Ник, София, 2001
2. Кирякова, Ина. La traduzione: testi, modelli. Esercizi. УК Романистика, София, 2002
3. Палермо, Максимо/ Трифоне, Пиетро. Италианска граматика. Емас, София, 2003
4. Бонагина, Мария. Спрежение на италианските глаголи. Хермес, 2001

Magnelli, S./ Marin, T. Progetto Italiano 1. Колибри, София, 2001

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината „Италиански език - първа част“
Семинарните занятия по дисциплината „Италиански език като втори чужд език, първа част“ протичат съгласно предварително зададения тематичен план за усвояване на основните граматични положения на езика и набиране на необходимия лексически запас от 1500 нови думи. Ресурсното осигуряване на семинарните занятия се базира на специално подбраните учебници за работа, на предоставянето на автентични текстове и текстове за слушане от аудио касети и дискове.
Упражненията следват традиционния начин на преподаване на италиански език, който включва:

- разбиране и слушане на познати думи и основни изрази, свързани с личността, семейството, обкръжението, както и въвеждането на основния апарат на граматиката ;
- разбиране и четене на познати по структура кратки текстове
- основни компетенции в
- диалогична реч – положителен и отрицателен отговор на различни по същество теми,
- монологична реч - използване на елементарни синтактични структури;
- писане-кратък текст за писмо.

Според тези основни цели студентите навлизат в отделните езикови аспекти на италианския език /лексика, граматика, фонетика/.

- Извънаудиторната натовареност е свързана с изпълняване на зададената работа с текстове, изготвяне на тетрадки-речници подготвяне на упражнителните задачи за всяко семинарно занятие.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените цели и според установеното входно ниво на студентите се поставят задачи за извънаудиторна заетост, която включва заучаване на лексически материал от 1500 нови думи от ежедневния, елементарен италианския език. Тъй като курсът е предвиден за студенти без каквито и да било познания по италиански език, то от студентите се очаква адекватно отношение към сериозността на дисциплината и задълбочено и стриктно спазване на задачите за извънаудиторна заетост към всяка граматична и лексикална единица.

Друго изискване към студентите е да се научават прилежно преподадения материал, както и да се подготвят за писмените контролни тестове с цел текущ контрол.

Темите за извънаудиторна заетост са както следва:

№1 Самостоятелна работа: Да запишат и научат непознатите думи по тема №1

№2 Самостоятелна работа: Да изпълнят дадените граматични задачи за самостоятелна подготовка от упражнение №2.

№3 Самостоятелна работа: Да изпълнят граматичните задачи за самостоятелна подготовка от упражнение №3.

№4 Самостоятелна работа: Да изпълнят граматичните задачи за самостоятелна подготовка от упражнение №4.

№5 Самостоятелна работа: Да напишат поръчка за доставка на машина.

№6 Самостоятелна работа: Да изпълнят граматически задачи и да представят съчинение на тема Покупки.

№7 Самостоятелна работа: Да опишат примери за езика с акцент сравнителна степен на прилагателните в атрибутивна и предикативна употреба думи.

№8 Самостоятелна работа: Да заучат морфологичната категория числително име

№9 Самостоятелна работа: Да направят упражненията по употреба на винителен и дателен падеж.

№10 Самостоятелна работа: Да съставят тетрадка-речник по Progreto.

№11 Самостоятелна работа: Да изпълнят дадените задачи по тема съществителни имена

№12 Самостоятелна работа: Да представят писмено мнението си работния ден на господин Ланг.

№13 Самостоятелна работа: Да научат и упражнят възвратните глаголи.

№14 Самостоятелна работа: Да изпълнят зададените текстови задачи

№15 Самостоятелна работа: Да направят обстоен преговор на предадения материал.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

5. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на I-ти семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и отговорността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол. Текущият контрол проверява говорните и писмените умения, както и работа с граматичен текст на основно ниво на познание на италианския език.

Семестриалният изпит включва писмена и устна част под формата на задаване и отговор на въпроси, свързани с тематиката от семинарните занятия. Проверяват се заучените думи от тетрадката-речник, която трябва да съдържа около 600-800 нови думи. Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от писмената и устната част от изпита. Има се предвид и активността на всеки студент по време на семестъра, участието му по отношение на поставените задачи и тяхното изпълнение. Значение има и текущият контрол, свързан с различни модели

на изпитване – като тестове, писмени задачи, различни граматически и лексикални упражнения. Всеки студент получава оценка за своята активност през семестъра - изпълнението на задачите от текущия контрол. Тази оценка участва при оформянето на окончателната оценка от изпита. Текущата оценка трябва да бъде минимум Среден 3, за да бъде студентът допуснат до изпит. Окончателната оценка се получава на база относителните тегла на изпитната оценка и текущата оценка. Критерии за оценка на писмения изпит.

Писменият изпит по италиански език представлява тест, съдържащ граматични и лексикални упражнения, базирани на тематичния план на дисциплината. Този тест проверява в писмената езикова култура на студентите. Успеваемостта на теста се изразява в проценти. Максималният брой точки, /който може да бъде различен/, на теста осигурява 100 % успеваемост и максимална /отлична/ оценка. Оценките се определят по таблицата за оценяване съгласно натрупаните точки /проценти/, както следва:

<u>Проценти</u>	<u>Оценка</u>	<u>Точки</u>
48%	2	0 – 36
49 – 52%	3	37 – 39
53 – 56%	3.25	40 – 42
57 – 60%	3.50	43 – 45
61 – 64%	3.75	46 – 48
65 – 68%	4	49 – 51
69 – 72%	4.25	52 – 54
73 – 76%	4.50	55 – 57
77 – 80%	4.75	58 – 60
81 – 84%	5	61 – 63
85 – 88%	5.25	64 – 66
89 – 92%	5.50	67 – 69
93 – 96%	5.75	70 – 72
97 – 100%	6	73 – 75

Както се вижда от таблицата, оценката от писмения изпит /тест/ може да бъде дробно число (~ 0.25).

Критерии за оценка на устния изпит.

Устният изпит се провежда по формата на беседа върху дискутирани през семестъра теми, но също така се задават въпроси от ежедневието. Изпитът цели да провери говоримите умения на студентите, до каква степен те умеят да си служат с езика, запаса им от думи, структурата на изреченията, които образуват. Оценката се оформя според няколко основни критерия:

1. Правилна ориентация във въпросите.
2. Адекватност на отговорите.
3. Пълнота на отговорите и граматически верни изречения.

Първите два критерия прибавят по една единица към оценката, а задоволяването на третия критерий осигурява две единици, т.е. ако студентът отговаря и на трите критерия, той получава максималната оценка Отличен 6.

Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от двете части на изпита – писмена и устна. Тя може да бъде и дробно число. Към нея се прибавя текущата оценка, като сумата се осреднява и като резултат дава окончателната изпитна оценка, която се закръглява до цяло число.

Система от критерии за окончателна оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в семинарните занятия, отговор на въпроси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Писмена проверка на поставените задачи за извънаудиторна заетост	Изпълнение на всички поставени задачи. Водене на тетрадка-речник,	10

	<i>към всяка грамтико-лексикална единица</i>	<i>съдържаща необходи-мия минимум от около 600-800 нови думи</i>	
3.	<i>Три теста за проверка на текущите знания</i>	<i>Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5 точки.</i>	15
4.	<i>Писмен изпит</i>	<i>Провеждане на писмен изпит от три компонента</i>	45
5.	<i>Устен изпит и проверка на заучения граматико-лексически материал</i>	<i>Оценяване на постигнатите резултати от изпита.</i>	5

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

<i>При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки</i>	Слаб 2
<i>При сумарен брой от 51-60 точки</i>	Среден 3
<i>При сумарен брой от 61-74 точки</i>	Добър 4
<i>При сумарен брой от 75-90 точки</i>	Много добър 5
<i>При сумарен брой от 90-100 точки</i>	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 20 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИСПАНСКИ ЕЗИК – I ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 1

Методическо ръководство: пр. Любов Иванова:

Преподавател на основен трудов договор в катедра “Туризъм”

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА:

Дисциплината „Испански език първа част“ е предназначена за студенти без каквито и да било познания по испански език. Тя представя основните граматични единици на испанския език в тяхната цялост, поднася подходящо подбрани тренировъчни упражнения върху тях, адекватно обяснява особеностите на разговорната реч, като стимулира комуникативната компетентност и постепенно разчупва говорната бариера на курсистите. Семинарните занятия следват системата *NUEVO VEN 1*, която съдържа учебник, учебна тетрадка с упражнения и аудио диск с диалози и текстове за разбиране, развиващи основните комуникативни умения. Учебникът *NUEVO VEN* поднася в адекватен за интересите на студентите вид граматичните особености на съвременния испански език чрез въвеждащи диалози, систематизиране на граматика в табличен вид, предлага готови схеми за общуване в основните ситуации на ежедневието, дава познания за реалната действителност чрез автентични текстове. Предложената в учебника информация се практикува и усвоява в упражненията от учебната тетрадка. Аудиодискът към учебника съдържа възможностите за придобиване на комуникативни умения и е подходящ както за работа в учебно време, така и за допълнителни индивидуални занимания в домашна обстановка.

Целта на учебната дисциплина по испански език е на първо място да осигури усвояването на съществени раздели на граматиката, да подготви студентите за свободна комуникация в областта на икономиката, туризма и на банковото дело, на които се набляга през III-ти и IV-ти семестър. Тъй като курсът е с практическа насоченост, то упражненията изискват от студентите активност по време на занятията и отговорност при извънаудиторната им заетост. Главните задачи, поставени по време на обучението са: ефективно и интегративно развиване на езикови умения и самостоятелно обогатяване на лексическия запас от думи; разработване на диалози в различни ситуации и преразказване на текстове по предварително представени теми. Според тези основни цели студентите се обучават както по различните видове речева дейност /слушане, четене, говорене, писане/, така и по отделните езикови аспекти /лексика, граматика, фонетика/.

Очаквани резултати: Да се създадат умения и увереност у студентите за писмена и устна комуникация в областта на бизнес испанския език.

Практическият курс по испански език, втори чужд език, първа чест цели създаването на основни познания в областта на лексиката и граматиката на съвременния испански език чрез развиване както на рецептивните, така и на продуктивните умения за езикова употреба. След завършване на курса студентът трябва да умее:

- **при слушане:** да разбира основната информация от кратки по обем текстове, като съобщение, интервю, диалог, репортаж, с нормална скорост на говорене и стандартно произношение; да разбира в подробности разговори и изказвания, свързани с непосредственото му ежедневие, както и разговори в магазин, в обществен транспорт, съобщения по телефона;
- **при четене:** да разбира основната информация от кратки текстове на стандартен език;
- **при писане:** да отговаря положително или отрицателно в сегашно и минало време, да съставя писмо, покана или отказ, за разказва с опростени конструкции случки от ежедневието и да изказва мнения, съгласия и несъгласия.

Курсът се опира на съвременните посткомуникативни концепции в методиката на чуждоезиковото обучение за втори чужд език, приспособени към спецификата на специалността.

Съдържание на учебната дисциплина: СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

	ТЕМАТИЧЕН ПЛАН	семинарни занятия
Тема 1	¡Hola! Saludos identificación personal deletrear Masc./fem. de los sust. y adj; presente de ind. Presentación de los países de Hispanoamérica.	3 часа
Тема 2	Presentaciones. Tu/Usted; dar las gracias; saludo formal. Adj.pos; demostrativos Numerales 0-9.	3 часа
Тема 3	Ciudades y Comunidades Autónomas de España.	3 часа
Тема 4	Alquilar un piso. Ubicación, descripción, preguntar por la cantidad Art.determinados; mas numeros; forma negat.	3 часа
Тема 5	Tipos de viviendas. Barrios españoles e hispanoamericanos.	3 часа
Тема 6	Por la ciudad. Contactar con alguien; preguntar por la dirección. Art.indeterminados; hay;	3 часа

Тема 7	Moverse por la ciudad: Madrid.	3 часа
Тема 8	Comer en el restaurante. Pedir comida; preguntar el importe; deseos; Imperativo formal/ informal; gustar; querer; poder; Habitos alimenticios	3 часа
Тема 9	Háblame de ti. Describir a una persona; habitos; la edad; V. reflexivos; adj.pos.	3 часа
Тема 10	Celebración de una boda	3 часа
Тема 11	De compras. Colores y materiales; el precio; pedir permiso; Sg/pl de los adjetivos; pronombres pers.	3 часа
Тема 12	Lugares para comprar. Mercados y mercadillos	3 часа
Тема 13	Invitaciones. Invitar, aceptar, rechazar; citarse;expresar la obligacion;	3 часа
Тема 14	Tener que+nfinitivo; Estar + gerundio;	3 часа
Тема 15	Fiestas tradicionales en España e Hispanoamèrica	3 часа
	ОБЩО:	45 ЧАСА

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. F. Castro, F. Marín, R. Morales, S. Rosa. *NUEVO VEN 1 – libro del alumno*
2. F. Castro, F. Marín, R. Morales, S. Rosa. *NUEVO VEN 1 –NUEVO VEN 1 – libro de ejercicios*. Edelsa S.A. – Madrid, 2003
3. Nieto, Julio/ Gomez, Jose. Ase es – El español basico. Cursos internacionales. Universidad de Salamncna, 1997

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА „ИСПАНСКИ ЕЗИК, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК, ПЪРВА ЧАСТ”

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината „Испански език, първа част”
Семинарните занятия по дисциплината „Испански език като втори чужд език, първа част” протича съгласно предварително зададения тематичен план за усвояване на основните граматични положения на езика и набиране на необходимия лексически запас от 1500 нови думи. Ресурсното осигуряване на семинарните занятия се базира на специално подбраните учебници за работа, на предоставянето на автентични текстове и текстове за слушане от аудио касети и дискове.

Упражненията следват традиционния начин на преподаване на испански език, който включва:

- разбиране и слушане на познати думи и основни изрази, свързани с личността, семейството, обкръжението, както и въвеждането на основния апарат на граматиката ;
- разбиране и четене на познати по структура кратки текстове
- основни компетенции в
 - диалогична реч – положителен и отрицателен отговор на различни по същество теми,
 - монологична реч - използване на елементарни синтактични структури;
 - писане-кратък текст за писмо.

Според тези основни цели студентите навлизат в отделните езикови аспекти на испанския език /лексика, граматика, фонетика/.

- Извънаудиторната натовареност е свързана с изпълняване на зададената работа с текстове, изготвяне на тетрадки-речници подготвяне на упражнителните задачи за всяко семинарно занятие.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените цели и според установеното входно ниво на студентите се поставят задачи за извънаудиторна заетост, която включва заучаване на лексически материал от 1500 нови думи от ежедневния, елементарен испанския език. Тъй като курсът е предвиден за студенти без каквито и да било познания по испански език, то от студентите се очаква адекватно отношение към сериозността на дисциплината и задълбочено и стриктно спазване на задачите за извънаудиторна заетост към всяка граматична и лексикална единица.

Друго изискване към студентите е да се научават прилежно преподадения материал, както и да се подготвят за писмените контролни тестове с цел текущ контрол.

Темите за извънаудиторна заетост са както следва:

№1 Самостоятелна работа: Да запишат и научат непознатите думи по тема №1 *Saludos identificacion personal*

№2 Самостоятелна работа: Да изпълнят дадените граматични задачи за самостоятелна подготовка от упражнение №2 *Presentaciones*.

№3 Самостоятелна работа: Да изпълнят граматичните задачи за самостоятелна подготовка от упражнение №3 *Ciudades y Comunidades Autónomas de España*.

№4 Самостоятелна работа: Да изпълнят граматичните задачи за самостоятелна подготовка от упражнение №4 *Alquilar un piso*.

№5 Самостоятелна работа: Да напишат поръчка за доставка на машина *Tipos de viviendas*.

№6 Самостоятелна работа: Да изпълнят граматически задачи и да представят съчинение на тема *Por la ciudad*.

№7 Самостоятелна работа: Да опишат примери за езика с акцент сравнителна степен на прилагателните в атрибутивна и предикативна употреба думи.

№8 Самостоятелна работа: Да заучат морфологичната категория числително име.

№9 Самостоятелна работа: Да опишат позната личност.

№10 Самостоятелна работа: Да съставят тетрадка-речник.

№11 Самостоятелна работа: Да изпълнят дадените задачи по тема *De compras. Colores y materiales*;

№12 Самостоятелна работа: Да представят писмено мнението си за *Lugares para comprar*.

№13 Самостоятелна работа: Да научат и упражнят *Invitaciones*.

№14 Самостоятелна работа: Да изпълнят зададените текстови задачи за *Tener que+infinitivo; Estar + gerundio*.

№15 Самостоятелна работа: Да направят преговор и да изпълнят задачите от *Fiestas tradicionales en España e Hispanoamérica*.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

6. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на I-ти семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и отговорността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол. Текущият контрол проверява говорните и писмените умения, както и работа с граматичен текст на основно ниво на познание на испанския език.

Семестриалният изпит включва писмена и устна част под формата на задаване и отговор на въпроси, свързани с тематиката от семинарните занятия. Проверяват се заучените думи от тетрадката-речник, която трябва да съдържа около 600-800 нови думи. Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от писмената и устната част от изпита. Има се предвид и активността на всеки студент по време на семестъра, участието му по отношение на поставените задачи и тяхното изпълнение. Значение има и текущият контрол, свързан с различни модели на изпитване – като тестове, писмени задачи, различни граматически и лексикални упражнения. Всеки студент получава оценка за своята активност през семестъра - изпълнението на задачите от текущия контрол. Тази оценка участва при оформянето на окончателната оценка от изпита. Текущата оценка трябва да бъде минимум Среден 3, за да бъде студентът допуснат до изпит. Окончателната оценка се получава на база относителните тегла на изпитната оценка и текущата оценка. Критерии за оценка на писмения изпит.

Писменият изпит по испански език представлява тест, съдържащ граматични и лексикални упражнения, базирани на тематичния план на дисциплината. Този тест

проверява в писмената езикова култура на студентите. Успеваемостта на теста се изразява в проценти. Максималният брой точки, /който може да бъде различен/, на теста осигурява 100 % успеваемост и максимална /отлична/ оценка. Оценките се определят по таблицата за оценяване съгласно натрупаните точки /проценти/, както следва:

<u>Проценти</u>	<u>Оценка</u>	<u>Точки</u>
48%	2	0 – 36
49 – 52%	3	37 – 39
53 – 56%	3.25	40 – 42
57 – 60%	3.50	43 – 45
61 – 64%	3.75	46 – 48
65 – 68%	4	49 – 51
69 – 72%	4.25	52 – 54
73 – 76%	4.50	55 – 57
77 – 80%	4.75	58 – 60
81 – 84%	5	61 – 63
85 – 88%	5.25	64 – 66
89 – 92%	5.50	67 – 69
93 – 96%	5.75	70 – 72
97 – 100%	6	73 – 75

Както се вижда от таблицата, оценката от писмения изпит /тест/ може да бъде дробно число (~ 0.25).

Критерии за оценка на устния изпит.

Устният изпит се провежда по формата на беседа върху дискусирани през семестъра теми, но също така се задават въпроси от ежедневието. Изпитът цели да провери говоримите умения на студентите, до каква степен те умеят да си служат с езика, запаса им от думи, структурата на изреченията, които образуват. Оценката се оформя според няколко основни критерия:

4. Правилна ориентация във въпросите.
5. Адекватност на отговорите.
6. Пълнота на отговорите и граматически верни изречения.

Първите два критерия прибавят по една единица към оценката, а задоволяването на третия критерий осигурява две единици, т.е. ако студентът отговаря и на трите критерия, той получава максималната оценка Отличен 6.

Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от двете части на изпита – писмена и устна. Тя може да бъде и дробно число. Към нея се прибавя текущата оценка, като сумата се осреднява и като резултат дава окончателната изпитна оценка, която се закръглява до цяло число.

Система от критерии за окончателна оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в семинарните занятия, отговор на въпроси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Писмена проверка на поставените задачи за извънаудиторна заетост към всяка граматико-лексикална единица	Изпълнение на всички поставени задачи. Водене на тетрадка-речник, съдържаща необходи-мия минимум от около 600-800 нови думи	10
3.	Три теста за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5 точки.	15
4.	Писмен изпит	Провеждане на писмен изпит от три компонента	45
5.	Устен изпит и проверка на	Оценяване на постигнатите	5

	заучения граматико-лексически материал	резултати от изпита.	

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 20 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МАКРОИКОНОМИКА

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Иван Грозев

Гост-преподавател в Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината "Макроикономика" се изучава във втори семестър за специалностите от направление "Икономика", "Управление" и "Туризм". Студентите са изучавали през първия семестър въведението и темите по микроикономика, което е основа за темите, включени в курса по макроикономика. Целта на този курс е да изведе познанията за теорията за пазара и основните икономически и пазарни категории на равнището на национално обособената икономика, на цялото национално стопанство. В дванадесетте теми, които са предвидени за изучаване последователно се разглеждат целите и инструментите на макроикономическата политика. Специално внимание се отделя на агрегираните

икономически величини и показатели – брутен вътрешен продукт, икономически растеж, циклите в икономическото развитие, човешкият фактор в икономиката. Акцентира се на възможностите и инструментите на държавното регулиране на икономиката – парите, финансите, социалната политика на държавата. В края на курса по макроикономика са включени две теми, посветени на икономическите процеси, които протичат в световното стопанство. По този начин курсът по “Макроикономика” дава базисните познания, върху които студентите стъпват, за да детайлизират и задълбочават знанията си в конкретните икономически отрасли и управленски дисциплини, които ги изграждат в специалисти по направлението, което са си избрали.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Цели и инструменти на макроикономическата политика

5 часа

Тема 2. Натрупване, потребление и спестявания

5 часа

Тема 3. Икономическият растеж – обобщаващ резултат от функционирането на националната икономика

5 часа

Тема 4. Циклично развитие на икономиката. Икономически кризи. Кратко- и средносрочно неравновесие в икономиката. Теория за кризите.

5 часа

Тема 5. Теория на човешкия капитал. Труд, заетост и безработица.

5 часа

Тема 6. Монетарна политика на държавата. Капиталови пазари и ценни книжа.

5 часа

Тема 7. Инфлация и антиинфлационно регулиране.

3 часа

Тема 8. Финансова система и финансова политика.

3 часа

Тема 9. Държавно регулиране на икономиката.

3 часа

Тема 10. Съвкупни доходи на населението. Социална политика на държавата.

2 часа

Тема 11. Световно стопанство и интеграционни процеси в световната икономика.

2 часа

Тема 12. Международна валутно-финансова система.

2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Макроикономиката – съвкупност от взаимосвързани производители и потребители на стоки и услуги. Характеристика на макроикономическите показатели. Национално счетоводство. БВП – измерване, дефлатор. Научно-техническият прогрес и реструктурирането на икономиката.

4 часа

Тема 2. Съвкупно търсене и съвкупно предлагане. Кейнсианският модел за динамичната функция на съвкупното търсене и съвкупното предлагане.

Потребление и спестяване: връзка и различия.

2 часа

Тема 3. Функционалната роля на инвестициите. Потребление, спестявания, инвестиции и макроикономическо равновесие. Теория за мултипликатора. Производни инвестиции.

2 часа

Тема 4. Понятие за икономически растеж. Цели, ефективност и качество на икономическия растеж. Екстензивен и интензивен тип на икономически растеж.

Типове научно-технически прогрес. Основни модели на равновесния икономически растеж. Концепции за икономическия растеж.

2 часа

Тема 5. Цикличност. Основни характеристики на цикъла. Фази на цикъла и динамика на икономическите показатели. Прогнозиране на икономическата активност.

Класификация и периодичност на кризите. Дългите вълни на Кондратиев.

Особености на циклите. Икономическата криза в България и стабилизационните програми.

2 часа

Тема 6. Ролята на човека в съвременната икономика. Концепция за заетостта и населението. Пазар на труда. Безработица и видове безработица. Миграция на трудовите ресурси. Закономерности при формирането на човешки капитал.

2 часа

Тема 7. Кредит – същност, форми и функции. Банки – функции и видове. Парична маса – измерване. Лихвен процент, фактори, които го определят.

2 часа

Тема 8. Пазар на кредитни ресурси. Фиктивен капитал, фондови борси. Кейнсианска теория за лихвения процент и парите.

2 часа

Тема 9. Инфлация и видове инфлация. Причини и механизъм на развитие на инфлацията. Социално-икономически последици от инфлацията. Крива на Филипс и стагфлация. Антиинфлационни мерки срещу инфлацията.

2 часа

Тема 10. Необходимост, същност и функции на финансите. Държавен бюджет.

Данъци: видове и еволюция. Държавен дълг. Механизъм за реализация на фискалната политика в преходния период.

2 часа

Тема 11. Модели на взаимоотношения на икономиката с държавата. Методи на държавно икономическо регулиране. Основни насоки на държавното регулиране на икономиката.

2 часа

Тема 12. Доходи на населението – видове и източници на образуване. Номинална и реална работна заплата. Стандарт на живота и бедност. Социално-икономическа мобилност и обществен прогрес. Държавно регулиране на разпределението на доходите. Системи за социална защита. Икономическа ефективност и равенство – единство или противодействие.

2 часа

Тема 13. Основни черти на световното стопанство. Интернационализация на икономическите процеси. Световна търговия: видове и структура. Миграция на капитали и работна сила. Интеграция и транснационални корпорации.

2 часа

Тема 14. Валутни пазари. Платежен баланс. Валутен курс. Равновесни модели в отворената икономика. Проблеми на конвертируемостта на лева. Международна валутна система.

2 часа

ФОРМИ НА КОНТРОЛ И ИЗПИТВАНЕ

На упражненията по дисциплината “Макроикономика” се разглежда предадения на лекциите материал. По време на упражненията се решават задачи, казуси, разработват се реферати по теми, както теоретични, така и отнасящи се до съвременното състояние на даден икономически проблем. Най-добрите студенти се предлагат за освобождаване от изпит. С тях титулярът на дисциплината провежда препитване по материала в последния час на семестъра за оформяне на окончателната оценка.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бар Р. И Фр. Тьолон, Политическа икономия, т.първи, Кама, 2002
2. Йотова Л., Икономикс, втора част, С., 1996
3. Кънев М. и колектив, Макроикономика, Свищов, 1996

4. Савов Ст. и колектив, Теория на пазарното стопанство, 2000
5. Стоичкова Огн., Икономика на публичния сектор, 2002
6. Сборник задачи и тестове, под ред. на проф. Ст. Савов, УНСС, 1994
7. Икономикс, учебен речник, Люрен, 1997
8. Митрополитски М. и колектив, Основи на пазарната икономика, ИК "Прима", С., 2002

Технология за обучение и оценяване

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

7. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 8.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- **качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;**
- **умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;**
- **демонстриране на знания, умения и компетентност;**
- **умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.**

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набирание на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

МАТЕМАТИКА II ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 2

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Методи Аслански

Преподавател на основен трудов договор в Природо-математически факултет

Анотация:

В курса на обучение по дисциплината се дават необходимите начални знания за решаване на системи линейни уравнения, функция- граница и производна, изследване на функция, интеграл и приложение на определен интеграл, и някои видове обикновени диференциални уравнения от първи, както и от по-висок ред.

Изучават се основните видове съединения – вариации, пермутации, комбинации, необходими за изложението на количествените методи за обработка на данните, да се получат основни знания от теория на вероятностите, на база на които се изграждат методите на математическата статистика.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения
1.	Множества и изображения	1	1
2.	Реални числа	1	1
3.	Комбинаторика	1	1
4.	Математическа индукция	1	1
5.	Детерминанти. Системи линейни уравнения Полиноми	1	1

6.	Координатни системи	1	1
7.	Права в равнина	1	1
8.	Линии в равнина	1	1
9.	Безкрайни числови редици	1	1
10.	Функции на една реална променлива	1	1
11.	Непрекъснати функции	1	1
12.	Производна и диференциали на функция	1	1
13.	Основни теореми на диференциалното смятане	1	1
14.	Изследване на функция	1	1
15.	Неопределен интеграл	1	1
16.	Определен интеграл	2	1
17.	Геометрични приложения на определен интеграл	2	1
18.	Приблизителни смятане на интеграли	2	1
19.	Обикновени диференциални уравнения	2	1
20.	Елементи от теория на вероятностите	2	1

V. ЛИТЕРАТУРА

- 10 К. П. Чимев Висша математика и статистически методи. Наука и изкуство. 1990 г.
- 11 В.А. Илин, В.А. Садовничи, Бл. Сендов, Математически анализ. С., Наука и изкуство, 1979 г.
- 12 Д. Дойчинов, Математически анализ в крайно мерни пространства, С., Наука и изкуство, 1978 г.
- 13 Я. Тагамитски, Диференциално смятане, С. Наука и изкуство, 1978 г.
- 14 Я. Тагамитски, Интегрално смятане, С., Наука и изкуство, 1978 г.
- 15 С. Манолов и др. Висша математика. 1, 2, 3, 4 част, С., Техника, 1977 г.
- 16 Проданов, Хаджииванов, Чобанов, Сборник от задачи по диференциално и интегрално смятане. 1 част, С., Наука и изкуство, 1976 г.
- 17 Берман Г. Н. Сборник задач и упражнения по математическому анализу. М., 1985 г.
- 18 Демидович Б. П. Сборник задач и упражнения по математическому анализу. М., 1977 г.
- 19 К. Чимев Сл. Щраков. Ив. Мирчев Ръководство за решаване на задачи по математика. Благоевград, 1995 г.

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси.

По време на някои от упражненията на студентите се поставят задачи за самостоятелно решаване, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на формулния апарат, поддържан от дисциплината, модели, методи, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

8. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на II-ри семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИКОНОМИЧЕСКИ ТЕОРИИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Бойчо Стойчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Икономически теории”

Анотация:

Курсът е разработен в съответствие с държавните изисквания за подготвяне на студенти от икономически специалности. Курсът позволява да се получи достатъчна информация относно причините обособили появата, развитието и отмирането на различни икономическите идеи, за тяхната същност.

Главните задачи, които трябва да се решат с преподаването по тази програма са:

- 1. Повишаване на икономическите познания;*
- 2. Запознаване с икономическите познания, изиграли водеща роля в икономическата теория в определени периоди от човешката история;*
- 3. Запознаване с методологическите основи на съвременната икономическа теория.*

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения
1.	Икономически идеи в докапиталистически формации.	2	1
2.	Меркантизъм.	2	2
3.	Физиокретическа школа.	2	2
4.	Буржоазна класическа, политическа икономия.	2	2
5.	Симон де Сисмонди.	2	2
6.	Жан Батист Сей.	2	2
7.	Томас Робер Малтус.	2	1
8.	Историческа школа.	2	2
9.	Утопичен социализъм.	2	2
10.	Марксистическа политическа икономия.	2	2
11.	Субективна школа.	2	2
12.	Институционализъм	2	1
13.	Джон Кейнс	2	2
14.	Неолиберализъм	1	2
15.	Иконометрия.	1	2
16.	Теоретици на икономическата динамика.	1	1
17.	Монетаризъм	1	2
		30	30

ЛИТЕРАТУРА

- 1. К. Бекярова, Б. Велев. Ив. Пипев. История на икономическите теории. Булвест – 2000 г. София, 1992 г.**

2. *К. Бекярова, Ив. Пипев, Съвременни икономически теории. Булвест – 2000 г. С. 1993 г.*
3. *Тончо Трендафилов. Икономически теории.*
4. *К. Григоров. История на икономическите учения, Ни И, София, 1970 г.*
5. *Стефан Мечев, Съвременни буржоазни и ревизионистични икономически учения, ВИИ “Карл Маркс”, 1975 г.*
6. *Гермон Вон дер Вел, История мировой экономики., Наука, Москва, 1994 г.*

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

9. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:
- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и

анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

СТОПАНСКА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и писмен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Димитър Димитров

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Икономически теории"

Анотация:

Целта на курса е да въведе студентите в основните проблеми на стопанското развитие на Света от Древността до наши дни, като се обърне внимание главно на формирането и развитието на съвременното модерно пазарно стопанство. В процеса на обучение се изясняват онези важни особености в развитието на различните стопански системи, които дават възможност да се осмислят задълбочено различните структури и организация на тези системи, залегнали в тяхната съвременна структурата и организация. Обръща се внимание и на формирането и развитието на модерни пазарни отношения в Българското общество и държава в сравнителен план с развитите пазарни икономики.

Целта на учебната дисциплина е студентите да се научат да правят сравнителен анализ и характеристика на различните стопански системи, да установяват предимствата или недостатъците в тяхното историческо развитие, да сравняват и анализират сегашното им състояние.

Очаквани резултати: Да се утвърди у студентите уменията за анализ и осмисляне на особеностите в стопанското развитие на различните икономически системи, за да могат по-добре да се ориентират в съвременните икономически отношения и икономическа ситуация.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: СТОПАНСКАТА ИСТОРИЯ КАТО НАУКА. ФОРМИРАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ОРГАНИЗИРАНИ ИКОНОМИЧЕСКИ СИСТЕМИ В ДРЕВНОСТТА И СРЕДНОВЕКОВИЕТО. ПЕРЕХОДЪТ НА ЗАПАДНА ЕВРОПА КЪМ МОДЕРНИТЕ ПАЗАРНИ ОТНОШЕНИЯ – ПРЕДПОСТАВКИ И СЪЩНОСТ.

Тема 1. Предмет и периодизация на Стопанската история.

Обособяването на Стопанската история като отделна теория за икономическото развитие на света и стопанските системи. Връзките ѝ с общата история на света, с общата икономическа теория и историята на икономическите теории. Концепциите за пространството и времето в икономическото развитие. Основни схващания за периодизацията на стопанското развитие – теории за формациите; теории за цивилизациите.

2 часа

Тема 2. Стопански системи в Древността.

Източните имперски системи – напояването земеделие. Имперският и фискалният контрол върху икономиката. Стопанската организация и бюрократичната система. Характера на производството. Робството в източните имперски системи.

2 часа

Тема 3. Гръко-римското стопанство в Античността.

Частното стопанство в античните гръцки полиси. Законите на Солон и Клистен. Стоково-паричните отношения и пазара. Гръцката кабодажна търговия и икономическа колонизация и нейните последици за Южна Европа. Римското стопанство. Частната собственост (латифундията, вилата, ергастериите, мините, търговията, гладиаторските школи), римското частно право, стоково-паричните отношения, пазарът. Робският труд в основата на гръко-римското стопанство. Робите като стока, робските пазари.

2 часа

Тема 4. Стопанските системи през Средновековието.

- Източните имперски икономики- Фискалният контрол и имперската бюрокрация.

Местните управители – възможности и фискални ограничения. Крепостното право.

- Класическата феодална система в Западна и Централна Европа. Феодалният имунитет, васалитетът, системата на “майората”. Крепостното право. Градовете в Европа през Средновековието – предпоставки за формирането на модерни пазарни отношения.

2 часа

Тема 5. Генералната трансформация в Западна Европа – характер и параметри.

- Характер и граници на Генералната трансформация във времето и пространството.

- Основни фактори на Генералната трансформация: 1. Европейският ренесанс и хуманизма като предпоставки и условия за Генералната трансформация. 2. Великите географски открития – мощен фактор на Генералната трансформация – формирането на Световния пазар; океанските пътища; начало на формиране на колониалните империи; начало на формиране на Световното стопанство. 3. Търговската революция. 4. Налагането на манифактурното стоково производство. 5. Реформацията и ролята на Протестантството за формирането на предприемаческия дух и индивидуалната икономическа мотивация. - Основни търговски и финансови центрове в епохата на Генералната трансформация.

- Последници от Генералната трансформация са световното стопанско развитие. Европа – център на Световното стопанство.

2 часа

Целта на първия модул на обучение е да въведе студентите в проблемите на историческото развитие на стопанството и стопанските отношения, формирането и характера на отделните икономически системи, в тяхната специфика.

Очаквани резултати: Да се формират умения за сравнителен анализ и осмисляне на различната структура и организация на стопанските отношения в Европа и Изтока през хилядолетията на стопанското развитие на човечеството.

Литература: основна: 1, 2, 3.

допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ: РАЗВИТИЕ НА МОДЕРНИЯ КАПИТАЛИЗЪМ В ЕПОХАТА НА ИНДУСТРИАЛИЗАЦИЯТА.

Тема 6. Индустриалният преврат и индустриализацията в Западна Европа и Северна Америка (края на XVIII – XIX в.)

- Основни предпоставки и условия на Първия индустриален преврат: Усвояването на световните ресурси и пазари от колониалните империи; Развитието на националните пазари; Развитието на модерния кредит; Свободната наемна работна ръка; Модерната стопанска политика в развитите държави; Научните открития от втората половина на XVII в.

- Основните технически открития от последните десетилетия на XVIII в. Англия – родина на основните технически открития. Предимствата на Англия. Осъществяването на откритията. Последници. Индустриализацията на Англия и Шотландия до средата на XIX в.

- Особенности в индустриализацията на големите западни държави: Френската недостатъчност – причини и последици; Германското закъснение и бурно наваксване; САЩ – проблемите и предимствата на “Новия свят”; “Различните Италии”.

2 часа

Тема 7. Индустриализацията в Източна Европа, Руската империя и Япония. Чешкият феномен в Австро-Унгарската империя; Самодържавната индустриализация; Раждането на Японското икономическо чудо.

2 часа

Тема 8. Формиране на модерни пазарни отношения в българските земи през Възраждането.

- Предпоставки и условия: Изчерпването на Османската военно могъщество в края на XVII в.; упадъкът на Османската тимарска система; борбата за собственост и унаследяване на земите; Икономическо проникване на западните капиталистически държави в Империята – “капитулациите” и подчиняването на османското стопанство.

- Българските земи и българското население – основен фактор в османското стопанство през XVIII и XIX в. Аграрното производство, занаятите, вътрешната търговия. Стопанското замозване на българите през XVIII в. – материална основа на културното и политическото Възраждане.

- Стопанските аспекти на Възраждането: националната просвета и засилването на модерните икономически познания и връзки на българите; икономическото и социално разслоение на българското общество: търговско-лихварската класа, занаятчийско-манифактурните слоеве, еснафският и земеделският кредит, вътрешната търговия в Империята; българите - първите “фабриканти” в Империята; Мидхад паша и формирането на модерната инфраструктура в българските земи.

2 часа

Тема 9. Българското стопанство от Освобождението до войните(1878 – 1912 г.)

- Стопански последици от Освобождението: Аграрният преврат; Временното руско управление и българското стопанство; Стопанството и стопанската политика до Съединението (1878 – 1885 г.); Икономически последици от Съединението.

- Стопанската политика и стопанското развитие по време на Стамболовото управление (1887 – 1894 г.); Стопанската политика и икономиката на България при управлението на К. Стоилов (1894 – 1899 г.).

- Стопанският подем на България през първото десетилетие на XX в. – основни аспекти на подема. Развитие на отраслите. Модернизация на търговията засилване на външнотърговските връзки. Нарастване на икономическото значение на България в Европейския югоизток – (“Българският феномен”); политическо и военно укрепване на базата на стопанския просперитет.

2 часа

Тема 10. Концентрацията на производството и капиталите в развитите индустриални държави в края на XIX и първите десетилетия на XX в. Причини за концентрацията. Формиране на монополни обединения. Сливане на банки. Акционерни дружества и кооперативни движения. Последници от концентрацията. Борба между големите държави за надмощие на националните корпорации в Световното стопанство.

2 часа

Целта на втория модул е да се анализират основните процеси и явления в развитието на модерното капиталистическо стопанство в Епохата на индустриализацията. Да се покажат предимствата на модерния Индустриален свят в развитието на световните икономически отношения през XVIII и XIX в.

Очаквани резултати: студентите да осмислят характера и предимствата на развитото пазарно стопанство на индустриалните държави, предимствата на модерния капиталистически дух и индивидуалната пазарна мотивация.

Литература: основна: 1, 2, 3.

допълнителна: 1, 3, 4.

ТРЕТИ МОДУЛ: ИНДУСТРИАЛНИЯТ СВЯТ В ЕПОХАТА НА СВЕТОВНИТЕ ВОЙНИ.

Тема 11. Световното стопанство след Първата световна война.

- Обща характеристика: Основни последици от Първата световна война – Разпадането на империите в Източна Европа; промяна в съотношението на силите в Световното стопанство; Версайската система и засилване на конфронтацията между европейските държави.

- Големите индустриални държави след войната: - Позициите на победителите: ролята на големите колониални империи Великобритания и Франция; засилване позициите на САЩ в Световното стопанство; унижението и разрухата в Германия; “пировата победа” на Италия; появата на “Японския феномен”.

- Малките развити икономики на Европа: Белгия, Нидерландия, Дания, Швеция, Швейцария – засилване на ролята им в Световното стопанство.

- “Новите държави” в Централна и Източна Европа – Чехословакия, Австрия, Полша, Унгария.

- Периферните на Европа – Пиринейските държави; Балканските държави.

2 часа

Тема 12. Българското стопанство след Първата световна война.

Загубите на България във войната. “Ньойският мирен договор” и националната катастрофа. Стопанската разруха и преструктурирането на икономиката.

Стопанската политика на БЗНС. Възстановяването на националната икономика през втората половина на 20-те години на XX в.

2 часа

Тема 13. Тоталитарните икономически системи между двете световни войни – сравнителна характеристика.

- Формиране и развитие на Съветската икономическа тоталитарна система – основна характеристика: Държавно-плановата икономика; тоталният контрол на Партията-държава; формалната “колективизация”; унищожаването на индивидуалната стопанска мотивация.

- “Корпоративната система” на Италианския фашизъм: тоталният контрол, на корпорациите; милитаризацията; запазването на частната собственост и пазарните отношения.

- Националсоциалистическата тоталитарна икономика – Партията-държава и финансово-индустриалните корпорации; милитаризацията; запазването на частната собственост и пазарните отношения.

2 часа

Тема 14. Световното стопанство през втората половина на 30-те години на XX в. Основни тенденции.

Нарастване ролята на САЩ в Световното стопанство. Опитите на Великобритания да запази водещата си роля. Нарастване на експанзията на тоталитарните държави и Япония в Европа, Африка и Азия. Подялбата на сферите на интереси между тях в края на 30-те години.

2 часа

Целта на третия модул е да се анализират основните процеси и явления в световното стопанство след Първата световна война: Промяната в съотношението на силите в международните икономически отношения; съдбата на големите държави; следвоенното икономическо възстановяване. Характера и спецификата на появилите се след войната тоталитарни системи.

Очаквани резултати: студентите да умеят да анализират и осмислят основните икономически явления и промени, предизвикани от Първата световна война, да анализират разликите в характера и структурата на тоталитарните икономически системи.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4.

допълнителна: 2, 3, 4.

ЧЕТВЪРТИ МОДУЛ: СВЕТОВНОТО СТОПАНСТВО СЛЕД ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА – ХАРАКТЕР НА “ДВУПОЛЮСНАТА СИСТЕМА”

Тема 15. Световното стопанство след Втората световна война – основна характеристика.

Двуполюсният модел – обща характеристика. Причини за формирането му. Сферите на влияние в края на войната и след нея. Промените в съотношението на силите в Световната икономика. Свръхсилите. Съдбата на колониалните империи.

- “Западният полюс” – Хегемонията на САЩ; доларовия стандарт; Британските илюзии и френските амбиции; създаването на НАТО; Планът “Маршал” и възстановяването на следвоенна Европа; разпадането на колониалната система; Началото на Европейската интеграция – примерът на “Бенелюкс”, германско-френското икономическо сътрудничество и присъединяването на Италия; Римският договор и създаването на ЕИО; Развитие на Европейската интеграция през втората половина на XX в.

- “Социалистическият лагер” – Съветската окупация и налагането на Съветския тоталитарен модел в държавите на Източна Европа: Особеностите в Полша, Унгария, Чехословакия, ГДР; пълното подражание в България, Румъния, Албания; Югославският модел – Титовият “отворен социализъм”; Китайският тоталитарен модел; Северно-корейската тоталитарна система; тоталитарният модел в Северен Виетнам; Кубинската тоталитарна система.

- “Третият свят” – конгломерат от многообразни икономически и политически системи. Големите държави; бившите колонии; петролопроизводителите; социалистическите мимикрии; военните режими; “горещите точки”; Битката за “Третия свят” между полюсите – Студената война.

1 час

Тема 16. Българската икономика след Втората световна война.

- Налагането на тоталитарния модел: унищожаването на буржоазната опозиция и пазарното стопанство; национализацията и социалистическото “коопериране”; държавно-плановата икономика в България – характер.

- “Окръпняването” на аграрното стопанство – АПК; “социалистическата индустриализация”; демографската и социалната промяна;

- Стагнацията в края на 70-те години на XX в.; началото на кризата на Социалистическата система; кризата през 80-те години; “Перестройката”; рухването на системата и посттоталитарната криза; метаморфозите на “прехода” към пазарно стопанство.

1 час

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Характеристика на историческите извори и документи

4 часа

2. Извори, археологически материали и документи за древните икономически системи в Изтока.

2 часа

3. Исторически документи и материали за гръко-римското стопанство.

2 часа

4. Исторически документи, материали и научна литература за Средновековните икономически системи.

2 часа

5. Документи и научна литература за Генералната трансформация.

2 часа

6. Документи и материали за Индустриализацията.

2 часа

7. Извори, документи и литература за стопанските отношения в Епохата на Българското възраждане.

4 часа

8. Документи и материали за стопанското развитие на България от Освобождението до войните.

2 часа

9. Документи и научна литература за Световното стопанство след Първата световна война.

2 часа

10. Документи и материали за българското стопанство след Първата световна война.

4 часа

11. Документи и материали за същността на тоталитарните икономически системи.

2 часа

12. Документи и материали за стопанските отношения след Втората световна война.

2 часа

V. ЛИТЕРАТУРА

1) Основна:

1. Беров, Л., Стопанска история, С. 2003.

2. Димитров, Д., Сравнителна стопанска история, С. 2004.

3. Димитров, Д., Н. Кьосева, Сборник документи и материали по Стопанска история, С. 1999.

4. История на националното и световното стопанство, С. 2002.

2) Допълнителна:

1. Тойнби, А., Изследване на историята, т. 1, 2, 3, С. 1994.

2. Кенеди, П., Възход и падение на Великите сили, т.1, 2, С. 1997.

3. Ростои, У., Стадии на икономическия растеж, В. 1992.

4. Вебер, М., Протестантската етика и духът на капитализма, С. 1992.

5. Хънтингтън, С., Сблъсъкът на цивилизациите и преобразуването на световния ред, С. 2000.

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по установения традиционен начин – студентите се запознават с основния материал по декларираните теми. Прави се постоянно връзка между предишната и настоящата лекция, доколкото основните процеси в развитието на стопанството и стопанските отношения са органично свързани. Посочва се необходимата от сравнителен анализ на стопанските системи в различните части на света в процеса на тяхното историческо развитие.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината са свързани главно с анализ на документи и материали, които илюстрират стопанското развитие и икономическите отношения в дадена епоха и дадена стопанска система. Студентите трябва да се научат да откриват и анализират документите, да намират най-важните сведения, които показват основните икономически процеси и отношения в дадена икономическа система.

В семинарните занятия е възможно използването на мултимедия и други визуални средства за илюстриране на историческите факти и лекционния материал.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Преди всичко работа в библиотека с документите, посочени за следващото семинарно занятие – анализ, извличане на основна информация. Възможно и желателно е и използването на материали по история в интернет.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

10. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с Наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовете и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

БИЗНЕС КОМУНИКАЦИИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Катедра Финанси и отчетност
Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Пламен Пъчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Икономически теории"

Анотация:

Дисциплината "Бизнес комуникации" има за задача да представи на студентите основни знания в областта на информационната среда на фирмата и комуникационните потоци вътре и извън нея. Дидактичният подход при това е разглеждане на проблематиката в нейните общотеоретични, методически и практически аспекти. Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между общотеоретичния и практико-приложен материал се дава категоричен приоритет на практическата страна на разглежданите теми.

Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към всички последващи специализации в сферата на икономиката и мениджмънта в най-широк аспект на разбирането на това понятие. Тя се базира върху знанията, получени от някои фундаментални дисциплини, включени в учебния план - "Микроикономика" и "Макроикономика", като позволява своеобразно „надграждане“ по редица други специализирани дисциплини като напр. „Маркетинг и реклама“, „Бизнес-планиране“, „Общ мениджмънт“, „Международна търговия“, „Финансов мениджмънт“, „Финансов анализ“ и др.п.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Понятие за делова информация и нейното значение за дейността и управлението на стопанската организация

Понятие и особености на деловата информация. Определения. Понятие за пълнота /изчерпателност/. Информацията като процес. Информацията в дейността и управлението на съвременната фирма в условията на информационно обилие.

Тема 2. Информационна компонента на комуникационните потоци и канали в аспекта на взаимоотношенията между стопанската организация и околната икономическа среда

Основни видове информационни потоци и канали за тяхното протичане. Вътрешни и външни източници на информация за бизнеса. Събиране, първична обработка, подбор, кодиране и предаване. Архивиране и ползване на информационните единици. Защита на информацията от недобросъвестно използване и опазване на целостта на комуникационните потоци вътре и извън фирмата.

Тема 3. Критерии за комплексност и пълнота на информационно-комуникационните потоци

Критерии, отнасящи се до резултативността от ползването - количество, релевнтност, точност, надеждност, разбираемост, актуалност. Критерии, свързани с успеха при ползването. Критерии, свързани с ограниченията при ползване.

Тема 4. Тенденции при организацията на комуникационните процеси

Тенденция към откритост – информационна политика. Тенденция към конфиденциалност – стремеж за диференциране на вероятните потребители. Тенденция към осигуряване на диференцирано ползване. Видове стратегии в изграждане и поддържане на комуникационните процеси – консервативен подход, агресивен подход, смесен подход и „отбранителна“ организираност на процеса. Ситуационен анализ. Понятие за време на комуникационното въздействие. Партньорски отношения – „абонати“ на комуникационния поток. Количествени характеристики при ползвателите. Технологии, използвани за поддръжка на комуникационните процеси.

Тема 5. Стопанските субекти и техните комуникационни политики

Комуникационната политика на фирмата като предпоставка за постигане на комуникационните цели. Условия и ограничители при изготвяне на комуникационната политика. Комуникационната политика като база за връзките „фирма-пазар” и „пазар-фирма”. Параметри, които трябва да бъдат отчитани при изготвяне на комуникационната политика на фирмата.

Тема 6. Комуникационни стратегии – икономическа същност и основни елементи

Насоки и компоненти за изработване на комуникационните стратегии – тип продукт, система за разпределение, пазарна информация, търговски персонал, комуникационна политика. Стратегическо програмиране – възлагане на функции на служители във фирмата, видове и типове необходима информация, подбор на комуникационните средства. Структури и банки-данни, подпомагащи стратегическата информираност на фирмите.

Тема 7. Практически аспекти на бизнес-комуникациите – комуникационен маркетингов микс

Същност и съдържание на подхода – значение на „промоцията” за успеха на продажбите. Комбинирано използване на елементите на комуникационния маркетингов микс – разгласа и информация, връзки с обществеността, реклама, стимулиране на продажбите, лични продажби. Основни стратегии. Стратегия на „избутване”. Стратегия на „издърпване”. Способи за активно управление на пазара.

Тема 8. Рекламата и връзките с обществеността като сърцевина на комуникационната политика на фирмата

Инструменти на маркетинговото въздействие – политика на продукта, комуникационна политика, политика на договарянето и политика на дистрибуцията. Компоненти на маркетинговата среда. Съдържание и основни части на комуникационната политика. Рекламата като целенасочено комуникационно въздействие. Видове и типове реклама и интензивност на комуникационното въздействие. Информираща и заблуждаваща реклама. Рекламата по Интернет. Специфика на комуникацията при връзките с обществеността. Компоненти на реклама във връзките с обществеността – директно и индиректно информационно въздействие. Цели на създаването на положителна представа /”имидж”/ за дадена стопанска структура. Способи за реализация на въздействията от инструментариума на „връзките с обществеността” в съвременните условия – на примера на българския пазар. Анализ на разходите за „чиста” реклама и тези за „пъблик рилейшънс”.

Тема 9. Документооборот на фирмата с околната стопанска среда
Основни видове и типове делови документи, съставляващи документооборота. Принципи на съставяне на документа и стандартни ситуации за използване. „Чисти” и „смесени” форми на фирмени документи. Реципиенти- участници в документооборота на фирмата с околната бизнес-среда. Комуникацията чрез фирмени документи на хартиен носител при малките и средни фирми и при големите корпоративни структури. Специфика на комуникацията между банките и техните клиенти.

Тема 10. Вътрешнофирмени информационно-комуникационни потоци
Специфика на документооборота вътре във фирмата. Документооборотът по нива и направления на дейност. Електронната комуникация като дял в комуникационните и информационни потоци на вътрешнофирмено ниво. Основни видове носители на информация в комуникационните обвързки вътре в звената и отделите на една фирма. Прилики и разлики на комуникационните потоци на вътрешнофирмено ниво в зависимост от размера на фирмата.

Тема 11. Основни ситуационни формули в сферата на бизнес-комуникациите - стандартната формула СУВР /Ситуация – усложнения – Въпрос – Решение/ и основни подходи в нейното приложение в дейността на фирмата

Същност и специфика на подхода за уеднаквяване на принципите, по които се разглеждат и третират комуникационни въздействия вътре и вън от фирмата според т.н. „ситуационни формули”. Подходи и принципи за формулирането на зависимости. Възможности за типизиране на конкретни ситуации и прилагането на формули. Основни групи ситуационни формули, използвани най-често в бизнес-комуникацията.

Компоненти на формулата и възможности за нейното приложение в различни ситуации вътре във фирмата и във взаимоотношенията на фирмата с околната бизнес-среда. Анализ на отделните компоненти и възможности за тяхното типизирано включване във изходящата бизнес-комуникация. Приложение на формулата СУВР вътре в комуникацията между персонала и звената на една фирма.

Тема 12. Формула ДСГОР /Дефинирай – Събери - Групирай – Организирай – Провери/ в бизнес-комуникациите

Компоненти на формулата и възможности за нейното приложение в различни ситуации вътре във фирмата и във взаимоотношенията на фирмата с околната бизнес-среда. Анализ на отделните компоненти и възможности за тяхното типизирано включване във изходящата бизнес-комуникация. Приложение на формулата ДСГОР вътре в комуникацията между персонала и звената на една фирма.

Тема 15. Основни документи от личностен характер /Автобиография, Делова молба, Заявление, Изложение/– структура и съдържание

Същност и съдържание на деловата документация, използвана от физическите лица в техните взаимоотношения с фирми и обществени организации. Принципи за изготвяне на автобиография – „евро формат”, формат ФАЗ и документ в свободен вид. Видове делови молби и принципи при тяхното изготвяне. Специфика и правила за изготвяне на документи от типа на Заявлението, деловото Изложение и др.п.

Тема 16. Основни документи, използвани в практическата вътрешна и външна комуникация на фирмата /Бизнес-писмо, Рекламация, Договор/ Принципи при изготвяне на основни документи в практическата вътрешна и външна комуникация на фирмата. Структура на т.н. „бизнес-писмо”. Стил на изложение, формулиране на основна идея, предлагане на определено действие и/или въздействие. Икономическа същност на документа за рекламация. Основни ситуационни рекламации – практически поглед. Договорът като елемент на бизнес-комуникацията.

Тема 17. Елементи на бизнес-комуникация в електронните медии и публикациите в пресата

Специфика на съвременните електронни медии като комуникационни канали. Възможности за ползване на медиите за комуникационни въздействия в рамките на фирмените комуникационни стратегии. Публикациите в пресата – негативни и позитивни ефекти. Рискове за възникване на заблуждаващ имиджов /положителен и отрицателен/ ефект при електронните и печатните медии.

Тема 18. Структура и основни съставни части на бизнес-доклада /Отчет, Справка, Протокол и т.н./

Същност и цели на доклада. Докладването по повод бизнес-ситуации и събития – напр. командировка, експертно посещение в чужбина, преговори с други фирми и институции и т.н. Форми на доклада. Архитектоника на изложението – специфика и принципи. Различия между Доклада и Отчета. Видове делови справки и система за тяхното изготвяне. Примерни комуникационни канали за документи от типа на Доклада, Отчета и Справката в една фирма.

Тема 19. Специфика на електронната комуникация Приложение на електронната комуникация в дейността на фирмата. Технически носители на електронна комуникация. Икономически характеристики на електронната комуникация. Цена на електронната комуникация – сравнителен анализ на разходите от нейното приложение в сравнение с тази на традиционен /хартиен/ носител. Интернет като информационен източник

Тема 20. Делови преговори – специфика и особености Същност, цели и ниво на преговорите. Специфика на видовете делови преговори. „Ниво на съгласие” при преговарянето. Организация на междуфирмените преговори – стратегия и тактика при провеждането. Индиректен метод при преговарянето. Препоръки и правила за успешно провеждане на преговорите.

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА “БИЗНЕС КОМУНИКАЦИИ”

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподадения вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати, се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовете се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения, така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна извънаудиторна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за презентиране и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически дискусии по 3 точки за всяка.	30 т
2	Разработване на реферати	1) Основни насоки в съвременната бизнес-комуникация	10 т

		2)Съвременни теории и открития в областта на бизнес-комуникациите	
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те практически дискусии има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой. Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити. Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

АНГЛИЙСКИ ЕЗИК II ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: Втори

Методическо ръководство: Ст. ас. Гергана Ангелова

Преподавател на основен трудов договор в катедра “Туризм”

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината се основава на общата програма по английски език за образователно-квалификационната степен бакалавър. Включва развиване на четирите вида комуникационни умения – говорене, четене, слушане и писане, като целта е да се задълбочат познанията на студентите по характерните особености на употребата на езика, да се обогати техния речников

запас, познанията им по отношение на лексикалното богатство на английския език, да се разбират основните разлики между британския и американския стандарт. В същото време се развиват познанията им в областта на граматиката, като всички посочени умения трябва да се развият в способност за самостоятелно съставяне на свързани текстове. Необходимо е постоянното участие на студентите в семинарните занятия, както и самостоятелна подготовка, която да бъде обект на наблюдение и контрол.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ - 15 учебни седмици по 3 часа седмично

Семес- триална седмица	Теми за четене, слушане с разбиране и дискусия	Граматични упражнения	Създаване и работа с текст
1.	Good health 1	Comparing and contrasting. <i>Put</i> - idioms	Writing an opening speech
2.	Good health 2	Using suffixes. Prepositional phrases	Event description
3.	Holidays 1	Conditional sentences	Writing a report
4.	Holidays 2	Prepositional phrases	Formal letters
5.	Books and reading 1	Joining sentences. <i>Fall and hold</i> - idioms	Talking about books
6.	Books and reading 2	Word formation. Prepositional phrases	Writing an article
7.	Progress test 1	Progress test 1	Progress test 1
8.	Food and drink 1	Verb patterns	Bulgarian-English translation
9.	Food and drink 2	Compound words	Writing a recipe
10.	Work and business 1	Reported speech	Writing a CV
11.	Work and business 2	<i>Set, stand and turn</i> - idioms	Application letter
12.	In the news 1	Word order	Reading comprehension
13.	In the news 2	Inversion. <i>Have and give</i> - idioms	Giving your opinion
14.	People	Difficult questions	Describing people
15.	Progress test 2	Progress test 2	Progress test 2

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Необходимо е постоянното участие на студентите в семинарните занятия, както и самостоятелна подготовка, която да бъде обект на наблюдение и контрол.

Обучението на студентите включва тяхното активно участие в семинарните занятия, а също така и непрекъсната подготовка, текущи презентации, писмени проекти, наблюдение и контрол.

Контролът се реализира в специална форма като комплекс от индивидуални задачи и изисквания за участие в учебния процес, две оценки по време на семестъра върху изучения материал, които представляват 30% от общата оценка на финалния изпит (при 40 % от писмения финален изпит и 30% от устния финален изпит).

ПОМОЩНИ СРЕДСТВА:

- Касетофон или CD player
- Мултимедия

- Компютърна конфигурация и мултифункционално устройство - ксерокс, принтер и сканер
- Комплект текстове за самостоятелна подготовка
- Комплект текстове за допълнителна работа по време на семинарните упражнения

2) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: българо-английски и английско-български преводи, разнообразни писмени задачи, тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от упражненията, разработване на презентация.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Оценяването е комплексно и включва:

- Индивидуална задача
- Домашна работа
- Междинен тест
- Тест в края на семестъра

общо: 30 точки

- Финален изпит – в края на ЗС: писмен (диктовка, тест, писмена задача) – 40 точки; устен (дискусия върху статия на актуална тема, включена в учебния материал) – 30 точки.

Скала на оценяване:

- ✓ Отличен: 90 – 100 т.
- ✓ Мн. добър: 80 – 90 т.
- ✓ Добър: 70 – 80 т.
- ✓ Среден: 60 – 70 т.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

НЕМСКИ ЕЗИК – II ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 2

Методическо ръководство: Гл.ас.д-р Теодора Кирякова

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Туризм"

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Анотация:

Практическият курс по немски език за I ниво, II Част цели затвърждаването на придобитите знания в I ниво, като въвежда нови знания и умения в немския език – глаголни форми на минало перфектно и претеритални форми. Изграждането на основни познания в областта на лексиката и граматиката на съвременния немски език продължава като в този курс се акцентува на по-

сложни изрази и фрази, необходими за по-нататъшното изучаване на дисциплината и усвояването на езикови навици за комуникация на специализирания чужд език.

Съдържание на учебната дисциплина:
СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ - 15 учебни седмици по 3 часа седмично

<u>Lektion</u> <u>(Thema und</u> <u>Wortschatz)</u>	<u>Grammatik</u>	<u>Lesen</u>	<u>Hören</u>	Лек ции	Упражнения
Lektion 1 Wohnen Wohnungen beschreiben; Einrichtungs- gegenstände kommentieren; Über Verbote informieren; Postkarte an Freunde schreiben	Demonstrativ- pronomen; Indefinit- pronomen; Ortsangaben; Dativ	1. Wohnungs- markt; 2. Streit im Haus; 3. Liebe Helga!; 4. Strandhotel Hiddensee; 5. Wohnen - alternativ	1. Hören Sie die Gespräche; 2. Interview		7
Lektion 2 Krankheit Beschwerden beschreiben; Ratschläge geben und weitergeben; Jemanden zu etwas drängen; Ein Ansinnen zurückweisen; Erzählen, wie etwas passiert ist; Sich vergewissern	Possessiv- pronomen im Akkusativ und Dativ; Modalverben "sollen" und "wollen"; Perfekt: Struktur und Beispiele	1. Sprech- stunde; 2. Schlaf- störungen: Tipps für eine ruhige Nacht; 3. Der eingebildete Kranke	1. Hören Sie die Gespräche; 2. Beim Arzt; 3. Hören Sie die drei Geschichten; 4. Am Bahnhof		6
Lektion 3 Alltag Über Ereignisse und Tätigkeiten Auskunft geben; Etwas weitererzählen; Sich vergewissern; Ein Ansinnen zurückweisen; Arbeitsaufträge geben; Erzählen, was passiert ist	Perfekt: alle Verben; Richtungs- angaben; Personal- pronomen im Akkusativ und Dativ	1. Brief "Liebe Anita"; 2. Nur einer fragt	1. Montag- morgen im Büro; 2. Hören Sie zu; 3. Frau Winter muss ins Kranken-haus; 4. Bericht von Dirk; 5. Bericht von Herrn Weber; 6. Noch einmal Dirk; 7. Was ist passiert?		5
Test 1					1
Lektion 4 Orientierung in der Stadt Orte angeben;	Wechsel- präpositionen mit Akkusativ und Dativ	1. Hermes Busreisen; 2. Alle Wege nach Berlin;	1. Wo sind die Leute gerade?; 2. Wohin		4

Den Weg beschreiben; Vorteile und Nachteile nennen		3. Berlin - 30 Jahre später; 4. Hoffungsvolle Auskunft	gehen die Leute?; 3. Herr Kern kommt nach Hause; 4. Wie komme ich zum Bahnhof?; 5. Stadtrundfahrt in Berlin		
Lektion 5 Kaufen und schenken Wünsche äußern; Geschenkvorschläge machen, verwerfen und gutheißen; Einladung schreiben; Kaufwünsche äußern	Komparativ und Superlativ (prädikativ); Demonstrativpronomen im Akkusativ	1. Cartoon; 2. Video-Walkman; 3. Jetzt bin ich viel glücklicher; 4. Der große Mediovideo-audiotelemax;	1. Hören Sie die Dialoge; 2. Auf der Fotomesse; 3. Was sagen die Leute?		4
Lexikalischer Test 2					1
Wiederholung der Grammatik Vorbereitung auf die Prüfung					2

Задачи за извънаудиторна заетост

№1 *Самостоятелна работа*: Aussagesatz; Wort- und Satzfrage; Personalpronomen; Imperativ "Sie"; Konjugation des Verbes im Präsens; Modalverb "möchten"

№2 *Самостоятелна работа*: Bestimmter und unbestimmter Artikel; Negation; Possessivpronomen

№3 *Самостоятелна работа*: Verben mit Vokalwechsel; Übungen im Arbeitsbuch – урок 1

№4 *Самостоятелна работа*: Übungen im Arbeitsbuch. Modalverb "können"; Imperativ 2. Person Singular und Plural

№5 *Самостоятелна работа*: Trennbare Verben; Modalverben "müssen" und "dürfen"; Uhrzeit
Demonstrativpronomen; Indefinitpronomen; Ortsangaben;

№6 *Самостоятелна работа*: Übungen im Arbeitsbuch - урок 2

№7 *Самостоятелна работа*: Possessivpronomen im Akkusativ und Dativ; Modalverben "sollen" und "wollen";

№8 *Самостоятелна работа*: Schreiben Sie einen Brief im Perfekt; Perfekt: Struktur und Beispiele Perfekt: alle Verben;

№9 *Самостоятелна работа*: Übungen im Arbeitsbuch - урок 3

№10 *Самостоятелна работа*: Liebe Helga! - Schreiben Sie eine Erzählung, was Sie gestern gemacht haben. Richtungsangaben; Personalpronomen im Akkusativ und Dativ

№11 *Самостоятелна работа*: Übungen im Arbeitsbuch - урок 4. Wechselpräpositionen mit Akkusativ und Dativ

№12 *Самостоятелна работа*: Übungen im Arbeitsbuch - урок 5. Komparativ und Superlativ (prädikativ); Demonstrativpronomen im Akkusativ

№13 *Самостоятелна работа*: Подготовка за тест

№14 *Самостоятелна работа*: Berichtigung des Tests

№14 *Самостоятелна работа*: Vokabeln aus dem Vokabelheft

B/ ЛИТЕРАТУРА

1. Themen neu aktuell 1-5, Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache, Kursbuch 1 von Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock, Mechthild Gerdes, Jutta Müller und Helmut Müller, 1992
Max Hueber Verlag, D-85737 Ismaning, 5. Auflage 2006

2. Themen neu, Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache, Arbeitsbuch 1 von Heiko Bock, Karl-Heinz Eisfeld, Hanni Holthaus, Uthild Schütze-Nöhmke, 1992 Max Hueber Verlag, D-85737 Ismaning, 4. Auflage 2006

3. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik, Neubearbeitung, 1996, Verlag für Deutsch, Max Hueber Verlag, D-85737 Ismaning, Lettera, Plovdiv, 2006

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Курсът започва с преговор на основните граматични правила – падежни форми, лични местоимения, спрежение на силни и слаби глаголи. Структурата на простото изречение се разширява с определения за време, място, начин. Затвърждават се местоименните форми, като се допълват форми за притежателни и въпросителни местоимения. Обучението протича по системата за практически немски език, продължение на първата част, „THEMEN NEU AKTUELL 6 -10” и обучението се води изцяло на немски език. Продължава работата с текстове за самостоятелна работа, като част от тях се предоставят за преразказване и коментиране. Писането на собствени текстове на теми от ежедневието цели да затвърди сигурността у студента за способност за комуникация на чуждия език. Правилния правоизговор се постига със заизустяване на по-сложни пословици, поговорки и скоропоговорки.

- Аудиторната заетост протича съгласно предварително зададения тематичен план. Друг съществен акцент е отстраняване на пропуските на студентите от областта на граматиката и лексиката.
- Извънаудиторната натовареност е свързана с изпълняване на зададената работа с текстове, изготвяне на тетрадки-речници и писане на кратки текстове на немски езици.
- Предвижда се заизустяване на кратки текстове, стихотворни форми и умотоворения.
- Предвиждат се и задачи за слушане на диск лекционния курс Themen Neu aktuell 6 - 10.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: българо-английски и английско-български преводи, разнообразни писмени задачи, тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от упражненията, разработване на презентация.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Организация на оценяването

Текущ контрол на говорните и писмените умения, както и с граматичен текст и един лексикален тест. Всяко езиково умение е представено като компонент от изпита, който съдържа писмена и устна част под формата на задаване и отговор на въпроси по разглеждана в упражненията тема. Устната част се налага поради спецификата на езиковото обучение като неотменна част от него.

Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от писмената и устната част от изпита. Има се предвид и активността на всеки студент по време на семестъра, участието му по отношение на поставените задачи и тяхното изпълнение. Значение има и текущият контрол, свързан с различни модели на изпитване – като тестове, писмени задачи, различни граматически и лексикални упражнения.

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

В началото на курса се представя учебната програма заедно с изискванията по извънаудиторната заетост. На вниманието на студентите се представят основните източници, които са необходими за извънаудиторна заетост: Themen Neu aktuell 6- 10.

ФРЕНСКИ ЕЗИК - II ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: Втори

Методическо ръководство: Ас. Рая Николова

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Туризм"

Катедра "Финанси"

Стопански факултет

Анотация:

Обучението по дисциплината Френски език – II част предвижда развитие на основните езиковите умения - слушане, говорене, четене и писане, съответстващо на ниво A2 от Общата европейска езикова рамка. Курсът има за цел да разшири езиковата и комуникативна компетентност по френски език, и да постави основите на едно специализирано обучение. С оглед бъдещата дейност на студентите в областта на икономиката и деловата сфера, акцентът в обучението се поставя върху доизграждането на езиковите умения и навици, както и върху усвояването на професионална терминология и речеви етикет. Използват се съвременни учебни системи за изучаване на френски език за специални цели и мултимедийни материали. Учебното съдържание включва тематичен, лексикален, граматичен и социо-културен компонент. Разглежданите теми са актуални, съответстват на интересите на студентите и дават широка възможност за разговор и дискусии. Те способстват за усвояването на основната лексика и граматика и за развиването на уменията за интеркултурна комуникация в деловата сфера.

Съдържание на учебната дисциплина:

Населени места и териториално устройство. Сгради и обществени места. Описание на маршрут. Пазаруване. Разплащателни средства. Интериор и офис-обзавеждане. Свободно време и културни мероприятия. Здраве и здравеопазване. Държава и администрация. Правосъдие. Комуникация и информация. Отрасли. Видове фирми. Европейски съюз. Граматичният материал е обвързан с лексикалните теми и ситуации.

A/ ЛЕКСИКА

	LEXIQUE: Thèmes à aborder	n° de cours
1.	En ville. Déplacements dans la ville. Bâtiments et lieux publics.	1
2.	Au bureau de change. Devises.	1
3.	A la banque. Opérations bancaires.	1
4.	Les courses. Moyens de paiement.	2
5.	Au bureau. Mobilier. Équipements. Fournitures de bureau.	2
6.	Loisirs et culture.	2
7.	Santé. Problèmes de santé et soins. Services de santé publique.	2
8.	Vie politique et institutions. Administration d'État	2
9.	Découpage administratif. Administration territoriale.	2
10.	Justice et système judiciaire	2
11.	Technologies d'Information et de Communication	2
12.	Secteurs d'activités économiques et marchés	2
13.	Diversité des entreprises	2
14.	Organisation interne d'une entreprise. Emplois et responsabilités.	2
15.	L'Union européenne et l'euro	2

Б/ ГРАМАТИКА

	GRAMMAIRE	n° de cours
1.	Conjugaison pronominale	2
2.	Futur proche	2
3.	Passé récent	2

4.	Pronoms compléments d'objet direct et indirect	2
5.	Pronoms possessifs	2
6.	Article partitif	2
7.	Passé composé	2
8.	Imparfait	2
9.	Futur simple	2

В/ Литература

1. [Cherifi, S.](#), [Girardeau, B.](#), [Mistichelli, M.](#), Travailler en français en entreprise 2 : Niveaux A2/B1 du CECR, Méthode de français sur objectifs spécifiques, Didier, 2008
2. [Tauzin, B.](#), [Dubois, A.](#), Objectif Express 2 : Le monde professionnel en français ; A2/B1, Hachette FLE, 2009
3. [Gillet, N.](#), [Tauzin, B.](#), Objectif Express 2 : Cahier d'activités, Hachette FLE, 2009
4. [Danilo, Blavier-Lincoln, Penfornis](#), Le français de la communication professionnelle, Cle International, 1993
5. [Bassi, Cl.](#), [Sainlos, A.](#), Administration.com, Fernand Nathan 2005
6. [Miquel, Cl.](#), Communication progressive du français. Avec 365 activités, niveau intermédiaire, Clé International, 2003
7. [Chamberlain, A.](#), [Steele, R.](#), Guide pratique de la communication : 100 actes de communication - 57 dialogues, Didier, 2004
8. [Mimran, R.](#), [Poisson-Quinton, S.](#), [Michèle Mahéo-Le Coadic](#), Grammaire expliquée du français, Fernand Nathan, 2002
9. Mihov, N., Михов, Н. Френска граматика, Наука и изкуство, София, 2004
10. Tchaouchev, A., Практическа френска граматика, "Везни – 4", 2004

Интернет-сайтове:

<http://www.lepointdufle.net/specialite.htm>
<http://www.fda.ccip.fr/ressources>
<http://www.bonjourdefrance.com/index/indexfranaff.htm>
http://www.rfi.fr/lfen/pages/001/liste_cva_anglais.asp
<http://bibliolangues.free.fr/conception/FDA/page2activites.htm>
<http://www.bbc.co.uk/languages/french/talk/>
<http://www.bbc.co.uk/languages/french/business/>
<http://www.bonjourdefrance.com/n9/fda1.htm>
<http://frit.lss.wisc.edu/fda/entretien/entretien.html>
http://www.enpc.fr/fr/formations/depts/dfi/section_fle/ressources/ecrit/mail-formel.htm
http://www.enpc.fr/fr/formations/depts/dfi/section_fle/ressources/ecrit/tel.htm#VOCABULAIRE

Технология на обучението и оценяване:

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) *Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по Френски език – II част.*

Обучението по дисциплината комбинира традиционните методи и по-новите похвати за преподаване на чужд език. Макар и в отделните етапи на обучението да се прилагат елементи от всички методи и похвати за обучение по чужд език приоритет имат следните методи:

- ✓ Метод за организиране на практика в репродуктивно използване на вариативните речеви единици
- ✓ Метод за организиране на практика в рецептивно използване на речевите единици във вариращи условия
- ✓ Метод за организиране на продуктивна познавателна речева дейност
- ✓ Метод за организиране на рецептивна познавателна речева дейност

Изброените методи са от особена важност с оглед на крайната цел на този курс на обучение – свободно и творческо владение на езика. Формирането на трайни езикови навици (първите два метода) и владението на четирите основни вида речева дейност

(вторите два метода) за предпоставка за успешна езикова практика със средствата на чуждия език.

По време на семинарните занятия широко място заемат ситуативно-тематичните разговори и беседи, направлявани от преподавателя, но осъществявани изцяло от студентите. Курсът на обучение включва също и задания за самостоятелна работа върху теми включени в програмата. По време на упражненията прибягването до коментари и разяснения на родния език е сведено до минимум. Това, както и прослушването на оригинални записи създава атмосфера близка до тази на естествената френскоезикова среда. По този начин студентите усъвършенстват слуховопроизносителните си навици и развиват умения за разбиране на слухово възприемана реч.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Извънаудиторната заетост на студента се състои от:

- самостоятелна работа в библиотека;
- консултации с преподавателя;
- писмено разработване на задачи и теми, поставени от преподавателя.

Темите и задачите за всяка конкретна разработка студентът изпълнява в писмен вид.

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Оценката се формира комплексно чрез:

- изпит по време на сесия;
- текущ контрол
- активността на студентите по време семинарните упражнения;
- самостоятелно изпълнение на възложени конкретни задачи по теми, зададени от преподавателя и избрани въз основа на учебното съдържание на дисциплината.

Критерии за оценяването:

Текущ контрол	25 %
Изпълнение на самостоятелни задачи	25 %
Финален изпит (писмен и устен)	50 %

Отличен 6.00 /A/ - 90- 100%
Мн.добър 5.00 /B - C/ - 80 – 90 %
Добър 4.00 /D/ - 70 – 80%
Среден 3.00 /E/ - 60 – 51%
Слаб 2.00 /F/ - < 50% - Студентът не покрива изискванията за посещение, аудиторна работа, участие в занятия и не е предал предвидените домашни задания.
Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелни писмени работи и преводи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимален брой точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе след устна дискусия със студентите.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК – II ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 2

Преп. Анелия Далева

Преподавател на хонорар в катедра „Туризм“

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА:

Дисциплината „Италиански език, втора част“ е продължава практическия курс по италиански език от първия семестър. Курсът следва системата “Progetto”. Той е насочен към усвояването от студентите на основни комуникативни умения, да се разбират на едно малко по-високо от елементарното ниво и да съставят по-дълги и смислени изказвания /устно и писмено/, в съответствие с правилата на италианския език. Целта е в края на курса студентите да имат един активен набор от думи и фрази, върху които се гради лексикалният “скелет” на езиковия курс за това ниво; те трябва да могат да четат, слушат и разбират текстове на италиански език, повечето от които в диалогична форма, да се изразяват на този език, така че да бъдат разбирани от други негови носители; да съставят определени несложни писмени текстове с различно предназначение. Другата основна цел съвпада с тази от първата част, а именно - място да осигури усвояването на съществени раздели на граматиката, да подготви студентите за свободна комуникация в областта на икономиката, туризма и на банковото дело, на които се набляга през III-ти и IV-ти семестър.

Очаквани резултати:

След успешното завършване на курса студентите следва да са придобили следните практически умения:

1/ СЛУШАНЕ

- Разбиране на кратки и ясни съобщения и диалози;
- Разбиране на изказвания и диалози, засягащи познати теми от всекидневието и обществения живот, когато речта е сравнително бавна и ясна;
- Разбирания на изказвания и дискусии, засягащи актуални теми от обществения живот; разбиране на радио- и телевизионни програми и популярни филми, в които изказът не се отклонява значително от книжовната норма.

2/ ЧЕТЕНЕ

- Разбиране на кратки адаптивни текстове, засягащи познати теми от всекидневието /семејство, бит, хранене, пазаруване и др./;
- Разбиране на не адаптирани публицистични текстове по теми от всекидневието и обществения живот, проследяване на аргументацията и открояване на личната позиция на автора;
- Разбиране на по-големи художествени текстове, чиито език не се отличава значително от книжовната норма.

3/ УСТНА РЕЧ

- Справяне в ситуация на устно общуване, предполагаща пряк обмен на информация, свързана с познати теми от всекидневието;
- Водене на разговор по познати теми от личен характер;
- Разказване на кратки случки и изразяване на впечатления или мнения за актуални събития, свързани с познати теми от всекидневието и обществения живот.

4/ ПИСМЕНА РЕЧ

- Съставяне на кратки текстове, описващи семејството, приятелите, жилището и ежедневието на автора;
- Преразказване на сравнително не дълги сюжетни текстове;
- Разказване на лично преживени случки от ежедневието.

**Съдържание на учебната дисциплина:
СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ**

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН	Семинарни упражнения
1. Встъпителен урок - Италианска азбука (<i>L'Alfabeto Italiano</i>) – основни правила за писане и четене, особености на италианското произношение; съществителни и прилагателни имена, определителен и неопределителен член	3 часа
2. Лични и местоимения подлог (<i>Pronomi personali soggetto</i>); притежателни местоимения	3 часа
3. Сегашно време на правилните глаголи в изявително наклонение. (<i>Il Presente dell'Indicativo</i>);	3 часа
4. Неправилните глаголи stare, dare и глаголите, окончаващи на - durre- 4 часа	3 часа
5. Нечленувани предлози(прости предлози) , неправилните глаголи за движение andare и venire	3 часа
6. Глаголите за движение и изразяване на посоката на движение със съответните прости предлози	3 часа
7. Някои неправилни глаголи	3 часа
8. Членувани предлози	3 часа
9. Числителни имена (<i>I Numerali</i>); Определителен и неопределителен член (<i>L'Articolo Determinativo ed Indeterminativo</i>) - понятие за член и правила на употреба;	3 часа
10. Съществително име – род и число; Видове прилагателни имена (<i>Gli Aggettivi</i>) – съгласуване със съществителното име;	3 часа
11. Сегашно време на правилните и неправилни глаголи в изявително наклонение Понятие за модални глаголи (<i>I Verbi Modali</i>);	3 часа
12. Предлози (<i>Le Preposizioni</i>);	3 часа
13. Минало свършено време (<i>Il Passato Prossimo</i>) – образуване и употреба;	3 часа
14. Правилно и неправилно минало причастие (<i>Il Participio Passato</i>);	3 часа
15. Просто и сложно бъдеще време (<i>Il Futuro Semplice ed Il Futuro Composto/Anteriore</i>) – форми, употреба и стилистични особености.	3 часа
Общо	45 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

- Кирякова, Ина. Италианска граматика с упражнения. НиК, София, 2001
- Кирякова, Ина. La traduzione: testi, modelli. Esercizi. УК Романистика, София, 2002
- Палермо, Максимо/ Трифоне, Пиетро. Италианска граматика. Емас, София, 2003
- Бонагина, Мария. Спрежение на италианските глаголи. Хермес, 2001
- Magnelli, S./ Marin, T. Progetto Italiano 1. Колибри, София, 2001

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината „Италиански език II част”
Семинарните занятия по дисциплината „Италиански език като втори чужд език, втора част” протичат съгласно предварително зададения тематичен план за усвояване на основните граматични положения на езика и набирание на необходимия лексически запас от още 1000 нови думи. Ресурсното осигуряване на семинарните занятия се базира на специално подбраните учебници за работа, на предоставянето на автентични текстове и текстове за слушане от аудио касети и дискове.
Упражненията следват традиционния начин на преподаване на италиански език, който включва:

- разбиране и слушане на познати думи и основни изрази, свързани с личността, семейството, обкръжението, както и въвеждането на основния апарат на граматиката ;
- разбиране и четене на познати по структура кратки текстове
- основни компетенции в
 - диалогична реч – положителен и отрицателен отговор на различни по същество теми,
 - монологична реч - използване на елементарни синтактични структури;
 - писане-кратък текст за писмо.

Според тези основни цели студентите навлизат в отделните езикови аспекти на италианския език /лексика, граматика, фонетика/.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Извънаудиторната натовареност е свързана от една страна с изпълняване на зададената упражнения по основните 10 урока, а от друга – с изготвяне на тетрадки-речници за разширяване на лексикалното богатство.

Темите и задачите за извънаудиторна заетост са както следва:

Тема 1 Граматически упражнения, спомагателните глаголи *avere* и *essere*-2 ч.

Тема 2 Упражнения е лексикална насоченост, числата от 1 до 20- 2ч.

Тема 3 Упражнения, целящи да затвърдят уменията да се скланят правилните глаголи в сегашно време- 2 ч.

Тема 4 Упражнения с неправилните глаголи и такива с лексикална насоченост 2 ч.

Тема 5 Упражнения от упражнителната тетрадка-*Qui Italia* – 3ч

Тема 6 Лексикални и граматически упражнения-2ч.

Тема 7 Упражнения с неправилните глаголи-2 ч

Тема 8 Упражнения върху членуваните предлози-3ч

Тема 9 Упражнения за образуване на правилните причастия– 2 ч

Тема 10 Упражнения , целящи да затвърдят избора на спомагателен глагол при образуване на минало свършено време на изявително наклонение– 2ч

Тема 11 Упражнения от *Qui Italia*-2ч.

Тема 12 Упражнения-2 ч

Тема 13 Упражнения от тетрадката *Qui Italia*– 2 ч.

Тема 14 Упражнения върху бъдеще предварително, лексикални упражнения- 2 ч

Тема 15 Подготовка за изпит

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на II-ри семестър. Студентите се оценяват на базата на целогодишната им работа по време на упражненията, редовно присъствие на семинарните занятия и предаване на домашните задачи. В края на втория семестър студентите полагат тест по езика в две части – писмена и устна, въз основа на който се поставя окончателната оценка. Семестриалният изпит включва писмена и устна част под формата на задаване и отговор на въпроси, свързани с тематиката от семинарните занятия. Всеки студент получава оценка за своята активност през семестъра - изпълнението на задачите от текущия контрол. Тази оценка участва при оформянето на окончателната оценка от изпита. Текущата оценка трябва да бъде минимум Среден 3, за да бъде студентът допуснат до изпит. Окончателната оценка се получава на база относителните тегла на изпитната оценка и текущата оценка. Има се предвид и активността на всеки студент по време на семестъра, участието му по отношение на поставените задачи и тяхното изпълнение. Значение има и текущият контрол, свързан с различни модели на изпитване – като тестове, писмени задачи, различни граматически и лексикални упражнения. Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от писмената и устната част от изпита.

Критерии за оценка на писмения изпит.

Писменият изпит по италиански език представлява тест, съдържащ граматични и лексикални упражнения, базирани на тематичния план на дисциплината. Този тест проверява в писмената езикова култура на студентите. Успеваемостта на теста се изразява в проценти. Максималният брой точки, /който може да бъде различен/, на теста осигурява 100 % успеваемост и максимална /отлична/ оценка. Оценките се определят по таблицата за оценяване съгласно натрупаните точки /проценти/, както следва:

<u>Проценти</u>	<u>Оценка</u>	<u>Точки</u>
48%	2	0 – 36
49 – 52%	3	37 – 39
53 – 56%	3.25	40 – 42
57 – 60%	3.50	43 – 45
61 – 64%	3.75	46 – 48
65 – 68%	4	49 – 51
69 – 72%	4.25	52 – 54
73 – 76%	4.50	55 – 57
77 – 80%	4.75	58 – 60
81 – 84%	5	61 – 63
85 – 88%	5.25	64 – 66
89 – 92%	5.50	67 – 69
93 – 96%	5.75	70 – 72
97 – 100%	6	73 – 75

Както се вижда от таблицата, оценката от писмения изпит /тест/ може да бъде дробно число (~ 0.25).

Критерии за оценка на устния изпит.

Устният изпит се провежда по формата на беседа върху дискутирани през семестъра теми, но също така се задават въпроси от ежедневието. Изпитът цели да провери говоримите умения на студентите, до каква степен те умеят да си служат с езика, запаса им от думи, структурата на изреченията, които образуват. Оценката се оформя според няколко основни критерия:

7. Правилна ориентация във въпросите.
8. Адекватност на отговорите.
9. Пълнота на отговорите и граматически верни изречения.

Първите два критерия прибавят по една единица към оценката, а задоволяването на третия критерий осигурява две единици, т.е. ако студентът отговаря и на трите критерия, той получава максималната оценка Отличен 6.

Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от двете части на изпита – писмена и устна. Тя може да бъде и дробно число. Към нея се прибавя текущата оценка, като сумата се осреднява и като резултат дава окончателната изпитна оценка, която се закръглява до цяло число.

Система от критерии за окончателна оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в семинарните занятия, отговор на въпроси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Писмена проверка на поставените задачи за извънаудиторна заетост към всяка граматико-лексикална единица	Изпълнение на всички поставени задачи. Водене на тетрадка-речник, съдържаща необходи-мия минимум от около 600-800 нови думи	10
3.	Три теста за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5 точки.	15
4.	Писмен изпит	Провеждане на писмен изпит от три компонента	45
5.	Устен изпит и проверка на	Оценяване на постигнатите	5

	заучения граматико-лексически материал	резултати от изпита.	

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 20 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИСПАНСКИ ЕЗИК – II ЧАСТ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 2

Методическо ръководство: пр. Любов Иванова:

Преподавател на основен трудов договор в катедра “Туризм”

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА:

Дисциплината „Испански език , втора част” продължава практическия курс по испански език от първия семестър. Курсът следва две учебни системи: *NUEVO VEN 1*. Той е насочен към усвояването от студентите на основни комуникативни умения, да се разбират на едно малко по-високо от елементарното ниво и да съставят по-дълги и смислени изказвания /устно и писмено/, в съответствие с правилата на испанския език.

Целта е в края на курса студентите да имат един активен набор от думи и фрази, върху които се гради лексикалният “скелет” на езиковия курс за това ниво; те трябва да могат да четат, слушат и разбират текстове на испански език, повечето от които в диалогична форма, да се изразяват на този език, така че да бъдат разбирани от други негови носители; да съставят

определени несложни писмени текстове с различно предназначение. Другата основна цел съвпада с тази от първата част, а именно - място да осигури усвояването на съществените раздели на граматиката, да подготви студентите за свободна комуникация в областта на икономиката, туризма и на банковото дело, на които се набляга през III-ти и IV-ти семестър.

Очаквани резултати: Да се създадат умения и увереност у студентите за писмена и устна комуникация в ежедневието. Практическият курс по испански език, втори чужд език, втора част цели разширяването на основните познания по граматика, лексика и синтаксис, доразвиване на рецептивните и на продуктивните умения за езикова употреба. След завършване на курса студентът трябва да умее да :

1. прилага знанията за немската езикова система;
 2. да развива и усъвършенства комуникативните умения по испански език и
 3. да формира навици за самообучение и самоусъвършенстване
- Като цяло курсът се опира на съвременните посткомуникативни концепции в методиката на чуждоезиковото обучение за втори чужд език, приспособени към спецификата на специалността „Туризм“.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

	ТЕМАТИЧЕН ПЛАН	семинарни занятия
Тема 1	Preparar una excursi3n. Expresar intenciones, alternativas...	3 часа
Тема 2	Marcadores de tiempo: Ir a + infinitivo	3 часа
Тема 3	Lugares y monumentos de inter3s: Andalucia	3 часа
Тема 4	¿Qu3 has hecho? Hablar de hechos pasa-dos; dar excusas;	3 часа
Тема 5	Preterito perfecto; preterito indefinido	3 часа
Тема 6	Pintura esp. e hispanoamericana. Cu3ntale qu3 pas3. Describir estados de ani-mos y objetos;	3 часа
Тема 7	Preposiciones: en, a, desde, hasta, entre; pron. negativos nadie/nada	3 часа
Тема 8	M3sica hispanoamericana. Viajar en avi3n. Hacer proyectos y predecir; hablar por telefono.	3 часа
Тема 9	Comparaci3n. Futuro imperfecto	3 часа
Тема 10	El tiempo en Hispanoam3rica. Antes y ahora. Describir en pasado; expresar la frecuencia;	3 часа
Тема 11	El v. “quedar”. Preterito imperfecto	3 часа
Тема 12	Una visita a ciudad de M3xico. Instrucciones. Expresar obligaci3n, posibilidad, negaci3n, indiferencia	3 часа
Тема 13	Pron.pers Cl. Las condiciones. Hay que + infinitivo. La lengua espanola en el mundo. Acontecimientos del pasado. Expresar acciones interrumpidas por otra	3 часа
Тема 14	Pr.indefinido; Estructuras comparativas.	3 часа
Тема 15	Acontecimientos hist3ricos en Espa3a desde 1975.	3 часа
	ОБЩО:	15 ЧАСА

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. F. Castro, F. Marín, R. Morales, S. Rosa. *NUEVO VEN 1 – libro del alumno*
2. F. Castro, F. Marín, R. Morales, S. Rosa. *NUEVO VEN 1 – NUEVO VEN 1 – libro de ejercicios*. Edelsa S.A. – Madrid, 2003

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА „ИСПАНСКИ ЕЗИК“

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината „Испански език, втора част“

Семинарните занятия по дисциплината „Испански език като втори чужд език, втора част” протичат съгласно предварително зададения тематичен план за усвояване на основните граматични положения на езика и набиране на необходимия лексически запас от още 1000 нови думи. Ресурсното осигуряване на семинарните занятия се базира на специално подбраните учебници за работа, на предоставянето на автентични текстове и текстове за слушане от аудио касети и дискове.

Упражненията следват традиционния начин на преподаване на испански език, който включва:

- разбиране и слушане на познати думи и основни изрази, свързани с личността, семейството, обкръжението, както и въвеждането на основния апарат на граматиката ;
- разбиране и четене на познати по структура кратки текстове
- основни компетенции в
- диалогична реч – положителен и отрицателен отговор на различни по същество теми,
- монологична реч - използване на елементарни синтактични структури;
- писане-кратък текст за писмо.

Според тези основни цели студентите навлизат в отделните езикови аспекти на испанския език /лексика, граматика, фонетика/.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Извънаудиторната натовареност е свързана от една страна с изпълняване на зададената упражнения по основните 15 урока, а от друга – с изготвяне на тетрадки-речници за разширяване на лексикалното богатство.

Темите и задачите за извънаудиторна заетост са както следва:

Съобразно постигнатите резултати от първия семестриален изпит студентите получават и допълнителни задачи, ако установеното ниво е задоволително или добро. Тези задачи включват повторение на граматиката от първия семестър и разработването на допълнителни теми от ежедневиия, елементарен испанския език. Другият аспект на извънаудиторната заетост включва стриктно заучаване на преподадения нов граматичен материал, както отговорна подготовка за писмените контролни тестове с цел текущ контрол.

Темите за извънаудиторна заетост са както следва:

№1 Самостоятелна работа: Preparar una excursión. Expresar intenciones, alternativas...

№2 Самостоятелна работа: Marcadores de tiempo: Ir a + infinitivo

№3 Самостоятелна работа: Lugares y monumentos de interés: Andalucía.

№4 Самостоятелна работа: ¿Qué has hecho? Hablar de hechos pasados; dar excusas;

№5 Самостоятелна работа: Preterito perfecto; preterito indefinido.

№6 Самостоятелна работа: Pintura esp. e hispanoamericana. Cuéntale qué pasó. Describir estados de ánimo y objetos.

№7 Самостоятелна работа: Preposiciones: en, a, desde, hasta, entre; pron. negativos nadie/nada.

№8 Самостоятелна работа: Música hispanoamericana. Viajar en avión. Hacer proyectos y predecir; hablar por teléfono.

№9 Самостоятелна работа: Comparación. Futuro imperfecto.

№10 Самостоятелна работа: El tiempo en Hispanoamérica. Antes y ahora. Describir en pasado; expresar la frecuencia;

№11 Самостоятелна работа: El v. “quedar”. Preterito imperfecto

№12 Самостоятелна работа: Una visita a ciudad de México. Instrucciones. Expresar obligación, posibilidad, negación, indiferencia

№13 Самостоятелна работа: Pron. pers. Cl. Las condiciones. Hay que + infinitivo. La lengua española en el mundo. Acontecimientos del pasado. Expresar acciones interrumpidas por otra.

№14 Самостоятелна работа: Pr. indefinido; Estructuras comparativas..

№15 Самостоятелна работа: Acontecimientos históricos en España desde 1975.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

2. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на II-ри семестър. Студентите се оценяват на базата на целогодишната им работа по време на упражненията, редовно присъствие на семинарните занятия и предаване на домашните задачи. В края на втория семестър студентите полагат тест по езика в две части – писмена и устна, въз основа на който се поставя окончателната оценка. Семестриалният изпит включва писмена и устна част под формата на задаване и отговор на въпроси, свързани с тематиката от семинарните занятия. Всеки студент получава оценка за своята активност през семестъра - изпълнението на задачите от текущия контрол. Тази оценка участва при оформянето на окончателната оценка от изпита. Текущата оценка трябва да бъде минимум Среден 3, за да бъде студентът допуснат до изпит. Окончателната оценка се получава на база относителните тегла на изпитната оценка и текущата оценка. Има се предвид и активността на всеки студент по време на семестъра, участието му по отношение на поставените задачи и тяхното изпълнение. Значение има и текущият контрол, свързан с различни модели на изпитване – като тестове, писмени задачи, различни граматически и лексикални упражнения. Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от писмената и устната част от изпита.

Критерии за оценка на писмения изпит.

Писменият изпит по испански език представлява тест, съдържащ граматични и лексикални упражнения, базирани на тематичния план на дисциплината. Този тест проверява в писмената езикова култура на студентите. Успеваемостта на теста се изразява в проценти. Максималният брой точки, /който може да бъде различен/, на теста осигурява 100 % успеваемост и максимална /отлична/ оценка. Оценките се определят по таблицата за оценяване съгласно натрупаните точки /проценти/, както следва:

<u>Проценти</u>	<u>Оценка</u>	<u>Точки</u>
48%	2	0 – 36
49 – 52%	3	37 – 39
53 – 56%	3.25	40 – 42
57 – 60%	3.50	43 – 45
61 – 64%	3.75	46 – 48
65 – 68%	4	49 – 51
69 – 72%	4.25	52 – 54
73 – 76%	4.50	55 – 57
77 – 80%	4.75	58 – 60
81 – 84%	5	61 – 63
85 – 88%	5.25	64 – 66
89 – 92%	5.50	67 – 69
93 – 96%	5.75	70 – 72
97 – 100%	6	73 – 75

Както се вижда от таблицата, оценката от писмения изпит /тест/ може да бъде дробно число (~ 0.25).

Критерии за оценка на устния изпит.

Устният изпит се провежда по формата на беседа върху дискутирани през семестъра теми, но също така се задават въпроси от ежедневието. Изпитът цели да провери говоримите умения на студентите, до каква степен те умеят да си служат с езика, запаса им от думи, структурата на изреченията, които образуват. Оценката се оформя според няколко основни критерия:

10. Правилна ориентация във въпросите.

11. Адекватност на отговорите.

12. Пълнота на отговорите и граматически верни изречения.

Първите два критерия прибавят по една единица към оценката, а задоволяването на третия критерий осигурява две единици, т.е. ако студентът отговаря и на трите критерия, той получава максималната оценка Отличен 6.

Общата оценка се формира като средноаритметична от оценките от двете части на изпита – писмена и устна. Тя може да бъде и дробно число. Към нея се прибавя текущата оценка, като сумата се осреднява и като резултат дава окончателната изпитна оценка, която се закръглява до цяло число.

Система от критерии за окончателна оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в семинарните занятия, отговор на въпроси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Писмена проверка на поставените задачи за извънаудиторна заетост към всяка грамтико-лексикална единица	Изпълнение на всички поставени задачи. Водене на тетрадка-речник, съдържаща необходи-мия минимум от около 600-800 нови думи	10
3.	Три теста за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5 точки.	15
4.	Писмен изпит	Провеждане на писмен изпит от три компонента	45
5.	Устен изпит и проверка на заучения граматико-лексически материал	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	5

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 20 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. д-р Васил Пехливанов

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Мениджмънт и маркетинг”

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

***Целта** на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподавания материал, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели, чрез най-пълно задоволяване на разнообразните потребности на обществото с висококачествени и конкурентоспособни стоки и задоволяващо изискванията равнище на обслужване.*

***Очаквани резултати:** Да се създадат умения за практическо прилагане на маркетинговите стратегии, политики, методи и средства.*

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

2 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

3 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

5 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите
Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

5 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формирани се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ - ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

5 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

2 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

7 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

7 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

6 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

8 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направленията на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Тълкуване на маркетинговите концепции

2 часа

Тема 2. Влияние на маркетинговата среда върху бизнес климата. Дискусия.

2 часа

Тема 3. Маркетингова информационна система и маркетингови проучвания.

Дискусия върху използваните методи за маркетингово изследване.

Представяне на писмени разработки върху практически примери.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми. Съставяне на маркетингови планове за прилагане на маркетингови мероприятия.

2 часа

Тема 5. Пазарни проучвания, изследване на пазарните потребности и проучване поведението на потребителите. Решаване на практически казуси.

3 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии. Дискусия: избор на стратегия при зададени конкретни ситуации.

2 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара, избор на целеви пазар и позициониране на продуктите на пазара. Обсъждане на основните съображения при избор на критерии за сегментиране, избор на целеви пазар и подходи за позициониране на продуктите при зададени конкретни условия.

2 часа

Тема 8. Изграждане на продуктова стратегия. Начини за придобиване на конкурентни предимства. Беседване върху примери от практиката

3 часа

Тема 9. Изграждане на ценова стратегия. Избор на подходящ метод за ценообразуване

3 часа

Тема 10. Организиране и осъществяване на рекламна кампания. Изграждане на интегрирани маркетингови комуникации в търсене на синергетичен ефект.

3 часа

Тема 11. Избор на канали за реализация. Оптимизиране на пласментните процеси

3 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

1) Основна

1. Пехливанов, В., Курс по маркетинг, изд. „Галик”, С., 2003.
2. Котлер, Ф., Основи на маркетинга, ч. I и II, С., 1993
3. Благоев, В., Маркетинг, ВЕККО, С., 1998.
4. Маринова, Е., Маркетинг, продукт, реклама, PRINCEPS, В., 1992.
5. Кръстев, Св., Маркетингови проучвания, С., 1992.
6. Илиева, Р., Маркетинг, ВТ, 1997.

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

3. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 8.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на

текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „Х“	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОСНОВИ НА УПРАВЛЕНИЕТО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Кирил Палешутски

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Мениджмънт и маркетинг“

Анотация:

Акцентира се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

3 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

3 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

3 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

3 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

3 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

2 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт.

Характеристика на мениджъра.

3 часа

Целта е студентите да придобият знания и умения относно стратегическо управление, изграждането на управленчески структури, механизмите за вземане на управленчески решения, усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи управленската дисциплина.
Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране на обкръжаваща среда и определяне на фирмената цел, стратегия и мисия.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Основни школи и направления.

3 часа

Тема 2. Същност и видове стратегии. Стратегия, цели и мисия на фирмата. Анализ на външната среда.

3 часа

Тема 3. Същност, етапи, алгоритъм на стратегическото планиране. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик".

4 часа

Тема 4. Конкурентна стратегия и стратегия на диверсификация.

4 часа

Тема 5. Управленчески структури- характеристика и видове.

4 часа

Тема 6. Управленчески решения- същност и механизми. Групово вземане на решения

4 часа

Тема 7. Привличане, подбор, развитие и обучение на кадрите. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

3 часа

Тема 8. Същност и видове трудови конфликти. Разрешаване на трудовите конфликти.

3 часа

Тема 9. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

2 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Палешутски К., Мениджмънт Бл-д 1993

2. Палешутски К., Управление на средни и големи фирми. Бл-д

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

4. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

СТАТИСТИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и писмен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерева

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Мениджмънт и маркетинг"

Анотация:

В семинарните и практически занятия се извежда комплексен пример, в който се обхващат отделните тематични единици, декомпозирани в задачи и подзадачи. Специално внимание се обръща на възможностите за получаване на статистически характеристики с помощта на ПК и ППСР и се акцентира на интерпретацията на тези характеристики.

В лекционния курс се обяснява статистическото изучаване като информационен процес и неговата отговорна роля за информационното осигуряване на управлението.

Съдържание на учебната дисциплина:

А. ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

Тема 1. Статистиката – научно познание и практика. Кратки исторически бележки. Предмет, обект и задачи на статистическото изучаване. Характерни особености на статистическия /съвкупностния/ подход при изучаване на масови явления.

Статистическото изучаване като информационен процес. Информационно осигуряване на управлението. Статистическа практика – организация и органи в България, европейските страни, международни статистически органи. Публикации.

1 час

Тема 2. Статистическо изучаване. Обща характеристика на статистическото изучаване и етапи. Видове статистически изучавания. Програма и план на статистическото изучаване.

1 час

Тема 3. Основен понятиен апарат и символика на статистическия подход. Измерителни скали. Статистическа съвкупност. Статистическа единица. Статистически признаци. Статистически сведения и данни. Измерване и измерителни скали.

1 час

Тема 4. Статистическо наблюдение. Познавателна същност, задачи и форми на статистическо наблюдение. План и организация на статистическото наблюдение. Видове наблюдения. Органи на наблюдението. Грешки при статистическото наблюдение.

1 час

Тема 5. Статистическа групировка и статистически таблици и статистически редове. Познавателна същност и задачи на статистическата групировка. Видове статистически групировки. Правила за образуване на групите. Техника на статистическата групировка. Статистически таблици – същност, елементи, видове, правила за построяване. Статистически редове – познавателна същност, елементи, видове.

2 часа

Тема 6. Статистически графики. Същност и познавателно значение. Видове.

2 часа

Тема 7. Статистически анализи. Същност, цели, задачи и познавателно значение. Предпоставки на статистическия анализ. Направления на статистическия анализ.

2 часа

Тема 8. Статистически величини. Същност и видове. Абсолютни статистически величини. Относителни статистически величини – същност и видове. Средни статистически величини – същност и видове.

2 часа

Тема 9. Средни величини. Същност и познавателно значение. Средни величини от вариационни редове. Алгебрични средни. Неалгебрични средни. Съотношение между средна аритметична, мода и медиана. Средни величини от динамични (времеви) редове.

2 часа

Тема 10. Статистическо разсейване. Познавателна същност. Методи на измерване на статистическото разсейване. Асиметрия и ексцес.

2 часа

Тема 11. Емпирични статистически разпределения. Познавателно значение. Видове. Графичен образ.

2 часа

Тема 12. Теоретични разпределения. Познавателна същност и видове класически теоретични разпределения. Биномно разпределение. Поасоново разпределение. Нормално разпределение. Свойства. Други теоретични разпределения.

2 часа

Тема 13. Статистически заключения. Същност. Направления. Статистическо оценяване – обща характеристика. Статистическа проверка на хипотези – обща характеристика, етапи.

2 часа

Тема 14. Репрезентативно / извадково / изучаване. Същност и предимства. Формиране на извадкова статистическа съвкупност – начини на подбор на единиците; видове извадкови съвкупности. Обем на извадката. Стохастична грешка. Оценка на параметрите по данни на извадката. Максимална грешка и доверителен интервал.

2 часа

Тема 15. Статистическо изучаване на зависимости. Обща характеристика. Видове зависимости и анализи. Методи за измерване на зависимости. Дисперсионен анализ – същност, познавателни възможности, задачи, видове. Еднофакторен дисперсионен анализ – схема, критерий на Фишер. Регресионен анализ – същност, задачи, регресионни модели, критерии за оценки. Корелационен анализ – същност, видове, методи, оценка за стохастична грешка, критерии за проверка на статистическата значимост на единичните корелационни коефициенти.

2 часа

Тема 16. Статистическо изучаване на развитие. Познавателна същност. Методи за анализ на развитие. Описателни показатели за характеризиране на развитие. Статистическо характеризиране на общо развитие.

2 часа

Тема 17. Индекси. Същност, видове. Индекси на равнища, обеми и маса. Единични и множествени индекси. Териториални индекси. Индексен факторен анализ - обща характеристика. Статистически методи за анализ на структурни изменения и различия.

2 часа

Технология на обучение и оценяване

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VII. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

5. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- **качество и задълбоченост при самостоятелното решаване на поставените задания от предходния час;**
- **демонстриране на знания, умения и компетентност;**
- **умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.**

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от усмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след усна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Мария Кадинова

Преподавател на основен трудов договор в катедра „ИСКС”

Анотация:

Студентите ще се запознаят с фундамента на плановия и прогнозния процес - съвременните теории, практически подходи и инструменти за подготовка на различните перспективни разработки. В процеса на обучение ще получат достатъчно информация за понятийния апарат, съвременния методологически инструментариум на планиране и прогнозиране на макроикономическо и фирмено равнище. Специално внимание се отделя на релацията „прогноза-план” и специфичните характеристики на прогнозните, програмни, проектни и планови дейности, както и на използването на целия спектър от методи и процедури. При всяка тема се акцентира на проблемите и перспективите в макроикономическото и фирмено развитие на България при съвременния контекст.

Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподаваната материя и се формира у тях ясна визия и убеждение, че планирането и прогнозирането като основни управленски функции изискват притежаването на съвременна планова култура и капацитет за обосноваване дефиниране на фирмените цели, за просперитет на всяка икономическа система в настоящия и бъдещ свят.

Очаквани резултати: Да се придобият компетентности за практическо прилагане на съвременните подходи, принципи, методи и технология на прогнозиране и планиране на икономическите системи.

Съдържание на учебната дисциплина:
/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – Методологични и методически основи на перспективните разработки

10 часа

Тема 1. Прогностиката в общата теория на познанието

3 часа

Футурология-възникване и развитие. Футуристичната теория като общо и приложно знание. Научно-техническото развитие и управлението на икономиката. Перспективните разработки в управленския цикъл. Икономическа политика - същност, компоненти. Критерии за избор и взаимодействия. Видове перспективни разработки за развитието на икономическите обекти.

Тема 2. Подходи и методи за перспективни разработки

3 часа

Основни подходи и техните характеристики. Методи-експертни, екстраполационни, сравнителни, количествени. Модел и моделиране. Предимства и недостатъци. Същност, структура и съдържание на видовете аналитични разработки. Икономически показатели при прогнозирането и планирането-изисквания и видове. Субективният фактор и изисквания към него при избора и прилагането на методическия инструментариум.

Тема 3. Прогноза и прогнозен процес

4 часа

Подходи при дефиниране на прогнозата. Определение и функции. Специфика на икономическата прогноза в системата от прогнозния фон. Критерии при класификациите и особености на различните видове. Основни белези на научната, демографската и организационната прогноза. Прогнозен процес - етапи и процедури. Изисквания към прогнозния процес с оглед надеждността на прогнозите и обосноваността на политиката. Политиката за устойчиво развитие и ролята на прогнозирането.

Целта на първата част е студентите да придобият знания, относно предпоставките за мащабното навлизане на широк спектър от идеи, подходи и методи за подготовка на перспективни разработки, знания за тяхната същност и специфични особености, осъзнаване на актуалността им за формирането на адекватна икономическа политика и устойчиво развитие на отделните структури и света като цяло.

Очаквани резултати: да разбират логиката на прогнозния и планов процес, тяхната специфичност и актуалност, да придобият умения за идентифициране на методите за перспективните разработки и възможностите за прилагането им в различните системи, както и отговорностите на субектите, които ги прилагат.

Литература: основна: 1, 5, 8

допълнителна: 6, 7, 9

ВТОРИ МОДУЛ –Макроикономическо прогнозиране, планиране и програмиране

10 часа

Тема 4. Перспективните разработки на макроравнище

3 часа

Националното стопанство като система и тенденциите в развитието му. Релацията „прогноза-план”. Макроикономически прогнозни индикатори. Икономическата политика на държавата. Еволюция в понятийния апарат и съдържателните особености на инструментариума за планиране и регулиране. Институции за макроикономическо развитие. Международни регламенти и национални особености в развити страни. Видове национални планове. Фактори за определяне темповете на икономическия растеж и отраслови приоритети.

Тема 5. Програмен подход –концепции, програми и проекти

3 часа

Концепции за програмния подход. Дефиниция и структура на програмата. Национални, регионални, отраслеви и международни програми. Програмите като инструмент в евроинтеграцията. Проект- същност и предназначение. Методика на проектиране. Принципи, органи и процедури за проектно финансиране, оценка и контрол върху реализацията на проектите. Проблемът за капацитета и българския опит.

Тема 6. Балансовият метод на макроравнище

2 часа

Изисквания за балансираност на националното стопанство. Балансов метод- същност и обхват. Материални и стойностни баланси-специфика и обвързаност. Основни национални баланси - зърнен, воден, енергиен, държавен бюджет и платежен баланс. Държавните резерви и проблема за планирането им. Предпоставки за качество на балансите.

Тема 7. Междутраслови връзки и баланси

2 часа

Междутраслови връзки- определяне, статичен и динамичен аспект. Коефициенти на преките разходи. Пълни разходи. Модели-предназначение и видове. Дългосрочните планови разработки и пропорционалността в развитието на националната икономика. Регулации в рамките на Европейския Съюз.

Цел на втори модул: да се разкрият предпоставките за прилагане на широка гама от перспективни разработки на макроикономическо равнище и се характеризират техните особености: да се обосноват терминологичните и съдържателни различия при формулиране целите на националната икономика и спецификата в целевите и регулаторни инструменти на различните страни, да се изложат особеностите на балансовия метод на национално равнище и проблемите за балансираност и пропорционалност при дългосрочното планиране. Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за разграничаване на същностните белези на различните перспективни разработки и регулаторните инструменти за реализация целите на икономическата политика на национално и европейско равнище.

Литература: основна: 1, 5, 8

допълнителна: 6, 9

ТРЕТИ МОДУЛ –ФИРМЕНО ПЛАНИРАНЕ

10 часа

Тема 8. Същност, особености и продукти на фирмения планов процес

4 часа

Етапи в развитието на теорията и практиката на фирменото планиране. Принципи и подходи при фирменото планиране. Системата от фирмени планове. Характеристики на различните планови документи. Бизнес план-предназначение и видове. Инвестиционен, информационен и оценъчен бизнес план- характеристика на основните компоненти и елементи. Субекти при разработването на фирмените планове.

Тема 9. Стратегически планов процес

2 часа

Стратегическо управление и стратегическо планиране- предпоставки и философия. Компоненти на стратегическия план. Технология на разработването. Фирмена стратегия и функционални фирмени стратегии. Проблемите за обвързаност на стратегиите.

Тема 10. Комплексен фирмен план

2 часа

Характеристика на Комплексния фирмен план и взаимодействието му с избраните стратегии. Характеристики на разделите на КФП - изисквания, обхват, показатели, методи и технология при разработването им. Балансираност и итерационни процедури за обвързване на разделите му. Връзки и инструменти при текущото и оперативно планиране.

Тема 11. Контрол и контролинг

2 часа

План, отчетност и контрол. Задачи и форми на контрол. Предпоставки за появата и развитието на контролинговата концепция. Същност и измерения. Изисквания при конструкции за конкретно приложение.

Цел на трети модул: да се запознаят студентите с подходите, принципите и технологията на осъществяване на фирмения планов процес: да разберат специфичните особености на различните фирмени планове, да придобият умения да композират компонентите на отделен вид фирмен план.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно идентифициране на фирмените планове, за анализиране и оценяване пълнотата на определен вид фирмен план и за технологична конструкция на разработването на отделен компонент на плана.

Литература: основна: 1, 2, 3

допълнителна: 4, 6, 10

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Прогностиката в общата теория на икономическото знание

2 часа

Тема 2. Подходи и методи за перспективни разработки

2 часа

Тема 3. Прогноза и прогнозен процес

2 часа

Тема 4. Макроикономическа прогноза-индикатори и модели

2 часа

Тема 5. Програма и проектно финансиране

2 часа

Тема 6. Национални баланси. Междуетраслови връзки и баланси

1 час

Тема 7. Фирмени планове-видове и характеристиките им

1 час

Тема 8. Стратегическо фирмено планиране

1 час

Тема 9. Комплексен фирмен план-структура и итерационни процедури

1 час

Тема 10. Контролинг-концепция и приложението ѝ

1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Кадинова, М., Планиране и прогнозиране, С, Атика, 2001
2. Каменов, Д., Фирмено планиране, прогнозиране и контролиране, С, 1999
3. Геров, А., Фирмено планиране, С, УНСС, 1999
4. Блекуел, Е., Как да подготвим бизнес план, С
5. Ставрев, Св., Власт, управление, риск, С, 1991
6. Дракър, П., Новаторство и предприемачество, практика и принципи, 1992
7. Атали, Ж., Хилядолетието, С, Колибри, 1992
8. Тофлър, А., Прогнози и предпоставки, СУ „Кл. Охридски“, 1992
9. Преходът, С, АИПР, 1994

Маджеров, Р., Бизнес планиране на малките и средни предприятия, Бл, ЮЗУ „Н.Рилски“, 2000

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставени задания от титуляра на дисциплината, извънаудиторната заетост се изразява в посещения на студентите в библиотеки, черпене на информация от Интернет, изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящия семестриален изпит. Студентите, желаещи да получат максималния брой кредити, трябва на изпита да представят допълнително самостоятелно подготвена аналитична разработка за практиката на планиране в конкретна икономическа система.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

6. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол от асистента, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

Курсът на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол в началото на всеки модул. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в подготовката, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, относно преподадения материал от предишната лекция:

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в избраната писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработката и заложените в нея тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Мария Кадинова

Преподавател на основен трудов договор в катедра „ИСКС”

Анотация:

Студентите ще се запознаят със съвременните теории, практически подходи и инструменти за управление на човешките ресурси. В процеса на обучение те ще получат достатъчно информация за предпоставките, които обуславят теорията за човешкия капитал и механизмите за пълноценно използване на човешките ресурси. Ще се разграничават спецификата в методологията и технологията за прилагане на различните системи, програми и инструменти. Специално внимание ще бъде отделено на мотивацията и мобилността. Ще се запознаят с ролята на контекста и на мениджърския състав при разработване и прилагане на системите за управление на човешките ресурси. Курсът е съобразен с предвидения хорариум и позволява да се усвоят същността, ролята, инструментите и възможностите на управление на този изключителен ресурс на всяка система.

Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподаваната материя и се формира у тях ясна визия и убеждение, че управлението на човешките ресурси е съвременна концепция и предлага система от инструменти за постигане на фирмените цели, за просперитет на всяка икономическа система в съвременния свят.

Очаквани резултати: Да се придобият компетентности за практическо прилагане на съвременните подходи, принципи, методи и технология на управлението на човешките ресурси.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, техните възможности за усвояване на материала, мотивите и интереса към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни методи, в т.ч. дискусии, решаване на казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ – Човешки ресурси и тяхното управление- основни понятия, структури и проблемни области

10 часа

Тема 1. Човешки ресурси – определения, проблемни област и управленски проекции. Теорията за човешкия капитал и промяната в понятийния апарат. Обхват и определения. Същностни различия между „човешки ресурси” и „персонал”. Емпирични, теоретични и прагматични проблеми и решения. Приносите на дисциплината „Организационно поведение” за управлението на човешките ресурси.

Тема 2. Трудов пазар. Качество и цена на труда

Възникване и генезис на трудовия пазар. Видове пазари. Фактори. Заемост и безработица. Цена на безработицата .Индикатори. Политики. Качество на труда - параметри и фактори. Цена на труда. Видове работни заплати. Регулации.

Тема 3. Възникване и генезис на теорията и практиката по управлението на човешките ресурси. Съвременни измерения и политики.

Базисни основи на дисциплината. Концепцията на А.Смит за „икономичния човек”. Приносът на Ф.Тейлър и Е.Мейо. Характеристики на класическата школа, административната школа. Японският модел на управление на човешките ресурси - корени и предпоставки. Проблемът за хуманизация на труда. Ролята на неправителствените организации. Тенденции и международни регулации.

Тема 4. Управленски субекти и структуриране на човешките ресурси – нива, фактори, тенденции.

Равнища на управление и управленски органи в различните типове системи по отношение на човешките ресурси. Мениджърски функции по отношение на човешките ресурси в структурните единици. Функции и структура на звената по управление на човешките ресурси. Компетентности, отговорности и изисквания към експертите, заети в тях. Параметри за класифициране на заетите в организацията. Документация и анализи на информацията. Фактори и тенденции в структурите на човешките ресурси в зависимост от отрасъла, бранша и политиката на държавата.

Целта на първата част е студентите да придобият знания, относно предпоставките и появата на съвременните теории за човешките ресурси, обхвата и структурите им и се формира ясна представа и убеждение в студентите, че управлението им е мощен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на понятийния апарат и основните постановки, характеризиращи спецификата на дисциплината в сравнение с другите управленски дисциплини.

Очаквани резултати: да разбират логиката в появата на дисциплината, нейната специфичност и актуалност, да придобият умения за идентифициране на проблемите, свързани с човешките ресурси в различните системи, както и отговорностите на субектите от организационните им конфигурации.

Литература: основна: 1, 2, 5

допълнителна: 3, 4, 6

ВТОРИ МОДУЛ – Мотивация и мобилност. Перспективни разработки за човешките ресурси в организациите.

10 часа

Тема 5. Мотивация, мотивационни стратегии и модели.

Същност на мотивацията и видове мотивация. Основни теоретични приноси. Мотивация за труд - параметри. Същностни характеристики на основните мотивационни модели. Проблемът за унификацията и персонализацията. Технология за формиране на стратегии и пакет от мотивационни инструменти.

Тема 6. Мобилност на човешките ресурси - фактори и управленски подходи

Мобилност - определение и видове. Предпоставки и фактори. Добри практики за управление на мобилността в организациите. Политиката на държавата.

Тема 7. Фирмена политика, системи и програми за управление на човешките ресурси
Място и роля на управлението на човешките ресурси за фирмен просперитет.
Човешките ресурси в системата от фирмени планове- специфика и характеристика
на показателите. Акценти в анализите и при стратегическия избор. Комплекса от
системи и вариации на обхвата им. Балансираност в системите за управление на
човешките ресурси. Планове и програми - видове и структура.

Тема 8. Индустриални отношения и регламентация.
Възникване на индустриалните отношения, развитие и регламентация. Субекти и
техните характеристики. Ролята на държавата и специфични модели. Колективно
трудова договаряне - концепции и видове споразумения. Индустриални акции.

Тема 9. Потребности от човешки ресурси
Фактори за динамика в потребностите от човешки ресурси. Ролята на контекста,
основни фактори. Параметри и показатели за анализа и проектирането на труда.
Технология за определяне на потребностите - основни стъпки в етапите.
Националната
класификация на професиите.

Цел на втори модул: да се разкрият предпоставките за приоритета на управлението
на мотивацията и мобилността, тяхната същност и прилагани добри практики от
фирмите, да се придобият умения за разпознаване спецификата при подготовката
на различните перспективни разработки, взаимодействията между мениджърския
състав и представителствата на работниците.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за разграничаване на
мотивационните инструменти, за същностните белези на перспективните
разработки и технологията за тяхната подготовка.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6, 7

ТРЕТИ МОДУЛ –Системи и програми за управление на човешките ресурси
10 часа

Тема 10. Набор, подбор и въвеждане на новопостъпилите
Специфика на външните източници и вътрешния трудов пазар за набор на нови
сътрудници. Форми на взаимодействия и параметри при избор на система за набор.
Цели и предпоставки за успешен подбор. Гамата от техники за подбор и тяхното
композиране. Технология и отговорност на субектите, участващи в нея.
Ориентиране на новопостъпилите - цели и инструменти, варианти на
осъществяване.

Тема 11. Система за обучение и квалификационно развитие
Понятийно разнообразие - обучение, квалификация /повишаване, допълнение,
изменение/. Изисквания към системата. Условия за ефективност. Форми за обучение.
Цена на квалификационното развитие. Кариерно развитие на мениджърския състав.
Оценки на квалификационното ниво и тяхното използване.

Тема 12. Система за оценяване и атестация
Философията на оценяването и фактори за нейния генезис. Теоретични приноси.
Ролята на контекста. Категориите сътрудници и адекватността на методите за
оценяване. Формализация на системата за оценяване и атестацията. Технология и
изходи
от системата.

Тема 13. Производителност на труда и система за заплащане
Фактори за повишаване производителността на труда. Методи за измерване.
Показатели, анализи и акценти. Стратегии. Функции на работната заплата.
Структурни елементи. Ограничители за свободата на мениджмънта. Политиката на
държавата по доходите. Съвременни тенденции в заплащането на труда.

Тема 14. Система за безопасни и здравословни условия

Хуманизация на труда и рисковите фактори в съвременните технологични процеси. Политиката на Международната организация на труда, Европейския Съюз и държавата. Законодателство и фирмена политика. Класификация на факторите за трудови злоупотреби. Цена. Програми за превенция, наблюдение и контрол. Ролята на синдикатите.

Цел на трети модул: да се запознаят студентите с целите, структурата и инструментариума при разработването на различните системи за управление на човешките ресурси, да придобият умения за формирането на адекватни механизми за управление съобразно спектъра от туристически дейности във фирмата. Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на технологията за разработване на системи и програми за управление на човешките ресурси в туристическа фирма.

Литература: основна: 1, 2, 3

допълнителна: 4, 6, 7, 8

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Армстронг М., Управление на човешките ресурси, Бургас, Делфин прес, 1993
2. Владимирова К. и кол., Управление на човешките ресурси, С, Стопанство, 1999
3. Шопов Д. и др., Наръчник по управление на човешките ресурси, С, ИК "Труд и право",
4. Харизанова Т., Мениджмънт на човешките ресурси, Варна, Prinses, 1996
5. Казаков А., Човешкият капитал, С, Стопанство, 2001
6. Бяла книга за образование и подготовка, Европейска комисия, С, МОН, 1995
7. Шминке, Д., Кодекс на мениджъра-воин, „Класика и стил, С, 2002
8. Human Resources Management, Stanford university Program, 1990

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставени задания от титуляра на дисциплината, извънаудиторната заетост се изразява в посещения на студентите в библиотеки, черпене на информация от Интернет, изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящия семестриален изпит. Студентите, желаещи да получат максималния брой кредити, трябва на изпита да представят допълнително самостоятелно подготвена аналитична разработка за практиката на планиране в конкретна икономическа система.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

7. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол от асистента, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

Курсът на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол в началото на всеки модул. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в подготовката, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, относно преподадения материал от предишната лекция:

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в избраната писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;**
- умение за представяне и успешна защита на разработката и заложените в нея тези;**
- демонстриране на знания, умения и компетентност;**
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.**

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция.

ЕВРОПЕЙСКО ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Икономически теории"

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Целта на дисциплината е да накара студентите да анализират и осмислят характера и структурата на Европейската общност, да вникнат в трудностите на интеграцията и смисъла на общите политики на ЕС, да преценяват предимствата и трудностите на присъединяването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат самостоятелно да оценяват възможностите, които дава членството в ЕС, да познават структурата, институциите, основните политики, икономическите възможности и цели на ЕС.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания на студентите за характера на европейската интеграция и Европейския съюз е необходимо за да се определят методите и начина на преподаването и усвояването на дисциплината. Това може да стане с предварителен тест или в едно въвеждащо семинарно занятие, с което да се преценят общите представи на студентите за Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът "Маршал" и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман.

ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5

допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ–СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС.

Осемте от бившия Комунистически блок.

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5

допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустриална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономика и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: основна: 1 - 5

допълнителна: 1, 3, 4

Б/ ЛИТЕРАТУРА

1/ Основна:

1. Европейско стопанство, /колектив/, УИ, "Н. Рилски", Блгр. 2005.
2. Европейско политическо сътрудничество, /колектив/, С. 1999.
3. Основното за Европейския съюз, С. 1998.
4. Европейски програми, Инф. център на ЕС, С. 2003.
5. Европейският съюз и България, С. 1998.

2/ Допълнителна:

1. Борисов, О., Право на Европейския съюз, Б. 1998.
2. Алтермат, У., Етнонационализъмът в Европа, С. 1998.
3. Генов, Г., Панушев, За по-голям и по-силен Европейски съюз, С. 2001.
4. Barbour, Ph., The European Union Handbook, London, 1996.
5. Tzoucalis, L., The New European Economy, Oxford University Press, 2001.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА “ЕВРОПЕЙСКО ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО”

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовете и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

СРАВНИТЕЛНИ ИКОНОМИЧЕСКИ СИСТЕМИ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол, курсова работа и писмен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Васил Сивов
Статут: на основен трудов договор

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината «Сравнителни икономически системи» е разработен в съответствие с общите цели на магистърската програма по «Международни икономически отношения» с цел да се задоволи потребността на студентите от знания за различните типове икономически системи, действащи в условията на глобализация и пазарна интеграция. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за мотивационните, финансови и институционални механизми, определящи производствения потенциал и международната конкурентоспособност на основните типове икономики, техните главни характеристики и еволюция в световното стопанство. Изучават се модели на пазарни икономики от либерален и консервативен тип, както и на централизирана командна икономика. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на сравнителните икономически системи.

Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподавания материал, като същевременно формират ясна представа и умения за боравене с основополагащите макро- и микроикономически принципи, действащи в икономическите системи и променящи се под въздействие на националните културни традиции. Запознаването със системи от англосаксонски, източно- и западноевропейски и азиатски тип ще разшири стопанския кръгзор на обучаваните и ще им даде нов нетрадиционен поглед върху глобалните механизми, въздействащи на всяка национална икономика.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практически подход и компетентни действия в условията на различни типове пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:
ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

№	Тема
1.	Сравнителни икономически системи. Механизми и институции. Идеология и практика Възникване и развитие на сравнителните икономически системи. Основни движещи механизми и институции. Стремение към полезност. Утилитарна етика. Култура и идеология.
2.	Видове икономическо поведение. Достоинства и системни нарушения Добросъвестно и недобросъвестно икономическо поведение. Цели на правителствата и правила на поведение. Когнитивен и аналитичен индетерминизъм на стремение към полезност.
3.	Класификация на икономическите системи. Основни понятия и категории Структура, обекти и обхват на икономическите системи. Класификационна схема. Критерии за категоризация. Утопични социално-хармонични безконфликтни. Универсални саморегулиращи се свършено конкурентни. Културно-регулируеми.
4.	Принципът на съответствие в междусистемните модели. Механизъм за достигане на равновесие между търсене и предлагане Корекция на цените по Валрас. Корекция на производството по Маршал. Механизми на настройката. Конкуренция и разпределение. Държавно управление и потребности на населението.
5.	Макроикономически аспекти. Механизми и институции. Производителност, ефективност и социална справедливост. Източен и западен пазарен подход Посткейнсиански макроикономически модел. Делови настроения и съвкупни инвестиции. Институционални форми на администриране, планиране и разпределение. Традиционни детерминанти на производителността в различните културни системи. Източният колективизъм срещу западния индивидуализъм. "Витринни" и "сенчести" ценности в икономиките.
6.	Свършени икономически механизми, конкуренция и пазари. Саморегулиращи се системи с конкурентно равновесие

	<i>Идеалът за съвършена конкуренция. Максимизация на полезността и печалбата в икономическата система. Свободно частно предприемачество. Либертариански алтернативи. Потенциални недостатъци на съвършената конкуренция.</i>
7	<i>Съвършено държавно управление. Предимствата на материалните баланси и моделът “разходи-производство” на Леонтиев. Ограничения на модела Правителствени мерки за контрол и регулиране. Матрица на линейното взаимодействие между производство и разпределение. Материални баланси и режими на планиране. Регулиращи пазарни концепции за съвършеното планиране.</i>
8	<i>Американска и англосаксонска икономическа система. Структура, механизми и институции. Предимства и недостатъци Геометрия на англосаксонската система. Характерни черти. Разпределение на федералните ресурси. Пазари с несъвършена конкуренция. Американски факторни пазари. Проблеми с дефицита.</i>
9	<i>Икономически системи в континентална Европа. Системни характеристики. Стратегия на реформите Демократичноелитарна индивидуалистична култура. Компаративистки конкурентни пазари. Мерки за контрол, регулиране и повишаване на социалното благосъстояние. Кооперативно партньорство с държавния елит. Противоречията в консолидацията на властта в ЕС и либерализацията.</i>
10	<i>Икономическата система на Япония. Икономически комунализъм. Причини за макроикономическото неравновесие Японският икономически комунализъм. Вътрешен протекционизъм и външен меркантилизъм. Всеобхватно микро- и макроикономическо регулиране. Координирано разпределение на риска. Антиконтурентен бизнес.</i>
11	<i>Китайската икономическа система. Либерализация на административно-командната система Авторитарният “laissez-faire”. Държавно планиране, командно-административни методи. Концепцията за “авторитарна ненамеса”. Съвместни предприятия с участието на чуждестранен капитал. Ненадеждност на правото на частна собственост. Ефективност на системата на Дън Сяо Пин.</i>
12	<i>Икономическата система на Русия. Авторитарното свободно предприемачество. Олигархичният модел Авторитарна културно обусловена източна пазарна система. Клептократично управление на икономиката. Безконтролност на мениджърите. Взаимодействие на държавноадминистративния елит с олигарсите. Рационализация на механизмите на авторитарни привилегии и стимулиране на конкуренцията.</i>
13	<i>Общи характеристики на преходните икономики. Етапи на прехода. Модели на шокова терапия и постепенност на прехода Сравнителен анализ на преходните икономически системи. Стратегия на институционалното строителство. Стабилизация и търсене на устойчив вариант на развитието. Приобщаването към европейските структури.</i>
14	<i>Оценка на сравнителният потенциал на националните икономики. Показатели за икономически растеж. Системни стратегии Йерархия на потенциалните възможности на националните икономики. Перспективи на функциониране през XXI век. Конкуренция между стратегиите на регулируемите пазари, едните икономически пространства, управляемите корпоративистки елити и комунализма. Индексни показатели и фактори на производителността.</i>
15	<i>Функциониране на глобалната икономика. Принципи на международната икономическа сигурност Изменение на конфигурацията между богатство и мощ. Показатели за сравнително функциониране на системите. Макроструктура и благосъстояние. Взаимодействие на системите: ефективност и мощ. Системни иновации.</i>
	ОБЩО ЛЕКЦИИ

В. ЛИТЕРАТУРА

I. ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Савов Ст. Световна икономика. Унив. изд. “Стопанство”, С. 2008.

2. Гъргаров Здр. *Международни икономически отношения*. Унив. изд. "Неофит Рилски", Благоевград 2005.
3. Доуърти Дж., Пфалцграф Р. *Теории за международните отношения*. Втора част. "Атика", С. 2004.
4. Пантеев А. И др. *История на националното и световното стопанство*. Унив. изд. "Стопанство", С. 2002.
5. Роузфилд Ст. *Сравнителна икономика на страните*. РОССПЭН, Москва 2004.
6. *История на световната икономика*. Под ред. Г. Поляка. ЮНИТИ, Москва 2004.
7. Мовсесян А. *Либерализъм и икономика*. "Логос", Москва 2003.

Технология на обучение и оценяване

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ, ИНФОРМАЦИОННО И РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАНЯТИЯТА ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

Темите на занятията следват преподавания по време на лекциите учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително проблемите, по които трябва да се подготвят за семинарните упражнения. По време на упражненията се решават практически казуси и тестове, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. На студентите се поставя задание, върху което трябва да подготвят писмена разработка, която е обект на обсъждане в семинарните занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на учебните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия. В течение на семестъра в рамките на семинарните занятия се провеждат две контролни проверки под формата на тест.

3) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания, подготовка за тестовите проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се представят и защитават пред аудитория.

Значителен процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на различните икономически системи и предлагане на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на определен модел пазарна икономика, анализ на условията за неговото възникване и тенденциите в бъдещото му развитие, като база за формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Класификация на сравнителните икономически системи.
2. Диагностика на системните нарушения и недобросъвестно икономическо поведение.

3. Опозицията свършени пазари – свършено държавно управление.
 4. Механизми и институции на сравнителните икономически системи.
 5. Източни и западни традиции в икономическата култура.
 6. Сравнителен анализ на категориите “производителност, ефективност и социална справедливост”.
 7. Равновесието между търсене и предлагане. Принципът на съответствие.
 8. Преимущества и недостатъците на англосаксонската икономическа система.
 9. Икономическият корпоративизъм на континентална Европа.
 10. Геометрия на японския икономически комунализъм.
 11. Системна структура на китайската икономическа система.
 12. Руският олигархичен модел на авторитарно предприемачество.
 13. Стратегии на икономическия преход към пазарна икономика. Шокове и постепенност.
 14. Типове икономически растеж. Паритет на покупателната способност. Сравнителен потенциал.
 15. Съотношението между богатство и мощ в глобалната икономика.
- Характеристики на международната икономическа сигурност.

Забележка: Студентите може да изберат и разработят други теми, не посочени в списъка, след предварителна консултация с титуляра на дисциплината.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура на разработката – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретична и практическа, заключение (изводи и препоръки), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 10-та седмица от семестъра.

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на четвърти семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите.

Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. Курсът на обучение по дисциплината включва провеждане на текущ контрол на всяко занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестови контролни проверки върху преподадения материал.

Критерии за оценяване:

- ✓ качество и задълбоченост на писмената разработка;
- ✓ умение за представяне и успешна защита на курсовите работи и заложените в тях тези;

- ✓ демонстриране на знания, умения и компетентност;
- ✓ използване на творчески подход при решаването на казусите.
- ✓ умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии	30 часа занятия по 1 точка за участие в обсъждания.	15
2.	Разработване на курсова работа	1. Класификация на сравнителните икономически системи. 2. Диагностика на системните нарушения и недобросъвестно икономическо поведение. 3. Опозицията свършени пазари – свършено държавно управление. 4. Механизми и институции на сравнителните икономически системи. 5. Източни и западни традиции в икономическата култура. 6. Сравнителен анализ на категориите “производителност, ефективност и социална справедливост”. 7. Равновесието между търсене и предлагане. Принципът на съответствие. 8. Преимущества и недостатъците на англосаксонската икономическа система. 9. Икономическият корпоративизъм на континентална Европа. 10. Геометрия на японския икономически комунализъм. 11. Системна структура на китайската икономическа система. 12. Руският олигархичен модел на авторитарно предприемачество. 13. Стратегии на икономическия преход към пазарна икономика. Шокове и постепенност. 14. Типове икономически растеж. Паритет на покупателната способност. Сравнителен потенциал. 15. Съотношението между богатство и мощ в глобалната икономика. Характеристики на международната икономическа сигурност.	15
3.	Тестове за текуща проверка на знанията	Провеждане на 2 теста с максимален брой точки на тест – 5.	10
4.	Решаване на казуси	6 казуса по 5 точки на един казус	30
5.	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	30

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2

При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Минко Велков

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

Разглеждат се научно-теоретичните основи на счетоводството: същност, способности, средства, както и организацията на счетоводството в качеството му на информационна и контролна система. Изясняват се нормативната уредба на счетоводната отчетност, Закон за счетоводството, МСС, НСС, сметкоплан. Целта е да се осигури научна и практико-приложна подготовка на студентите в тази важна област на научно знание, в качеството и на фундамент на счетоводството.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения
1	Счетоводството като информационна и контролна система. 1. Същност, място и роля на отчетната	3	2

	<u>информация при управление на предприятието.</u> 2. <u>Видове стопанска отчетност</u> 3. <u>Същност и място на счетоводството в управлението на предприятието.</u> 4. <u>Нормативна уредба на счетоводството в Р България на сегашния етап на развитие на страната.</u> 5. <u>Принципи, върху основата на които се осъществява счетоводството /счетоводната дейност/, изисквания и задачи произтичащи от тях.</u> 6. <u>Предмет и метод на счетоводството – основни теоретични постановки.д</u>		
<u>2.</u>	1. <u>Стопанските средства на предприятието като обект на счетоводството в качеството му на информационна и контролна система.</u> 2. <u>Източници на стопански средства на предприятието като обект на счетоводството.</u> 3. <u>Стопанските процеси в предприятието като обект на счетоводството.</u>	<u>3</u>	<u>2</u>
<u>3.</u>	<u>Способ на балансовото обобщаване.</u> 1. <u>Счетоводният баланс като средство на балансовото обобщаване на активите и пасивите на предприятието. Същност, строеж, структура и съдържание. Основните теории за счетоводния баланс.</u> 2. <u>Видове балансови статии – характеристика и информационно предназначение.</u> 3. <u>Видове счетоводни баланси.</u> 4. <u>Основни видове изменения в статиите на счетоводния баланс, предизвикани от извършените в предприятието стопански операции /баланси изменения/.</u>	<u>3</u>	<u>2</u>
<u>4.</u>	<u>Двустранно записване в счетоводството.</u> 1. <u>Същност, строеж, структура и предназначение на счетоводната сметка.</u> 2. <u>Способът на двойното записване в системата на счетоводните сметки.</u> 3. <u>Видове счетоводни сметки и класификация съобразно техния характер и предназначение в счетоводния процес.</u> 4. <u>Сметкоплан, Същност, строеж и предназначение.</u>	<u>3</u>	<u>2</u>
<u>5.</u>	<u>Връзка и зависимости между счетоводния баланс и системата на счетоводните сметки в процеса на счетоводното отчитане на дейността на предприятието. Оборотни ведомости. Същност, видове и начини на съставяне.</u>	<u>3</u>	<u>2</u>
<u>6.</u>	<u>Способ на документирането.</u> 1. <u>Счетоводният документ като средство на способа на документирането – същност, строеж, съдържание и предназначение.</u> 2. <u>Видове счетоводни документи.</u> 3. <u>Документооборот и неговата организация в предприятието.</u> 4. <u>Ред на съставянето, съхраняване и опазване на счетоводните документи.</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>7.</u>	<u>Инвентаризацията, като способ на</u>	<u>3</u>	<u>2</u>

	<u>счетоводството.</u> 1. <u>Инвентаризация. Същност, предназначение и организация.</u> 2. <u>Ред за извършване на инвентаризациите и оформяне на резултатите от тях за проверените активи и пасиви.</u> 3. <u>Счетоводно отчитане на резултатите от извършената инвентаризация на активите и пасивите на предприятието.</u> 4.		
8.	<u>Оценка на активите и пасивите.</u> 1. <u>Същност на оценяването като елемент на счетоводния метод.</u> 2. <u>Видове оценки на активите и пасивите по Закона за счетоводството и тяхната приложимост в счетоводната практика.</u>	2	2
9.	<u>Калкулирането, като способ за стойностна оценка на отчитаните обекти.</u> 1. <u>Същност на калкулирането и на калкулацията.</u> 2. <u>Елементи на калкулацията.</u> 3. <u>Методи на калкулирането, използвани в стопанската практика.</u>	2	2
10.	<u>Текущо счетоводно отчитане.</u> 1. <u>Хронологично и систематично счетоводно отчитане. Синтетично и аналитично счетоводно отчитане.</u> 2. <u>Оборотна ведомост, Същност, схема, видове, съставяне и предназначение.</u>	2	2
11.	<u>Видове и оценка на активите и пасивите по Закона за счетоводството и тяхната приложимост в счетоводната практика.</u> 1. <u>Същност на обобщаването /сводката/ на счетоводната информация.</u> 2. <u>Годишно счетоводно приключване и годишен финансов отчет – същност, съдържание и предназначение.</u>	4	2
12.	<u>Принципи на счетоводното отчитане на разходите.</u> 1. <u>Счетоводно отчитане на амортизациите. Методи на амортизации.</u> 2. <u>Счетоводно отчитане на разходите на материали за дейността. Методи за отписване на материалните запаси при тяхната употреба</u>	4	2
13.	<u>Принципи на счетоводното отчитане разходите за труд и осигуровки.</u> 1. <u>Счетоводно отчитане на разходите за заплати /възнаграждения/</u> 2. <u>Счетоводно отчитане на разходите за осигуровки.</u>	4	2
14.	<u>Принципи на счетоводното отчитане на производството и реализацията на продукцията, стоките и услугите на предприятието.</u> 1. <u>Счетоводно отчитане на разходите за дейността.</u> 2. <u>Счетоводно отчитане на реализацията на продукцията, стоките и услугите</u>	4	2
15.	<u>Принципи на счетоводното отчитане на капитала, резервите и финансовите резултати.</u>	3	2

1. <u>Счетоводно отчитане на основния капитал и на резервите.</u>		
2. <u>Счетоводно отчитане на финансовите резултати от дейността на предприятието.</u>		
	<u>45</u>	<u>30</u>

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за счетоводството, ДВ бр.98/2001 г., изм. бр.91/2002 г.
2. Международни счетоводни стандарти, Д.В. бр.13/2003 г.
3. Национални счетоводни стандарти, ДВ бр.22/2002 г.
4. Национален сметкоплан за стопанската дейност, приет от Националния съвет по счетоводство, С., Нова звезда, 2002 г.
5. Добрев, Д. Теория и анализ на балансите, С., 1950 г.
6. Душанов Ив. Обща теория на счетоводството, С., Ромина, 2000 г.
7. Косев, Д. Двустранно фирмено счетоводство, 4 изд. Софтрейд, 2003 г.
8. Косев, Д. Счетоводство. Теоретични и нормативни основи, трето изд. Софтрейд, 2003 г.

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

8. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 8.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСИ

ECTS кредити: 9

Седмичен хорариум: 3л + 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 4

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Чавдар Николов

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

Дисциплината "Финанси" има за задача да представи на студентите основни знания в областта на финансирането на различни по юридическа регистрация търговски дружества, проблемите на финансовата и данъчната им политика, структурната и управлението на капитала и активите на фирмата, както и ефективността на инвестиционните решения. Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданите теми. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на фирмените финанси и корпоративния финансов мениджмънт. Тя се базира върху знанията, получени от някои фундаментални дисциплини, включени в учебния план, като "Микроикономика" и "Макроикономика", а се явява база за обучението по специализирани дисциплини като "Финанси на предприятието", "Корпоративно облагане", "Финансов и данъчен контрол", "Теоретични основи на оптимизирането на данъчното облагане", "Държавни дългове и дефицити – теория и управление".

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Пари. Публични (фискални) финанси

3 часа

Пари и финанси. Произход, еволюция и същност на парите. Функции на парите. Публични (фискални) финанси. Фискален модел.

Тема 2. Консолидиран държавен бюджет

3 часа

Държавен бюджет. Функционална и съставна структура на бюджета. Автономни бюджети. Фискална и бюджетна политика. Функции на бюджета.

Тема 3. Бюджетен цикъл

3 часа

Бюджетен цикъл - същност и основни етапи. Изготвяне и приемане на бюджета. Изпълнение на бюджета. Приключване и отчитане на държавния бюджет.

Тема 4. Фискална децентрализация

3 часа

Местна власт. Основни функции на местните власти. Административна и финансова автономност на общините. Общински бюджет. Основни етапи на бюджетния цикъл на местно ниво. Основни приходоизточници в общинските бюджети. Разходи на общините.

Тема 5. Данъци. Данъчна система и политика

3 часа

Данък – същност, функции, елементи. Видове данъци. Данъчна система и политика на съвременната държава. Начини за облагане с данъци. Техники за събиране на данъците.

Тема 6. Преки имуществени данъци

3 часа

Същност и роля на имуществените данъци в икономиката. Преки имуществени данъци. Данък върху недвижимите имоти. Данък върху превозните средства. Данък

върху придобиване на имущество по дарение и по възмезден начин. Данък върху наследството. Данък върху земята. Декларации по ЗМДТ.

Тема 7. Преки подоходни данъци

3 часа

Облагане доходите на физическите лица. Патенти. Данъчни декларации по ЗОДФЛ. Печалба – същност и видове. Формиране, облагане и разпределение на корпоративната печалба. Корпоративен подоходен данък. Данъци върху разходите. Внасяне на данъка. Авансови вноски. Годишна данъчна декларация по ЗКПО.

Тема 8. Косвени данъци. Акцизи

3 часа

Роля на косвените данъци в икономиката. Прехвърляемост на данъчната тежест. Акцизи. Аргументи за облагане с акцизи. Акцизни стоки и услуги. Обект, субект, платец и носител на акцизите. Тарифа за акцизите

Тема 9. Мита и митническа политика

3 часа

Мита. Аргументи за налагане на мита. Видове мита. Обект, субект, платец и носител на митата. Митническа стойност. Митническа тарифа на РБ. Митническа политика. Нетарифни митнически регулатори.

Тема 10. Данък върху добавената стойност

3 часа

Данък върху добавената стойност. Условия за регистриране и дерегетиране по ЗДДС. Обект, субект, платец и носител на ДДС. Механизъм на данъчния кредит. Размер на ДДС. Начисляване на ДДС при внос на стоки.

Тема 11. Неданъчни приходи в държавния бюджет

3 часа

Данъчни и данъкоподобни приходи. Държавни и местни такси – същност, видове, размери. Наказателни лихви, глоби, конфискации. Същински неданъчни приходи – концесии и приходи от стопанска дейност на държавата.

Тема 12. Социално осигуряване

3 часа

Социално-осигурителна система на съвременната държава. Осигурително отношение. Обект на осигуряване. Осигурителни вноски. Социално-осигурителни и пенсионни фондове. Договор между поколенията

Тема 13. Бюджетен дефицит и неговото финансиране

3 часа

Бюджетен дефицит. Финансиране на бюджетния дефицит. Вътрешни заеми. Външни заеми. Приватизация

Тема 14. Данъчен и финансов контрол

3 часа

Система на държавния финансов контрол. Сметна палата. Данъчна администрация. Агенция за държавни вземания.

Тема 15. Международни публични финанси

3 часа

Валутен курс. Платежен баланс. Външен дълг. Бюджет на ЕС. Институции на ЕС. Политики на ЕС.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Изготвяне на примерен държавен бюджет на базата на конкретен практически казус. Анализ на ЗДБРБ за текущата и предходната година. Дискусия на тема: Държавният бюджет като инструмент на правителствената политика

5 часа

2. Дискусия на тема: Бюджетният цикъл – основа за прозрачност, ефективност и навременност на бюджетния процес

5 часа

3. Сравнителен анализ на данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: Данъчна система и политика на съвременната държава

5 часа

4. Изчисляване на преки имуществени данъци и попълване на данъчни декларации на базата на конкретен практически казус

5 часа

5. Изчисляване на данък върху доходите на физическите лица и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

5 часа

6. Изчисляване на патентен данък и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

4 часа

7. Изчисляване на корпоративен подоходен данък и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

4 часа

8. Начисляване на акцизи и мита на базата на практически казуси

4 часа

9. Начисляване и внасяне на ДДС, ДДС при внос на стоки – разрешаване на практически казуси и попълване на справка-декларация по ЗДДС

4 часа

10. Дискусия на тема: Алтернативата дефицитен или балансиран бюджет

4 часа

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия
Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;

☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовете се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 9.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за презентиране и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

<u>№</u>	<u>Оценявани дейности</u>	<u>Диференциране на дейностите</u>	<u>Точки</u>
<u>1</u>	<u>Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.</u>	<u>10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.</u>	<u>30 т</u>
<u>2</u>	<u>Разработване на реферати</u>	<u>1)Бележити финансисты 2)Съвременни теории и открития в областта на публичните финанси</u>	<u>10 т</u>
<u>3</u>	<u>Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.</u>	<u>За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.</u>	<u>25 т</u>
<u>4</u>	<u>Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.</u>	<u>Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.</u>	<u>10 т</u>
<u>5</u>	<u>Писмен изпит и дискусия</u>	<u>Студентите отговарят на въпроси от конспекта</u>	<u>25 т</u>

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

<u>При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки</u>	<u>Слаб 2</u>
<u>При сумарен брой точки от 51÷60</u>	<u>Среден 3</u>
<u>При сумарен брой точки от 61÷74</u>	<u>Добър 4</u>
<u>При сумарен брой точки от 75÷90</u>	<u>Много добър 5</u>
<u>При сумарен брой точки от 91÷100</u>	<u>Отличен 6</u>

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от усетен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 9 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ИКОНОМИКА НА ТРУДА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Георги П. Георгиев

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Мениджмънт и маркетинг"

Анотация:

Икономиката на труда разглежда труда като система от обществени отношения. Тя изучава закономерностите, принципите, подходите и практическите механизми, изграждащи политиките за въздействие и стимулиране на наетите лица, в процеса на тяхната икономическа реализация. Икономиката на труда е наука за диалектиката и ефективността на труда във връзка със систематичното повишаване на производителността, качеството и конкурентноспособността, в съчетание с прилагането на модерни и прогресивни форми и системи на заплащане. Тук съвременните форми за възнаграждение, се съчетават с необходимостта от създаването на условия за социална защита на наетите лица, от законодателното изискване за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, от прилагането на рационална, здравословна и икономически обоснована организация, основана на естетична и водеща фирмена култура, оптимално разделение и организация на обществен и индивидуален труд. Икономиката на труда е неразривно свързана с разкриване състоянието на народонаселението и трудовите ресурси, с отчитане на потребностите от прилагане на съвременните индустриални отношения като условие и предпоставка за постигане на уеднаквяване на различните видове интереси и постигане на "социален мир", за висок

жизнен стандарт, при спазване и отчитане на изискването за осигуряване на максимална степен на заетост и разпределение на населението по региони и в страната като цяло.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Трудов процес и съвременна нормативна регламентация.

2 часа

Тема 2. Възпроизводство на населението и човешките ресурси.

2 часа

Тема 3. Пазар на труда и особености на стоката работна сила.

2 часа

Тема 4. Заетост и безработица.

2 часа

Тема 5. Стойност и цена на работната сила.

2 часа

Тема 6. Фактори, детерминиращи равнището и динамиката на работната заплата.

2 часа

Тема 7. Подходи, механизми и системи за определяне на трудовото възнаграждение.

2 часа

Тема 8. Социална защита на работната сила.

2 часа

Тема 9. Минимална работна заплата.

2 часа

Тема 10. Социално осигуряване.

2 часа

Тема 11. Здравословни и безопасни условия на труд.

2 часа

Тема 12. Организация на труда и трудови стандарти.

2 часа

Тема 13. Управление, използване и мотивиране на работната сила.

1 час

Тема 14. Ефективност и качество на труда.

1 час

Тема 15. Съвременни индустриални отношения.

1 час

Тема 16. Колективен трудов договор.

1 час

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност, съдържание и функции на труда – фолклорни и научни оценки характеризиращи труда . Етапи и диалектика в развитието на труда – робство и съвремие. Актуални черти характеризиращи съвременния труд. Национални институции, международни актове и международни организации регулиращи процеса на труда. Предмет и метод на икономиката на труда. Икономиката на труда като елемент на икономическата система.

1 час

Тема 2. Възпроизводството на населението и човешките ресурси – същност и определения. Фактори и тенденции характеризиращи процеса на възпроизводство – естествен прираст и механични движения. Показатели за наблюдение и установяване на темповете на растеж.

1 час

Тема 3. Характеристика и особености на пазара на труда. Търсенето и предлагането на труд – основни страни и фактори определящи състоянието на пазара на труда. Закон за пределната полезност. Институции и органи за държавно регулиране на трудовия пазар – концепции за регулирането. Подходи, политика и механизми за управление на пазара на труда.

1 час

Тема 4. Същност и видове заетост. Състояние и тенденции в заетостта по сфери и отрасли на икономиката на страната. Същност и видове безработица. Размери и динамика на безработицата в България- проблеми и насоки за нейното решаване. Институционални органи и система за обслужване, подпомагане и намаляване на безработните- нормативна уредба.

1 час

Тема 5. Същност и характеристика на цената на работната сила. Работната заплата като единство на доход и разход в производството. Съдържание, структура, динамика и елементи на цената на работната сила като елемент на разходите по производството. Функции на цената на работната сила. Номинална и реална работна заплата. Парично и непарично стимулиране на наетите лица.

1 час

Тема 6. Исторически преглед на икономическата теория и съвременен поглед на факторите детерминиращи размера на заплатите. Фактори и равнища определящи стойността и цената на работната сила. Тенденции при формиране равнището и динамиката на работната заплата по отрасли, региони, браншове и фирми.

1 час

Тема 7. Принципи, подходи и механизми за определяне на заплатите в зависимост от прилаганите форми и стратегии за управление на икономиката. Обсег на държавно регулиране в производствената и бюджетната сфера. Механизми за определяне на заплатите в сферите на икономиката. Елементи, форми и системи на работната заплата. Схема за стимулиране на работниците и служителите чрез обвързване на работната заплата с печалбата на фирмата. Съвременни политики за зависимост на заплатата от целите на фирмата като "Участие в успеха", "Участие в печалбата" и "Стратегия за излизане от криза" – системата "Скенлън".

1 час

Тема 8. Предмет, обхват и направления на социалната защита на работната сила. Международна практика и нормативна регламентация. Социалната защита на работещите в контекста на основните философски разбирания за социална справедливост. Принцип на равните възможности.

1 час

Тема 9. Минимална работна заплата – същност, функции, принципи, определяне и актуализация. "Екзистенц-минимум, жизнен минимум, социален минимум като форми и изразители на потребителската кошница във времето и пространството. Фактори определящи равнището и динамиката на минималната работна заплата. Международна практика и нормативна уредба в Република България.

1 час

Тема 10. Характеристика на системата за задължително и доброволно осигуряване – развитие на осигурителните системи в страната. Обхват, структура и съдържание на Кодекса за задължително обществено осигуряване. Проблеми на здравното осигуряване и здравното обслужване на населението на настоящия етап. Организация на социалното осигуряване и проблеми на фондовия статут. Международни сравнения и съпоставки с опита на водещи страни в сферата на социалното осигуряване.

1 час

Тема 11. Международни и национални норми за осигуряване на здравословен и безопасен труд. Организация и управление на дейността в страната. Видове нормативни актове и проблеми на нормативната уредба. Защитни мерки за запазване на здравето и трудоспособността на работещите – форми и задължения.

1 час

Тема 12. Същност, съдържание и принципи на организацията на труда. Форми на разделение и коопериране на труда. Видове норми и методи за нормиране на труда. Качествена оценка на труда и тарифна оценка. Естетизация и ергономични изисквания. Трудови стандарти – видове. Задължения и права на работниците и служителите – форми и регламенти.

1 час

Тема 13. Същност и значение на системата за управление на човешките ресурси /наетата работна сила/ – стил на управление. Показатели и методи за подобряване използването на работната сила. Лична и групов /колективна/ мотивация -

фактори. Роля на държавата при управлението на човешките ресурси. Модели на управление на човешките ресурси /Милс, Херцберг и двуфакторната теория, Теодор Шулц и теорията за човешкия капитал, Лавренс и Беер-Харвард и др. Оценките на Ле Бон, Фройн, Айнщайн и др. за групата и тълпата. Формалната и неформална структура на колектива. Трудово поведение и фактори за повишаване на мотивацията. Стратегическо и оперативно управление на човешките ресурси. Фактори и стратегии за оптимално управление на човешките ресурси.

1 час

Тема 14. Форми и характеристики на резултативността и ефективността на труда – производителност на труда, интензивност и качество на труда. Класификация на факторите определящи равнището и динамиката на производителността на труда. Национална и фирмена производителност на труда – показатели и критерии за оценка. Виждания и характерни разбирания за качеството на труда. Фактори, показатели и условия за повишаване на резултативността и ефективността на човешкия труд.

1 час

Тема 15. Предмет и характеристика на индустриалните отношения в развитите индустриални страни и в нашата страна – етапи, подходи, тенденции и състояние. Основни принципи и нормативна уредба. Субекти, интереси и модели на съвременните индустриални отношения. Изисквания и препоръки на МОТ в сферата на индустриалните отношения. Нива, субекти и обхват /предмет/ на колективното трудово договаряне. Сключване на колективен трудов договор – страни, процедура и уреждане на колективни трудови спорове.

1 час

Тема 16. Същност, структура, форми, нива и обхват на колективното трудово договаряне. Процедура и практики на колективното трудово договаряне – преговори, индустриални акции, колективни спорове и конфликти.

1 час

СЕМИНАРНИТЕ И ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ СА НАСОЧЕНИ И ОСВЕТЛЯВАТ ОСНОВНО СЛЕДНИТЕ ВЪПРОСИ:

1. Нормативна уредба на пазара на труда;
2. Нормативна уредба по формиране и регулиране на заплатите;
3. Нормативна уредба по социалното осигуряване;
4. Основни форми на трудовите стандарти:
 - 4.1 Длъжностна характеристика;
 - 4.2 Трудови норми на време, изработка, обслужване, численост;
 - 4.3 Длъжностно /щатно, поименно/ разписание;
 - 4.4 Вътрешни правила за работна заплата;
5. Сключване на колективен трудов договор /КТД/;
6. Схеми за определяне на производителността на труда:
 - 6.1 На работното място;
 - 6.2 На фирмено равнище;
 - 6.3 На национално равнище /БВП/;

ЛИТЕРАТУРА

1. Георгиев, Г. Икономика на труда, Университетско издателство "ЮЗУ", Благоевград, 2005 г.
2. Шопов, Д., Л. Стефанов, М. Паунов, Икономика на труда, Университетско Издателство "Стопанство", 1997;
3. Шопов, Д., Л. Стефанов, Л. Дулевски и др. Изследване на трудовия пазар и индустриалните отношения в България след 1990г., Университетско издателство "Стопанство", С., 1996г.
4. Шопов, Д., М. Атанасова, Управление на човешките ресурси, С., Тракия-М, 1999г.
5. Франц, В. Трудовия пазар, "Алтенбург" и "Форум 2000", С., 1996г.

6. Армстронг, М., Управление на човешките ресурси, "Делфин прес," Б, 1993г.
7. Шопов, Д., Индустиални отношения, С., 2001 г
8. Управление на човешките ресурси. Световен опит- обзор, С., 2001г.
9. Шопов, Д., М. Атанасова, Управление на персонала, АИ, С, 1995г.
10. Наумов, Н., Население и трудови ресурси, ВИИ, С., 1978г.
11. Стефанов, Н., Мениджмънт на персонала в Япония, Персонал-GRN, С., 1995г.
12. Тейлър, Ф., Принципи на научното управление, С., 1968г.
13. Емерсон, Г., Дванадесет принципов производителности, Л.М, Техника, 1931г.
14. Питърс, Т., Р. Уотърман-младши, Към съвършенство във фирменото управление, Наука и изкуство, С.,1988г.
15. Бедност в условията на преход, МОТ-ПРООН, 1998г.
16. Велев, Ст., Стратегии и политики на пазара на труда в западно-европейските страни, сп. Проблеми на труда", 9, 1993г.
17. Глейзър, Н., Границите на социалната политика, сп. "Спектър", бр.69/90.
18. Дарендорф, Р., Модерният социален конфликт, С, 1996г.
19. Ерхард, Л., Благодеяние за всички, УИ "Стопанство", С., 1993г.
20. Лакичевич, Д., Увод в социалната политика, Белград, 1972г.
21. Ланге, Е., Немското социално пазарно стопанство, С.,1992г.
22. Райкевич, А., Социалната политика, М., 1977г.
23. Сорман, Ги., Либералното решение, М., 1983г. Сп. "Спектър", бр.69, 1990г.
24. Рийч, Робърт., Трудът на нациите/как да се подготвим за капитализма на XXI век/, С., 1996г.
25. Титце, Г., Г. Винклер, Социалната политика в предприятието, Берлин,1988г.
26. Тофлър, А., Новата цивилизация, 1997г.
27. Тофлър, А., Прогнози и предпоставки, С., 1992г.
28. Търоу, Л., Бъдещето на капитализма – или как днешните икономически сили оформят утрешния свят, Изд. "В. Люцканова", С., 1996г.
29. Хемптъдън, Ч., А. Тремпенерс, Седемте култури на капитализма, Варна, 1994г.
30. Хикман, К., М. Силва, Съвършенството като цел, С., 1991г.
31. Шнайдевинд, П., и кол. Минимален жизнен стандарт в Австрия, Виена, 1985г.
32. Хайлбронер, Р., Л. Търоу., Икономика за всички, С., "Интерпринт", 1993г.
33. Braun, H., Soziale Handeln und Soziale Sicherheit, Campus, 1988.
34. Bruck, Gerhard. W, "Allgemeine Sozialpolitik, Bund Verlag, Köln, 1981.
35. Parsons, T., Sozial Sistem and the Evolution of Aktion Theori – NY-L., 1997
36. Ruppe, Hahs-Georg, u.a., Sozialpolitik und Umberteilung, Institut fur Arbeit und Sozialrecht, Wien, 1980.
37. The sozial Theories of Talcott Parsons, ed. M. Bldck, NY, 1961.
38. Revue internationale de travail
39. Revue internationale de securite sosial

НОРМАТИВНА УРЕДБА:

- * Мръчков, В., Международни трудови конвенции, С., 1992г.
- * Нормативната уредба на Република България в сферата на трудовите отношения – Закони, постановления, правилници, наредби, инструкции и др. нормативни актове;
- * Конституция на Република България, Обн. ДВ.бр.56 от 13.07.1991г., в сила от 13.07.1991г., изм. и доп. бр.85 от 26.09.2003г.
- * Кодекс на труда, Обн. ДВ. бр.26 от 1.04.1986г. и бр.27 от 4.04.1986г., доп., бр.6 от 22.01.1988г., изм. и доп., бр.21 от 13.03.1990г., изм., бр.30 от 13.04.1990г., в сила от 13.04.1990г., бр.94 от 23.11.1990г., бр.27 от 5.04.1991г. в сила от 5.04.1991г., доп. бр. 32 от 23.04.1991г., изм. бр. 104 от 17.12.1991г., в сила от 17.12.1991г., доп. бр. 23 от 19.03.1992г., изм. и доп. бр.26 от 31.03.1992г., в сила от 1.01.1993г.;
- * Кодекс за социално осигуряване, Обн. ДВ.бр.110 от 17.12.1999г., в сила от 1.01.2000г., Решение №5 на Конституционния съд на Р България от 29.06.2000г. – бр. 55 от 7.07.2000г., изм. и доп. бр.64 от 4.08.2000г., изм. и доп. бр.1 от 2.01.2001г., доп. бр.35 от 10.04.2001г., изм. бр.41 от 24.04.2001г., изм. и доп. бр.1 от 4.01.2002г., в сила от 1.01.2002г., изм. и доп. бр.10 от 29.01.2002г., в сила от 1.01.2002г., бр. 74 от 30.07.2002г., в сила от 1.01.2003г., доп. бр.120 от 29.12.2002г., изм. и доп. бр.8 от 28.01.2003г., в сила от 1.03.2003г., доп. бр.42 от 9.05.2003г., изм. и доп. бр.112 от 23.12.2003г., в сила от

1.01.2004г., изм. бр.114 от 30.12.2003г., изм. бр.21 от 16.03.2004г., в сила от 1.01.2004г., доп. бр.38 от 11.05.2004г.

* Закон за насърчаване на заетостта, Обн. ДВ. бр.112 от 29.12.2001г., в сила от 1.01.2002г., изм. бр.54 от 31.05.2002г., в сила от 1.12.2002г., бр. 120 от 29.12.2002г., в сила от 1.01.2003г., изм. и доп. бр.26 от 21.03.2003г., изм. бр.86 от 30.09.2003г., в сила от 1.01.2004г., изм. бр.114 от 30.12.2004г.

* Закон за здравословни и безопасни условия на труд, Обн. ДВ. бр.124 от 23.12.1997г. изм. бр.86 от 1.10.1999г., бр.64 от 4.08.2000г., в сила от 4.08.2000г., бр.92 от 10.11.2000г., в сила от 1.01.2001г., изм. бр.25 от 16.03.2001г., в сила от 31.03.2001г., бр.111 от 28.12.2001г., изм. и доп. бр.18 от 25.02.2003г., изм. бр. 114 от 30.12.2003г., в сила от 31.01.2004г.

* Закон за социално подпомагане, Обн. ДВ. бр.56 от 19.05.1998г., изм. бр.45 от 30.04.2002г., изм. и доп. бр.120 от 29.12.2002г., в сила от 1.01.2003г.

* Закон за защита срещу дискриминацията, Обн. ДВ.бр.86 от 30.09.2003г., в сила от 1.01.2004г.

* Закон за убежището и бежанците, Обн. ДВ. бр.54 от 31.05.2002г., в сила от 1.12.2002г.

* Постановление № 7 на Министерския съвет от 16.01.2004г. за определяне на нов размер на минималната работна заплата за страната, обн. ДВ. бр.6 от 23.01.2004г.

* Наредба за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица, приета с Постановление № 32 на Министерския съвет от 11.02.2002г., обн. ДВ. бр.19 от 19.02.2002г., в сила от 1.01.2002г., изм. и доп. бр. 74 от 30.07.2002г., бр.19 от 9.03.2004г., в сила от 1.01.2004г.;

* Наредба за условията и реда за финансиране на обучението за придобиване на професионална квалификация и мотивационно обучение, организирано от Агенцията по заетостта, приета с Постановление № 44 на Министерския съвет от 26.02.2002г., обн. ДВ. бр. 24 от 5.03.2002г.;

* Правилник за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта, приет с Постановление № 57 на Министерския съвет от 11.03.2002г., обн. ДВ. бр. 28 от 19.03.2002г., в сила от 19.03.2002г., изм. бр. 58 от 27.06.2003г., в сила от 27.06.2003г.

* Постановление № 63 на Министерския съвет от 11.04.1991г. за образуване на социални учебно-професионални заведения за квалификация и преквалификация на лица с намалена трудоспособност, обн. ДВ. бр. 32 от 23.04.1991г., изм. бр. 68 от 20.08.1991г.;

* Постановление № 65 на Министерския съвет от 4.06.1990г. за създаване на благоприятни условия за дейността на специализирани фирми и др. организации за трудоустроени лица и инвалиди, обн. ДВ. бр. 47 от 12.06.1990г., изм. бр. 32 от 23.04.1991г., бр. 8 от 28.01.1992г., бр.109 от 27.12.1996г.;

* Наредба за условията и реда за финансово подпомагане на младежки дейности и проекти на национално и регионално ниво, приета с Постановление № 80 от 26.04.2004г., обн. ДВ. бр.37 от 4.05.2004г.

* Постановление № 87 на Министерския съвет от 12.03.1997г. за създаване на органи по разработването и осъществяването на политиката за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, обн. ДВ. бр. 24 от 21.03.1997г., изм. бр. 96 от 24.11.2000г., в сила от 24.11.2000г.;

* Постановление №100 на Министерския съвет от 30.04.1998г. за изплащане на еднократно парично възнаграждение във връзка с ликвидацията или финансовото оздравяване на търговските дружества с преобладаващо държавно или общинско участие, обн. ДВ. бр. 52 от 8.05.1998г., изм. бр. 98 от 21.08.1998г., изм. и доп. бр. 145 от 9.12.1998г., бр. 13 от 16.02.1998г., изм. бр. 50 от 1.06.1999г., изм. и доп. бр. 65 от 20.07.1999г., в сила от 1.07.1999г., изм. бр. 72 от 13.08.1999г., бр. 29 от 7.04.2000г., в сила от 1.04.2000г., бр. 41 от 19.05.2000г., в сила от 1.04.2000г., изм. и доп. бр.2 от 8.01.2002г., доп. бр. 83 от 30.08.2002г., в сила от 30.08.2002г.;

* Постановление №129 на Министерския съвет от 5.07.1991г. за преминаване към договаряне на работната заплата, обн. ДВ. бр. 55 от 12.07.1991г., изм. бр. 64 от 6.08.1991г., попр. бр. 70 от 27.08.1991г., изм. и доп. бр. 35 от 28.04.1992г., бр. 59 от 21.07.1992г., в сила от 1.07.1992г., попр. бр. 62 от 31.07.1992г., изм. бр. 67 от 18.08.1992г., бр. 4 от 15.01.1993г., бр. 9 от 2.02.1993г., бр. 30 от 9.04.1993г., в сила от 1.03.1993г., бр. 67 от 6.08.1993г., бр. 27 от 29.03.1996г., в сила от 1.04.1996г.

* *Постановление № 133 на Министерския съвет от 14.07.1993г. за приемане на Наредба за допълнителните и други трудови възнаграждения, обн. ДВ. бр.67 от 6.08.1993г., в сила от 1.07.1993г., изм. бр. 1 от 4.01.1994г., в сила от 1.01.1994г., бр. 25 от 19.03.1999г., в сила от 1.01.1999г.*

* *Правилник за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта, приет с Постановление № 131 на Министерския съвет от 19.06.2003г., обн. ДВ. бр.58 от 27.06.2003г., в сила от 27.06.2003г.;*

* *Постановление № 141 от 24.07.2000г. за изплащане на еднократно парично обезщетение на освободените работници и служители от едноличните търговски дружества с държавно имущество от подотрасъл "Въгледобив", обн. ДВ. бр. 63 от 1.08.2000г., изм. и доп. бр. 8 от 26.01.2000*

сила от 1.01.2001г., бр. 30 от 22.03.2002г., бр. 95 от 28.10.2003г., в сила от 28.10.2003г.

* *Постановление 162 на Министерския съвет от 18.08.1992г. за прилагане на Наредба за трудовете и осигурителните отношения на българските граждани, изпратени на работа в чужбина от български работодатели, обн. ДВ. бр.70 от 28.08.1992г., изм. бр. 25 от 29.03.1993г., бр. 85 от 5.10.1993г., бр. 100 от 6.12.1994г., в сила от 6.12.1994г., бр. 154 от 28.12.1998г., в сила от 1.01.1999г., бр. 21 от 17.03.2000г., в сила от 1.01.2000г.;*

* *Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране, приета с Постановление № 235 на Министерския съвет от 20.10.1998г., обн. ДВ. бр. 123 от 23.10.1998г., в сила от 1.01.1999г., изм. и доп. бр. 114 от 30.12.1999г., доп. бр. 79 от 29.09.2000г., в сила от 1.01.2000г., изм. и доп. бр.64 от 20.07.2001г.;*

* *Постановление № 322 на Министерския съвет от 27.12.1994г. за установяване на намалено работно време, обн. ДВ. бр. 1 от 3.01.1995г., изм. и доп. бр. 43 от 9.05.1995г., в сила от 1.05.1995г.*

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

9. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЦЕНИ И ЦЕНОВА ПОЛИТИКА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. д-р Васил Пехливанов

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Мениджмънт и маркетинг“

Анотация:

Описание на курса: Курсът по дисциплината е съобразен с предвидения хорариум по учебен план на специалността. Дисциплината „Цени и ценова политика“ е включена във фундаменталния блок задължителни дисциплини, като целта е да се положат стабилни основи, върху които ще се надграждат бъдещите познания на студентите по специалните дисциплини, включени в по-горните курсове на специалността. Курсът е изграден на базата на съвременните постижения на теорията и практиката в областта на либерализираните и на държавно регулираните цени.

Целите и задачите на учебната дисциплина са студентите да придобият знания и умения по преподавания материал. В процеса на обучение студентите трябва да усвоят теоретичните основи на цените и ценовата политика, както и да добият компетентност за реалното приложение на ценовите тактики и стратегии, прилагани от фирмите, съобразно пазарната ситуация.

Методи на преподаване: Обучението по дисциплината се извършва под формата на лекции и упражнения, часовете по които са разпределени по два часа седмично лекции и по два часа упражнения. Темите на упражненията следват преподадения вече лекционен материал. По време на упражненията по дисциплината акцентът е поставен върху решаване на задачи по отделните групи методи за ценообразуване и върху разглеждане и попълване на документи, свързани с проверките по цените.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на ценовите стратегии, политики и методи. След преминаване на курса по дисциплината очакванията са студентите да са придобили достатъчно знания за теорията и практиката по цените и ценообразуването и да са в състояние да образуват, обявяват и променят фирмените цени, съобразно пазарната конюнктура и политиката и целите на фирмите. Обучението дава и необходимата информация за правата и задълженията на субектите на държавния контрол върху цените.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВА ЧАСТ – СЪЩНОСТ, ЗНАЧЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ НА СИСТЕМАТА НА ЦЕНИТЕ

15 часа

Тема 1. Цените като категория на стоковото производство

1 час

Тема 2. Теория за цените

3 часа

Тема 3. Функции на цените

1 час

Тема 4. Ценообразуващи фактори

2 часа

Тема 5. Система на цените

2 часа

Тема 6. Връзката между цените и финансовите и банкови инструменти

2 часа

Тема 7. Политика на цените

2 часа

Тема 8. Фирмени политики по цените

2 часа

Цел на първа част: Да се поставят основите на дисциплината. Чрез усвояване на темите, включени в първия модул, студентите трябва да вникнат в съдържанието на цените, елементите, структурата и динамика им, да добият представа за основните фактори, които оказват влияние върху формирането им; да се изгради способност за определяне на цените според различните методи за ценообразуване. **Очаквани резултати: След преминаване на модула, студентите трябва да са придобили умения и компетентност по анализ и диагностика на ценовите тенденции и разпознаване на основните причини довели до ценови изменения, умения правилно да се прилагат на знанията за изграждане на фирмена ценова политика, съобразно**

условията, наложени от обкръжаващата среда; изграждане на умения за реално приложение на методите за ценообразуване.

Литература: основна: 1, 2, 3

допълнителна: 4,5,6,7,8

ВТОРА ЧАСТ – ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯ НА ЦЕНИТЕ. ДЪРЖАВНО РЕГУЛИРАНИ ЦЕНИ.

- 15 часа

Тема 9. Държавно и наддържавно регулиране на цените

1 час

Тема 10. Методи за образуване и прогнозиране на цените

3 часа

Тема 11. Либерализация на цените в България.

2 часа

Тема 12. Държавно регулиране на цените в България

5 часа

Тема 13. Контрол по цените в България

2 часа

Тема 14. Цени и жизнено равнище

2 часа

Цел на втора част: студентите да получат необходимите знания, относно либерализацията на цените и тяхното отношение към поведението на фирмите на пазара; да добият представа за стоките, чиито цени подлежат на държавно регулиране и връзката на цените с жизненото равнище.

Очаквани резултати: овладяване на основните знания свързани с държавно регулираните цени и ролята им при определяне на цените на определени видове стоки; придобиване на познания относно правата и задълженията на органите по контрол и реда и основните документи, свързани с проверките по цените.

Литература: основна: 1, 2, 3

допълнителна: 4,5,6,7,8

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Първи блок: РАЗХОДНО-КАЛКУЛАТИВНИ МЕТОДИ ЗА ЦЕНООБРАЗУВАНЕ

3 часа

Беседа върху разходно-калкулативните методи и решаване на задачи за определяне на цените по изучените методи - Метод на пълните разходи, Метод на преките променливи разходи, Агрегатен метод, Метод на ценовите разлики.

Втори блок: Сравнителни методи за ценообразуване

5 часа

Беседа върху сравнителните методи за ценообразуване и решаване на задачи за определяне на цените по изучените методи – Метод на относителните цени, Метод на рационалните функции, Метод на корелационния и регресионния анализ, Балов метод, Метод на КОК, Метод на сравнителната икономическа ефективност, Метод на икономическия анализ, Сравнително-аналитичен метод, Метод за диференциация на цените на даден вид стоки, Специфични сравнителни методи.

Трети блок: Методи за избор и offerиране на пазарни цени

3 часа

Беседа върху сравнителните методи за ценообразуване и решаване на задачи за определяне на цените по изучените методи - Метод за избор на оптимална цена, Метод на маржиналния анализ, Метод на разполовяващата точка, Метод за избор на цена в условията на неопределеност, Комбиниран метод, Предпоставки за вземане на правилни ценови решения.

Четвърти блок: Разглеждане и попълване на документи, свързани с проверките по цените.

4 часа.

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Пехливанов, В., Курс по цени и ценообразуване, С., 2003.

2. Пехливанов, В., Д.Гривеков, Й.Йорданов, Цени и ценова политика, ИК „Галактика”, В., 1992.
3. Пехливанов, В., Цените, ВТ, 1994.
4. Пехливанов, В., В.Василев, Себестойността, С., 1988.
5. Фридман, Д., Теория на цените, С., 1993
6. Мичева, Е., Пазари, цени, маркетинг, С., 1994.
7. Хикс, Дж.Р., Стойност и капитал, С., 1992.
8. Савов, Ст, Обща теория на пазарното стопанство, С., 1995.

Технология на обучение и оценяване

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се решават практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. В края на всяко упражнение на студентите се обявява темата, по която ще се работи на следващото семинарно занятие, като целта е студентите да усвоят самостоятелно формулния апарат, необходим за решаването на задачите - обект на решаване и обсъждане в следващото семинарно занятие.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на таблици, формули и представяне на алгоритми за решение на поставените задачи по време на семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; домашни работи – самостоятелно решаване на поставени задачи, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

10. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на

текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на задачи	30 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	30
2.	Прецизно изпълнение на поставените задачи за самостоятелна работа	Поставяне на домашни работи – 15 домашни работи по 1 точка за изпълнение.	15
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 2 теста с максимален брой точки на тест – 5.	10
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Две контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	10
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки. Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

РЕГИОНАЛНА ИКОНОМИКА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: Курсова работа и писмен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Автор на програмата: гл. ас. д-р Райна Бойкова Димитрова

Статут: на основен трудов договор

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината “Регионална икономика” е разработен в съответствие с общите цели на специалност “Управление на регионалното развитие”. В структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

- 1. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.*
- 2. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.*
- 3. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.*

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината “Регионална икономика” съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика. Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в управлението”, “Икономически анализ на стопанската дейност”, “Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

А. ЛЕКЦИИ

ТЕМИ

<u>№</u>	<u>Тема</u>	<u>Лекции</u>	<u>Упр-ия</u>
<u>1.</u>	<u>Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>2.</u>	<u>Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>3.</u>	<u>Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>4.</u>	<u>Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>5.</u>	<u>Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>6.</u>	<u>Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>7.</u>	<u>Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>8.</u>	<u>Регионален анализ. Регионален синтез.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>9.</u>	<u>Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>10.</u>	<u>Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>11.</u>	<u>Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>12.</u>	<u>Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>13.</u>	<u>Секторна регионална политика. Регионални пазари.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>14.</u>	<u>Свободни икономически зони и междурайонна търговия.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
<u>15.</u>	<u>Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
	<u>ОБЩО ЛЕКЦИИ</u>	<u>30</u>	<u>15</u>

В. ЛИТЕРАТУРА

I. ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Генешки, М. Регионална икономика. София, Тракия – М, 2000.
2. Конакчиев, Д. Обща теория на регионалната икономика. Варна, ВСУ, 2003.
3. Георгиев, Л. Регионална икономика. София, Тракия – М, 1998.
4. Конакчиев, Д. Есета по регионалистика. Благоевград, ЮЗУ, 2000.
5. Бутков, В. И. и др. Основы региональной экономики. Москва, Университет, 2000.

II. ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Пивоваров, Ю. Л. Основы геобуанистики. Москва, Владос, 1999.
2. Хрелев, С. Териториално устройство. Варна, ИУ, 2000.
3. Тонкова, С. Генезисът на изследванията върху локализационния избор и реалностите на съвременния свят. /Икономически изследвания/, ИИ на БАН и СА “Д. А. Ценов”, год. VIII, 1999, кн. 1.
5. Richardson, H. Regional economics. N4, 1969.
6. Richardson, H. Input-Output and Regional economics. Redwood Press Limited. Yrowbudget Wiltshired, 1979.

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават. Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие.
3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5,0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- **демонстриране на знания, умения и компетентност;**
- **умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.**

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

Дисциплината „Иконометрия“ е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Иконометрия“, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Иконометрия“ е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линеен иконометричен модел с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката-центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременно уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременно напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Стюдент; тест за глобална и локална оценка на на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция - мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодограми.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми променливи

- 2 часа

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

В/ ЛИТЕРАТУРА

1) Основна

1. Димитров, А., Въведение в иконометрията : Учебник за студентите от ВУЗ , В. Търново, изд. Абагар, 1995, 312 с.

2. Хаджиев, В., Статистически и иконометричен софтуер, Варна, Унив. изд. ИУ, 2002, 112 с.

2) Допълнителна

- Arellano, M., Panel Data Econometrics, Oxford University Press, 2003.
- Chatfield, C., The Analysis of Time Series: An Introduction, Chapman & Hall, 2004.
- Enders, W., Applied Econometric Time Series, 2nd Edition, Wiley, 2004.
- Gourieoux, C. and Monfort A., Time Series and Dynamic Models, Cambridge University Press, 1997.
- Hamilton, J. D., Time Series Analysis, Princeton University Press, 1994.
- Piganiol, B., Statistique et Econometrie, Dalloz, Paris, 1978.
- Wooldridge, Jeffrey M., Introductory Econometrics: A Modern Approach, South-Western College Publishing, 2nd edition 2002.

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовете се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 **Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения.** Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 **Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;**

📖 **Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;**

📖 **Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;**

📖 **Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;**

Критерии:

- **Качество и пълнота на разработваните реферати;**
- **Умение за представяне и защита на рефератите;**
- **Знания, умения и компетентност;**
- **Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;**

➤ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;
Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
1.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
2.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
3.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .
Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.
Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца. Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИЛОСОФИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Борис Манов

Преподавател на основен трудов договор във Философски факултет на ЮЗУ
"Неофит Рилски"

Анотация:

Целта на лекционния курс по философия е да запознае студентите от специалност "Икономика на социално-културната сфера" с най-основните понятия и проблеми във философията. Програмата е съобразена със специалността на студентите като е използван проблемно-типологичния подход или е акцентирано на философските проблеми на личността и обществото. В конкретните задачи на курса влиза стремежът да се представи идейното богатство и проблемността във философията, за сметка на окончателните решения. Този подход е прилаган и в семинарите, където от студентите се изисква самостоятелно мислене и работа с философски източници.

Понятиен кръг: субстанция, битие, карма, ин-ян, атараксия, евдемонизъм, теодиция, теология, монизъм, пантеизъм, ирационализъм, рационализъм, емпиризъм, антиномии, екзистенция, знак, символ, кръговрат, онтология, гносеология, метафизика, натурфилософия, хелицентризъм, геоцентризъм, метафизика, натурфилософия, хелицентризъм, геоцентризъм, синергетика, цивилизация, култура, ценности, Обществен договор, власт, елит, бюрокрация, архетип и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

ЛЕКЦИИ

Тема 1. От мита към логоса; митология, философия

2 часа

Тема 2. Възникване на философията; китайска и индийска философия.

2 часа

Тема 3. Натурфилософията и космологията. Проблем за първоначалното, онтология.

2 часа

Тема 4. Гносеология. Проблем за познанието, емпиризъм, рационализъм, учение за идолиме; *Gotigo ergo sum, tabula rasa, априоризъм.*

2 часа

Тема 5. Синергетиката, проблем за развитието и еволюцията. Ентропия. Закономерности, детерминизъм, вероятност.

2 часа

Тема 6. Етика. Проблем за доброто и злото. Евдемонизъм, категоричен императив, утилитаризъм.

2 часа

Тема 7. Теология. Проблем за Бога, доказателства за битието на Бога. Теодицея.

2 часа

Тема 8. Философия на човека. Екзистенция, отчуждение, подсъзнание, архетип.

2 часа

Тема 9. Философия на обществото. Власт, утопия, идеология, обществен договор, елит.

2 часа

Тема 10. Философия на свободата. Демокрация, отворено общество, либерализъм.

2 часа

Тема 11. Естетика. Философия на красотата. Естетически ценности.

2 часа

Тема 12. Семиотика. Философия на езика. Знаци и символи.

2 часа

Тема 13. Философия на историята. Цивилизация, култура, цикъл, прогрес, регрес.

2 часа

Тема 14. История на философията. Основни школи и направления.

2 часа

Тема 15. Методи на изследване. Сциентизъм, позитивизъм и др.

2 часа

Технология на обучение и оценяване

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

11. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:
- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набирание на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ФИНАНСИ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Чавадар Николов

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

Дисциплината "Финанси на предприятието" има за задача да представи на студентите основни знания в областта на финансирането на различни по юридическа регистрация търговски дружества, проблемите на финансовата и данъчната им политика, структурната и управлението на капитала и активите на фирмата, както и ефективността на инвестиционните решения. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданите теми. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на фирмените финанси и корпоративния финансов мениджмънт. Тя се базира върху знанията, получени от други дисциплини, включени в учебния план, като "Микроикономика", "Макроикономика", "Финанси", "Основи на счетоводството", "Финансов и данъчен контрол", "Търговско право".

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Въведение в основни понятия

3 часа

Предприятие. Финанси на предприятието. Видове фирми в зависимост от правно-нормативната организация и регистрация. Финансов мениджмънт – същност и основни функции на управлението.

Тема 2. Капитал на предприятието

3 часа

Собствен капитал – основен, допълнителен, резерви и печалба. Акционерен капитал. Привлечен капитал.

Тема 3. Цена на капитала

3 часа

Цена на капитала. Цена на собствения капитал на фирмата. Цена на финансирането.

Тема 4. Капиталова структура на фирмата

3 часа

Структура на капитала на фирмата. Лийвъридж. Желязно, сребърно и златно правило при привличането на капитал.

Тема 5. Годишни финансови отчети

3 часа

Баланс на фирмата. Отчет за приходите и разходите. Активи и пасиви. Приходи и разходи на фирмата.

Тема 6. Финансови резултати

3 часа

Печалба на фирмата. Видове печалба – счетоводен финансов резултат, облагаема печалба, нетна печалба, капитализирана печалба. Формиране, облагане и разпределение на печалбата. Рентабилност – видове и основни коефициенти за изчисляване на рентабилността

Тема 7. Възпроизводство на капитала на фирмата

3 часа

Амортизация и амортизационна политика. Линейни и нелинейни методи за амортизация.

Тема 8. Управление на краткотрайните активи

3 часа

Обращаемост на краткотрайните активи. Показатели за измерване на
обращаемостта Управление на материалните запаси. Политика по управление на
вземанията. Управление на паричните средства.

Тема 9. Методи за оценка на активите

3 часа

Оценяване на активите при тяхното придобиване. Текущо оценяване на активите.
Методи за оценяване на материалните запаси при влягането им в производството.

Тема 10. Инвестиране. Статични методи за оценка ефективността на инвестицията

3 часа

Инвестиране – същност и цели. Статични методи за оценка ефективността на
инвестициите. Критично натоварване на мощностите. Критично количество на
продажбите. Метод на съпоставяне на рентабилността. Срок за откупуване на
инвестицията.

Тема 11. Динамични методи за оценка ефективността на инвестицията

3 часа

Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Срок на откупуване
на инвестицията в динамичен вариант

Тема 12. Рискът при инвестирането

3 часа

Риск. Видове риск. Дисперсия и стандартно отклонение. Премия за риск и β -
коефициент. Управление на риска.

Тема 13. Инвестиране във финансови активи

3 часа

Ценни книжа – същност и видове. Инвестиране в облигации. Инвестиране в акции.
Инвестиране в анюитети. Изчисляване на настояща стойност на ценните книжа.

Тема 14. Ликвидност на фирмата

3 часа

Ликвидност на активите. Ликвидност на фирмата в краткосрочен (оперативен),
средносрочен и дългосрочен аспект.

Тема 15. Финансов анализ, планиране и прогнозиране

3 часа

Финансов анализ във фирмата. Показатели за рентабилност. Показатели за
ефективност. Показатели за ликвидност. Показатели за финансова автономност.
Показатели за събиране на вземанията и погасяване на задълженията. Показатели за
динамика и структура. Планиране и прогнозиране във фирмата.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Изчисляване цената на капитала и капиталовата структура на фирмата на базата
на конкретен практически казус

3 часа

2. Изготвяне на годишен счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите на
фирмата

3 часа

3. Изчисляване на печалбата и рентабилността от дейността на фирмата

3 часа

4. Практическо прилагане на методите за амортизация

3 часа

5. Практическо прилагане на статичните методи за оценка ефективността на
инвестициите

3 часа

6. Практическо прилагане на динамичните методи за оценка ефективността на
инвестициите

3 часа

7. Практическо прилагане на методите за оценка ефективността на инвестирането
във финансови активи

3 часа

8. Практическо прилагане на методите за оценка и анализ на риска при инвестиционните решения

3 часа

9. Изготвяне на анализ на финансовото състояние на фирмата

3 часа

10. Изготвяне на бизнес план

3 часа

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподадения вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедийен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподадения лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедийен проектор за визуализация на материала.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 8.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на пети семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за презентиране и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

<u>№</u>	<u>Оценявани дейности</u>	<u>Диференциране на дейностите</u>	<u>Точки</u>
<u>1</u>	<u>Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.</u>	<u>10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.</u>	<u>30 т</u>
<u>2</u>	<u>Разработване на реферати</u>	<u>1)Бележити финансисти</u> <u>2)Съвременни теории и открития в областта на фирмените финанси</u>	<u>10 т</u>
<u>3</u>	<u>Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.</u>	<u>За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.</u>	<u>25 т</u>
<u>4</u>	<u>Контролни работи</u> <u>Пълнота, прецизност, точност.</u>	<u>Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.</u>	<u>10 т</u>
<u>5</u>	<u>Писмен изпит и дискусия</u>	<u>Студентите отговарят на въпроси от конспекта</u>	<u>25 т</u>

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

<u>При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки</u>	<u>Слаб 2</u>
<u>При сумарен брой точки от 51÷60</u>	<u>Среден 3</u>
<u>При сумарен брой точки от 61÷74</u>	<u>Добър 4</u>
<u>При сумарен брой точки от 75÷90</u>	<u>Много добър 5</u>
<u>При сумарен брой точки от 91÷100</u>	<u>Отличен 6</u>

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ИНВЕСТИЦИИ И ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИТИКА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Преподавател на основен трудов договор в катедра „ИСКС”

Анотация:

Програмата е предназначена главно за студенти -бакалаври от посочените по-горе специалности. Целта е да се дадат основни знания в областта на инвестирането и инвестиционната политика. Основните предпоставки за това са следните:

- *Преходът към пазарна икономика, който поставя нови и непрекъснати изисквания не само към усъвършенстване на теоретичните постановки, но и за тяхното съчетаване с проверените в практиката знания за природата, функциите и начините за прилагане на пазарните принципи и механизми;*
- *Инвестициите са един от най-важните фактори за икономическия просперитет на всяка една икономика, а инвестиционната дейност е неразделна част от стопанската дейност на на деловите среди;*
- *Вземането на правилни инвестиционни решения зависи от уменията и знанията, които трябва да притежават както финансовите менаджери, така и инвестиционните посредници, акционерите и частните предприемачи.*

Стремежът е, чрез преподавания материал да се търси разумния баланс между теоретичната интерпретация на разглежданите проблеми, и тяхното прилагане при практическия анализ и оценка на фирмените инвестиционни решения. Акцентира се, както върху инвестирането в реални активи, така и върху инвестициите във финансови инструменти.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЧАСТ ПЪРВА: ИНВЕСТИЦИИ И ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРОЦЕС

Тема 1: Иновациите-основа на инвестирането 4 часа

Цели на темата: Да се разяснят същността и характерни черти на иновациите, тяхната класификация и структура.

Очаквани резултати: Да се овладееят основните знания, свързани с:

- предназначението на иновациите и тяхната значимост за процеса на инвестирането;
- етапите, фазите и методите за провеждане на иновационния процес

Тема 2: Основни понятия и категории, свързани с инвестирането

6 часа

Семинарно занятие: Мултипликатор и акселератор на инвестициите

2 часа

Цели на темата: Да се посочат същността и видовете инвестиране и финансиране като два неразривно свързани процеси, от които зависи жизнеността на стопанския живот; да се разяснят видовете, елементите и структурата на инвестициите, както и да се маркират основните основните инвестиционни носители и концепции.

Очаквани резултати: Да се овладеят основните знания, свързани с:

- склонността към инвестиране
- правилата за инвестиране
- мултипликатора на инвестициите
- акселератора на инвестициите

Тема 3: Инвестиционни фондове (компани) 4 часа

Цели на темата: Изясняване ролята и същността на инвестиционните фондове (компани) в условията на пазарната икономика.

Очаквани резултати: Да се овладеят основните знания, свързани с:

- видовете инвестиционни фондове
- инвестиционните приватизационни фондове и операции, свързани с тях
- банките и инвестиционната дейност

ЧАСТ ВТОРА: ИНВЕСТИРАНЕ В ПРЕДПРИЯТИЕТО

Тема 4: Инвестициите като обект на икономическото регулиране
6 часа

Семинарно занятие:

- как да се привлекат инвеститори
- как да се спечели доверието на банката-кредитор 2 часа

Цели на темата: Да се разясни ролята на мотивацията за инвестиране, както и да се посочат същността и компонентите на капиталните вложения като форма на инвестиционната дейност.

Очаквани резултати: Да се усвоят основните знания, свързани с

- принципите на инвестиционната политика в предприятието
- факторите, влияещи при формулирането на инвестиционно решение
- определянето на общия обем на инвестициите
- способите за рационално използване на собствените средства и възможности за привличането на допълнителни такива от кредитните и фондовите пазари.

Тема 5: Необходимост, цел и основни аспекти на инвестиционното проектиране
4 часа

Семинарно занятие: 2 часа

- информационно „захранване” на инвестиционния проект
- фактори, определящи мащабите на проекта

Цели на темата: Изясняване същността на инвестиционното проектиране като ръководно начало при реализирането на инвестиционната политика в предприятието.

Очаквани резултати: Да се усвоят основните знания, свързани с

- правилата за инвестиране
- търсенето на идеи за инвестиране
- определяне целите на проекта
- условията на които трябва да отговарят ИП

Тема 6: Основни финансови концепции 4 часа
Семинарно занятие: Стойност на парите във времето 2 часа

- лихва и лихвен процент
- настояща стойност на бъдещи суми; дисконтиране
- бъдеща и сегашна стойност на парични потоци

Цели на темата: Да се разясни, че дори при липса на инфлация парите променят стойността си във времето, защото те се определят като източник на доход – т.е. като капитал. Размерът на дохода, който те осигуряват, зависи от размера на капитала, срока за който се създава доходът и от неговата норма. Същевременно, личните и стопански финансови решения се мотивират от стойността на дадена парична сума (или паричен поток) в точно определен момент – сегашен или бъдещ.

Очаквани резултати: Да се усвоят основните знания, свързани с

- промяната на стойността на парите във времето
- с начисляването на сложна лихва
- с понятието „анюитет“
- превърщането на парите в капитал.

Тема 7: Критерии и методи за оценка на инвестиционния проект 4 часа
Семинарно занятие: Сравнение на методите за оценка на инвестиционни проекти 2 часа

2 часа

- нетна настояща стойност (NPV)
- вътрешна норма на възвращаемост (IRR)
- срок на възвръщане (откупуване) на инвестициите (PBP)
- индекс на рентабилност (PI)
- средна норма на доходност (ARR)
- анюитетен метод (AM)

Цели на темата: Да се аргументира факта, че съществени етапи в процеса на капиталовото бюджетиране са определянето величината на разходите за осъществяване на ИП и на величината на очакваните приходи от тях. Да се разясни защо най-голяма информационна значимост има методът на нетната настояща стойност (NPV), което ни най-малко не омаловажава допълващата значимост и на останалите методи.

Очаквани резултати: Да се усвоят знанията за

- капиталовото бюджетиране
- базисните положения на методологията за инвестиционния риск
- най-често използваните методи за оценка на ИП

Тема 8: Алтернативни инвестиционни проекти 6 часа
Семинарно занятие: 1 час

- избор при разлика в инвестиционните разходи
- избор при разлика в срока на експлоатация
- избор при разлика в разпределението на паричните потоци

Цели на темата: Да се разяснят техниките на избора между два или повече алтернативни взаимно изключващи се проекта чрез прилагането на различни методи.

Очаквани резултати:

- да се усвоят основните причини, за появата на двойственост в оценката на алтернативните проекти
- да се апробират различията на параметрите, които налагат въвеждането на допълнителни съображения и интерпретации на базисните данни и резултатите.

- Анализ на чувствителността
- Симулация на риска ("Монте Карло")
- Статистически методи
- Метод на равновесната (критична) точка
- Метод на безрисковия еквивалент
- Приспособяване нормата на дисконтиране към риска

Цели на темата: Да се разясни факта, че алтернативната посока, в която биха могли да се оценяват ИП е техният риск. Респективно да се докаже, защо рискът е свързан основно с възможността (вероятността) фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните същността на риска при капиталовото бюджетиране, както и методите, които се използват за отчитане на риска

Очаквани резултати: Да се осмисли факта, че

- отчитането на риска е много важен елемент при вземането на инвестиционно решение
- интегрирането на рисковата компонента в оценката на инвестиционните решения е условие за ефективна инвестиционна политика
- различията между отделните подходи за отчитането на риска при капиталовото бюджетиране дават възможност за по-широко интерпретиране и отчитане на рисковите ситуации
- поведението в рискова среда и най-вече управлението на риска, е толкова по-адекватно, колкото по прецизно са отчетени измеренията на риска

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Адамов, В. Финанси на фирмата, Велико Търново, 1997.
2. Айнаджиев, А. Финансово стопански анализ на фирмата. Габрово, 2001.
3. Белев, Д., Икономически анализ, прогнозиране и планиране на предприятието. С., 1998.
4. Велков, М., Оценка на финансовата дейност. С., 1999.
5. Георгиев, И. Основи на инвестирането, С., 1995.
6. Динев, Д., Кръстев, Т. Анализ на финансово-счетоводните отчети. С., 1992.
7. Динев, Д., Д. Ненков, Финанси на съвременната фирма, С., 1995.
8. Добинс, Р., Уит С. Практически съвети по финансов мениджмънт. С., 1995.
9. Луканов, К. Финанси и финансово управление на предприятието. Пловдив, 2001.
10. Каролова, Т. Иновации и иновационно развитие. Благоевград, 2006.
11. Матеев, М. Основи на иновационния мениджмънт. В. Търново, 1998.
12. Мончев, Н. Иноватика. Благоевград, 1996.
13. Ненков, В., Финансов анализ на фирмата. В. Търново, 1998.

Орешарски, Пл. Анализ и управление на инвестициите, С., 1994.

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА

- **Аудиторна заетост**

За извеждането на лекционния курс се използват класически и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.

- Семинарните занятия се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.
- Извънаудиторната заетост предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, инвеститори и специалисти от инвестиционните фондове, както и посещение на крупни инвеститорски обекти.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

12. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОСНОВИ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Курсът “Основи на застраховането” е задължителен за студентите от специалностите “Финанси” и “Счетоводство и контрол”. Целта е бъдещите икономисти да се запознаят със съдържанието и значението на застрахователните отношения като специфичен вид икономически отношения, с дейността, чрез която тези отношения се осъществяват, както и с въздействието на държавата върху укрепването и развитието им. С разглежданите видове застраховки се дава възможност на бъдещите финансисти и счетоводители да бъдат ориентирани и запознати с основните проблеми на застраховките, като се акцентира върху техните съществени, непроменящи се във времето особености. Това ще им бъде нужно независимо от коя страна на застрахователния договор ще работят завършилите обучението – като експерти в застрахователно дружество или като експерти на негови клиенти.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност, функции и значение на застраховането. Видове застраховки в РБългария, съгласно Закона за застраховането. Лично и имуществено застраховане.
3 часа

Тема 2. Животозастраховане. Характеристика на основните видове животозастраховане. Сключване на застраховки. Сторно и трансформиране на застраховките.

3 часа

Тема 3. Застраховка срещу “Злополука” и застраховка “Медицински разноси”. Характеристика на основните видове застраховки “Злополука” и застраховките “Медицински разноси”.

3 часа

Тема 4. Застраховане на сгради и имущество. Застраховка “Пожар и природни бедствия” и застраховка “Щети на имущество”. Обекти и субекти на застраховките. Рискове – покрити и непокрити. Отговорност на застрахователя. Застрахователни суми и застрахователни премии. Ликвидация на щетите.

3 часа

Тема 5. Селскостопанско застраховане. Характеристика на застраховката на земеделски култури и трайни насаждения и на застраховката на домашни животни, птици и кошер с пчели.

2 часа

Тема 6. Застраховка “Каско” на МПС, на плавателни съдове и летателни апарати. Основни характеристики на застраховките.

2 часа

Тема 7. Застраховане на товари по време на превоз при международни сделки (“КАРГО” застраховане). Рискове, обекти и субекти на застраховката.

2 часа

Тема 8. Застраховане на отговорности. Задължително застраховане “Гражданска отговорност” – на водачи и собственици на МПС, на пътниците в средствата за обществен превоз, на собствениците на летателни апарати и плавателни съдове, “Зелена карта”. Основни характеристики.

2 часа

Тема 9. Застраховка на професионални отговорности – “Отговорност на застрахователя”, “Отговорност на превозвача”, “Отговорност за качество на продукта”, “Отговорност срещу замърсяване на околната среда” и “Отговорност за качество на туристическите услуги”. Основни характеристики.

2 часа

Тема 10. Застраховка на банкови рискове. Застраховка “банков кредит”, застраховка “експертен кредит”, застраховка “стоков кредит”. Основни характеристики.

2 часа

Тема 11. Застраховка на финансови рискове и лизинг. Рискове – покрити и непокрити. Обект и субект на застраховките. Отговорности на застрахователя.

Застрахователни суми и застрахователни премии. Ликвидация на щетите.

2 часа

Тема 12. Доходи и разходи на застрахователните компании. Класификация на доходите и разходите. Резерви и данъци в застрахователните компании.

2 часа

Тема 13. Маркетинг и маркетингови стратегии в застраховането.

2 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност, функции и значение на застраховането. Видове застраховки в РБългария, съгласно Закона за застраховането. Лично и имуществено застраховане.

2 часа

Тема 2. Животозастраховане. Характеристика на основните видове животозастраховане. Сключване на застраховки. Сторно и трансформиране на застраховките.

4 часа

Тема 3. Застраховка срещу “Злополука” и застраховка “Медицински разноси”. Характеристика на основните видове застраховки “Злополука” и застраховките “Медицински разноси”.

4 часа

Тема 4. Застраховане на сгради и имущество. Застраховка “Пожар и природни бедствия” и застраховка “Щети на имущество”. Обекти и субекти на застраховките. Рискове – покрити и непокрити. Отговорност на застрахователя. Застрахователни суми и застрахователни премии. Ликвидация на щетите.

2 часа

Тема 5. Селскостопанско застраховане. Характеристика на застраховката на земеделски култури и трайни насаждения и на застраховката на домашни животни, птици и кошер с пчели.

2 часа

Тема 6. Застраховка “Каско” на МПС, на плавателни съдове и летателни апарати. Основни характеристики на застраховките.

2 часа

Тема 7. Застраховане на товари по време на превоз при международни сделки (“КАРГО” застраховане). Рискове, обекти и субекти на застраховката.

2 часа

Тема 8. Застраховане на отговорности. задължително застраховане “Гражданска отговорност” – на водачи и собственици на МПС, на пътниците в средствата за обществен превоз, на собствениците на летателни апарати и плавателни съдове, “Зелена карта”. Основни характеристики.

2 часа

Тема 9. Застраховка на професионални отговорности – “Отговорност на застрахователя”, “Отговорност на превозвача”, “Отговорност за качество на продукта”, “Отговорност срещу замърсяване на околната среда” и “Отговорност за качество на туристическите услуги”. Основни характеристики.

2 часа

Тема 10. Застраховка на банкови рискове. Застраховка “банков кредит”, застраховка “експертен кредит”, застраховка “стоков кредит”. Основни характеристики.

2 часа

Тема 11. Застраховка на финансови рискове и лизинг. Рискове – покрити и непокрити. Обект и субект на застраховките. Отговорности на застрахователя.

Застрахователни суми и застрахователни премии. Ликвидация на щетите.

2 часа

Тема 12. Доходи и разходи на застрахователните компании. Класификация на доходите и разходите. Резерви и данъци в застрахователните компании.

2 часа

Тема 13. Маркетинг и маркетингови стратегии в застраховането.

2 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Абаджиев Г. и др., Актуални въпроси на външното застраховане и презастраховане, София, 1985;
2. Кацаров Ив., Застрахователна статистика, Изд. "Наука и изкуство", София, 1956;
3. Илиев Б., Застрахователен пазар, Свищов, 1997;
4. Нейков М., Рискът и застраховането, Габрово, 1999
5. Наредба за реда и методиката за образуване на застрахователните резерви
6. Общи условия на застрахователи за отделните видове застраховки
7. Търговски закон

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

13. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВО ПРАВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Надежда Гаргова

Хоноруван преподавател към Стопански факултет

Анотация:

Актуалността на теоретическо и практическо разработване на финансово правните проблеми е безспорно. Значението на публичните финанси обуславя значението и на финансовото право. Преходът към пазарна икономика е немислим без цялостна реформа на финансовото законодателство. Особено актуално е обсъждането на различни варианти на кодификация на това законодателство.

Важни проблеми поставя бюджетното законодателство. В тази връзка актуални проблеми са въпросите на финансово правните актове – в теорията те се определят като “гръбнакът” на бюджетните приходи и разходи. Актуалността на данъците като основни бюджетни приходи е вън от съмнение. Във връзка интегрирането на РБългария в Европейския съюз актуални са проблемите на хармонизацията на българското данъчно законодателство със законодателството на ЕС.

Основен принцип на финансовата система е законността – особено актуален е проблема за обезпечаването на законността в сферата на финансите.

Новите икономически отношения в нашата страна поставят на преден план проблемите и митническия контрол.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Публични финанси. Правна концепция за финансите. финансова система. финансов мениджмънт. Устройство на финансовата администрация.

3 часа

Тема 2. Предмет и метод на финансовото право. Разграничение на Финансовото право от другите отрасли на правото.

3 часа

Тема 3. Понятие и видове източници на ФП. Кодификация. Финансово правни норми.

2 часа

Тема 4. Юридически факти. Понятие, смесени фактически състави.

2 часа

Тема 5. Финансово правни актове. Понятие, видове, изисквания за законосъобразност

2 часа

Тема 6. Финансово правни отношения. Същност, субектна организация, финансова правосубектност.

2 часа

Тема 7. Публични вземания. Същност, системи за определяне. Погасяване – способности.

2 часа

Тема 8. Способи за обезпечаване на законността в сферата на финансите.

2 часа

Тема 9. Финансов контрол. Ревизионни документи. Имуществена отчетническа отговорност.

2 часа

Тема 10. Бюджетно право.

2 часа

Тема 11. Бюджетни разходи- понятие, видове, правен режим.

2 часа

Тема 12. Бюджетни приходи. Понятие, видове.

2 часа

Тема 13. Банково дело. Правен режим на БНБ. Банков надзор

2 часа

Тема 14. Валутно законодателство. Понятието валута. Валутен контрол.

2 часа

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

14. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:
- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници.
Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ТЪРГОВСКО ПРАВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Александър Димитров

Гост-преподавател към Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина има за цел да даде знания за систематизирането на правните норми, регулиращи многообразието и сложността на обществените отношения в националния и международен търговски оборот с оглед решаване на основните въпроси, свързани с прилагането на правото:

1. Квалифициране на юридическите ситуации чрез осмисляне и тълкуване на търговско-правните норми.
2. Оценка ефективността на правната уредба чрез преценка справедливостта на алтернативните решения и разрешаване на противоречията между правните норми.
3. Обобщаване и анализиране на съдебната практика чрез интегриране на резултатите от правоприлагането в икономическата и социалната система и нови сфери на актоприлагане.

Вниманието е акцентирано върху възникването, изменението и прекратяването на търговските правоотношения: специфични принципи в ТП – юридическо равенство между правните субекти, свобода на договарянето, автономия и самостоятелност и възмездност и еквивалентност; правен режим на основните субекти на ТП – търговските дружества и държавата като търговец; правни сделки между търговците и търговската несъстоятелност като основен способ за принудително изпълнение.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

ЧАСТ I. ОБЩА ЧАСТ

Тема 1. Предмет и метод на дисциплината "Търговско право". Търговско правни норми. Действие по време, място и спрямо лицата. Предмет и метод на дисциплината. Търговско правоотношение. Източници. Специфични режими.

2 часа

Тема 2. Търговци. Правен режим. Едноличен търговец. Търговски дружества. Търговско представителство. Системи на управление. Имушествени и лични права на съдружниците (акционерите).

2 часа

ЧАСТ II. СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

Тема 3. Капитал – дялове и акции. Сделки с предприятия и обособени части от тях. Взаимоотношения между съдружниците. Членствени правоотношения. Продажба на дялове (акции). Правни последици.

2 часа

Тема 4. Търговски сделки. Търговска продажба. Особени видове продажби. Лизингови сделки. Комисионни сделки. Комисионни сделки. Банкови сделки.

2 часа

ЧАСТ III. ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА. ТЪРГОВСКА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Тема 5. Преобразуване. Сливане, вливане, разделяне на ТД. Прекратяване на ТД. Ликвидация на ТД.

2 часа

Тема 6. Търговска несъстоятелност. Производство – етапи. Оздравителен план. Правни последици на обявителното решение. Маса на несъстоятелност. Разпределение на осребреното имущество.

2 часа

ЧАСТ IV. ДРУГИ ЗНАНИЯ

Тема 7. Посещения в съда. Слушане на търговски дела, образувани пред първа и втора инстанция за разрешаване на правни спорове по нарушени субективни права; правни задължения произтичащи от търговски и облигационни правоотношения.

2 часа

ЛИТЕРАТУРА

1. Конституция на РБългария.
2. Търговски закон.
3. Закон за задълженията и договорите.
4. Закон за изпълнение на държавния бюджет.
5. Златарев Е., В. Христофоров, Учебник по Търговско право.
6. Герджиков О., Основи на търговското право.
7. Христо К., Фирмено право
8. Розанис С., Проблеми на търговското право.
9. Рачев Ф., Търговски сделки, Библ. "Финансово-данъчен контрол".

Сборник "Законо". Изд. "Апис".

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да

се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

15. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набирание на необходимия минимален брой точки. Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

БАНКОВО ПРАВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Д-р Александър Димитров

Преподавател на хонорар към Стопански факултет

Анотация:

В учебната дисциплина "Банково право" студентите са запознават с публично-правния режим на банковата дейност и система на банково право, правния режим на централната банка, същност, , видове и управление на търговската банка, международните финансови институции.

Те изучават същността на правния режим на кредитирането, правния режим на системата за гарантиране на влоговете на видовете банкови сделки и плащания, организацията на банков надзор и ликвидация на банките.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предмет и система. Хетерогенен характер на банковото право.

1 час

Тема 2. Източници. Йерархия на източниците.

1 час

Тема 3. Централната банка - правен режим, място в банковата система, устройство и управление

1 час

Тема 4. Търговска банка - понятие, учредяване. Правен режим на лицензирането на банковата дейност. Управление. Видове търговски банки.

1 час

Тема 5. Правен режим на клона на чуждестранна банка.

1 час

Тема 6. Небанкова финансова институция - понятие, правен режим, лицензиране, управление. Видове небанкови финансови институции.

1 час

Тема 7. Международни финансови институции.

1 час

Тема 8. Капитал и капиталова адекватност на търговската банка. Резерви.

1 час

Тема 9. Ликвидност - понятие, правен режим.

2 часа

Тема 10. Публично-правен режим на кредитирането на инвестициите, осъществявани от търговската банка. Големи и вътрешни банкови кредити. Класифициране на кредитите и задължителните специални резерви /законодателни провизии/.

1 час

Тема 11. Правен режим на системата за гарантиране на влоговете.

1 час

Тема 12. Вътрешно банков контрол.

1 час

Тема 13. Банкови сделки - понятие и видове.

1 час

Тема 14. Банков влог и банков депозит.

1 час

Тема 15. Банкова касета.

1 час

Тема 16. Банкова сметка. Откриване и водене на банковите сметки. Разплащателни сметки.

1 час

Тема 17. Банкова карта.

1 час

Тема 18. Банков кредит.

1 час

Тема 19. Банкова гаранция.

1 час

Тема 20. Кредитно писмо. Документиран акредитив.

1 час

Тема 21. Банково инкасо, банково документално инкасо.

1 час

Тема 22. Банков превод.

1 час

Тема 23. Банкови плащания.

1 час

Тема 24. Плащания в брой.

1 час

Тема 25. Безкасови плащания - общи условия. Форми на плащания.

1 час

Тема 26. Надзор върху дейността на търговската банка. Организация на банковия надзор.

1 час

Тема 27. Административно наказателна отговорност.

1 час

Тема 28. Ликвидация на банка.

1 час

Тема 29. Особености в режима на несъстоятелността на банките.

1 час

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

16. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ТЕОРИЯ НА ПАРИТЕ И КРЕДИТА

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност“

Анотация:

Дисциплината „Теория на парите и кредита“ е важна избираема дисциплина при бакалаври специалност „Финанси“. Курсът „Теория на парите и кредита“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парите и кредита, както и с най-важните институционални форми и регулативни практики в парично-банковата сфера.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Теория на парите и кредита“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката и управлението на риска, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център-конфликта централни-търговски банки; принципът на свободното банкиране; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв;

съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;
-5 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки и банковите системи в Европа, вкл. видове банково финансови системи

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ; Контролно ориентирани и пазарни банкови системи;
-4 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора политиката на ЦБ и управлението на риска в търговските банки;
-4 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и паричната политика- монетаризъм, рационални очаквания и реалния бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;
-4 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и паричната политика- кейнсиански теории фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище;
-4 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на скontoвия пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;
-4 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и

стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; Механизъм на Д. Хюм- условия за съществуване; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;
-4 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;
-4 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;
-4 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска; управление на риска и теория на игрите;
-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРИЯ НА ПАРИТЕ И КРЕДИТА

1. Теоретични основи на политиката на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България, причини за финансовата криза 1996-1997 г; 3 часа
2. Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет; 3 часа
3. История на БНБ и българската валута; 3 часа
4. Особености на паричния съвет в България, възможности за саморегулиране; 3 часа
5. Правителствени резерви в управление „Емисионно”-възможност за стерилизация; 3 часа
6. Парична и фискална политика при паричен съвет- теоретична интерпретация; 3 часа
7. Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ; 3 часа
8. Цели и инструменти на ЕЦБ; 3 часа
9. Организационна структура и независимост на БНБ; 3 часа
10. Надзорни функции на БНБ; 3 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

3) Основна

1. Христов М., Христов С., „Книга за парите”, АБАГАР, 2002

2. Неновски Н., „Свободните пари”, издателство “Проф. Марин Дринов”, БАН, София, 2000 г.

4) Допълнителна

1. Madura J., Financial Markets and Institutions, South-Western College Publishing, 2001

2. Douglas L. G., Bonds Risk Analysis, New York Institute of Finance, 1990

2. Hyman D., Economics, IRWIN, 1988

3. Gandolfo G., International Monetary Theory and Open Economy Macroeconomics, Springer Verlag, 1987

4. Banking Sector Development in Central and Eastern Europe, Institute for EastWest Studies, 1996

5. Buckle M., Thompson J., The UK Financial System: Theory and Practice, Manchester University Press, 1999

6. Block S., Hirt G., Foundations of Financial Management, RICHARD D. IRWING, INC., 1984

7. Ganchev G., Macroeconomic Problems (The Currency Board Arrangement: Maastricht Criteria; Macroeconomic Policy), in Monitoring of Bulgaria's Accession to the European Union, Friedrich Ebert Stiftung, Sofia 2000

8. Стоименов, Милчо, Финансиране на международната търговия, София, 1999

9. 10. Йорданов И., Инвестиционни фондове: Структура, мениджмънт, оценка, Варна 2002

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА “ТЕОРИЯ НА ПАРИТЕ И КРЕДИТА”

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Теория на парите и кредита”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината „Теория на парите и кредита”

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовете се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 8.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
5.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
6.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
7.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
8.	Контролни работи	Три контролни работи.	20 точки

	<i>Пълнота, прецизност, точност.</i>		
5.	<i>Писмен изпит и дискусия</i>	<i>Студентите отговарят на въпроси от конспекта</i>	<i>25 точки</i>

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

<i>При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки</i>	Слаб 2
<i>При сумарен брой точки от 51÷60</i>	Среден 3
<i>При сумарен брой точки от 61÷74</i>	Добър 4
<i>При сумарен брой точки от 75÷90</i>	Много добър 5
<i>При сумарен брой точки от 91÷100</i>	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой . Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КЛАСИЧЕСКИ И СЪВРЕМЕННИ ПАРИЧНИ ТЕОРИИ

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра “Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината „Класически и съвременни парични теории“ е важна избираема дисциплина при бакалаври специалност „Финанси“. Курсът „Неокласически парични теории“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парите и кредита в неокласически контекст, както и с най-важните институционални форми и регулативни практики в парично-банковата сфера.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Неокласически парични теории“ е една от важните дисциплини обогатяващи обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, базирани върху теоретичните виждания класиците на английската политикономия и съвременните представители на ендегенните пари, свързани с микро и макроикономиката, управлението на риска, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за осмислянето на икономическите процеси и успешна работа в условията на съвременната конкурентна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център-конфликта централни-търговски банки; принципът на свободното банкиране; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котева;

-5 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки и банковите системи в

Европа, вкл. видове банково финансови системи

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки-независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ; Контролно ориентирани и пазарни банкови системи;

-5 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория-валутна и банкова школа; парична база-определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор-определение; паричен мултипликатор-механизъм; връзка между мултипликатора политиката на ЦБ и управлението на риска в търговските банки;

-5 часа

Тема 6. Ролята на парите в трудовете на У. Петти, А. Смит, Д. Рикардо, К.

Маркс и Дж. Маршал, класическа и неокласическа школа

Класическа политическа икономия; трудова теория на стойността, цените и парите; парите и реалния сектор при класическите икономисти; парично обръщение, стокови и книжни пари; роля на златото, златен стандарт; критика на класическата теория; основи на неокласическата икономическа теория;

-5 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и паричната политика-монетаризъм, рационални очаквания, фискална теория на ценовото равнище, неокейнсианска теория

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище; кейнсиански и некейнсиански възгледи за парите;

-5 часа

Тема 5. Неокласическа критика на монетаризма

Проблеми при прилагането на правилото на Фридман през 70-те и 80-те години на 20-ти век; нестабилност на скоростта на обръщение на парите; процикличност на скоростта на обръщение на паричната маса; въздействие на цените върху търсенето на пари; адаптиране на политиката на централните банки и паричната емисия в частност към търсенето на пари;

-4 часа

Тема 7. Неокласическа критика на кейнсианската теория на парите

Рационални очаквания и критика на Лукас- теория и иконометричен анализ; крива на Филипс- неокласическа критика; парична база и паричен мултипликатор- некейнсианска и неокласическа интерпретация- теория и емпирични изследвания; парични съвети- некейнсианска и неокласическа интерпретация;

-4 часа

Тема 8. Неокласическата икономическа теория-основни положения

Общо равновесие- съществуване, единственост, условия, устойчивост, принципи; общо равновесие и парична система; неутралност на парите- противоречия; основни теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; теорема на двойната стабилност на Джорденсон-Солоу;

-4 часа

Тема 9. Теория на реалните бизнес цикли и ендогенните пари

Реален и монетарен сектор; въздействие на реалния върху монетарния сектор; бизнес цикли- вътрешни и външни шокове; принцип за невъзможността за въздействие на монетарния върху реалния сектор; ендогенност на парите; частни и държавни пари; валутна и банкова школа на съвременния етап; емпирични изследвания;

-4 часа

Тема 10. Неокласическата парична теория и политиката на БНБ

Неокласическа интерпретация на политиката на БНБ преди въвеждането на паричен съвет; неокласическа интерпретация на паричния съвет и политиката на БНБ и правителството; неокласическа интерпретация на икономическия и валутния съюз на ЕС; неокласическа интерпретация на присъединяването на България към еврозоната и изпълнението на Маастрихтските конвергентни критерии.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ

Неокласическа интерпретация на политиката на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България, причини за финансовата криза 1996-1997 г;

3 часа

Управление на паричното предлагане от БНБ преди въвеждането на паричен съвет;

3 часа

История на БНБ и лева- активна и пасивна роля на парите;

3

часа

Особености на паричния съвет в България- неокласическа интерпретация;

3 часа

Правителствени резерви в управление „Емисионно“-възможност за стерилизация;

3 часа

Парична и фискална политика при паричен съвет- координация и взаимозависимост; 3 часа	
Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ; часа	3
Цели и инструменти на ЕЦБ- неокласическа интерпретация; часа	3
Организационна структура и независимост на БНБ; часа	3
БНБ и прилагането на единната парична политика на ЕЦБ; часа	3

В/ ЛИТЕРАТУРА

Основна

1. Христов М., Христов С., „Книга за парите”, АБАГАР, 2002
2. Неновски Н, „Свободните пари”, издателство “Проф. Марин Дринов”, БАН, София, 2000 г.

Допълнителна

1. Madura J., *Financial Markets and Institutions*, South-Western College Publishing, 2001
2. Douglas L. G., *Bonds Risk Analysis*, New York Institute of Finance, 1990
2. Hyman D., *Economics*, IRWIN, 1988
3. Gandolfo G., *International Monetary Theory and Open Economy Macroeconomics*, Springer Verlag, 1987
4. *Banking Sector Development in Central and Eastern Europe*, Institute for EastWest Studies, 1996
5. Buckle M., Thompson J., *The UK Financial System: Theory and Practice*, Manchester University Press, 1999
6. Block S., Hirt G., *Foundations of Financial Management*, RICHARD D. IRWING, INC., 1984
7. Ganchev G., *Macroeconomic Problems (The Currency Board Arrangement; Maastricht Criteria; Macroeconomic Policy)*, in *Monitoring of Bulgaria's Accession to the European Union*, Friedrich Ebert Stiftung, Sofia 2000
8. Стоименов, Милчо, Финансиране на международната търговия, София, 1999
9. 10. Йорданов И., *Инвестиционни фондове: Структура, мениджмънт, оценка*, Варна 2002

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;

- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовете се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 8.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
9.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
10.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет-	15 точки

		неокласическа интерпретация; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната- интерпретация през призмата на теорията за ендогенните пари;	
11.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражненията има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
12.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой . Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 5

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината „Теория на финансовите пазари” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Теория на финансовите пазари” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и другите финансови операции.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Теория на финансовите пазари” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; дезинтермедияция; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние; диверсификация и риск; нормално разпределение- основни свойства; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи; макроикономически аспекти на арбитражната ценова теория;
-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари
-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; теория на стохастичните диференциални уравнения- кратък увод; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; случаен процес и мартингал- основни свойства; гаусов процес; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност; информационна ефективност и теорията собственик-агент;
-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари; иконометрична оценка на информационната ефективност на финансовите пазари;
-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.
-3 часа

Тема 10. Теоретични подходи в областта на парично-кредитната и фискалната политика и отражението им върху финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положение и емпирични изследвания;

неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари; Теории на валутния курс; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; нерегулиран период на развитие /1991-1996/; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котиращи на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към българския финансов пазар

-3 часа

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и модели на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ

11. Ликвидност, риск, риск и доходност; 2
часа
12. Разлика между финансово посредничество и инвестиране чрез капиталовите пазари /дезинтермедияция/;
2 часа
13. Основни финансови инструменти- акции, облигации, индекси;
2 часа
14. Деривативи, финансови стратегии с използване на опции и комбинации от опции;
2 часа
15. Информационна ефективност на финансовите пазари /видове и иконометрични тестове/;
2 часа
16. Теория за ценообразуването на капиталовите активи;
2 часа
17. Формиране и управление на оптимални портфейли;
2 часа
18. Хеджиране, спекулация и арбитраж; 2
часа
19. Теория на пълните пазари /Ероу-Дебре/;
2 часа
20. Сравнение на пазарната ефективност на различните системи на котиране и отделните регионални борси;
2 часа
21. Финансов надзор и саморегулиране; 2
часа
22. Лихвен процент, индекси на борсовите пазари и парична политика /на примера на ФРС и Бенк ъф Ингленд/;
2 часа
23. Валутен пазар и фондови борси, българския капиталов пазар в условията паричен съвет;
2 часа
24. Капиталовите пазари и теорията на оптималните валутни зони;
2 часа
25. Основни регулации на ЕС в областта на фондовите борси и капиталовите пазари;
2 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

- 5) Основна
 1. Попов Д., Ценни книжа и фондови борси, Сиела, 2001 г., 367 с.
 1. Стоянов С., Фючърси, опции и синтетични ценни книжа, Тракия-М, 1999 г.,
- 6) Допълнителна
 1. Madura J., Financial Markets and Institutions, South-Western College Publishing, 2001
 2. Douglas L. G., Bonds Risk Analysis, New York Institute of Finance, 1990
 2. Hyman D., Economics, IRWIN, 1988
 3. Gandolfo G., International Monetary Theory and Open Economy Macroeconomics, Springer Verlag, 1987
 4. Banking Sector Development in Central and Eastern Europe, Institute for EastWest Studies, 1996
 5. Buckle M., Thompson J., The UK Financial System: Theory and Practice, Manchester University Press, 1999
 6. Block S., Hirt G., Foundations of Financial Management, RICHARD D. IRWING, INC., 1984
 7. Ganchev G., Macroeconomic Problems (The Currency Board Arrangement: Maastricht Criteria; Macroeconomic Policy), in Monitoring of Bulgaria's Accession to the European Union, Friedrich Ebert Stiftung, Sofia 2000
 8. Стоименов, Милчо, Финансиране на международната търговия, София, 1999
 9. Христов М., Христов С., Книга за парите, АБАГАР, 2002
 10. Йорданов Й., Инвестиционни фондове: Структура, мениджмънт, оценка, Варна 2002

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА "ТЕОРИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ"

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината "Теория на финансовите пазари"

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината "Теория на финансовите пазари"

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовете се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 8.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 **Входящ текущ контрол** при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 **Устна дискусия**, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

- 📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- 📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- 📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
13.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
14.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
15.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
16.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой . Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит. Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия. Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити. Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца. Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВО ДЕЛО

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 6

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Преподавател на втори основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Курсът по дисциплината условно е разделен на три части – същност, функции и видове банки, регулаторна роля на централната банка, пазар на банковите услуги. Студентите се запознават с появата и историята на банковото дело, видовете банки и техните функции, както и дейността на другите финансови институции. Особено внимание се отделя на международните банков стандарти, определящи ефективното функциониране на отделните банки. Разясняват се регулаторните и надзорните функции на централната банка по отношение на банковата система в страната.

В центъра на вниманието е пазарът на банковите услуги. Той се разяснява от гледна точка на банката и клиента. В първия случай се обръща внимание на принципите на инвестиционната политика на банките, видовете инвестиции, международните банков операции и инструменти. Във втория случай се обръща основно внимание на категориите клиенти и техните основни потребности от банков услуги, най-вече на банков кредит и съответното обезпечение.

В заключение се прави преглед на ролята на маркетинга за продажбите на банков услуги на предприятия, домакинства и граждани.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност и основни функции на банките. Появата на банковото дело.

Международни банков стандарти. Базелско споразумение. Капитлова адекватност.

Банкови стандарти на ЕС.

4 часа

Тема 2. Видове банки. Банките и другите финансови институции. Финансово посредничество. Законови изисквания към българските банки. Роля и функции на финансовите институции.

4 часа

Тема 3. Организационна структура на банките – класическа и отворена. Класически модел – функции на регионалните управления и банковите клонове, бек офиси. Отворен модел – бизнес центрове, звена за осигуряване на клиентите, кредитни центрове. Структура на банките в България.

4 часа

Тема 4. Регулаторна роля на централната банка. Коефициенти при регулиране на банките. Функции на централната банка. Емитиране на банкноти. Парична политика. Надзор над банковата дейност. Лицензиране на банките. Капиталови коефициенти. Коефициент на ликвидност. Коефициент на задължителни резерви. Законова регламентация на БНБ.

3 часа

Тема 5. Ограничителни фактори в пазарната дейност на банките. Банката като предприятие. Доверието в банката. Ликвидност. Кредитен портфейл. Лихвен процент. Условията на пазара в България.

3 часа

Тема 6. Първични и вторични банков пазари. Първичен пазар. Вторичен пазар. Междубанков пазар. Регламентация в България.

3 часа

Тема 7. Принципи в инвестиционната политика на банките. Видове инвестиции. Основни принципи на инвестиране. Необходимост от информация. Кредитен риск. Лихвен риск. Паричен пазар. Сконтов пазар. Междубанков пазар. Международни валутни пазари. Капиталов пазар. Инвестиране в държавни дългови инструменти. Управление в кредитния портфейл. Практиката на българските банки.

3 часа

Тема 8. Пазарът на банков услуги от гледна точка на клиента. Същност на пазара на банков услуги. Пазарни сектори и сегменти. Нуждата за клиента от банка. Съхраняване на излишни парични средства. Преводни нареждания. Клирингова система. Банковата практика в България. Отношения между банките и клиентите. Категории клиенти. Търговски дружества. Домакинства и граждани. Банкови услуги. Разплащателни сметки. Спестовни сметки. Кредитни услуги. Доверителски услуги. Трезор. Други услуги.

3 часа

Тема 9. Валута и валутни сделки на банките. Необходимост от валутната размяна. Видове валутни сделки. Срочни сделки. Валутни рискове. Нормативна уредба на валутния режим в България.

3 часа

Тема 10. Международни банков операции и инструменти. Международни валутни преводи. Видове банков инструменти. Чек. Менителница. Акредитив. Инкасо. Открита сметка. Бартер. Форфетиране. Факторинг. Стенд-бай акредитив. Гаранция. Регулацията в България.

3 часа

Тема 11. Видове банков сметки и парични преводи. Депозитни сметки. Текущи сметки. Заемни сметки. Бюджетни сметки. Дебитни карти. Набирателни сметки. Откриване, водене и закриване на банков сметки. Процедури. Контрол. Такси. Касови плащания. Чек. Платежно нареждане. Електронни разплащания. Режим и практика в България.

3 часа

Тема 12. Кредитиране и оценка на риска. Кредитна политика на банката. Принципи на кредитиране. Документация. Условия на кредитиране. Видове кредити. Кредитен рейтинг. Оценка на кредитополучателите. Практиката на българските банки.

3 часа

Тема 13. Обезпечение на кредитите. Необходимост от обезпечения: недвижимости, движимо имущество, поръчителство, ценни книжа, парични наличности, застрахователни полици. Характеристика на обезпеченията. Видове обезпечения. Регламентация и банкова практика в България.

3 часа

Тема 14. Маркетинг на банковите услуги. Значение на маркетинга. Основни дейности в банковия маркетинг. Пазарни сегменти. Пазарно проучване. Разработване на продукти. Реклама. Продажба на банковите услуги.

3 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност и основни функции на банките. Появата на банковото дело. Международни банкови стандарти. Базелско споразумение. Капитлова адекватност. Банкови стандарти на ЕС.

2 часа

Тема 2. Видове банки. Банките и другите финансови институции. Финансово посредничество. Законови изисквания към българските банки. Роля и функции на финансовите институции.

2 часа

Тема 3. Организационна структура на банките – класическа и отворена. Класически модел – функции на регионалните управления и банковите клонове, бек офиси. Отворен модел – бизнес центрове, звена за осигуряване на клиентите, кредитни центрове. Структура на банките в България.

2 часа

Тема 4. Регулаторна роля на централната банка. Коефициенти при регулиране на банките. Функции на централната банка. Емитиране на банкноти. Парична политика. Надзор над банковата дейност. Лицензиране на банките. Капиталови коефициенти. Коефициент на ликвидност. Коефициент на задължителни резерви. Законова регламентация на БНБ.

2 часа

Тема 5. Ограничителни фактори в пазарната дейност на банките. Банката като предприятие. Доверието в банката. Ликвидност. Кредитен портфейл. Лихвен процент. Условията на пазара в България.

2 часа

Тема 6. Първични и вторични банкови пазари. Първичен пазар. Вторичен пазар. Междубанков пазар. Регламентация в България.

2 часа

Тема 7. Принципи в инвестиционната политика на банките. Видове инвестиции. Основни принципи на инвестиране. Необходимост от информация. Кредитен риск. Лихвен риск. Паричен пазар. Сконтов пазар. Междубанков пазар. Международни валутни пазари. Капиталов пазар. Инвестиране в държавни дългови инструменти. Управление в кредитния портфейл. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 8. Пазарът на банкови услуги от гледна точка на клиента. Същност на пазара на банкови услуги. Пазарни сектори и сегменти. Нуждата за клиента от банка. Съхраняване на излишни парични средства. Преводни нареждания. Клирингова система. Банковата практика в България. Отношения между банките и клиентите. Категории клиенти. Търговски дружества. Домакинства и граждани. Банкови услуги. Разплащателни сметки. Спестовни сметки. Кредитни услуги. Доверителски услуги. Трезор. Други услуги.

4 часа

Тема 9. Валута и валутни сделки на банките. Необходимост от валутната размяна. Видове валутни сделки. Срочни сделки. Валутни рискове. Нормативна уредба на валутния режим в България.

2 часа

Тема 10. Международни банкови операции и инструменти. Международни валутни преводи. Видове банкови инструменти. Чек. Менителница. Акредитив. Инкасо. Открита сметка. Бартер. Форфетиране. Факторинг. Стенд-бай акредитив. Гаранция. Регулацията в България.

2 часа

Тема 11. Видове банкови сметки и парични преводи. Депозитни сметки. Текущи сметки. Заемни сметки. Бюджетни сметки. Дебитни карти. Набирателни сметки. Откриване, водене и закриване на банкови сметки. Процедури. Контрол. Такси. Касови плащания. Чек. Платежно нареждане. Електронни разплащания. Режим и практика в България.

2 часа

Тема 12. Кредитиране и оценка на риска. Кредитна политика на банката. Принципи на кредитиране. Документация. Условия на кредитиране. Видове кредити. Кредитен рейтинг. Оценка на кредитополучателите. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 13. Обезпечение на кредитите. Необходимост от обезпечения: недвижимости, движимо имущество, поръчителство, ценни книжа, парични наличности, застрахователни полици. Характеристика на обезпеченията. Видове обезпечения. Регламентация и банкова практика в България.

2 часа

Тема 14. Маркетинг на банковите услуги. Значение на маркетинга. Основни дейности в банковия маркетинг. Пазарни сегменти. Пазарно проучване. Разработване на продукти. Реклама. Продажба на банковите услуги.

2 часа

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

17. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 8.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- **качество и задълбоченост на писмената разработка;**
- **умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;**
- **демонстриране на знания, умения и компетентност;**
- **умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.**

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОСНОВИ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 6

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Д-р Живко Райков

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината "Основи на финансовия контрол" в съответствие с целите на специалността "Счетоводство и контрол" запознава студентите с целите, принципите и задачите на вътрешния финансов контрол, както и с основните му понятия, видове, форми и методи. Втората част от курса е насочена върху запознаването на студентите с организационната структура и правната и институционална и конкретните форми, методи и процедури при извършването на вътрешна финансово-контролната дейност. Обхванати са новите, актуалните промени в тази сфера и спецификата на вътрешния финансов контрол в публичния и частния сектор.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА: Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността, практическото приложение и основните задачи и роли, които изпълнява вътрешния финансов контрол за спазване на законосъобразността и целесъобразността във фирмите и организациите при постигането на техните цели..

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Студентите да придобият знания за основните теоретични категории и понятия на финансовия контрол и тяхната специфика проявяваща се във вътрешния финансов контрол, както и нормативната и институционална рамка, в която се прилага той в страната ни. Да се запознаят и формират определено ниво на практически способности за прилагане на форми, техники и методики на вътрешния финансов контрол в отделните фирми, организации и ведомства, както и знания за областите им на приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:**ЛЕКЦИИ****Тема 1. СЪЩНОСТ И ПРЕДМЕТ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ**

Същност, предмет и обект на финансовия контрол. Основни принципи, цели и задачи на финансовия контрол, основни понятия и категории

2 часа

Тема 2. ОСНОВНИ ВИДОВЕ ФОРМИ И МЕТОДИ НА ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Основни видове, форми и методи на финансов контрол. Времеви аспект, предварителен, текущ, последващ. Предпазващ-превантивен финансов контрол. Документален и материален контрол. Финансова проверка-същност и технология. Инвентаризация-същност и технология. **ФИНАНСОВО-РЕВИЗИОНЕН КОНТРОЛ**

Финансово-ревизионен контрол-място и значение, методика и технология. Започване, провеждане и приключване на финансова ревизия, ревизионен акт. Новите промени в нормативната и институционална структура на финансовия контрол у нас и мястото на финансово-ревизионния контрол.

2 часа

Тема 3. ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Същност на вътрешния одит. Международни стандарти по вътрешен одит. Развитието на вътрешния одит и новата философия на съвременния вътрешен одит

2 часа

Тема 4. РОЛЯ И МЯСТО НА ВЪТРЕШНИЯ КОНТРОЛ И ОДИТ

Основни принципи, цели и задачи на вътрешния контрол и одит: Независимост; Обективност

Субекти и обекти на вътрешния финансов контрол и одит: Управление на службите за вътрешен одит и контрол

2 часа

Тема 5. ПРОВЕЖДАНЕ НА ОДИТОРСКИ ПРОВЕРКИ

Одиторски цели и обекти на проверки. Адекватност и ефективност на системите за вътрешен контрол. Оценка на качеството на изпълнение

2 часа

Тема 6. ЕЛЕМЕНТИ НА СИСТЕМАТА ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Контролна среда, Оценка на риска, Контролни дейности, Информация и комуникация. Мониторинг

2 часа

Тема 7. ЗАДАЧИ НА СИСТЕМИТЕ ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Установяване на нарушения и проблеми, идентифициране на причините, намиране на решения за тяхното отстраняване

2 часа

Тема 8. ОЦЕНКА НА РИСКА

Методологии за оценка на риска от службата за вътрешен контрол. Идентифициране , анализ и управление на риска.

2 часа

Тема 9. ВИДОВЕ ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Вътрешен одит на финансовите отчети, операционен – управленски одит, одит на съответствието на вътрешните разпоредителни документи и актове с външните , нормативно и законодателно регламентирани такива.

2 часа

Тема 10. ДОКЛАДВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕРКИТЕ НА ВЪТРЕШНИЯ КОНТРОЛ И ОДИТ

Пред кого се докладват резултатите от проверките на вътрешния одит. Отношения на вътрешните одитори и службите за вътрешен контрол и одит с ръководството. Управленски доклади за вътрешния контрол

2 часа

Тема 11. РОЛЯ И ЗАДАЧИ НА ОДИТНИЯ КОМИТЕТ НА ФИРМАТА

Контрол върху процесите на финансовото отчитане и счетоводна политика и оповестяване. Преглед на системата за вътрешен контрол. Преглед на обхвата и резултатите на извършените проверки от вътрешните и външни одитори. Контрол над дейността на вътрешните и външни одитори и върху ръководството на компанията. Предложения за избор на външен одитор

2 часа

Тема 12. СЪЩНОСТ НА ВЪТРЕШНИЯ ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Контролът осъществяван от Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол. Предварителен контрол, системи за финансово управление и контрол. Вътрешен одит – финансов одит, одит на системите, одит на информационните технологии. Одит на изпълнението , цели и техника на одита на изпълнението-управленски одит. Харта и етичен кодекс на вътрешните одитори.

2 часа

Тема 13. СПЕЦИФИКА НА ВЪТРЕШНИЯ ДЪРЖАВЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Общи правила и етапи на вътрешния одит. Стандарти за вътрешен одит на АДВФК. Проучване , констатации и препоръки. Изготвяне на одитен доклад и сертификат при извършване на сертификация.

2 часа

Тема 14. ДЪРЖАВЕН ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ПО СРЕДСТВА ОТ ПРОГРАМИ НА ЕС И КОНТРОЛ ПО ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

При сертификация на средства от програми на ЕС се прилагат и указанията на комисията на ЕС

2 часа

Тема 15. УСТАНОВЯВАНЕ НА ВРЕДИ И ЩЕТИ ПРИ ДЪРЖАВНИЯ ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ И ГРЕШКИ И ЗЛОУПОТРЕБИ ПРИ ВЪТРЕШНИЯ КОНТРОЛ И ОДИТ ВЪВ ФИРМИТЕ ОТ КОРПОРАТИВНИЯ СЕКТОР

2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. СЪЩНОСТ И ПРЕДМЕТ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ

Същност, предмет и обект на финансовия контрол. Основни принципи , цели и задачи на финансовия контрол, основни понятия и категории

1 час

Тема 2. ОСНОВНИ ВИДОВЕ ФОРМИ И МЕТОДИ НА ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Основни видове , форми и методи на финансов контрол. Времеви аспект, предварителен, текущ, последващ. Предпазващ-превантивен финансов контрол. Документален и материален контрол. Финансова проверка-същност и технология. Инвентаризация-същност и технология. ФИНАНСОВО-РЕВИЗИОНЕН КОНТРОЛ

Финансово-ревизионен контрол-място и значение, методика и технология. Започване, провеждане и приключване на финансова ревизия, ревизионен акт. Новите промени в нормативната и институционална структура на финансовия контрол у нас и мястото на финансово-ревизионния контрол.

1 час

Тема 3. ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Същност на вътрешния одит. Международни стандарти по вътрешен одит. Развитието на вътрешния одит и новата философия на съвременния вътрешен одит

1 час

Тема 4. РОЛЯ И МЯСТО НА ВЪТРЕШНИЯ КОНТРОЛ И ОДИТ

Основни принципи, цели и задачи на вътрешния контрол и одит :Независимост; Обективност

Субекти и обекти на вътрешния финансов контрол и одит: Управление на службите за вътрешен одит и контрол

1 час

Тема 5. ПРОВЕЖДАНЕ НА ОДИТОРСКИ ПРОВЕРКИ

Одиторски цели и обекти на проверки. Адекватност и ефективност на системите за вътрешен контрол. Оценка на качеството на изпълнение

1 час

Тема 6. ЕЛЕМЕНТИ НА СИСТЕМАТА ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Контролна среда, Оценка на риска, Контролни дейности, Информация и комуникация. Мониторинг

1 час

Тема 7. ЗАДАЧИ НА СИСТЕМИТЕ ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Установяване на нарушения и проблеми, идентифициране на причините, намиране на решения за тяхното отстраняване

1 час

Тема 8. ОЦЕНКА НА РИСКА

Методологии за оценка на риска от службата за вътрешен контрол.

Идентифициране, анализ и управление на риска.

1 час

Тема 9. ВИДОВЕ ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Вътрешен одит на финансовите отчети, операционен – управленски одит, одит на съответствието на вътрешните разпоредителни документи и актове с външните, нормативно и законодателно регламентирани такива.

1 час

Тема 10. ДОКЛАДВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕРКИТЕ НА ВЪТРЕШНИЯ КОНТРОЛ И ОДИТ

Пред кого се докладват резултатите от проверките на вътрешния одит.

Отношения на вътрешните одитори и службите за вътрешен контрол и одит с ръководството. Управленски доклади за вътрешния контрол

1 час

Тема 11. РОЛЯ И ЗАДАЧИ НА ОДИТНИЯ КОМИТЕТ НА ФИРМАТА

Контрол върху процесите на финансовото отчитане и счетоводна политика и оповестяване. Преглед на системата за вътрешен контрол. Преглед на обхвата и резултатите на извършените проверки от вътрешните и външни одитори. Контрол над дейността на вътрешните и външни одитори и върху ръководството на компанията. Предложения за избор на външен одитор

1 час

Тема 12. СЪЩНОСТ НА ВЪТРЕШНИЯ ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Контролът осъществяван от Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол. Предварителен контрол, системи за финансово управление и контрол. Вътрешен одит – финансов одит, одит на системите, одит на информационните технологии. Одит на изпълнението, цели и техника на одита на изпълнението-управленски одит. Харта и етичен кодекс на вътрешните одитори.

1 час

Тема 13. СПЕЦИФИКА НА ВЪТРЕШНИЯ ДЪРЖАВЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Общи правила и етапи на вътрешния одит. Стандарти за вътрешен одит на АДВФК. Проучване, констатации и препоръки. Изготвяне на одитен доклад и сертификат при извършване на сертификация.

1 час

Тема 14. ДЪРЖАВЕН ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ПО СРЕДСТВА ОТ ПРОГРАМИ НА ЕС И КОНТРОЛ ПО ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

При сертификация на средства от програми на ЕС се прилагат и указанията на комисията на ЕС

1 час

Тема 15. УСТАНОВЯВАНЕ НА ВРЕДИ И ЩЕТИ ПРИ ДЪРЖАВНИЯ ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ И ГРЕШКИ И ЗЛОУПОТРЕБИ ПРИ ВЪТРЕШНИЯ КОНТРОЛ И ОДИТ ВЪВ ФИРМИТЕ ОТ КОРПОРАТИВНИЯ СЕКТОР

1 час

ЛИТЕРАТУРА

1. Динев, М., Контрол в социалното управление, Тракия М, 1999
2. Стоянов, В., Основи на финансите, том I и II, Галик, София, 2003
3. Томов, Й., Теория на контрола и одита, Свищов, 2002
4. Томов, Й., Сборник от тестове, казуси и задачи по теория на контрола и одита, Свищов 2002
5. Златарев, Е., Държавен вътрешен финансов контрол и имуществена отговорност, Сиела, С. 2004
6. Николов, Ч., Ставрова, Е., Стоилова, Д., Въведение в публичните финанси, Благоевград, 2004
6. Божков, В., Международни стандарти за одит на финансовите отчети, Абагар, В. Търново, 2003
7. Велински, И. Вътрешен финансов контрол на предприятието, С. АПИС, 2002
8. Арнс. Э. А., Лоббек, Дж. К., Аудит, Москва, 2003
9. Закон за Сметната палата от 2001, и последните допълнения в него от 2004
10. Закон и правилник за прилагане на закона за Държавния вътрешен финансов контрол 2001, и последните допълнения в него от 2004
11. Закон за независимия финансов одит 2002
12. Meigs, W. B., Whittington O. R., Pany, K., Meigs, R. F., Principles of auditing, Boston. 1988

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината "Основи на вътрешния финансов контрол" се извършва под формата на лекции и упражнения, като са съответно 30 часа лекции и 30 часа упражнения, разпределени по 2 часа лекции и по 2 часа упражнения седмично. Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал. Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата. Въпросите по темата се задават след приключване на изложението.

Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите. Въпросите за подготовка се дават предварително. Прави се устно изпитване на студентите по зададените въпроси. Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им усвояване, подкрепено с практически примери и задачи. При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми, която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати, курсови работи и решаване на тестове.

б/извънаудиторна заетост: Написване на реферати и курсови работи по избрана тема или даден проблем, решаване на тестове. Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми. При възможност и посещение на подразделения на обществени финансово-контролни администрации /Данъчни, ДВФК, Сметна палата, Митнически/

V.ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

1/ Процеса на набиране на кредитите през семестъра е следния:

Аудиторна заетост - 60 ч. ;
лекции - 30 ч. - 3 кредита
семинарни упражнения -30 ч. - 2 кредита
Извънаудиторна заетост - 75 ч.

2/ Формите на набиране на кредит са :системно участие по време на лекции с въпроси и друго участие.

Отговори на въпроси,решаване на тестове и задачи,писмени контролни , участие в дискусии и излагане и защита на собствени тези и идеи по време на семинарните упражнения. Самостоятелни разработки и курсови работи и проекти по предложен набор от теми и рефериране при извънаудиторна заетост.

3/ Допускане до изпит : Всеки ,който има право да се явява по съответения ред от правилника на ЮЗУ и ЗВО

4/ Условията , при които от текущ контрол се поставя оценка 5 и 6 за освобождаване от семестриален изпит трябва да осигурят целите на текущия контрол ,а те са да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на правилно икономическо мислене, умение за работа със статистически данни, извадки и тестове,финансови документи,счетоводни документи и информационни продукти.В хода на работата през семестъра ,студентите ,трябва да покажат много висока степен на усвоеност на преподадения материал и покриване на горните изисквания.Това включва , 3 писмени контролни през семестъра с оценки 5 и 6 /изискванията за контролните са ,пълната прецизност ,точност, правилно структуриране и ясно излагане и разбиране на проблемите от темата/, за останалите форми на проверка на знанията оценки от 5 нагоре,а също присъствие на семинарните занятия и активно участие в тях и активно участие във формите за самаподготовка и извънаудиторна заетост.

5/ При оценяването съответно с 2, 3,4 , 5 и 6 на семестриалния писмен изпит състоящ се от два въпроса от конспект изтеглени в билети се изхожда от класическата за нашето образование шестобална система. Условно изложени в процентна скала ,изискванията за признаване на изпита с оценка 3 ,студентът трябва да покаже минимум 50 % знание от преподадения материал, за оценка 6 от 90% нагоре.

6/ Провеждането на семестриалния изпит : Разделяне на аудиторията на групи ,представителите на всяка от които тегли билет с два въпроса.След приключване на времето за писане , работите се преглеждат и оценяват и за окончателно оформяне на оценката се задават въпроси по темите от писмените работи на всеки от изпитваните студенти.

Текущият контрол се извършва по следните методи:

- Устни отговори на поставени предварителни въпроси и въпроси поставени в хода на семинарното упражнение
- Тестове за проверка на теоретичното и практическото усвояване на учебния материал
- Решаване на задачи и казуси
- Умение за презентиране и убеждаване при представяне на собствени идеи и идеи и тези от учебни и научни материали
- Писмени контролни работи върху преминал материал
- Извънаудиторна подготовка на курсови работи и реферати

Критерии :

- Качество и пълнота при разработването на рефератите
- Умение за презентиране и защита на рефератите
- Знания,разберане,компетентност,пълнота ,завършеност и точност при написване на контролните работи
- Умения за изпълнение на самостоятелна извънаудиторна задача
- Присъствие , участие и умения за индивидуална работа и работа в екип при изпълнение на аудиторни и извънаудиторни задачи

Оценка от тестовете: Студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система прилагана при решаването на тестове:

При среден резултат от набрани точки за верни отговори по-малко от 50 точки	Слаб	2
При сумарен брой точки от 51 до 60	Среден	3
При сумарен брой точки от 61 до 74	Добър	4
При сумарен брой точки от 75 до 90	Мн.добър	5
При сумарен брой точки от 90 до 100	Отличен	6

Студентите, които в работата си в упражненията през семестъра получават в текущ контрол много добри и отлични оценки се освобождават от изпит. Оценката им се вписва от титуляра на дисциплината, пред когото се явяват за окончателно оформяне на оценката в края на учебния семестър.

VI. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

/примерни указания/

-изисквания към разработването на курсови работи: разработката да отговаря точно на темата по съдържание, проблематика и структура, техническото оформяне е обем 12-15 стр. може до 20 стр, да има титулна страница, приложено съдържание и списък на литературата и електронни източници.

СЧЕТОВОДСТВО НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 6

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Минко Велков

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

Учебната програма е разработена в съответствие с действащите в страната нормативни актове за счетоводство – Закон за счетоводството, Международни счетоводни стандарти, Национални счетоводни стандарти, Национален препоръчителен сметкоплан и други. Тя включва фундаментални и практически знания по счетоводство, което е адекватно на изискванията на пазарната икономика. По структура програмата е изградена в съответствие с авансирането и участието на средствата в стопанската дейност, като е възприет предметния подход. Значително място е отделено на въпросите на създаването и представянето на резултатната счетоводна информация за изтеклия отчетен период, която да служи за изготвянето на периодични и годишни финансови отчети. Учебната програма се основава на познанията на студентите по фундаменталните икономически дисциплини и по дисциплината "Счетоводство".

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Научни основи на счетоводството в условията на пазарната икономика.

2 часа

Тема 2. Счетоводно отчитане на капиталите на предприятията.

2 часа

Тема 3. Счетоводство и отчитане на дълготрайните активи.

2 часа

Тема 4. Счетоводство и отчитане на финансовите инструменти.

2 часа

Тема 5. Счетоводно отчитане на стоковите материални запаси.

2 часа

Тема 6. Счетоводно отчитане на биологичните активи.

2 часа

Тема 7. Счетоводно отчитане на труда и неговото заплащане.

2 часа

Тема 8. Счетоводно отчитане на разчетите на предприятието с други юридически и физически лица.

2 часа

Тема 9. Отчитане на паричните средства.

2 часа

Тема 10. Счетоводно отчитане на разходите. Калкулиране на разходите и формиране на себестойността на продукцията и услугите.

2 часа

Тема 11. Отчитане на приходите от продажба на продукцията, стоки и услуги и на други приходи на предприятието.

2 часа

Тема 12. Отчитане на резултатите от дейността на предприятието.

2 часа

Тема 13. Счетоводно отчитане на бизнес комуникациите.

2 часа

Тема 14. Едностранно счетоводство. Едностранно счетоводно отчитане.

2 часа

Тема 15. Годишен счетоводен отчет на стопанското предприятие на двустранно счетоводство.

2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Научни основи на счетоводството в условията на пазарната икономика.

2 часа

Тема 2. Счетоводно отчитане на капиталите на предприятията.

2 часа

Тема 3. Счетоводство и отчитане на дълготрайните активи.

2 часа

Тема 4. Счетоводство и отчитане на финансовите инструменти.

2 часа

Тема 5. Счетоводно отчитане на стоковите материални запаси.

2 часа

Тема 6. Счетоводно отчитане на биологичните активи.

2 часа

Тема 7. Счетоводно отчитане на труда и неговото заплащане.

2 часа

Тема 8. Счетоводно отчитане на разчетите на предприятието с други юридически и физически лица.

2 часа

Тема 9. Отчитане на паричните средства.

2 часа

Тема 10. Счетоводно отчитане на разходите. Калкулиране на разходите и формиране на себестойността на продукцията и услугите.

2 часа

Тема 11. Отчитане на приходите от продажба на продукцията, стоки и услуги и на други приходи на предприятието.

2 часа

Тема 12. Отчитане на резултатите от дейността на предприятието.

2 часа

Тема 13. Счетоводно отчитане на бизнес комуникациите.

2 часа

Тема 14. Едностранно счетоводство. Едностранно счетоводно отчитане.

2 часа

Тема 15. Годишен счетоводен отчет на стопанското предприятие на двустранно счетоводство.

2 часа

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за счетоводството. ДВ бр. 98/ 2001 г.
2. Национални счетоводни стандарти. ДВ бр. 22/2002 г.
3. Международни счетоводни стандарти, Фор. Ком. С., 2001
4. Национален сметкоплан за стопанската дейност, С., Нове зве. ЗДД 2002 г.
5. Косев Д., Счетоводство на ЕТ, Девето издание, С., Ромина, 2002 г.
6. Дурин Ст., Счетоводство на предприятието, С., Фор. Ком., 2002 г.

Косев Д., Деустранно фирмено счетоводство. Отчитане по обекти. Четвърто издание., С., Софтрейд, 2003 г.

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

18. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА И СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 6

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Преподавател на основен трудов договор в катедра "ИСКС"

Анотация:

Учебната дисциплина има за цел да даде системни знания по основните проблеми на социалната политика и социалното осигуряване. Целта е да се изяснят основните проблеми, свързани със същността на социалната политика, подходите и методите за нейната реализация, както и свързаните с това теоретични дискусии.

Съществено място се отделя на:

- **проблемите за правата на човека;**
- **ролята на държавата и на бизнеса в социалната политика;**
- **жизнения стандарт на населението;**
- **политиката на доходите, заетостта и безработицата;**
- **социалната политика в областта на труда;**
- **социалната политика в областта на здравеопазването, образованието и бита;**
- **социална политика при лицата с дивантно поведение;**
- **социалната политика при рисковите групи и т.н.;**
- **социалната политика в общините;**
- **пенсионното, здравното и др. видове осигуряване.**

При интерпретирането на тези проблеми се отчитат, както отражението на прехода, така и изискванията на националното, международното и най-вече европейското законодателство.

Курсът на обучението е насочен към усвояване на принципите на социалната политика и формите за обществената им реализация. Тематично е свързан с учебни дисциплини като: обща теория на икономиката, основи на управлението, системен анализ, основи на правото, демография, управление на човешките ресурси и други дисциплини, свързани със сферата на социалното дело.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЧАСТ ПЪРВА: СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

Тема 1: Предмет и метод на науката за социалната политика

Лекции

2 часа

Цели на темата: Да се разяснят основните категории и понятия, свързани със социалната политика: значение на изследването и управлението на социалната политика; предмет на социалната политика като научно направление и учебна дисциплина; принципи и задачи на социалната политика; проблеми свързани с методите на изследване на социалната политика.

Очаквани резултати: Да се усвои понятийния апарат и да се осмисли разглеждането на социалната политика като надстроен елемент в развитието на обществото, силно детерминиран от развитието на икономиката, но и притежаващ собствена логика на развитието, подвластна на специфични закономерности.

Тема 2: Демографски процеси и демографска политика

Лекции

2 часа

Семинарни занятия

Изчисляване на основните параметри на демографската динамика

Цели на темата: Разясняване на: същността и състоянието на демографската ситуация; видовете демографски процеси; методите за оценка и прогнозиране на демографските процеси; същността на демографската политика.

Очаквани резултати: Изграждане на умение да се интерпретират демографските процеси като уникално съчетаване на глобалните и националните тенденции в социално-икономическото развитие, силно повлияни от народопсихологията и специфичното проявление на факторите (провокиращи главно възпроизводството на населението и миграцията).

Тема 3: Правата на човека и социалната политика

Лекции

2 часа

Семинарни занятия : Нормативна уредба на човешките права

Цели на темата: Да се разясни, в исторически план, развитието на идеята за човешките права. Акцентът се поставя върху онези съвременни, „туширани” опити за ограничаване на човешките права, които генерират етническо напрежение, проява на полова дискриминация и други подобни явления, които поставят под въпрос социалния мир и могат да пренасочат в негативна посока енергията на обществото, и средствата за социално развитие.

Очаквани резултати: Усвояване и осмисляне на основните понятия, свързани с правата на човека и гаранциите за реализация на тези права, в контекста на

- Всеобщата декларация за правата на човека на ООН
- Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи

- Европейска социална харта
- Конституцията на страната

Тема 4: Начин на живот

Лекции

2 часа

Семинарни занятия :

Изчисляване параметрите на жизнения стандарт

2 часа

Цели на темата: Разясняване същността на понятието „начин на живот” и на елементите, формиращи начина на живот. Особено се акцентира върху политиката на доходите като предпоставка за формиране облика на живот и за активиране на човешката инициативност, в резултат на което нараства потенциала на социалната политика.

Очаквани резултати: Усвояване на понятията

- жизнен стандарт
- доходи, потребление и спестявания
- социална диференциация

Тема 5: Държавата и социалната политика

Лекции

2 часа

Семинарни занятия :

Международна интеграция и социална политика

2 часа

Цели на темата: Разясняване на макроикономическата концепция за държавната социална политика. Очертаване на националната социалната политика в областта на здравеопазването, образованието, инфраструктурата, жилищното строителство, регионите и урбанистиката, в контекста на устойчивото развитие на икономическите, социалните и екосистемите.

Очаквани резултати: Придобиване на умения за анализиране на основните взаимозависими социални процеси на макро, мезо- и микроравнище. Усвояване на знания за оптималните техники за съвместяване и разрешаване на посочената по-горе съвкупност от проблеми (обект на социалната политика) на национално, регионално и общинско равнище.

Тема 6: Социалната политика в условията на прехода

Лекции

2 часа

Семинарни занятия :

Моделът на социалната политика в страната – национален продукт или наложено клише

2 часа

Цели на темата: Да се анализират същност на българския модел на прехода, основните тенденции в областта на социалните процеси и адекватността на провежданата в страната социална политика, в контекста на същността на българския модел на прехода новите европейски амбиции на страната. Да се маркират основните регулатори на социалните процеси и приетите социални програми за осъществяване на социалната политика.

Очаквани резултати: Усвояване и осмисляне на понятията:

- социална реформа и социална революция
- социална държава, социална цена на прехода
- социална икономика
- социална политика
- социална цена на прехода

Тема 7: Социални проблеми на икономическата дестабилизация

Лекции

2 часа

Семинарни занятия :

Бедността като социално явление. Измерители на бедността

Цели на темата: Разясняване единството на икономическите цикли, инфлацията, заетостта и безработицата като определящо сложността при реализирането на всяка една социална политика. Акцентира се върху съвременните измерения на проблемите за условията на труд (особено за жените, младежите и децата)

Очаквани резултати: Усвояване на класическите теоретически постановки и придобиване на умения за „конструиране” на поведенчески модели за социална адаптация на освободената работна сила.

Тема 8: Фирмена социална политика

Лекции

2 часа

Семинарни занятия :

Инвестирането в човешки капитал - критерий за фирмена култура

2 часа

Цели на темата: Анализиране спецификата на фирмената социална политика и социалната отговорност на бизнеса за провеждането на тази политика .

Очаквани резултати: Изграждане на умения за интерпретиране на фирмената социална политика като проява на бизнес етика и фирмена ценностна система.

Тема 9: Конфликти в социалната политика

Лекции

3 часа

Семинарни занятия :

2 часа

Цели на темата: Разясняване същността на конфликта, алгоритъма, мащабите и нивата на неговото проявление. Акцентиране върху спецификата, предпоставките и видовете социални конфликти.

Очаквани резултати: Усвояването на знания, които благоприятстват ограничаването на предпоставките за възникване на конфликти, както и прилагането на най-подходящите подходи за решаване на конфликтните ситуации.

ЧАСТ ВТОРА: СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Тема 10: Система на държавното обществено осигуряване (ДОО)

Лекции

3 часа

Семинарни занятия: *Предимства и недостатъци на държавно обществено осигуряване*

2 часа

системата за

Цели на темата: Изясняване същността на системата. Определяне на общите положения, определящи статута на ДОО, неговото финансово устройство и управление.

Очаквани резултати: Придобиване на знания, подобряващи ориентацията в сферата на осигуряването.

Тема 11: Обезщетения в системата на ДОО

Лекции

3 часа

Семинарни занятия :

2 часа

Цели на темата: Разкриване същността на обезщетенията. Анализиране на условията, пораждащи законово основание за изплащане на обезщетения (безработица, трудоустрояване, майчинство, трудова злополука и професионално заболяване).

Очаквани резултати: Усвояване на знания, които позволяват изграждането на умения за правилно ориентиране в сферата на изплащането на обезщетения.

Тема 12: Осигурителни системи

Лекции

3 часа

Семинарни занятия

- Основни мнения за реформата в пенсионната система 4 часа
- „За” и „против” задължителното здравно осигуряване 2 часа
- Обществен контрол върху управлението на осигурителните системи 2 часа

Цели на темата: Въвеждане в проблематиката на осигуряването. Анализиране на системата на пенсионното осигуряване

(задължително- ЗПО, допълнително задължително- ДЗПО и доброволно- ДПО). Разкриване същността на:

- задължителните пенсии
- на осигурителните вноски, пенсионните фондове и пенсионно-осигурителните дружества за ДЗПО
- системата за ДПО.

Разкриване същността, предназначението и условията за **здравно** осигуряване и осигуряване при **безработица**. Характеризиране на актуалното състояние при

- системата за здравно осигуряване
- паричните помощи и обезщетения за безработица

- фирменото социално осигуряване
Очаквани резултати: Усвояване на знания за
- нормативната база, регламентираща осигурителните отношения
- правата на осигурените лица
- спецификата на осигуряването за работа при чужди работодатели.
- посредническата дейност на пазара на труда

Тема 13. Социални грижи

Лекции

2 часа

Цели на темата: Разкриване същността и формите на социално подпомагане. Представяне макро рамката на теорията за системата за социално подпомагане. Разграничаване на дейността по социалното подпомагане от социалното обслужване.

Очаквани резултати: Изграждане на система от знания, даващи основание за изграждане на завършена представа за трите основни стълба на социалната политика.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бауман, З. Глобализацията-последичите за човека. С., 1999.
2. Близнаков, Г. Накъде човече ? С., 1998.
3. Георгиева, Б. Конфликтите в сферата на социалната политика. С., 1997
4. Гочев, Г., Манов, Б. Социално осигуряване. С., 1997.
5. Димова, Д., Георгиева, Б. и др. Социална политика. С., 2001.
6. Динев, М. Контрол в социалното управление. С., 1999.
7. Конакчиев, Д. Есета по регионалистика. Благоевград, 2000.
8. Кръстев, И. Правата на човека. Варна, 1998.
9. Райчев, А. Социалната стратификация в България. С., 2000.
10. Христова, С. и Христов, Х. Социална политика. С., 2001.
11. Шопов, Д. и др. Икономика на труда, С., 1997.
12. Кодекс на труда и Кодекс за задължителното обществено осигуряване;
13. Нормативни документи

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработка на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.

Семинарните занятия се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, на браншовите министерства, неправителствените организации, както и посещения на пилотни обекти, експериментирани съвременни решения от сферата на социалната политика

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

19. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

КОМУНИКАЦИОННА ПОЛИТИКА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 6

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Илия Димов

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Мениджмънт и маркетинг”

Анотация:

Дисциплината „Комуникационна политика” има за цел да задълбочи познанията на студентите за ролята, същността и спецификата на комуникациите при осъществяването и управлението на дейността на корпорациите. С оглед на това, основните направления на комуникационната политика (пъблик рилейшънс, рекламна политика, насърчаване на продажбите, лични продажби и спонсориране и т.н.), се разглеждат в зависимост от характера и спецификата на дейността на различните корпорации (например, продаващи продукта си само на пазара на ЕС или и на други пазари), техните организационни и управленски структури и др.

Когато разглеждат ролята и характера на комуникациите при международния бизнес редица български изследователи обосновават извода, че в условията на пазарно стопанство въпреки икономическите трудности и ограничените експортни възможности, външноикономическата дейност на българските фирми налага интензифициране на рекламните комуникации на външните пазари. Те предлагат при тяхната подготовка и осъществяване да се отчитат не само характера на фирмата и стоките или услугите, но и състоянието и особеностите на пазарите, където се провеждат рекламните комуникации (икономически, културни, демографски и др. условия, конкуренция и т.н.). Задграничните комуникации и въздействията върху потенциалните купувачи в чужбина, когато са добре подготвени, планирани, организирани и реализирани, съдействат за развитие на производството и търговията, за повишаване ефективността на международния бизнес.

При корпорациите с международен бизнес, ако те имат в структурата си, примерно, дъщерна фирма в някакъв регион, съществено различен от европейския, естествено е тя (дъщерната фирма) самостоятелно да организира комуникационната си политика в съответствие със спецификата на условията на пазарите на съответния регион.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Тема на занятието	Лекции часове	Упр- я
1.	Комуникациите в системата на маркетинга – същност, роля, задачи и цели. Комуникационна стратегия и основни елементи на комуникационната политика	2	1
2.	Пъблик рилейшънс (връзки с обществеността)	2	1
3.	Възникване, развитие, същност и функции на рекламата. Видове реклама	2	1
4.	Организация на рекламната дейност. Основни участници в рекламния процес	2	1
5.	Мотивация на предмета и целите на рекламата. Разработване на рекламното послание	2	1
6.	Основни насоки, етапи и методи на маркетинговите и рекламните проучвания	2	1
7.	Подготовка и планиране на рекламните комуникации	2	1
8.	Процес на рекламната кампания. Основни канали за реализация на рекламната. Организиране и осъществяване на рекламна кампания	2	1
9.	Рекламни константи – търговска марка, наименование за произход и др.	2	1
10.	Печатни средства за разпространение на рекламата. Реклама в периодичния печат. Специализирани печатни рекламни издания	2	1
11.	Директна реклама – същност, видове и изисквания	2	1
12.	Реклама чрез електронно-излъчвателни средства – радиореклама, телевизионна реклама, реклама в Интернет	2	1
13.	Други средства за разпространение на рекламата. Кинореклама. Външна и транспортна реклама. Реклама на мястото на продажбите. Международни панаури, изложби, ревюта и др. Рекламна опаковка и амбалаж и други рекламни средства	2	1
14.	Насърчаване на продажбите	2	1

15.	Лични продажби и спонсориране	2	1
	Всичко	30	15

Технология за обучение и оценяване

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Аудиторна заетост: Използват се различни активни форми на обучение – събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработки на студентите. Учебният материал ще бъде представен под формата на лекции по възлови теми, като се предвижда време за въпроси от страна на студентите, дискусии и др., а също използване на съвременни технически средства, софтуерни продукти и др. Предвижда се да се акцентира върху практическите аспекти на водещите теми в учебната програма.

Извънаудиторна заетост: Обхваща всички възможни форми на самостоятелна работа на студентите – курсови работи, реферати, работа в изследователски екипи и др. Наред с разработването на теоретичните въпроси в тези разработки ще се акцентира върху задачи с практическа насоченост. Целта е студентите да получат възможност за придобиване на основни и допълнителни знания и умения по учебната дисциплина.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Набирането на кредити се извършва по следната процедура:

- 20 % от кредитите - за редовно посещаване на учебните занятия
 - 20 % от кредитите - за успешно решени тестови задачи
 - 10 % от кредитите - за самостоятелна студентска разработка
- 50 % от кредитите - за показване на добро познаване на учебното съдържание на изучаваните теми и въпроси

УПРАВЛЕНИЕ НА МАЛКИЯ БИЗНЕС

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 6

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Рая Мадгерова

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Мениджмънт и маркетинг“

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината “Управление на малкия бизнес” е разработен в съответствие с общите цели на специалност “Стопанско управление. В структурно отношение обхваща както основни общи проблеми на управлението на малкия бизнес, така и проблема на управлението на функционалните направления на неговата дейност.

Целта на учебната дисциплина "Управление на малкия бизнес" е студентите да получат задълбочени знания за управленския процес в малките предприятия и да се запознаят с основни подходи на неговата реализация в съвременното условия.

Основни задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

1. Усвояване на знания за характера и ролята на малкия бизнес в социално-икономическото развитие, необходимите икономически условия и институционални предпоставки за неговото успешно функциониране и теоретичните основи на управлението на малкия бизнес., съдържанието и ролята на бизнес проектите за развитието на дейността на организацията.

2. Усвояване на знания за същността и характерните черти на управлението на функционалните направления на дейността на малкия бизнес. Запознаване с проблемите и подходите при организацията и управлението му. Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината "Управление на малкия бизнес" бизнес проекти" съчетава гъвкаво съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: Лекции по възлови теми, семинарни упражнения и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината - провеждането на контролни проверки в края на всеки модул, тестове, обсъждане на казуси по време на семинарните занятия и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения как да организират и управляват малкия бизнес, да прилагат подходящи подходи и стратегии. Необходими предходни знания – Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на дисциплините "Основи на управлението" и "Бизнес планиране контрол", "Маркетинг", "Предприемачество", "Микроикономика", "Макроикономика"

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ: ХАРАКТЕРИСТИКА И РОЛЯ НА МАЛКИЯ БИЗНЕС. ОБЩИ ПРОБЛЕМИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА МАЛКИЯ БИЗНЕС.

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Характеристика на малките и средните предприятия. Роля на малкия бизнес за социално-икономическото развитие. Необходими икономически условия и институционални предпоставки за неговото успешно функциониране..

2 часа

Тема 2. Необходимост от управление на малкия бизнес. Същност и особености на управленския процес при малките фирми. Текущо и стратегическо управление – същност, специфични особености, преимущества..

2 часа

Тема 3. Необходимост от стратегическо управление на малкия бизнес. Концепции за стратегическото управление на малкия бизнес. Подходи при разработването на фирмените стратегии.

2 часа

Тема 4. Анализ, оценка и подходи за оптимално използване на ресурсите на бизнеса. Анализ и оценка на въздействието на факторите на външната среда.

2 часа

Тема 5. Подходи за анализ на вътрешното състояние на малката фирма. Функционален анализ. Оценка на конкурентоспособността.

3 часа

Тема 6. Определяне на мисията и целите на бизнес на МСП. Разработване и избор на стратегии – критерии и изисквания. Видове стратегии, приложими към МСП.

2 часа

Тема 7. Бизнес планиране на МСП – същност, значение и видове бизнес планове. Структура на бизнес плана. Разработване на бизнес план – етапи.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ: ХАРАКТЕРНИ ЧЕРТИ И ПОДХОДИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ФУНКЦИОНАЛНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА МАЛКИЯ БИЗНЕС.

Тема 8. Управление на маркетинговата дейност на малката фирма – определяне и сегментиране на пазарите, формиране на маркетинговия микс (продукт, цена, дистрибуция, промоция), управление и организация на маркетинговите проучвания, маркетингова информационна система на – функции, задачи и обхват

2 часа

Тема 9. Управление на производството. Определяне на производствения капацитет – подходи. Планиране размера на производството. Методи за планиране на производството. Диспечирание. Управление на материалните ресурси – същност и задачи. Планиране на потребностите от материали. Планиране и регулиране на материалните запаси. Контрол на производството – място, обхват и методи.

2 часа

Тема 10. Управление финансите на фирмата. Вътрешни и външни източници на финансиране дейността на МСП. Алтернативни източници на финансиране.

2 часа

Тема 11. Управление на инвестиционната дейност на МПС. Същност и задачи на инвестиционния план. Етапи на планирането на инвестиционната дейност. Критерии за оценка на алтернативната дейност. Критерии за оценка на алтернативните варианти за инвестиции. Методи за оценка на инвестиционните проекти.

2 часа

Тема 12. Управление на иновационната дейност на МПС. Иновационен план - същност и задачи. Фактори, въздействащи върху иновационния процес. Условия във фирмата за реализиране на иновационната дейност. Етапи на иновационния процес. Бизнес анализ на икономическата целесъобразност на иновацията..

2 часа

Тема 13. Управление на човешките ресурси на МПС – значение и особености. Методи за определяне на потребностите от персонал, приложими към МПС. Методи за подбор на персонала. Инструменти за мотивация на персонала в малката фирма. Методи за обучение на персонала в МПС.

2 часа

Тема 14. Организиране бизнеса на МПС – определяне на местоположението, организационно-управленската структура и организиране на трудовите процеси..

2 часа

Тема 15. Информацията като основен ресурс на малкия бизнес. Информационно осигуряване управлението на МПС. Източници на информация. Информационна управленска система.

1 час

Тема 16. Управление на риска в малката фирма. Видове риск и подходи при управлението.

1 час

Целта Запознаване с развитието и социално-икономическата роля на малкия бизнес и основните теоретични положения, свързани с неговото управление.

Очаквани резултати: Да се определят същностните характеристики на малкия бизнес на съвременния етап и особено в контекста на евроинтеграцията. Да се усвоят знания за ролята на малкия бизнес за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане. Да се осмислят знанията за теоретичните основи на управлението на малкия бизнес.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Дискусия: Малкия бизнес и социално-икономическото развитие..

1 час

Тема 2. Дискусия: управленски процес при малките фирми.

1 час

Тема 3. Дискусия: Стратегическо управление на малкия бизнес. Подходи при разработването на фирмени стратегии.

1 час

Тема 4. Казус: Анализ, оценка и подходи за оптимално използване на ресурсите на бизнеса. Анализ и оценка на въздействието на факторите на външната среда.

1 час

Тема 5. Дискусия: Подходи за анализ на вътрешното състояние на малката фирма. Оценка на конкурентноспособността..

1 час

Тема 6. Казус: Определяне на мисия и цели и разработване и избор на стратегия на малко предприятие.

1 час

Тема 7. тест: Бизнес планиране на МПС – същност, значение и видове бизнес планове. Структура на бизнес плана.

1 час

Тема 8. Контролна проверка

1 час

Тема 9. Дискусия: Управление на маркетинговата дейност на малката фирма.

1 час

Тема 10. Казус: Планиране размера на производството. Планиране на потребностите от материали. Планиране и регулиране на материалните запаси. Контрол на производството – място, обхват и методи.

1 час

Тема 11. Дискусия: Управление финансите на фирмата. Алтернативни източници на финансиране.

1 час

Тема 12. Тест: Управление на инвестиционната дейност на МПС на проекта.

1 час

Тема 13. Казус: Съставяне план на иновационната дейност. Бизнес анализ на икономическата целесъобразност на иновацията..

1 час

Тема 14: Дискусия: Управление на човешките ресурси на МПС.

1 час

Тема 15. Дискусия: Определяне на местоположението, организационно-управленската структура и организиране на трудовите процеси на малката фирма

1 час

1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

I ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Велев, Мл., Колчагова, Управление на малката фирма, изд. "Информа - Интелект", С., 1995
2. Маджерова, Р., Бизнес планиране на малките и средни предприятия, изд. Унив. Изд. "Н. Рилски", Благоевград, 2000
3. Тодоров, К., сонови на дребния бизнес, изд. "Тракия – М, С., 2000
4. Тодоров, К. Стратегическо управление на малките и средните фирми, т. I и II, изд. "СИЕЛА", С., 2001

II ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

5. Каменов, Д., Фирмено планиране, прогнозиране и контролиране, изд. "ОКОМ", С., 1999
6. Лашър, У., Стратегическо мислене за дребния бизнес и неговите подразделения, изд. "ЛИК", С., 2000
7. Спасов, К., Управление на човешките ресурси, изд. "Арт График", С., 1999

Хаси, Д., Стратегия и планиране, Путеводител менаджера, изд. "ПИТЕР, С., Пербург, 2001

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА „УПРАВЛЕНИЕ НА МАЛКИЯ БИЗНЕС“

1) Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършват под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса а запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с

тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Управление на малкия бизнес“

Темите на семинарните занятия следват преподавания по време на лекциите учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително проблемите, по които трябва да се подготвят за семинарните упражнения. По време на упражненията се решават практически казуси и тестове, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислен, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. На студентите се поставя задание, върху, което трябва да подготвят писмена разработка, която е обект на обсъждане в семинарните занятия.

3) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината „Управление на малкия бизнес“

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсно осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси и модели, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия. В семестър в рамките на семинарните занятия се правят две контролни проверки в края на всеки модул.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системни подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават. Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовката и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта на студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на управлението на малкия бизнес и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на малкия бизнес от всички отрасли на националното стопанство, условията за неговото функциониране и ролята му за социално-икономическото развитие на страната и на отделни региони, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

20. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии,	16 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всеки час	16
2.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на конкретен проблем на малкия бизнес от всички отрасли на националното стопанство 2. Условия за функциониране на малкия бизнес 3. роля на малкия бизнес за социално-икономическото развитие на страната и на отделните региони	22
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 2 теста с максимален брой точки на тест – 5.	10
4.	Решаване на казуси	4 казуса по 3 точки на един казус	12
5.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Провеждане на две контролни проверки с максимален брой точки на една проверка – 5	10
	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	30

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60	Среден 3

<i>точки</i>	
<i>При сумарен брой от 61-74 точки</i>	<i>Добър 4</i>
<i>При сумарен брой от 75-90 точки</i>	<i>Много добър 5</i>
<i>При сумарен брой от 90-100 точки</i>	<i>Отличен 6</i>

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВ АНАЛИЗ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 6

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Елена Биячева

Преподавател на основен трудов договор в катедра "ИСКС"

Анотация:

С учебното съдържание се цели да се изясни, че финансовият анализ на предприятието като научно-приложна дисциплина дава система от знания за управление на микроикономическите процеси. Разглеждат се основни проблеми, свързани с анализ на инвестиционната, производствената, търговската и финансовата дейност, които са базата на финансовия мениджмънт на предприятието. Развити са принципите, показателите и основните категории, свързани с практическото осъществяване на финансовия анализ на базата на система от количествени методи за оценка. Акцентува се върху анализиране на капитала, финансовата стабилност на предприятието, платежоспособността, движението на парични средства и т.н.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на финансите и на финансовият мениджмънт.

1 час

Тема 2. Финансовият анализ в контекста на комплексния и на системния икономически анализ.

1 час

Тема 3. Етапи на комплексния финансов анализ.

1 час

Тема 4. Обект и предмет на финансовия мениджмънт.

1 час

Тема 5. Цели на финансовия мениджмънт.

1 час

Тема 6. Функции на финансовия мениджмънт.

1 час

Тема 7. Принципи на финансов мениджмънт.

1 час

Тема 8. Решения за управление на финансовите отношения.

1 час

Тема 9. Финансови средства на фирмата.

1 час

Тема 10. Амортизация и финанси.

1 час

Тема 11. Икономически субекти – потребители на информацията на финансовия анализ.

1 час

Тема 12. Принципи на финансовия анализ.

1 час

Тема 13. Етапи и субекти на финансовия анализ.

1 час

Тема 14. Информационно осигуряване на финансовия анализ.

1 час

Тема 15. Принципи за изграждане на показатели за финансов анализ.

1 час

Тема 16. Групиране на показателите за финансов анализ.

1 час

Тема 17. Основни категории, свързани с показателите за финансов анализ.

1 час

Тема 18. Показатели за структурата на предприятието. Показатели в зависимост от целите на финансовия анализ. Показатели за рентабилност или ефективност.

1 час

Тема 19. Показатели за обръщаемост.

1 час

Тема 20. Показатели за ликвидност.

1 час

Тема 21. Показатели за събираемост на вземанията.

1 час

Тема 22. Методи на финансовия анализ. Метод на сравнението, групировката, балансов метод, метод на детайлизацията.

1 час

Тема 23. Метод на верижните замествания. Метод на разликите. Интегрален метод за факторен анализ. Индексен метод. Метод на корелационния анализ. Графичен метод.

1 час

Тема 24. Фактори, които влияят върху финансовия анализ.

1 час

Тема 25. Анализ на активите на предприятието. Анализ на дълготрайните активи.

1 час

Тема 26. Анализ на краткотрайните активи. Обращаемост на краткотрайните активи.

1 час

Тема 27. Времетраене на един оборот на активите. Коефициент на обращаемост

1 час

Тема 28. Коефициент на натовареност (заетост) на краткотрайните активи.

1 час

Тема 29. Анализ на капитала на предприятието.

1 час

Тема 30. Анализ на собствения капитал.

1 час

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност на финансите и на финансовият мениджмънт.

3 часа

Тема 2. Финансовият анализ в контекста на комплексния и на системния икономически анализ.

3 часа

Тема 3. Етапи на комплексния финансов анализ.

2 часа

Тема 4. Цели на финансовия мениджмънт.

2 часа

Тема 5. Принципи на финансови мениджмънт.

2 часа

Тема 6. Принципи на финансовия анализ.

2 часа

Тема 7. Информационно осигуряване на финансовия анализ.

2 часа

Тема 8. Принципи за изграждане на показатели за финансов анализ.

2 часа

Тема 9. Групиране на показателите за финансов анализ.

2 часа

Тема 10. Основни категории, свързани с показателите за финансов анализ.

2 часа

Тема 11. Показатели за структурата на предприятието. Показатели в зависимост от целите на финансовия анализ. Показатели за рентабилност или ефективност.

2 часа

Тема 12. Показатели за обръщаемост.

2 часа

Тема 13. Показатели за събираемост на вземанията.

2 часа

Тема 14. Метод на верижните замествания. Метод на разликите. Интегрален метод за факторен анализ. Индексен метод. Метод на корелационния анализ. Графичен метод.

2 часа

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни

съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

21. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:
- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 7

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси“ е водеща задължителна дисциплина за бакалаври специалност „Финанси“. Курсът „Международни финанси“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-2 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедияция; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-2 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние; диверсификация и риск; теория на ценообразуването

на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.
-2 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;
-2 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари -2 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;
-2 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;
-2 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;
-2 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от капиталовите пазари; антицикличното

регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.
-2 часа

Тема 10. Парично-кредитната и фискалната политика и отражението им върху финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положения и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;
-2 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари;; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;
-2 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;
-2 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;
-2 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котиран на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;
-2 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към българския финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и модели на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;
-2 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

26.	Ликвидност, риск, риск и доходност;	2
	часа	
27.	Разлика между финансово посредничество и инвестиране чрез капиталовите пазари /дезинтермедияция/;	
	2 часа	
28.	Основни финансови инструменти- акции, облигации, индекси;	
	2 часа	
29.	Деривативи, финансови стратегии с използване на опции и комбинации от опции;	2 часа
30.	Информационна ефективност на финансовите пазари /видове и иконометрични тестове/;	
	2 часа	
31.	Теория за ценообразуването на капиталовите активи;	
	2 часа	
32.	Формиране и управление на оптимални портфейли;	
	2 часа	
33.	Хеджиране, спекулация и арбитраж;	
	2 часа	
34.	Теория на пълните пазари /Ероу-Дебре/;	2
	часа	
35.	Сравнение на пазарната ефективност на различните системи на котиране и отделните регионални борси;	
	2 часа	
36.	Финансов надзор и саморегулиране;	
	2 часа	
37.	Лихвен процент, индекси на борсовите пазари и парична политика /на примера на ФРС и Бенк ъф Ингленд/;	
	2 часа	
38.	Валутен пазар и фондови борси, българския капиталов пазар в условията паричен съвет;	
	2 часа	
39.	Капиталовите пазари и теорията на оптималните валутни зони;	
	2 часа	
40.	Основни регулации на ЕС в областта на фондовите борси и капиталовите пазари;	2 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

- 7) Основна
1. Попов Д., Ценни книжа и фондови борси, Сиела, 2001 г., 367 с.

1. Стоянов С., Фючърси, опции и синтетични ценни книжа, Тракия-М, 1999 г.,
- 8) **Допълнителна**
 1. Madura J., *Financial Markets and Institutions*, South-Western College Publishing, 2001
 2. Douglas L. G., *Bonds Risk Analysis*, New York Institute of Finance, 1990
 2. Hyman D., *Economics*, IRWIN, 1988
 3. Gandolfo G., *International Monetary Theory and Open Economy Macroeconomics*, Springer Verlag, 1987
 4. *Banking Sector Development in Central and Eastern Europe*, Institute for EastWest Studies, 1996
 5. Buckle M., Thompson J., *The UK Financial System: Theory and Practice*, Manchester University Press, 1999
 6. Block S., Hirt G., *Foundations of Financial Management*, RICHARD D. IRWING, INC., 1984
 7. Ganchev G., *Macroeconomic Problems (The Currency Board Arrangement; Maastricht Criteria; Macroeconomic Policy)*, in *Monitoring of Bulgaria's Accession to the European Union*, Friedrich Ebert Stiftung, Sofia 2000
 8. Стоименов, Милчо, *Финансиране на международната търговия*, София, 1999
 9. Христов М., Христов С., *Книга за парите*, АБАГАР, 2002
 10. Йорданов Й., *Инвестиционни фондове: Структура, мениджмънт, оценка*, Варна 2002
 11. Неновски, Николай, *Свободните пари*, издателство "Проф. Марин Дринов", БАН, София, 2000 г.

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА "МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ"

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината "Международни финанси"

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината "Международни финанси"

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовете се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 **Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:**

📖 **Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;**

📖 **Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;**

📖 **Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;**

📖 **Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;**

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
17.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
18.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
19.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
20.	Контролни работи Пълнота, прецизност,	Три контролни работи.	20 точки

	<i>точност.</i>		
5.	<i>Писмен изпит и дискусия</i>	<i>Студентите отговарят на въпроси от конспекта</i>	<i>25 точки</i>

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

<i>При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки</i>	Слаб 2
<i>При сумарен брой точки от 51÷60</i>	Среден 3
<i>При сумарен брой точки от 61÷74</i>	Добър 4
<i>При сумарен брой точки от 75÷90</i>	Много добър 5
<i>При сумарен брой точки от 91÷100</i>	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой . Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВО СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 7

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Стоян Стоянов

Преподавател на втори основен трудов договор в катедра “Финанси и отчетност”

Анотация:

Основната цел и задачите на дисциплината “Банково счетоводство” е да се дадат задълбочени и достатъчни по обем знания и умения на студентите за същността, методите и методиката на банковото счетоводство, за да могат успешно да се справят в практическата си дейност в банките и другите финансово-кредитни институции. Курсът ще се преподава и ще се водят семинарни занятия при съобразяване с последните промени в общата счетоводна нормативна уредба и тази за банките и други финансово-кредитни и приложимия за нея специфичен Препоръчителен сметкоплан.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Характеристика на финансовото предприятие като отчетна единица. Организация и видове финансови предприятия. Финансовите операции като обект на счетоводната отчетност.

2 часа

Тема 2. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

1 час

Тема 3. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките.

Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции.

Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

2 часа

Тема 4. Отчитане на емисията.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

2 часа

Тема 5. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо.

Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

2 часа

Тема 6. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми.

Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

3 часа

Тема 7. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 8. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

3 часа

Тема 9. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета.

Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 10. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства.

Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

3 часа

Тема 11. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 12. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операцията по образуването на финансовия резултат. Отчитане на

операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в

съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

4 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

2 часа

Тема 2. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките.

Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции.

Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

2 часа

Тема 3. Отчитане на емисията.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

1 час

Тема 4. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо.

Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

1 час

Тема 5. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми.

Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

1 час

Тема 6. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

1 час

Тема 7. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

1 час

Тема 8. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета.

Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

1 час

Тема 9. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства.

Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

1 час

Тема 10. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

1 час

Тема 11. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на

операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на

инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

1 час

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

1 час

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

22. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ДАНЪЧЕН КОНТРОЛ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 7

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас.д-р Живко Райков

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината "Данъчен контрол" в съответствие с целите на специалността "Счетоводство и контрол" запознава студентите с целите, принципите и задачите на данъчния контрол, както и с основните му понятия, видове, форми и методи и процесуални действия. Също така запознава студентите с нормативната база и институционалната организация на данъчния контрол и данъчните

производства. Целта е студентите да придобият знания за функционирането на данъчната система и данъчния контрол като съвкупност от действия за осигуряване на законосъобразното установяване и събиране на данъчните задължения.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА:Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността ,практическото приложение и основните задачи и роля,които изпълнява данъчния контрол в сферата на приходната част от публичните финанси.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:Студентите да придобият знания за основните теоретични категории и понятия на данъчния контрол и нормативната и институционална рамка , в която се прилага той в страната ни.Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за прилагане на форми, техники и методики на данъчния контрол, както и знания за областите им на приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност и съдържание на данъчния контрол

Същност и съдържание на данъчния контрол

Данъчна администрация и взаимодействието с другите контролни органи.

2 часа

Тема 2. Данъчни субекти

Данъчен субект- права и задължения на данъкоплатците.Организации защитаващи правата на данъкоплатците.

2 часа

Тема 3. Данъчна регистрация

Данъчен регистър и данъчна регистрация на данъкоплатците.Данъчен адрес и други реквизити на регистрацията,данъчна сметка

2 часа

Тема 4. Данъчна проверка

Форми на данъчен контрол.Данъчна проверка и видове данъчни проверки.Приключване на данъчни проверки съставянето на протоколи.

2 часа

Тема 5. Данъчна ревизия

Данъчна ревизия-основания за провеждането. Планиране и техника на провеждането и приключването на данъчната ревизия.Цели и задачи на данъчната ревизия ,видове данъчни ревизии.

2 часа

Тема 6. Данъчни актове

Данъчни актове, данъчни ревизионни актове.Връчване, срокове , обжалване на данъчни актове.

2 часа

Тема 7. Деклариране

Деклариране на доходи ,имущества и обороти.Данъчни декларации-видове ,реквизити, срокове. на подаване

2 часа

Тема 8. Събиране на данъци

Събиране на данъци.Установяване, определяне и обезпечаване на данъчни задължения. Срокове, санкции.

2 часа

Тема 9. Разсрочване на данъци

Разсрочване,отсрочване, прихващане на данъчни задължения.Опрощаване на данъци.

2 часа

Тема 10. Изпълнение на данъчни вземания.

Доброволно изпълнение-вносяне в срок и редовно на данъчните задължения.

Принудително изпълнение –Агенция за държавни вземания, публични изпълнители.

Процедури по принудително изпълнение.Административни мерки и санкции.

2 часа

Тема 11. Данъчен контрол по прилагане на закона за местните данъци и такси

Данък върху недвижимите имоти ,данък върху наследствата, данък върху даренията и възмездното придобиване на имуществва,данък върху превозните средства.Общински такси.Деклариране и внасяне на данъците, срокове ,санкции.
2 часа

Тема 12. Данъчен контрол по прилагане на закона за облагане на доходите на физическите лица
Данъчен контрол по ЗОДФЛ и окончателен патентен данък.Данъчни субекти,обхват и обект на данъка.Деклариране и внасяне на данъка, срокове ,санкции.
2 часа

Тема 13. Данъчен контрол по прилагане на закона за акцизите.
Данъчен субект и обект на облагането.Данъчни ревизии и данъчни проверки при вноските на акцизи.Акцизи при внос и възстановяване на акциз при износ. Разрешени количества, без акциз за лично потребление
2 часа

Тема 14. Данъчен контрол по прилагане на закона за корпоративното подоходно облагане.
Данък върху печалбата и данък за общините.Данъчна основа,определяне и внасяне на корпоративни данъци.
2 часа

Тема 15. Данъчен контрол по прилагане на закона за данък добавена стойност
Регистрация и дерегистрация по ДДС.Данъчен кредит и данък за възстановяване, прихващане .Данъчни ревизии и данъчни проверки по данък за възстановяване.ДДС-сметка.ДДС при внос и възстановяване при износ.Срокове , санкции.
Избягване на двойното данъчно облагане.
2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност и съдържание на данъчния контрол
Същност и съдържание на данъчния контрол
Данъчна администрация и взаимодействието с другите контролни органи.
2 часа

Тема 2. Данъчни субекти
Данъчен субект- права и задължения на данъкоплатците.Организации защитаващи правата на данъкоплатците.
2 часа

Тема 3. Данъчна регистрация
Данъчен регистър и данъчна регистрация на данъкоплатците.Данъчен адрес и други реквизити на регистрацията,данъчна сметка
2 часа

Тема 4. Данъчна проверка
Форми на данъчен контрол.Данъчна проверка и видове данъчни проверки.Приключване на данъчни проверки съставянето на протоколи.
2 часа

Тема 5. Данъчна ревизия
Данъчна ревизия-основания за провеждането. Планиране и техника на провеждането и приключването на данъчната ревизия.Цели и задачи на данъчната ревизия ,видове данъчни ревизии.
2 часа

Тема 6. Данъчни актове
Данъчни актове, данъчни ревизионни актове.Връчване, срокове , обжалване на данъчни актове.
2 часа

Тема 7. Деклариране
Деклариране на доходи ,имуществва и обороти.Данъчни декларации-видове ,реквизити, срокове. на подаване
2 часа

Тема 8. Събиране на данъци

Събиране на данъци.Установяване, определяне и обезпечаване на данъчни задължения.Срокове ,санкции.

2 часа

Тема 9. Разсрочване на данъци

Разсрочване,отсрочване, прихващане на данъчни задължения.Опрощаване на данъци.

2 часа

Тема 10. Изпълнение на данъчни вземания.

Доброволно изпълнение-внасяне в срок и редовно на данъчните задължения.Принудително изпълнение –Агенция за държавни вземания, публични изпълнители.Процедури по принудително изпълнение.Административни мерки и санкции.

2 часа

Тема 11. Данъчен контрол по прилагане на закона за местните данъци и такси

Данък върху недвижимите имоти ,данък върху наследствата, данък върху даренията и възмездното придобиване на имуществва,данък върху превозните средства.Общински такси.Деклариране и внасяне на данъците, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 12. Данъчен контрол по прилагане на закона за облагане на доходите на физическите лица

Данъчен контрол по ЗОДФЛ и окончателен патентен данък.Данъчни субекти,обхват и обект на данъка.Деклариране и внасяне на данъка, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 13. Данъчен контрол по прилагане на закона за акцизите.

Данъчен субект и обект на облагането.Данъчни ревизии и данъчни проверки при вноските на акцизи.Акцизи при внос и възстановяване на акциз при износ.Разрешени количества, без акциз за лично потребление

2 часа

Тема 14. Данъчен контрол по прилагане на закона за корпоративното подоходно облагане.

Данък върху печалбата и данък за общините.Данъчна основа,определяне и внасяне на корпоративни данъци.

2 часа

Тема 15. Данъчен контрол по прилагане на закона за данък добавена стойност

Регистрация и дерегистрация по ДДС.Данъчен кредит и данък за възстановяване ,прихващане .Данъчни ревизии и данъчни проверки по данък за възстановяване.ДДС-сметка.ДДС при внос и възстановяване при износ.Срокове , санкции.

Избягване на двойното данъчно облагане.

2 часа

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината Валутен и финансов контрол” се извършва под формата на лекции и упражнения , като са съответно 30 часа лекции и 30 часа упражнения , разпределени по 2 часа лекции и по 2 час упражнения седмично.Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал.Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата .Въпросите по темата се задават след приключване на изложението.

Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите.Въпросите за подготовка се дават предварително.Прави се устно изпитване на студентите по зададените въпроси.Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им усвояване ,подкрепено с практически примери и задачи.При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми,която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати ,курсови работи и решаване на тестове.

б/извънаудиторна заетост: Написване на реферати и курсови работи по избрана тема или даден проблем, решаване на тестове. Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми. /При възможност и посещение на подразделения на обществени финансово - контролни администрации /Данъчни, ДВФК, Сметна палата, Митнически/

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1/ Процеса на набиране на кредитите през семестъра е следния:

Аудиторна заетост -	60 ч.	:
лекции -	30 ч.	- 3 кредита
семинарни упражнения	30 ч.	- 2 кредита
Извънаудиторна заетост -	75 ч.	

2/ Формите на набиране на кредит са :системно участие по време на лекции с въпроси и друго участие.

Отговори на въпроси,решаване на тестове и задачи,писмени контролни , участие в дискусии и излагане и защита на собствени тези и идеи по време на семинарните упражнения. Самостоятелни разработки и курсови работи и проекти по предложен набор от теми и реферирание при извънаудиторна заетост.

3/ Допускане до изпит : Всеки ,който има право да се явява по съответния ред от правилника на ЮЗУ и ЗВО

4/ Условията, при които от текущ контрол се поставя оценка 5 и 6 за освобождаване от семестриален изпит трябва да осигурят целите на текущия контрол ,а те са да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на правилно икономическо мислене, умение за работа със статистически данни, извадки и тестове,финансови документи,счетоводни документи и информационни продукти. В хода на работата през семестъра ,студентите ,трябва да покажат много висока степен на усвоеност на преподадения материал и покриване на горните изисквания.Това включва, 3 писмени контролни през семестъра с оценки 5 и 6 /изискванията за контролните са ,пълната прецизност ,точност, правилно структуриране и ясно излагане и разбиране на проблемите от темата/, за останалите форми на проверка на знанията оценки от 5 нагоре,а също присъствие на семинарните занятия и активно участие в тях и активно участие във формите за самоподготовка и извънаудиторна заетост.

5/ При оценяването съответно с 2, 3,4 , 5 и 6 на семестриалния писмен изпит състоящ се от два въпроса от конспект изтеглени в билети се изхожда от класическата за нашето образование шестобална система. Условно изложени в процентна скала ,изискванията за признаване на изпита с оценка 3 ,студентът трябва да покаже минимум 50 % знание от преподадения материал, за оценка 6 от 90% нагоре.

6/ Провеждането на семестриалния изпит : Разделяне на аудиторията на групи ,представителите на всяка от които тегли билет с два въпроса.След приключване на времето за писане , работите се преглеждат и оценяват и за окончателно оформяне на оценката се задават въпроси по темите от писмените работи на всеки от изпитваните студенти.

Текущият контрол се извършва по следните методи:

- *Устни отговори на поставени предварителни въпроси и въпроси поставени в хода на семинарното упражнение*
- *Тестове за проверка на теоретичното и практическото усвояване на учебния материал*
- *Решаване на задачи и казуси*
- *Умение за презентирание и убеждаване при представяне на собствени идеи и идеи и тези от учебни и научни материали*
- *Писмени контролни работи върху преминат материал*
- *Извънаудиторна подготовка на курсови работи и реферати*

Критерии :

- *Качество и пълнота при разработването на рефератите*
- *Умение за презентирание и защита на рефератите*

- Знания, разбиране, компетентност, пълнота, завършеност и точност при написване на контролните работи
- Умения за изпълнение на самостоятелна извънаудиторна задача
- Присъствие, участие и умения за индивидуална работа и работа в екип при изпълнение на аудиторни и извънаудиторни задачи

Оценка от тестовете: Студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система прилагана при решаването на тестове:

При среден резултат от набрани точки за верни отговори по-малко от 50 точки	Слаб	2
При сумарен брой точки от 51 до 60	Среден	3
При сумарен брой точки от 61 до 74	Добър	4
При сумарен брой точки от 75 до 90	Мн.добър	5
При сумарен брой точки от 90 до 100	Отличен	6

Студентите, които в работата си в упражненията през семестъра получават в текущ контрол много добри и отлични оценки се освобождават от изпит. Оценката им се вписва от титуляра на дисциплината, пред когото се явяват за окончателно оформяне на оценката в края на учебния семестър.

VI. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

/примерни указания/

-изисквания към разработването на курсови работи: разработката да отговаря точно на темата по съдържание, проблематика и структура, техническото оформяне е обем 12-15 стр. може до 20 стр, да има титулна страница, приложено съдържание и списък на литературата и електронни източници.

ВАЛУТЕН И МИТНИЧЕСКИ КОНТРОЛ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: Текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 7

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. д-р Живко Райков

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност“

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината "Валутен и митнически контрол" запознава студентите с основните форми и методи на контрол прилагани при митническия и валутен контрол, както и тяхната институционална организация и правна основа. Курсът е разделен на две. В първата част, митнически контрол се преподават основните категории, понятия, форми и методи на митнически контрол, както и спецификата на процедурите и действията на митническите контролните органи при отделните митнически режими. Дава кръг от минимални знания относно бъдещото ни участие в митническия съюз на ЕС. Втората част от курса запознава студентите с организацията и формите на валутния контрол и валутния режим. Съответно студентите се запознават и с нормативните изисквания и санкции при прилагането на съответните контроли.
ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА: Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността, практическото приложение и основните задачи и роли, които изпълнява митническия контрол в сферата на приходната част от публичните финанси. Също така, ролята и задачите на валутния контрол при търговията с валута и благородни метали и скъпоценни камъни.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Студентите да придобият знания за основните категории и понятия на митническия и валутния контроли и нормативната и институционална рамка, в която се прилага той в страната ни. Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за прилагане на форми, техники и методики на тези контроли, както и знания за областите им на приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т Е М А	лекции	упражнения
1.	<u>Същност и съдържание на митническия контрол</u> <u>Същност и съдържание на митническия надзор и контрол,</u> <u>правна и административна уредба. Същност и функции на</u> <u>митата. Видове мита и митнически такси</u> <u>Литература: осн. 1,3,5, доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
2.	<u>Митническа тарифа</u> <u>Митническа тарифа, тарифно класиране, митническа</u> <u>стойност. Произход на стоката, сертификат за произход</u> <u>Литература: осн.1,3,5, доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
3.	<u>Изчисляване на мита</u> <u>Формиране и изчисляване на митата. Внасяне на митни</u> <u>сборове-мита данъци и такси. Митнически облекчения и</u> <u>преференции. Международни митнически спогодби, в които</u> <u>страната ни е участник</u> <u>Литература: осн.1,3,5, доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
4.	<u>Въвеждане, манифестиране, даване на митническо</u> <u>направление</u> <u>Въвеждане, представяне и манифестиране на стоките на</u> <u>митническата територия на страната.Даване на</u> <u>митнически направления.</u> <u>Литература осн.1,3,5, доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
5.	<u>Деклариране на стоките и даване на митнически режим</u> <u>Деклариране на стоките и даване на митнически режим.</u> <u>Попълване на ЕАД/митнически декларации/Митнически</u> <u>икономически режими. Митническо представителство и</u> <u>агентирание.</u> <u>Литература: осн. 1,3,5, доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
6.	<u>Контрол при митнически режими внос, износ, транзит</u> <u>Митнически контрол при митнически режими внос, износ и</u> <u>транзит като основни направления на движение на стоките</u> <u>през границите.</u> <u>Литература: осн. 1,3,5, доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
7.	<u>Митнически контрол при митнически режими обработка под</u> <u>митнически контрол и митническо складиране</u> <u>Литература: осн. 1,3,5,доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
8.	<u>Митнически контрол при митнически режими временен внос</u> <u>и временен износ.</u> <u>Пълно и частично освобождаване от митни</u> <u>сборове.Обезпечаване на митнически задължения.</u> <u>Литература:осн.1,3,5,доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
9.	<u>Митнически контрол при прилагане на митнически режими</u> <u>активно усъвършенстване и пасивно усъвършенстване.</u> <u>Понятията компенсаторни продукти,еквивалентни</u> <u>стоки,рандеман.</u> <u>Литература:осн.1,3,5, доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
10.	<u>Митнически контрол под покритието на карнета ТИР и АТА.</u> <u>Митнически контрол на различните превозни средства и на</u> <u>физическите лица при преминаване на</u> <u>границата.Митнически контрол на границите на свободните</u>	<u>2</u>	<u>2</u>

	<u>зони и свободни складове.</u> <u>Литература:осн.1,3,5 ,доп.2</u>		
11.	<u>Външнотърговски режим на Р.България и мерките на</u> <u>търговската политика.</u> <u>Европейски митнически съюз.Административни нарушения и</u> <u>престъпления предвидени от митническото и валутно</u> <u>законодателство</u> <u>Литература:осн. 1,3,5, доп.2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
12.	<u>Валутен режим и сделки с валутни ценности.</u> <u>Литература:осн. 4,6,</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
13.	<u>Валутен контрол и организация на валутната търговия на</u> <u>обменните бюра и финансови къщи.</u> <u>Литература:осн. 4,6</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
14.	<u>Валутен и митнически контрол при внос и износ на левове и</u> <u>чуждестранна валута и презгранични</u> <u>плащания.Литература:осн.4,6</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
15.	<u>Контрол прилаган при добива и обработката на благородни</u> <u>метали и скъпоценни камъни.</u> <u>Литература:осн. 4,6</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
	<u>ОБЩО:</u>	<u>30</u>	<u>30</u>

Б/ ЛИТЕРАТУРА

1.Аврамов,И. Митнически и данъчен контрол, С.Сиела, 2002

2.Кучев,С. Митническо право С 1998

3.Младенов,П. Митнически процес,надзор и контрол, С. 2003 Сиела

4.Стоилов,А,Радонов,Д , Валутен режим:коментар на валутния закон и наредбите за
прилагането му,С. Нова звезда, 2001

5.Закон и правилник за приложението на закона за митниците от 1998 и
актуализацията му и промените в него важащи към 01.01.2005

6.Валутен закон от 1999

7.The customs policyof the European Union 1998 /Митническата политика в Европейския
Съюз /.

Технология на обучение и оценяване

III. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се решават практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. В края на всяко упражнение на студентите се обявява темата, по която ще се работи на следващото семинарно занятие, като целта е студентите да усвоят самостоятелно формулния апарат, необходим за

решаването на задачите - обект на решаване и обсъждане в следващото семинарно занятие.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на таблици, формули и представяне на алгоритми за решение на поставените задачи по време на семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; домашни работи – самостоятелно решаване на поставени задачи, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

23. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ЕС

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 7

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас.д-р Живко Райков

Преподавател на основен трудов договор в катедра “Финанси и отчетност”

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината “Финансов контрол в ЕС” в съответствие с целите на специалността “Финанси” запознава студентите с целите, принципите и задачите на финансовия контрол, както и с основните му направления, видове и форми на приложение в ЕС. Също така запознава студентите с нормативната база и институционалната организация на финансовия контрол в ЕС и организацията на контрола, който се упражнява от ЕС върху финансовите средства от програми и фондове на ЕС. Целта е студентите да придобият знания за функционирането на финансовоконтролната система в ЕС и финансовия контрол като съвкупност от действия за осигуряване на законосъобразното и целесъобразното и ефективното, ефикасното и икономичното използване на финансовите средства на общността.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА: Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността, практическото приложение и основните задачи и роли, които изпълнява финансовия контрол в Европейския съюз.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Студентите да придобият знания за организацията на финансовия контрол в Европейския съюз и институционална рамка, в която се прилага той там. Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за форми, техники и методики на прилагане на финансовия контрол в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

<u>№</u>	<u>Т Е М А</u>	<u>лекции</u>	<u>упражнения</u>
<u>1.</u>	<u>ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ НА ЕС РЕГЛАМЕНТИРАЩИ ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ В ОБЩНОСТТА</u> <u>Договорът за Европейската общност</u> <u>Финансовият регламент за бюджета на ЕС</u> <u>Същност, предмет и обект на финансовия контрол в Европейската общност</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>2.</u>	<u>ОСНОВНИ ВИДОВЕ И ФОРМИ НА ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ПРИЛАГАНИ В ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ПРИ ЗАЩИТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ОБЩНОСТТА</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>3.</u>	<u>ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ ОСНОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ НА ЕС</u> <u>Европейски парламент</u>	<u>2</u>	<u>2</u>

<u>4.</u>	<u>ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ ОСНОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ НА ЕС</u> <u>Европейска комисия и нейните генерални дирекции</u> <u>“Бюджет”, “ОЛАФ” и “Разширение”</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>5.</u>	<u>ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ</u> <u>Европейска централна банка и Европейска инвестиционна</u> <u>банка</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>6.</u>	<u>ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА</u> <u>Извършването на външен финансов одит/ревизия за</u> <u>приключилата бюджетна година на сметките на</u> <u>Европейската комисия.Цел на одита-установяване на</u> <u>законсъобразността и целесъобразността на приходите и</u> <u>разходите на общността и рентабилност и ефективност на</u> <u>управлението на бюджета на ЕС</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>7.</u>	<u>ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА II</u> <u>Изготвяне на годишен доклад върху общия бюджет и</u> <u>бюджетите на ЕФР и ЕОВС , констатации върху тях е и</u> <u>отчет за достоверността и законността на бюджетните</u> <u>сметки.Изготвяне на специализирани доклади и извънредни</u> <u>доклади и препоръки.Публикуване на докладите .Резултати</u> <u>на финансовия контрол на ЕСП</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>8.</u>	<u>ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ЕС</u> <u>Същност и организация на вътрешния финансов контрол в</u> <u>ЕС</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>9.</u>	<u>ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНТРОЛ</u> <u>Предварителен контрол ,финансов контролърор .Контрол</u> <u>върху приходните и разходните операции извършвани от</u> <u>държавите членки по отношение на финансовите средства</u> <u>на общността</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>10.</u>	<u>ВЪТРЕШЕН ОДИТ В ЕС</u> <u>Вътрешен одит:финансов одит , одит за ефективност на</u> <u>изпълнението</u>	<u>2</u>	<u>2</u>

11.	<u>ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И СТРАТЕГИЯ ПРИ ДЕЙСТВИЕТО НА СТРУКТУРНИТЕ И КОХЕЗИОННИЯ ФОНД НА ЕС И ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ НА ПРОЕКТИТЕ ПО ТЯХ</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
12.	<u>БОРБА С ИЗМАМИТЕ – ОЛАФ</u> <u>Европейска служба за борба с измамите и защита на финансовите интереси на ЕС-ОЛАФ. Службата за координиране и превенция срещу измамите към Генералния секретариат на ЕК и преобразуването и в Олаф. Структура и състав на службата. Гарантиране на независимостта на службата от националните правителства и европейските институции.</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
13.	<u>БОРБА С ИЗМАМИТЕ – ОЛАФ – II</u> <u>Извършването на разследвания и координация с националните контролни органи ,по повод тези разследвания.</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
14.	<u>ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ПРИ ПРЕДСЪЕДИНИТЕЛНИТЕ ФОНДОВЕ НА ЕС В СТРАНИТЕ КАНДИДАТКИ</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
15.	<u>ЕВРОПЕЙСКИ НАПРАВЛЕНИЯ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ В Р.БЪЛГАРИЯ</u>	<u>2</u>	<u>2</u>

Технология на обучение и оценяване

IV.ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината “Финансов контрол в ЕС” се извършва под формата на лекции и упражнения , които са съответно 30 часа лекции и това носи 3 кредита и 30 часа упражнения – съответно 2 кредита, разпределени по 2 часа лекции и по 2 час упражнения седмично. Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал. Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата .Въпросите по темата се задават след приключване на изложението. Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите. Въпросите за подготовка се дават предварително. Прави се устно препитване на студентите по зададените въпроси. Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им разясняване ,подкрепено с практически примери и задачи. При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми, която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати ,курсови работи и решаване на тестове и задачи.

б/извънаудиторна заетост: Написване на реферати по избрана тема и курсови работи по даден проблем, решаване на тестове .Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми

V.ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

1/ Процеса на набиране на кредитите през семестъра е следния:

Аудиторна заетост - 60 ч. :

лекции - 30 ч. - 3 кредита

семинарни упражнения -30 ч. - 2 кредита

Извънаудиторна заетост - 75 ч.

2/ Формите на набиране на кредит са :системно участие по време на лекции с въпроси и друго участие.

Отговори на въпроси,решаване на тестове и задачи,писмени контролни , участие в дискусии и излагане и защита на собствени тези и идеи по време на семинарните упражнения. Самостоятелни разработки и курсови работи и проекти по предложен набор от теми и рефериране при извънаудиторна заетост.

3/ Допускане до изпит : Всеки ,който има право да се явява по съответения ред от правилника на ЮЗУ и ЗВО

4/ Условията , при които от текущ контрол се поставя оценка 5 и 6 за освобождаване от семестриален изпит трябва да осигурят целите на текущия контрол ,а те са да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на правилно икономическо мислене, умение за работа със статистически данни, извадки и тестове,финансови документи,счетоводни документи и информационни продукти.В хода на работата през семестъра ,студентите ,трябва да покажат много висока степен на усвоеност на преподадения материал и покриване на горните изисквания.Това включва , 3 писмени контролни през семестъра с оценки 5 и 6 /изискванията за контролните са ,пълната прецизност ,точност, правилно структуриране и ясно излагане и разбиране на проблемите от темата/, за останалите форми на проверка на знанията оценки от 5 нагоре,а също присъствие на семинарните занятия и активно участие в тях и активно участие във формите за самаподготовка и извънаудиторна заетост.

5/ При оценяването съответно с 2, 3,4 , 5 и 6 на семестриалния писмен изпит състоящ се от два въпроса от конспект изтеглени в билети се изхожда от класическата за нашето образование шестобална система. Условно изложени в процентна скала ,изискванията за признаване на изпита с оценка 3 ,студентът трябва да покаже минимум 50 % знание от преподадения материал, за оценка 6 от 90% нагоре.

6/ Провеждането на семестриалния изпит : Разделяне на аудиторията на групи ,представителите на всяка от които тегли билет с два въпроса.След приключване на времето за писане , работите се преглеждат и оценяват и за окончателно оформяне на оценката се задават въпроси по темите от писмените работи на всеки от изпитваните студенти.

Текущият контрол се извършва по следните методи:

- Устни отговори на поставени предварителни въпроси и въпроси поставени в хода на семинарното упражнение
- Тестове за проверка на теоретичното и практическото усвояване на учебния материал
- Решаване на задачи и казуси
- Умение за презентиране и убеждаване при представяне на собствени идеи и идеи и тези от учебни и научни материали
- Писмени контролни работи върху преминат материал
- Извънаудиторна подготовка на курсови работи и реферати

Критерии :

- Качество и пълнота при разработването на рефератите
- Умение за презентиране и защита на рефератите
- Знания,разберане,компетентност,пълнота ,завършеност и точност при написване на контролните работи
- Умения за изпълнение на самостоятелна извънаудиторна задача
- Присъствие , участие и умения за индивидуална работа и работа в екип при изпълнение на аудиторни и извънаудиторни задачи

Оценка от тестовете:Студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система прилагана при решаването на тестове:

<u>При среден резултат от набрани точки за верни отговори по-малко от 50 точки</u>	<u>Слаб 2</u>
<u>При сумарен брой точки от 51 до 60</u>	<u>Среден 3</u>

<u>При сумарен брой точки от 61 до 74</u>	<u>Добър 4</u>
<u>При сумарен брой точки от 75 до 90</u>	<u>Мн.добър 5</u>
<u>При сумарен брой точки от 90 до 100</u>	<u>Отличен 6</u>

Студентите ,които в работата си в упражненията през семестъра получават в текущ контрол много добри и отлични оценки се освобождават от изпит.Оценката им се вписва от титуляра на дисциплината, пред когото се явяват за окончателно оформяне на оценката в края на учебния семестър.

VI.УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

/примерни указания/

-изисквания към разработването на курсови работи: разработката да отговаря точно на темата по съдържание,проблематика и структура,техническото оформяне е обем 12-15 стр.може до 20 стр,да има титулна страница,приложено съдържание и списък на литературата и електронни източници.

БЮДЖЕТНО СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 7

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Минко Велков

Преподавател на основен трудов договор в катедра “Финанси и отчетност”

Анотация:

Основната цел и задачите на дисциплината “Бюджетно счетоводство” е да се дадат задълбочени и достатъчни по обем знания и умения на студентите за същността, методите и методиката на бюджетното счетоводство, за да могат успешно да се справят в практическата си дейност в предприятия от бюджетната сфера. Курсът ще се преподава и ще се водят семинарни занятия при съобразяване с последните промени в общата счетоводна нормативна уредба и тази за бюджетната сфера и действащия за нея самостоятелен сметкоплан.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Бюджетна система. Бюджетно предприятие – обект на счетоводството. При разглеждане на темата ще се изясняват; общата характеристика на бюджетната система в РБългария, същността и видовете бюджетни предприятия, особеностите на БП и влиянието им на отчетността.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 2 часа

Тема 2. Нормативна уредба на счетоводството на бюджетните предприятия. Ще се обхванат: общите нормативни актове и документи на счетоводството.

Вниманието ще се насочи към специфичните нормативни и счетоводни актове и документи за бюджетната сфера: Закона за устройството на държавния бюджет и Закона за бюджета на общините, Счетоводните стандарти за публичния сектор, Сметкоплана на бюджетните предприятия и други.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 2 часа

Тема 3. Счетоводна политика. Форми на счетоводството. Документи и документооборот в БП. Ще се разгледат; същността и особеностите на счетоводната политика в БП, използвани методи за оценка, преоценка и обезценка на активи и пасиви, прилагани счетоводни форми, характерни особености на документите и документооборота в бюджетната сфера.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 2 часа

Тема 4. Основни принципи на отчетността и сметкоплана в бюджетните предприятия. Ще се изяснят принципите на строежа на отчетността в бюджетната сфера като отчетни единици и отчетни групи, класифицирането на отчетните обекти на местни и чуждестранни лица. Вниманието ще се отдели на СБП и неговите особености и различия спрямо тези в небюджетната сфера.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 1 час

Тема 5. Счетоводно отчитане на собствения капитал в БП. Ще се изясни счетоводното отчитане на различните форми на собствения капитал: разполагам капитал, акумулиран прираст /намаление от предходните години, прираст/ намаление на текущата година.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 1 час

Тема 6. Счетоводно отчитане на дълготрайните активи на БП. Ще се разгледат въпросите за същността, класификацията и оценката на ДМА и ДНМА в бюджетната сфера. Начините на придобиване и изваждане от употреба на ДА, както и особеностите на тяхното отчитане. Ще се изясни и отчитането на заемите, инфраструктурните обекти, активите с историческа и художествена стойност и тези със специално предназначение.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 1 час

Тема 7. Счетоводно отчитане на материалните запаси в БП. Обект на разглеждане ще бъдат стоково-материалните запаси в бюджетната сфера; материали, стоки, продукция, запаси за държавен резерв, конфискувани активи. Особеностите на отчитането на придобиването и разхода на тези активи и използваните синтетични и аналитични счетоводни сметки.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 1 час

Тема 8. Счетоводно отчитане на разчетите в БП. Ще се разгледа отчитането на разчетите на БП с доставчици, клиенти, персонала, студенти, осигурителни и здравни организации, с бюджета по повод на данъчни и други задължителни плащания.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 1 час

Тема 9. Счетоводно отчитане на паричните средства в БП. Ще се изясни отчитането на паричните средства в лева и чуждестранна валута в БП. Особеностите на прилагането на "Единна сметка" за банкови разплащания в бюджетната сфера, използваните синтетични и аналитични сметки за вътрешни трансфери между бюджетни и извънбюджетни сметки както и вътрешните касови трансфери между централния и местните бюджети.

Лекции: 2 часа

Упражнения: 1 час

Тема 10. Счетоводно отчитане на разходите в БП. Ще се разгледат въпросите на обособяване на отчитането на разходите в трите отчетни групи – бюджети, извънбюджетни сметки и фондове и други сметки и фондове. Ще се изясни отчитането на разходите по икономическите елементи на финансовите и извънредни разходи, разходите за данъци и разходите за бъдещи периоди. Отделно ще се изясни отчитането на разходите за стопанската дейност. Ще се посочат синтетичните разходни сметки и особеностите на тяхното приключване в бюджетната сфера.

Лекции: 2 часа

Упражнения: 1 час

Тема 11. Счетоводно отчитане на приходите в БП. Ще бъдат разгледани подгрупи и групи сметки от раздел 7 на СБП за отчитането на приходите: приходи от данъци и такси, от продажби на активи, от лихви и финансови услуги, от приватизация на държавна и общинска собственост и други. Специално внимание ще се отдели на характера и особеностите на синтетичните сметки за приходите, техните основни кореспонденции, начини на приключване.

Лекции: 1 час

Упражнения: 1 час

Тема 12. Годишно счетоводно приключване в БП. Ще се разгледа подготовката и етапите на годишното счетоводно приключване в БП. Особеностите на съставянето на оборотни ведомости по отчетни единици и тяхното обобщаване преди съставянето на консолидиран счетоводен баланс за предприятието като цяло. Ще се изяснят съдържанието и начините на съставяне на специфични елементи на годишния финансов отчет на БП.

Лекции: 1 час

Упражнения: 1 час

Технология на обучение и оценяване

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

24. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва: - провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи,

самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;*
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;*
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.*

Критерии за оценяване:

- *качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;*
- *умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;*
- *демонстриране на знания, умения и компетентност;*
- *умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.*

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 7

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Минко Велков

Преподавател на основен трудов договор в катедра “Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината се изучава от студентите от специалността “Счетоводство и контрол” на Стопанския факултет на ЮЗУ “Неофит Рилски” – Благоевград.

Разглеждат се постановките, съдържащи се в Международните и Национални счетоводни стандарти досежно организацията и методологията на счетоводството на отделните му обекти.

Целта е пълната и изчерпателна научно-методологична и практико-приложна подготовка на студентите в тази важна област на научното знание в качеството ѝ на фундамент на счетоводството.

Извършва се паралел в изучаването на всеки един счетоводен стандарт – международен и национален, с оглед на потребностите на счетоводния процес в практиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Научно-методологично и практико-приложно значение на Международните и Национални счетоводни стандарти за унифициране на счетоводството в страните в преход със счетоводството в страните от Европейския съюз.

1 час

Тема 2. Основни положения за изготвяне и представяне на счетоводните отчети, съгласно изискванията на МСС (МСФО). Общи разпоредби в НСС.

1 час

Тема 3. Изисквания за представяне на финансовите отчети.

4 часа

Тема 4. Отчитане на дълготрайните активи и амортизационните отчисления от тях.

3 часа

Тема 5. Отчитане на стоково-материалните запаси.

2 часа

Тема 6. Преоценка и обезценка на активи.

2 часа

Тема 7. Отчитане на печалби и загуби и тяхното представяне в счетоводните отчети. Отчитане данъците от печалбата.

2 часа

Тема 8. Непредвидими събития и събития, настъпили след датата, към която е съставен счетоводния отчет.

1 час

Тема 9. Отчитане на паричните потоци.

1 час

Тема 10. Отчитане на договорите по МСС и НСС.

2 часа

Тема 11. Приходи, държавни дарения и помощи.

2 часа

Тема 12. Отчитане на взаимоотношенията с персонала.

1 час

Тема 13. Инвестиции и счетоводното им отчитане.

2 часа

Тема 14. Отчитане на валутните курсове и на техните промени.

1 час

Тема 15. Счетоводни отчети в условията на инфлационна икономика.

1 час

Тема 16. Финансови инструменти. Доходи на акция.

2 часа

Тема 17. Счетоводно отчитане дейността на предприятията от селското стопанство.

1 час

Тема 18. Специфични Международни и Национални счетоводни стандарти.

1 час

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. МСС 1 Представяне на финансови отчети – основни положения; НСС 1 Представяне на финансови отчети – Приложения; НСС 3 Представяне на финансовите отчети на застрахователи; НСС 5 Представяне на финансовите отчети на специализиране инвестиционни предприятия; НСС 9 Представяне

на финансовите отчети на предприятия с нестопанска цел; НСС 13 Отчитане при ликвидация и несъстоятелност; НСС 26 Представяне на финансовите отчети на ПОД и ПФ; МСС 26 Счетоводство и отчитане на пенсионните планове; НСС 30 Представяне на финансовите отчети на банки и сходни финансови институции; МСС 34/ НСС 34 Междинно счетоводно отчитане; МСС 14 / НСС 14 Отчитане по сектори; МСС 35 / НСС 35 Преустановявани дейности; МСС 24 / НСС 24 Оповестяване на свързани лица.

1 час

Тема 2. МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване – основни положения; НСС 16 Дълготрайни материални активи – основни положения; МСС 38 / НСС 38 Дълготрайни нематериални активи – основни положения; НСС 4 Отчитане на амортизациите – основни положения.

1 час

Тема 3. МСС 2 Материални запаси; НСС 2 Отчитане на стоково-материалните запаси.

1 час

Тема 4. МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване – основни положения; НСС 16 Дълготрайни материални активи – основни положения; МСС 38/ НСС 38 Дълготрайни нематериални активи – основни положения; МСС 2 Материални запаси – основни положения; НСС 2 Отчитане на стоково-материалните запаси – основни положения; МСС 36 / НСС 36 Обезценка на активи.

1 час

Тема 5. МСС 8 / НСС 8 Нетни печалба или загуба за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика; МСС 12 Данъци върху дохода. НСС 12 Данъци от печалбата.

1 час

Тема 6. МСС 10 Събития след датата на баланса. НСС 10 Събития, настъпили след датата на ГФО.

1 час

Тема 7. МСС 7 / НСС 7 Отчети за паричните потоци. Методология и методика за съставяне на отчета за паричните потоци.

1 час

Тема 8. МСС 11 / НСС 11 Договори за строителство. МСС 17 / НСС 17 Лизинг.

1 час

Тема 9. МСС 18 / НСС 18 Приходи. МСС 20 / НСС 20 Отчитане на правителствените дарения и оповестяване на правителствената помощ.

1 час

Тема 10. МСС 19 Доходи на наети лица. НСС 19 Доходи на персонала.

1 час

Тема 11. МСС 22 Бизнескомбинации. НСС 22 Отчитане на бизнескомбинации. МСС 27 / НСС 27 Консолидирани счетоводни отчети на инвестициите в дъщерни предприятия. МСС 28 / НСС 28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС 31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместни предприятия. НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия. МСС 40 Инвестиционни имоти. НСС 40 Отчитане на инвестиционни имоти.

1 час

Тема 12. МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове. НСС 21 Ефекти от промените във валутните курсове.

1 час

Тема 13. МСС 29 Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики. НСС 29 Представяне на Годишни финансови отчети при условия на свръхинфлация.

1 час

Тема 14. МСС 32 Финансови инструменти: оповестяване и представяне. МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване. МСС 33 / НСС 33 Доходи на акция. НСС 32 Финансови инструменти.

1 час

Тема 15. МСС 41 Земеделие. НСС 41 Селско стопанство.

1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. **Международни счетоводни стандарти – обнародвани като притурка на ДВ бр.22/2002 г.**
2. **Закон за счетоводството, Национални счетоводни стандарти – обнародвани като притурка на ДВ бр. 13/ 2003 г.**

Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

25. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:
- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и

анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФОНДОВИ БОРСИ

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 4л + 4су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 8

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

Обучението по дисциплината "Фондови борси" включва изучаване в теоретически и практически план на основните фундаментални понятия на фондовата борса в глобален, регионален, национален и чисто местен мащаб.

Основен акцент на обучение по дисциплината са историята, съвременното състояние, проблемите и перспективите на фондовата борса в глобален и национален мащаб. Задълбочено се анализират съвременните количествени и качествени фактори, определящи структурата, динамиката, обема и насоките на развитие на фондовата борса в глобални, регионални, национални и чисто местни измерения / ако такива въобще има/ за една истинска фондова борса в реална пазарна икономика. Внимателно и задълбочено се анализират проблемите на българската фондова борса – исторически, настоящи и бъдещи. Анализът се извършва през

призмата на новите важни реалности, а именно реалното членство на България в НАТО и постепенно присъединяване към структурите на Европейския съюз и световните структури като цяло.

Студентите /слушателите/ да придобият теретични знания по науката “ фондова борса” и тяхното практическо прилагане в условията на реална пазарна икономика и нейното динамично съвременно развитие. Главната цел е съчетаване на теорията и практиката и в резултат на това ефективна реализация в процеса на работа /независимо от нивото на участие/ на фондовата борса и нейните различни структури – в глобален и национален мащаб. Пазарът на труда в областта на фондовата борса е и ще бъде все по-взискателен от гледна точка на конкурентоспособност, тъй като международните финансови, респ. фондови пазари в съвременните условия заемат ключово място в световната икономика. Има и още една фундаментална цел – тази за личната мотивация, която се определя не само от финансови измерения на получаваните доходи.

Внимателно ще се анализират целите на дисциплината от гледна точка на възникване, развитие и перспективи на българската фондова борса.

Това е целеви анализ в логиката и контекста на цялостното изследване в учебника. Необходими са знания по информатика, математика, микро- и макроикономика, минимум два чужди западни езика и задължително руски език.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фондовата борса – същност на понятието, основни параметри и функции, място и роля в икономиката.

6 часа

Тема 2. Фондовият пазар – същност и кратка характеристика

6 часа

Тема 3. Основни “играчи” на фондовия пазар - параметри и влияние

8 часа

Тема 4. Маркетингови изследвания на фондовия пазар – специфични особености

8 часа

Тема 5. Ефективност на фондовата борса критерии и показатели за участие

8 часа

Тема 6. Органи и институции за провеждане на държавната политика в сферата на организацията и управлението на фондовата борса

8 часа

Тема 7. Българската фондова борса – съвременно състояние, проблеми и перспективи

8 часа

Тема 8. България в новите реалности НАТО и Европейски съюз – отражение върху развитието на фондовата борса

8 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Фондовата борса – същност на понятието, основни параметри и функции, място и роля в икономиката.

6 часа

Тема 2. Фондовият пазар – същност и кратка характеристика

6 часа

Тема 3. Основни “играчи” на фондовия пазар - параметри и влияние

8 часа

Тема 4. Маркетингови изследвания на фондовия пазар – специфични особености

8 часа

Тема 5. Ефективност на фондовата борса критерии и показатели за участие

8 часа

Тема 6. Органи и институции за провеждане на държавната политика в сферата на организацията и управлението на фондовата борса

8 часа

Тема 7. Българската фондова борса – съвременно състояние, проблеми и перспективи
8 часа

Тема 8. България в новите реалности НАТО и Европейски съюз – отражение върху развитието на фондовата борса
8 часа

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите
Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

26. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 8.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва: - провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за

оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложен в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 8 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л + 3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 8

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Йорданка Йовкова

Гост-преподавател в катедра "Финанси и отчетност"

Анотация:

Дисциплината има за цел да даде основни научни знания относно проблемите на финансовия мениджмънт в условията на пазарно ориентирана икономика.

Разглеждат се проблеми, свързани с финансирането и капиталовата структура на фирмата и възможностите за оптимизирането ѝ. Анализират се възможностите за мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Данъчната система

на РБългария и държавния бюджет са представени като основни инструменти за макроикономическо регулиране. Специално внимание е отделено на макроикономическите ефекти на дефицитното бюджетно финансиране, както и на особеностите на бюджетното балансиране.

Поставен е акцент върху най-често прилаганите в практиката методи за оценка на инвестиционните проекти, както и моделите за отчитане на въздействието на инвестиционния избор. Цикълът от лекции приключва с въпросите на валутния риск, методите за защита от валутен риск, проблемите на управлението на активите и пасивите при международния финансов мениджмънт.

Като резултат, студентите придобиват основните теоретични познания и практически умения, необходими за ефективно финансово управление.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансовият баланс – основа за изследване на дългосрочните капитали. Анализ на промените във величината на дългосрочните капитали.

3 часа

Тема 2. Мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Облигации – същност, значение, видове. Емитиране на облигационен заем.

3 часа

Тема 3. Оптимизиране на капиталовата структура. Ливъридж. Основни правила на финансирането. Цена на собствения капитал на фирмата и цена на финансирането.

3 часа

Тема 4. Проблеми на доходното облагане на физическите лица.

3 часа

Тема 5. Проблеми на корпоративно-доходното облагане в РБългария

3 часа

Тема 6. Облагането с данъка върху добавената стойност – проблеми на усъвършенстването.

3 часа

Тема 7. Имулствените данъци – организация и значение

3 часа

Тема 8. Държавния бюджет – инструмент на правителствената политика. Проблеми на рационализиране на бюджетните приходи.

3 часа

Тема 9. Разходите на бюджета и конкуренцията в управлението им. Особенности на бюджетното балансиране и на бюджетните промени

3 часа

Тема 10. Макроикономически ефекти на дефицитното финансиране. Дефицитно финансиране и “сенчеста икономика”. Дефицитното финансиране в РБългария

3 часа

Тема 11. Методи за оценяване и анализиране на инвестиционните проекти.

3 часа

Тема 12. Модели за отчитане на въздействието на инвестиционния избор

3 часа

Тема 13. Валутен риск и методи за защита от валутен риск

3 часа

Тема 14. Управление на активите при международния финансов мениджмънт

3 часа

Тема 15. Управление на пасивите при международния финансов мениджмънт

3 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Финансовият баланс – основа за изследване на дългосрочните капитали. Анализ на промените във величината на дългосрочните капитали.

3 часа

Тема 2. Мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Облигации – същност, значение, видове. Емитиране на облигационен заем.

3 часа

Тема 3. Оптимизиране на капиталовата структура. Ливъридж. Основни правила на финансирането. Цена на собствения капитал на фирмата и цена на финансирането.

3 часа

Тема 4. Проблеми на доходното облагане на физическите лица.

3 часа

Тема 5. Проблеми на корпоративно-доходното облагане в РБългария

3 часа

Тема 6. Облагането с данъка върху добавената стойност – проблеми на усъвършенстването.

3 часа

Тема 7. Имууществените данъци – организация и значение

3 часа

Тема 8. Държавния бюджет – инструмент на правителствената политика. Проблеми на рационализиране на бюджетните приходи.

3 часа

Тема 9. Разходите на бюджета и конкуренцията в управлението им. Особенности на бюджетното балансиране и на бюджетните промени

3 часа

Тема 10. Макроикономически ефекти на дефицитното финансиране. Дефицитно финансиране и “сенчеста икономика”. Дефицитното финансиране в РБългария

3 часа

Тема 11. Методи за оценяване и анализиране на инвестиционните проекти.

3 часа

Тема 12. Модели за отчитане на въздействието на инвестиционния избор

3 часа

Тема 13. Валутен риск и методи за защита от валутен риск

3 часа

Тема 14. Управление на активите при международния финансов мениджмънт

3 часа

Тема 15. Управление на пасивите при международния финансов мениджмънт

3 часа

Технология на обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ

27. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 8. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:
- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л + 2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и краен изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: 8

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Снежина Кабаиванова

Гост-преподавател в Стопански факултет

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА - съдържанието на дисциплината е съобразено с подготовката на специалисти, които ще работят в условията на пазарната икономика. Реализацията на информационните системи е в нова работна среда снабдена с персонални компютри, които работят автономно или в мрежа.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА:

Целта на дисциплината е придобиване на знания, теоретично осмислени и свързани непосредствено с практиката. Студентите трябва да се запознаят с фундаменталните постановки при изграждане на информационните системи в счетоводно-информационния сектор на националната икономика. Задачите, които се поставят в резултат от обучението са: запознаване с информационните структури, дефиниране на входящите и изходящи информационни потоци и изграждане на практически умения и навици за комуникация между отделните структури на управление.

МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ - класическата лекционна форма на преподаване се допълва с водене на дискусии и изразяване на лично мнение и становище по преподаваните теми.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ – формиране на специалисти с добра теоретическа и практическа подготовка, която ще ги подпомогне в процеса на тяхната реализация при внедряване на съвременни информационни системи в националната ни икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Информационни системи и технологии в счетоводната дейност.

Тема № 1. Определяне на понятията информация и данни в счетоводната дейност.

Тема № 2. Същност на системния подход. Информационни системи

Тема № 3. Нови моменти в Закона за счетоводството и Национ. сметкоплан

Цели на модула: Теоретическа подготовка в областта на теория на системите и запознаване с промените в нормативните документи, предизвикани от внедряването на компютърните информационни системи. практически умения при дефиниране входа на информационните системи.

Очаквани резултати: Практическа подготовка при проектиране и внедряване на информационните системи.

Основна и допълнителна литература: 1, 3, 4. 1,2,4.

ВТОРИ МОДУЛ: Информационни системи базирани на компютърни технологии

Тема № 1. Системи за кодиране на данните.

Тема №2. Организация входа на информационните системи с хартиени първични документи.

Тема №3. Организация входа на компютърните информационни системи с електронни първични документи.

Тема № 4. Закон за електронния документ и електронен подпис (ЗЕДЕП).

Цели на модула: Практическа подготовка в областта на проектиране и внедряване на компютърни информационни системи.

Очаквани резултати: Бързо адаптиране на завършилите специалисти в новите условия за работа при внедряването на информационните системи и успешна реализация.

Основна и допълнителна литература: 1, 2, 3, 4. 2, 3, 4.

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ: Информационни системи и технологии в счетоводната дейност.

Тема № 1. Източници на информация и информационни потоци в дадена стопанска система.

Тема № 2. Формални и неформални информационни системи.

ВТОРИ МОДУЛ: Информационни системи базирани на компютърни технологии

Тема № 1. Характеристика на системите за кодиране. Решаване на примерни задачи.

Тема № 2. Организация на входящата информация. Проектиране форма и съдържание на първичните документи.

Тема № 3. Електронни първични документи. Видове електронни подписи.

Тема № 4. Доставка на удостоверителни услуги.

Тема № 5. Цифрови сертификати издавани от "Информационно обслужване" АД.

Тема № 6. Цифрови сертификати издавани от "Банксервиз" АД.

Тема № 7. Он-лайн разплащания към финансовата и данъчна системи

Тема № 8. Публикуване на финансови отчети в Интернет.

ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ НА СТУДЕНТИТЕ

По време на извънаудиторната си заетост всеки студент може да направи проучване за приложимост на новите законови разпоредения във фирмите на даден регион. Резултатите от проучването ще се дискутират при преподаване на съответната тема.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО ПО Информационни системи

Водещият упражненията осъществява текущ контрол. В края на семестъра предоставя на титуляра списък с текущи оценки. Изпитът се провежда писмено по два въпроса от приложената тематика или тест. При окончателното оформяне на оценката се отчита изпитната работа и текущия контрол през семестъра.

ЛИТЕРАТУРА

Основна литература:

1. Амор Даниел, (Р)Еволюция на Е-бизнеса. ИнфоДар, 2000.
2. Кабаиванова С. и др. Управленски информационни системи, Университетско издателство "Неофит Рилски", Благоевград, 2002.
3. Кабаиванова С. и др. Технологии базирани на компютърни информационни системи, "Фабер", Велико Търново, 2004.
4. Къртис Греаъм, Бизнес информационни системи. Анализ, проектиране и практика, ИК "Ив.Вазов", София, 1995.
5. Моцев Михаил, Информационни системи в бизнеса, Университетско издателство "Стопанство", София, 2000.
6. ДВ, бр.34, 2001
7. Интернет източници: www.StampIT.org, www.B-trust.org, www.taxadmin.min.fin.bg, www.globalsing.com, www.e-Pay.bg, www.bnb.bg.

Допълнителна литература:

1. Златомир Орсов, Практически аспекти на закона за електронния документ и електронния подпис, сп. Счетоводство и компютри, 2001..
2. Сб. България и Европа-традиции и съвременност, "Фабер", Велико Търново, 2004.
3. Мугаяр Уолид, Дигитални пазари, ИК "СИЕЛА", София, 2000.
4. Сп.Счетоводство и компютри, след 2001 година.

Интернет източници: www.bia-bg.com, www.finebank.bg, www.bqpay.com, www.datamax.bg, www.ekon.bg, www.noi.bg
Технология за обучение и оценяване

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

28. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки. Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ ЗА СПЕЦИАЛНОСТ ФИНАНСИ - СТЕПЕН МАГИСТЪР

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ИКОНОМИКА
 ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. ИКОНОМИКА
 ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
 ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
 СРОК НА ОБУЧЕНИЕ :: 2 СЕМЕСТЪРА
 ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ : ЗАДОЧНО
 КОД:05.45_4.3.20

Първа година			
Първи семестър	CTS кредити 30	Втори семестър	ECTS кредити 30
Международни публични финанси		Европейско стопанство	
Централно банкерство и банков надзор		Управление на риска	
Банков мениджмънт		Избираема дисциплина – III	
Банков маркетинг		Избираема дисциплина – IV	
Избираема дисциплина – I		Избираема дисциплина – IV	
Избираема дисциплина – II		Държавен изпит или защита на дипломна работа	
Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
	Общо 30		Общо 30
ОБЩО ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ И ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ			
	60		

Първа група	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Финансова иконометрия 2. Финансиране и управление на проекти	4,5		
Втора група			
1. Икономика на публичния сектор 2. Количествени методи в публичния сектор	4,5		
Трета група			
1. Предприемачество 2. Управление на регионалното развитие	3,00		
Четвърта група :	3,00		
1. Теоретични основи на данъчното облагане 2. Европейска икономическа интеграция 3. Данъчна политика в ЕС			
Пета група:	3,00		
1. Корпоративна култура 2. Стратегическо планиране			
ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ:	ECTS кредити 6,00		ECTS кредити
1. Международен маркетинг 2. Мениджмънт на иновациите 3. Управленски решения 4. Психология на управлението			

Забележка: Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплине е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

ДИПЛОМИРАНЕ:

Обучението завършва със защита на дипломна работа. При положителен резултат от защитата на дипломната работа се присъждат 15 кредита.

БЕЛЕЖКИКЪМ УЧЕБНИЯ ПЛАН:

Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" е с продължителност по учебен план 2 семестъра.

Студентите изучават седем задължителни и пет избираеми дисциплини с общ хорариум 300 академични часа.

Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплине е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

Учебният план е съобразен с изискванията на Европейската система за трансфер на кредити. Всеки кредит отразява 30 часа аудиторна и извънаудиторна заетост

Учебният план е приет на заседание на Катедрения съвет на катедра "Финанси и отчетност" Протокол № 3 / 24.06.2008 г.

Учебният план е приет на заседание на Факултетния съвет на Стопански факултет, проведено на 01.07.2008 г, Протокол № 12
Приети изменения в учебния план на заседание на Факултетния съвет на Стопански факултет, проведено на 06.11.2009 г., Протокол № 4

Учебният план е утвърден на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 09.07.2008 г., Протокол № 8
Приети изменения в учебния план на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 11.11.2009 г., Протокол № 18

Ръководител катедра:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Декан:

Проф.д-р Ч. Николов

МЕЖДУНАРОДНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината **“Международни публични финанси”** има за задача да представи на студентите основни знания в областта на международния аспект на държавните, на публичните финанси. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като е представен в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал. Учебното съдържание обхваща междудържавно сравнителните, международните и световно институционалните характеристики на публичните финанси. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението в магистърски програми на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на публичните финанси. Тя се базира върху знанията, получени от редица фундаментални и специализирани дисциплини, включени в учебния план за образователно-квалификационната степен “Бакалавър”, като “Финанси”, “Европейско икономическо сътрудничество”, “Европейско стопанство”.

Съдържание на учебната дисциплина:**А/ ЛЕКЦИИ****Тема 1. Фискални модели****2 часа**

Фискален модел. Преразпределителна роля на държавния бюджет. Континентален фискален модел. Англосаксонски фискален модел. Засилено социален, социален, социал-либерален, либерален и ултра либерален фискален модел.

Тема 2. Данъчни системи**2 часа**

Данъчна система и политика на съвременната държава. Преки и косвени данъци. Подоходна, хибридна и потребителска данъчна система.

Тема 3. Осигурителни фискални структури**2 часа**

Осигурителни фискални структури. Осигурителни вноски. Здравни и пенсионни каси.

Тема 4. Бретън Уудска система и нейната еволюция**2 часа**

Бретън Уудска конференция. Златно покритие и свободна конвертируемост на валутите. Световни финансови институции..

Тема 5. Световни финансови институции**2 часа**

Международен валутен фонд. Световна банка. Европейска централна банка. Европейска инвестиционна банка. Европейска банка за възстановяване и развитие.

Тема 6. Валутен курс**2 часа**

Същност и роля на валутния курс в икономиката. Фиксиран, свързан и свободно плаващ валутен курс. Права и обратна котировка. Паритетни курсове.

Тема 7. Златно валутни резерви**2 часа**

Структура на златно валутните резерви. “Златен депозит”. Оптимален размер на международните валутни резерви.

Тема 8. Сравнително ценово равнище**2 часа**

Сравнително ценово равнище – същност и роля. Брутен вътрешен продукт по текущи и паритетни курсове. Нарастване на ценовото равнище при присъединяване към Европейския съюз.

Тема 9. Платежен баланс**2 часа**

Платежен баланс – същност и роля в икономиката. Текуща и финансова сметка на платежния баланс. Резерви и друго финансиране на платежния баланс.

Тема 10. Външен дълг**2 часа**

Външен дълг – същност и роля в икономиката. Външен дълг по дебитори. Външен дълг по кредитори. Срочност на външния дълг. Брутен и нетен външен дълг.

Тема 11. Еврозона**2 часа**

Еврозона – същност. Маастрихтски (конвергентни) критерии. “Синьо писмо”.

Тема 12. Бюджет на Европейския съюз**2 часа**

Бюджет на Европейския съюз – същност и структура. Наднационалност. Приходна част на бюджета на ЕС. Разходна част на бюджета на ЕС. Нето-платци и нето-получатели.

Тема 13. Обща селскостопанска политика на Европейския съюз**2 часа**

Обща селскостопанска политика на Европейския съюз – същност и цели. Европейски селскостопански фонд. Интервенционни агенции. Ориентировъчна, прагова и интервенционна цена. “Шлюзова система”.

Тема 14. Структурна и регионална политика на Европейския съюз 2 часа

Структурна и регионална политика на Европейския съюз – същност, цели и инструменти. Разлики в развитието на регионите. Фондове на Европейския съюз. Антиципиращи системи за квалификационните потребности. Иновационни мероприятия. Предприемствителни фондове.

Тема 15. Външни фискални шокове

2 часа

Външни фискални шокове – същност и последици. Смушения в приходната и разходната част на държавния бюджет. Симетрични и асиметрични шокове.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Сравнителен анализ на фискалните модели и данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*

3 часа

2. Бретън Уудска система. Основни финансови институции – възникване, функции и роля в международните финансови отношения

3 часа

3. Определяне на разликите между валути с фиксирани, свързани и свободно плаващи курсове

3 часа

4. Изследване и анализ на проблемите с българската външна задлъжнялост: историческа ретроспекция и текущо състояние на външния дълг. Анализ на състоянието на платежния баланс.

3 часа

5. Дискусия на тема: *Разумно ли е България да възприеме еврото при евентуалното си присъединяване към Европейския съюз през 2007г? Изпълнила ли е страната ни т.нар. конвергентни критерии?*

3 часа

6. Анализ на бюджета на Европейския съюз. Определяне на страните нето-платци и страните нето-получатели. Дискусия на тема: *Бюджета като инструмент на преразпределителната политика*

3 часа

7. Дискусия на тема: *Кои са целите на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и защо те си противоречат? Защо Общата селскостопанска политика на Европейския съюз е предмет на критики?*

3 часа

8. Дискусия на тема: *Участие на България в усвояването на средствата по предприемствителните фондове на Европейския съюз*

3 часа

9. Прогнозиране и анализ на външните фискални шокове за нашата страна при присъединяването ѝ към Европейския съюз

3 часа

10. Дискусия на тема: *Има ли разумна алтернатива присъединяването на България към Европейския съюз?*

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни публични финанси”

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиялен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината “Международни публични финанси”

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподадения лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедия проектор за визуализация на материала.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на семестъра. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за

предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

- ☒ Качество и пълнота на разработваните реферати;
- ☒ Умение за презентиране и защита на рефератите;
- ☒ Знания, умения и компетентност
- ☒ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на международните публични финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават съответния брой кредити, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност“

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор“ е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси“. Курсът „Централно банкерство и банков надзор“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на скontoвия пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

41. Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;	3 часа
42. Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет;	3 часа
43. История на БНБ и българската валута;	3 часа
44. Особенности на паричния съвет в България;	3 часа
45. Правителствени резерви в Управление „Емисионно”;	3 часа
46. Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
47. Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ;	3 часа
48. Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
49. Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
50. Надзорни функции на БНБ;	3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
21.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
22.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
23.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
24.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2 л

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентираща се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата. Фирмена култура.

5 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

5 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

5 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

5 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

5 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

29. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формирани се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ - ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ
- 25 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направлението на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

30. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложен в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „Х”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВА ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:
Доц. Д-р Ганчо Ганчев
Анотация:

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Финансова иконометрия“, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори;

дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодограми.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

**променливи
- 2 часа**

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ: 3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ: 2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика: 2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика: 2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище: 2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи: 2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели: 2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми;

домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
25.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
26.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки

27.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
28.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИНАНСИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+ 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър:

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая |Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината “Управление на проекти е разработен в съответствие с общите цели на специалност “Стопанско управление. Първият модул разглежда проблемите на разработването на инвестиционните бизнес проекти на предприятията. Вторият модул разширява знанията, като насочва вниманието към организацията и управлението на проекти за кандидатстване по предприсъединителните и други донорски програми.

Съдържание на учебната дисциплина:

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

2 часа

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

2 часа

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

2 часа

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

2 часа

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

3 часа

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

2 часа

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

2 часа

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприсъединителни и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

2 часа

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

2 часа

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

2 часа

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

2 часа

Тема 12. Финансиране на проекта.

2 часа

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

2 часа

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

2 часа

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

1 час

Б/ УПРАЖНЕНИЯ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

1 час

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

1 час

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

1 час

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

1 час

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

1 час

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

1 час

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

1 час

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

1 час

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

1 час

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

1 час

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

1 час

Тема 12. Финансиране на проекта.

1 час

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

1 час

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

1 час

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология на обучението и оценяване:

1)ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и

контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на организационната промяна и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на развитието на фирма от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за организационна промяна, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността на студентите. В курса на обучение по дисциплината се включва текущ контрол. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове и контролни проверки върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;
- ✓ Използване на творчески подход при разработването на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е предназначен за студенти от Стопанския факултет при ЮЗУ “Н. Рилски”. – Благоевград. Целта на този курс е студентите да се запознаят с възможностите да се прилагат математически модели при проектирането, изследването и прогнозирането на икономически процеси и явления и тяхното реално оперативно стратегическо управление. Студентите трябва да получат представа, обща култура и практически знания и умения да дефинират точно и да познават с език на математиката стопански и управленски проблеми и да познават и прилагат оптимизационни алгоритми за тяхното решаване.

В предложената учебна програма основно се акцентира върху даването на знания с приложен характер. Разгледани са основните принципи при изследване на операциите, типичните класове оптимизационни задачи, основните принципи при вземане на решения – в условия на детерминираност и условия на риск. Дадени са методи за оптимизация при задачи с големи размерности и декомпозиции на такива задачи. Лекционният курс включва елементи от линейното, нелинейното, динамичното и дискретното оптимизиране. Разглежданият материал се илюстрира с примери от областта на икономиката – мрежово планиране, разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти, организация и управление на макросистеми, разполагане на граждански, стопански и военни обекти, избор на оптимални стратегии и маршрути.

В лекционния курс е потърсен разумен баланс между теоретичния и приложен аспект на даваните знания с предпочитание на приложността.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Математическо моделиране. Класификация на моделите и принципи за тяхното построяване. Основни етапи при изследване операциите. Типични класове оптимизационни задачи. Принципи за вземане на решения при изследване на операциите – в условия на детерминираност и в условия на риск.

Вземане на решения при векторен критерий за оптималност. Метод на ограниченията при търсене на компромисни решения.

3 часа

Тема 2. Линеино оптимизиране. Симплекс – метод. Алгоритъм на Симплекс – метода. Дуалност в линеиното оптимизиране. Теорема за двойственост – икономическа интерпретация. Пост оптимален анализ. Многоцелеви задачи.

3 часа

Тема 3. Транспортна задача. Видове транспортни задачи – отворена, затворена, многоетапна. Методи и алгоритъм за решаване. Задача на назначенията.

3 часа

Тема 4. Потокови алгоритми. Потоци с максимална величина. Потоци с минимална цена. Теорема на Форд – Фалкерсон . Модификация на Едмондс и Карп. Алгоритъм за поток с минимална цена. Алгоритъм на дефекти. Циркулации.

3 часа

Тема 5. Нелинейно оптимизиране. Множители на Лагранж. Икономическа интерпретация. Теорема на Кун – Такър. Градиентни методи.

3 часа

Тема 6. Динамично оптимизиране. Принцип на Белман. Задачи за управление на запасите. Динамични потоци в мрежи.

3 часа

Тема 7. Оптимални решения в икономиката и управлението, свързани с намирането оптимални покриващи дървовидни структури.

3 часа

Тема 8. Избор на стратегии, свързани с намирането на оптимални маршрути. Намиране на най-кратки пътища – алгоритъм на Дийкстра, Форд, Флойд и Данциг. Пътища с най.голяма пропускателна способност и най-надеждни пътища..

3 часа

Тема 9. Оптимална организация на общественото обслужване в инфраструктурни единици. Задачи от тип CPP и TSP в производни графи. Метод на границите и разклоненията. Алгоритми.

3 часа

Тема 10. Разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти. Минимални бази, гарантиращи пълна силна свързаност – задачи за надеждност, сигурност и организация на системата, задачи за оптимални покрития. Стратегии за разполагане на обекти в дискретни структури.

3 часа

Тема 11. Мрежово планиране и управление. Метод на критичния път. Проекти с минимална цена. Обобщени мрежови графици.

3 часа

Тема 12. Оптимални решения и стратегии при задачи в биполярни структури. Максимални по мощност и максимални по тежест сдвоявания. Минимални по тежест покрития. Алгоритми.

3 часа

Тема 13. Сложност на алгоритми и задачи. Анализ на изчислителната сложност на някои оптимизационни алгоритми в дискретни структури.

3 часа

Тема 14. Елементи от теория на игрите. Приложения в икономиката и управлението.

3 часа

Тема 15. размити множества и релации. Оптимизационни задачи при размити условия и предпочитания в множеството от алтернативи. Декомпозиции при задачи с големи размерности.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите са ежеседмични по 3 часа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с литературата, контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка на зададените

теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови задания, които се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплина.

Разработване на курсово задание

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват 3 курсови задания. Целта е студентите да придобият практическо умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос, за практическо прилагане на математическите модели при вземането на конкретни управленски решения.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

31. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената. Курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

15 часа

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

5 часа

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът “Маршал” и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

5 часа

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

5 часа

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература:

основна: 1 -5

допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ–СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

15 часа

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

5 часа

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

5 часа

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

5 часа

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

15 часа

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

3 часа

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустриална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

3 часа

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

3 часа

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

3 часа

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

3 часа

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономиката и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 3, 4

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Литература и документи, свързани с европейската интеграция.

2 часа

2. Документи и материали, свързани с формирането на ЕИО.

2 часа

3. Коментар и дискусия по Римския договор и други документи за началните етапи на европейската интеграция.

2 часа

4. Контролен текущ тест.

2 часа

5. Основни документи и литература по проблемите на развитието на ЕИО.

2 часа

6. Документи и материали, свързани с основните органи и институции на ЕС.

1 час

7. Договорът за ЕС – основен документ на Общността.

1 час

8. Международните търговски и икономически договори на ЕС.

9. Контролен текущ тест.	1 час
10. Основни документи и материали по приобщаването на България към ЕС.	1 час
	1 час

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Методи на провеждане и ресурсно осигуряване на семинарните занятия:

В семинарните занятия преди всичко се анализират и дискутират основни документи, договори и др. на ЕИО и ЕС. Използват се аудиовизуални средства – филми, снимки, диаграми за по-добра илюстрация на изучаваната материя.

3/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовите и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите-магистри от знания за риска и неопределеността в информационното общество и поведението, което в тази връзка се изисква от тях в организациите, където ще работят. В процеса на обучение ще бъде получен достатъчна информация за подхода, моделите, практиките и формите как правилно да се формулират проблемите, ефективно да се води диалог и да се действа съвместно за тяхното решаване в условията на динамични промени и несигурност. Курсът е съобразен с предвидения хорариум като позволява да се усвоят принципите, техниките, възможните евристики и форми за вземането и реализирането на ефективни делови решения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ВЗЕМАНЕТО НА ДЕЛОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ. - 11 часа

Тема 1. Рискът при деловите решения.

4 часа

Същност на понятието делово решение. Рискът възлово понятие в методологията на деловите решения. Разпространени правила за ограничаване на субективната страна на риска при вземане на решения. Деловите решения и функциите на управление.

Тема 2. Магистрални направления в теорията на деловите решения.

3 часа

Дискриптивни теории на решенията. Нормативни теории на решенията. Сближаване на магистралните направления чрез теорията на ефективността.

Тема 3. Обща характеристика на “инструментите” за ефективност на деловите решения в условията на риск и неопределеност.

4 часа

Основни фактори, влияещи на ефективността. Параметри за ефективност. Критерии за ефективност.

ВТОРИ МОДУЛ – ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА НА ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ - 17 часа

Тема 4. Деловите решения и системата на управление на организацията в условията на риск и неопределеност

4 часа

Цели и управляващи въздействия в системата на управление. Типология на деловите решения. Равнища на организация на вземането на делови решения. Кой как участва във вземането на решение и информационното им осигуряване?

Тема 5. Личностни и ситуационни фактори при деловите решения

4 часа

Личностни фактори. Ситуационни фактори и ситуационен механизъм. Неопределеността и ситуационният механизъм. Видове задачи в зависимост от ситуациите.

Тема 6. Техники на фаза подготовка на деловите решения

4 часа

Техники при определяне на стратегическите цели. Техники при идентифициране на текущи проблеми. Техники за описание и вероятностна оценка на риска. Изисквания и техники при отстраняване и откриване на нови варианти за решение.

Тема 7. Техники при избора, реализацията и контрола за решенията.

5 часа

Техника при оценката и избора на решения. Техники за реализация на деловите решения. Пролонгирани решения. Контрол по резултатите и дейността по решенията.

ТРЕТИ МОДУЛ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В “ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗНАНИЕТО”

- 17 часа

Тема 8. Изходни концепции за “промяна, за да успеем в бъдеще”.

6 часа

Моделът за “ограничената рационалност” и съвременните “организации на знанието”. Моделът на “боклукчийското кошче”. Деловите решения като групово-динамичен процес. Организацията като “игрови ансамбъл” и намаляването на неопределеността. Стратегията за ключовите компетенции и клъстерите.

Тема 9. “Икономическият бихевиоризъм” и феномените при вземането на колективни решения.

6 часа

Систематизация на често срещани отклонения от рационалния избор. Субективни оценки на вероятностите на случайни събития. Дисонанси след избора на решения. Феномени при вземането на колективни решения.

Тема 10. Възможности на игрите като делова процедура в сферата на решенията

5 часа

Ситуационно-ролева игра “съвещание”. Учебно-ролеви игри. Сюжетни игри при хетерогенни проблемни ситуации.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

32. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър:

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:
ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвремеността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портьер. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

3.3. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

4. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.

5. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.

6. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС „Бакалавър” и по-специално по дисциплините „Микроикономика”, „Макроикономика”, „Бизнес планиране и контрол”, „Количествени методи в управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, „Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Тема	Лекции	Упр-ия
1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията „общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
ОБЩО ЛЕКЦИИ		45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

- 1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.*
- 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие .*
- 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.*

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.*
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.*
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.*

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;*
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;*

- *демонстриране на знания, умения и компетентност;*
- *умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.*

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Теоретични основи на данъчното облагане” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

-5 часа

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

-5 часа

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; количествена теория на парите и данъчно облагане; класическа теория; трудова теория; възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

-5 часа

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; принцип на неутралността;

-5 часа

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците;

-5 часа

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

-4 часа

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

-4 часа

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа;

-4 часа

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо;

-4 часа

Тема 10. Междувремеви и международни аспекти на данъчното облагане

Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДАНЫЧНОТО ОБЛАГАНЕ

51. Данъци и сенъораж;	1 час
52. Съотношение преки-косвени данъци в България;	1 час
53. Организация на събирането на данъци в България;	1 час
54. Степен на прогресивност на данъците в България;	1 час
55. История на данъците в България;	1 час
56. Дискусия за въвеждането на плосък данък в България;	1 час

57. Дискусия за намаляването на данъчното облагане в България;	1 час
58. Сеньораж и данъчно облагане в условията на паричен съвет;	1 час
59. Възможност за стимулиране на икономиката на България чрез намаляване на данъците;	1 час
60. Намаляване на данъците и повишаване на събираемостта;	1 час
61. Данъчно облагане и социална справедливост;	1 час
62. Ролята на ДДС за икономическото развитие на България;	1 час
63. Проблеми на данъчното облагане в контекста на присъединяване към ЕС;	1 час
64. Фискална политика и взаимоотношения между поколенията- облагане или изплащане на държавния дълг;	1 час
65. Влизането на България в ЕС- създаване или отклоняване на търговия;	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
29.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
30.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
31.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
32.	Контролни работи Пълнота, прецизност,	Три контролни работи.	20

	точност.		точк и
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точк и

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:
Доц. Д-р Ганчо Ганчев
Анотация:

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция” е важна избираема дисциплина за бакалаврите специалност „международни отношения”. Курсът „Европейска икономическа интеграция” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на европейската икономическа интеграция, както и с най-важните институционални измерения на Европейския съюз, историята и правните основи на ЕС.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на финансовите и нефинансовите институции, правителствата, централните банки и институциите на ЕС. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по международни икономически отношения за другите икономически специалности.

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, правото, теорията на политическата интеграция и др., давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на интеграцията на България в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:
А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предистория на европейската икономическа интеграция

Ранни идеи за обединяването Европа; Първата световна война и идеите за помиряване и формиране на едно икономическо и политическо пространство; Втората световна война и идеите за европейско единство; Икономическо и политическо разделение на Европа след Втората световна война;

-5 часа

Тема 2. Начало на западноевропейската икономическа и политическа интеграция

Планът Маршал и Европейският платежен съюз; Икономическото възстановяване на Европа; Европейска общност на въглищата и стоманата, Евратом; Създаването на Общия пазар, Подписване на Римския договор; Интеграция в реалния и монетарния сектор; Зона за свободна търговия и митнически съюз; Ефектът на създаване и отклоняване на търговия; Реално и номинално митническо облагане; Реална и монетарна интеграция.

-5 часа

Тема 3. По-нататъшно развитие на европейската интеграция

Формиране на единния пазар на ЕС; развитие на външноикономическата политика; Интеграцията в областта на валутно-финансовите отношения- планът Делор и Договорът от Маастрихт; Политика на разширяване на ЕС; Бюджетна и фискална политика; ЕС като глобална икономическа сила, Лисабонска стратегия.

-5 часа

Тема 4. Единна селскостопанска политика

История и принципи на единната селскостопанска политика; Единната селскостопанска политика и взаимоотношенията на ЕС със САЩ и развиващите се страни; Единната селскостопанска политика и принципите на ГАТТ/СТО; Съвременни измерения на ЕСП; България и единната селскостопанска политика.

-5 часа

Тема 5. Структурна и регионална политика на ЕС

Структурната и регионалната политика в Римския договор; Еволюция, цели и задачи на регионалната политика; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство; Финансов инструмент за ориентиране на риболова; Кохезионен фонд; Предприсъединителни фондове и други финансови инструменти на Общността; Проблеми на България при усвояването на предприсъединителните и структурните фондове.

-5 часа

Тема 6. Политика на ЕС в областта на конкуренцията и свободното движение на стоки, услуги, капитали и работна сила

Принципи на антимонополната политика на ЕС; Забрана на картелните споразумения; Забрана на злоупотребата с доминиращо пазарно положение; Концентрация в трети страни с измерения в общността; Контрол върху сливанията и поглъщанията; Контрол върху държавните помощи; Практиката на ЕС в областта на антимонополната политика.

-4 часа

Тема 7. Политика на ЕС в областта на околната среда

Опазването на околната среда и икономическото развитие; История и формиране на политиката на ЕС в областта на околната среда; Програми и принципи на политиката на ЕС; Конкуренция и опазване на околната среда; Глобални проблеми на опазването на околната среда; Финансови инструменти на екологичната политика на ЕС; Директиви и регламенти на ЕС в областта на околната среда; ЕС и протокола от Киото; ЕС и договореностите от Копенхаген.

-4 часа

Тема 8. Политика на ЕС по отношение на развиващите се страни

Политиката към развиващите се страни и разпадането на колониалните империи. Принципи и цели на икономическата политика на ЕС към развиващите се страни; Споразумения от Яунде, Аруша и Ломейски споразумения, споразумение от Котону. Финансови инструменти за оказване на помощ на развиващите се страни; Роля на механизмите „стабекс” и „сисмин”. Проблеми на взаимоотношенията с развиващите се страни в контекста на екологичните проблеми.

-4 часа

Тема 9. Бюджет и координиране на фискалните политики

Единният бюджет на ЕС през призмата на теорията на фискалния федерализъм; Собствени и национални източници за финансиране на единния бюджет на ЕС; Финансов контрол при формирането и изразходването на единния бюджет; Координиране на фискалните политики; Координиране на дънъчните политики; Координиране на икономическите политики в периода на глобалната финансова криза.

-4 часа

Тема 10. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; Интеграция на европейските фондови борси; валутна стабилност и валутна змия „змия”; планът „Вернер”; Създаването на единния европейски пазар; Планът „Делор”; етапи на създаването на еврозоната; ЕЦБ и системата на европейските централни банки, функции на ЕЦБ.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

66. Римски договор- история, принципи, значение;
2 часа
67. Зони за свободна търговия и митнически съюзи;
2 часа
68. Единен пазар на ЕС, свободно движение на стоки, услуги, капитали и работна сила;
2 часа
69. Европейско право, видове административни актове на ЕС;
2 часа
70. Бюджет на ЕС, структурни фондове;
2 часа
71. Развитие на икономическите връзки на ЕС с развиващите се страни;
1 час
72. Проблеми на разширяването на ЕС;
1 час
73. Теория на оптималните валутни зони;
1 час

74. Европейска централна банка, система на европейските централни банки;
1 час

Маастрихтски конвергентни критерии;
Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и

компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
33.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
34.	Разработване на реферати	1. История на икономическата и политическа интеграция на ЕС; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на оптималните валутни зони и колективните валути; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху перспективите за присъединяване на България към еврозоната;	15 точки
35.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
36.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА НА ЕС

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър:

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Чавдар Николов

Анотация:

Курсът „Данъчна политика на ЕС” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси. Дисциплината съдържа информация за данъчните системи на отделните страни, както и информация за източниците за формиране на колективния бюджет на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Данъчна политика на ЕС” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане в страните от ЕС; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане в ЕС

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; Количествена теория на парите и данъчно облагане; Класическа теория; Трудова теория; Възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; Принцип на неутралността; Оптималното облагане и проблемите на координирането на данъчните политики в ЕС.

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците; Данъчното облагане и икономическия цикъл; Тенденции в данъчното облагане в ЕС в условията на глобалната икономическа криза.

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Щиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа и дискусиите между „старите” и „новите” членове на ЕС по повод плоското данъчно облагане;

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг-еквивалент на Рикардо; Фискалната теория на ценовото равнище и Маастрихтските конвергентни критерии.

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Теория на фискалния федерализъм като основа на колективното данъчно облагане в ЕС; Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и

държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Данъчна политика на ЕС”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;

- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
37.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.		10 точки
38.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане в ЕС; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сенъораж;	15 точки
39.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражненията има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
40.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Анотация:

Въпросите за корпоративното (организационното) поведение са сравнително нови, както за нашата наука и практика, така и за системата на образованието. С особена острота стои този проблем, когато се конкретизира за системата на финансовите структури (банки, финансово-счетоводни къщи и консултантски фирми). Подготовката на студентите от специалностите "Финанси", освен че би трябвало да гарантира главно достатъчно представителен обем от основни знания (свързани с бъдещата им реализация) трябва да отчита и факта, че изграждането на знания и умения за адаптация в новата професионална среда (особено що се отнася до сложната система на финансовите структури) е от изключителна значимост. А при съвременната твърде динамична среда за реализация на младите специалисти-финансисти, проблемът за обективното възприемане и анализиране на човешкото поведение в процеса на труда е от особена значимост за тяхното професионално утвърждаване и развитие.

Курсът е своеобразно продължение на теоретичните постановки, маркирани най-общо в съответните раздели на учебните дисциплини "Управление на човешките ресурси" и "Икономика на труда". Това, обаче не означава дублиране, а главно надграждане на знания, свързани с използването на човешкия потенциал във организациите в сферата на финансите.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ВЪВЕЖДАЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Тема 1: Корпоративното поведение като научно-практическа конкретизация на човешкото поведение в организационна среда

Цели на темата: Теоретическо изясняване на факторите, определящи корпоративното поведение. Очертаване профила на корпоративната (организационната) култура. Интерпретиране на процеса на възприемане като определяща предпоставка за корпоративното поведение.

Очаквани резултати: Усвояване на информацията и превръщането ѝ в знания за специфичната природа на корпоративното поведение като неотменим елемент, съпътстващ развитието на организациите.

Тема 2: Корпоративното поведение и науката за управление

Цели на темата: Разкриване същността на културната стимулация и на управленските стилове. Анализиране принципните различия между трите актуални за нашата действителност представител на концептуалния модел на управление:

- моделите на европейската мозайка
- акумулиращите модели на модерния свят
- българската специфика или синтезът на пречупването.

Очаквани резултати: Изграждане на знания, които спомагат за ориентиране в управленските стилове

във всяка конкретна среда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ: СИНТЕЗЪТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СТРУКТУРИ – КОРПОРАТИВНО ПОВЕДЕНИЕ”

Тема 3: Корпоративната форма на организация във финансовите структури

Цели на темата: Очертаване макрорамката на класификацията на организациите. Интерпретиране особеностите на финансовите структури. Анализиране на корпорацията като отворена система.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се формулират възможно най-точно особеностите на финансовите структури. Постигането на това да е резултат от изградено умение за преход от общото към частното.

Тема 4: Управленски профил на финансовите структури

Цели на темата: Определяне същността и класификацията на корпоративните цели и синтезът им с корпоративната политика..

Разглеждането на властта в организацията не като самоцел, а в контекста на успешно реализираната корпоративна политика.

Очаквани резултати: Усвояване на знанията за общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури. Умение за точно интерпретиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП). Разграничаване особеностите на СУП във финансовите структури в условията на преход от класическите теоретични модели.

Тема 5: Човекът - източник на корпоративно поведение във финансовите структури

Цели на темата: Разясняване значимостта на връзката между човешкия фактор и социалната активност. Акцентиране върху феномена „личност” и нейните индивидуални различия. Анализиране на тези понятия в следните аспекти:

- Човешкият фактор и социалната активност
- Външни и вътрешни детерминанти.
- Първи комплекс: компетентност и въображение.
- Втори комплекс: организираност и темпоритъм.
- Трети комплекс: решителност и концентрация.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се осмисли изключителната за корпоративното управление значимост на групите , на колективната квалификация и екипната дейност, без да се игнорира или фаворизира ролята на индивида.

Тема 6: Общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури

Цели на темата: Анализиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП)нейните особености във финансовите структури в условията на преход.

Очаквани резултати : Обективно оценяване ролята на звената за управление на персонала във финансовите структури. Умение да се апробира в определен момент и при конкретна ситуация опита на високоразвитите страни по отношение на УП във финансовите структури

Тема 7: Корпоративна социализация

Цели на темата: Изясняване същността на корпоративните роли и норми, на корпоративната политика и тактика. Подчертаване значимостта на комуникацията като фактор за успешна социализация. Интерпретиране същността на различните модели на корпоративна социализация.

Очаквани резултати : Изграждане на знания и умения за установяване на динамични връзки между

процеса на социализацията на индивида, умението му да се приспособява и да преодолява конфликтните ситуации.

Тема 8: Външна среда и корпоративната СУП

Цели на темата: Акцентиране върху онези от компонентите на външната среда, които оказват значимо влияние върху СУП във финансовите структури и посредством нея рефлектират върху характеристиките на корпоративната култура:

- браншовият пазар на труда (обслужващ финансовите структури)
- взаимодействие между работодателите от сферата на финансите и институционалните структури на трудовия пазар
- взаимодействие с профилираните образователни учреждения и със специализираните консултантски фирми
- взаимодействие с центровете за психологическа поддръжка и с Профсъюзите

Очаквани резултати: На основание получените знания за особеностите при предлагането на трудови ресурси във финансовата сфера и за функционалните особености на браншовите пазарни информационни системи, да се изгради по-мотивирано и съвършено поведение на „актьорите“ на трудовия пазар.

Технология на обучението и оценяване:

- **Аудиторна заетост**
Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработка на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.
- **Семинарните занятия** се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.
- **Извънаудиторната заетост** предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, организатори в сферата на човешките ресурси и изследване на конкретни, реални модели на корпоративно поведение

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Набирането на кредити се осъществява по следната процедура:

- 20 % от кредитите – за редовно посещение на учебни занятия
- 30 % от кредитите – за успешно решени текущи контролни задачи
- 50 % от кредитите – за показване на добро познаване на учебното съдържание на заключителния изпит

Системата включва **текущо и заключително оценяване** (чрез защита на курсова работа или полагане на семестриален писмен изпит). Заключителният семестриален писмен изпит, **включва два теоретични въпроса**.

Изпитът се провежда писмено. По усмотрение на преподавателя, при възникване на спорен казус по отношение качеството на писменото изложение, се провежда в същия ден и допълнително устно препитване.

Оценка **отличен (6,00)** се поставя при преобладаващо отлично оценяване за периода на текущия и на заключителния контрол. Това предполага правилен отговор на всички въпроси и точно използване на съответната терминология.

Оценка **Мн. добър (5,00)** се поставя при незначителни пропуски по изпитния материал и непълно познаване на терминологията.

Оценка **Добър (4,00)** се поставя при липсата на отговор на един от изпитните въпроси по изчерпателно излагане на останалата част от изпитния материал.

Оценка **Среден (3,00)** се поставя при незадоволителен отговор по основните и допълващи въпроси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър:

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Илия Димов.

Анотация:

През изминалия XX век планирането на бизнес дейността във фирмите се разви и утвърди като водеща основна функция на вътрешно-фирменото управление. Това е свързано с неопределеността и динамичните промени на външната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във вътрешната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във външната среда на фирмите стават все по-динамични и по-дълбоки. Това принуждава фирмите да преминат към развитие на стратегическо планиране като условие и предпоставка за своето оцеляване и дългосрочно развитие.

Целта на обучението по дисциплината е да запознае студентите със същността, ролята, функциите и съдържанието на стратегическото фирмено планиране, което е не просто част, а е определящ, основополагащ “център” на процеса на планирането на дейността на фирмата, на разработването на целия комплексен фирмен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Процесът на разработка на стратегия

Тема 1. Подходи и основни етапи при разработката на фирмена стратегия. Определяне на мисията на фирмата.

4 часа

Тема 2. Анализ и прогноза на външната среда на фирмата. Анализ и оценка на вътрешната среда на фирмата.

4 часа

Тема 3. Определяне целите на фирмата. Избор на алтернатива за постигане на целите. Приложение на стратегията.

5 часа

Тема 4. Методи за стратегически анализ.

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Методи на стратегически анализ. Методът на Бостънската консултантска група. Писмена разработка и обсъждане.

3 часа

Тема 2. Методите “Матрица пазарна привлекателност – конкурентна позиция”, “Матрица на жизнения цикъл”, “Сравнителен анализ на привлекателността, възможностите и риска и конкурентността на фирмата по страни”. Писмена разработка, обсъждане.

3 часа

Тема 3. Методите “Отраслов анализ”, “Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите” (SWAT анализ).

3 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на процеса на разработката на фирмена стратегия, на определяне на целите на фирмата, на изискванията и методите за извършване на стратегически анализи, на избора на алтернатива за постигане на целите.

Очаквани резултати: Усвоявайки методите за стратегически анализ, студентите да извършат анализи на външната и вътрешната среда например на конкретна фирма, за да се ориентират към подходящи цели и стратегии на развитието ѝ.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 7, 11, 12, 14

ВТОРИ МОДУЛ /ЧАСТ/: Фирмени стратегии

Лекции:

Тема 1. Видове стратегии. Стратегии растеж, съкращение, ликвидация

4 часа

Тема 2. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация.

4 часа

Тема 3. Стратегия продукт – пазар. Стратегии цени – разходи за комуникации

3 часа

Тема 4. Технологични стратегии

4 часа

Тема 5. Стратегии за навлизане на международния пазар – износ, смесени предприятия, собствено предприятие в друга страна, стратегически съюзи и др.

4 часа

Тема 6. Глобален и адаптиран по страни маркетинг

4 часа

Тема 7. Стратегии страна – сегмент – продукт

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация. Писмени разработки, обсъждане.

2 часа

Тема 2. Непряк износ. Пряк износ. Избор и организационно-управленски изисквания и задачи на фирмата. Казус.

2 часа

Тема 3. Смесени предприятия. Собствено предприятие в друга страна. Стратегически съюзи (съвместни предприятия, кръстосано дялово участие на фирмите, лицензии, международен франчайзинг, договори за изграждане на обекти “под ключ”, договори за управление и др.). Фактори, причини и мотиви за избор на някоя от тези стратегии. Писмени разработки, тестове, дискусия.

2 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на всички видове стратегии за развитието и дейността на различните фирми, на факторите и причините, обуславящи тяхното приложение.

Очаквани резултати: Студентите, отчитайки определените цели на примера на конкретна фирма, да могат да се ориентират правилно за определяне на подходящи стратегии за развитието на фирмата и постигането на целите.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 6, 7, 8, 10, 13

Технология на обучението и оценяване:

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

34. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ИКОНОМИКА
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. ИКОНОМИКА
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ :: 2 СЕМЕСТЪРА
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ : РЕДОВНО

КОД : 05.45_1.3.20

Първа година			
Първи семестър Международни публични финанси Централно банкерство и банков надзор Банков мениджмънт Банков маркетинг Избираема дисциплина – I Избираема дисциплина – II	CTS кредити 30	Втори семестър Европейско стопанство Управление на риска Избираема дисциплина – III Избираема дисциплина – IV Избираема дисциплина – IV Държавен изпит или защита на дипломна работа	ECTS кредити 30
Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
	Общо 30		Общо 30
ОБЩО ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ И ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ		60	
Първа група	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Финансова иконометрия 2. Финансиране и управление на проекти	4,5		

Втора група			
1. Икономика на публичния сектор 2. Количествени методи в публичния сектор	4,5		
Трета група			
1. Предприемачество 2. Управление на регионалното развитие	3,00		
Четвърта група : 4. Теоретични основи на данъчното облагане 5. Европейска икономическа интеграция 6. Данъчна политика в ЕС	3,00		
Пета група: 3. Корпоративна култура 4. Стратегическо планиране Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	3,00		
ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ: 5. Международен маркетинг 6. Мениджмънт на иновациите 7. Управленски решения 8. Психология на управлението Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	ECTS кредити 6,00		ECTS кредити

Забележка: Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплине е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

ДИПЛОМИРАНЕ:

Обучението завършва със защита на дипломна работа. При положителен резултат от защитата на дипломната работа се присъждат 15 кредита.

БЕЛЕЖКИ КЪМ УЧЕБНИЯ ПЛАН:

Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" е с продължителност по учебен план 2 семестъра.

Студентите изучават седем задължителни и пет избираеми дисциплини с общ хорариум 300 академични часа.

Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплини е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

Учебният план е съобразен с изискванията на Европейската система за трансфер на кредити.

Всеки кредит отразява 30 часа аудиторна и извънаудиторна заетост

Ръководител катедра

Доц.д-р Г. Ганчев

Декан

Проф.д-р Чавдар Николов

МЕЖДУНАРОДНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината “Международни публични финанси” има за задача да представи на студентите основни знания в областта на международния аспект на държавните, на публичните финанси. Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като е представен в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал. Учебното съдържание обхваща междудържавно сравнителните, международните и световно институционалните характеристики на публичните финанси. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението в магистърски програми на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на публичните финанси. Тя се базира върху знанията, получени от редица фундаментални и специализирани дисциплини, включени в учебния план за образователно-квалификационната степен “Бакалавър”, като “Финанси”, “Европейско икономическо сътрудничество”, “Европейско стопанство”.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фискални модели

2 часа

Фискален модел. Преразпределителна роля на държавния бюджет. Континентален фискален модел. Англосаксонски фискален модел. Засилено социален, социален, социал-либерален, либерален и ултра либерален фискален модел.

Тема 2. Данъчни системи

2 часа

Данъчна система и политика на съвременната държава. Преки и косвени данъци. Подоходна, хибридна и потребителска данъчна система.

Тема 3. Осигурителни фискални структури

2 часа

Осигурителни фискални структури. Осигурителни вноски. Здравни и пенсионни каси.

Тема 4. Бретън Уудска система и нейната еволюция **2 часа**
Бретън Уудска конференция. Златно покритие и свободна конвертируемост на валутите. Световни финансови институции..

Тема 5. Световни финансови институции **2 часа**
Международен валутен фонд. Световна банка. Европейска централна банка. Европейска инвестиционна банка. Европейска банка за възстановяване и развитие.

Тема 6. Валутен курс **2 часа**
Същност и роля на валутния курс в икономиката. Фиксиран, свързан и свободно плаващ валутен курс. Права и обратна котировка. Паритетни курсове.

Тема 7. Златно валутни резерви **2 часа**
Структура на златно валутните резерви. "Златен депозит". Оптимален размер на международните валутни резерви.

Тема 8. Сравнително ценово равнище **2 часа**
Сравнително ценово равнище – същност и роля. Брутен вътрешен продукт по текущи и паритетни курсове. Нарастване на ценовото равнище при присъединяване към Европейския съюз.

Тема 9. Платежен баланс **2 часа**
Платежен баланс – същност и роля в икономиката. Текуща и финансова сметка на платежния баланс. Резерви и друго финансиране на платежния баланс.

Тема 10. Външен дълг **2 часа**
Външен дълг – същност и роля в икономиката. Външен дълг по дебитори. Външен дълг по кредитори. Срочност на външния дълг. Брутен и нетен външен дълг.

Тема 11. Еврizona **2 часа**
Еврizona – същност. Маастрихтски (конвергентни) критерии. "Синьо писмо".

Тема 12. Бюджет на Европейския съюз **2 часа**
Бюджет на Европейския съюз – същност и структура. Наднационалност. Приходна част на бюджета на ЕС. Разходна част на бюджета на ЕС. Нето-платци и нето-получатели.

Тема 13. Обща селскостопанска политика на Европейския съюз **2 часа**
Обща селскостопанска политика на Европейския съюз – същност и цели. Европейски селскостопански фонд. Интервенционни агенции. Ориентировъчна, прагова и интервенционна цена. "Шлюзова система".

Тема 14. Структурна и регионална политика на Европейския съюз **2 часа**
Структурна и регионална политика на Европейския съюз – същност, цели и инструменти. Разлики в развитието на регионите. Фондове на Европейския съюз. Антиципиращи системи за квалификационните потребности. Иновационни мероприятия. Предприсъединителни фондове.

Тема 15. Външни фискални шокове **2 часа**
Външни фискални шокове – същност и последици. Смушения в приходната и разходната част на държавния бюджет. Симетрични и асиметрични шокове.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Сравнителен анализ на фискалните модели и данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*
3 часа

2. Бретън Уудска система. Основни финансови институции – възникване, функции и роля в международните финансови отношения
3 часа

3. Определяне на разликите между валути с фиксирани, свързани и свободно плаващи курсове
3 часа

4. Изследване и анализ на проблемите с българската външна задлъжнялост: историческа ретроспекция и текущо състояние на външния дълг. Анализ на състоянието на платежния баланс.
3 часа

5. Дискусия на тема: *Разумно ли е България да възприеме еврото при евентуалното си присъединяване към Европейския съюз през 2007г? Изпълнила ли е страната ни т.нар. конвергентни критерии?*
3 часа

6. Анализ на бюджета на Европейския съюз. Определяне на страните нето-платци и страните нето-получатели. Дискусия на тема: *Бюджета като инструмент на преразпределителната политика*
3 часа

7. Дискусия на тема: *Кои са целите на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и защо те си противоречат? Защо Общата селскостопанска политика на Европейския съюз е предмет на критики?* 3 часа

8. Дискусия на тема: *Участие на България в усвояването на средствата по предприсъединителните фондове на Европейския съюз* 3 часа

9. Прогнозиране и анализ на външните фискални шокове за нашата страна при присъединяването й към Европейския съюз 3 часа

10. Дискусия на тема: *Има ли разумна алтернатива присъединяването на България към Европейския съюз?* 3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни публични финанси”

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината “Международни публични финанси”

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на семестъра. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

- ☒ Качество и пълнота на разработваните реферати;
- ☒ Умение за презентиране и защита на рефератите;
- ☒ Знания, умения и компетентност
- ☒ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т

2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на международните публични финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават съответния брой кредити, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност
Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност“

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор“ е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси“. Курсът „Централно банкерство и банков надзор“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и

теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории
Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на скontoв пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

75. Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;	3 часа
76. Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет;	3 часа
77. История на БНБ и българската валута;	3 часа
78. Особености на паричния съвет в България;	3 часа
79. Правителствени резерви в Управление „Емисионно“;	3 часа
80. Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
81. Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ;	3 часа
82. Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
83. Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
84. Надзорни функции на БНБ;	3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
41.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
42.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
43.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
44.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентираща се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

5 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

5 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

5 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

5 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

5 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

35. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените

на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ – ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

- 25 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направлението на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) *Форми за извънаудиторна заетост*

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

36. *Организация на оценяването*

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. *Оценяване на знанията на студентите*

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „X”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Технология на обучението и оценяване:

ФИНАНСОВА ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Финансова иконометрия“, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на

информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секшън и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на перидограми.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

променливи
- 2 часа

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ:
3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ:
2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика:
2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика:
2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище:
2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи:
2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели:
2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
45.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
46.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
47.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
48.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИНАНСИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+ 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая |Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината “Управление на проекти е разработен в съответствие с общите цели на специалност “Стопанско управление. Първият модул разглежда проблемите на разработването на инвестиционните бизнес проекти на предприятията. Вторият модул разширява знанията, като насочва вниманието към организацията и управлението на проекти за кандидатстване по предприемаческите и други донорски програми.

Съдържание на учебната дисциплина:

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

2 часа

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

2 часа

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

2 часа

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

2 часа

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

3 часа

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

2 часа

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

2 часа

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

2 часа

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

2 часа

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

2 часа

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

2 часа

Тема 12. Финансиране на проекта.

2 часа

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

2 часа

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

2 часа

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

1 час

Б/ УПРАЖНЕНИЯ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

1 час

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

1 час

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

1 час

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

1 час

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

1 час

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

1 час

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

1 час

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

1 час

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

1 час

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

1 час

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

1 час

Тема 12. Финансиране на проекта.

1 час

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

1 час

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

1 час

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология на обучението и оценяване:

1)ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на организационната промяна и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на развитието на фирма от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за организационна промяна, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността на студентите. В курса на

обучение по дисциплината се включва текущ контрол. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложен в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове и контролни проверки върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;
- ✓ Използване на творчески подход при разработването на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:**Доц. Д-р Рая Мадгерова****Анотация:**

Лекционният курс е предназначен за студенти от Стопанския факултет при ЮЗУ "Н. Рилски". – Благоевград. Целта на този курс е студентите да се запознаят с възможностите да се прилагат математически модели при проектирането, изследването и прогнозирането на икономически процеси и явления и тяхното реално оперативно стратегическо управление. Студентите трябва да получат представа, обща култура и практически знания и умения да дефинират точно и да познават с език на математиката стопански и управленски проблеми и да познават и прилагат оптимизационни алгоритми за тяхното решаване.

В предложената учебна програма основно се акцентира върху даването на знания с приложен характер. Разгледани са основните принципи при вземане на решенията, типичните класове оптимизационни задачи, основните принципи при вземане на решения – в условия на детерминираност и условия на риск. Дадени са методи за оптимизация при задачи с големи размерности и декомпозиции на такива задачи. Лекционният курс включва елементи от линейното, нелинейното, динамичното и дискретното оптимизиране. Разглежданият материал се илюстрира с примери от областта на икономиката – мрежово планиране, разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти, организация и управление на макросистеми, разполагане на граждански, стопански и военни обекти, избор на оптимални стратегии и маршрути.

В лекционния курс е потърсен разумен баланс между теоретичния и приложен аспект на даваните знания с предпочитане на приложността.

Съдържание на учебната дисциплина:**ЛЕКЦИИ**

Тема 1. Математическо моделиране. Класификация на моделите и принципи за тяхното построяване. Основни етапи при изследване на операциите. Типични класове оптимизационни задачи. Принципи за вземане на решения при изследване на операциите – в условия на детерминираност и в условия на риск. Вземане на решения при векторен критерий за оптималност. Метод на ограниченията при търсене на компромисни решения.

3 часа

Тема 2. Линейно оптимизиране. Симплекс – метод. Алгоритъм на Симплекс – метода. Дуалност в линейното оптимизиране. Теорема за двойственост – икономическа интерпретация. Пост оптимален анализ. Многоцелеви задачи.

3 часа

Тема 3. Транспортна задача. Видове транспортни задачи – отворена, затворена, многоетапна. Методи и алгоритъм за решаване. Задача на назначенията.

3 часа

Тема 4. Потокови алгоритми. Потоци с максимална величина. Потоци с минимална цена. Теорема на Форд – Фалкерсон . Модификация на Едмондс и Карп. Алгоритъм за поток с минимална цена. Алгоритъм на дефекти. Циркулации.

3 часа

Тема 5. Нелинейно оптимизиране. Множители на Лагранж. Икономическа интерпретация. Теорема на Кун – Такър. Градиентни методи.

3 часа

Тема 6. Динамично оптимизиране. Принцип на Белман. Задачи за управление на запасите. Динамични потоци в мрежи.

3 часа

Тема 7. Оптимални решения в икономиката и управлението, свързани с намирането на оптимални покриващи дървовидни структури.

3 часа

Тема 8. Избор на стратегии, свързани с намирането на оптимални маршрути. Намиране на най-кратки пътища – алгоритъм на Дийкстра, Форд, Флойд и Данциг. Пътища с най-голяма пропускателна способност и най-надеждни пътища..

3 часа

Тема 9. Оптимална организация на общественото обслужване в инфраструктурни единици. Задачи от тип CPP и TSP в производни графи. Метод на границите и разклоненията. Алгоритми.

3 часа

Тема 10. Разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти. Минимални бази, гарантиращи пълна силна свързаност – задачи за надеждност, сигурност и организация на системата, задачи за оптимални покрития. Стратегии за разполагане на обекти в дискретни структури.

3 часа

Тема 11. Мрежово планиране и управление. Метод на критичния път. Проекти с минимална цена. Обобщени мрежови графици.

3 часа

Тема 12. Оптимални решения и стратегии при задачи в биполярни структури. Максимални по мощност и максимални по тежест вдвоявания. Минимални по тежест покрития. Алгоритми.

3 часа

Тема 13. Сложност на алгоритми и задачи. Анализ на изчислителната сложност на някои оптимизационни алгоритми в дискретни структури.

3 часа

Тема 14. Елементи от теория на игрите. Приложения в икономиката и управлението.

3 часа

Тема 15. размити множества и релации. Оптимизационни задачи при размити условия и предпочитания в множеството от алтернативи. Декомпозиции при задачи с големи размерности.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите са ежеседмични по 3 часа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с литературата, контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка на зададените теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови задания, които се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплина.

Разработване на курсово задание

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват 3 курсови задания. Целта е студентите да придобият практическо умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос, за практическо прилагане на математическите модели при вземането на конкретни управленски решения.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

37. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената. Курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

15 часа

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

5 часа

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът “Маршал” и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

5 часа

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

5 часа

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5
допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ – СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

15 часа

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

5 часа

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

5 часа

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

5 часа

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

15 часа

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

3 часа

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индуриална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

3 часа

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

3 часа

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

3 часа

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

3 часа

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономиката и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 3, 4

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Литература и документи, свързани с европейската интеграция.	2 часа
2. Документи и материали, свързани с формирането на ЕИО.	2 часа
3. Коментар и дискусия по Римския договор и други документи за началните етапи на европейската интеграция.	2 часа
4. Контролен текущ тест.	2 часа
5. Основни документи и литература по проблемите на развитието на ЕИО.	2 часа
6. Документи и материали, свързани с основните органи и институции на ЕС.	1 час
7. Договорът за ЕС – основен документ на Общността.	1 час
8. Международните търговски и икономически договори на ЕС.	1 час
9. Контролен текущ тест.	1 час
10. Основни документи и материали по приобщаването на България към ЕС.	1 час

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Методи на провеждане и ресурсно осигуряване на семинарните занятия:

В семинарните занятия преди всичко се анализират и дискутират основни документи, договори и др. на ЕИО и ЕС. Използват се аудиовизуални средства – филми, снимки, диаграми за по-добра илюстрация на изучаваната материя.

3/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовите и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите-магистри от знания за риска и неопределеността в информационното общество и поведението, което в тази връзка се изисква от тях в организациите, където ще работят. В процеса на обучение ще бъде получен достатъчна информация за подхода, моделите, практиките и формите как правилно да се формулират проблемите, ефективно да се води диалог и да се действа съвместно за тяхното решаване в условията на динамични промени и несигурност. Курсът е съобразен с предвидения хорариум като позволява да се усвоят принципите, техниките, възможните евристики и форми за вземането и реализирането на ефективни делови решения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ВЗЕМАНЕТО НА ДЕЛОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ. - 11 часа

Тема 1. Рискът при деловите решения.

4 часа

Същност на понятието делово решение. Рискът възложено понятие в методологията на деловите решения. Разпространени правила за ограничаване на субективната страна на риска при вземане на решения. Деловите решения и функциите на управление.

Тема 2. Магистрални направления в теорията на деловите решения.

3 часа

Дискриптивни теории на решенията. Нормативни теории на решенията. Сближаване на магистралните направления чрез теорията на ефективността.

Тема 3. Обща характеристика на “инструментите” за ефективност на деловите решения в условията на риск и неопределеност.

4 часа

Основни фактори, влияещи на ефективността. Параметри за ефективност. Критерии за ефективност.

ВТОРИ МОДУЛ – ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА НА ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ
- 17 часа

Тема 4. Деловите решения и системата на управление на организацията в условията на риск и неопределеност

4 часа

Цели и управляващи въздействия в системата на управление. Типология на деловите решения. Равнища на организация на вземането на делови решения. Кой как участва във вземането на решение и информационното им осигуряване?

Тема 5. Личностни и ситуационни фактори при деловите решения

4 часа

Личностни фактори. Ситуационни фактори и ситуационен механизъм. Неопределеността и ситуационният механизъм. Видове задачи в зависимост от ситуациите.

Тема 6. Техники на фаза подготовка на деловите решения

4 часа

Техники при определяне на стратегическите цели. Техники при идентифициране на текущи проблеми. Техники за описание и вероятностна оценка на риска. Изисквания и техники при отстраняване и откриване на нови варианти за решение.

Тема 7. Техники при избора, реализацията и контрола за решенията.

5 часа

Техника при оценката и избора на решения. Техники за реализация на деловите решения. Пролонгирани решения. Контрол по резултатите и дейността по решенията.

ТРЕТИ МОДУЛ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В “ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗНАНИЕТО”
- 17 часа

Тема 8. Изходни концепции за “промяна, за да успеем в бъдеще”.

6 часа

Моделът за “ограничената рационалност” и съвременните “организации на знанието”. Моделът на “боклучкийското кошче”. Деловите решения като групово-динамичен процес. Организацията като “игрови ансамбъл” и намаляването на неопределеността. Стратегията за ключовите компетенции и клъстерите.

Тема 9. “Икономическият бихевиоризъм” и феномените при вземането на колективни решения.

6 часа

Систематизация на често срещани отклонения от рационалния избор. Субективни оценки на вероятностите на случайни събития. Дисонанси след избора на решения. Феномени при вземането на колективни решения.

Тема 10. Възможности на игрите като делова процедура в сферата на решенията

5 часа

Ситуационно-ролева игра “съвещание”. Учебно-ролеви игри. Сюжетни игри при хетерогенни проблемни ситуации.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на

запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

38. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 0л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвременността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портьер. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи,

казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

39. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

7. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.
8. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.
9. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в управлението”, “Икономически анализ на стопанската дейност”, “Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

. № Тема Лекции Упр-ия

1. Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика. 3 1

2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
	ОБЩО ЛЕКЦИИ	45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие .
3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ *Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.*
- ✓ *Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.*
- ✓ *Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.*

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- *качество и задълбоченост на писмената разработка;*
- *умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;*
- *демонстриране на знания, умения и компетентност;*
- *умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.*

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Теоретични основи на данъчното облагане” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

-5 часа

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

-5 часа

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; количествена теория на парите и данъчно облагане; класическа теория; трудова теория; възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

-5 часа

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; принцип на неутралността;

-5 часа

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците;

-5 часа

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

-4 часа

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

-4 часа

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа;

-4 часа

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо;

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДАНЫЧНОТО ОБЛАГАНЕ

85. Данъци и сенъораж;	1 час
86. Съотношение преки-косвени данъци в България;	1 час
87. Организация на събирането на данъци в България;	1 час
88. Степен на прогресивност на данъците в България;	1 час
89. История на данъците в България;	1 час
90. Дискусия за въвеждането на плосък данък в България;	1 час
91. Дискусия за намаляването на данъчното облагане в България;	1 час
92. Сенъораж и данъчно облагане в условията на паричен съвет;	1 час
93. Възможност за стимулиране на икономиката на България чрез намаляване на данъците;	1 час
94. Намаляване на данъците и повишаване на събираемостта;	1 час
95. Данъчно облагане и социална справедливост;	1 час
96. Ролята на ДДС за икономическото развитие на България;	1 час
97. Проблеми на данъчното облагане в контекста на присъединяване към ЕС;	1 час
98. Фискална политика и взаимоотношения между поколенията- облагане или изплащане на държавния дълг;	1 час
99. Влизането на България в ЕС- създаване или отклоняване на търговия;	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
49.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
50.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
51.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
52.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция“ е важна избираема дисциплина за бакалаврите специалност „международни отношения“. Курсът „Европейска икономическа интеграция“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на европейската икономическа интеграция, както и с най-важните институционални измерения на Европейския съюз, историята и правните основи на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на финансовите и нефинансовите институции, правителствата, централните банки и институциите на ЕС. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по международни икономически отношения за другите икономически специалности.

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, правото, теорията на политическата интеграция и др., давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на интеграцията на България в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предистория на европейската икономическа интеграция

Ранни идеи за обединяването Европа; Първата световна война и идеите за помиряване и формиране на едно икономическо и политическо пространство; Втората световна война и идеите за европейско единство; Икономическо и политическо разделение на Европа след Втората световна война;

-5 часа

Тема 2. Начало на западноевропейската икономическа и политическа интеграция

Планът Маршал и Европейският платежен съюз; Икономическото възстановяване на Европа; Европейска общност на въглищата и стоманата, Евратом; Създаването на Общия пазар, Подписване на

Римския договор; Интеграция в реалния и монетарния сектор; Зона за свободна търговия и митнически съюз; Ефектът на създаване и отклоняване на търговия; Реално и номинално митническо облагане; Реална и монетарна интеграция.

-5 часа

Тема 3. По-нататъшно развитие на европейската интеграция

Формиране на единния пазар на ЕС; развитие на външноикономическата политика; Интеграцията в областта на валутно-финансовите отношения- планът Делор и Договорът от Маастрихт; Политика на разширяване на ЕС; Бюджетна и фискална политика; ЕС като глобална икономическа сила, Лисабонска стратегия.

-5 часа

Тема 4. Единна селскостопанска политика

История и принципи на единната селскостопанска политика; Единната селскостопанска политика и взаимоотношенията на ЕС със САЩ и развиващите се страни; Единната селскостопанска политика и принципите на ГАТТ/СТО; Съвременни измерения на ЕСП; България и единната селскостопанска политика.

-5 часа

Тема 5. Структурна и регионална политика на ЕС

Структурната и регионалната политики в Римския договор; Еволюция, цели и задачи на регионалната политика; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство; Финансов инструмент за ориентиране на риболова; Кохезионен фонд; Предприсъединителни фондове и други финансови инструменти на Общността; Проблеми на България при усвояването на предприсъединителните и структурните фондове.

-5 часа

Тема 6. Политика на ЕС в областта на конкуренцията и свободното движение на стоки, услуги, капитали и работна сила

Принципи на антимонополната политика на ЕС; Забрана на картелните споразумения; Забрана на злоупотребата с доминиращо пазарно положение; Концентрация в трети страни с измерения в общността; Контрол върху сливанията и поглъщанията; Контрол върху държавните помощи; Практиката на ЕС в областта на антимонополната политика.

-4 часа

Тема 7. Политика на ЕС в областта на околната среда

Опазването на околната среда и икономическото развитие; История и формиране на политиката на ЕС в областта на околната среда; Програми и принципи на политиката на ЕС; Конкуренция и опазване на околната среда; Глобални проблеми на опазването на околната среда; Финансови инструменти на екологичната политика на ЕС; Директиви и регламенти на ЕС в областта на околната среда; ЕС и протокола от Киото; ЕС и договореностите от Копенхаген.

-4 часа

Тема 8. Политика на ЕС по отношение на развиващите се страни

Политиката към развиващите се страни и разпадането на колониалните империи. Принципи и цели на икономическата политика на ЕС към развиващите се страни; Споразумения от Яунде, Аруша и Ломейски споразумения, споразумение от Котону. Финансови инструменти за оказване на помощ на развиващите се страни; Роля на механизмите „стабекс” и „сисмин”. Проблеми на взаимоотношенията с развиващите се страни в контекста на екологичните проблеми.

-4 часа

Тема 9. Бюджет и координиране на фискалните политики

Единният бюджет на ЕС през призмата на теорията на фискалния федерализъм; Собствени и национални източници за финансиране на единния бюджет на ЕС; Финансов контрол при формирането и изразходването на единния бюджет; Координиране на фискалните политики; Координиране на дънъчните политики; Координиране на икономическите политики в периода на глобалната финансова криза.

-4 часа

Тема 10. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; Интеграция на европейските фондови борси; валутна стабилност и валутна змия „змия”; планът „Вернер”; Създаването на единния европейски

пазар; Планът „Делор“; етапи на създаването на еврозоната; ЕЦБ и системата на европейските централни банки, функции на ЕЦБ.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

100. Римски доготор- история, принципи, значение;
2 часа
101. Зони за свободна търговия и митнически съюзи;
2 часа
102. Единен пазар на ЕС, свободно движение на стоки, услуги, капитали и работна сила;
2 часа
103. Европейско право, видове административни актове на ЕС;
2 часа
104. Бюджет на ЕС, структурни фондове;
2 часа
105. Развитие на икономическите връзки на ЕС с развиващите се страни;
1 час
106. Проблеми на разширяването на ЕС;
1 час
107. Теория на оптималните валутни зони;
1 час
108. Европейска централна банка, система на европейските централни банки;
1 час

Маастрихтски конвергентни критерии;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
53.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
54.	Разработване на реферати	1. История на икономическата и политическа интеграция на ЕС; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на оптималните валутни зони и колективните валути; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху перспективите	15 точки

		за присъединяване на България към еврозоната;	
55.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
56.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА НА ЕС

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Курсът „Данъчна политика на ЕС” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние,

икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси. Дисциплината съдържа информация за данъчните системи на отделните страни, както и информация за източниците за формиране на колективния бюджет на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Данъчна политика на ЕС“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане в страните от ЕС; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане в ЕС

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; Количествена теория на парите и данъчно облагане; Класическа теория; Трудова теория; Възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; Принцип на неутралността; Оптималното облагане и проблемите на координирането на данъчните политики в ЕС.

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците; Данъчното облагане и икономическия цикъл; Тенденции в данъчното облагане в ЕС в условията на глобалната икономическа криза.

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Щиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и

данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа и дискусиите между „старите” и „новите” членове на ЕС по повод плоското данъчно облагане;

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо; Фискалната теория на ценовото равнище и Маастрихтските конвергентни критерии.

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Теория на фискалния федерализъм като основа на колективното данъчно облагане в ЕС; Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане в ЕС и данъчна децентрализация;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Данъчна политика на ЕС”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
57.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.		10 точки
58.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане ЕС; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
59.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
60.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4

При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Анотация:

Въпросите за корпоративното (организационното) поведение са сравнително нови, както за нашата наука и практика, така и за системата на образованието. С особена острота стои този проблем, когато се конкретизира за системата на финансовите структури (банки, финансово-счетоводни къщи и консултантски фирми). Подготовката на студентите от специалностите "Финанси", освен че би трябвало да гарантира главно достатъчно представителен обем от основни знания (свързани с бъдещата им реализация) трябва да отчита и факта, че изграждането на знания и умения за адаптация в новата професионална среда (особено що се отнася до сложната система на финансовите структури) е от изключителна значимост. А при съвременната твърде динамична среда за реализация на младите специалисти-финансисти, проблемът за обективното възприемане и анализиране на човешкото поведение в процеса на труда е от особена значимост за тяхното професионално утвърждаване и развитие.

Курсът е своеобразно продължение на теоретичните постановки, маркирани най-общо в съответните раздели на учебните дисциплини "Управление на човешките ресурси" и "Икономика на труда". Това, обаче не означава дублиране, а главно надграждане на знания, свързани с използването на човешкия потенциал във организациите в сферата на финансите.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ВЪВЕЖДАЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Тема 1: Корпоративното поведение като научно-практическа конкретизация на човешкото поведение в организационна среда

Цели на темата: Теоретическо изясняване на факторите, определящи корпоративното поведение. Очертаване профила на корпоративната (организационната) култура. Интерпретиране на процеса на възприемане като определяща предпоставка за корпоративното поведение.

Очаквани резултати: Усвояване на информацията и превръщането ѝ в знания за специфичната природа на корпоративното поведение като неотменим елемент, съпътстващ развитието на организациите.

Тема 2: Корпоративното поведение и науката за управление

Цели на темата: Разкриване същността на културната стимулация и на управленските стилове. Анализирани принципните различия между трите актуални за нашата действителност представител на концептуалния модел на управление:

- моделите на европейската мозайка
- акумулиращите модели на модерния свят
- българската специфика или синтезът на пречупването.

Очаквани резултати: Изграждане на знания, които спомагат за ориентиране в управленските стилове във всяка конкретна среда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ: СИНТЕЗЪТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СТРУКТУРИ – КОРПОРАТИВНО ПОВЕДЕНИЕ”

Тема 3: Корпоративната форма на организация във финансовите структури

Цели на темата: Очертаване макрорамката на класификацията на организациите. Интерпретиране особеностите на финансовите структури. Анализирани на корпорацията като отворена система.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се формулират възможно най-точно особеностите на финансовите структури. Постигането на това да е резултат от изградено умение за преход от общото към частното.

Тема 4: Управленски профил на финансовите структури

Цели на темата: Определяне същността и класификацията на корпоративните цели и синтезът им с корпоративната политика.

Разглеждането на властта в организацията не като самоцел, а в контекста на успешно реализираната корпоративна политика.

Очаквани резултати: Усвояване на знанията за общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури. Умение за точно интерпретиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП). Разграничаване особеностите на СУП във финансовите структури в условията на преход от класическите теоретични модели.

Тема 5: Човекът - източник на корпоративно поведение във финансовите структури

Цели на темата: Разясняване значимостта на връзката между човешкия фактор и социалната активност. Акцентиране върху феномена „личност” и нейните индивидуални различия. Анализирани на тези понятия в следните аспекти:

- Човешкият фактор и социалната активност
- Външни и вътрешни детерминанти.
- Първи комплекс: компетентност и въображение.
- Втори комплекс: организираност и темпоритъм.
- Трети комплекс: решителност и концентрация.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се осмисли изключителната за корпоративното управление значимост на групите, на колективната квалификация и екипната дейност, без да се игнорира или фаворизира ролята на индивида.

Тема 6: Общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури

Цели на темата: Анализиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП)нейните особености във финансовите структури в условията на преход.

Очаквани резултати : Обективно оценяване ролята на звената за управление на персонала във финансовите структури. Умение да се апробира в определен момент и при конкретна ситуация опита на високоразвитите страни по отношение на УП във финансовите структури

Тема 7: Корпоративна социализация

Цели на темата: Изясняване същността на корпоративните роли и норми, на корпоративната политика и тактика. Подчертаване значимостта на комуникацията като фактор за успешна социализация. Интерпретиране същността на различните модели на корпоративна социализация.

Очаквани резултати : Изграждане на знания и умения за установяване на динамични връзки между процеса на социализацията на индивида, умението му да се приспособява и да преодолява конфликтните ситуации.

Тема 8: Външна среда и корпоративната СУП

Цели на темата: Акцентиране върху онези от компонентите на външната среда, които оказват значимо влияние върху СУП във финансовите структури и посредством нея рефлексират върху характеристиките на корпоративната култура:

- браншовият пазар на труда (обслужващ финансовите структури)
- взаимодействие между работодателите от сферата на финансите и институционалните структури на трудовия пазар
- взаимодействие с профилираните образователни учреждения и със специализираните консултантски фирми
- взаимодействие с центровете за психологическа поддръжка и с Профсъюзите

Очаквани резултати: На основание получените знания за особеностите при предлагането на трудови ресурси във финансовата сфера и за функционалните особености на браншовите пазарни информационни системи, да се изгради по-мотивирано и съвършено поведение на „актьорите” на трудовия пазар.

Технология на обучението и оценяване:

- **Аудиторна заетост**
Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработка на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.
- **Семинарните занятия** се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.
- **Извънаудиторната заетост** предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, организатори в сферата на човешките ресурси и изследване на конкретни, реални модели на корпоративно поведение

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Набирането на кредити се осъществява по следната процедура:

- 20 % от кредитите – за редовно посещение на учебни занятия
- 30 % от кредитите – за успешно решени текущи контролни задачи
- 50 % от кредитите – за показване на добро познаване на учебното съдържание на заключителния изпит

Системата включва **текущо и заключително оценяване** (чрез защита на курсова работа или полагане на семестриален писмен изпит). Заключителният семестриален писмен изпит, **включва два теоретични въпроса**.

Изпитът се провежда писмено. По усмотрение на преподавателя, при възникване на спорен казус по отношение качеството на писменото изложение, се провежда в същия ден и допълнително устно препитване.

Оценка **отличен (6,00)** се поставя при преобладаващо отлично оценяване за периода на текущия и на заключителния контрол. Това предполага правилен отговор на всички въпроси и точно използване на съответната терминология.

Оценка **Мн. добър (5,00)** се поставя при незначителни пропуски по изпитния материал и непълно познаване на терминологията.

Оценка **Добър (4,00)** се поставя при липсата на отговор на един от изпитните въпроси но изчерпателно излагане на останалата част от изпитния материал.

Оценка **Среден (3,00)** се поставя при незадоволителен отговор по основните и допълващи въпроси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Илия Димов.

Анотация:

През изминалия XX век планирането на бизнес дейността във фирмите се разви и утвърди като водеща основна функция на вътрешно-фирменото управление. Това е свързано с неопределеността и динамичните промени на външната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във вътрешната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във външната среда на фирмите стават все по-динамични и по-дълбоки. Това принуждава фирмите да преминат към развитие на стратегическо планиране като условие и предпоставка за своето оцеляване и дългосрочно развитие.

Целта на обучението по дисциплината е да запознае студентите със същността, ролята, функциите и съдържанието на стратегическото фирмено планиране, което е не просто част, а е определящ, основополагащ “център” на процеса на планирането на дейността на фирмата, на разработването на целия комплексен фирмен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Процесът на разработка на стратегия

Тема 1. Подходи и основни етапи при разработката на фирмена стратегия. Определяне на мисията на фирмата.

4 часа

Тема 2. Анализ и прогноза на външната среда на фирмата. Анализ и оценка на вътрешната среда на фирмата.

4 часа

Тема 3. Определяне целите на фирмата. Избор на алтернатива за постигане на целите. Приложение на стратегията.

5 часа

Тема 4. Методи за стратегически анализ.

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Методи на стратегически анализ. Методът на Бостънската консултантска група. Писмена разработка и обсъждане.

3 часа

Тема 2. Методите “Матрица пазарна привлекателност – конкурентна позиция”, “Матрица на жизнения цикъл”, “Сравнителен анализ на привлекателността, възможностите и риска и конкурентността на фирмата по страни”. Писмена разработка, обсъждане.

3 часа

Тема 3. Методите “Отраслов анализ”, “Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите” (SWAT анализ).

3 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на процеса на разработката на фирмена стратегия, на определяне на целите на фирмата, на изискванията и методите за извършване на стратегически анализи, на избора на алтернатива за постигане на целите.

Очаквани резултати: Усвоявайки методите за стратегически анализ, студентите да извършат анализи на външната и вътрешната среда например на конкретна фирма, за да се ориентират към подходящи цели и стратегии на развитието ѝ.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 7, 11, 12, 14

ВТОРИ МОДУЛ /ЧАСТ/: Фирмени стратегии

Лекции:

Тема 1. Видове стратегии. Стратегии растеж, съкращение, ликвидация

4 часа

Тема 2. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация.

4 часа

Тема 3. Стратегия продукт – пазар. Стратегии цени – разходи за комуникации

3 часа

Тема 4. Технологични стратегии

4 часа

Тема 5. Стратегии за навлизане на международния пазар – износ, смесени предприятия, собствено предприятие в друга страна, стратегически съюзи и др.

4 часа

Тема 6. Глобален и адаптиран по страни маркетинг

4 часа

Тема 7. Стратегии страна – сегмент – продукт

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация. Писмени разработки, обсъждане.

2 часа

Тема 2. Непряк износ. Пряк износ. Избор и организационно-управленски изисквания и задачи на фирмата. Казус.

2 часа

Тема 3. Смесени предприятия. Собствено предприятие в друга страна. Стратегически съюзи (съвместни предприятия, кръстосано дялово участие на фирмите, лицензии, международен франчайзинг, договори за изграждане на обекти “под ключ”, договори за управление и др.). Фактори, причини и мотиви за избор на някоя от тези стратегии. Писмени разработки, тестове, дискусия.

2 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на всички видове стратегии за развитието и дейността на различните фирми, на факторите и причините, обуславящи тяхното приложение.

Очаквани резултати: Студентите, отчитайки определените цели на примера на конкретна фирма, да могат да се ориентират правилно за определяне на подходящи стратегии за развитието на фирмата и постигането на целите.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 6, 7, 8, 10, 13

Технология на обучението и оценяване:

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

40. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ИКОНОМИКА
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. ИКОНОМИКА
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ :: 3 СЕМЕСТЪРА
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ : ЗАДОЧНО ОБУЧЕНИЕ
:КОД: 05.45_2.3.30

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити 30	Втори семестър	ECTS кредити 30
Международни публични финанси		Международни публични финанси	
Централно банкерство и банков надзор		Централно банкерство и банков надзор	
Банков мениджмънт		Банков мениджмънт	
Банков маркетинг		Банков маркетинг	
Избираема дисциплина – I		Избираема дисциплина – III	
Избираема дисциплина – II		Избираема дисциплина – IV	
		Държавен изпит или защита на дипломна работа	

Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
	Общо 30		Общо 30
Втора годинае			
Трети семестър ECTS кредити 1. Европейско стопанство 2. Управление на риска 3. Избираема дисциплина – V 4. Избираема дисциплина – VI 5. Избираема дисциплина - VII 30			
Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
	Общо 30		
Първа група			Общо 30
1. Международни финанси 2. Фондови борси	4,5		
Втора група			
3. Фискална децентрализация 4. Икономика на публичния сектор 5. Общински финанси	ECTS кредити 3,00		
Трета група 1. Финансова икономострия 2. финансиране и управление на проекти	ECTS кредити 3,00		

Четвърта група: 5. Икономика на публичния сектор 6. Количествени методи в публичния сектор 7. Теория на бюджетните решения	ECTS кредити 3,00		
Пета група: 1. Предприемачество 2. Управление на регионалното развитие	ECTS кредити 3,00		
Шеста група: 1. Теоретични основи на данъчното облагане 2. Европейска икономическа интеграция 3. Данъчна политика в ЕС	ECTS кредити 3,00		
Седма група: 1. Корпоративна култура 2. Стратегическо планиране	ECTS кредити 3,00		
ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ: 9. Международен маркетинг 10. Мениджмънт на иновациите 11. Психология на управлението 12. Управленски решения Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	ECTS кредити 6,00		

Забележка: Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплини е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

ДИПЛОМИРАНЕ:

Обучението завършва със защита на дипломна работа. При положителен резултат от защитата на дипломната работа се присъждат 15 кредита.

БЕЛЕЖКИ КЪМ УЧЕБНИЯ ПЛАН:

Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" е с продължителност по учебен план 2 семестъра.

Студентите изучават седем задължителни и пет избираеми дисциплини с общ хорариум 450 академични часа.

Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплини е до 90 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

Учебният план е съобразен с изискванията на Европейската система за трансфер на кредити.

Всеки кредит отразява 30 часа аудиторна и извънаудиторна заетост

Учебният план е приет на заседание на Катедрения съвет на катедра "Финанси и отчетност" Протокол № 3 / 24.06.2008 г.

Учебният план е приет на заседание на Факултетния съвет на Сртопански факултет, проведено на 01.07.2008 г., Протокол №12

Приети изменения в учебния план на заседание на Факултетния съвет на Стопански факултет, проведено на 06.11.2009 г., Протокол № 4

Учебният план е утвърден на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 09.07.2008 г., Протокол № 8
Приети изменения в учебния план на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 11.11.2009 г., Протокол № 18

Ръководител на катедра :Доц. Ганчо Ганчев

Декан: Проф.д-р Чавдар Николов

МЕЖДУНАРОДНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината **“Международни публични финанси”** има за задача да представи на студентите основни знания в областта на международния аспект на държавните, на публичните финанси. Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като е представен в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал. Учебното съдържание обхваща междудържавно сравнителните, международните и световно институционалните характеристики на публичните финанси. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението в магистърски програми на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на публичните финанси. Тя се базира върху знанията, получени от редица фундаментални и специализирани дисциплини, включени в учебния план за образователно-квалификационната степен “Бакалавър”, като “Финанси”, “Европейско икономическо сътрудничество”, “Европейско стопанство”.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фискални модели

2 часа

Фискален модел. Преразпределителна роля на държавния бюджет. Континентален фискален модел. Англосаксонски фискален модел. Засилено социален, социален, социал-либерален, либерален и ултра либерален фискален модел.

Тема 2. Данъчни системи

2 часа

Данъчна система и политика на съвременната държава. Преки и косвени данъци. Подходна, хибридна и потребителска данъчна система.

Тема 3. Осигурителни фискални структури

2 часа

Осигурителни фискални структури. Осигурителни вноски. Здравни и пенсионни каси.

Тема 4. Бретън Уудска система и нейната еволюция **2 часа**
Бретън Уудска конференция. Златно покритие и свободна конвертируемост на валутите. Световни финансови институции..

Тема 5. Световни финансови институции **2 часа**
Международен валутен фонд. Световна банка. Европейска централна банка. Европейска инвестиционна банка. Европейска банка за възстановяване и развитие.

Тема 6. Валутен курс **2 часа**
Същност и роля на валутния курс в икономиката. Фиксиран, свързан и свободно плаващ валутен курс. Права и обратна котировка. Паритетни курсове.

Тема 7. Златно валутни резерви **2 часа**
Структура на златно валутните резерви. "Златен депозит". Оптимален размер на международните валутни резерви.

Тема 8. Сравнително ценово равнище **2 часа**
Сравнително ценово равнище – същност и роля. Брутен вътрешен продукт по текущи и паритетни курсове. Нарастване на ценовото равнище при присъединяване към Европейския съюз.

Тема 9. Платежен баланс **2 часа**
Платежен баланс – същност и роля в икономиката. Текуща и финансова сметка на платежния баланс. Резерви и друго финансиране на платежния баланс.

Тема 10. Външен дълг **2 часа**
Външен дълг – същност и роля в икономиката. Външен дълг по дебитори. Външен дълг по кредитори. Срочност на външния дълг. Брутен и нетен външен дълг.

Тема 11. Еврizona **2 часа**
Еврizona – същност. Маастрихтски (конвергентни) критерии. "Синьо писмо".

Тема 12. Бюджет на Европейския съюз **2 часа**
Бюджет на Европейския съюз – същност и структура. Наднационалност. Приходна част на бюджета на ЕС. Разходна част на бюджета на ЕС. Нето-платци и нето-получатели.

Тема 13. Обща селскостопанска политика на Европейския съюз **2 часа**
Обща селскостопанска политика на Европейския съюз – същност и цели. Европейски селскостопански фонд. Интервенционни агенции. Ориентировъчна, прагова и интервенционна цена. "Шлюзова система".

Тема 14. Структурна и регионална политика на Европейския съюз **2 часа**
Структурна и регионална политика на Европейския съюз – същност, цели и инструменти. Разлики в развитието на регионите. Фондове на Европейския съюз. Антиципиращи системи за квалификационните потребности. Иновационни мероприятия. Предприсъединителни фондове.

Тема 15. Външни фискални шокове **2 часа**
Външни фискални шокове – същност и последици. Смушения в приходната и разходната част на държавния бюджет. Симетрични и асиметрични шокове.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Сравнителен анализ на фискалните модели и данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*
3 часа

2. Бретън Уудска система. Основни финансови институции – възникване, функции и роля в международните финансови отношения
3 часа

3. Определяне на разликите между валути с фиксирани, свързани и свободно плаващи курсове
3 часа

4. Изследване и анализ на проблемите с българската външна задлъжнялост: историческа ретроспекция и текущо състояние на външния дълг. Анализ на състоянието на платежния баланс.
3 часа

5. Дискусия на тема: *Разумно ли е България да възприеме еврото при евентуалното си присъединяване към Европейския съюз през 2007г? Изпълнила ли е страната ни т.нар. конвергентни критерии?*
3 часа

6. Анализ на бюджета на Европейския съюз. Определяне на страните нето-платци и страните нето-получатели. Дискусия на тема: *Бюджета като инструмент на преразпределителната политика*
3 часа

7. Дискусия на тема: *Кои са целите на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и защо те си противоречат? Защо Общата селскостопанска политика на Европейския съюз е предмет на критики?* 3 часа

8. Дискусия на тема: *Участие на България в усвояването на средствата по предприемаческите фондове на Европейския съюз* 3 часа

9. Прогнозиране и анализ на външните фискални шокове за нашата страна при присъединяването й към Европейския съюз 3 часа

10. Дискусия на тема: *Има ли разумна алтернатива присъединяването на България към Европейския съюз?* 3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни публични финанси”

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината “Международни публични финанси”

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на семестъра. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

- ☒ Качество и пълнота на разработваните реферати;
- ☒ Умение за презентиране и защита на рефератите;
- ☒ Знания, умения и компетентност
- ☒ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на международните публични финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи	Две контролни работи с максимален	10 т

	Пълнота, прецизност, точност.	брой точки на контролна работа – 5т.	
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават съответния брой кредити, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Централно банкерство и банков надзор” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на скontoвния пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

109.	Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;	3 часа
110.	Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет;	
	3 часа	
111.	История на БНБ и българската валута;	3
	часа	
112.	Особености на паричния съвет в България;	3 часа

113.	Правителствени резерви в Управление „Емисионно“;	
	3 часа	
114.	Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
115.	Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ;	3
	часа	
116.	Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
117.	Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
118.	Надзорни функции на БНБ;	3
	часа	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
61.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
62.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
63.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
64.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3

При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентира се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

5 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

5 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

5 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

5 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

5 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

4.1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната

подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на

маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ - ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ **- 25 часа**

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направлението на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

42. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „Х”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Технология на обучението и оценяване:

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси“ е водеща дисциплина. Курсът „Международни финанси“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедиация; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние;

диверсификация и риск; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;

-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари

-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

-3 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;

-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;

-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от

капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.

-3 часа

Тема 10. Парично-кредитната и **фискалната политика и отражението им** **върху**
финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положение и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари;; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котиран на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към **българския**
финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и

моделите на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

-3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни финанси”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
65.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
66.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
67.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
68.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФОНДОВИ БОРСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Обучението по дисциплината “Фондови борси” включва изучаване в теоретически и практически план на основните фундаментални понятия на фондовата борса в глобален, регионален, национален и чисто местен мащаб.

Основен акцент на обучение по дисциплината са историята, съвременното състояние, проблемите и перспективите на фондовата борса в глобален и национален мащаб. Задълбочено се анализират съвременните количествени и качествени фактори, определящи структурата, динамиката, обема и насоките на развитие на фондовата борса в глобални, регионални, национални и чисто местни измерения / ако такива въобще има/ за една истинска фондова борса в реална пазарна икономика. Внимателно и задълбочено се анализират проблемите на българската фондова борса – исторически, настоящи и бъдещи. Анализът се извършва през призмата на новите важни реалности, а именно реалното членство на България в НАТО и постепенно присъединяване към структурите на Европейския съюз и световните структури като цяло.

Студентите /слушателите/ да придобият теретични знания по науката “ фондова борса” и тяхното практическо прилагане в условията на реална пазарна икономика и нейното динамично съвременно развитие. Главната цел е съчетаване на теорията и практиката и в резултат на това ефективна реализация в процеса на работа /независимо от нивото на участие/ на фондовата борса и нейните различни структури – в глобален и национален мащаб. Пазарът на труда в областта на фондовата борса е и ще бъде все по-взискателен от гледна точка на конкурентоспособност, тъй като международните финансови, респ. фондови пазари в съвременните условия заемат ключово място в световната икономика. Има и още една фундаментална цел – тази за личната мотивация, която се определя не само от финансови измерения на получаваните доходи.

Внимателно ще се анализират целите на дисциплината от гледна точка на възникване, развитие и перспективи на българската фондова борса.

Това е целеви анализ в логиката и контекста на цялостното изследване в учебника.

Необходими са знания по информатика, математика, микро- и макроикономика, минимум два чужди западни езика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фондовата борса – същност на понятието, основни параметри и функции, място и роля в икономиката.

6 часа

Тема 2. Фондовият пазар – същност и кратка характеристика

Тема 3. Основни “играчи” на фондовия пазар - параметри и влияние	6 часа
Тема 4. Маркетингови изследвания на фондовия пазар – специфични особености	8 часа
Тема 5. Ефективност на фондовата борса критерии и показатели за участие	5 часа
Тема 6. Органи и институции за провеждане на държавната политика в сферата на организацията и управлението на фондовата борса	5 часа
Тема 7. Българската фондова борса – съвременно състояние, проблеми и перспективи	5 часа
Тема 8. България в новите реалности НАТО и Европейски съюз – отражение върху развитието на фондовата борса	5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията за цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

43. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МЕЖДУНАРОДНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината “**Международни публични финанси**” има за задача да представи на студентите основни знания в областта на международния аспект на държавните, на публичните финанси. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като е представен в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал. Учебното съдържание обхваща междудържавно сравнителните, международните и световно институционалните характеристики на публичните финанси. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението в магистърски програми на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на публичните финанси. Тя се базира върху знанията, получени от редица фундаментални и специализирани дисциплини, включени в учебния план за образователно-квалификационната степен “Бакалавър”, като “Финанси”, “Европейско икономическо сътрудничество”, “Европейско стопанство”.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фискални модели

2 часа

Фискален модел. Преразпределителна роля на държавния бюджет. Континентален фискален модел. Англосаксонски фискален модел. Засилено социален, социален, социал-либерален, либерален и ултра либерален фискален модел.

Тема 2. Данъчни системи

2 часа

Данъчна система и политика на съвременната държава. Преки и косвени данъци. Подходна, хибридна и потребителска данъчна система.

Тема 3. Осигурителни фискални структури

2 часа

Осигурителни фискални структури. Осигурителни вноски. Здравни и пенсионни каси.

Тема 4. Бретън Уудска система и нейната еволюция **2 часа**
Бретън Уудска конференция. Златно покритие и свободна конвертируемост на валутите. Световни финансови институции..

Тема 5. Световни финансови институции **2 часа**
Международен валутен фонд. Световна банка. Европейска централна банка. Европейска инвестиционна банка. Европейска банка за възстановяване и развитие.

Тема 6. Валутен курс **2 часа**
Същност и роля на валутния курс в икономиката. Фиксиран, свързан и свободно плаващ валутен курс. Права и обратна котировка. Паритетни курсове.

Тема 7. Златно валутни резерви **2 часа**
Структура на златно валутните резерви. "Златен депозит". Оптимален размер на международните валутни резерви.

Тема 8. Сравнително ценово равнище **2 часа**
Сравнително ценово равнище – същност и роля. Брутен вътрешен продукт по текущи и паритетни курсове. Нарастване на ценовото равнище при присъединяване към Европейския съюз.

Тема 9. Платежен баланс **2 часа**
Платежен баланс – същност и роля в икономиката. Текуща и финансова сметка на платежния баланс. Резерви и друго финансиране на платежния баланс.

Тема 10. Външен дълг **2 часа**
Външен дълг – същност и роля в икономиката. Външен дълг по дебитори. Външен дълг по кредитори. Срочност на външния дълг. Брутен и нетен външен дълг.

Тема 11. Еврizona **2 часа**
Еврizona – същност. Маастрихтски (конвергентни) критерии. "Синьо писмо".

Тема 12. Бюджет на Европейския съюз **2 часа**
Бюджет на Европейския съюз – същност и структура. Наднационалност. Приходна част на бюджета на ЕС. Разходна част на бюджета на ЕС. Нето-платци и нето-получатели.

Тема 13. Обща селскостопанска политика на Европейския съюз **2 часа**
Обща селскостопанска политика на Европейския съюз – същност и цели. Европейски селскостопански фонд. Интервенционни агенции. Ориентировъчна, прагова и интервенционна цена. "Шлюзова система".

Тема 14. Структурна и регионална политика на Европейския съюз **2 часа**
Структурна и регионална политика на Европейския съюз – същност, цели и инструменти. Разлики в развитието на регионите. Фондове на Европейския съюз. Антиципиращи системи за квалификационните потребности. Иновационни мероприятия. Предприсъединителни фондове.

Тема 15. Външни фискални шокове **2 часа**
Външни фискални шокове – същност и последици. Смушения в приходната и разходната част на държавния бюджет. Симетрични и асиметрични шокове.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Сравнителен анализ на фискалните модели и данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*
3 часа

2. Бретън Уудска система. Основни финансови институции – възникване, функции и роля в международните финансови отношения
3 часа

3. Определяне на разликите между валути с фиксирани, свързани и свободно плаващи курсове
3 часа

4. Изследване и анализ на проблемите с българската външна задлъжнялост: историческа ретроспекция и текущо състояние на външния дълг. Анализ на състоянието на платежния баланс.
3 часа

5. Дискусия на тема: *Разумно ли е България да възприеме еврото при евентуалното си присъединяване към Европейския съюз през 2007г? Изпълнила ли е страната ни т.нар. конвергентни критерии?*
3 часа

6. Анализ на бюджета на Европейския съюз. Определяне на страните нето-платци и страните нето-получатели. Дискусия на тема: *Бюджета като инструмент на преразпределителната политика*
3 часа

7. Дискусия на тема: *Кои са целите на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и защо те си противоречат? Защо Общата селскостопанска политика на Европейския съюз е предмет на критики?* 3 часа

8. Дискусия на тема: *Участие на България в усвояването на средствата по предприемаческите фондове на Европейския съюз* 3 часа

9. Прогнозиране и анализ на външните фискални шокове за нашата страна при присъединяването й към Европейския съюз 3 часа

10. Дискусия на тема: *Има ли разумна алтернатива присъединяването на България към Европейския съюз?* 3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни публични финанси”

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината “Международни публични финанси”

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на семестъра. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

- ☒ Качество и пълнота на разработваните реферати;
- ☒ Умение за презентиране и защита на рефератите;
- ☒ Знания, умения и компетентност
- ☒ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на международните публични финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи	Две контролни работи с максимален	10 т

	Пълнота, прецизност, точност.	брой точки на контролна работа – 5т.	
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават съответния брой кредити, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Централно банкерство и банков надзор” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на скontoвния пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

119.	Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;	3 часа
120.	Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет;	
	3 часа	
121.	История на БНБ и българската валута;	3
	часа	
122.	Особености на паричния съвет в България;	3 часа

123.	Правителствени резерви в Управление „Емисионно“;	
	3 часа	
124.	Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
125.	Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ;	3
	часа	
126.	Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
127.	Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
128.	Надзорни функции на БНБ;	3
	часа	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
69.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
70.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
71.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
72.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3

При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентира се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

5 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

5 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

5 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

5 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

5 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

4.4. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната

подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на

маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ - ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ **- 25 часа**

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направлението на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

45. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „Х”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Технология на обучението и оценяване:

ФИНАНСОВА ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Финансова иконометрия“, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и

свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- **2 часа**

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодोगрами.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- **2 часа**

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

променливи

- **2 часа**

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ:
3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ:
2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика:
2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика:
2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище:
2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи:
2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели:
2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки

ред			
73.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
74.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
75.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
76.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е предназначен за студенти от Стопанския факултет при ЮЗУ "Н. Рилски". – Благоевград. Целта на този курс е студентите да се запознаят с възможностите да се прилагат математически модели при проектирането, изследването и прогнозирането на икономически процеси и явления и тяхното реално оперативно стратегическо управление. Студентите трябва да получат представа, обща култура и практически знания и умения да дефинират точно и да познават с език на математиката стопански и управленски проблеми и да познават и прилагат оптимизационни алгоритми за тяхното решаване.

В предложената учебна програма основно се акцентира върху даването на знания с приложен характер. Разгледани са основните принципи при изследване на операциите, типичните класове оптимизационни задачи, основните принципи при вземане на решения – в условия на детерминираност и условия на риск. Дадени са методи за оптимизация при задачи с големи размерности и декомпозиции на такива задачи. Лекционния курс включва елементи от линейното, нелинейното, динамичното и дискретното оптимизиране. Разглежданият материал се илюстрира с примери от областта на икономиката – мрежово планиране, разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти, организация и управление на макросистеми, разполагане на граждански, стопански и военни обекти, избор на оптимални стратегии и маршрути.

В лекционния курс е потърсен разумен баланс между теоретичния и приложен аспект на даваните знания с предпочитание на приложността.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Математическо моделиране. Класификация на моделите и принципи за тяхното построяване. Основни етапи при изследване операциите. Типични класове оптимизационни задачи. Принципи за вземане на решения при изследване на операциите – в условия на детерминираност и в условия на риск. Вземане на решения при векторен критерий за оптималност. Метод на ограниченията при търсене на компромисни решения.

3 часа

Тема 2. Линейно оптимизиране. Симплекс – метод. Алгоритъм на Симплекс – метода. Дуалност в линейното оптимизиране. Теорема за двойственост – икономическа интерпретация. Пост оптимален анализ. Многоцелеви задачи.

3 часа

Тема 3. Транспортна задача. Видове транспортни задачи – отворена, затворена, многостепенна. Методи и алгоритъм за решаване. Задача на назначенията.

3 часа

Тема 4. Потокови алгоритми. Потоци с максимална величина. Потоци с минимална цена. Теорема на Форд – Фалкерсон . Модификация на Едмондс и Карп. Алгоритъм за поток с минимална цена. Алгоритъм на дефекти. Циркулации.

3 часа

Тема 5. Нелинейно оптимизиране. Множители на Лагранж. Икономическа интерпретация. Теорема на Кун – Такър. Градиентни методи.

3 часа

Тема 6. Динамично оптимизиране. Принцип на Белман. Задачи за управление на запасите. Динамични потоци в мрежи.

3 часа

Тема 7. Оптимални решения в икономиката и управлението, свързани с намирането оптимални покриващи дървовидни структури.

3 часа

Тема 8. Избор на стратегии, свързани с намирането на оптимални маршрути. Намиране на най-кратки пътища – алгоритъм на Дийкстра, Форд, Флойд и Данциг. Пътища с най-голяма пропускателна способност и най-надеждни пътища..

3 часа

Тема 9. Оптимална организация на общественото обслужване в инфраструктурни единици. Задачи от тип CPP и TSP в производни графи. Метод на границите и разклоненията. Алгоритми.

3 часа

Тема 10. Разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти. Минимални бази, гарантиращи пълна силна свързаност – задачи за надеждност, сигурност и организация на системата, задачи за оптимални покрития. Стратегии за разполагане на обекти в дискретни структури.

3 часа

Тема 11. Мрежово планиране и управление. Метод на критичния път. Проекти с минимална цена. Обобщени мрежови графици.

3 часа

Тема 12. Оптимални решения и стратегии при задачи в биполярни структури. Максимални по мощност и максимални по тежест сдвоявания. Минимални по тежест покрития. Алгоритми.

3 часа

Тема 13. Сложност на алгоритми и задачи. Анализ на изчислителната сложност на някои оптимизационни алгоритми в дискретни структури.

3 часа

Тема 14. Елементи от теория на игрите. Приложения в икономиката и управлението.

3 часа

Тема 15. размити множества и релации. Оптимизационни задачи при размити условия и предпочитания в множеството от алтернативи. Декомпозиции при задачи с големи размерности.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите са ежеседмични по 3 часа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с литературата, контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка на зададените теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови задания, които се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплина.

Разработване на курсово задание

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват 3 курсови задания. Целта е студентите да придобият практическо умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос, за практическо прилагане на математическите модели при вземането на конкретни управленски решения.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

46. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената. Курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за

селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

15 часа

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

5 часа

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът “Маршал” и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

5 часа

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

5 часа

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5
допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ – СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

15 часа

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

5 часа

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

5 часа

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

5 часа

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

15 часа

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

3 часа

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустиална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

3 часа

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

3 часа

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

3 часа

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

3 часа

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономика-ката и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 3, 4

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Литература и документи, свързани с европейската интеграция.	2 часа
2. Документи и материали, свързани с формирането на ЕИО.	2 часа
3. Коментар и дискусия по Римския договор и други документи за началните етапи на европейската интеграция.	2 часа
4. Контролен текущ тест.	2 часа
5. Основни документи и литература по проблемите на развитието на ЕИО.	2 часа
6. Документи и материали, свързани с основните органи и институции на ЕС.	1 час
7. Договорът за ЕС – основен документ на Общността.	1 час
8. Международните търговски и икономически договори на ЕС.	1 час
9. Контролен текущ тест.	1 час
10. Основни документи и материали по приобщаването на България към ЕС.	1 час

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Методи на провеждане и ресурсно осигуряване на семинарните занятия:

В семинарните занятия преди всичко се анализират и дискутират основни документи, договори и др. на ЕИО и ЕС. Използват се аудиовизуални средства – филми, снимки, диаграми за по-добра илюстрация на изучаваната материя.

3/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовите и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и усен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите-магистри от знания за риска и неопределеността в информационното общество и поведението, което в тази връзка се изисква от тях в организациите, където ще работят. В процеса на обучение ще бъде получен достатъчна информация за подхода, моделите, практиките и формите как правилно да се формулират проблемите, ефективно да се води диалог и да се действа съвместно за тяхното решаване в условията на динамични промени и несигурност. Курсът е съобразен с предвидения хорариум като позволява да се усвоят принципите, техниките, възможните евристики и форми за вземането и реализирането на ефективни делови решения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ВЗЕМАНЕТО НА ДЕЛОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ. - 11 часа

Тема 1. Рискът при деловите решения.

4 часа

Същност на понятието делово решение. Рискът възлово понятие в методологията на деловите решения. Разпространени правила за ограничаване на субективната страна на риска при вземане на решения. Деловите решения и функциите на управление.

Тема 2. Магистрални направления в теорията на деловите решения.

3 часа

Дискриптивни теории на решенията. Нормативни теории на решенията. Сближаване на магистралните направления чрез теорията на ефективността.

Тема 3. Обща характеристика на “инструментите” за ефективност на деловите решения в условията на риск и неопределеност.

4 часа

Основни фактори, влияещи на ефективността. Параметри за ефективност. Критерии за ефективност.

ВТОРИ МОДУЛ – ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА НА ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ

- 17 часа

Тема 4. Деловите решения и системата на управление на организацията в условията на риск и неопределеност

4 часа

Цели и управляващи въздействия в системата на управление. Типология на деловите решения. Равнища на организация на вземането на делови решения. Кой как участва във вземането на решение и информационното им осигуряване?

Тема 5. Личностни и ситуационни фактори при деловите решения

4 часа

Личностни фактори. Ситуационни фактори и ситуационен механизъм. Неопределеността и ситуационният механизъм. Видове задачи в зависимост от ситуациите.

Тема 6. Техники на фаза подготовка на деловите решения

4 часа

Техники при определяне на стратегическите цели. Техники при идентифициране на текущи проблеми. Техники за описание и вероятностна оценка на риска. Изисквания и техники при отстраняване и откриване на нови варианти за решение.

Тема 7. Техники при избора, реализацията и контрола за решенията.

5 часа

Техника при оценката и избора на решения. Техники за реализация на деловите решения. Пролонгирани решения. Контрол по резултатите и дейността по решенията.

ТРЕТИ МОДУЛ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В “ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗНАНИЕТО”

- 17 часа

Тема 8. Изходни концепции за “промяна, за да успеем в бъдеще”.

6 часа

Моделът за “ограничената рационалност” и съвременните “организации на знанието”. Моделът на “боклукчийското кошче”. Деловите решения като групово-динамичен процес. Организацията като “игрови ансамбъл” и намаляването на неопределеността. Стратегията за ключовите компетенции и клъстерите.

Тема 9. “Икономическият бихевиоризъм” и феномените при вземането на колективни решения.

6 часа

Систематизация на често срещани отклонения от рационалния избор. Субективни оценки на вероятностите на случайни събития. Дисонанси след избора на решения. Феномени при вземането на колективни решения.

Тема 10. Възможности на игрите като делова процедура в сферата на решенията

5 часа

Ситуационно-ролева игра “съвещание”. Учебно-ролеви игри. Сюжетни игри при хетерогенни проблемни ситуации.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

47. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвременността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портър. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

48. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

10. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.
11. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.
12. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

. № Тема Лекции Упр-ия

1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
	ОБЩО ЛЕКЦИИ	45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие .

3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Теоретични основи на данъчното облагане” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сеньоража;

-5 часа

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

-5 часа

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; количествена теория на парите и данъчно облагане; класическа теория; трудова теория; възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

-5 часа

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; принцип на неутралността;

-5 часа

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците;

-5 часа

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

-4 часа

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

-4 часа

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа;

-4 часа

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сеньораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на

взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира
монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо;

-4 часа

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДАНЫЧНОТО ОБЛАГАНЕ

129. Данъци и сенъораж;	1 час
130. Съотношение преки-косвени данъци в България;	1 час
131. Организация на събирането на данъци в България;	1 час
132. Степен на прогресивност на данъците в България;	1 час
133. История на данъците в България;	1 час
134. Дискусия за въвеждането на плосък данък в България;	1 час
135. Дискусия за намаляването на данъчното облагане в България;	1 час
136. Сенъораж и данъчно облагане в условията на паричен съвет;	1 час
137. Възможност за стимулиране на икономиката на България чрез намаляване на данъците;	1 час
138. Намаляване на данъците и повишаване на събираемостта;	1 час
139. Данъчно облагане и социална справедливост;	1 час
140. Ролята на ДДС за икономическото развитие на България;	1 час
141. Проблеми на данъчното облагане в контекста на присъединяване към ЕС;	1 час
142. Фискална политика и взаимоотношения между поколенията- облагане или изплащане на държавния дълг;	1 час
143. Влизането на България в ЕС- създаване или отклоняване на търговия;	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
77.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
78.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
79.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
80.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набирање на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция“ е важна избираема дисциплина за бакалаврите специалност „международни отношения“. Курсът „Европейска икономическа интеграция“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на европейската икономическа интеграция, както и с най-важните институционални измерения на Европейския съюз, историята и правните основи на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на финансовите и нефинансовите институции, правителствата, централните банки и институциите на ЕС. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по международни икономически отношения за другите икономически специалности.

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, правото, теорията на политическата интеграция и др., давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на интеграцията на България в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предистория на европейската икономическа интеграция

Ранни идеи за обединяването Европа; Първата световна война и идеите за помиряване и формиране на едно икономическо и политическо пространство; Втората световна война и идеите за европейско единство; Икономическо и политическо разделение на Европа след Втората световна война;

-5 часа

Тема 2. Начало на западноевропейската икономическа и политическа интеграция

Планът Маршал и Европейският платежен съюз; Икономическото възстановяване на Европа; Европейска общност на възлицата и стоманата, Евратом; Създаването на Общия пазар, Подписване на Римския договор; Интеграция в реалния и монетарния сектор; Зона за свободна търговия и митнически съюз; Ефектът на създаване и отклоняване на търговия; Реално и номинално митническо облагане; Реална и монетарна интеграция.

-5 часа

Тема 3. По-нататъшно развитие на европейската интеграция

Формиране на единния пазар на ЕС; развитие на външноикономическата политика; Интеграцията в областта на валутно-финансовите отношения- планът Делор и Договорът от Маастрихт; Политика на разширяване на ЕС; Бюджетна и фискална политика; ЕС като глобална икономическа сила, Лисабонска стратегия.

-5 часа

Тема 4. Единна селскостопанска политика

История и принципи на единната селскостопанска политика; Единната селскостопанска политика и взаимоотношенията на ЕС със САЩ и развиващите се страни; Единната селскостопанска политика и принципите на ГАТТ/СТО; Съвременни измерения на ЕСП; България и единната селскостопанска политика.

-5 часа

Тема 5. Структурна и регионална политика на ЕС

Структурната и регионалната политика в Римския договор; Еволюция, цели и задачи на регионалната политика; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство; Финансов инструмент за ориентиране на риболова; Кохезионен фонд; Предприсъединителни фондове и други финансови инструменти на Общността; Проблеми на България при усвояването на предприсъединителните и структурните фондове.

-5 часа

Тема 6. Политика на ЕС в областта на конкуренцията и свободното движение на стоки, услуги, капитали и работна сила

Принципи на антимонополната политика на ЕС; Забрана на картелните споразумения; Забрана на злоупотребата с доминиращо пазарно положение; Концентрация в трети страни с измерения в общността; Контрол върху сливанията и поглъщанията; Контрол върху държавните помощи; Практиката на ЕС в областта на антимонополната политика.

-4 часа

Тема 7. Политика на ЕС в областта на околната среда

Опазването на околната среда и икономическото развитие; История и формиране на политиката на ЕС в областта на околната среда; Програми и принципи на политиката на ЕС; Конкуренция и опазване на околната среда; Глобални проблеми на опазването на околната среда; Финансови инструменти на екологичната политика на ЕС; Директиви и регламенти на ЕС в областта на околната среда; ЕС и протокола от Киото; ЕС и договореностите от Копенхаген.

-4 часа

Тема 8. Политика на ЕС по отношение на развиващите се страни

Политиката към развиващите се страни и разпадането на колониалните империи. Принципи и цели на икономическата политика на ЕС към развиващите се страни; Споразумения от Яунде, Аруша и Ломейски споразумения, споразумение от Котону. Финансови инструменти за оказване на помощ на развиващите се страни; Роля на механизмите „стабекс” и „сисмин”. Проблеми на взаимоотношенията с развиващите се страни в контекста на екологичните проблеми.

-4 часа

Тема 9. Бюджет и координиране на фискалните политики

Единният бюджет на ЕС през призмата на теорията на фискалния федерализъм; Собствени и национални източници за финансиране на единния бюджет на ЕС; Финансов контрол при формирането и изразходването на единния бюджет; Координиране на фискалните политики; Координиране на дънъчните политики; Координиране на икономическите политики в периода на глобалната финансова криза.

-4 часа

Тема 10. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в

ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; Интеграция на европейските фондови борси; валутна стабилност и валутна змия „змия“; планът „Вернер“; Създаването на единния европейски пазар; Планът „Делор“; етапи на създаването на еврозоната; ЕЦБ и системата на европейските централни банки, функции на ЕЦБ.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

144. Римски договор- история, принципи, значение;
2 часа
145. Зони за свободна търговия и митнически съюзи;
2 часа
146. Единен пазар на ЕС, свободно движение на стоки, услуги, капитали и работна сила;
2 часа
147. Европейско право, видове административни актове на ЕС;
2 часа
148. Бюджет на ЕС, структурни фондове;
2 часа
149. Развитие на икономическите връзки на ЕС с развиващите се страни;
1 час
150. Проблеми на разширяването на ЕС;
1 час
151. Теория на оптималните валутни зони;
1 час
152. Европейска централна банка, система на европейските централни банки;
1 час

Маастрихтски конвергентни критерии;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
81.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
82.	Разработване на реферати	1. История на икономическата и политическа интеграция на ЕС; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на оптималните валутни зони и	15 точки

		колективните валути; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху перспективите за присъединяване на България към еврозоната;	
83.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражненията има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
84.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА НА ЕС

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Курсът „Данъчна политика на ЕС” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси. Дисциплината съдържа информация за данъчните системи на отделните страни, както и информация за източниците за формиране на колективния бюджет на ЕС.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Данъчна политика на ЕС” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане в страните от ЕС; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане в ЕС

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; Количествена теория на парите и данъчно облагане; Класическа теория; Трудова теория; Възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; Принцип на неутралността; Оптималното облагане и проблемите на координирането на данъчните политики в ЕС.

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците; Данъчното облагане и икономическия цикъл; Тенденции в данъчното облагане в ЕС в условията на глобалната икономическа криза.

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа и дискусиите между „старите” и „новите” членове на ЕС по повод плоското данъчно облагане;

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо; Фискалната теория на ценовото равнище и Маастрихтските конвергентни критерии.

Тема 10. Междувремеви и международни аспекти на данъчното облагане

Теория на фискалния федерализъм като основа на колективното данъчно облагане в ЕС; Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане в ЕС и данъчна децентрализация;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Данъчна политика на ЕС”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражнението материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
85.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.		10 точки
86.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане ЕС; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
87.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
88.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4

При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Анотация:

Въпросите за корпоративното (организационното) поведение са сравнително нови, както за нашата наука и практика, така и за системата на образованието. С особена острота стои този проблем, когато се конкретизира за системата на финансовите структури (банки, финансово-счетоводни къщи и консултантски фирми). Подготовката на студентите от специалностите "Финанси", освен че би трябвало да гарантира главно достатъчно представителен обем от основни знания (свързани с бъдещата им реализация) трябва да отчита и факта, че изграждането на знания и умения за адаптация в новата професионална среда (особено що се отнася до сложната система на финансовите структури) е от изключителна значимост. А при съвременната твърде динамична среда за реализация на младите специалисти-финансисти, проблемът за обективното възприемане и анализиране на човешкото поведение в процеса на труда е от особена значимост за тяхното професионално утвърждаване и развитие.

Курсът е своеобразно продължение на теоретичните постановки, маркирани най-общо в съответните раздели на учебните дисциплини "Управление на човешките ресурси" и "Икономика на труда". Това, обаче не означава дублиране, а главно надграждане на знания, свързани с използването на човешкия потенциал във организациите в сферата на финансите.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ВЪВЕЖДАЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Тема 1: Корпоративното поведение като научно-практическа конкретизация на човешкото поведение в организационна среда

Цели на темата: Теоретическо изясняване на факторите, определящи корпоративното поведение. Очертаване профила на корпоративната (организационната) култура. Интерпретиране на процеса на възприемане като определяща предпоставка за корпоративното поведение.

Очаквани резултати: Усвояване на информацията и превръщането ѝ в знания за специфичната природа на корпоративното поведение като неотменим елемент, съпътстващ развитието на организациите.

Тема 2: Корпоративното поведение и науката за управление

Цели на темата: Разкриване същността на културната стимулация и на управленските стилове. Анализирани принципните различия между трите актуални за нашата действителност представител на концептуалния модел на управление:

- моделите на европейската мозайка
- акумулиращите модели на модерния свят
- българската специфика или синтезът на пречупването.

Очаквани резултати: Изграждане на знания, които спомагат за ориентиране в управленските стилове във всяка конкретна среда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ: СИНТЕЗЪТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СТРУКТУРИ – КОРПОРАТИВНО ПОВЕДЕНИЕ”

Тема 3: Корпоративната форма на организация във финансовите структури

Цели на темата: Очертаване макрорамката на класификацията на организациите. Интерпретиране особеностите на финансовите структури. Анализирани на корпорацията като отворена система.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се формулират възможно най-точно особеностите на финансовите структури. Постигането на това да е резултат от изградено умение за преход от общото към частното.

Тема 4: Управленски профил на финансовите структури

Цели на темата: Определяне същността и класификацията на корпоративните цели и синтезът им с корпоративната политика..

Разглеждането на властта в организацията не като самоцел, а в контекста на успешно реализираната корпоративна политика.

Очаквани резултати: Усвояване на знанията за общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури. Умение за точно интерпретиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП). Разграничаване особеностите на СУП във финансовите структури в условията на преход от класическите теоретични модели.

Тема 5: Човекът - източник на корпоративно поведение във финансовите структури

Цели на темата: Разясняване значимостта на връзката между човешкия фактор и социалната активност. Акцентиране върху феномена „личност” и нейните индивидуални различия. Анализирани на тези понятия в следните аспекти:

- Човешкият фактор и социалната активност
- Външни и вътрешни детерминанти.
- Първи комплекс: компетентност и въображение.
- Втори комплекс: организираност и темпоритъм.
- Трети комплекс: решителност и концентрация.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се осмисли изключителната за корпоративното управление значимост на групите, на колективната квалификация и екипната дейност, без да се игнорира или фаворизира ролята на индивида.

Тема 6: Общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури

Цели на темата: Анализиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП)нейните особености във финансовите структури в условията на преход.

Очаквани резултати : Обективно оценяване ролята на звената за управление на персонала във финансовите структури. Умение да се апробира в определен момент и при конкретна ситуация опита на високоразвитите страни по отношение на УП във финансовите структури

Тема 7: Корпоративна социализация

Цели на темата: Изясняване същността на корпоративните роли и норми, на корпоративната политика и тактика. Подчертаване значимостта на комуникацията като фактор за успешна социализация. Интерпретиране същността на различните модели на корпоративна социализация.

Очаквани резултати : Изграждане на знания и умения за установяване на динамични връзки между процеса на социализацията на индивида, умението му да се приспособява и да преодолява конфликтните ситуации.

Тема 8: Външна среда и корпоративната СУП

Цели на темата: Акцентиране върху онези от компонентите на външната среда, които оказват значимо влияние върху СУП във финансовите структури и посредством нея рефлексират върху характеристиките на корпоративната култура:

- браншовият пазар на труда (обслужващ финансовите структури)
- взаимодействие между работодателите от сферата на финансите и институционалните структури на трудовия пазар
- взаимодействие с профилираните образователни учреждения и със специализираните консултантски фирми
- взаимодействие с центровете за психологическа поддръжка и с Профсъюзите

Очаквани резултати: На основание получените знания за особеностите при предлагането на трудови ресурси във финансовата сфера и за функционалните особености на браншовите пазарни информационни системи, да се изгради по-мотивирано и съвършено поведение на „актьорите” на трудовия пазар.

Технология на обучението и оценяване:

- **Аудиторна заетост**
Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработка на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.
- **Семинарните занятия** се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.
- **Извънаудиторната заетост** предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, организатори в сферата на човешките ресурси и изследване на конкретни, реални модели на корпоративно поведение

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Набирането на кредити се осъществява по следната процедура:

- 20 % от кредитите – за редовно посещение на учебни занятия
- 30 % от кредитите – за успешно решени текущи контролни задачи
- 50 % от кредитите – за показване на добро познаване на учебното съдържание на заключителния изпит

Системата включва **текущо и заключително оценяване** (чрез защита на курсова работа или полагане на семестриален писмен изпит). Заключителният семестриален писмен изпит, **включва два теоретични въпроса**.

Изпитът се провежда писмено. По усмотрение на преподавателя, при възникване на спорен казус по отношение качеството на писменото изложение, се провежда в същия ден и допълнително устно препитване.

Оценка **отличен (6,00)** се поставя при преобладаващо отлично оценяване за периода на текущия и на заключителния контрол. Това предполага правилен отговор на всички въпроси и точно използване на съответната терминология.

Оценка **Мн. добър (5,00)** се поставя при незначителни пропуски по изпитния материал и непълно познаване на терминологията.

Оценка **Добър (4,00)** се поставя при липсата на отговор на един от изпитните въпроси но изчерпателно излагане на останалата част от изпитния материал.

Оценка **Среден (3,00)** се поставя при незадоволителен отговор по основните и допълващи въпроси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Илия Димов.

Анотация:

През изминалия XX век планирането на бизнес дейността във фирмите се разви и утвърди като водеща основна функция на вътрешно-фирменото управление. Това е свързано с неопределеността и динамичните промени на външната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във вътрешната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във външната среда на фирмите стават все по-динамични и по-дълбоки. Това принуждава фирмите да преминат към развитие на стратегическо планиране като условие и предпоставка за своето оцеляване и дългосрочно развитие.

Целта на обучението по дисциплината е да запознае студентите със същността, ролята, функциите и съдържанието на стратегическото фирмено планиране, което е не просто част, а е определящ, основополагащ “център” на процеса на планирането на дейността на фирмата, на разработването на целия комплексен фирмен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Процесът на разработка на стратегия

Тема 1. Подходи и основни етапи при разработката на фирмена стратегия. Определяне на мисията на фирмата.

4 часа

Тема 2. Анализ и прогноза на външната среда на фирмата. Анализ и оценка на вътрешната среда на фирмата.

4 часа

Тема 3. Определяне целите на фирмата. Избор на алтернатива за постигане на целите. Приложение на стратегията.

5 часа

Тема 4. Методи за стратегически анализ.

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Методи на стратегически анализ. Методът на Бостънската консултантска група. Писмена разработка и обсъждане.

3 часа

Тема 2. Методите “Матрица пазарна привлекателност – конкурентна позиция”, “Матрица на жизнения цикъл”, “Сравнителен анализ на привлекателността, възможностите и риска и конкурентността на фирмата по страни”. Писмена разработка, обсъждане.

3 часа

Тема 3. Методите “Отраслов анализ”, “Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите” (SWAT анализ).

3 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на процеса на разработката на фирмена стратегия, на определяне на целите на фирмата, на изискванията и методите за извършване на стратегически анализи, на избора на алтернатива за постигане на целите.

Очаквани резултати: Усвоявайки методите за стратегически анализ, студентите да извършат анализи на външната и вътрешната среда например на конкретна фирма, за да се ориентират към подходящи цели и стратегии на развитието ѝ.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 7, 11, 12, 14

ВТОРИ МОДУЛ /ЧАСТ/: Фирмени стратегии

Лекции:

Тема 1. Видове стратегии. Стратегии растеж, съкращение, ликвидация

4 часа

Тема 2. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация.

4 часа

Тема 3. Стратегия продукт – пазар. Стратегии цени – разходи за комуникации

3 часа

Тема 4. Технологични стратегии

4 часа

Тема 5. Стратегии за навлизане на международния пазар – износ, смесени предприятия, собствено предприятие в друга страна, стратегически съюзи и др.

4 часа

Тема 6. Глобален и адаптиран по страни маркетинг

4 часа

Тема 7. Стратегии страна – сегмент – продукт

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация. Писмени разработки, обсъждане.

2 часа

Тема 2. Непряк износ. Пряк износ. Избор и организационно-управленски изисквания и задачи на фирмата. Казус.

2 часа

Тема 3. Смесени предприятия. Собствено предприятие в друга страна. Стратегически съюзи (съвместни предприятия, кръстосано дялово участие на фирмите, лицензии, международен франчайзинг, договори за изграждане на обекти “под ключ”, договори за управление и др.). Фактори, причини и мотиви за избор на някоя от тези стратегии. Писмени разработки, тестове, дискусия.

2 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на всички видове стратегии за развитието и дейността на различните фирми, на факторите и причините, обуславящи тяхното приложение.

Очаквани резултати: Студентите, отчитайки определените цели на примера на конкретна фирма, да могат да се ориентират правилно за определяне на подходящи стратегии за развитието на фирмата и постигането на целите.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 6, 7, 8, 10, 13

Технология на обучението и оценяване:

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

49. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ИКОНОМИКА
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. ИКОНОМИКА
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ :: 3 СЕМЕСТЪРА
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ : РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ
:КОД: 05.45_2.3.20

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Международни публични финанси	30	Международни публични финанси	30
Централно банкерство и банков надзор		Централно банкерство и банков надзор	
Банков мениджмънт		Банков мениджмънт	
Банков маркетинг		Банков маркетинг	
Избираема дисциплина – I		Избираема дисциплина – III	
Избираема дисциплина – II		Избираема дисциплина – IV	
		Държавен изпит или защита на дипломна работа	

Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
	Общо 30		Общо 30
Втора годинае			
Трети семестър	ECTS кредити		
Европейско стопанство	30		
Управление на риска			
Избираема дисциплина – V			
Избираема дисциплина – VI			
Избираема дисциплина - VII			
Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
	Общо 30		
Първа група			Общо 30
1. Международни финанси	4,5		
2. Фондови борси			
Втора група			
6. Фискална децентрализация	ECTS кредити		
7. Икономика на публичния сектор			
8. Общински финанси			
	3,00		

Трета група 3. Финансова икономострия 4. финансиране и управление на проекти	ECTS кредити 3,00		
Четвърта група: 8. Икономика на публичния сектор 9. Количествени методи в публичния сектор 10. Теория на бюджетните решения Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	ECTS кредити 3,00		
Пета група: 4. Предприемачество 2. Управление на регионалното развитие	ECTS кредити 3,00		
Шеста група: 1. Теоретични основи на данъчното облагане 5. Европейска икономическа интеграция 6. Данъчна политика в ЕС	ECTS кредити 3,00		
Седма група: 3. Корпоративна култура 4. Стратегическо планиране	ECTS кредити 3,00		
ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ: 13. Международен маркетинг 14. Мениджмънт на иновациите 15. Психология на управлението 16. Управленски решения Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	ECTS кредити 6,00		

Забележка: Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплини е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

ДИПЛОМИРАНЕ:

Обучението завършва със защита на дипломна работа. При положителен резултат от защитата на дипломната работа се присъждат 15 кредита.

БЕЛЕЖКИ КЪМ УЧЕБНИЯ ПЛАН:

Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" е с продължителност по учебен план 2 семестъра.

Студентите изучават седем задължителни и пет избираеми дисциплини с общ хорариум 900 академични часа.

Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплини е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

Учебният план е съобразен с изискванията на Европейската система за трансфер на кредити.

Всеки кредит отразява 30 часа аудиторна и извънаудиторна заетост

Учебният план е приет на заседание на Катедрения съвет на катедра "Финанси и отчетност" Протокол № 3 / 24.06.2008 г.

Учебният план е приет на заседание на Факултетния съвет на Стопански факултет, проведено на 01.07.2008 г., Протокол №12
Приети изменения в учебния план на заседание на Факултетния съвет на Стопански факултет, проведено на 06.11.2009 г., Протокол № 4

Учебният план е утвърден на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 09.07.2008 г. , Протокол № 8
Приети изменения в учебния план на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 11.11.2009 г., Протокол № 18

Ръководител на катедра :Доц. Ганчо Ганчев

Декан: Проф.д-р Чавдар Николов

МЕЖДУНАРОДНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината "Международни публични финанси" има за задача да представи на студентите основни знания в областта на международния аспект на държавните, на публичните финанси. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като е представен в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал. Учебното съдържание обхваща междудържавно сравнителните, международните и световно институционалните характеристики на публичните финанси. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението в магистърски програми на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на публичните финанси. Тя се базира върху знанията, получени от редица фундаментални и специализирани дисциплини, включени в учебния план за образователно-квалификационната степен "Бакалавър", като "Финанси", "Европейско икономическо сътрудничество", "Европейско стопанство".

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фискални модели

2 часа

Фискален модел. Преразпределителна роля на държавния бюджет. Континентален фискален модел. Англосаксонски фискален модел. Засилено социален, социален, социал-либерален, либерален и ултра либерален фискален модел.

Тема 2. Данъчни системи**2 часа**

Данъчна система и политика на съвременната държава. Преки и косвени данъци. Подоходна, хибридна и потребителска данъчна система.

Тема 3. Осигурителни фискални структури**2 часа**

Осигурителни фискални структури. Осигурителни вноски. Здравни и пенсионни каси.

Тема 4. Бретън Уудска система и нейната еволюция**2 часа**

Бретън Уудска конференция. Златно покритие и свободна конвертируемост на валутите. Световни финансови институции..

Тема 5. Световни финансови институции**2 часа**

Международен валутен фонд. Световна банка. Европейска централна банка. Европейска инвестиционна банка. Европейска банка за възстановяване и развитие.

Тема 6. Валутен курс**2 часа**

Същност и роля на валутния курс в икономиката. Фиксиран, свързан и свободно плаващ валутен курс. Права и обратна котировка. Паритетни курсове.

Тема 7. Златно валутни резерви**2 часа**

Структура на златно валутните резерви. “Златен депозит”. Оптимален размер на международните валутни резерви.

Тема 8. Сравнително ценово равнище**2 часа**

Сравнително ценово равнище – същност и роля. Брутен вътрешен продукт по текущи и паритетни курсове. Нарастване на ценовото равнище при присъединяване към Европейския съюз.

Тема 9. Платежен баланс**2 часа**

Платежен баланс – същност и роля в икономиката. Текуща и финансова сметка на платежния баланс. Резерви и друго финансиране на платежния баланс.

Тема 10. Външен дълг**2 часа**

Външен дълг – същност и роля в икономиката. Външен дълг по дебитори. Външен дълг по кредитори. Сročност на външния дълг. Брутен и нетен външен дълг.

Тема 11. Еврозона**2 часа**

Еврозона – същност. Маастрихтски (конвергентни) критерии. “Синьо писмо”.

Тема 12. Бюджет на Европейския съюз**2 часа**

Бюджет на Европейския съюз – същност и структура. Наднационалност. Приходна част на бюджета на ЕС. Разходна част на бюджета на ЕС. Нето-платци и нето-получатели.

Тема 13. Обща селскостопанска политика на Европейския съюз**2 часа**

Обща селскостопанска политика на Европейския съюз – същност и цели. Европейски селскостопански фонд. Интервенционни агенции. Ориентировъчна, прагова и интервенционна цена. “Шлюзова система”.

Тема 14. Структурна и регионална политика на Европейския съюз**2 часа**

Структурна и регионална политика на Европейския съюз – същност, цели и инструменти. Разлики в развитието на регионите. Фондове на Европейския съюз. Антиципиращи системи за квалификационните потребности. Иновационни мероприятия. Предприсъединителни фондове.

Тема 15. Външни фискални шокове**2 часа**

Външни фискални шокове – същност и последици. Смушения в приходната и разходната част на държавния бюджет. Симетрични и асиметрични шокове.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Сравнителен анализ на фискалните модели и данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*

3 часа

2. Бретън Уудска система. Основни финансови институции – възникване, функции и роля в международните финансови отношения

3 часа

3. Определяне на разликите между валути с фиксирани, свързани и свободно плаващи курсове

3 часа

4. Изследване и анализ на проблемите с българската външна задлъжнялост: историческа ретроспекция и текущо състояние на външния дълг. Анализ на състоянието на платежния баланс.

3 часа

5. Дискусия на тема: *Разумно ли е България да възприеме еврото при евентуалното си присъединяване към Европейския съюз през 2007г? Изпълнила ли е страната ни т.нар. конвергентни критерии?* 3 часа

6. Анализ на бюджета на Европейския съюз. Определяне на страните нето-платци и страните нето-получатели. Дискусия на тема: *Бюджета като инструмент на преразпределителната политика* 3 часа

7. Дискусия на тема: *Кои са целите на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и защо те си противоречат? Защо Общата селскостопанска политика на Европейския съюз е предмет на критики?* 3 часа

8. Дискусия на тема: *Участие на България в усвояването на средствата по предприсъединителните фондове на Европейския съюз* 3 часа

9. Прогнозиране и анализ на външните фискални шокове за нашата страна при присъединяването ѝ към Европейския съюз 3 часа

10. Дискусия на тема: *Има ли разумна алтернатива присъединяването на България към Европейския съюз?* 3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни публични финанси”

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината “Международни публични финанси”

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на семестъра. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

- ☒ Качество и пълнота на разработваните реферати;
- ☒ Умение за презентиране и защита на рефератите;
- ☒ Знания, умения и компетентност
- ☒ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на международните публични финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки	25 т

	знания и умения.	тест максималния брой точки е 2,5т.	
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават съответния брой кредити, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Централно банкерство и банков надзор” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху

управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор;

парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на сконтовия пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

153.	Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;	3 часа
154.	Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет;	
	3 часа	
155.	История на БНБ и българската валута;	3
	часа	

156.	Особености на паричния съвет в България;	3 часа
157.	Правителствени резерви в Управление „Емисионно“;	
	3 часа	
158.	Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
159.	Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ;	3
	часа	
160.	Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
161.	Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
162.	Надзорни функции на БНБ;	3
	часа	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
89.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
90.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
91.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
92.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3

При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентира се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

5 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

5 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

5 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

5 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

5 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

50. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната

подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на

маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ - ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ **- 25 часа**

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направлението на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

51. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „Х”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Технология на обучението и оценяване:

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси“ е водеща дисциплина. Курсът „Международни финанси“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедиация; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние;

диверсификация и риск; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;

-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари

-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

-3 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;

-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;

-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от

капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.

-3 часа

Тема 10. Парично-кредитната и **фискалната политика и отражението им** **върху**
финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положение и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари;; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котиран на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към **българския**
финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и

моделите на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

-3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни финанси”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
93.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
94.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
95.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
96.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	3 Среден
При сумарен брой точки от 61÷74	4 Добър
При сумарен брой точки от 75÷90	5 Много добър
При сумарен брой точки от 91÷100	6 Отличен

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФОНДОВИ БОРСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Обучението по дисциплината “Фондови борси” включва изучаване в теоретически и практически план на основните фундаментални понятия на фондовата борса в глобален, регионален, национален и чисто местен мащаб.

Основен акцент на обучение по дисциплината са историята, съвременното състояние, проблемите и перспективите на фондовата борса в глобален и национален мащаб. Задълбочено се анализират съвременните количествени и качествени фактори, определящи структурата, динамиката, обема и насоките на развитие на фондовата борса в глобални, регионални, национални и чисто местни измерения / ако такива въобще има/ за една истинска фондова борса в реална пазарна икономика. Внимателно и задълбочено се анализират проблемите на българската фондова борса – исторически, настоящи и бъдещи. Анализът се извършва през призмата на новите важни реалности, а именно реалното членство на България в НАТО и постепенно присъединяване към структурите на Европейския съюз и световните структури като цяло.

Студентите /слушателите/ да придобият теретични знания по науката “ фондова борса” и тяхното практическо прилагане в условията на реална пазарна икономика и нейното динамично съвременно развитие. Главната цел е съчетаване на теорията и практиката и в резултат на това ефективна реализация в процеса на работа /независимо от нивото на участие/ на фондовата борса и нейните различни структури – в глобален и национален мащаб. Пазарът на труда в областта на фондовата борса е и ще бъде все по-взискателен от гледна точка на конкурентоспособност, тъй като международните финансови, респ. фондови пазари в съвременните условия заемат ключово място в световната икономика. Има и още една фундаментална цел – тази за личната мотивация, която се определя не само от финансови измерения на получаваните доходи.

Внимателно ще се анализират целите на дисциплината от гледна точка на възникване, развитие и перспективи на българската фондова борса.

Това е целеви анализ в логиката и контекста на цялостното изследване в учебника.

Необходими са знания по информатика, математика, микро- и макроикономика, минимум два чужди западни езика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фондовата борса – същност на понятието, основни параметри и функции, място и роля в икономиката.

6 часа

Тема 2. Фондовият пазар – същност и кратка характеристика

Тема 3. Основни “играчи” на фондовия пазар - параметри и влияние	6 часа
Тема 4. Маркетингови изследвания на фондовия пазар – специфични особености	8 часа
Тема 5. Ефективност на фондовата борса критерии и показатели за участие	5 часа
Тема 6. Органи и институции за провеждане на държавната политика в сферата на организацията и управлението на фондовата борса	5 часа
Тема 7. Българската фондова борса – съвременно състояние, проблеми и перспективи	5 часа
Тема 8. България в новите реалности НАТО и Европейски съюз – отражение върху развитието на фондовата борса	5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията за цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

52. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВА ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Финансова иконометрия” е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Финансова иконометрия”, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия” е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите представляващи интерес; разделяне; маргинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодोगрами.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

променливи

- 2 часа

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ:
3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ:
2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика:
2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика:
2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище:
2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи:
2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели:
2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния

материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражнението материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
97.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
98.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направление на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
99.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
100.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИНАНСИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината "Управление на проекти" е разработен в съответствие с общите цели на специалност "Стопанско управление. Първият модул разглежда проблемите на разработването на инвестиционните бизнес проекти на предприятията. Вторият модул разширява знанията, като насочва вниманието към организацията и управлението на проекти за кандидатстване по предприемаческите и други донорски програми.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

2 часа

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

2 часа

Тема 3. Раздел "Текущо финансово състояние" на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

2 часа

Тема 4. Раздел "Технико – икономически проект". Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

2 часа

Тема 5. Раздел "модели за прогнозиране". Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

3 часа

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

2 часа

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

2 часа

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

2 часа

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

2 часа

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

2 часа

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

2 часа

Тема 12. Финансиране на проекта.

2 часа

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

2 часа

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

2 часа

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

1 час

Б/ УПРАЖНЕНИЯ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

1 час

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

1 час

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

1 час

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

1 час

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

1 час

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

1 час

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

1 час

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

1 час

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

1 час

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

1 час

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

1 час

Тема 12. Финансиране на проекта.

1 час

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

1 час

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

1 час

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология на обучението и оценяване:

1)ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на организационната промяна и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на развитието на фирма от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за организационна промяна, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.

. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността на студентите. В курса на обучение по дисциплината се включва текущ контрол. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове и контролни проверки върху преподавания материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;
- ✓ Използване на творчески подход при разработването на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е предназначен за студенти от Стопанския факултет при ЮЗУ “Н. Рилски”. – Благоевград. Целта на този курс е студентите да се запознаят с възможностите да се прилагат математически модели при проектирането, изследването и прогнозирането на икономически процеси и явления и тяхното реално оперативно стратегическо управление. Студентите трябва да получат представа, обща култура и практически знания и умения да дефинират точно и да познават с език на математиката стопански и управленски проблеми и да познават и прилагат оптимизационни алгоритми за тяхното решаване.

В предложената учебна програма основно се акцентира върху даването на знания с приложен характер. Разгледани са основните принципи при изследване на операциите, типичните класове оптимизационни задачи, основните принципи при вземане на решения – в условия на детерминираност и

условия на риск. Дадени са методи за оптимизация при задачи с големи размерности и декомпозиции на такива задачи. Лекционния курс включва елементи от линейното, нелинейното, динамичното и дискретното оптимизиране. Разглежданият материал се илюстрира с примери от областта на икономиката – мрежово планиране, разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти, организация и управление на макросистеми, разполагане на граждански, стопански и военни обекти, избор на оптимални стратегии и маршрути.

В лекционния курс е потърсен разумен баланс между теоретичния и приложен аспект на даваните знания с предпочитане на приложността.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Математическо моделиране. Класификация на моделите и принципи за тяхното построяване. Основни етапи при изследване операциите. Типични класове оптимизационни задачи. Принципи за вземане на решения при изследване на операциите – в условия на детерминираност и в условия на риск. Вземане на решения при векторен критерий за оптималност. Метод на ограниченията при търсене на компромисни решения.

3 часа

Тема 2. Линейно оптимизиране. Симплекс – метод. Алгоритъм на Симплекс – метода. Дуалност в линейното оптимизиране. Теорема за двойственост – икономическа интерпретация. Пост оптимален анализ. Многоцелеви задачи.

3 часа

Тема 3. Транспортна задача. Видове транспортни задачи – отворена, затворена, многостепенна. Методи и алгоритъм за решаване. Задача на назначенията.

3 часа

Тема 4. Потокови алгоритми. Потоци с максимална величина. Потоци с минимална цена. Теорема на Форд – Фалкерсон . Модификация на Едмондс и Карп. Алгоритъм за поток с минимална цена. Алгоритъм на дефекти. Циркулации.

3 часа

Тема 5. Нелинейно оптимизиране. Множителите на Лагранж. Икономическа интерпретация. Теорема на Кун – Такър. Градиентни методи.

3 часа

Тема 6. Динамично оптимизиране. Принцип на Белман. Задачи за управление на запасите. Динамични потоци в мрежи.

3 часа

Тема 7. Оптимални решения в икономиката и управлението, свързани с намирането оптимални покриващи дървовидни структури.

3 часа

Тема 8. Избор на стратегии, свързани с намирането на оптимални маршрути. Намиране на най-кратки пътища – алгоритъм на Дийкстра, Форд, Флойд и Данциг. Пътища с най-голяма пропускателна способност и най-надеждни пътища..

3 часа

Тема 9. Оптимална организация на общественото обслужване в инфраструктурни единици. Задачи от тип CPP и TSP в производни графи. Метод на границите и разклоненията. Алгоритми.

3 часа

Тема 10. Разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти. Минимални бази, гарантиращи пълна силна свързаност – задачи за надеждност, сигурност и организация на системата, задачи за оптимални покрития. Стратегии за разполагане на обекти в дискретни структури.

3 часа

Тема 11. Мрежово планиране и управление. Метод на критичния път. Проекти с минимална цена. Обобщени мрежови графици.

3 часа

Тема 12. Оптимални решения и стратегии при задачи в биполарни структури. Максимални по мощност и максимални по тежест сдвоявания. Минимални по тежест покрития. Алгоритми.

3 часа

Тема 13. Сложност на алгоритми и задачи. Анализ на изчислителната сложност на някои оптимизационни алгоритми в дискретни структури.

3 часа

Тема 14. Елементи от теория на игрите. Приложения в икономиката и управлението.

3 часа

Тема 15. размити множества и релации. Оптимизационни задачи при размити условия и предпочитания в множеството от алтернативи. Декомпозиции при задачи с големи размерности.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите са ежеседмични по 3 часа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с литературата, контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка на зададените теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови задания, които се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплина.

Разработване на курсово задание

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват 3 курсови задания. Целта е студентите да придобият практическо умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос, за практическо прилагане на математическите модели при вземането на конкретни управленски решения.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

53. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената. Курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

15 часа

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

5 часа

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът "Маршал" и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

5 часа

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОБС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

5 часа

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5
допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ – СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

15 часа

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

5 часа

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

5 часа

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

5 часа

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

15 часа

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

3 часа

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустриална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

3 часа

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

3 часа

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

3 часа

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

3 часа

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономика-та и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 3, 4

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Литература и документи, свързани с европейската интеграция.

2 часа

2. Документи и материали, свързани с формирането на ЕИО.

2 часа

3. Коментар и дискусия по Римския договор и други документи за началните етапи на европейската интеграция.

2 часа

4. Контролен текущ тест.

2 часа

5. Основни документи и литература по проблемите на развитието на ЕИО.

2 часа

6. Документи и материали, свързани с основните органи и институции на ЕС.

1 час

7. Договорът за ЕС – основен документ на Общността.

1 час

8. Международните търговски и икономически договори на ЕС.

1 час

9. Контролен текущ тест.

1 час

10. Основни документи и материали по приобщаването на България към ЕС.

1 час

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Методи на провеждане и ресурсно осигуряване на семинарните занятия:

В семинарните занятия преди всичко се анализират и дискутират основни документи, договори и др. на ЕИО и ЕС. Използват се аудиовизуални средства – филми, снимки, диаграми за по-добра илюстрация на изучаваната материя.

3/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусии;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовете и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите-магистри от знания за риска и неопределеността в информационното общество и поведението, което в тази връзка се изисква от тях в организациите, където ще работят. В процеса на обучение ще бъде получен достатъчна информация за подхода, моделите, практиките и формите как правилно да се формулират проблемите, ефективно да се води диалог и да се действа съвместно за тяхното решаване в условията на динамични промени и несигурност. Курсът е съобразен с предвидения хорариум като позволява да се усвоят принципите, техниките, възможните евристики и форми за вземането и реализирането на ефективни делови решения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ВЗЕМАНЕТО НА ДЕЛОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ. - 11 часа

Тема 1. Рискът при деловите решения.

4 часа

Същност на понятието делово решение. Рискът възлово понятие в методологията на деловите решения. Разпространени правила за ограничаване на субективната страна на риска при вземане на решения. Деловите решения и функциите на управление.

Тема 2. Магистрални направления в теорията на деловите решения.

3 часа

Дискриптивни теории на решенията. Нормативни теории на решенията. Сближаване на магистралните направления чрез теорията на ефективността.

Тема 3. Обща характеристика на “инструментите” за ефективност на деловите решения в условията на риск и неопределеност.

4 часа

Основни фактори, влияещи на ефективността. Параметри за ефективност. Критерии за ефективност.

ВТОРИ МОДУЛ – ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА НА ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ - 17 часа

Тема 4. Деловите решения и системата на управление на организацията в условията на риск и неопределеност

4 часа

Цели и управляващи въздействия в системата на управление. Типология на деловите решения. Равнища на организация на вземането на делови решения. Кой как участва във вземането на решение и информационното им осигуряване?

Тема 5. Личностни и ситуационни фактори при деловите решения

4 часа

Личностни фактори. Ситуационни фактори и ситуационен механизъм. Неопределеността и ситуационният механизъм. Видове задачи в зависимост от ситуациите.

Тема 6. Техники на фаза подготовка на деловите решения

4 часа

Техники при определяне на стратегическите цели. Техники при идентифициране на текущи проблеми. Техники за описание и вероятностна оценка на риска. Изисквания и техники при отстраняване и откриване на нови варианти за решение.

Тема 7. Техники при избора, реализацията и контрола за решенията.

5 часа

Техника при оценката и избора на решения. Техники за реализация на деловите решения. Пролонгирани решения. Контрол по резултатите и дейността по решенията.

ТРЕТИ МОДУЛ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В “ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗНАНИЕТО”

- 17 часа

Тема 8. Изходни концепции за “промяна, за да успеем в бъдеще”.

6 часа

Моделът за “ограничената рационалност” и съвременните “организации на знанието”. Моделът на “боклукчийското кошче”. Деловите решения като групово-динамичен процес. Организацията като “игрови ансамбъл” и намаляването на неопределеността. Стратегията за ключовите компетенции и клъстерите.

Тема 9. “Икономическият бихевиоризъм” и феномените при вземането на колективни решения.

6 часа

Систематизация на често срещани отклонения от рационалния избор. Субективни оценки на вероятностите на случайни събития. Дисонанси след избора на решения. Феномени при вземането на колективни решения.

Тема 10. Възможности на игрите като делова процедура в сферата на решенията

5 часа

Ситуационно-ролева игра “съвещание”. Учебно-ролеви игри. Сюжетни игри при хетерогенни проблемни ситуации.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

54. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвременността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портьер. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

55. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната завърка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

13. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.
14. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.
15. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Тема	Лекции	Упр-ия
1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1

10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
	ОБЩО ЛЕКЦИИ	45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитаваат.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие.
3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ *Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.*
- ✓ *Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.*
- ✓ *Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.*

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при

спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ –
изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Теоретични основи на данъчното облагане” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

-5 часа

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

-5 часа

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; количествена теория на парите и данъчно облагане; класическа теория; трудова теория; възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

-5 часа

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; принцип на неутралността;

-5 часа

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците;

-5 часа

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

-4 часа

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

-4 часа

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа;

-4 часа

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо;

-4 часа

Тема 10. Междувремеви и международни аспекти на данъчното облагане

Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДАНЫЧНОТО ОБЛАГАНЕ

163. Данъци и сенъораж;	1 час
164. Съотношение преки-косвени данъци в България;	1 час
165. Организация на събирането на данъци в България;	1 час
166. Степен на прогресивност на данъците в България;	1 час
167. История на данъците в България;	1 час
168. Дискусия за въвеждането на плосък данък в България;	1 час
169. Дискусия за намаляването на данъчното облагане в България;	1 час
170. Сенъораж и данъчно облагане в условията на паричен съвет;	1 час
171. Възможност за стимулиране на икономиката на България чрез намаляване на данъците;	1 час
172. Намаляване на данъците и повишаване на събираемостта;	1 час
173. Данъчно облагане и социална справедливост;	1 час
174. Ролята на ДДС за икономическото развитие на България;	1 час
175. Проблеми на данъчното облагане в контекста на присъединяване към ЕС;	1 час
176. Фискална политика и взаимоотношения между поколенията- облагане или изплащане на държавния дълг;	1 час
177. Влизането на България в ЕС- създаване или отклоняване на търговия;	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражнението материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
101.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
102.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние	

		на научната дискусия в областта на данъчното облагане; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сенъораж;	15 точки
103.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражненията има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
104.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция“ е важна избираема дисциплина за бакалаврите специалност „международни отношения“. Курсът „Европейска икономическа интеграция“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на европейската икономическа интеграция, както и с най-важните институционални измерения на Европейския съюз, историята и правните основи на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на финансовите и нефинансовите институции, правителствата, централните банки и институциите на ЕС. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по международни икономически отношения за другите икономически специалности.

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, правото, теорията на политическата интеграция и др., давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на интеграцията на България в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предистория на европейската икономическа интеграция

Ранни идеи за обединяването Европа; Първата световна война и идеите за помиряване и формиране на едно икономическо и политическо пространство; Втората световна война и идеите за европейско единство; Икономическо и политическо разделение на Европа след Втората световна война;

-5 часа

Тема 2. Начало на западноевропейската икономическа и политическа интеграция

Планът Маршал и Европейският платежен съюз; Икономическото възстановяване на Европа; Европейска общност на въглищата и стоманата, Евратом; Създаването на Общия пазар, Подписване на Римския договор; Интеграция в реалния и монетарния сектор; Зона за свободна търговия и митнически съюз; Ефектът на създаване и отклоняване на търговия; Реално и номинално митническо облагане; Реална и монетарна интеграция.

-5 часа

Тема 3. По-нататъшно развитие на европейската интеграция

Формиране на единния пазар на ЕС; развитие на външноикономическата политика; Интеграцията в областта на валутно-финансовите отношения- планът Делор и Договорът от Маастрихт; Политика на разширяване на ЕС; Бюджетна и фискална политика; ЕС като глобална икономическа сила, Лисабонска стратегия.

-5 часа

Тема 4. Единна селскостопанска политика

История и принципи на единната селскостопанска политика; Единната селскостопанска политика и взаимоотношенията на ЕС със САЩ и развиващите се страни; Единната селскостопанска

политика и принципите на ГАТТ/СТО; Съвременни измерения на ЕСП; България и единната селскостопанска политика.

-5 часа

Тема 5. Структурна и регионална политика на ЕС

Структурната и регионалната политика в Римския договор; Еволюция, цели и задачи на регионалната политика; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство; Финансов инструмент за ориентиране на риболова; Кохезионен фонд; Предприсъединителни фондове и други финансови инструменти на Общността; Проблеми на България при усвояването на предприсъединителните и структурните фондове.

-5 часа

Тема 6. Политика на ЕС в областта на конкуренцията и свободното движение на стоки, услуги, капитали и работна сила

Принципи на антимонополната политика на ЕС; Забрана на картелните споразумения; Забрана на злоупотребата с доминиращо пазарно положение; Концентрация в трети страни с измерения в общността; Контрол върху сливанията и поглъщанията; Контрол върху държавните помощи; Практиката на ЕС в областта на антимонополната политика.

-4 часа

Тема 7. Политика на ЕС в областта на околната среда

Опазването на околната среда и икономическото развитие; История и формиране на политиката на ЕС в областта на околната среда; Програми и принципи на политиката на ЕС; Конкуренция и опазване на околната среда; Глобални проблеми на опазването на околната среда; Финансови инструменти на екологичната политика на ЕС; Директиви и регламенти на ЕС в областта на околната среда; ЕС и протокола от Киото; ЕС и договореностите от Копенхаген.

-4 часа

Тема 8. Политика на ЕС по отношение на развиващите се страни

Политиката към развиващите се страни и разпадането на колониалните империи. Принципи и цели на икономическата политика на ЕС към развиващите се страни; Споразумения от Яунде, Аруша и Ломейски споразумения, споразумение от Котону. Финансови инструменти за оказване на помощ на развиващите се страни; Роля на механизмите „стабекс” и „сисмин”. Проблеми на взаимоотношенията с развиващите се страни в контекста на екологичните проблеми.

-4 часа

Тема 9. Бюджет и координиране на фискалните политики

Единният бюджет на ЕС през призмата на теорията на фискалния федерализъм; Собствени и национални източници за финансиране на единния бюджет на ЕС; Финансов контрол при формирането и изразходването на единния бюджет; Координиране на фискалните политики; Координиране на дънъчните политики; Координиране на икономическите политики в периода на глобалната финансова криза.

-4 часа

Тема 10. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; Интеграция на европейските фондови борси; валутна стабилност и валутна змия „змия”; планът „Вернер”; Създаването на единния европейски пазар; Планът „Делор”; етапи на създаването на еврозоната; ЕЦБ и системата на европейските централни банки, функции на ЕЦБ.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

178. Римски договор- история, принципи, значение;
2 часа
179. Зони за свободна търговия и митнически съюзи;
2 часа
180. Единен пазар на ЕС, свободно движение на стоки, услуги, капитали и работна сила;
2 часа

181. Европейско право, видове административни актове на ЕС;
2 часа
182. Бюджет на ЕС, структурни фондове;
2 часа
183. Развитие на икономическите връзки на ЕС с развиващите се страни;
1 час
184. Проблеми на разширяването на ЕС;
1 час
185. Теория на оптималните валутни зони;
1 час
186. Европейска централна банка, система на европейските централни банки;
1 час

Маастрихтски конвергентни критерии;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- 📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- 📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- 📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- 📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
105.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
106.	Разработване на реферати	1. История на икономическата и политическа интеграция на ЕС; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на оптималните валутни зони и колективните валути; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху перспективите за присъединяване на България към еврозоната;	15 точки
107.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
108.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА НА ЕС

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Курсът „Данъчна политика на ЕС” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси. Дисциплината съдържа информация за данъчните системи на отделните страни, както и информация за източниците за формиране на колективния бюджет на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Данъчна политика на ЕС” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:
А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане в страните от ЕС; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане в ЕС

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; Количествена теория на парите и данъчно облагане; Класическа теория; Трудова теория; Възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; Принцип на неутралността; Оптималното облагане и проблемите на координирането на данъчните политики в ЕС.

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците; Данъчното облагане и икономическия цикъл; Тенденции в данъчното облагане в ЕС в условията на глобалната икономическа криза.

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Щиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа и дискусиите между „старите” и „новите” членове на ЕС по повод плоското данъчно облагане;

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг-

еквивалент на Рикардо; Фискалната теория на ценовото равнище и Маастрихтските конвергентни критерии.

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Теория на фискалния федерализъм като основа на колективното данъчно облагане в ЕС; Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане в ЕС и данъчна децентрализация;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Данъчна политика на ЕС”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

- 📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- 📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
109.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.		10 точки
110.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане в ЕС; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
111.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
112.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Анотация:

Въпросите за корпоративното (организационното) поведение са сравнително нови, както за нашата наука и практика, така и за системата на образованието. С особена острота стои този проблем, когато се конкретизира за системата на финансовите структури (банки, финансово-счетоводни къщи и консултантски фирми). Подготовката на студентите от специалностите "Финанси", освен че би трябвало да гарантира главно достатъчно представителен обем от основни знания (свързани с бъдещата им реализация) трябва да отчита и факта, че изграждането на знания и умения за адаптация в новата професионална среда (особено що се отнася до сложната система на финансовите структури) е от изключителна значимост. А при съвременната твърде динамична среда за реализация на младите специалисти-финансисти, проблемът за обективното възприемане и анализиране на човешкото поведение в процеса на труда е от особена значимост за тяхното професионално утвърждаване и развитие.

Курсът е своеобразно продължение на теоретичните постановки, маркирани най-общо в съответните раздели на учебните дисциплини "Управление на човешките ресурси" и "Икономика на труда". Това, обаче не означава дублиране, а главно надграждане на знания, свързани с използването на човешкия потенциал във организациите в сферата на финансите.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ВЪВЕЖДАЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Тема 1: Корпоративното поведение като научно-практическа конкретизация на човешкото поведение в организационна среда

Цели на темата: Теоретическо изясняване на факторите, определящи корпоративното поведение. Очертаване профила на корпоративната (организационната) култура. Интерпретиране на процеса на възприемане като определяща предпоставка за корпоративното поведение.

Очаквани резултати: Усвояване на информацията и превръщането ѝ в знания за специфичната природа на корпоративното поведение като неотменим елемент, съпътстващ развитието на организациите.

Тема 2: Корпоративното поведение и науката за управление

Цели на темата: Разкриване същността на културната стимулация и на управленските стилове. Анализиране принципните различия между трите актуални за нашата действителност представител на концептуалния модел на управление:

- моделите на европейската мозайка
- акумулиращите модели на модерния свят
- българската специфика или синтезът на пречупването.

Очаквани резултати: Изграждане на знания, които спомагат за ориентиране в управленските стилове във всяка конкретна среда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ: СИНТЕЗЪТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СТРУКТУРИ – КОРПОРАТИВНО ПОВЕДЕНИЕ”

Тема 3: Корпоративната форма на организация във финансовите структури

Цели на темата: Очертаване макрорамката на класификацията на организациите. Интерпретиране особеностите на финансовите структури. Анализирание на корпорацията като отворена система.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се формулират възможно най-точно особеностите на финансовите структури. Постигането на това да е резултат от изградено умение за преход от общото към частното.

Тема 4: Управленски профил на финансовите структури

Цели на темата: Определяне същността и класификацията на корпоративните цели и синтезът им с корпоративната политика..

Разглеждането на властта в организацията не като самоцел, а в контекста на успешно реализираната корпоративна политика.

Очаквани резултати: Усвояване на знанията за общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури. Умение за точно интерпретиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП). Разграничаване особеностите на СУП във финансовите структури в условията на преход от класическите теоретични модели.

Тема 5: Човекът - източник на корпоративно поведение във финансовите структури

Цели на темата: Разясняване значимостта на връзката между човешкия фактор и социалната активност. Акцентиране върху феномена „личност” и нейните индивидуални различия. Анализирание на тези понятия в следните аспекти:

- Човешкият фактор и социалната активност
- Външни и вътрешни детерминанти.
- Първи комплекс: компетентност и въображение.
- Втори комплекс: организираност и темпоритъм.
- Трети комплекс: решителност и концентрация.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се осмисли изключителната за корпоративното управление значимост на групите, на колективната квалификация и екипната дейност, без да се игнорира или фаворизира ролята на индивида.

Тема 6: Общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури

Цели на темата: Анализирание на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП)нейните особености във финансовите структури в условията на преход.

Очаквани резултати : Обективно оценяване ролята на звената за управление на персонала във финансовите структури. Умение да се апробира в определен момент и при конкретна ситуация опита на високоразвитите страни по отношение на УП във финансовите структури

Тема 7: Корпоративна социализация

Цели на темата: Изясняване същността на корпоративните роли и норми, на корпоративната политика и тактика. Подчертаване значимостта на комуникацията като фактор за успешна социализация. Интерпретиране същността на различните модели на корпоративна социализация.

Очаквани резултати : Изграждане на знания и умения за установяване на динамични връзки между процеса на социализацията на индивида, умението му да се приспособява и да преодолява конфликтните ситуации.

Тема 8: Външна среда и корпоративната СУП

Цели на темата: Акцентиране върху онези от компонентите на външната среда, които оказват значимо влияние върху СУП във финансовите структури и посредством нея рефлектират върху характеристиките на корпоративната култура:

- браншовият пазар на труда (обслужващ финансовите структури)
- взаимодействие между работодателите от сферата на финансите и институционалните структури на трудовия пазар
- взаимодействие с профилираните образователни учреждения и със специализираните консултантски фирми
- взаимодействие с центровете за психологическа поддръжка и с Профсъюзите

Очаквани резултати: На основание получените знания за особеностите при предлагането на трудови ресурси във финансовата сфера и за функционалните особености на браншовите пазарни информационни системи, да се изгради по-мотивирано и съвършено поведение на „актьорите“ на трудовия пазар.

Технология на обучението и оценяване:

- **Аудиторна заетост**
Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработка на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.
- **Семинарните занятия** се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.
- **Извънаудиторната заетост** предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, организатори в сферата на човешките ресурси и изследване на конкретни, реални модели на корпоративно поведение

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Набирането на кредити се осъществява по следната процедура:

- 20 % от кредитите – за редовно посещение на учебни занятия
- 30 % от кредитите – за успешно решени текущи контролни задачи
- 50 % от кредитите – за показване на добро познаване на учебното съдържание на заключителния изпит

Системата включва **текущо и заключително оценяване** (чрез защита на курсова работа или полагане на семестриален писмен изпит). Заключителният семестриален писмен изпит, **включва два теоретични въпроса.**

Изпитът се провежда писмено. По усмотрение на преподавателя, при възникване на спорен казус по отношение качеството на писменото изложение, се провежда в същия ден и допълнително устно препитване.

Оценка **отличен (6,00)** се поставя при преобладаващо отлично оценяване за периода на текущия и на заключителния контрол. Това предполага правилен отговор на всички въпроси и точно използване на съответната терминология.

Оценка **Мн. добър (5,00)** се поставя при незначителни пропуски по изпитния материал и непълно познаване на терминологията.

Оценка **Добър (4,00)** се поставя при липсата на отговор на един от изпитните въпроси но изчерпателно излагане на останалата част от изпитния материал.

Оценка **Среден (3,00)** се поставя при незадоволителен отговор по основните и допълващи въпроси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Илия Димов.

Анотация:

През изминалия XX век планирането на бизнес дейността във фирмите се разви и утвърди като водеща основна функция на вътрешно-фирменото управление. Това е свързано с неопределеността и динамичните промени на външната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във вътрешната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във външната среда на фирмите стават все по-динамични и по-дълбоки. Това принуждава фирмите да преминат към развитие на стратегическо планиране като условие и предпоставка за своето оцеляване и дългосрочно развитие.

Целта на обучението по дисциплината е да запознае студентите със същността, ролята, функциите и съдържанието на стратегическото фирмено планиране, което е не просто част, а е определящ, основополагащ “център” на процеса на планирането на дейността на фирмата, на разработването на целия комплексен фирмен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Процесът на разработка на стратегия

Тема 1. Подходи и основни етапи при разработката на фирмена стратегия. Определяне на мисията на фирмата.

4 часа

Тема 2. Анализ и прогноза на външната среда на фирмата. Анализ и оценка на вътрешната среда на фирмата.

4 часа

Тема 3. Определяне целите на фирмата. Избор на алтернатива за постигане на целите. Приложение на стратегията.

5 часа

Тема 4. Методи за стратегически анализ.

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Методи на стратегически анализ. Методът на Бостънската консултантска група. Писмена разработка и обсъждане.

3 часа

Тема 2. Методите “Матрица пазарна привлекателност – конкурентна позиция”, “Матрица на жизнения цикъл”, “Сравнителен анализ на привлекателността, възможностите и риска и конкурентността на фирмата по страни”. Писмена разработка, обсъждане.

3 часа

Тема 3. Методите “Отраслов анализ”, “Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите” (SWAT анализ).

3 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на процеса на разработката на фирмена стратегия, на определяне на целите на фирмата, на изискванията и методите за извършване на стратегически анализи, на избора на алтернатива за постигане на целите.

Очаквани резултати: Усвоявайки методите за стратегически анализ, студентите да извършат анализи на външната и вътрешната среда например на конкретна фирма, за да се ориентират към подходящи цели и стратегии на развитието ѝ.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 7, 11, 12, 14

ВТОРИ МОДУЛ /ЧАСТ/: Фирмени стратегии

Лекции:

Тема 1. Видове стратегии. Стратегии растеж, съкращение, ликвидация

4 часа

Тема 2. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация.

4 часа

Тема 3. Стратегия продукт – пазар. Стратегии цени – разходи за комуникации

3 часа

Тема 4. Технологични стратегии

4 часа

Тема 5. Стратегии за навлизане на международния пазар – износ, смесени предприятия, собствено предприятие в друга страна, стратегически съюзи и др.

4 часа

Тема 6. Глобален и адаптиран по страни маркетинг

4 часа

Тема 7. Стратегии страна – сегмент – продукт

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация. Писмени разработки, обсъждане.

2 часа

Тема 2. Непряк износ. Пряк износ. Избор и организационно-управленски изисквания и задачи на фирмата. Казус.

2 часа

Тема 3. Смесени предприятия. Собствено предприятие в друга страна. Стратегически съюзи (съвместни предприятия, кръстосано дялово участие на фирмите, лицензии, международен франчайзинг, договори за изграждане на обекти “под ключ”, договори за управление и др.). Фактори, причини и мотиви за избор на някоя от тези стратегии. Писмени разработки, тестове, дискусия.

2 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на всички видове стратегии за развитието и дейността на различните фирми, на факторите и причините, обуславящи тяхното приложение.

Очаквани резултати: Студентите, отчитайки определените цели на примера на конкретна фирма, да могат да се ориентират правилно за определяне на подходящи стратегии за развитието на фирмата и постигането на целите.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 6, 7, 8, 10, 13

Технология на обучението и оценяване:

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

56. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ИКОНОМИКА
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. ИКОНОМИКА
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ :: 4 СЕМЕСТЪРА
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ : ЗАДОЧНО
Код: 05.45_4.3.20

Първа година			
Първи семестър 1. Международни финанси 2. Банково счетоводство 3. Бюджетно Счетоводство 4. Избираема дисциплина – I 5. Избираема дисциплина - II	CTS кредити 30	Втори семестър 1. Фондови борси 2. Финансов мениджмънт 3. Финансово планиране 4. Европейско икономическо сътрудничество 5. Избираема дисциплина – III	ECTS кредити 30
Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Трети семестър 1. Международни публични финанси 2. Централно банкерство и банков надзор 3. Банков мениджмънт 4. Банков маркетинг 5. Избираема дисциплина – IV 6. Избираема дисциплина - V	ECTS кредити 30	Четвърти семестър 1. Европейско стопанство 2. Управление на риска 3. Избираема дисциплина – VI 4. . Избираема дисциплина – VII 5. Избираема дисциплина – VIII 6. Държавен изпит или защита на дипломна работа Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	ECTS кредити 30
Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)			

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ:			
Първа група			
1. Банково дело 2. Финансов анализ 3. Цени и ценова политика	ECTS кредити 6,00		
Втора група			
9. Общински финанси 10. Фискална децентрализация 11. Мениджмънтна публичния сектор	ECTS кредити 6,00		
Трета група : 1. Финансов контрол 2. Данъчен контрол 3. Валутен и Митнически контрол	ECTS кредити 4,5		
Четвърта група: 1. Финансова иконометрия 2. Финансиране и управление на проекти	ECTS кредити 4,5		
Пета група 1. Икономика на публичния сектор 2. Количествени методи в публичния сектор 3. Теория на бюджетните решения	ECTS кредити 4,5		
Шеста група 1. Предприемачество 2. Управление на регионалното развитие	ECTS кредити 4,5		
Седма група: 1. Теоретични основи на данъчното облагане 2. Европейска икономическа интеграция 3. Данъчна политика в ЕС	ECTS кредити 4,5		
Осма група: 1. Корпоративна култура 2. Стратегическо планиране	ECTS кредити 3,0		

ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ: 17. Международен маркетинг 18. Мениджмънт на иновациите 19. Управленски решения 20. Психология на управлението 21. Национални и международни счетоводни стандарти 22. Банково право 23. Търговско право 24. Годишни финансови отчети	ECTS кредити 6,0		

***Забележка:** Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплине е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.*

ДИПЛОМИРАНЕ:

Обучението завършва със защита на дипломна работа. При положителен резултат от защитата на дипломната работа се присъждат 15 кредита.

БЕЛЕЖКИ КЪМ УЧЕБНИЯ ПЛАН:

Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" е с продължителност по учебен план 2 семестъра.

Студентите изучават седем задължителни и пет избираеми дисциплини с общ хорариум 600 академични часа.

Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплине е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

Учебният план е съобразен с изискванията на Европейската система за трансфер на кредити. Всеки кредит отразява 30 часа аудиторна и извънаудиторна заетост

Учебният план е приет на заседание на Катедрения съвет на катедра "Финанси и отчетност" Протокол № 3 / 24.06.2008 г.

Учебният план е утвърден на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 09.07.2008 г., Протокол № 8
Приети изменения в учебния план на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 11.11.2009 г., Протокол № 18

Ръководител катедра:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Декан:

Проф.д-р Ч. Николов

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси“ е водеща дисциплина. Курсът „Международни финанси“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедиация; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние; диверсификация и риск; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;

-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари

-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

-3 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;

-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;

-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.

-3 часа

Тема 10. Парично-кредитната и фискалната политика и отражението им върху финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положения и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари;; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котиран на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към българския финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и модели на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

-3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината "Международни финанси"

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
113.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
114.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
115.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
116.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВО СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Стоян Стоянов

Анотация:

Основната цел и задачите на дисциплината “Банково счетоводство” е да се дадат задълбочени и достатъчни по обем знания и умения на студентите за същността, методите и методиката на банковото счетоводство, за да могат успешно да се справят в практическата си дейност в банките и другите финансово-кредитни институции. Курсът ще се преподава и ще се водят семинарни занятия при съобразяване с последните промени в общата счетоводна нормативна уредба и тази за банките и други финансово-кредитни и приложимия за нея специфичен Препоръчителен сметкоплан.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Характеристика на финансовото предприятие като отчетна единица.

Организация и видове финансови предприятия. Финансовите операции като обект на счетоводната отчетност.

2 часа

Тема 2. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

1 час

Тема 3. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките. Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции. Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

2 часа

Тема 4. Отчитане на емисията.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

2 часа

Тема 5. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо. Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

2 часа

Тема 6. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми. Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

3 часа

Тема 7. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 8. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

3 часа

Тема 9. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета. Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 10. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства. Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

3 часа

Тема 11. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 12. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

4 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

3 часа

Тема 2. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките. Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции. Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

3 часа

Тема 3. Отчитане на емисията.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

3 часа

Тема 4. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо. Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

3 часа

Тема 5. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми. Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

2 часа

Тема 6. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 7. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

2 часа

Тема 8. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета. Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 9. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства. Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

2 часа

Тема 10. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 11. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

2 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените

теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

57. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БЮДЖЕТНО СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Минко Велков

Анотация:

Основната цел и задачите на дисциплината “Бюджетно счетоводство” е да се дадат задълбочени и достатъчни по обем знания и умения на студентите за същността, методите и методиката на бюджетното счетоводство, за да могат успешно да се справят в практическата си дейност в предприятия от бюджетната сфера. Курсът ще се преподава и ще се водят семинарни занятия при съобразяване с последните промени в общата счетоводна нормативна уредба и тази за бюджетната сфера и действащия за нея самостоятелен сметкоплан.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Бюджетна система. Бюджетно предприятие – обект на счетоводството. При разглеждане на темата ще се изясняват; общата характеристика на бюджетната система в РБългария, същността и видовете бюджетни предприятия, особеностите на БП и влиянието им на отчетността.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 2. Нормативна уредба на счетоводството на бюджетните предприятия. Ще се обхванат: общите нормативни актове и документи на счетоводството. Вниманието ще се насочи към специфичните нормативни и счетоводни актове и документи за бюджетната сфера: Закона за устройството на държавния бюджет и Закона за бюджета на общините, Счетоводните стандарти за публичния сектор, Сметкоплана на бюджетните предприятия и други.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 3. Счетоводна политика. Форми на счетоводството. Документи и документооборот в БП. Ще се разгледат; същността и особеностите на счетоводната политика в БП, използвани методи за оценка, преоценка и обезценка на активи и пасиви, прилагани счетоводни форми, характерни особености на документите и документооборота в бюджетната сфера.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 4. Основни принципи на отчетността и сметкоплана в бюджетните предприятия. Ще се изяснят принципите на строежа на отчетността в бюджетната сфера като отчетни единици и отчетни групи, класифицирането на отчетните обекти на местни и чуждестранни лица. Внимание ще се отдели на СБП и неговите особености и различия спрямо този в небюджетната сфера.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 5. Счетоводно отчитане на собствения капитал в БП. Ще се изясни счетоводното отчитане на различните форми на собствения капитал: разполагаем капитал, акумулиран прираст /намаление от предходните години, прираст/ намаление на текущата година.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 6. Счетоводно отчитане на дълготрайните активи на БП. Ще се разгледат въпросите за същността, класификацията и оценката на ДМА и ДНМА в бюджетната сфера. Начините на придобиване и изваждане от употреба на ДА, както и особеностите на тяхното отчитане. Ще се изясни и отчитането на заемите, инфраструктурните обекти, активите с историческа и художествена стойност и тези със специално предназначение.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 7. Счетоводно отчитане на материалните запаси в БП. Обект на разглеждане ще бъдат стоково-материалните запаси в бюджетната сфера; материали, стоки, продукция, запаси за държавен резерв, конфискувани активи. Особеностите на отчитането на придобиването и разхода на тези активи и използваните синтетични и аналитични счетоводни сметки.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 8. Счетоводно отчитане на разчетите в БП. Ще се разгледа отчитането на разчетите на БП с доставчици, клиенти, персонала, студенти, осигурителни и здравни организации, с бюджета по повод на данъчни и други задължителни плащания.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 9. Счетоводно отчитане на паричните средства в БП. Ще се изясни отчитането на паричните средства в лева и чуждестранна валута в БП. Особеностите на прилагането на “Единна сметка” за банкови разплащания в бюджетната сфера, използваните синтетични и аналитични сметки за вътрешни

трансфери между бюджетни и извънбюджетни сметки както и вътрешните касови трансфери между централния и местните бюджети.

Лекции: 2 часа

Упражнения: 2 часа

Тема 10. Счетоводно отчитане на разходите в БП. Ще се разгледат въпросите на обособяване отчитането на разходите в трите отчетни групи – бюджети, извънбюджетни сметки и фондове и други сметки и фондове. Ще се изясни отчитането на разходите по икономическите елементи на финансовите и извънредни разходи, разходите за данъци и разходите за бъдещи периоди. Отделно ще се изясни отчитането на разходите за стопанската дейност. Ще се посочат синтетичните разходни сметки и особеностите на тяхното приключване в бюджетната сфера.

Лекции: 2 часа

Упражнения: 2 часа

Тема 11. Счетоводно отчитане на приходите в БП. Ще бъдат разгледани подгрупи и групи сметки от раздел 7 на СБП за отчитането на приходите: приходи от данъци и такси, от продажби на активи, от лихви и финансови услуги, от приватизация на държавна и общинска собственост и други. Специално внимание ще се отдели на характера и особеностите на синтетичните сметки за приходите, техните основни кореспонденции, начини на приключване.

Лекции: 1 час

Упражнения: 1 час

Тема 12. Годишно счетоводно приключване в БП. Ще се разгледа подготовката и етапите на годишното счетоводно приключване в БП. Особеностите на съставянето на оборотни ведомости по отчетни единици и тяхното обобщаване преди съставянето на консолидиран счетоводен баланс за предприятието като цяло. Ще се изяснят съдържанието и начините на съставяне на специфични елементи на годишния финансов отчет на БП.

Лекции: 1 час

Упражнения: 1 час

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

58. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

БАНКОВО ДЕЛО

ECTS кредити: 6,0

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Курсът по дисциплината условно е разделен на три части – същност, функции и видове банки, регулаторна роля на централната банка, пазар на банковите услуги. Студентите се запознават с появата и историята на банковото дело, видовете банки и техните функции, както и дейността на другите финансови институции. Особено внимание се отделя на международните банков стандарти, определящи ефективното функциониране на отделните банки. Разясняват се регулаторните и надзорните функции на централната банка по отношение на банковата система в страната.

В центъра на вниманието е пазарът на банковите услуги. Той се разяснява от гледна точка на банката и клиента. В първия случай се обръща внимание на принципите на инвестиционната политика на банките, видовете инвестиции, международните банкови операции и инструменти. Във втория случай се обръща основно внимание на категориите клиенти и техните основни потребности от банкови услуги, най-вече на банков кредит и съответното обезпечение.

В заключение се прави преглед на ролята на маркетинга за продажбите на банкови услуги на предприятия, домакинства и граждани.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Същност и основни функции на банките. Появата на банковото дело. Международни банкови стандарти. Базелско споразумение. Капитлова адекватност. Банкови стандарти на ЕС.

3 часа

Тема 2. Видове банки. Банките и другите финансови институции. Финансово посредничество. Законови изисквания към българските банки. Роля и функции на финансовите институции.

3 часа

Тема 3. Организационна структура на банките – класическа и отворена. Класически модел – функции на регионалните управления и банковите клонове, бек офиси. Отворен модел – бизнес центрове, звена за осигуряване на клиентите, кредитни центрове. Структура на банките в България.

2 часа

Тема 4. Регулаторна роля на централната банка. Коефициенти при регулиране на банките. Функции на централната банка. Емитиране на банкноти. Парична политика. Надзор над банковата дейност. Лицензиране на банките. Капиталови коефициенти. Коефициент на ликвидност. Коефициент на задължителни резерви. Законова регламентация на БНБ.

2 часа

Тема 5. Ограничителни фактори в пазарната дейност на банките. Банката като предприятие. Доверието в банката. Ликвидност. Кредитен портфейл. Лихвен процент. Условията на пазара в България.

2 часа

Тема 6. Първични и вторични банкови пазари. Първичен пазар. Вторичен пазар. Междубанков пазар. Регламентация в България.

2 часа

Тема 7. Принципи в инвестиционната политика на банките. Видове инвестиции. Основни принципи на инвестиране. Необходимост от информация. Кредитен риск. Лихвен риск. Паричен пазар. Скотов пазар. Междубанков пазар. Международни валутни пазари. Капиталов пазар. Инвестиране в държавни дългови инструменти. Управление в кредитния портфейл. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 8. Пазарът на банкови услуги от гледна точка на клиента. Същност на пазара на банкови услуги. Пазарни сектори и сегменти. Нуждата за клиента от банка. Съхраняване на излишни парични средства. Преводни нареждания. Клирингова система. Банковата практика в България. Отношения между банките и клиентите. Категории клиенти. Търговски дружества. Домакинства и граждани. Банкови услуги. Разплащателни сметки. Спестовни сметки. Кредитни услуги. Доверителски услуги. Трезор. Други услуги.

2 часа

Тема 9. Валута и валутни сделки на банките. Необходимост от валутната размяна. Видове валутни сделки. Срочни сделки. Валутни рискове. Нормативна уредба на валутния режим в България.

2 часа

Тема 10. Международни банкови операции и инструменти. Международни валутни преводи. Видове банкови инструменти. Чек. Менителница. Акредитив. Инкасо. Открита сметка. Бартер. Форфетиране. Факторинг. Стенд-бай акредитив. Гаранция. Регулацията в България.

2 часа

Тема 11. Видове банкови сметки и парични преводи. Депозитни сметки. Текущи сметки. Заемни сметки. Бюджетни сметки. Дебитни карти. Набирателни сметки. Откриване, водене и закриване на банкови сметки. Процедури. Контрол. Такси. Касови плащания. Чек. Платежно нареждане. Електронни разплащания. Режим и практика в България.

2 часа

Тема 12. Кредитиране и оценка на риска. Кредитна политика на банката. Принципи на кредитиране. Документация. Условия на кредитиране. Видове кредити. Кредитен рейтинг. Оценка на кредитополучателите. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 13. Обезпечение на кредитите. Необходимост от обезпечения: недвижимости, движимо имущество, поръчителство, ценни книжа, парични наличности, застрахователни полици. Характеристика на обезпеченията. Видове обезпечения. Регламентация и банкова практика в България.

2 часа

Тема 14. Маркетинг на банковите услуги. Значение на маркетинга. Основни дейности в банковия маркетинг. Пазарни сегменти. Пазарно проучване. Разработване на продукти. Реклама. Продажба на банковите услуги.

2 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност и основни функции на банките. Появата на банковото дело. Международни банкови стандарти. Базелско споразумение. Капитлова адекватност. Банкови стандарти на ЕС.

2 часа

Тема 2. Видове банки. Банките и другите финансови институции. Финансово посредничество. Законови изисквания към българските банки. Роля и функции на финансовите институции.

2 часа

Тема 3. Организационна структура на банките – класическа и отворена. Класически модел – функции на регионалните управления и банковите клонове, бек офиси. Отворен модел – бизнес центрове, звена за осигуряване на клиентите, кредитни центрове. Структура на банките в България.

2 часа

Тема 4. Регулаторна роля на централната банка. Коефициенти при регулиране на банките. Функции на централната банка. Емитиране на банкноти. Парична политика. Надзор над банковата дейност. Лицензиране на банките. Капиталови коефициенти. Коефициент на ликвидност. Коефициент на задължителни резерви. Законова регламентация на БНБ.

2 часа

Тема 5. Ограничителни фактори в пазарната дейност на банките. Банката като предприятие. Доверието в банката. Ликвидност. Кредитен портфейл. Лихвен процент. Условията на пазара в България.

2 часа

Тема 6. Първични и вторични банкови пазари. Първичен пазар. Вторичен пазар. Междубанков пазар. Регламентация в България.

2 часа

Тема 7. Принципи в инвестиционната политика на банките. Видове инвестиции. Основни принципи на инвестиране. Необходимост от информация. Кредитен риск. Лихвен риск. Паричен пазар. Сконтов пазар. Междубанков пазар. Международни валутни пазари. Капиталов пазар. Инвестиране в държавни дългови инструменти. Управление в кредитния портфейл. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 8. Пазарът на банкови услуги от гледна точка на клиента. Същност на пазара на банкови услуги. Пазарни сектори и сегменти. Нуждата за клиента от банка. Съхраняване на излишни парични средства. Преводни нареждания. Клирингова система. Банковата практика в България. Отношения между банките и клиентите. Категории клиенти. Търговски дружества. Домакинства и граждани. Банкови услуги. Разплащателни сметки. Спестовни сметки. Кредитни услуги. Доверителски услуги. Трезор. Други услуги.

4 часа

Тема 9. Валута и валутни сделки на банките. Необходимост от валутната размяна. Видове валутни сделки. Срочни сделки. Валутни рискове. Нормативна уредба на валутния режим в България.

2 часа

Тема 10. Международни банкови операции и инструменти. Международни валутни преводи. Видове банкови инструменти. Чек. Менителница. Акредитив. Инкасо. Открита сметка. Бартер. Форфетиране. Факторинг. Стенд-бай акредитив. Гаранция. Регулацията в България.

2 часа

Тема 11. Видове банкови сметки и парични преводи. Депозитни сметки. Текущи сметки. Заемни сметки. Бюджетни сметки. Дебитни карти. Набирателни сметки. Откриване, водене и закриване на банкови сметки. Процедури. Контрол. Такси. Касови плащания. Чек. Платежно нареждане. Електронни разплащания. Режим и практика в България.

2 часа

Тема 12. Кредитиране и оценка на риска. Кредитна политика на банката. Принципи на кредитиране. Документация. Условия на кредитиране. Видове кредити. Кредитен рейтинг. Оценка на кредитополучателите. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 13. Обезпечение на кредитите. Необходимост от обезпечения: недвижимости, движимо имущество, поръчителство, ценни книжа, парични наличности, застрахователни полици. Характеристика на обезпеченията. Видове обезпечения. Регламентация и банкова практика в България.

2 часа

Тема 14. Маркетинг на банковите услуги. Значение на маркетинга. Основни дейности в банковия маркетинг. Пазарни сегменти. Пазарно проучване. Разработване на продукти. Реклама. Продажба на банковите услуги.

Технология на обучението и оценяване:

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

59. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВ АНАЛИЗ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Елена Биячева

Анотация:

С учебното съдържание се цели да се изясни, че финансовият анализ на предприятието като научно-приложна дисциплина дава система от знания за управление на микроикономическите процеси. Разглеждат се основни проблеми, свързани с анализ на инвестиционната, производствената, търговската и финансовата дейност, които са базата на финансовия мениджмънт на предприятието. Развити са принципите, показателите и основните категории, свързани с практическото осъществяване на финансовия анализ на базата на система от количествени методи за оценка. Акцентува се върху анализиране на капитала, финансовата стабилност на предприятието, платежоспособността, движението на парични средства и т.н.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на финансите и на финансовия мениджмънт.

1 час

Тема 2. Финансовият анализ в контекста на комплексния и на системния икономически анализ.

1 час

Тема 3. Етапи на комплексния финансов анализ.

1 час

Тема 4. Обект и предмет на финансовия мениджмънт.

1 час

Тема 5. Цели на финансовия мениджмънт.

1 час

Тема 6. Функции на финансовия мениджмънт.	1 час
Тема 7. Принципи на финансови мениджмънт.	1 час
Тема 8. Решения за управление на финансовите отношения.	1 час
Тема 9. Финансови средства на фирмата.	1 час
Тема 10. Амортизация и финанси.	1 час
Тема 11. Икономически субекти – потребители на информацията на финансовия анализ.	1 час
Тема 12. Принципи на финансовия анализ.	1 час
Тема 13. Етапи и субекти на финансовия анализ.	1 час
Тема 14. Информационно осигуряване на финансовия анализ.	1 час
Тема 15. Принципи за изграждане на показатели за финансов анализ.	1 час
Тема 16. Групиране на показателите за финансов анализ.	1 час
Тема 17. Основни категории, свързани с показателите за финансов анализ.	1 час
Тема 18. Показатели за структурата на предприятието. Показатели в зависимост от целите на финансовия анализ. Показатели за рентабилност или ефективност.	1 час
Тема 19. Показатели за обръщаемост.	1 час
Тема 20. Показатели за ликвидност.	1 час
Тема 21. Показатели за събираемост на вземанията.	1 час
Тема 22. Методи на финансовия анализ. Метод на сравнението, групировката, балансов метод, метод на детайлизацията.	1 час
Тема 23. Метод на верижните замествания. Метод на разликите. Интегрален метод за факторен анализ. Индексен метод. Метод на корелационния анализ. Графичен метод.	1 час
Тема 24. Фактори, които влияят върху финансовия анализ.	1 час
Тема 25. Анализ на активите на предприятието. Анализ на дълготрайните активи.	1 час
Тема 26. Анализ на краткотрайните активи. Обращаемост на краткотрайните активи.	1 час
Тема 27. Времетраене на един оборот на активите. Коефициент на обръщаемост	1 час
Тема 28. Коефициент на натовареност (заетост) на краткотрайните активи.	1 час
Тема 29. Анализ на капитала на предприятието.	1 час
Тема 30. Анализ на собствения капитал.	1 час

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност на финансите и на финансовият мениджмънт.	3 часа
Тема 2. Финансовият анализ в контекста на комплексния и на системния икономически анализ.	3 часа

Тема 3. Етапи на комплексния финансов анализ.	2 часа
Тема 4. Цели на финансовия мениджмънт.	2 часа
Тема 5. Принципи на финансови мениджмънт.	2 часа
Тема 6. Принципи на финансовия анализ.	2 часа
Тема 7. Информационно осигуряване на финансовия анализ.	2 часа
Тема 8. Принципи за изграждане на показатели за финансов анализ.	2 часа
Тема 9. Групиране на показателите за финансов анализ.	2 часа
Тема 10. Основни категории, свързани с показателите за финансов анализ.	2 часа
Тема 11. Показатели за структурата на предприятието. Показатели в зависимост от целите на финансовия анализ. Показатели за рентабилност или ефективност.	2 часа
Тема 12. Показатели за обръщаемост.	2 часа
Тема 13. Показатели за събираемост на вземанията.	2 часа
Тема 14. Метод на верижните замествания. Метод на разликите. Интегрален метод за факторен анализ. Индексен метод. Метод на корелационния анализ. Графичен метод.	2 часа

ЛИТЕРАТУРА

1. Тимчев М., Финансово стопански анализ, Тракия-М, С., 1999
2. Ваклиев Гр., Кр. Чуков, М. Тимчев, Основи на стопанския анализ на предприятието, С., 1992
3. Тимчев М., Финансово-стопански анализ на фирмата – общ практически курс, С., ИК “Протед”, 1994
4. Николов Н., Финансов анализ на стопанската дейност на предприятието, С., УИ “Стопанство”, 1993
5. Данаилов Д., Финансов мениджмънт в бизнеса, С., 1996
6. Добинс Р. и др., Практически съвети по финансов мениджмънт, С., 1995.
7. Николов Н., Финансов анализ, В., 1996
8. Орешарски П., Финансов анализ и управление на инвестициите, С., 1992
9. Райков Г., Основи на финансовия мениджмънт, С., 1996

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси,

конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

60. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ФОНДОВИ БОРСИ

ECTS кредити: 7,5

Седмичен хорариум: 25+15

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Обучението по дисциплината “Фондови борси” включва изучаване в теоретически и практически план на основните фундаментални понятия на фондовата борса в глобален, регионален, национален и чисто местен мащаб.

Основен акцент на обучение по дисциплината са историята, съвременното състояние, проблемите и перспективите на фондовата борса в глобален и национален мащаб. Задълбочено се анализират съвременните количествени и качествени фактори, определящи структурата, динамиката, обема и насоките на развитие на фондовата борса в глобални, регионални, национални и чисто местни измерения / ако такива въобще има/ за една истинска фондова борса в реална пазарна икономика. Внимателно и задълбочено се анализират проблемите на българската фондова борса – исторически, настоящи и бъдещи. Анализът се извършва през призмата на новите важни реалности, а именно реалното членство на България в НАТО и постепенно присъединяване към структурите на Европейския съюз и световните структури като цяло.

Студентите /слушателите/ да придобият теретични знания по науката “ фондова борса” и тяхното практическо прилагане в условията на реална пазарна икономика и нейното динамично съвременно развитие. Главната цел е съчетаване на теорията и практиката и в резултат на това ефективна реализация в процеса на работа /независимо от нивото на участие/ на фондовата борса и нейните различни структури – в глобален и национален мащаб. Пазарът на труда в областта на фондовата борса е и ще бъде все по-взискателен от гледна точка на конкурентоспособност, тъй като международните финансови, респ. фондови пазари в съвременните условия заемат ключово място в световната икономика. Има и още една фундаментална цел – тази за личната мотивация, която се определя не само от финансови измерения на получаваните доходи.

Внимателно ще се анализират целите на дисциплината от гледна точка на възникване, развитие и перспективи на българската фондова борса.

Това е целеви анализ в логиката и контекста на цялостното изследване в учебника.

Необходими са знания по информатика, математика, микро- и макроикономика, минимум два чужди западни езика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фондовата борса – същност на понятието, основни параметри и функции, място и роля в икономиката.

6 часа

Тема 2. Фондовият пазар – същност и кратка характеристика

6 часа

Тема 3. Основни “играчи” на фондовия пазар - параметри и влияние

8 часа

Тема 4. Маркетингови изследвания на фондовия пазар – специфични особености

5 часа

Тема 5. Ефективност на фондовата борса критерии и показатели за участие

5 часа

Тема 6. Органи и институции за провеждане на държавната политика в сферата на организацията и управлението на фондовата борса

5 часа

Тема 7. Българската фондова борса – съвременно състояние, проблеми и перспективи

5 часа

Тема 8. България в новите реалности НАТО и Европейски съюз – отражение върху развитието на фондовата борса

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка

интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

3) *Форми за извънаудиторна заетост*

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

61. *Организация на оценяването*

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. *Оценяване на знанията на студентите*

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

Благоевград 2700, ул. „Крали Марко“ №2

Tel. +359/73/88 59 52, Fax: +359/73/88 59 52

E-mail: stopfak@aix.swu.bg

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА „ФИНАНСИ И ОТЧЕТНОСТ“

Утвърждавам:

Декан на СтФ:

/проф.д-р Чавдар Николов/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

По дисциплината:	ФИНАНСОВ МЕНИДЖМЪНТ
Включена като	ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
В учебния план на специалност:	ФИНАНСИ
Професионално направление:	ИКОНОМИКА
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Факултет, осигуряващ обучението:	СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
Срок на обучение	4 /четири/ СЕМЕСТЪРА
Форма на обучение	ЗАДОЧНА
Катедра, осигуряваща обучението:	Финанси и отчетност

БЛАГОЕВГРАД, 2008

I. ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид оценяването	на
		седмично	общо			

Аудиторна заетост	II		30	7.5	
а) лекции	II		15		
б) семинарни упражнения	II		15		Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	II		190		
Краино оценяване	II			7.5	Изпит

II. АНОТАЦИЯ

Дисциплината има за цел да даде основни научни знания относно проблемите на финансовия мениджмънт в условията на пазарно ориентирана икономика. Разглеждат се проблеми, свързани с финансирането и капиталовата структура на фирмата и възможностите за оптимизирането ѝ. Анализират се възможностите за мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Данъчната система на РБългария и държавния бюджет са представени като основни инструменти за макроикономическо регулиране. Специално внимание е отделено на макроикономическите ефекти на дефицитното бюджетно финансиране, както и на особеностите на бюджетното балансиране.

Поставен е акцент върху най-често прилаганите в практиката методи за оценка на инвестиционните проекти, както и моделите за отчитане на въздействието на инвестиционния избор. Цикълът от лекции приключва с въпросите на валутния риск, методите за защита от валутен риск, проблемите на управлението на активите и пасивите при международния финансов мениджмънт.

Като резултат, студентите придобиват основните теоретични познания и практически умения, необходими за ефективно финансово управление.

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансовият баланс – основа за изследване на дългосрочните капитали. Анализ на промените във величината на дългосрочните капитали.

Тема 2. Мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Облигации – същност, значение, видове. Емитиране на облигационен заем.

Тема 3. Оптимизиране на капиталовата структура. Ливъридж. Основни правила на финансирането. Цена на собствения капитал на фирмата и цена на финансирането.

Тема 4. Проблеми на подоходното облагане на физическите лица.

Тема 5. Проблеми на корпоративно-подоходното облагане в РБългария

Тема 6. Облагането с данъка върху добавената стойност – проблеми на усъвършенстването.

Тема 7. Имушествените данъци – организация и значение

Тема 8. Държавния бюджет – инструмент на правителствената политика. Проблеми на рационализиране на бюджетните приходи.

Тема 9. Разходите на бюджета и конкуренцията в управлението им. Особенности на бюджетното балансиране и на бюджетните промени

Тема 10. Макроикономически ефекти на дефицитното финансиране. Дефицитно финансиране и “сенчеста икономика”. Дефицитното финансиране в РБългария

Тема 11. Методи за оценяване и анализиране на инвестиционните проекти.

Тема 12. Модели за отчитане на въздействието на инвестиционния избор

Тема 13. Валутен риск и методи за защита от валутен риск

Тема 14. Управление на активите при международния финансов мениджмънт

Тема 15. Управление на пасивите при международния финансов мениджмънт

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Финансовият баланс – основа за изследване на дългосрочните капитали. Анализ на промените във величината на дългосрочните капитали.

Тема 2. Мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Облигации – същност, значение, видове. Емитиране на облигационен заем.

Тема 3. Оптимизиране на капиталовата структура. Ливъридж. Основни правила на финансирането. Цена на собствения капитал на фирмата и цена на финансирането.

Тема 4. Проблеми на подоходното облагане на физическите лица.

Тема 5. Проблеми на корпоративно-подоходното облагане в РБългария

Тема 6. Облагането с данъка върху добавената стойност – проблеми на усъвършенстването.

Тема 7. Имууществените данъци – организация и значение

Тема 8. Държавния бюджет – инструмент на правителствената политика. Проблеми на рационализиране на бюджетните приходи.

Тема 9. Разходите на бюджета и конкуренцията в управлението им. Особенности на бюджетното балансиране и на бюджетните промени

Тема 10. Макроикономически ефекти на дефицитното финансиране. Дефицитно финансиране и “сенчеста икономика”. Дефицитното финансиране в РБългария

Тема 11. Методи за оценяване и анализиране на инвестиционните проекти.

Тема 12. Модели за отчитане на въздействието на инвестиционния избор

Тема 13. Валутен риск и методи за защита от валутен риск

Тема 14. Управление на активите при международния финансов мениджмънт

Тема 15. Управление на пасивите при международния финансов мениджмънт

ЛИТЕРАТУРА

1. Данаилов Д., Фирмен финансов мениджмънт, ИК Люрен, София, 1994
2. Добинс Ричард, Практически съвети по финансов мениджмънт, София, 1995
3. Николов, Ч., Д. Стоилова, Финанси на фирмата, Унив. изд. “Н.Рилски”, Благоевград, 2001
4. Стоянов, В., Финанси, ИК Галик, София, 2000
5. Адамов В., Финанси на фирмата, Велико Търново, ИК Абагар, 1997
6. Банък Г. Мансън У., Световен речник по финанси, Делфин прес, Б., 1991
7. Петров, Г., Основи на финансите на фирмата, Тракия-М, София, 2000
8. Торнтън, У., Корпоративни финанси, София, 1994
9. Brealey R.A., Myers S.C., Principles of Corporate Finance, NY, McGraw – Hill, 1998
10. Rose. P.S., Money and Capital Markets, Boston, 1989

Основна нормативна база

1. Закон за счетоводството, обн. ДВ бр. 4 от 1991 г., посл.изм. и доп. бр. 92/2000г.
2. Закон за корпоративното подоходно облагане, обн. ДВ, бр.115 от 5 декември 1997 г., попр. бр. 19 от 1998 г., посл. изм. и доп. бр. 110 от 2001г., в сила от 01.01.2002г.
3. Национални счетоводни стандарти, приети с ПМС N65 от 25 март 1998г., приложение N1, обн. като притурка на ДВ, бр.36 от 31 март 1998г., в сила от 01.01.1998г.
4. Търговски закон, обн. ДВ бр. 48 от 18 юни 1991 г., посл. изм. и доп. бр. 84 от 2000г.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси,

конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ

62. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 7.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

Автор:

Доц.д-р Йорданка Йовкова

Гост-преподавател в катедра "Финанси и отчетност"

Учебната програма е въведена в учебния процес през 2008 година.

Учебната програма е обсъдена и приета на катедрения съвет на Катедра „Финанси и отчетност“ с протокол № 4 / 17.09.2008 г.

Ръководител катедра „Финанси и отчетност“:

/доц.д-р Ганчо Ганчев/

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Живко Райков

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината “Финансов контрол“ в съответствие с целите на специалността “Финанси” запознава студентите с целите, принципите и задачите на финансовия контрол, както и с основните му направления, видове и форми на приложение в ЕС. Също така запознава студентите с нормативната база и институционалната организация на финансовия контрол в ЕС и организацията на контрола, който се упражнява от ЕС върху финансовите средства от програми и фондове на ЕС. Целта е студентите да придобият знания за функционирането на финансовоконтролната система в ЕС и финансовия контрол като съвкупност от действия за осигуряване на законосъобразното и целесъобразното и ефективното, ефикасното и икономичното използване на финансовите средства на общността.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА: Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността, практическото приложение и основните задачи и роли, които изпълнява финансовия контрол в Европейския съюз.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Студентите да придобият знания за организацията на финансовия контрол в Европейския съюз и институционална рамка, в която се прилага той там. Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за форми, техники и методики на прилагане на финансовия контрол в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	ТЕМА	лекции	упражнения
1.	ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ НА ЕС РЕГЛАМЕНТИРАЩИ ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ В ОБЩНОСТТА Договорът за Европейската общност Финансовият регламент за бюджета на ЕС Същност, предмет и обект на финансовия контрол в Европейската общност	2	2
2.	ОСНОВНИ ВИДОВЕ И ФОРМИ НА ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ПРИЛАГАНИ В ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ПРИ ЗАЩИТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ОБЩНОСТТА	2	2
3.	ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ ОСНОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ НА ЕС Европейски парламент	2	2

4.	ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ ОСНОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ НА ЕС Европейска комисия и нейните генерални дирекции “Бюджет”, ”ОЛАФ” и “Разширение”	2	2
5.	ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ Европейска централна банка и Европейска инвестиционна банка	2	2
6.	ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА Извършването на външен финансов одит/ревизия за приключилата бюджетна година на сметките на Европейската комисия.Цел на одита-установяване на законосъобразността и целесъобразността на приходите и разходите на общността и рентабилност и ефективност на управлението на бюдже на ЕС	2	2
7.	ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА II Изготвяне на годишен доклад върху общия бюджет и бюджетите на ЕФР и ЕОБС , констатации върху тях е и отчет за достоверността и законността на бюджетните сметки.Изготвяне на специализирани доклади и извънредни доклади и препоръки.Публикуване на докладите .Резултати на финансовия контрол на ЕСП	2	2
8.	ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ЕС Същност и организация на вътрешния финансов контрол в ЕС	2	2
9.	ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНТРОЛ Предварителен контрол ,финансов контрольор .Контрол върху приходните и разходните операции извършвани от държавите членки по отношение на финансовите средства на общността	2	2
10.	ВЪТРЕШЕН ОДИТ В ЕС Вътрешен одит:финансов одит , одит за ефективност на изпълнението	2	2
11.	ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И СТРАТЕГИЯ ПРИ ДЕЙСТВИЕТО НА СТРУКТУРНИТЕ И КОХЕЗИОННИЯ ФОНД НА ЕС И ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ НА ПРОЕКТИТЕ ПО ТЯХ	2	2
12.	БОРБА С ИЗМАМИТЕ – ОЛАФ Европейска служба за борба с измамите и защита на финансовите интереси на ЕС-ОЛАФ. Службата за координиране и превенция срещу измамите	2	2

	към Генералния секретариат на ЕК и преобразуването и в Олаф. Структура и състав на службата. Гарантиране на независимостта на службата от националните правителства и европейските институции.		
13.	БОРБА С ИЗМАМИТЕ – ОЛАФ – II Извършването на разследвания и координация с националните контролни органи ,по повод тези разследвания.	2	2
14.	ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ПРИ ПРЕДСЪЕДИНИТЕЛНИТЕ ФОНДОВЕ НА ЕС В СТРАНИТЕ КАНДИДАТКИ	2	2
15.	ЕВРОПЕЙСКИ НАПРАВЛЕНИЯ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ В Р.БЪЛГАРИЯ	2	2

IV.ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината “Финансов контрол” се извършва под формата на лекции и упражнения , които са съответно 30 часа лекции и това носи 3 кредита и 30 часа упражнения – съответно 2 кредита, разпределени по 2 часа лекции и по 2 часа упражнения седмично. Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал. Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата .Въпросите по темата се задават след приключване на изложението. Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите. Въпросите за подготовка се дават предварително. Прави се устно препитване на студентите по зададените въпроси. Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им разясняване ,подкрепено с практически примери и задачи. При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми,която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати ,курсови работи и решаване на тестове и задачи.

б/извънаудиторна заетост: Написване на реферати по избрана тема и курсови работи по даден проблем, решаване на тестове .Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми

Технология на обучението и оценяване:

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината “Финансов контрол” се извършва под формата на лекции и упражнения , които са съответно 30 часа лекции и това носи 3 кредита и 30 часа упражнения – съответно 2 кредита, разпределени по 2 часа лекции и по 2 часа упражнения седмично. Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал. Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата .Въпросите по темата се задават след приключване на изложението. Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите. Въпросите за подготовка се дават предварително. Прави се устно препитване на студентите по зададените въпроси. Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им разясняване ,подкрепено с практически примери и задачи. При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми,която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати ,курсови работи и решаване на тестове и задачи.

б/извънаудиторна заетост: Написване на реферати по избрана тема и курсови работи по даден проблем, решаване на тестове .Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми

V.ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

1/ Процеса на набиране на кредитите през семестъра е следния:

Аудиторна заетост - 60 ч. ;
лекции - 30 ч. - 3 кредита
семинарни упражнения -30 ч. - 2 кредита
Извънаудиторна заетост - 75 ч.

2/ Формите на набиране на кредит са :системно участие по време на лекции с въпроси и друго участие.

Отговори на въпроси,решаване на тестове и задачи,писмени контролни , участие в дискусии и излагане и защита на собствени тези и идеи по време на семинарните упражнения. Самостоятелни разработки и курсови работи и проекти по предложен набор от теми и рефериране при извънаудиторна заетост.

3/ Допускане до изпит : Всеки ,който има право да се явява по съответения ред от правилника на ЮЗУ и ЗВО

4/ Условиата , при които от текущ контрол се поставя оценка 5 и 6 за освобождаване от семестриален изпит трябва да осигурят целите на текущия контрол ,а те са да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на правилно икономическо мислене, умение за работа със статистически данни, извадки и тестове,финансови документи,счетоводни документи и информационни продукти.В хода на работата през семестъра ,студентите ,трябва да покажат много висока степен на усвоеност на преподадения материал и покриване на горните изисквания.Това включва , 3 писмени контролни през семестъра с оценки 5 и 6 /изискванията за контролните са ,пълнота прецизност ,точност, правилно структуриране и ясно излагане и разбиране на проблемите от темата/, за останалите форми на проверка на знанията оценки от 5 нагоре,а също присъствие на семинарните занятия и активно участие в тях и активно участие във формите за самоподготовка и извънаудиторна заетост.

5/ При оценяването съответно с 2, 3 ,4 , 5 и 6 на семестриалния писмен изпит състоящ се от два въпроса от конспект изтеглени в билети се изхожда от класическата за нашето образование шестобална система. Условно изложени в процентна скала ,изискванията за признаване на изпита с оценка 3 ,студентът трябва да покаже минимум 50 % знание от преподадения материал, за оценка 6 от 90% нагоре.

6/ Провеждането на семестриалният изпит : Разделяне на аудиторията на групи ,представителите на всяка от които тегли билет с два въпроса.След приключване на времето за писане , работите се преглеждат и оценяват и за окончателно оформяне на оценката се задават въпроси по темите от писмените работи на всеки от изпитваните студенти.

Текущият контрол се извършва по следните методи:

- Устни отговори на поставени предварителни въпроси и въпроси поставени в хода на семинарното упражнение
- Тестове за проверка на теоретичното и практическото усвояване на учебния материал
- Решаване на задачи и казуси
- Умение за презентирание и убеждаване при представяне на собствени идеи и тези от учебни и научни материали
- Писмени контролни работи върху преминат материал
- Извънаудиторна подготовка на курсови работи и реферати

Критерии :

- Качество и пълнота при разработването на рефератите
- Умение за презентирание и защита на рефератите
- Знания,разберане,компетентност,пълнота ,завършеност и точност при написване на контролните работи
- Умения за изпълнение на самостоятелна извънаудиторна задача
- Присъствие , участие и умения за индивидуална работа и работа в екип при изпълнение на аудиторни и извънаудиторни задачи

Оценка от тестовите:Студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система прилагана при решаването на тестове:

При среден резултат от набрани точки за верни отговори по-малко от 50 точки	Слаб	2
При сумарен брой точки от 51 до 60	Среден	3
При сумарен брой точки от 61 до 74	Добър	4
При сумарен брой точки от 75 до 90	Мн.добър	5

Студентите ,които в работата си в упражненията през семестъра получават в текущ контрол много добри и отлични оценки се освобождават от изпит.Оценката им се вписва от титуляра на дисциплината, пред когото се явяват за окончателно оформяне на оценката в края на учебния семестър.

VI.УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

/примерни указания/

-изисквания към разработването на курсови работи: разработката да отговаря точно на темата по съдържание,проблематика и структура,техническото оформяне е обем 12-15 стр.може до 20 стр,да има титулна страница,приложено съдържание и списък на литературата и електронни източници.

VII.ЛИТЕРАТУРА

- 1.Аврамов,Й. Митнически и данъчен контрол, С.Сиела, 2002
- 2.Славков,Б.,Данъчна система и данъчен контрол в Република България, Тракия М, 2001
- 3.Славков, Б и др. Данъчно облагане за 2002, 2003, 2004, С.ИК Труд и право
- 4.Владимиров,Р. Защита на финансово-данъчната система от правонарушения , С. Феня, 2000
- 5.Петров,М., Данъчно процесуален кодекс- коментар, С.2000, Сиела
- 6.Конев,Г., Данъчен справочник, С, 1999, АПИС
- 7.Данъчна практика по Закона за ДДС,С 2002 Нова звезда
- 8.Данъчен контрол.....
- 9.Последна актуализация на Данъчен процесуален кодекс и материалните данъчни закони в сила от 01.01.2005.

ДАНЪЧЕН КОНТРОЛ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас.д-р Живко Райков

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината “Данъчен контрол “ в съответствие с целите на специалността “Счетоводство и контрол” запознава студентите с целите , принципите и задачите на данъчния контрол ,както и с основните му понятия ,видове ,форми и методи и процесуални действия.Също така запознава студентите с нормативната база и институционалната организация на и данъчния контрол и данъчните производства. Целта е студентите да придобият знания за функционирането на данъчната система и данъчния контрол като съвкупност от действия за осигуряване на законосъобразното установяване и събиране на данъчните задължения.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА:Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността ,практическото приложение и основните задачи и роля,които изпълнява данъчния контрол в сферата на приходната част от публичните финанси.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:Студентите да придобият знания за основните теоретични категории и понятия на данъчния контрол и нормативната и институционална рамка , в която се прилага той в страната ни.Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за прилагане на форми, техники и методики на данъчния контрол, както и знания за областите им на приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност и съдържание на данъчния контрол

Същност и съдържание на данъчния контрол

Данъчна администрация и взаимодействието с другите контролни органи.

2 часа

Тема 2. Данъчни субекти

Данъчен субект- права и задължения на данъкоплатците.Организации защитаващи правата на данъкоплатците.

2 часа

Тема 3. Данъчна регистрация

Данъчен регистър и данъчна регистрация на данъкоплатците.Данъчен адрес и други реквизити на регистрацията,данъчна сметка

2 часа

Тема 4. Данъчна проверка

Форми на данъчен контрол.Данъчна проверка и видове данъчни проверки.Приключване на данъчни проверки съставянето на протоколи.

2 часа

Тема 5. Данъчна ревизия

Данъчна ревизия-основания за провеждането. Планиране и техника на провеждането и приключването на данъчната ревизия.Цели и задачи на данъчната ревизия ,видове данъчни ревизии.

2 часа

Тема 6. Данъчни актове

Данъчни актове, данъчни ревизионни актове.Връчване, срокове , обжалване на данъчни актове.

2 часа

Тема 7. Деклариране

Деклариране на доходи ,имущества и обороти.Данъчни декларации-видове ,реквизити, срокове. на подаване

2 часа

Тема 8. Събиране на данъци

Събиране на данъци.Установяване, определяне и обезпечаване на данъчни задължения. Срокове, санкции.

2 часа

Тема 9. Разсрочване на данъци

Разсрочване,отсрочване, прихващане на данъчни задължения.Опрощаване на данъци.

2 часа

Тема 10. Изпълнение на данъчни вземания.

Доброволно изпълнение-вносяне в срок и редовно на данъчните задължения. Принудително изпълнение –Агенция за държавни вземания, публични изпълнители. Процедури по принудително изпълнение.Административни мерки и санкции.

2 часа

Тема 11. Данъчен контрол по прилагане на закона за местните данъци и такси

Данък върху недвижимите имоти ,данък върху наследствата, данък върху даренията и възмездното придобиване на имущества,данък върху превозните средства.Общински такси.Деклариране и внасяне на данъците, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 12. Данъчен контрол по прилагане на закона за облагане на доходите на физическите лица

Данъчен контрол по ЗОДФЛ и окончателен патентен данък.Данъчни субекти,обхват и обект на данъка.Деклариране и внасяне на данъка, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 13. Данъчен контрол по прилагане на закона за акцизите.

Данъчен субект и обект на облагането.Данъчни ревизии и данъчни проверки при вноските на акцизи.Акцизи при внос и възстановяване на акциз при износ. Разрешени количества, без акциз за лично потребление

2 часа

Тема 14. Данъчен контрол по прилагане на закона за корпоративното подоходно облагане.

Данък върху печалбата и данък за общините.Данъчна основа,определяне и внасяне на корпоративни данъци.

2 часа

Тема 15. Данъчен контрол по прилагане на закона за данък добавена стойност

Регистрация и дерегистрация по ДДС.Данъчен кредит и данък за възстановяване, прихващане .Данъчни ревизии и данъчни проверки по данък за възстановяване.ДДС- сметка.ДДС при внос и възстановяване при износ.Срокове , санкции.

Избягване на двойното данъчно облагане.

2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност и съдържание на данъчния контрол

Същност и съдържание на данъчния контрол

Данъчна администрация и взаимодействието с другите контролни органи.

2 часа

Тема 2. Данъчни субекти

Данъчен субект- права и задължения на данъкоплатците.Организации защитаващи правата на данъкоплатците.

2 часа

Тема 3. Данъчна регистрация

Данъчен регистър и данъчна регистрация на данъкоплатците.Данъчен адрес и други реквизити на регистрацията,данъчна сметка

2 часа

Тема 4. Данъчна проверка

Форми на данъчен контрол.Данъчна проверка и видове данъчни проверки.Приключване на данъчни проверки съставянето на протоколи.

2 часа

Тема 5. Данъчна ревизия

Данъчна ревизия-основания за провеждането. Планиране и техника на провеждането и приключването на данъчната ревизия.Цели и задачи на данъчната ревизия ,видове данъчни ревизии.

2 часа

Тема 6. Данъчни актове

Данъчни актове, данъчни ревизионни актове.Връчване, срокове , обжалване на данъчни актове.

2 часа

Тема 7. Деклариране

Деклариране на доходи ,имущества и обороти.Данъчни декларации-видове ,реквизити, срокове. на подаване

2 часа

Тема 8. Събиране на данъци

Събиране на данъци.Установяване, определяне и обезпечаване на данъчни задължения.Срокове ,санкции.

2 часа

Тема 9. Разсрочване на данъци

Разсрочване,отсрочване, прихващане на данъчни задължения.Опрощаване на данъци.

2 часа

Тема 10. Изпълнение на данъчни вземания.

Доброволно изпълнение-внасяне в срок и редовно на данъчните задължения.Принудително изпълнение – Агенция за държавни вземания, публични изпълнители.Процедури по принудително изпълнение.Административни мерки и санкции.

2 часа

Тема 11. Данъчен контрол по прилагане на закона за местните данъци и такси

Данък върху недвижимите имоти ,данък върху наследствата, данък върху даренията и възмездното придобиване на имущества,данък върху превозните средства.Общински такси.Деклариране и внасяне на данъците, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 12. Данъчен контрол по прилагане на закона за облагане на доходите на физическите лица

Данъчен контрол по ЗОДФЛ и окончателен патентен данък.Данъчни субекти,обхват и обект на данъка.Деклариране и внасяне на данъка, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 13. Данъчен контрол по прилагане на закона за акцизите.

Данъчен субект и обект на облагането.Данъчни ревизии и данъчни проверки при вноските на акцизи.Акцизи при внос и възстановяване на акциз при износ.Разрешени количества, без акциз за лично потребление

2 часа

Тема 14. Данъчен контрол по прилагане на закона за корпоративното подоходно облагане.

Данък върху печалбата и данък за общините.Данъчна основа,определяне и внасяне на корпоративни данъци.

2 часа

Тема 15. Данъчен контрол по прилагане на закона за данък добавена стойност

Регистрация и дерегистрация по ДДС.Данъчен кредит и данък за възстановяване ,прихващане .Данъчни ревизии и данъчни проверки по данък за възстановяване.ДДС- сметка.ДДС при внос и възстановяване при износ.Срокове , санкции.

Избягване на двойното данъчно облагане.

2 часа

ЛИТЕРАТУРА

1. Аврамов,Й. Митнически и данъчен контрол, С.Сиела, 2002
2. Славков,Б.,Данъчна система и данъчен контрол в Република България, Тракия М, 2001
3. Славков, Б и др. Данъчно облагане за 2002, 2003, 2004, С.ИК Труд и право
4. Владимирова,Р. Защита на финансово-данъчната система от правонарушения , С. Феня, 2000
5. Петров,М., Данъчно процесуален кодекс- коментар, С.2000, Сиела
6. Конев,Г., Данъчен справочник, С, 1999, АПИС
7. Данъчна практика по Закона за ДДС,С 2002 Нова звезда
8. Последна актуализация на Данъчен процесуален кодекс и материалните данъчни закони в сила от 01.01.2005.
9. Материалните данъчни закони:ЗМДТ,ЗКПО,ЗОДФЛ,ЗА,ЗДДС, с последните актуализации в сила от 01.01.2005

Технология на обучението и оценяване:

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината „Валутен и финансов контрол“ се извършва под формата на лекции и упражнения, като са съответно 30 часа лекции и 30 часа упражнения, разпределени по 2 часа лекции и по 2 часа упражнения седмично. Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал. Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата. Въпросите по темата се задават след приключване на изложението.

Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите. Въпросите за подготовка се дават предварително. Прави се устно изпитване на студентите по зададените въпроси. Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им усвояване, подкрепено с практически примери и задачи. При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми, която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати, курсови работи и решаване на тестове.

б/извънаудиторна заетост: Написване на реферати и курсови работи по избрана тема или даден проблем, решаване на тестове. Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми. /При възможност и посещение на подразделения на обществени финансово - контролни администрации /Данъчни, ДВФК, Сметна палата, Митнически/

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1/ Процеса на набиране на кредитите през семестъра е следния:

Аудиторна заетост -	60 ч.	:
лекции -	30 ч.	- 3 кредита
семинарни упражнения	30 ч.	- 2 кредита
Извънаудиторна заетост -	75 ч.	

2/ Формите на набиране на кредит са :системно участие по време на лекции с въпроси и друго участие.

Отговори на въпроси, решаване на тестове и задачи, писмени контролни, участие в дискусии и излагане и защита на собствени тези и идеи по време на семинарните упражнения. Самостоятелни разработки и курсови работи и проекти по предложен набор от теми и реферирание при извънаудиторна заетост.

3/ Допускане до изпит : Всеки, който има право да се явява по съответния ред от правилника на ЮЗУ и ЗВО

4/ Условието, при които от текущ контрол се поставя оценка 5 и 6 за освобождаване от семестриален изпит трябва да осигурят целите на текущия контрол, а те са да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на правилно икономическо мислене, умение за работа със статистически данни, извадки и тестове, финансови документи, счетоводни документи и информационни продукти. В хода на работата през семестъра, студентите трябва да покажат много висока степен на усвоеност на преподадения материал и покриване на горните изисквания. Това включва, 3 писмени контролни през семестъра с оценки 5 и 6 /изискванията за контролните са, пълнота, прецизност, точност, правилно структуриране и ясно излагане и разбиране на проблемите от темата/, за останалите форми на проверка на знанията оценки от 5 нагоре, а също присъствие на семинарните занятия и активно участие в тях и активно участие във формите за самоподготовка и извънаудиторна заетост.

5/ При оценяването съответно с 2, 3, 4, 5 и 6 на семестриалния писмен изпит състоящ се от два въпроса от конспект изтеглени в билети се изхожда от класическата за нашето образование шестобална система. Условно изложени в процентна скала, изискванията за признаване на изпита с оценка 3, студентът трябва да покаже минимум 50 % знание от преподадения материал, за оценка 6 от 90% нагоре.

6/ Провеждането на семестриалният изпит : Разделяне на аудиторията на групи, представителите на всяка от които тегли билет с два въпроса. След приключване на времето за писане, работите се преглеждат и оценяват и за окончателно оформяне на оценката се задават въпроси по темите от писмените работи на всеки от изпитваните студенти.

Текущият контрол се извършва по следните методи:

- Устни отговори на поставени предварителни въпроси и въпроси поставени в хода на семинарното упражнение
- Тестове за проверка на теоретичното и практическото усвояване на учебния материал
- Решаване на задачи и казуси
- Умение за презентиране и убеждаване при представяне на собствени идеи и тези от учебни и научни материали

- Писмени контролни работи върху преминал материал
- Извънаудиторна подготовка на курсови работи и реферати

Критерии :

- Качество и пълнота при разработването на рефератите
- Умение за презентиране и защита на рефератите
- Знания, разбиране, компетентност, пълнота, завършеност и точност при написване на контролните работи
- Умения за изпълнение на самостоятелна извънаудиторна задача
- Присъствие, участие и умения за индивидуална работа и работа в екип при изпълнение на аудиторни и извънаудиторни задачи

Оценка от тестовите: Студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система прилагана при решаването на тестове:

При среден резултат от набрани точки за верни отговори по-малко от 50 точки	Слаб	2
При сумарен брой точки от 51 до 60	Среден	3
При сумарен брой точки от 61 до 74	Добър	4
При сумарен брой точки от 75 до 90	Мн.добър	5
При сумарен брой точки от 90 до 100	Отличен	6

Студентите, които в работата си в упражненията през семестъра получават в текущ контрол много добри и отлични оценки се освобождават от изпит. Оценката им се вписва от титуляра на дисциплината, пред когото се явяват за окончателно оформяне на оценката в края на учебния семестър.

VI.УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

/примерни указания/

-изисквания към разработването на курсови работи: разработката да отговаря точно на темата по съдържание, проблематика и структура, техническото оформяне е обем 12-15 стр. може до 20 стр, да има титулна страница, приложено съдържание и списък на литературата и електронни източници.

ВАЛУТЕН И МИТНИЧЕСКИ КОНТРОЛ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. Живко Райков

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината "Валутен и митнически контрол" запознава студентите с основните форми и методи на контрол прилагани при митническия и валутен контрол, както и тяхната институционална организация и правна основа. Курсът е разделен на две. В първата част, митнически контрол се преподават основните категории, понятия, форми и методи на митнически контрол, както и спецификата на процедурите и действията на митническите контролни органи при отделните митнически режими. Дава кръг от минимални знания относно бъдещото ни участие в митническия съюз на ЕС. Втората част от курса запознава студентите с организацията и формите на валутния контрол и валутния режим. Съответно студентите се запознават и с нормативните изисквания и санкции при прилагането на съответните контроли.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА: Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността, практическото приложение и основните задачи и роли, които изпълнява митническият контрол в сферата на приходната част от публичните финанси. Също така, ролята и задачите на валутния контрол при търговията с валута и благородни метали и скъпоценни камъни.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Студентите да придобият знания за основните категории и понятия на митническия и валутния контроли и нормативната и институционална рамка, в която се прилага той в страната ни. Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за прилагане на форми, техники и методики на тези контроли, както и знания за областите им на приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т Е М А	лекции	упражнения
1.	Същност и съдържание на митническия контрол Същност и съдържание на митническия надзор и контрол, правна и административна уредба. Същност и функции на митата. Видове мита и митнически такси Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
2.	Митническа тарифа Митническа тарифа, тарифно класиране, митническа стойност. Произход на стоката, сертификат за произход Литература: осн.1,3,5 , доп.2	2	2
3.	Изчисляване на мита Формиране и изчисляване на митата. Внасяне на митни сборове-мита данъци и такси. Митнически облекчения и преференции. Международни митнически спогодби, в които страната ни е участник Литература: осн.1,3,5 , доп 2	2	2
4.	Въвеждане, манифестиране, даване на митническо направление Въвеждане, представяне и манифестиране на стоките на митническата територия на страната. Даване на митнически направления. Литература осн.1,3,5 , доп.2	2	2
5.	Деклариране на стоките и даване на митнически режим Деклариране на стоките и даване на митнически режим. Попълване на ЕАД/митнически декларации/Митнически икономически режими. Митническо представителство и агентиране. Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
6.	Контрол при митнически режими внос, износ, транзит Митнически контрол при митнически режими внос, износ и транзит като основни направления на движение на стоките през границите. Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
7.	Митнически контрол при митнически режими обработка под митнически контрол и митническо складиране Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
8.	Митнически контрол при митнически режими временен внос и временен износ. Пълно и частично освобождаване от митни сборове. Обезпечаване на митнически задължения. Литература: осн.1,3,5 , доп.2	2	2
9.	Митнически контрол при прилагане на митнически режими активно усъвършенстване и пасивно усъвършенстване. Понятията компенсаторни продукти, еквивалентни стоки, рандеман. Литература: осн.1,3,5 , доп.2	2	2
10.	Митнически контрол под покритието на карнета ТИР и АТА. Митнически контрол на различните превозни средства и на физическите лица при преминаване на границата. Митнически контрол на границите на свободните зони и свободни складове. Литература: осн.1,3,5 , доп.2	2	2
11.	Външнотърговски режим на Р.България и мерките на търговската политика.	2	2

	Европейски митнически съюз.Административни нарушения и престъпления предвидени от митническото и валутно законодателство Литература:осн. 1,3,5, доп.2		
12.	Валутен режим и сделки с валутни ценности. Литература:осн. 4,6,	2	2
13.	Валутен контрол и организация на валутната търговия на обменните бюра и финансови къщи. Литература:осн. 4,6	2	2
14.	Валутен и митнически контрол при внос и износ на левове и чуждестранна валута и презгранични плащания. Литература:осн.4,6	2	2
15.	Контрол прилаган при добива и обработката на благородни метали и скъпоценни камъни. Литература:осн. 4,6	2	2
	ОБЩО:	30	30

Б/ ЛИТЕРАТУРА

- 1.Аврамов,Й. Митнически и данъчен контрол, С.Сиела, 2002
- 2.Кучев,С, Митническо право С 1998
- 3.Младенов,П, Митнически процес,надзор и контрол, С. 2003 Сиела
- 4.Стоилов,А,Радонов,Д , Валутен режим:коментар на валутния закон и наредбите за прилагането му,С. Нова звезда, 2001
- 5.Закон и правилник за приложението на закона за митниците от 1998 и актуализацията му и промените в него важащи към 01.01.2005
- 6.Валутен закон от 1999
- 7.The customs policyof the European Union 1998 /Митническата политика в Европейския Съюз /.

III. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се решават практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискуссионни въпроси. В края на всяко упражнение на студентите се обявява темата, по която ще се работи на следващото семинарно занятие, като целта е студентите да усвоят самостоятелно формулния апарат, необходим за решаването на задачите - обект на решаване и обсъждане в следващото семинарно занятие.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на таблици, формули и представяне на алгоритми за решение на поставените задачи по време на семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; домашни работи – самостоятелно решаване на поставени задачи, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Технология на обучението и оценяване:

63. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МЕЖДУНАРОДНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината **“Международни публични финанси”** има за задача да представи на студентите основни знания в областта на международния аспект на държавните, на публичните финанси. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като е

представен в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал. Учебното съдържание обхваща междудържавно сравнителните, международните и световно институционалните характеристики на публичните финанси. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението в магистърски програми на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на публичните финанси. Тя се базира върху знанията, получени от редица фундаментални и специализирани дисциплини, включени в учебния план за образователно-квалификационната степен “Бакалавър”, като “Финанси”, “Европейско икономическо сътрудничество”, “Европейско стопанство”.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фискални модели	2 часа
Фискален модел. Преразпределителна роля на държавния бюджет. Континентален фискален модел. Англосаксонски фискален модел. Засилено социален, социален, социал-либерален, либерален и ултра либерален фискален модел.	
Тема 2. Данъчни системи	2 часа
Данъчна система и политика на съвременната държава. Преки и косвени данъци. Подоходна, хибридна и потребителска данъчна система.	
Тема 3. Осигурителни фискални структури	2 часа
Осигурителни фискални структури. Осигурителни вноски. Здравни и пенсионни каси.	
Тема 4. Бретън Уудска система и нейната еволюция	2 часа
Бретън Уудска конференция. Златно покритие и свободна конвертируемост на валутите. Световни финансови институции..	
Тема 5. Световни финансови институции	2 часа
Международен валутен фонд. Световна банка. Европейска централна банка. Европейска инвестиционна банка. Европейска банка за възстановяване и развитие.	
Тема 6. Валутен курс	2 часа
Същност и роля на валутния курс в икономиката. Фиксиран, свързан и свободно плаващ валутен курс. Права и обратна котировка. Паритетни курсове.	
Тема 7. Златно валутни резерви	2 часа
Структура на златно валутните резерви. “Златен депозит”. Оптимален размер на международните валутни резерви.	
Тема 8. Сравнително ценово равнище	2 часа
Сравнително ценово равнище – същност и роля. Брутен вътрешен продукт по текущи и паритетни курсове. Нарастване на ценовото равнище при присъединяване към Европейския съюз.	
Тема 9. Платежен баланс	2 часа
Платежен баланс – същност и роля в икономиката. Текуща и финансова сметка на платежния баланс. Резерви и друго финансиране на платежния баланс.	
Тема 10. Външен дълг	2 часа
Външен дълг – същност и роля в икономиката. Външен дълг по дебитори. Външен дълг по кредитори. Срочност на външния дълг. Брутен и нетен външен дълг.	
Тема 11. Еврозона	2 часа
Еврозона – същност. Маастрихтски (конвергентни) критерии. “Синьо писмо”.	
Тема 12. Бюджет на Европейския съюз	2 часа
Бюджет на Европейския съюз – същност и структура. Наднационалност. Приходна част на бюджета на ЕС. Разходна част на бюджета на ЕС. Нето-платци и нето-получатели.	
Тема 13. Обща селскостопанска политика на Европейския съюз	2 часа
Обща селскостопанска политика на Европейския съюз – същност и цели. Европейски селскостопански фонд. Интервенционни агенции. Ориентировъчна, прагова и интервенционна цена. “Шлюзова система”.	

Тема 14. Структурна и регионална политика на Европейския съюз 2 часа

Структурна и регионална политика на Европейския съюз – същност, цели и инструменти. Разлики в развитието на регионите. Фондове на Европейския съюз. Антиципиращи системи за квалификационните потребности. Иновационни мероприятия. Предприемствителни фондове.

Тема 15. Външни фискални шокове

2 часа

Външни фискални шокове – същност и последици. Смушения в приходната и разходната част на държавния бюджет. Симетрични и асиметрични шокове.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Сравнителен анализ на фискалните модели и данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*

3 часа

2. Бретън Уудска система. Основни финансови институции – възникване, функции и роля в международните финансови отношения

3 часа

3. Определяне на разликите между валути с фиксирани, свързани и свободно плаващи курсове

3 часа

4. Изследване и анализ на проблемите с българската външна задлъжнялост: историческа ретроспекция и текущо състояние на външния дълг. Анализ на състоянието на платежния баланс.

3 часа

5. Дискусия на тема: *Разумно ли е България да възприеме еврото при евентуалното си присъединяване към Европейския съюз през 2007г? Изпълнила ли е страната ни т.нар. конвергентни критерии?*

3 часа

6. Анализ на бюджета на Европейския съюз. Определяне на страните нето-платци и страните нето-получатели. Дискусия на тема: *Бюджета като инструмент на преразпределителната политика*

3 часа

7. Дискусия на тема: *Кои са целите на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и защо те си противоречат? Защо Общата селскостопанска политика на Европейския съюз е предмет на критики?*

3 часа

8. Дискусия на тема: *Участие на България в усвояването на средствата по предприемствителните фондове на Европейския съюз*

3 часа

9. Прогнозиране и анализ на външните фискални шокове за нашата страна при присъединяването ѝ към Европейския съюз

3 часа

10. Дискусия на тема: *Има ли разумна алтернатива присъединяването на България към Европейския съюз?*

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни публични финанси”

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината “Международни публични финанси”

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподадения лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на семестъра. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

- ☒ Умение за презентирание и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

- ☒ Качество и пълнота на разработваните реферати;
☒ Умение за презентирание и защита на рефератите;
☒ Знания, умения и компетентност
☒ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на международните публични финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават съответния брой кредити, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност“

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор“ е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси“. Курсът „Централно банкерство и банков надзор“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории
Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на скontoвния пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

187.	Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;	3 часа
188.	Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет;	
	3 часа	
189.	История на БНБ и българската валута;	3
	часа	
190.	Особености на паричния съвет в България;	3 часа
191.	Правителствени резерви в Управление „Емисионно“;	
	3 часа	
192.	Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
193.	Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ;	3
	часа	
194.	Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
195.	Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
196.	Надзорни функции на БНБ;	3
	часа	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
117.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
118.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България	15 точки

		към еврозоната;	
119.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражненията има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
120.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентира се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

5 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

5 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

5 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

5 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

5 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

64. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно

информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ - ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

- 25 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направлението на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) *Форми за извънаудиторна заетост*

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

65. *Организация на оценяването*

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. *Оценяване на знанията на студентите*

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „X”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Технология на обучението и оценяване:

ФИНАНСОВА ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Финансова иконометрия” е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Финансова иконометрия”, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия” е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите

представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодोगрами.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

**променливи
- 2 часа**

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ: 3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ: 2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика: 2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика: 2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище: 2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи: 2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели: 2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
121.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
122.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
123.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
124.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИНАНСИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината “Управление на проекти е разработен в съответствие с общите цели на специалност “Стопанско управление. Първият модул разглежда проблемите на разработването на инвестиционните бизнес проекти на предприятията. Вторият модул разширява знанията, като насочва вниманието към организацията и управлението на проекти за кандидатстване по предприемаческите и други донорски програми.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

2 часа

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

2 часа

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

2 часа

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

2 часа

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

3 часа

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

- Тема 7.** Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа. **2 часа**
- Тема 8.** Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход. **2 часа**
- Тема 9.** Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта **2 часа**
- Тема 10.** Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект. **2 часа**
- Тема 11.** Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор. **2 часа**
- Тема 12.** Финансиране на проекта. **2 часа**
- Тема 13.** Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта. **2 часа**
- Тема 14.** Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране. **2 часа**
- Тема 15.** Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта. **2 часа**

Б/ УПРАЖНЕНИЯ

- Тема 1.** Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели. **1 час**
- Тема 2.** Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание. **1 час**
- Тема 3.** Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние. **1 час**
- Тема 4.** Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект. **1 час**
- Тема 5.** Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите. **1 час**
- Тема 6.** Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност. **1 час**
- Тема 7.** Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа. **1 час**
- Тема 8.** Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход. **1 час**
- Тема 9.** Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта **1 час**

1 час

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

1 час

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

1 час

Тема 12. Финансиране на проекта.

1 час

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

1 час

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

1 час

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология на обучението и оценяване:

1)ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на организационната промяна и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на развитието на фирма от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за организационна промяна, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.

. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността на студентите. В курса на обучение по дисциплината се включва текущ контрол. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложен в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове и контролни проверки върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;
- ✓ Използване на творчески подход при разработването на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е предназначен за студенти от Стопанския факултет при ЮЗУ "Н. Рилски". – Благоевград. Целта на този курс е студентите да се запознаят с възможностите да се прилагат математически модели при проектирането, изследването и прогнозирането на икономически процеси и явления и тяхното реално оперативно стратегическо управление. Студентите трябва да получат представа, обща култура и практически знания и умения да дефинират точно и да познават с език на математиката стопански и управленски проблеми и да познават и прилагат оптимизационни алгоритми за тяхното решаване.

В предложената учебна програма основно се акцентира върху даването на знания с приложен характер. Разгледани са основните принципи при изследване на операциите, типичните класове оптимизационни задачи, основните принципи при вземане на решения – в условия на детерминираност и условия на риск. Дадени са методи за оптимизация при задачи с големи размерности и декомпозиции на такива задачи. Лекционния курс включва елементи от линейното, нелинейното, динамичното и дискретното оптимизиране. Разглежданият материал се илюстрира с примери от областта на икономиката – мрежово планиране, разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти, организация и управление на макросистеми, разполагане на граждански, стопански и военни обекти, избор на оптимални стратегии и маршрути.

В лекционния курс е потърсен разумен баланс между теоретичния и приложен аспект на даваните знания с предпочитание на приложността.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Математическо моделиране. Класификация на моделите и принципи за тяхното построяване. Основни етапи при изследване операциите. Типични класове оптимизационни задачи. Принципи за вземане на решения при изследване на операциите – в условия на детерминираност и в условия на риск. Вземане на решения при векторен критерий за оптималност. Метод на ограниченията при търсене на компромисни решения.

3 часа

Тема 2. Линейно оптимизиране. Симплекс – метод. Алгоритъм на Симплекс – метода. Дуалност в линейното оптимизиране. Теорема за двойственост – икономическа интерпретация. Пост оптимален анализ. Многоцелеви задачи.

3 часа

Тема 3. Транспортна задача. Видове транспортни задачи – отворена, затворена, многоетапна. Методи и алгоритъм за решаване. Задача на назначенията.

3 часа

Тема 4. Потокови алгоритми. Потоци с максимална величина. Потоци с минимална цена. Теорема на Форд – Фалкерсон . Модификация на Едмондс и Карп. Алгоритъм за поток с минимална цена. Алгоритъм на дефекти. Циркулации.

3 часа

Тема 5. Нелинейно оптимизиране. Множители на Лагранж. Икономическа интерпретация. Теорема на Кун – Такър. Градиентни методи.

3 часа

Тема 6. Динамично оптимизиране. Принцип на Белман. Задачи за управление на запасите. Динамични потоци в мрежи.

3 часа

Тема 7. Оптимални решения в икономиката и управлението, свързани с намирането оптимални покриващи дървовидни структури.

3 часа

Тема 8. Избор на стратегии, свързани с намирането на оптимални маршрути. Намиране на най-кратки пътища – алгоритъм на Дийкстра, Форд, Флойд и Данциг. Пътища с най-голяма пропускателна способност и най-надеждни пътища..

3 часа

Тема 9. Оптимална организация на общественото обслужване в инфраструктурни единици. Задачи от тип CPP и TSP в производни графи. Метод на границите и разклоненията. Алгоритми.

3 часа

Тема 10. Разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти. Минимални бази, гарантиращи пълна силна свързаност – задачи за надеждност, сигурност и организация на системата, задачи за оптимални покрития. Стратегии за разполагане на обекти в дискретни структури.

3 часа

Тема 11. Мрежово планиране и управление. Метод на критичния път. Проекти с минимална цена. Обобщени мрежови графици.

3 часа

Тема 12. Оптимални решения и стратегии при задачи в биполярни структури. Максимални по мощност и максимални по тежест сдвоявания. Минимални по тежест покрития. Алгоритми.

3 часа

Тема 13. Сложност на алгоритми и задачи. Анализ на изчислителната сложност на някои оптимизационни алгоритми в дискретни структури.

3 часа

Тема 14. Елементи от теория на игрите. Приложения в икономиката и управлението.

3 часа

Тема 15. размити множества и релации. Оптимизационни задачи при размити условия и предпочитания в множеството от алтернативи. Декомпозиции при задачи с големи размерности.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите са ежеседмични по 3 часа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с литературата, контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка на зададените теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови задания, които се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплина.

Разработване на курсово задание

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват 3 курсови задания. Целта е студентите да придобият практическо умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос, за практическо прилагане на математическите модели при вземането на конкретни управленски решения.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

66. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената. Курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;

- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Целта на дисциплината е да накара студентите да анализират и осмислят характера и структурата на Европейската общност, да вникнат в трудностите на интеграцията и смисъла на общите политики на ЕС, да преценяват предимствата и трудностите на присъединяването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат самостоятелно да оценяват възможностите, които дава членството в ЕС, да познават структурата, институциите, основните политики, икономическите възможности и цели на ЕС.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания на студентите за характера на европейската интеграция и Европейския съюз е необходимо за да се определят методите и начина на преподаването и усвояването на дисциплината. Това може да стане с предварителен тест или в едно въвеждащо семинарно занятие, с което да се преценят общите представи на студентите за Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

15 часа

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

5 часа

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът “Маршал” и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

5 часа

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

5 часа

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5
допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ – СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

15 часа

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

5 часа

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

5 часа

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

5 часа

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

15 часа

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

3 часа

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустиална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

3 часа

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

3 часа

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

3 часа

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

3 часа

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономиката и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 3, 4

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Литература и документи, свързани с европейската интеграция.	2 часа
2. Документи и материали, свързани с формирането на ЕИО.	2 часа
3. Коментар и дискусия по Римския договор и други документи за началните етапи на европейската интеграция.	2 часа
4. Контролен текущ тест.	2 часа
5. Основни документи и литература по проблемите на развитието на ЕИО.	2 часа
6. Документи и материали, свързани с основните органи и институции на ЕС.	1 час
7. Договорът за ЕС – основен документ на Общността.	1 час
8. Международните търговски и икономически договори на ЕС.	1 час
9. Контролен текущ тест.	1 час
10. Основни документи и материали по приобщаването на България към ЕС.	1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

1/ Основна:

1. Европейско стопанство, /колектив/, УИ, “Н. Рилски”, Блгр. 2005.
2. Европейско политическо сътрудничество, /колектив/, С. 1999.
3. Основното за Европейския съюз, С. 1998.
4. Европейски програми, Инф. център на ЕС, С. 2003.
5. Европейският съюз и България, С. 1998.

2/ Допълнителна:

6. Борисов, О., Право на Европейския съюз, Б. 1998.
7. Алтермат, У., Етнонационализмът в Европа, С. 1998.
8. Генов, Г., Панушев, За по-голям и по-силен Европейски съюз, С. 2001.
9. Barbour, Ph., The European Union Handbook, London, 1996.

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Методи на провеждане и ресурсно осигуряване на семинарните занятия:

В семинарните занятия преди всичко се анализират и дискутират основни документи, договори и др. на ЕИО и ЕС. Използват се аудиовизуални средства – филми, снимки, диаграми за по-добра илюстрация на изучаваната материя.

3/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовите и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите-магистри от знания за риска и неопределеността в информационното общество и поведението, което в тази връзка се изисква от тях в организациите, където ще работят. В процеса на обучение ще бъде получен достатъчна информация за подхода, моделите, практиките и формите как правилно да се формулират проблемите, ефективно да се води диалог и да се действа съвместно за тяхното решаване в условията на динамични промени и несигурност. Курсът е съобразен с предвидения хорариум като позволява да се усвоят принципите, техниките, възможните евристики и форми за вземането и реализирането на ефективни делови решения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ВЗЕМАНЕТО НА ДЕЛОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ.

- 11 часа

Тема 1. Рискът при деловите решения.

4 часа

Същност на понятието делово решение. Рискът възлово понятие в методологията на деловите решения. Разпространени правила за ограничаване на субективната страна на риска при вземане на решения. Деловите решения и функциите на управление.

Тема 2. Магистрални направления в теорията на деловите решения.

3 часа

Дискриптивни теории на решенията. Нормативни теории на решенията. Сближаване на магистралните направления чрез теорията на ефективността.

Тема 3. Обща характеристика на “инструментите” за ефективност на деловите решения в условията на риск и неопределеност.

4 часа

Основни фактори, влияещи на ефективността. Параметри за ефективност. Критерии за ефективност.

ВТОРИ МОДУЛ – ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА НА ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ

- 17 часа

Тема 4. Деловите решения и системата на управление на организацията в условията на риск и неопределеност

4 часа

Цели и управляващи въздействия в системата на управление. Типология на деловите решения. Равнища на организация на вземането на делови решения. Кой как участва във вземането на решение и информационното им осигуряване?

Тема 5. Личностни и ситуационни фактори при деловите решения

4 часа

Личностни фактори. Ситуационни фактори и ситуационен механизъм. Неопределеността и ситуационният механизъм. Видове задачи в зависимост от ситуациите.

Тема 6. Техники на фаза подготовка на деловите решения

4 часа

Техники при определяне на стратегическите цели. Техники при идентифициране на текущи проблеми. Техники за описание и вероятностна оценка на риска. Изисквания и техники при отстраняване и откриване на нови варианти за решение.

Тема 7. Техники при избора, реализацията и контрола за решенията.

5 часа

Техника при оценката и избора на решения. Техники за реализация на деловите решения. Пролонгирани решения. Контрол по резултатите и дейността по решенията.

ТРЕТИ МОДУЛ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В “ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗНАНИЕТО”

- 17 часа

Тема 8. Изходни концепции за “промяна, за да успеем в бъдеще”.

6 часа

Моделът за “ограничената рационалност” и съвременните “организации на знанието”. Моделът на “боклучкийското кошче”. Деловите решения като групово-динамичен процес. Организацията като “игрови ансамбъл” и намаляването на неопределеността. Стратегията за ключовите компетенции и клъстерите.

Тема 9. “Икономическият бихевиоризъм” и феномените при вземането на колективни решения.

6 часа

Систематизация на често срещани отклонения от рационалния избор. Субективни оценки на вероятностите на случайни събития. Дисонанси след избора на решения. Феномени при вземането на колективни решения.

Тема 10. Възможности на игрите като делова процедура в сферата на решенията

5 часа

Ситуационно-ролева игра “съвещание”. Учебно-ролеви игри. Сюжетни игри при хетерогенни проблемни ситуации.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

67. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвременността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.

- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портьр. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

68. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

16. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.
17. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.
18. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Тема	Лекции	Упр-ия
1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
ОБЩО ЛЕКЦИИ		45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие .
3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане“ е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси“. Курсът „Теоретични основи на данъчното облагане“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

-5 часа

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

-5 часа

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; количествена теория на парите и данъчно облагане; класическа теория; трудова теория; възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

-5 часа

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; принцип на неутралността;

-5 часа

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците;

-5 часа

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

-4 часа

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

-4 часа

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа;

-4 часа

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сеньораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо;

-4 часа

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДАНЫЧНОТО ОБЛАГАНЕ

197. Данъци и сеньораж;	1 час
198. Съотношение преки-косвени данъци в България;	1 час
199. Организация на събирането на данъци в България;	1 час
200. Степен на прогресивност на данъците в България;	1 час
201. История на данъците в България;	1 час
202. Дискусия за въвеждането на плосък данък в България;	1 час
203. Дискусия за намаляването на данъчното облагане в България;	1 час
204. Сеньораж и данъчно облагане в условията на паричен съвет;	1 час
205. Възможност за стимулиране на икономиката на България чрез намаляване на данъците;	1 час
206. Намаляване на данъците и повишаване на събираемостта;	1 час
207. Данъчно облагане и социална справедливост;	1 час
208. Ролята на ДДС за икономическото развитие на България;	1 час
209. Проблеми на данъчното облагане в контекста на присъединяване към ЕС;	1 час
210. Фискална политика и взаимоотношения между поколенията- облагане или изплащане на държавния дълг;	1 час
211. Влизането на България в ЕС- създаване или отклоняване на търговия;	1 час

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
125.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
126.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сенъораж;	15 точки
127.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
128.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от	Много добър 5

75÷90	
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набирание на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция” е важна избираема дисциплина за бакалаврите специалност „международни отношения”. Курсът „Европейска икономическа интеграция” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на европейската икономическа интеграция, както и с най-важните институционални измерения на Европейския съюз, историята и правните основи на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на финансовите и нефинансовите институции, правителствата, централните банки и институциите на ЕС. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по международни икономически отношения за другите икономически специалности.

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, правото, теорията на политическата интеграция и др., давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на интеграцията на България в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предистория на европейската икономическа интеграция

Ранни идеи за обединяването Европа; Първата световна война и идеите за помиряване и формиране на едно икономическо и политическо пространство; Втората световна война и идеите за европейско единство; Икономическо и политическо разделение на Европа след Втората световна война;

-5 часа

Тема 2. Начало на западноевропейската икономическа и политическа интеграция

Планът Маршал и Европейският платежен съюз; Икономическото възстановяване на Европа; Европейска общност на въглищата и стоманата, Евратом; Създаването на Общия пазар, Подписване на Римския договор; Интеграция в реалния и монетарния сектор; Зона за свободна търговия и митнически съюз; Ефектът на създаване и отклоняване на търговия; Реално и номинално митническо облагане; Реална и монетарна интеграция.

-5 часа

Тема 3. По-нататъшно развитие на европейската интеграция

Формиране на единния пазар на ЕС; развитие на външноикономическата политика; Интеграцията в областта на валутно-финансовите отношения- планът Делор и Договорът от Маастрихт; Политика на разширяване на ЕС; Бюджетна и фискална политика; ЕС като глобална икономическа сила, Лисабонска стратегия.

-5 часа

Тема 4. Единна селскостопанска политика

История и принципи на единната селскостопанска политика; Единната селскостопанска политика и взаимоотношенията на ЕС със САЩ и развиващите се страни; Единната селскостопанска политика и принципите на ГАТТ/СТО; Съвременни измерения на ЕСП; България и единната селскостопанска политика.

-5 часа

Тема 5. Структурна и регионална политика на ЕС

Структурната и регионалната политика в Римския договор; Еволюция, цели и задачи на регионалната политика; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство; Финансов инструмент за ориентиране на риболова; Кохезионен фонд; Предприсъединителни фондове и други финансови инструменти на Общността; Проблеми на България при усвояването на предприсъединителните и структурните фондове.

-5 часа

Тема 6. Политика на ЕС в областта на конкуренцията и свободното движение на стоки, услуги, капитали и работна сила

Принципи на антимонополната политика на ЕС; Забрана на картелните споразумения; Забрана на злоупотребата с доминиращо пазарно положение; Концентрация в трети страни с измерения в общността; Контрол върху сливанията и поглъщанията; Контрол върху държавните помощи; Практиката на ЕС в областта на антимонополната политика.

-4 часа

Тема 7. Политика на ЕС в областта на околната среда

Опазването на околната среда и икономическото развитие; История и формиране на политиката на ЕС в областта на околната среда; Програми и принципи на политиката на ЕС; Конкуренция и опазване на околната среда; Глобални проблеми на опазването на околната среда; Финансови инструменти на екологичната политика на ЕС; Директиви и регламенти на ЕС в областта на околната среда; ЕС и протокола от Киото; ЕС и договореностите от Копенхаген.

-4 часа

Тема 8. Политика на ЕС по отношение на развиващите се страни

Политиката към развиващите се страни и разпадането на колониалните империи. Принципи и цели на икономическата политика на ЕС към развиващите се страни; Споразумения от Яунде, Аруша и Ломейски споразумения, споразумение от Котону. Финансови инструменти за оказване на помощ на развиващите се страни; Роля на механизмите „стабекс” и „сисмин”. Проблеми на взаимоотношенията с развиващите се страни в контекста на екологичните проблеми.

-4 часа

Тема 9. Бюджет и координиране на фискалните политики

Единният бюджет на ЕС през призмата на теорията на фискалния федерализъм; Собствени и национални източници за финансиране на единния бюджет на ЕС; Финансов контрол при формирането и изразходването на единния бюджет; Координиране на фискалните политики; Координиране на

дънъчните политики; Координиране на икономическите политики в периода на глобалната финансова криза.

-4 часа

Тема 10. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; Интеграция на европейските фондови борси; валутна стабилност и валутна змия „змия“; планът „Вернер“; Създаването на единния европейски пазар; Планът „Делор“; етапи на създаването на еврозоната; ЕЦБ и системата на европейските централни банки, функции на ЕЦБ.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

212. Римски догвор- история, принципи, значение;
2 часа
213. Зони за свободна търговия и митнически съюзи;
2 часа
214. Единен пазар на ЕС, свободно движение на стоки, услуги, капитали и работна сила;
2 часа
215. Европейско право, видове административни актове на ЕС;
2 часа
216. Бюджет на ЕС, структурни фондове;
2 часа
217. Развитие на икономическите връзки на ЕС с развиващите се страни;
1 час
218. Проблеми на разширяването на ЕС;
1 час
219. Теория на оптималните валутни зони;
1 час
220. Европейска централна банка, система на европейските централни банки;
1 час
- Маастрихтски конвергентни критерии;
Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки

ред			
129.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
130.	Разработване на реферати	1. История на икономическата и политическа интеграция на ЕС; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на оптималните валутни зони и колективните валути; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху перспективите за присъединяване на България към еврозоната;	15 точки
131.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражненията има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
132.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА НА ЕС

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Курсът „Данъчна политика на ЕС” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси. Дисциплината съдържа информация за данъчните системи на отделните страни, както и информация за източниците за формиране на колективния бюджет на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Данъчна политика на ЕС” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане в страните от ЕС; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане в ЕС

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; Количествена теория на парите и данъчно облагане; Класическа теория; Трудова теория; Възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; Принцип на неутралността; Оптималното облагане и проблемите на координирането на данъчните политики в ЕС.

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците; Данъчното облагане и икономическия цикъл; Тенденции в данъчното облагане в ЕС в условията на глобалната икономическа криза.

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Щиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа и дискусиите между „старите” и „новите” членове на ЕС по повод плоското данъчно облагане;

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо; Фискалната теория на ценовото равнище и Маастрихтските конвергентни критерии.

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Теория на фискалния федерализъм като основа на колективното данъчно облагане в ЕС; Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Данъчна политика на ЕС”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
133.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.		10 точки
134.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане в ЕС; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сенъораж;	15 точки
135.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражненията има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
136.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Анотация:

Въпросите за корпоративното (организационното) поведение са сравнително нови, както за нашата наука и практика, така и за системата на образованието. С особена острота стои този проблем, когато се конкретизира за системата на финансовите структури (банки, финансово-счетоводни къщи и консултантски фирми). Подготовката на студентите от специалностите "Финанси", освен че би трябвало да гарантира главно достатъчно представителен обем от основни знания (свързани с бъдещата им реализация) трябва да отчита и факта, че изграждането на знания и умения за адаптация в новата професионална среда (особено що се отнася до сложната система на финансовите структури) е от изключителна значимост. А при съвременната твърде динамична среда за реализация на младите специалисти-финансисти, проблемът за обективното възприемане и анализиране на човешкото поведение в процеса на труда е от особена значимост за тяхното професионално утвърждаване и развитие.

Курсът е своеобразно продължение на теоретичните постановки, маркирани най-общо в съответните раздели на учебните дисциплини "Управление на човешките ресурси" и "Икономика на

труда". Това, обаче не означава дублиране, а главно надграждане на знания, свързани с използването на човешкия потенциал във организациите в сферата на финансите.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ВЪВЕЖДАЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Тема 1: Корпоративното поведение като научно-практическа конкретизация на човешкото поведение в организационна среда

Цели на темата: Теоретическо изясняване на факторите, определящи корпоративното поведение. Очертаване профила на корпоративната (организационната) култура. Интерпретиране на процеса на възприемане като определяща предпоставка за корпоративното поведение.

Очаквани резултати: Усвояване на информацията и превръщането ѝ в знания за специфичната природа на корпоративното поведение като неотменим елемент, съпътстващ развитието на организациите.

Тема 2: Корпоративното поведение и науката за управление

Цели на темата: Разкриване същността на културната стимулация и на управленските стилове. Анализирани принципните различия между трите актуални за нашата действителност представител на концептуалния модел на управление:

- моделите на европейската мозайка
- акумулиращите модели на модерния свят
- българската специфика или синтезът на пречупването.

Очаквани резултати: Изграждане на знания, които спомагат за ориентиране в управленските стилове във всяка конкретна среда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ: СИНТЕЗЪТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СТРУКТУРИ – КОРПОРАТИВНО ПОВЕДЕНИЕ”

Тема 3: Корпоративната форма на организация във финансовите структури

Цели на темата: Очертаване макрорамката на класификацията на организациите. Интерпретиране особеностите на финансовите структури. Анализирани на корпорацията като отворена система.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се формулират възможно най-точно особеностите на финансовите структури. Постигането на това да е резултат от изградено умение за преход от общото към частното.

Тема 4: Управленски профил на финансовите структури

Цели на темата: Определяне същността и класификацията на корпоративните цели и синтезът им с корпоративната политика.

Разглеждането на властта в организацията не като самоцел, а в контекста на успешно реализираната корпоративна политика.

Очаквани резултати: Усвояване на знанията за общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури. Умение за точно интерпретиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП). Разграничаване особеностите на СУП във финансовите структури в условията на преход от класическите теоретични модели.

Тема 5: Човекът - източник на корпоративно поведение във финансовите структури

Цели на темата: Разясняване значимостта на връзката между човешкия фактор и социалната активност. Акцентиране върху феномена „личност” и нейните индивидуални различия. Анализиране на тези понятия в следните аспекти:

- Човешкият фактор и социалната активност
- Външни и вътрешни детерминанти.
- Първи комплекс: компетентност и въображение.
- Втори комплекс: организираност и темпоритъм.
- Трети комплекс: решителност и концентрация.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се осмисли изключителната за корпоративното управление значимост на групите, на колективната квалификация и екипната дейност, без да се игнорира или фаворизира ролята на индивида.

Тема 6: Общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури

Цели на темата: Анализиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП)нейните особености във финансовите структури в условията на преход.

Очаквани резултати : Обективно оценяване ролята на звената за управление на персонала във финансовите структури. Умение да се апробира в определен момент и при конкретна ситуация опита на високоразвитите страни по отношение на УП във финансовите структури

Тема 7: Корпоративна социализация

Цели на темата: Изясняване същността на корпоративните роли и норми, на корпоративната политика и тактика. Подчертаване значимостта на комуникацията като фактор за успешна социализация. Интерпретиране същността на различните модели на корпоративна социализация.

Очаквани резултати : Изграждане на знания и умения за установяване на динамични връзки между процеса на социализацията на индивида, умението му да се приспособява и да преодолява конфликтните ситуации.

Тема 8: Външна среда и корпоративната СУП

Цели на темата: Акцентиране върху онези от компонентите на външната среда, които оказват значимо влияние върху СУП във финансовите структури и посредством нея рефлексират върху характеристиките на корпоративната култура:

- браншовият пазар на труда (обслужващ финансовите структури)
- взаимодействие между работодателите от сферата на финансите и институционалните структури на трудовия пазар
- взаимодействие с профилираните образователни учреждения и със специализираните консултантски фирми
- взаимодействие с центровете за психологическа поддръжка и с Профсъюзите

Очаквани резултати: На основание получените знания за особеностите при предлагането на трудови ресурси във финансовата сфера и за функционалните особености на браншовите пазарни информационни системи, да се изгради по-мотивирано и съвършено поведение на „актьорите” на трудовия пазар.

Технология на обучението и оценяване:

- **Аудиторна заетост**

Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработки на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.

- **Семинарните занятия** се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.
- **Извънаудиторната заетост** предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, организатори в сферата на човешките ресурси и изследване на конкретни, реални модели на корпоративно поведение

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Набирането на кредити се осъществява по следната процедура:

- 20 % от кредитите – за редовно посещение на учебни занятия
- 30 % от кредитите – за успешно решени текущи контролни задачи
- 50 % от кредитите – за показване на добро познаване на учебното съдържание на заключителния изпит

Системата включва **текущо и заключително оценяване** (чрез защита на курсова работа или полагане на семестриален писмен изпит). Заключителният семестриален писмен изпит, **включва два теоретични въпроса**.

Изпитът се провежда писмено. По усмотрение на преподавателя, при възникване на спорен казус по отношение качеството на писменото изложение, се провежда в същия ден и допълнително устно препитване.

Оценка **отличен (6,00)** се поставя при преобладаващо отлично оценяване за периода на текущия и на заключителния контрол. Това предполага правилен отговор на всички въпроси и точно използване на съответната терминология.

Оценка **Мн. добър (5,00)** се поставя при незначителни пропуски по изпитния материал и непълно познаване на терминологията.

Оценка **Добър (4,00)** се поставя при липсата на отговор на един от изпитните въпроси но изчерпателно излагане на останалата част от изпитния материал.

Оценка **Среден (3,00)** се поставя при незадоволителен отговор по основните и допълващи въпроси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Илия Димов.

Анотация:

През изминалия XX век планирането на бизнес дейността във фирмите се разви и утвърди като водеща основна функция на вътрешно-фирменото управление. Това е свързано с неопределеността и динамичните промени на външната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във вътрешната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във външната среда на фирмите стават все по-динамични и по-дълбоки. Това принуждава фирмите да преминат към развитие на стратегическо планиране като условие и предпоставка за своето оцеляване и дългосрочно развитие.

Целта на обучението по дисциплината е да запознае студентите със същността, ролята, функциите и съдържанието на стратегическото фирмено планиране, което е не просто част, а е определящ, основополагащ “център” на процеса на планирането на дейността на фирмата, на разработването на целия комплексен фирмен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Процесът на разработка на стратегия

Тема 1. Подходи и основни етапи при разработката на фирмена стратегия. Определяне на мисията на фирмата.

4 часа

Тема 2. Анализ и прогноза на външната среда на фирмата. Анализ и оценка на вътрешната среда на фирмата.

4 часа

Тема 3. Определяне целите на фирмата. Избор на алтернатива за постигане на целите. Приложение на стратегията.

5 часа

Тема 4. Методи за стратегически анализ.

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Методи на стратегически анализ. Методът на Бостънската консултантска група. Писмена разработка и обсъждане.

3 часа

Тема 2. Методите “Матрица пазарна привлекателност – конкурентна позиция”, “Матрица на жизнения цикъл”, “Сравнителен анализ на привлекателността, възможностите и риска и конкурентността на фирмата по страни”. Писмена разработка, обсъждане.

3 часа

Тема 3. Методите “Отраслов анализ”, “Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите” (SWAT анализ).

3 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на процеса на разработката на фирмена стратегия, на определяне на целите на фирмата, на изискванията и методите за извършване на стратегически анализи, на избора на алтернатива за постигане на целите.

Очаквани резултати: Усвоявайки методите за стратегически анализ, студентите да извършат анализи на външната и вътрешната среда например на конкретна фирма, за да се ориентират към подходящи цели и стратегии на развитието ѝ.

Литература:

Основна: 1, 2, 3

Допълнителна: 7, 11, 12, 14

ВТОРИ МОДУЛ /ЧАСТ/: Фирмени стратегии

Лекции:

Тема 1. Видове стратегии. Стратегии растеж, съкращение, ликвидация

4 часа

Тема 2. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация.

4 часа

Тема 3. Стратегия продукт – пазар. Стратегии цени – разходи за комуникации

3 часа

Тема 4. Технологични стратегии

4 часа

Тема 5. Стратегии за навлизане на международния пазар – износ, смесени предприятия, собствено предприятие в друга страна, стратегически съюзи и др.

4 часа

Тема 6. Глобален и адаптиран по страни маркетинг

4 часа

Тема 7. Стратегии страна – сегмент – продукт

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация. Писмени разработки, обсъждане.

2 часа

Тема 2. Непряк износ. Пряк износ. Избор и организационно-управленски изисквания и задачи на фирмата. Казус.

2 часа

Тема 3. Смесени предприятия. Собствено предприятие в друга страна. Стратегически съюзи (съвместни предприятия, кръстосано дялово участие на фирмите, лицензии, международен франчайзинг, договори за изграждане на обекти “под ключ”, договори за управление и др.). Фактори, причини и мотиви за избор на някоя от тези стратегии. Писмени разработки, тестове, дискусия.

2 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на всички видове стратегии за развитието и дейността на различните фирми, на факторите и причините, обуславящи тяхното приложение.

Очаквани резултати: Студентите, отчитайки определените цели на примера на конкретна фирма, да могат да се ориентират правилно за определяне на подходящи стратегии за развитието на фирмата и постигането на целите.

Литература: Основна: 1, 2, 3

Допълнителна: 6, 7, 8, 10, 13

Технология на обучението и оценяване:

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените

теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

69. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ИКОНОМИКА
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.8. ИКОНОМИКА
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО ФИНАНСИ
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ :: 4 СЕМЕСТЪРА
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ : РЕДОВНО
Код: 05.45_4.3.20

Първи семестър 6. Международни финанси 7. Банково счетоводство 8. Бюджетно Счетоводство 9. Избираема дисциплина – I 10. Избираема дисциплина - II	CTS кредити 30	Втори семестър 5. Фондови борси 6. Финансов мениджмънт 7. Финансово планиране 8. Европейско икономическо сътрудничество 5. Избираема дисциплина – III	ECTS кредити 30
Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Трети семестър 1. Международни публични финанси 2. Централно банкерство и банков надзор 3. Банков мениджмънт 4. Банков маркетинг 5. Избираема дисциплина – IV 6. Избираема дисциплина - V	ECTS кредити 30	Четвърти семестър 1. Европейско стопанство 2. Управление на риска 3. Избираема дисциплина – VI 4. . Избираема дисциплина – VII 5. Избираема дисциплина – VIII 6. Държавен изпит или защита на дипломна работа Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	ECTS кредити 30
Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)			
ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ:			
Първа група			
1. Банково дело 2. Финансов анализ 3. Цени и ценова политика	ECTS кредити 6,00		
Втора група			
12. Общински финанси 13. Фискална децентрализация 14. Мениджмънтна публичния сектор	ECTS кредити 6,00		
Трета група : 4. Финансов контрол 5. Данъчен кортзол 6. Валутен и Митнически контрол	ECTS кредити 4,5		
Четвърта група: 3. Финансова иконометрия 4. Финансиране и управление на проекти	ECTS кредити 4,5		

Пета група 4. Икономика на публичния сектор 5. Количествени методи в публичния сектор 6. Теория на бюджетните решения	ECTS кредити 4,5		
Шеста група 3. Предприемачество 4. Управление на регионалното развитие	ECTS кредити 4,5		
Седма група: 4. Теоретични основи на данъчното облагане 5. Европейска икономическа интеграция 6. Данъчна политика в ЕС	ECTS кредити 4,5		
Осма група: 3. Корпоративна култура 4. Стратегическо планиране	ECTS кредити 3,0		
ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ: 25. Международен маркетинг 26. Мениджмънт на иновациите 27. Управленски решения 28. Психология на управлението 29. Национални и международни счетоводни стандарти 30. Банково право 31. Търговско право 32. Годишни финансови отчети	ECTS кредити 6,0		ECTS кредити

Забележка: Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият хорариум на изучените факултативни дисциплини е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента.

ДИПЛОМИРАНЕ:

Обучението завършва със защита на дипломна работа. При положителен резултат от защитата на дипломната работа се присъждат 15 кредита.

БЕЛЕЖКИКЪМ УЧЕБНИЯ ПЛАН:

Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" е с продължителност по учебен план 2 семестъра.

Студентите изучават седем задължителни и пет избираеми дисциплини с общ хорариум 1 200 академични часа.

Всеки студент може да избира и изучава факултативно всяка учебна дисциплина, преподавана в ЮЗУ, независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл.2, ал. 5 на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76, 2002 г.). Общият

хорариум на изучените факултативни дисциплине е до 60 часа. Изучените факултативни дисциплини се отразяват в дипломата на студента. Учебният план е съобразен с изискванията на Европейската система за трансфер на кредити. Всеки кредит отразява 30 часа аудиторна и извънаудиторна заетост

Учебният план е приет на заседание на Катедрения съвет на катедра "Финанси и отчетност" Протокол № 3 / 24.06.2008 г.

Учебният план е приет на заседание на Факултетния съвет на Стопански факултет, проведено на 01.07.2008 г, Протокол № 12
Приети изменения в учебния план на заседание на Факултетния съвет на Стопански факултет, проведено на 06.11.2009 г., Протокол № 4

Учебният план е утвърден на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 09.07.2008 г., Протокол № 8
Приети изменения в учебния план на заседание на Академичния съвет на ЮЗУ "Неофит Рилски", проведено на 11.11.2009 г., Протокол № 18

Ръководител катедра:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Декан:

Проф.д-р Чавдар Николов

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси“ е водеща дисциплина. Курсът „Международни финанси“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя

конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедиация; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние; диверсификация и риск; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;

-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари

-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

-3 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;

-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;

-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.

-3 часа

Тема 10. Парично-кредитната и фискалната политика и отражението им върху финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положения и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари;; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котиран на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към българския финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и модели на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

-3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни финанси”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
137.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
138.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
139.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки

140.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВО СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 4л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Стоян Стоянов

Анотация:

Основната цел и задачите на дисциплината “Банково счетоводство” е да се дадат задълбочени и достатъчни по обем знания и умения на студентите за същността, методите и методиката на банковото счетоводство, за да могат успешно да се справят в практическата си дейност в банките и другите финансово-кредитни институции. Курсът ще се преподава и ще се водят семинарни занятия при съобразяване с последните промени в общата счетоводна нормативна уредба и тази за банките и други финансово-кредитни и приложимия за нея специфичен Препоръчителен сметкоплан.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Характеристика на финансовото предприятие като отчетна единица.

Организация и видове финансови предприятия. Финансовите операции като обект на счетоводната отчетност.

2 часа

Тема 2. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

1 час

Тема 3. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките. Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции. Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

2 часа

Тема 4. Отчитане на емисията.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

2 часа

Тема 5. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо. Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

2 часа

Тема 6. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми. Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

3 часа

Тема 7. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 8. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

3 часа

Тема 9. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета. Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 10. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства. Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

3 часа

Тема 11. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 12. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

4 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

3 часа

Тема 2. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките. Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции. Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

3 часа

Тема 3. Отчитане на емисиите.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

3 часа

Тема 4. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо. Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

3 часа

Тема 5. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми. Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

2 часа

Тема 6. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 7. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

2 часа

Тема 8. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета. Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 9. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства. Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

2 часа

Тема 10. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 11. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

2 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

70. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БЮДЖЕТНО СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Минко Велков

Анотация:

Основната цел и задачите на дисциплината “Бюджетно счетоводство” е да се дадат задълбочени и достатъчни по обем знания и умения на студентите за същността, методите и методиката на бюджетното счетоводство, за да могат успешно да се справят в практическата си дейност в предприятия от бюджетната сфера. Курсът ще се преподава и ще се водят семинарни занятия при съобразяване с последните промени в общата счетоводна нормативна уредба и тази за бюджетната сфера и действащия за нея самостоятелен сметкоплан.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Бюджетна система. Бюджетно предприятие – обект на счетоводството. При разглеждане на темата ще се изясняват; общата характеристика на бюджетната система в РБългария, същността и видовете бюджетни предприятия, особеностите на БП и влиянието им на отчетността.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 2. Нормативна уредба на счетоводството на бюджетните предприятия. Ще се обхванат: общите нормативни актове и документи на счетоводството. Вниманието ще се насочи към специфичните нормативни и счетоводни актове и документи за бюджетната сфера: Закона за устройството на държавния бюджет и Закона за бюджета на общините, Счетоводните стандарти за публичния сектор, Сметкоплана на бюджетните предприятия и други.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 3. Счетоводна политика. Форми на счетоводството. Документи и документооборот в БП. Ще се разгледат; същността и особеностите на счетоводната политика в БП, използвани методи за оценка, преценка и обезценка на активи и пасиви, прилагани счетоводни форми, характерни особености на документите и документооборота в бюджетната сфера.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 4. Основни принципи на отчетността и сметкоплана в бюджетните предприятия. Ще се изяснят принципите на строежа на отчетността в бюджетната сфера като отчетни единици и отчетни

групи, класифицирането на отчетните обекти на местни и чуждестранни лица. Вниманието ще се отдели на СБП и неговите особености и различия спрямо този в небюджетната сфера.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 5. Счетоводно отчитане на собствения капитал в БП. Ще се изясни счетоводното отчитане на различните форми на собствения капитал: разполагаем капитал, акумулиран прираст /намаление от предходните години, прираст/ намаление на текущата година.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 6. Счетоводно отчитане на дълготрайните активи на БП. Ще се разгледат въпросите за същността, класификацията и оценката на ДМА и ДНМА в бюджетната сфера. Начините на придобиване и изваждане от употреба на ДА, както и особеностите на тяхното отчитане. Ще се изясни и отчитането на заемите, инфраструктурните обекти, активите с историческа и художествена стойност и тези със специално предназначение.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 7. Счетоводно отчитане на материалните запаси в БП. Обект на разглеждане ще бъдат стоково-материалните запаси в бюджетната сфера; материали, стоки, продукция, запаси за държавен резерв, конфискувани активи. Особеностите на отчитането на придобиването и разхода на тези активи и използваните синтетични и аналитични счетоводни сметки.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 8. Счетоводно отчитане на разчетите в БП. Ще се разгледа отчитането на разчетите на БП с доставчици, клиенти, персонала, студенти, осигурителни и здравни организации, с бюджета по повод на данъчни и други задължителни плащания.

Лекции: 3 часа

Упражнения: 3 часа

Тема 9. Счетоводно отчитане на паричните средства в БП. Ще се изясни отчитането на паричните средства в лева и чуждестранна валута в БП. Особеностите на прилагането на "Единна сметка" за банкови разплащания в бюджетната сфера, използваните синтетични и аналитични сметки за вътрешни трансфери между бюджетни и извънбюджетни сметки както и вътрешните касови трансфери между централния и местните бюджети.

Лекции: 2 часа

Упражнения: 2 часа

Тема 10. Счетоводно отчитане на разходите в БП. Ще се разгледат въпросите на обособяване на отчитането на разходите в трите отчетни групи – бюджети, извънбюджетни сметки и фондове и други сметки и фондове. Ще се изясни отчитането на разходите по икономическите елементи на финансовите и извънредни разходи, разходите за данъци и разходите за бъдещи периоди. Отделно ще се изясни отчитането на разходите за стопанската дейност. Ще се посочат синтетичните разходни сметки и особеностите на тяхното приключване в бюджетната сфера.

Лекции: 2 часа

Упражнения: 2 часа

Тема 11. Счетоводно отчитане на приходите в БП. Ще бъдат разгледани подгрупи и групи сметки от раздел 7 на СБП за отчитането на приходите: приходи от данъци и такси, от продажби на активи, от лихви и финансови услуги, от приватизация на държавна и общинска собственост и други. Специално внимание ще се отдели на характера и особеностите на синтетичните сметки за приходите, техните основни кореспонденции, начини на приключване.

Лекции: 1 час

Упражнения: 1 час

Тема 12. Годишно счетоводно приключване в БП. Ще се разгледа подготовката и етапите на годишното счетоводно приключване в БП. Особеностите на съставянето на оборотни ведомости по отчетни единици и тяхното обобщаване преди съставянето на консолидиран счетоводен баланс за предприятието като цяло. Ще се изяснят съдържанието и начините на съставяне на специфични елементи на годишния финансов отчет на БП.

Лекции: 1 час

Упражнения: 1 час

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

71. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

БАНКОВО ДЕЛО

ECTS кредити: 6,0

Седмичен хорариум: 4л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Курсът по дисциплината условно е разделен на три части – същност, функции и видове банки, регулаторна роля на централната банка, пазар на банковите услуги. Студентите се запознават с появата и историята на банковото дело, видовете банки и техните функции, както и дейността на другите финансови институции. Особено внимание се отделя на международните банков стандарти, определящи ефективното функциониране на отделните банки. Разясняват се регулаторните и надзорните функции на централната банка по отношение на банковата система в страната.

В центъра на вниманието е пазарът на банковите услуги. Той се разяснява от гледна точка на банката и клиента. В първия случай се обръща внимание на принципите на инвестиционната политика на банките, видовете инвестиции, международните банков операции и инструменти. Във втория случай се обръща основно внимание на категориите клиенти и техните основни потребности от банков услуги, най-вече на банков кредит и съответното обезпечение.

В заключение се прави преглед на ролята на маркетинга за продажбите на банков услуги на предприятия, домакинства и граждани.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Същност и основни функции на банките. Появата на банковото дело. Международни банков стандарти. Базелско споразумение. Капитлова адекватност. Банкови стандарти на ЕС.

3 часа

Тема 2. Видове банки. Банките и другите финансови институции. Финансово посредничество. Законови изисквания към българските банки. Роля и функции на финансовите институции.

3 часа

Тема 3. Организационна структура на банките – класическа и отворена. Класически модел – функции на регионалните управления и банковите клонове, бек офиси. Отворен модел – бизнес центрове, звена за осигуряване на клиентите, кредитни центрове. Структура на банките в България.

2 часа

Тема 4. Регулаторна роля на централната банка. Коефициенти при регулиране на банките. Функции на централната банка. Емитиране на банкноти. Парична политика. Надзор над банковата дейност. Лицензиране на банките. Капиталови коефициенти. Коефициент на ликвидност. Коефициент на задължителни резерви. Законова регламентация на БНБ.

2 часа

Тема 5. Ограничителни фактори в пазарната дейност на банките. Банката като предприятие. Доверието в банката. Ликвидност. Кредитен портфейл. Лихвен процент. Условието на пазара в България.

2 часа

Тема 6. Първични и вторични банков пазари. Първичен пазар. Вторичен пазар. Междубанков пазар. Регламентация в България.

2 часа

Тема 7. Принципи в инвестиционната политика на банките. Видове инвестиции. Основни принципи на инвестиране. Необходимост от информация. Кредитен риск. Лихвен риск. Паричен пазар. Сконтов пазар. Междубанков пазар. Международни валутни пазари. Капиталов пазар. Инвестиране в държавни дългови инструменти. Управление в кредитния портфейл. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 8. Пазарът на банкови услуги от гледна точка на клиента. Същност на пазара на банкови услуги. Пазарни сектори и сегменти. Нуждата за клиента от банка. Съхраняване на излишни парични средства. Преводни нареждания. Клирингова система. Банковата практика в България. Отношения между банките и клиентите. Категории клиенти. Търговски дружества. Домакинства и граждани. Банкови услуги. Разплащателни сметки. Спестовни сметки. Кредитни услуги. Доверителски услуги. Трезор. Други услуги.

2 часа

Тема 9. Валута и валутни сделки на банките. Необходимост от валутната размяна. Видове валутни сделки. Срочни сделки. Валутни рискове. Нормативна уредба на валутния режим в България.

2 часа

Тема 10. Международни банкови операции и инструменти. Международни валутни преводи. Видове банкови инструменти. Чек. Менителница. Акредитив. Инкасо. Открита сметка. Бартер. Форфетиране. Факторинг. Стенд-бай акредитив. Гаранция. Регулацията в България.

2 часа

Тема 11. Видове банкови сметки и парични преводи. Депозитни сметки. Текущи сметки. Заемни сметки. Бюджетни сметки. Дебитни карти. Набирателни сметки. Откриване, водене и закриване на банкови сметки. Процедури. Контрол. Такси. Касови плащания. Чек. Платежно нареждане. Електронни разплащания. Режим и практика в България.

2 часа

Тема 12. Кредитиране и оценка на риска. Кредитна политика на банката. Принципи на кредитиране. Документация. Условия на кредитиране. Видове кредити. Кредитен рейтинг. Оценка на кредитополучателите. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 13. Обезпечение на кредитите. Необходимост от обезпечения: недвижимости, движимо имущество, поръчителство, ценни книжа, парични наличности, застрахователни полици. Характеристика на обезпеченията. Видове обезпечения. Регламентация и банкова практика в България.

2 часа

Тема 14. Маркетинг на банковите услуги. Значение на маркетинга. Основни дейности в банковия маркетинг. Пазарни сегменти. Пазарно проучване. Разработване на продукти. Реклама. Продажба на банковите услуги.

2 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност и основни функции на банките. Появата на банковото дело. Международни банкови стандарти. Базелско споразумение. Капитлова адекватност. Банкови стандарти на ЕС.

2 часа

Тема 2. Видове банки. Банките и другите финансови институции. Финансово посредничество. Законови изисквания към българските банки. Роля и функции на финансовите институции.

2 часа

Тема 3. Организационна структура на банките – класическа и отворена. Класически модел – функции на регионалните управления и банковите клонове, бек офиси. Отворен модел – бизнес центрове, звена за осигуряване на клиентите, кредитни центрове. Структура на банките в България.

2 часа

Тема 4. Регулаторна роля на централната банка. Коефициенти при регулиране на банките. Функции на централната банка. Емитиране на банкноти. Парична политика. Надзор над банковата дейност. Лицензиране на банките. Капиталови коефициенти. Коефициент на ликвидност. Коефициент на задължителни резерви. Законова регламентация на БНБ.

2 часа

Тема 5. Ограничителни фактори в пазарната дейност на банките. Банката като предприятие. Доверието в банката. Ликвидност. Кредитен портфейл. Лихвен процент. Условията на пазара в България.

2 часа

Тема 6. Първични и вторични банкови пазари. Първичен пазар. Вторичен пазар. Междубанков пазар. Регламентация в България.

2 часа

Тема 7. Принципи в инвестиционната политика на банките. Видове инвестиции. Основни принципи на инвестиране. Необходимост от информация. Кредитен риск. Лихвен риск. Паричен пазар. Сконтов пазар. Междубанков пазар. Международни валутни пазари. Капиталов пазар. Инвестиране в държавни дългови инструменти. Управление в кредитния портфейл. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 8. Пазарът на банкови услуги от гледна точка на клиента. Същност на пазара на банкови услуги. Пазарни сектори и сегменти. Нуждата за клиента от банка. Съхраняване на излишни парични средства. Преводни нареждания. Клирингова система. Банковата практика в България. Отношения между банките и клиентите. Категории клиенти. Търговски дружества. Домакинства и граждани. Банкови услуги. Разплащателни сметки. Спестовни сметки. Кредитни услуги. Доверителски услуги. Трезор. Други услуги.

4 часа

Тема 9. Валута и валутни сделки на банките. Необходимост от валутната размяна. Видове валутни сделки. Срочни сделки. Валутни рискове. Нормативна уредба на валутния режим в България.

2 часа

Тема 10. Международни банкови операции и инструменти. Международни валутни преводи. Видове банкови инструменти. Чек. Менителница. Акредитив. Инкасо. Открита сметка. Бартер. Форфетиране. Факторинг. Стенд-бай акредитив. Гаранция. Регулацията в България.

2 часа

Тема 11. Видове банкови сметки и парични преводи. Депозитни сметки. Текущи сметки. Заемни сметки. Бюджетни сметки. Дебитни карти. Набирателни сметки. Откриване, водене и закриване на банкови сметки. Процедури. Контрол. Такси. Касови плащания. Чек. Платежно нареждане. Електронни разплащания. Режим и практика в България.

2 часа

Тема 12. Кредитиране и оценка на риска. Кредитна политика на банката. Принципи на кредитиране. Документация. Условия на кредитиране. Видове кредити. Кредитен рейтинг. Оценка на кредитополучателите. Практиката на българските банки.

2 часа

Тема 13. Обезпечение на кредитите. Необходимост от обезпечения: недвижиминости, движимо имущество, поръчителство, ценни книжа, парични наличности, застрахователни полици. Характеристика на обезпеченията. Видове обезпечения. Регламентация и банкова практика в България.

2 часа

Тема 14. Маркетинг на банковите услуги. Значение на маркетинга. Основни дейности в банковия маркетинг. Пазарни сегменти. Пазарно проучване. Разработване на продукти. Реклама. Продажба на банковите услуги.

Технология на обучението и оценяване:

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

72. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВ АНАЛИЗ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:**Доц.д-р Елена Биячева****Анотация:**

С учебното съдържание се цели да се изясни, че финансовият анализ на предприятието като научно-приложна дисциплина дава система от знания за управление на микроикономическите процеси. Разглеждат се основни проблеми, свързани с анализ на инвестиционната, производствената, търговската и финансовата дейност, които са базата на финансовия мениджмънт на предприятието. Развити са принципите, показателите и основните категории, свързани с практическото осъществяване на финансовия анализ на базата на система от количествени методи за оценка. Акцентува се върху анализиране на капитала, финансовата стабилност на предприятието, платежоспособността, движението на парични средства и т.н.

Съдържание на учебната дисциплина:**ЛЕКЦИИ**

Тема 1. Същност на финансите и на финансовият мениджмънт.	1 час
Тема 2. Финансовият анализ в контекста на комплексния и на системния икономически анализ.	1 час
Тема 3. Етапи на комплексния финансов анализ.	1 час
Тема 4. Обект и предмет на финансовия мениджмънт.	1 час
Тема 5. Цели на финансовия мениджмънт.	1 час
Тема 6. Функции на финансовия мениджмънт.	1 час
Тема 7. Принципи на финансови мениджмънт.	1 час
Тема 8. Решения за управление на финансовите отношения.	1 час
Тема 9. Финансови средства на фирмата.	1 час
Тема 10. Амортизация и финанси.	1 час
Тема 11. Икономически субекти – потребители на информацията на финансовия анализ.	1 час
Тема 12. Принципи на финансовия анализ.	1 час
Тема 13. Етапи и субекти на финансовия анализ.	1 час
Тема 14. Информационно осигуряване на финансовия анализ.	1 час
Тема 15. Принципи за изграждане на показатели за финансов анализ.	1 час
Тема 16. Групиране на показателите за финансов анализ.	1 час
Тема 17. Основни категории, свързани с показателите за финансов анализ.	1 час
Тема 18. Показатели за структурата на предприятието. Показатели в зависимост от целите на финансовия анализ. Показатели за рентабилност или ефективност.	1 час
Тема 19. Показатели за обръщаемост.	1 час
Тема 20. Показатели за ликвидност.	1 час

Тема 21. Показатели за събираемост на вземанията.	1 час
Тема 22. Методи на финансовия анализ. Метод на сравнението, групировката, балансов метод, метод на детайлизацията.	1 час
Тема 23. Метод на верижните замествания. Метод на разликите. Интегрален метод за факторен анализ. Индексен метод. Метод на корелационния анализ. Графичен метод.	1 час
Тема 24. Фактори, които влияят върху финансовия анализ.	1 час
Тема 25. Анализ на активите на предприятието. Анализ на дълготрайните активи.	1 час
Тема 26. Анализ на краткотрайните активи. Обращаемост на краткотрайните активи.	1 час
Тема 27. Времетраене на един оборот на активите. Коефициент на обращаемост	1 час
Тема 28. Коефициент на натовареност (заетост) на краткотрайните активи.	1 час
Тема 29. Анализ на капитала на предприятието.	1 час
Тема 30. Анализ на собствения капитал.	1 час

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност на финансите и на финансовият мениджмънт.	3 часа
Тема 2. Финансовият анализ в контекста на комплексния и на системния икономически анализ.	3 часа
Тема 3. Етапи на комплексния финансов анализ.	2 часа
Тема 4. Цели на финансовия мениджмънт.	2 часа
Тема 5. Принципи на финансови мениджмънт.	2 часа
Тема 6. Принципи на финансовия анализ.	2 часа
Тема 7. Информационно осигуряване на финансовия анализ.	2 часа
Тема 8. Принципи за изграждане на показатели за финансов анализ.	2 часа
Тема 9. Групиране на показателите за финансов анализ.	2 часа
Тема 10. Основни категории, свързани с показателите за финансов анализ.	2 часа
Тема 11. Показатели за структурата на предприятието. Показатели в зависимост от целите на финансовия анализ. Показатели за рентабилност или ефективност.	2 часа
Тема 12. Показатели за обращаемост.	2 часа
Тема 13. Показатели за събираемост на вземанията.	2 часа
Тема 14. Метод на верижните замествания. Метод на разликите. Интегрален метод за факторен анализ. Индексен метод. Метод на корелационния анализ. Графичен метод.	2 часа

ЛИТЕРАТУРА

10. Тимчев М., Финансово стопански анализ, Тракия-М, С., 1999

11. Ваклиев Гр., Кр. Чуков, М. Тимчев, Основи на стопанския анализ на предприятието, С., 1992
12. Тимчев М., Финансово-стопански анализ на фирмата – общ практически курс, С., ИК “Протед”, 1994
13. Николов Н., Финансов анализ на стопанската дейност на предприятието, С., УИ “Стопанство”, 1993
14. Данаилов Д., Финансов мениджмънт в бизнеса, С., 1996
15. Добинс Р. и др., Практически съвети по финансов мениджмънт, С., 1995.
16. Николов Н., Финансов анализ, В., 1996
17. Орешарски П., Финансов анализ и управление на инвестициите, С., 1992
18. Райков Г., Основи на финансовия мениджмънт, С., 1996

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

73. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЦЕНИ И ЦЕНОВА ПОЛИТИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Васил Пехливанов

Анотация:

Описание на курса: Курсът по дисциплината е съобразен с предвидения хорариум по учебен план на специалността. Дисциплината „Цени и ценова политика” е включена във фундаменталния блок задължителни дисциплини, като целта е да се положат стабилни основи, върху които ще се надграждат бъдещите познания на студентите по специалните дисциплини, включени в по-горните курсове на специалността. Курсът е изграден на базата на съвременните постижения на теорията и практиката в областта на либерализираните и на държавно регулираните цени.

Целите и задачите на учебната дисциплина са студентите да придобият знания и умения по преподавания материал. В процеса на обучение студентите трябва да усвоят теоретичните основи на цените и ценовата политика, както и да добият компетентност за реалното приложение на ценовите тактики и стратегии, прилагани от фирмите, съобразно пазарната ситуация.

Методи на преподаване: Обучението по дисциплината се извършва под формата на лекции и упражнения, часовете по които са разпределени по два часа седмично лекции и по два часа упражнения. Темите на упражненията следват преподадения вече лекционен материал. По време на упражненията по дисциплината акцентът е поставен върху решаване на задачи по отделните групи методи за ценообразуване и върху разглеждане и попълване на документи, свързани с проверките по цените.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на ценовите стратегии, политики и методи. След преминаване на курса по дисциплината очакванията са студентите да са придобили достатъчно знания за теорията и практиката по цените и ценообразуването и да са в състояние да образуват, обявяват и променят фирмените цени, съобразно пазарната конюнктура и политиката и целите на фирмите. Обучението дава и необходимата информация за правата и задълженията на субектите на държавния контрол върху цените.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВА ЧАСТ – СЪЩНОСТ, ЗНАЧЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ НА СИСТЕМАТА НА ЦЕНИТЕ

15 часа

Тема 1. Цените като категория на стоковото производство

Тема 2. Теория за цените	1 час
Тема 3. Функции на цените	3 часа
Тема 4. Ценообразуващи фактори	1 час
Тема 5. Система на цените	2 часа
Тема 6. Връзката между цените и финансовите и банкови инструменти	2 часа
Тема 7. Политика на цените	2 часа
Тема 8. Фирмени политики по цените	2 часа

Цел на първа част: Да се поставят основите на дисциплината. Чрез усвояване на темите, включени в първия модул, студентите трябва да вникнат в съдържанието на цените, елементите, структурата и динамика им, да добият представа за основните фактори, които оказват влияние върху формирането им; да се изгради способност за определяне на цените според различните методи за ценообразуване.

Очаквани резултати: След преминаване на модула, студентите трябва да са придобили умения и компетентност по анализ и диагностика на ценовите тенденции и разпознаване на основните причини довели до ценови изменения, умения правилно да се прилагат на знанията за изграждане на фирмена ценова политика, съобразно условията, наложени от обкръжаващата среда; изграждане на умения за реално приложение на методите за ценообразуване.

Литература: основна: 1, 2, 3
допълнителна: 4,5,6,7,8

ВТОРА ЧАСТ – ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯ НА ЦЕНИТЕ. ДЪРЖАВНО РЕГУЛИРАНИ ЦЕНИ. **- 15 часа**

Тема 9. Държавно и наддържавно регулиране на цените	1 час
Тема 10. Методи за образуване и прогнозиране на цените	3 часа
Тема 11. Либерализация на цените в България.	2 часа
Тема 12. Държавно регулиране на цените в България	5 часа
Тема 13. Контрол по цените в България	2 часа
Тема 14. Цени и жизнено равнище	2 часа

Цел на втора част: студентите да получат необходимите знания, относно либерализацията на цените и тяхното отношение към поведението на фирмите на пазара; да добият представа за стоките, чиито цени подлежат на държавно регулиране и връзката на цените с жизненото равнище.

Очаквани резултати: овладяване на основните знания свързани с държавно регулираните цени и ролята им при определяне на цените на определени видове стоки; придобиване на познания относно правата и задълженията на органите по контрол и реда и основните документи, свързани с проверките по цените.

Литература: основна: 1, 2, 3
допълнителна: 4,5,6,7,8

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Първи блок: РАЗХОДНО-КАЛКУЛАТИВНИ МЕТОДИ ЗА ЦЕНООБРАЗУВАНЕ **8 часа**

Беседа върху разходно-калкулативните методи и решаване на задачи за определяне на цените по изучените методи - Метод на пълните разходи, Метод на преките променливи разходи, Агрегатен метод, Метод на ценовите разлики.

Втори блок: Сравнителни методи за ценообразуване

8 часа

Беседа върху сравнителните методи за ценообразуване и решаване на задачи за определяне на цените по изучените методи – Метод на относителните цени, Метод на рационалните функции, Метод на корелационния и регресионния анализ, Балов метод, Метод на КОК, Метод на сравнителната икономическа ефективност, Метод на икономическия анализ, Сравнително-аналитичен метод, Метод за диференциация на цените на даден вид стоки, Специфични сравнителни методи.

Трети блок: Методи за избор и предлагане на пазарни цени

7 часа

Беседа върху сравнителните методи за ценообразуване и решаване на задачи за определяне на цените по изучените методи - Метод за избор на оптимална цена, Метод на маржиналния анализ, Метод на разполовяващата точка, Метод за избор на цена в условията на неопределеност, Комбиниран метод, Предпоставки за вземане на правилни ценови решения.

Четвърти блок: Разглеждане и попълване на документи, свързани с проверките по цените.

7 часа.

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Пехливанов, В., Курс по цени и ценообразуване, С., 2003.
2. Пехливанов, В., Д.Гривеков, Й.Йорданов, Цени и ценова политика, ИК „Галактика”, В., 1992.
3. Пехливанов, В., Цените, ВТ, 1994.
4. Пехливанов, В., В.Василев, Себестойността, С., 1988.
5. Фридман, Д., Теория на цените, С., 1993
6. Мичева, Е., Пазари, цени, маркетинг, С., 1994.
7. Хикс, Дж.Р., Стойност и капитал, С., 1992.
8. Савов, Ст, Обща теория на пазарното стопанство, С., 1995.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се решават практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. В края на всяко упражнение на студентите се обявява темата, по която ще се работи на следващото семинарно занятие, като целта е студентите да усвоят самостоятелно формулния апарат, необходим за решаването на задачите - обект на решаване и обсъждане в следващото семинарно занятие.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на таблици, формули и представяне на алгоритми за решение на поставените задачи по време на семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; домашни работи – самостоятелно решаване на поставени задачи, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол,

системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

74. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на задачи	30 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	30
2.	Прецизно изпълнение на поставените задачи за самостоятелна работа	Поставяне на домашни работи – 15 домашни работи по 1 точка за изпълнение.	15
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 2 теста с максимален брой точки на тест – 5.	10
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Две контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	10
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФОНДОВИ БОРСИ

ECTS кредити: 7,5

Седмичен хорариум: 25+15

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Обучението по дисциплината “Фондови борси” включва изучаване в теоретически и практически план на основните фундаментални понятия на фондовата борса в глобален, регионален, национален и чисто местен мащаб.

Основен акцент на обучение по дисциплината са историята, съвременното състояние, проблемите и перспективите на фондовата борса в глобален и национален мащаб. Задълбочено се анализират съвременните количествени и качествени фактори, определящи структурата, динамиката, обема и насоките на развитие на фондовата борса в глобални, регионални, национални и чисто местни измерения / ако такива въобще има/ за една истинска фондова борса в реална пазарна икономика. Внимателно и задълбочено се анализират проблемите на българската фондова борса – исторически, настоящи и бъдещи. Анализът се извършва през призмата на новите важни реалности, а именно реалното членство на България в НАТО и постепенно присъединяване към структурите на Европейския съюз и световните структури като цяло.

Студентите /слушателите/ да придобият теретични знания по науката “ фондова борса” и тяхното практическо прилагане в условията на реална пазарна икономика и нейното динамично съвременно развитие. Главната цел е съчетаване на теорията и практиката и в резултат на това ефективна реализация в процеса на работа /независимо от нивото на участие/ на фондовата борса и нейните различни структури – в глобален и национален мащаб. Пазарът на труда в областта на фондовата борса е и ще бъде все по-взискателен от гледна точка на конкурентоспособност, тъй като международните финансови, респ. фондови пазари в съвременните условия заемат ключово място в световната икономика. Има и още една фундаментална цел – тази за личната мотивация, която се определя не само от финансови измерения на получаваните доходи.

Внимателно ще се анализират целите на дисциплината от гледна точка на възникване, развитие и перспективи на българската фондова борса.

Това е целеви анализ в логиката и контекста на цялостното изследване в учебника.

Необходими са знания по информатика, математика, микро- и макроикономика, минимум два чужди западни езика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фондовата борса – същност на понятието, основни параметри и функции, място и роля в икономиката.

6 часа

Тема 2. Фондовият пазар – същност и кратка характеристика

6 часа

Тема 3. Основни “играчи” на фондовия пазар - параметри и влияние

8 часа

Тема 4. Маркетингови изследвания на фондовия пазар – специфични особености

Тема 5. Ефективност на фондовата борса критерии и показатели за участие	5 часа
Тема 6. Органи и институции за провеждане на държавната политика в сферата на организацията и управлението на фондовата борса	5 часа
Тема 7. Българската фондова борса – съвременно състояние, проблеми и перспективи	5 часа
Тема 8. България в новите реалности НАТО и Европейски съюз – отражение върху развитието на фондовата борса	5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

75. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 7,5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Йорданка Йовкова

Анотация:

Дисциплината има за цел да даде основни научни знания относно проблемите на финансов мениджмънт в условията на пазарно ориентирана икономика. Разглеждат се проблеми, свързани с финансирането и капиталовата структура на фирмата и възможностите за оптимизирането ѝ. Анализират се възможностите за мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Данъчната система на РБългария и държавния бюджет са представени като основни инструменти за макроикономическо регулиране. Специално внимание е отделено на макроикономическите ефекти на дефицитното бюджетно финансиране, както и на особеностите на бюджетното балансиране.

Поставен е акцент върху най-често прилаганите в практиката методи за оценка на инвестиционните проекти, както и моделите за отчитане на въздействието на инвестиционния избор. Цикълът от лекции приключва с въпросите на валутния риск, методите за защита от валутен риск, проблемите на управлението на активите и пасивите при международния финансов мениджмънт.

Като резултат, студентите придобиват основните теоретични познания и практически умения, необходими за ефективно финансово управление.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансовият баланс – основа за изследване на дългосрочните капитали. Анализ на промените във величината на дългосрочните капитали.

3 часа

Тема 2. Мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Облигации – същност, значение, видове. Емитиране на облигационен заем.

3 часа

Тема 3. Оптимизиране на капиталовата структура. Ливъридж. Основни правила на финансирането. Цена на собствения капитал на фирмата и цена на финансирането.

3 часа

Тема 4. Проблеми на доходното облагане на физическите лица.

3 часа

Тема 5. Проблеми на корпоративно-доходното облагане в РБългария

3 часа

Тема 6. Облагането с данъка върху добавената стойност – проблеми на усъвършенстването.

3 часа

Тема 7. Имушествените данъци – организация и значение

Тема 8. Държавния бюджет – инструмент на правителствената политика. Проблеми на рационализиране на бюджетните приходи.	3 часа
Тема 9. Разходите на бюджета и конкуренцията в управлението им. Особенности на бюджетното балансиране и на бюджетните промени	3 часа
Тема 10. Макроикономически ефекти на дефицитното финансиране. Дефицитно финансиране и “сенчеста икономика”. Дефицитното финансиране в РБългария	3 часа
Тема 11. Методи за оценяване и анализиране на инвестиционните проекти.	3 часа
Тема 12. Модели за отчитане на въздействието на инвестиционния избор	3 часа
Тема 13. Валутен риск и методи за защита от валутен риск	3 часа
Тема 14. Управление на активите при международния финансов мениджмънт	3 часа
Тема 15. Управление на пасивите при международния финансов мениджмънт	3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ

76. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция” е важна избираема дисциплина за бакалаврите специалност „международни отношения”. Курсът „Европейска икономическа интеграция” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на европейската икономическа интеграция, както и с най-важните институционални измерения на Европейския съюз, историята и правните основи на ЕС.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на финансовите и нефинансовите институции, правителствата, централните банки и институциите на ЕС. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по международни икономически отношения за другите икономически специалности.

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, правото, теорията на политическата интеграция и др., давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на интеграцията на България в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предистория на европейската икономическа интеграция

Ранни идеи за обединяването Европа; Първата световна война и идеите за помиряване и формиране на едно икономическо и политическо пространство; Втората световна война и идеите за европейско единство; Икономическо и политическо разделение на Европа след Втората световна война;

-5 часа

Тема 2. Начало на западноевропейската икономическа и политическа интеграция

Планът Маршал и Европейският платежен съюз; Икономическото възстановяване на Европа; Европейска общност на въглищата и стоманата, Евратом; Създаването на Общия пазар, Подписване на Римския договор; Интеграция в реалния и монетарния сектор; Зона за свободна търговия и митнически съюз; Ефектът на създаване и отклоняване на търговия; Реално и номинално митническо облагане; Реална и монетарна интеграция.

-5 часа

Тема 3. По-нататъшно развитие на европейската интеграция

Формиране на единния пазар на ЕС; развитие на външноикономическата политика; Интеграцията в областта на валутно-финансовите отношения- планът Делор и Договорът от Маастрихт; Политика на разширяване на ЕС; Бюджетна и фискална политика; ЕС като глобална икономическа сила, Лисабонска стратегия.

-5 часа

Тема 4. Единна селскостопанска политика

История и принципи на единната селскостопанска политика; Единната селскостопанска политика и взаимоотношенията на ЕС със САЩ и развиващите се страни; Единната селскостопанска политика и принципите на ГАТТ/СТО; Съвременни измерения на ЕСП; България и единната селскостопанска политика.

-5 часа

Тема 5. Структурна и регионална политика на ЕС

Структурната и регионалната политика в Римския договор; Еволюция, цели и задачи на регионалната политика; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство; Финансов инструмент за ориентиране на риболова; Кохезионен фонд; Предприсъединителни фондове и други финансови инструменти на Общността; Проблеми на България при усвояването на предприсъединителните и структурните фондове.

-5 часа

Тема 6. Политика на ЕС в областта на конкуренцията и свободното движение на стоки, услуги, капитали и работна сила

Принципи на антимонополната политика на ЕС; Забрана на картелните споразумения; Забрана на злоупотребата с доминиращо пазарно положение; Концентрация в трети страни с измерения в общността; Контрол върху сливанията и поглъщанията; Контрол върху държавните помощи; Практиката на ЕС в областта на антимонополната политика.

-4 часа

Тема 7. Политика на ЕС в областта на околната среда

Опазването на околната среда и икономическото развитие; История и формиране на политиката на ЕС в областта на околната среда; Програми и принципи на политиката на ЕС; Конкуренция и опазване на околната среда; Глобални проблеми на опазването на околната среда; Финансови инструменти на екологичната политика на ЕС; Директиви и регламенти на ЕС в областта на околната среда; ЕС и протокола от Киото; ЕС и договореностите от Копенхаген.

-4 часа

Тема 8. Политика на ЕС по отношение на развиващите се страни

Политиката към развиващите се страни и разпадането на колониалните империи. Принципи и цели на икономическата политика на ЕС към развиващите се страни; Споразумения от Яунде, Аруша и Ломейски споразумения, споразумение от Котону. Финансови инструменти за оказване на помощ на развиващите се страни; Роля на механизмите „стабекс” и „сисмин”. Проблеми на взаимоотношенията с развиващите се страни в контекста на екологичните проблеми.

-4 часа

Тема 9. Бюджет и координиране на фискалните политики

Единният бюджет на ЕС през призмата на теорията на фискалния федерализъм; Собствени и национални източници за финансиране на единния бюджет на ЕС; Финансов контрол при формирането и изразходването на единния бюджет; Координиране на фискалните политики; Координиране на

дънъчните политики; Координиране на икономическите политики в периода на глобалната финансова криза.

-4 часа

Тема 10. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; Интеграция на европейските фондови борси; валутна стабилност и валутна змия „змия“; планът „Вернер“; Създаването на единния европейски пазар; Планът „Делор“; етапи на създаването на еврозоната; ЕЦБ и системата на европейските централни банки, функции на ЕЦБ.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

221. Римски догвор- история, принципи, значение;
2 часа
222. Зони за свободна търговия и митнически съюзи;
2 часа
223. Единен пазар на ЕС, свободно движение на стоки, услуги, капитали и работна сила;
2 часа
224. Европейско право, видове административни актове на ЕС;
2 часа
225. Бюджет на ЕС, структурни фондове;
2 часа
226. Развитие на икономическите връзки на ЕС с развиващите се страни;
1 час
227. Проблеми на разширяването на ЕС;
1 час
228. Теория на оптималните валутни зони;
1 час
229. Европейска централна банка, система на европейските централни банки;
1 час
- Маастрихтски конвергентни критерии;
Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки

ред			
141.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
142.	Разработване на реферати	1. История на икономическата и политическа интеграция на ЕС; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на оптималните валутни зони и колективните валути; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху перспективите за присъединяване на България към еврозоната;	15 точки
143.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
144.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Живко Райков

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината “Финансов контрол“ в съответствие с целите на специалността “Финанси” запознава студентите с целите, принципите и задачите на финансовия контрол, както и с основните му направления, видове и форми на приложение в ЕС. Също така запознава студентите с нормативната база и институционалната организация на финансовия контрол в ЕС и организацията на контрола, който се упражнява от ЕС върху финансовите средства от програми и фондове на ЕС. Целта е студентите да придобият знания за функционирането на финансовоконтролната система в ЕС и финансовия контрол като съвкупност от действия за осигуряване на законосъобразното и целесъобразното и ефективното, ефикасното и икономичното използване на финансовите средства на общността.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА:Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността, практическото приложение и основните задачи и роли, които изпълнява финансовия контрол в Европейския съюз.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:Студентите да придобият знания за организацията на финансовия контрол в Европейския съюз и институционална рамка, в която се прилага той там. Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за форми, техники и методики на прилагане на финансовия контрол в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т Е М А	лекции	упражнения
1.	ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ НА ЕС РЕГЛАМЕНТИРАЩИ ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ В ОБЩНОСТТА Договорът за Европейската общност Финансовият регламент за бюджета на ЕС Същност, предмет и обект на финансовия контрол в Европейската общност	2	2
2.	ОСНОВНИ ВИДОВЕ И ФОРМИ НА ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ПРИЛАГАНИ В ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ПРИ ЗАЩИТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ОБЩНОСТТА	2	2
3.	ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ ОСНОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ НА ЕС Европейски парламент	2	2
4.	ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ ОСНОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ НА ЕС Европейска комисия и нейните генерални дирекции “Бюджет”, “ОЛАФ” и “Разширение”	2	2

5.	ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ Европейска централна банка и Европейска инвестиционна банка	2	2
6.	ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА Извършването на външен финансов одит/ревизия за приключилата бюджетна година на сметките на Европейската комисия.Цел на одита-установяване на законосъобразността и целесъобразността на приходите и разходите на общността и рентабилност и ефективност на управлението на бюдже на ЕС	2	2
7.	ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА II Изготвяне на годишен доклад върху общия бюджет и бюджетите на ЕФР и ЕОВС , констатации върху тях е и отчет за достоверността и законността на бюджетните сметки.Изготвяне на специализирани доклади и извънредни доклади и препоръки.Публикуване на докладите .Резултати на финансовия контрол на ЕСП	2	2
8.	ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ЕС Същност и организация на вътрешния финансов контрол в ЕС	2	2
9.	ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНТРОЛ Предварителен контрол ,финансов контрольор .Контрол върху приходните и разходните операции извършвани от държавите членки по отношение на финансовите средства на общността	2	2
10.	ВЪТРЕШЕН ОДИТ В ЕС Вътрешен одит:финансов одит , одит за ефективност на изпълнението	2	2
11.	ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И СТРАТЕГИЯ ПРИ ДЕЙСТВИЕТО НА СТРУКТУРНИТЕ И КОХЕЗИОННИЯ ФОНД НА ЕС И ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ НА ПРОЕКТИТЕ ПО ТЯХ	2	2
12.	БОРБА С ИЗМАМИТЕ – ОЛАФ Европейска служба за борба с измамите и защита на финансовите интереси на ЕС-ОЛАФ. Службата за координиране и превенция срещу измамите към Генералния секретариат на ЕК и преобразуването и в Олаф.Структура и състав на службата.Гарантиране на независимостта на службата от националните правителства и европейските институции.	2	2
13.	БОРБА С ИЗМАМИТЕ – ОЛАФ – II Извършването на разследвания и координация с националните контролни органи ,по повод тези разследвания.	2	2
14.	ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ПРИ ПРЕДСЪЕДИНИТЕЛНИТЕ ФОНДОВЕ НА ЕС В СТРАНИТЕ КАНДИДАТКИ	2	2
15.	ЕВРОПЕЙСКИ НАПРАВЛЕНИЯ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ В Р.БЪЛГАРИЯ	2	2

IV.ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината “Финансов контрол” се извършва под формата на лекции и упражнения , които са съответно 30 часа лекции и това носи 3 кредита и 30 часа упражнения – съответно 2 кредита, разпределени по 2 часа лекции и по 2 час упражнения седмично.Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал.Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата .Въпросите по темата се задават след приключване на изложението.Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите.Въпросите за подготовка се дават предварително.Прави се устно препитване на студентите по зададените въпроси.Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им разясняване ,подкрепено с практически примери и задачи.При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми,която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати ,курсови работи и решаване на тестове и задачи.

б/извънаудиторна заетост:Написване на реферати по избрана тема и курсови работи по даден проблем, решаване на тестове .Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми

Технология на обучението и оценяване:

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината “Финансов контрол” се извършва под формата на лекции и упражнения , които са съответно 30 часа лекции и това носи 3 кредита и 30 часа упражнения – съответно 2 кредита, разпределени по 2 часа лекции и по 2 час упражнения седмично.Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал.Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата .Въпросите по темата се задават след приключване на изложението.Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите.Въпросите за подготовка се дават предварително.Прави се устно препитване на студентите по зададените въпроси.Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им разясняване ,подкрепено с практически примери и задачи.При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми,която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати ,курсови работи и решаване на тестове и задачи.

б/извънаудиторна заетост:Написване на реферати по избрана тема и курсови работи по даден проблем, решаване на тестове .Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми

V.ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

1/ Процеса на набиране на кредитите през семестъра е следния:

Аудиторна заетост -	60 ч.	:
лекции -	30 ч.	- 3 кредита
семинарни упражнения -	30 ч.	- 2 кредита
Извънаудиторна заетост -	75 ч.	

2/ Формите на набиране на кредит са :системно участие по време на лекции с въпроси и друго участие.

Отговори на въпроси,решаване на тестове и задачи,писмени контролни , участие в дискусии и излагане и защита на собствени тези и идеи по време на семинарните упражнения. Самостоятелни разработки и курсови работи и проекти по предложен набор от теми и реферирание при извънаудиторна заетост.

3/ Допускане до изпит : Всеки ,който има право да се явява по съответения ред от правилника на ЮЗУ и ЗВО

4/ Условията , при които от текущ контрол се поставя оценка 5 и 6 за освобождаване от семестриален изпит трябва да осигурят целите на текущия контрол ,а те са да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на правилно икономическо мислене, умение за работа със статистически данни, извадки и тестове,финансови документи,счетоводни документи и информационни продукти.В хода на работата през семестъра ,студентите ,трябва да покажат много висока степен на усвоеност на преподадения материал и покриване на горните изисквания.Това включва , 3 писмени контролни през семестъра с оценки 5 и 6 /изискванията за контролните са ,пълнота прецизност ,точност, правилно структуриране и ясно излагане и разбиране на проблемите от темата/, за останалите форми на проверка на знанията оценки от 5 нагоре,а също присъствие на семинарните занятия и активно участие в тях и активно участие във формите за самаподготовка и извънаудиторна заетост.

5/ При оценяването съответно с 2, 3 ,4 , 5 и 6 на семестриалния писмен изпит състоящ се от два въпроса от конспект изтеглени в билети се изхожда от класическата за нашето образование шестобална система. Условно изложени в процентна скала ,изискванията за признаване на изпита с оценка 3 ,студентът трябва да покаже минимум 50 % знание от преподадения материал, за оценка 6 от 90% нагоре.

6/ Провеждането на семестриалният изпит : Разделяне на аудиторията на групи ,представителите на всяка от които тегли билет с два въпроса.След приключване на времето за писане , работите се преглеждат и оценяват и за окончателно оформяне на оценката се задават въпроси по темите от писмените работи на всеки от изпитваните студенти.

Текущият контрол се извършва по следните методи:

- Устни отговори на поставени предварителни въпроси и въпроси поставени в хода на семинарното упражнение
- Тестове за проверка на теоретичното и практическото усвояване на учебния материал
- Решаване на задачи и казуси
- Умение за презентирание и убеждаване при представяне на собствени идеи и идеи и тези от учебни и научни материали
- Писмени контролни работи върху преминат материал
- Извънаудиторна подготовка на курсови работи и реферати

Критерии :

- Качество и пълнота при разработването на рефератите
- Умение за презентирание и защита на рефератите
- Знания,разберане,компетентност,пълнота ,завършеност и точност при написване на контролните работи
- Умения за изпълнение на самостоятелна извънаудиторна задача
- Присъствие , участие и умения за индивидуална работа и работа в екип при изпълнение на аудиторни и извънаудиторни задачи

Оценка от тестовите:Студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система прилагана при решаването на тестове:

При среден резултат от набрани точки за верни отговори по-малко от 50 точки	Слаб	2
При сумарен брой точки от 51 до 60	Среден	3
При сумарен брой точки от 61 до 74	Добър	4
При сумарен брой точки от 75 до 90	Мн.добър	5
При сумарен брой точки от 90 до 100	Отличен	6

Студентите ,които в работата си в упражненията през семестъра получават в текущ контрол много добри и отлични оценки се освобождават от изпит.Оценката им се вписва от титуляра на дисциплината, пред когото се явяват за окончателно оформяне на оценката в края на учебния семестър.

VI.УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

/примерни указания/

-изисквания към разработването на курсови работи: разработката да отговаря точно на темата по съдържание,проблематика и структура,техническото оформяне е обем 12-15 стр.може до 20 стр,да има титулна страница,приложено съдържание и списък на литературата и електронни източници.

VII.ЛИТЕРАТУРА

1. Аврамов,Й. Митнически и данъчен контрол, С.Сиела, 2002
2. Славков,Б. Данъчна система и данъчен контрол в Република България, Тракия М, 2001
3. Славков, Б и др. Данъчно облагане за 2002, 2003, 2004, С.ИК Труд и право
4. Владимирев,Р. Защита на финансово-данъчната система от правонарушения , С. Феня, 2000
5. Петров,М., Данъчно процесуален кодекс- коментар, С.2000, Сиела
6. Конев,Г., Данъчен справочник, С, 1999, АПИС
7. Данъчна практика по Закона за ДДС,С 2002 Нова звезда
8. Данъчен контрол.....
9. Последна актуализация на Данъчен процесуален кодекс и материалните данъчни закони в сила от 01.01.2005.

ДАНЪЧЕН КОНТРОЛ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас.д-р Живко Райков

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината “Данъчен контрол “ в съответствие с целите на специалността “Счетоводство и контрол” запознава студентите с целите , принципите и задачите на данъчния контрол ,както и с основните му понятия ,видове ,форми и методи и процесуални действия.Също така запознава студентите с нормативната база и институционалната организация на и данъчния контрол и данъчните производства. Целта е студентите да придобият знания за функционирането на данъчната система и данъчния контрол като съвкупност от действия за осигуряване на законосъобразното установяване и събиране на данъчните задължения.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА:Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността ,практическото приложение и основните задачи и роля,които изпълнява данъчния контрол в сферата на приходната част от публичните финанси.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:Студентите да придобият знания за основните теоретични категории и понятия на данъчния контрол и нормативната и институционална рамка , в която се прилага той в страната ни.Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за прилагане на форми, техники и методики на данъчния контрол, както и знания за областите им на приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност и съдържание на данъчния контрол

Същност и съдържание на данъчния контрол

Данъчна администрация и взаимодействието с другите контролни органи.

2 часа

Тема 2. Данъчни субекти

Данъчен субект- права и задължения на данъкоплатците.Организации защитаващи правата на данъкоплатците.

2 часа

Тема 3. Данъчна регистрация

Данъчен регистър и данъчна регистрация на данъкоплатците.Данъчен адрес и други реквизити на регистрацията,данъчна сметка

2 часа

Тема 4. Данъчна проверка

Форми на данъчен контрол.Данъчна проверка и видове данъчни проверки.Приключване на данъчни проверки съставянето на протоколи.

2 часа

Тема 5. Данъчна ревизия

Данъчна ревизия-основания за провеждането. Планиране и техника на провеждането и приключването на данъчната ревизия.Цели и задачи на данъчната ревизия ,видове данъчни ревизии.

2 часа

Тема 6. Данъчни актове

Данъчни актове, данъчни ревизионни актове.Връчване, срокове , обжалване на данъчни актове.

2 часа

Тема 7. Деклариране

Деклариране на доходи ,имущества и обороти.Данъчни декларации-видове ,реквизити, срокове. на подаване

2 часа

Тема 8. Събиране на данъци

Събиране на данъци.Установяване, определяне и обезпечаване на данъчни задължения. Срокове, санкции.

2 часа

Тема 9. Разсрочване на данъци

Разсрочване,отсрочване, прихващане на данъчни задължения.Опрощаване на данъци.

2 часа

Тема 10. Изпълнение на данъчни вземания.

Доброволно изпълнение-вносяне в срок и редовно на данъчните задължения. Принудително изпълнение –Агенция за държавни вземания, публични изпълнители. Процедури по принудително изпълнение.Административни мерки и санкции.

2 часа

Тема 11. Данъчен контрол по прилагане на закона за местните данъци и такси

Данък върху недвижимите имоти ,данък върху наследствата, данък върху даренията и възмездното придобиване на имущества,данък върху превозните средства.Общински такси.Деклариране и вносяне на данъците, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 12. Данъчен контрол по прилагане на закона за облагане на доходите на физическите лица

Данъчен контрол по ЗОДФЛ и окончателен патентен данък.Данъчни субекти,обхват и обект на данъка.Деклариране и вносяне на данъка, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 13. Данъчен контрол по прилагане на закона за акцизите.

Данъчен субект и обект на облагането. Данъчни ревизии и данъчни проверки при вноските на акцизи. Акцизи при внос и възстановяване на акциз при износ. Разрешени количества, без акциз за лично потребление

2 часа

Тема 14. Данъчен контрол по прилагане на закона за корпоративното подоходно облагане.

Данък върху печалбата и данък за общините. Данъчна основа, определяне и внасяне на корпоративни данъци.

2 часа

Тема 15. Данъчен контрол по прилагане на закона за данък добавена стойност

Регистрация и дерегистрация по ДДС. Данъчен кредит и данък за възстановяване, прихващане. Данъчни ревизии и данъчни проверки по данък за възстановяване. ДДС-сметка. ДДС при внос и възстановяване при износ. Срокове, санкции.

Избягване на двойното данъчно облагане.

2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност и съдържание на данъчния контрол

Същност и съдържание на данъчния контрол

Данъчна администрация и взаимодействието с другите контролни органи.

2 часа

Тема 2. Данъчни субекти

Данъчен субект-права и задължения на данъкоплатците. Организации защитаващи правата на данъкоплатците.

2 часа

Тема 3. Данъчна регистрация

Данъчен регистър и данъчна регистрация на данъкоплатците. Данъчен адрес и други реквизити на регистрацията, данъчна сметка

2 часа

Тема 4. Данъчна проверка

Форми на данъчен контрол. Данъчна проверка и видове данъчни проверки. Приключване на данъчни проверки съставянето на протоколи.

2 часа

Тема 5. Данъчна ревизия

Данъчна ревизия-основания за провеждането. Планиране и техника на провеждането и приключването на данъчната ревизия. Цели и задачи на данъчната ревизия, видове данъчни ревизии.

2 часа

Тема 6. Данъчни актове

Данъчни актове, данъчни ревизионни актове. Връчване, срокове, обжалване на данъчни актове.

2 часа

Тема 7. Деклариране

Деклариране на доходи, имущества и обороти. Данъчни декларации-видове, реквизити, срокове на подаване

2 часа

Тема 8. Събиране на данъци

Събиране на данъци. Установяване, определяне и обезпечаване на данъчни задължения. Срокове, санкции.

2 часа

Тема 9. Разсрочване на данъци

Разсрочване,отсрочване, прихващане на данъчни задължения.Опрощаване на данъци.

2 часа

Тема 10. Изпълнение на данъчни вземания.

Доброволно изпълнение-внасяне в срок и редовно на данъчните задължения.Принудително изпълнение – Агенция за държавни вземания, публични изпълнители.Процедури по принудително изпълнение.Административни мерки и санкции.

2 часа

Тема 11. Данъчен контрол по прилагане на закона за местните данъци и такси

Данък върху недвижимите имоти ,данък върху наследствата, данък върху даренията и възмездното придобиване на имущества,данък върху превозните средства.Общински такси.Деклариране и внасяне на данъците, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 12. Данъчен контрол по прилагане на закона за облагане на доходите на физическите лица

Данъчен контрол по ЗОДФЛ и окончателен патентен данък.Данъчни субекти,обхват и обект на данъка.Деклариране и внасяне на данъка, срокове ,санкции.

2 часа

Тема 13. Данъчен контрол по прилагане на закона за акцизите.

Данъчен субект и обект на облагането.Данъчни ревизии и данъчни проверки при вноските на акцизи.Акцизи при внос и възстановяване на акциз при износ.Разрешени количества, без акциз за лично потребление

2 часа

Тема 14. Данъчен контрол по прилагане на закона за корпоративното подоходно облагане.

Данък върху печалбата и данък за общините.Данъчна основа,определяне и внасяне на корпоративни данъци.

2 часа

Тема 15. Данъчен контрол по прилагане на закона за данък добавена стойност

Регистрация и дерегистрация по ДДС.Данъчен кредит и данък за възстановяване ,прихващане .Данъчни ревизии и данъчни проверки по данък за възстановяване.ДДС- сметка.ДДС при внос и възстановяване при износ.Срокове , санкции.

Избягване на двойното данъчно облагане.

2 часа

ЛИТЕРАТУРА

10. Аврамов,Й. Митнически и данъчен контрол, С.Сиела, 2002
11. Славков,Б.,Данъчна система и данъчен контрол в Република България, Тракия М, 2001
12. Славков, Б и др. Данъчно облагане за 2002, 2003, 2004, С.ИК Труд и право
13. Владимирев,Р. Защита на финансово-данъчната система от правонарушения , С. Фенея, 2000
14. Петров,М., Данъчно процесуален кодекс- коментар, С.2000, Сиела
15. Конев,Г., Данъчен справочник, С, 1999, АПИС
16. Данъчна практика по Закона за ДДС,С 2002 Нова звезда
17. Последна актуализация на Данъчен процесуален кодекс и материалните данъчни закони в сила от 01.01.2005.
18. Материалните данъчни закони:ЗМДТ,ЗКПО,ЗОДФЛ,ЗА,ЗДДС, с последните актуализации в сила от 01.01.2005

Технология на обучението и оценяване:

а/аудиторна заетост: Обучението по дисциплината Валутен и финансов контрол” се извършва под формата на лекции и упражнения , като са съответно 30 часа лекции и 30 часа упражнения , разпределени по 2 часа лекции и по 2 час упражнения седмично.Лекциите се поднасят по общоприетия начин на последователно запознаване на студентите с темите на учебния материал.Ако темата е свързана с предходната в началото на лекцията се прави кратка анотация на предната и въведение в съдържанието на новата .Въпросите по темата се задават след приключване на изложението.

Темите на упражненията са върху преподаден лекционен материал и съответстват на темите от лекциите.Въпросите за подготовка се дават предварително.Прави се устно изпитване на студентите по зададените въпроси.Разясняват се проблемите заложи в темата с оглед по-детайлното им усвояване

,подкрепено с практически примери и задачи.При провеждането на семинарите се цели предизвикването на дискусия по преподадените вече теми,която да подтикне студентите към самостоятелна работа и подготовка като написването на реферати ,курсови работи и решаване на тестове.

б/извънаудиторна заетост: Написване на реферати и курсови работи по избрана тема или даден проблем, решаване на тестове. Изборът на тематиката е по предварително одобрени комплекти от теми. /При възможност и посещение на поделения на обществени финансово - контролни администрации /Данъчни, ДВФК, Сметна палата, Митнически/

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1/ Процеса на набиране на кредитите през семестъра е следния:

Аудиторна заетост -	60 ч.	:
лекции -	30 ч.	- 3 кредита
семинарни упражнения	30 ч.	- 2 кредита
Извънаудиторна заетост -	75 ч.	

2/ Формите на набиране на кредит са :системно участие по време на лекции с въпроси и друго участие.

Отговори на въпроси,решаване на тестове и задачи,писмени контролни , участие в дискусии и излагане и защита на собствени тези и идеи по време на семинарните упражнения. Самостоятелни разработки и курсови работи и проекти по предложен набор от теми и рефериране при извънаудиторна заетост.

3/ Допускане до изпит : Всеки ,който има право да се явява по съответния ред от правилника на ЮЗУ и ЗВО

4/ Условиата, при които от текущ контрол се поставя оценка 5 и 6 за освобождаване от семестриален изпит трябва да осигурят целите на текущия контрол ,а те са да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на правилно икономическо мислене, умение за работа със статистически данни, извадки и тестове,финансови документи,счетоводни документи и информационни продукти. В хода на работата през семестъра ,студентите ,трябва да покажат много висока степен на усвоеност на преподадения материал и покриване на горните изисквания.Това включва, 3 писмени контролни през семестъра с оценки 5 и 6 /изискванията за контролните са ,пълнота прецизност ,точност, правилно структуриране и ясно излагане и разбиране на проблемите от темата/, за останалите форми на проверка на знанията оценки от 5 нагоре,а също присъствие на семинарните занятия и активно участие в тях и активно участие във формите за самоподготовка и извънаудиторна заетост.

5/ При оценяването съответно с 2, 3 ,4 , 5 и 6 на семестриалния писмен изпит състоящ се от два въпроса от конспект изтеглени в билети се изхожда от класическата за нашето образование шестобална система. Условно изложени в процентна скала ,изискванията за признаване на изпита с оценка 3 ,студентът трябва да покаже минимум 50 % знание от преподадения материал, за оценка 6 от 90% нагоре.

6/ Провеждането на семестриалния изпит : Разделяне на аудиторията на групи ,представителите на всяка от които тегли билет с два въпроса.След приключване на времето за писане , работите се преглеждат и оценяват и за окончателно оформяне на оценката се задават въпроси по темите от писмените работи на всеки от изпитваните студенти.

Текущият контрол се извършва по следните методи:

- Устни отговори на поставени предварителни въпроси и въпроси поставени в хода на семинарното упражнение
- Тестове за проверка на теоретичното и практическото усвояване на учебния материал
- Решаване на задачи и казуси
- Умение за презентирание и убеждаване при представяне на собствени идеи и идеи и тези от учебни и научни материали
- Писмени контролни работи върху преминат материал
- Извънаудиторна подготовка на курсови работи и реферати

Критерии :

- Качество и пълнота при разработването на рефератите
- Умение за презентирание и защита на рефератите
- Знания, разбиране, компетентност,пълнота ,завършеност и точност при написване на контролните работи
- Умения за изпълнение на самостоятелна извънаудиторна задача
- Присъствие , участие и умения за индивидуална работа и работа в екип при изпълнение на аудиторни и извънаудиторни задачи

Оценка от тестовите: Студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система прилагана при решаването на тестове:

При среден резултат от набрани точки за верни отговори по-малко от 50 точки	Слаб	2
При сумарен брой точки от 51 до 60	Среден	3
При сумарен брой точки от 61 до 74	Добър	4
При сумарен брой точки от 75 до 90	Мн.добър	5
При сумарен брой точки от 90 до 100	Отличен	6

Студентите, които в работата си в упражненията през семестъра получават в текущ контрол много добри и отлични оценки се освобождават от изпит. Оценката им се вписва от титуляра на дисциплината, пред когото се явяват за окончателно оформяне на оценката в края на учебния семестър.

VI.УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТКИ ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

/примерни указания/

-изисквания към разработването на курсови работи: разработката да отговаря точно на темата по съдържание, проблематика и структура, техническото оформяне е обем 12-15 стр. може до 20 стр, да има титулна страница, приложено съдържание и списък на литературата и електронни източници.

ВАЛУТЕН И МИТНИЧЕСКИ КОНТРОЛ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. Живко Райков

Анотация:

ОПИСАНИЕ НА КУРСА: Курсът по дисциплината "Валутен и митнически контрол" запознава студентите с основните форми и методи на контрол прилагани при митническия и валутен контрол, както и тяхната институционална организация и правна основа. Курсът е разделен на две. В първата част, митнически контрол се преподават основните категории, понятия, форми и методи на митнически контрол, както и спецификата на процедурите и действията на митническите контролни органи при отделните митнически режими. Дава кръг от минимални знания относно бъдещото ни участие в митническия съюз на ЕС. Втората част от курса запознава студентите с организацията и формите на валутния контрол и валутния режим. Съответно студентите се запознават и с нормативните изисквания и санкции при прилагането на съответните контроли.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА КУРСА: Целта на учебната дисциплина е студентите да получат знания за същността, практическото приложение и основните задачи и роля, които изпълнява митническият контрол в сферата на приходната част от публичните финанси. Също така, ролята и задачите на валутния контрол при търговията с валута и благородни метали и скъпоценни камъни.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Студентите да придобият знания за основните категории и понятия на митническия и валутния контроли и нормативната и институционална рамка, в която се прилага той в страната ни. Да се запознаят и формират определено ниво на практически представи за прилагане на форми, техники и методики на тези контроли, както и знания за областите им на приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т Е М А	лекции	упражнения
1.	Същност и съдържание на митническия контрол Същност и съдържание на митническия надзор и контрол, правна и административна уредба. Същност и функции на митата. Видове мита и митнически такси Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
2.	Митническа тарифа Митническа тарифа, тарифно класиране, митническа стойност. Произход на стоката, сертификат за произход Литература: осн.1,3,5 , доп.2	2	2
3.	Изчисляване на мита Формиране и изчисляване на митата. Внасяне на митни сборове-мита данъци и такси. Митнически облекчения и преференции. Международни митнически спогодби, в които страната ни е участник Литература: осн.1,3,5 , доп 2	2	2
4.	Въвеждане, манифестиране, даване на митническо направление Въвеждане, представяне и манифестиране на стоките на митническата територия на страната. Даване на митнически направления. Литература осн.1,3,5 , доп.2	2	2
5.	Деклариране на стоките и даване на митнически режим Деклариране на стоките и даване на митнически режим. Попълване на ЕАД/митнически декларации/Митнически икономически режими. Митническо представителство и агентиране. Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
6.	Контрол при митнически режими внос, износ, транзит Митнически контрол при митнически режими внос, износ и транзит като основни направления на движение на стоките през границите. Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
7.	Митнически контрол при митнически режими обработка под митнически контрол и митническо складиране Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
8.	Митнически контрол при митнически режими временен внос и временен износ. Пълно и частично освобождаване от митни сборове. Обезпечаване на митнически задължения. Литература: осн.1,3,5 , доп.2	2	2
9.	Митнически контрол при прилагане на митнически режими активно усъвършенстване и пасивно усъвършенстване. Понятията компенсаторни продукти, еквивалентни стоки, рандеман. Литература: осн.1,3,5 , доп.2	2	2
10.	Митнически контрол под покритието на карнета ТИР и АТА. Митнически контрол на различните превозни средства и на физическите лица при преминаване на границата. Митнически контрол на границите на свободните зони и свободни складове. Литература: осн.1,3,5 , доп.2	2	2
11.	Външнотърговски режим на Р.България и мерките на търговската политика. Европейски митнически съюз. Административни нарушения и престъпления предвидени от митническото и валутно законодателство Литература: осн. 1,3,5, доп.2	2	2
12.	Валутен режим и сделки с валутни ценности. Литература: осн. 4,6,	2	2
13.	Валутен контрол и организация на валутната търговия на обменните бюра и финансови къщи. Литература: осн. 4,6	2	2
14.	Валутен и митнически контрол при внос и износ на левове и	2	2

	чуждестранна валута и презгранични плащания. Литература:осн.4,6		
15.	Контрол прилаган при добива и обработката на благородни метали и скъпоценни камъни. Литература:осн. 4,6	2	2
	ОБЩО:	30	30

Б/ ЛИТЕРАТУРА

- 1.Аврамов,Й. Митнически и данъчен контрол, С.Сиела, 2002
- 2.Кучев,С, Митническо право С 1998
- 3.Младенов,П, Митнически процес,надзор и контрол, С. 2003 Сиела
- 4.Стоилов,А,Радонов,Д , Валутен режим:коментар на валутния закон и наредбите за прилагането му,С. Нова звезда, 2001
- 5.Закон и правилник за приложението на закона за митниците от 1998 и актуализацията му и промените в него важащи към 01.01.2005
- 6.Валутен закон от 1999
- 7.The customs policyof the European Union 1998 /Митническата политика в Европейския Съюз /.

III. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИСЦИПЛИНАТА

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се решават практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. В края на всяко упражнение на студентите се обявява темата, по която ще се работи на следващото семинарно занятие, като целта е студентите да усвоят самостоятелно формулния апарат, необходим за решаването на задачите - обект на решаване и обсъждане в следващото семинарно занятие.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на таблици, формули и представяне на алгоритми за решение на поставените задачи по време на семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; домашни работи – самостоятелно решаване на поставени задачи, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Технология на обучението и оценяване:

77. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;

- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МЕЖДУНАРОДНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината **“Международни публични финанси”** има за задача да представи на студентите основни знания в областта на международния аспект на държавните, на публичните финанси. Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като е представен в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал. Учебното съдържание обхваща междудържавно сравнителните, международните и световно институционалните характеристики на публичните финанси. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението в магистърски програми на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на публичните финанси. Тя се базира върху знанията, получени от редица фундаментални и специализирани дисциплини, включени в учебния план за образователно-квалификационната степен “Бакалавър”, като “Финанси”, “Европейско икономическо сътрудничество”, “Европейско стопанство”.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

- Тема 1. Фискални модели** **2 часа**
Фискален модел. Преразпределителна роля на държавния бюджет. Континентален фискален модел. Англосаксонски фискален модел. Засилено социален, социален, социал-либерален, либерален и ултра либерален фискален модел.
- Тема 2. Данъчни системи** **2 часа**
Данъчна система и политика на съвременната държава. Преки и косвени данъци. Подходна, хибридна и потребителска данъчна система.
- Тема 3. Осигурителни фискални структури** **2 часа**
Осигурителни фискални структури. Осигурителни вноски. Здравни и пенсионни каси.
- Тема 4. Бретън Уудска система и нейната еволюция** **2 часа**
Бретън Уудска конференция. Златно покритие и свободна конвертируемост на валутите. Световни финансови институции..
- Тема 5. Световни финансови институции** **2 часа**
Международен валутен фонд. Световна банка. Европейска централна банка. Европейска инвестиционна банка. Европейска банка за възстановяване и развитие.
- Тема 6. Валутен курс** **2 часа**
Същност и роля на валутния курс в икономиката. Фиксиран, свързан и свободно плаващ валутен курс. Права и обратна котировка. Паритетни курсове.
- Тема 7. Златно валутни резерви** **2 часа**
Структура на златно валутните резерви. "Златен депозит". Оптимален размер на международните валутни резерви.
- Тема 8. Сравнително ценово равнище** **2 часа**
Сравнително ценово равнище – същност и роля. Брутен вътрешен продукт по текущи и паритетни курсове. Нарастване на ценовото равнище при присъединяване към Европейския съюз.
- Тема 9. Платежен баланс** **2 часа**
Платежен баланс – същност и роля в икономиката. Текуща и финансова сметка на платежния баланс. Резерви и друго финансиране на платежния баланс.
- Тема 10. Външен дълг** **2 часа**
Външен дълг – същност и роля в икономиката. Външен дълг по дебитори. Външен дълг по кредитори. Срочност на външния дълг. Брутен и нетен външен дълг.
- Тема 11. Еврозона** **2 часа**
Еврозона – същност. Маастрихтски (конвергентни) критерии. "Синьо писмо".
- Тема 12. Бюджет на Европейския съюз** **2 часа**
Бюджет на Европейския съюз – същност и структура. Наднационалност. Приходна част на бюджета на ЕС. Разходна част на бюджета на ЕС. Нето-платци и нето-получатели.
- Тема 13. Обща селскостопанска политика на Европейския съюз** **2 часа**
Обща селскостопанска политика на Европейския съюз – същност и цели. Европейски селскостопански фонд. Интервенционни агенции. Ориентировъчна, прагова и интервенционна цена. "Шлюзова система".
- Тема 14. Структурна и регионална политика на Европейския съюз** **2 часа**
Структурна и регионална политика на Европейския съюз – същност, цели и инструменти. Разлики в развитието на регионите. Фондове на Европейския съюз. Антиципиращи системи за квалификационните потребности. Иновационни мероприятия. Предприсъединителни фондове.
- Тема 15. Външни фискални шокове** **2 часа**
Външни фискални шокове – същност и последици. Смушения в приходната и разходната част на държавния бюджет. Симетрични и асиметрични шокове.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Сравнителен анализ на фискалните модели и данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*
3 часа
2. Бретън Уудска система. Основни финансови институции – възникване, функции и роля в международните финансови отношения
3 часа
3. Определяне на разликите между валути с фиксирани, свързани и свободно плаващи курсове
3 часа
4. Изследване и анализ на проблемите с българската външна задлъжнялост: историческа ретроспекция и текущо състояние на външния дълг. Анализ на състоянието на платежния баланс.
3 часа
5. Дискусия на тема: *Разумно ли е България да възприеме еврото при евентуалното си присъединяване към Европейския съюз през 2007г? Изпълнила ли е страната ни т.нар. конвергентни критерии?*
3 часа
6. Анализ на бюджета на Европейския съюз. Определяне на страните нето-платци и страните нето-получатели. Дискусия на тема: *Бюджета като инструмент на преразпределителната политика*
3 часа
7. Дискусия на тема: *Кои са целите на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и защо те си противоречат? Защо Общата селскостопанска политика на Европейския съюз е предмет на критики?*
3 часа
8. Дискусия на тема: *Участие на България в усвояването на средствата по предприєдинителните фондове на Европейския съюз*
3 часа
9. Прогнозиране и анализ на външните фискални шокове за нашата страна при присъединяването ѝ към Европейския съюз
3 часа
10. Дискусия на тема: *Има ли разумна алтернатива присъединяването на България към Европейския съюз?*
3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни публични финанси”

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедияен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по дисциплината “Международни публични финанси”

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;

- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на семестъра. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

- ☒ Качество и пълнота на разработваните реферати;
- ☒ Умение за презентиране и защита на рефератите;
- ☒ Знания, умения и компетентност
- ☒ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на международните публични финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават съответния брой кредити, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Централно банкерство и банков надзор” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната

политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории
Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на скontoвния пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

230.	Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;	3 часа
231.	Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет;	
	3 часа	
232.	История на БНБ и българската валута;	3
	часа	
233.	Особености на паричния съвет в България;	3 часа
234.	Правителствени резерви в Управление „Емисионно“;	
	3 часа	
235.	Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
236.	Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ;	3
	часа	
237.	Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
238.	Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
239.	Надзорни функции на БНБ;	3
	часа	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
145.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
146.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
147.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
148.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентираща се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

5 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

5 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

5 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

5 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

5 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

78. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ – ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

- 25 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направленията на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените

теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

79. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „X”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Технология на обучението и оценяване:

ФИНАНСОВА ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Финансова иконометрия“, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодограми.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

променливи

- 2 часа

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ:
3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ:
2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика:
2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика:
2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище:
2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи:
2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели:
2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;

- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
149.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
150.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направление на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
151.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
152.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИНАНСИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината “Управление на проекти е разработен в съответствие с общите цели на специалност “Стопанско управление. Първият модул разглежда проблемите на разработването на инвестиционните бизнес проекти на предприятията. Вторият модул разширява знанията, като насочва вниманието към организацията и управлението на проекти за кандидатстване по предприемаческите и други донорски програми.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

2 часа

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

2 часа

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

2 часа

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

2 часа

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

3 часа

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

2 часа

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

2 часа

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

2 часа

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

2 часа

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

2 часа

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

2 часа

Тема 12. Финансиране на проекта.

2 часа

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

2 часа

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

2 часа

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

1 час

Б/ УПРАЖНЕНИЯ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

1 час

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

1 час

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

1 час

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

1 час

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

1 час

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

1 час

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

1 час

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприсъжителни и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

1 час

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

1 час

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

1 час

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

1 час

Тема 12. Финансиране на проекта.

1 час

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

1 час

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

1 час

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология на обучението и оценяване:

1)ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на организационната промяна и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на развитието на фирма от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за организационна промяна, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.

. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността на студентите. В курса на обучение по дисциплината се включва текущ контрол. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове и контролни проверки върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;
- ✓ Използване на творчески подход при разработването на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е предназначен за студенти от Стопанския факултет при ЮЗУ “Н. Рилски”. – Благоевград. Целта на този курс е студентите да се запознаят с възможностите да се прилагат математически модели при проектирането, изследването и прогнозирането на икономически процеси и явления и тяхното реално оперативно стратегическо управление. Студентите трябва да получат представа, обща култура и практически знания и умения да дефинират точно и да познават с език на математиката стопански и управленски проблеми и да познават и прилагат оптимизационни алгоритми за тяхното решаване.

В предложената учебна програма основно се акцентира върху даването на знания с приложен характер. Разгледани са основните принципи при изследване на операциите, типичните класове оптимизационни задачи, основните принципи при вземане на решения – в условия на детерминираност и условия на риск. Дадени са методи за оптимизация при задачи с големи размерности и декомпозиции на такива задачи. Лекционния курс включва елементи от линейното, нелинейното, динамичното и

дискретното оптимиране. Разглежданият материал се илюстрира с примери от областта на икономиката – мрежово планиране, разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти, организация и управление на макросистеми, разполагане на граждански, стопански и военни обекти, избор на оптимални стратегии и маршрути.

В лекционния курс е потърсен разумен баланс между теоретичния и приложен аспект на даваните знания с предпочитане на приложността.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Математическо моделиране. Класификация на моделите и принципи за тяхното построяване. Основни етапи при изследване операциите. Типични класове оптимизационни задачи. Принципи за вземане на решения при изследване на операциите – в условия на детерминираност и в условия на риск. Вземане на решения при векторен критерий за оптималност. Метод на ограниченията при търсене на компромисни решения.

3 часа

Тема 2. Линейно оптимиране. Симплекс – метод. Алгоритъм на Симплекс – метода. Дуалност в линейното оптимиране. Теорема за двойственост – икономическа интерпретация. Пост оптимален анализ. Многоцелеви задачи.

3 часа

Тема 3. Транспортна задача. Видове транспортни задачи – отворена, затворена, многоетапна. Методи и алгоритъм за решаване. Задача на назначенията.

3 часа

Тема 4. Потокови алгоритми. Потоци с максимална величина. Потоци с минимална цена. Теорема на Форд – Фалкерсон . Модификация на Едмондс и Карп. Алгоритъм за поток с минимална цена. Алгоритъм на дефекти. Циркулации.

3 часа

Тема 5. Нелинейно оптимиране. Множители на Лажранж. Икономическа интерпретация. Теорема на Кун – Такър. Градиентни методи.

3 часа

Тема 6. Динамично оптимиране. Принцип на Белман. Задачи за управление на запасите. Динамични потоци в мрежи.

3 часа

Тема 7. Оптимални решения в икономиката и управлението, свързани с намирането оптимални покриващи дървовидни структури.

3 часа

Тема 8. Избор на стратегии, свързани с намирането на оптимални маршрути. Намиране на най-кратки пътища – алгоритъм на Дийкстра, Форд, Флойд и Данциг. Пътища с най.голяма пропускателна способност и най-надеждни пътища..

3 часа

Тема 9. Оптимална организация на общественото обслужване в инфраструктурни единици. Задачи от тип CPP и TSP в производни графи. Метод на границите и разклоненията. Алгоритми.

3 часа

Тема 10. Разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти. Минимални бази, гарантиращи пълна силна свързаност – задачи за надеждност, сигурност и организация на системата, задачи за оптимални покрития. Стратегии за разполагане на обекти в дискретни структури.

3 часа

Тема 11. Мрежово планиране и управление. Метод на критичния път. Проекти с минимална цена. Обобщени мрежови графици.

3 часа

Тема 12. Оптимални решения и стратегии при задачи в биполярни структури. Максимални по мощност и максимални по тежест сдвоявания. Минимални по тежест покрития. Алгоритми.

3 часа

Тема 13. Сложност на алгоритми и задачи. Анализ на изчислителната сложност на някои оптимизационни алгоритми в дискретни структури.

3 часа

Тема 14. Елементи от теория на игрите. Приложения в икономиката и управлението.

3 часа

Тема 15. размити множества и релации. Оптимизационни задачи при размити условия и предпочитания в множеството от алтернативи. Декомпозиции при задачи с големи размерности.

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите са ежеседмични по 3 часа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с литературата, контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка на зададените теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови задания, които се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплина.

Разработване на курсово задание

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват 3 курсови задания. Целта е студентите да придобият практическо умение за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос, за практическо прилагане на математическите модели при вземането на конкретни управленски решения.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

80. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената. Курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Целта на дисциплината е да накара студентите да анализират и осмислят характера и структурата на Европейската общност, да вникнат в трудностите на интеграцията и смисъла на общите политики на ЕС, да преценяват предимствата и трудностите на присъединяването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат самостоятелно да оценяват възможностите, които дава членството в ЕС, да познават структурата, институциите, основните политики, икономическите възможности и цели на ЕС.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания на студентите за характера на европейската интеграция и Европейския съюз е необходимо за да се определят методите и начина на преподаването и усвояването на дисциплината. Това може да стане с предварителен тест или в едно въвеждащо семинарно занятие, с което да се преценят общите представи на студентите за Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

15 часа

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

5 часа

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът "Маршал" и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

5 часа

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

5 часа

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5
допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ–СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

15 часа

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

5 часа

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

5 часа

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

5 часа

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

15 часа

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

3 часа

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустириална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

3 часа

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

3 часа

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

3 часа

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

3 часа

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономиката и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: *основна:* 1 - 5
 допълнителна: 1, 3, 4

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Литература и документи, свързани с европейската интеграция.	2 часа
2. Документи и материали, свързани с формирането на ЕИО.	2 часа
3. Коментар и дискусия по Римския договор и други документи за началните етапи на европейската интеграция.	2 часа
4. Контролен текущ тест.	2 часа
5. Основни документи и литература по проблемите на развитието на ЕИО.	2 часа
6. Документи и материали, свързани с основните органи и институции на ЕС.	1 час
7. Договорът за ЕС – основен документ на Общността.	1 час
8. Международните търговски и икономически договори на ЕС.	1 час
9. Контролен текущ тест.	1 час
10. Основни документи и материали по приобщаването на България към ЕС.	1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

1/ Основна:

1. Европейско стопанство, /колектив/, УИ, “Н. Рилски”, Блгр. 2005.
2. Европейско политическо сътрудничество, /колектив/, С. 1999.
3. Основното за Европейския съюз, С. 1998.
4. Европейски програми, Инф. център на ЕС, С. 2003.
5. Европейският съюз и България, С. 1998.

2/ Допълнителна:

10. Борисов, О., Право на Европейския съюз, Б. 1998.
11. Алтермат, У., Етнонационализъмът в Европа, С. 1998.
12. Генов, Г., Панушев, За по-голям и по-силен Европейски съюз, С. 2001.
13. Barbour, Ph., The European Union Handbook, London, 1996.

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Методи на провеждане и ресурсно осигуряване на семинарните занятия:

В семинарните занятия преди всичко се анализират и дискутират основни документи, договори и др. на ЕИО и ЕС. Използват се аудиовизуални средства – филми, снимки, диаграми за по-добра илюстрация на изучаваната материя.

3/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовите и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите-магистри от знания за риска и неопределеността в информационното общество и поведението, което в тази връзка се изисква от тях в организациите, където ще работят. В процеса на обучение ще бъде получен достатъчна информация за подхода, моделите, практиките и формите как правилно да се формулират проблемите, ефективно да се води диалог и да се действа съвместно за тяхното решаване в условията на динамични промени и несигурност. Курсът е съобразен с предвидения хорариум като позволява да се усвоят принципите, техниките, възможните евристики и форми за вземането и реализирането на ефективни делови решения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ВЗЕМАНЕТО НА ДЕЛОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ. - 11 часа

Тема 1. Рискът при деловите решения.

4 часа

Същност на понятието делово решение. Рискът възлово понятие в методологията на деловите решения. Разпространени правила за ограничаване на субективната страна на риска при вземане на решения. Деловите решения и функциите на управление.

Тема 2. Магистрални направления в теорията на деловите решения.

3 часа

Дискриптивни теории на решенията. Нормативни теории на решенията. Сближаване на магистралните направления чрез теорията на ефективността.

Тема 3. Обща характеристика на “инструментите” за ефективност на деловите решения в условията на риск и неопределеност.

4 часа

Основни фактори, влияещи на ефективността. Параметри за ефективност. Критерии за ефективност.

ВТОРИ МОДУЛ – ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА НА ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ

- 17 часа

Тема 4. Деловите решения и системата на управление на организацията в условията на риск и неопределеност

4 часа

Цели и управляващи въздействия в системата на управление. Типология на деловите решения. Равнища на организация на вземането на делови решения. Кой как участва във вземането на решение и информационното им осигуряване?

Тема 5. Личностни и ситуационни фактори при деловите решения

4 часа

Личностни фактори. Ситуационни фактори и ситуационен механизъм. Неопределеността и ситуационният механизъм. Видове задачи в зависимост от ситуациите.

Тема 6. Техники на фаза подготовка на деловите решения

4 часа

Техники при определяне на стратегическите цели. Техники при идентифициране на текущи проблеми. Техники за описание и вероятностна оценка на риска. Изисквания и техники при отстраняване и откриване на нови варианти за решение.

Тема 7. Техники при избора, реализацията и контрола за решенията.

5 часа

Техника при оценката и избора на решения. Техники за реализация на деловите решения. Пролонгирани решения. Контрол по резултатите и дейността по решенията.

ТРЕТИ МОДУЛ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В “ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗНАНИЕТО”

- 17 часа

Тема 8. Изходни концепции за “промяна, за да успеем в бъдеще”.

6 часа

Моделът за “ограничената рационалност” и съвременните “организации на знанието”. Моделът на “боклукчийското кошче”. Деловите решения като групово-динамичен процес. Организацията като “игрови ансамбъл” и намаляването на неопределеността. Стратегията за ключовите компетенции и клъстерите.

Тема 9. “Икономическият бихевиоризъм” и феномените при вземането на колективни решения.

6 часа

Систематизация на често срещани отклонения от рационалния избор. Субективни оценки на вероятностите на случайни събития. Дисонанси след избора на решения. Феномени при вземането на колективни решения.

Тема 10. Възможности на игрите като делова процедура в сферата на решенията

5 часа

Ситуационно-ролева игра “съвещание”. Учебно-ролеви игри. Сюжетни игри при хетерогенни проблемни ситуации.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

81. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвременността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портър. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

82. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

19. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.
20. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.
21. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

. № Тема Лекции Упр-ия

1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
	ОБЩО ЛЕКЦИИ	45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие.

3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ *Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.*
- ✓ *Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.*
- ✓ *Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.*

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- *качество и задълбоченост на писмената разработка;*
- *умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;*
- *демонстриране на знания, умения и компетентност;*
- *умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.*

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Теоретични основи на данъчното облагане” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сеньоража;

-5 часа

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

-5 часа

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; количествена теория на парите и данъчно облагане; класическа теория; трудова теория; възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

-5 часа

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; принцип на неутралността;

-5 часа

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците;

-5 часа

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

-4 часа

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

-4 часа

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа;

-4 часа

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сеньораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на

взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира
монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо;

-4 часа

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДАНЫЧНОТО ОБЛАГАНЕ

240. Данъци и сенъораж;	1 час
241. Съотношение преки-косвени данъци в България;	1 час
242. Организация на събирането на данъци в България;	1 час
243. Степен на прогресивност на данъците в България;	1 час
244. История на данъците в България;	1 час
245. Дискусия за въвеждането на плосък данък в България;	1 час
246. Дискусия за намаляването на данъчното облагане в България;	1 час
247. Сенъораж и данъчно облагане в условията на паричен съвет;	1 час
248. Възможност за стимулиране на икономиката на България чрез намаляване на данъците;	1 час
249. Намаляване на данъците и повишаване на събираемостта;	1 час
250. Данъчно облагане и социална справедливост;	1 час
251. Ролята на ДДС за икономическото развитие на България;	1 час
252. Проблеми на данъчното облагане в контекста на присъединяване към ЕС;	1 час
253. Фискална политика и взаимоотношения между поколенията- облагане или изплащане на държавния дълг;	1 час
254. Влизането на България в ЕС- създаване или отклоняване на търговия;	

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
153.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
154.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
155.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
156.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЕВРОПЕЙСКО ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Целта на дисциплината е да накара студентите да анализират и осмислят характера и структурата на Европейската общност, да вникнат в трудностите на интеграцията и смисъла на общите политики на ЕС, да преценяват предимствата и трудностите на присъединяването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат самостоятелно да оценяват възможностите, които дава членството в ЕС, да познават структурата, институциите, основните политики, икономическите възможности и цели на ЕС.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания на студентите за характера на европейската интеграция и Европейския съюз е необходимо за да се определят методите и начина на преподаването и усвояването на дисциплината. Това може да стане с предварителен тест или в едно въвеждащо семинарно занятие, с което да се преценят общите представи на студентите за Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът “Маршал” и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5
допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ–СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустириална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономиката и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 3, 4

Б/ ЛИТЕРАТУРА

1/ Основна:

1. Европейско стопанство, /колектив/, УИ, "Н. Рилски", Блгр. 2005.
2. Европейско политическо сътрудничество, /колектив/, С. 1999.
3. Основното за Европейския съюз, С. 1998.
4. Европейски програми, Инф. център на ЕС, С. 2003.
5. Европейският съюз и България, С. 1998.

2/ Допълнителна:

14. Борисов, О., Право на Европейския съюз, Б. 1998.
15. Алтермат, У., Етнонационализъмът в Европа, С. 1998.
16. Генов, Г., Панушев, За по-голям и по-силен Европейски съюз, С. 2001.
17. Barbour, Ph., The European Union Handbook, London, 1996.
18. Tzoucalis, L., The New European Economy, Oxford University Press, 2001.

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовите и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА НА ЕС

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Курсът „Данъчна политика на ЕС” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси. Дисциплината съдържа информация за данъчните системи на отделните страни, както и информация за източниците за формиране на колективния бюджет на ЕС.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Данъчна политика на ЕС” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане в страните от ЕС; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сенъоража;

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане в ЕС

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; Количествена теория на парите и данъчно облагане; Класическа теория; Трудова теория; Възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; Принцип на неутралността; Оптималното облагане и проблемите на координирането на данъчните политики в ЕС.

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното

стимулиране според кейнсианците; Данъчното облагане и икономическия цикъл; Тенденции в данъчното облагане в ЕС в условията на глобалната икономическа криза.

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа и дискусиите между „старите” и „новите” членове на ЕС по повод плоското данъчно облагане;

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо; Фискалната теория на ценовото равнище и Маастрихтските конвергентни критерии.

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Теория на фискалния федерализъм като основа на колективното данъчно облагане в ЕС; Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане в ЕС и данъчна децентрализация;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Данъчна политика на ЕС”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражнението материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
157.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.		10 точки
158.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане в ЕС; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
159.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
160.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки

5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Анотация:

Въпросите за корпоративното (организационното) поведение са сравнително нови, както за нашата наука и практика, така и за системата на образованието. С особена острота стои този проблем, когато се конкретизира за системата на финансовите структури (банки, финансово-счетоводни къщи и консултантски фирми). Подготовката на студентите от специалностите "Финанси", освен че би трябвало да гарантира главно достатъчно представителен обем от основни знания (свързани с бъдещата им реализация) трябва да отчита и факта, че изграждането на знания и умения за адаптация в новата професионална среда (особено що се отнася до сложната система на финансовите структури) е от изключителна значимост. А при съвременната твърде динамична среда за реализация на младите специалисти-финансисти, проблемът за обективното възприемане и анализиране на човешкото поведение в процеса на труда е от особена значимост за тяхното професионално утвърждаване и развитие.

Курсът е своеобразно продължение на теоретичните постановки, маркирани най-общо в

съответните раздели на учебните дисциплини "Управление на човешките ресурси" и "Икономика на труда". Това, обаче не означава дублиране, а главно надграждане на знания, свързани с използването на човешкия потенциал във организациите в сферата на финансите.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ВЪВЕЖДАЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Тема 1: Корпоративното поведение като научно-практическа конкретизация на човешкото поведение в организационна среда

Цели на темата: Теоретическо изясняване на факторите, определящи корпоративното поведение. Очертаване профила на корпоративната (организационната) култура. Интерпретиране на процеса на възприемане като определяща предпоставка за корпоративното поведение.

Очаквани резултати: Усвояване на информацията и превръщането ѝ в знания за специфичната природа на корпоративното поведение като неотменим елемент, съпътстващ развитието на организациите.

Тема 2: Корпоративното поведение и науката за управление

Цели на темата: Разкриване същността на културната стимулация и на управленските стилове. Анализирани принципните различия между трите актуални за нашата действителност представител на концептуалния модел на управление:

- моделите на европейската мозайка
- акумулиращите модели на модерния свят
- българската специфика или синтезът на пречупването.

Очаквани резултати: Изграждане на знания, които спомагат за ориентиране в управленските стилове във всяка конкретна среда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ: СИНТЕЗЪТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СТРУКТУРИ – КОРПОРАТИВНО ПОВЕДЕНИЕ”

Тема 3: Корпоративната форма на организация във финансовите структури

Цели на темата: Очертаване макрорамката на класификацията на организациите. Интерпретиране особеностите на финансовите структури. Анализирани на корпорацията като отворена система.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се формулират възможно най-точно особеностите на финансовите структури. Постигането на това да е резултат от изградено умение за преход от общото към частното.

Тема 4: Управленски профил на финансовите структури

Цели на темата: Определяне същността и класификацията на корпоративните цели и синтезът им с корпоративната политика.

Разглеждането на властта в организацията не като самоцел, а в контекста на успешно реализираната корпоративна политика.

Очаквани резултати: Усвояване на знанията за общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури. Умение за точно интерпретиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП). Разграничаване особеностите на СУП във финансовите структури в условията на преход от класическите теоретични модели.

Тема 5: Човекът - източник на корпоративно поведение във финансовите структури

Цели на темата: Разясняване значимостта на връзката между човешкия фактор и социалната активност. Акцентиране върху феномена „личност” и нейните индивидуални различия. Анализиране на тези понятия в следните аспекти:

- Човешкият фактор и социалната активност
- Външни и вътрешни детерминанти.
- Първи комплекс: компетентност и въображение.
- Втори комплекс: организираност и темпоритъм.
- Трети комплекс: решителност и концентрация.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се осмисли изключителната за корпоративното управление значимост на групите, на колективната квалификация и екипната дейност, без да се игнорира или фаворизира ролята на индивида.

Тема 6: Общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури

Цели на темата: Анализиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП) и нейните особености във финансовите структури в условията на преход.

Очаквани резултати: Обективно оценяване ролята на звената за управление на персонала във финансовите структури. Умение да се апробира в определен момент и при конкретна ситуация опита на високоразвитите страни по отношение на УП във финансовите структури

Тема 7: Корпоративна социализация

Цели на темата: Изясняване същността на корпоративните роли и норми, на корпоративната политика и тактика. Подчертаване значимостта на комуникацията като фактор за успешна социализация. Интерпретиране същността на различните модели на корпоративна социализация.

Очаквани резултати: Изграждане на знания и умения за установяване на динамични връзки между процеса на социализацията на индивида, умението му да се приспособява и да преодолява конфликтните ситуации.

Тема 8: Външна среда и корпоративната СУП

Цели на темата: Акцентиране върху онези от компонентите на външната среда, които оказват значимо влияние върху СУП във финансовите структури и посредством нея рефлектират върху характеристиките на корпоративната култура:

- браншовият пазар на труда (обслужващ финансовите структури)
- взаимодействие между работодателите от сферата на финансите и институционалните структури на трудовия пазар
- взаимодействие с профилираните образователни учреждения и със специализираните консултантски фирми
- взаимодействие с центровете за психологическа поддръжка и с Профсъюзите

Очаквани резултати: На основание получените знания за особеностите при предлагането на трудови ресурси във финансовата сфера и за функционалните особености на браншовите пазарни информационни системи, да се изгради по-мотивирано и съвършено поведение на „актьорите” на трудовия пазар.

Технология на обучението и оценяване:

- **Аудиторна заетост**
Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработки на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната

програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.

- **Семинарните занятия** се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.
- **Извънаудиторната заетост** предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, организатори в сферата на човешките ресурси и изследване на конкретни, реални модели на корпоративно поведение

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Набирането на кредити се осъществява по следната процедура:

- 20 % от кредитите – за редовно посещение на учебни занятия
- 30 % от кредитите – за успешно решени текущи контролни задачи
- 50 % от кредитите – за показване на добро познаване на учебното съдържание на заключителния изпит

Системата включва **текущо и заключително оценяване** (чрез защита на курсова работа или полагане на семестриален писмен изпит). Заключителният семестриален писмен изпит, **включва два теоретични въпроса**.

Изпитът се провежда писмено. По усмотрение на преподавателя, при възникване на спорен казус по отношение качеството на писменото изложение, се провежда в същия ден и допълнително устно препитване.

Оценка **отличен (6,00)** се поставя при преобладаващо отлично оценяване за периода на текущия и на заключителния контрол. Това предполага правилен отговор на всички въпроси и точно използване на съответната терминология.

Оценка **Мн. добър (5,00)** се поставя при незначителни пропуски по изпитния материал и непълно познаване на терминологията.

Оценка **Добър (4,00)** се поставя при липсата на отговор на един от изпитните въпроси но изчерпателно излагане на останалата част от изпитния материал.

Оценка **Среден (3,00)** се поставя при незадоволителен отговор по основните и допълващи въпроси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Илия Димов.

Анотация:

През изминалия XX век планирането на бизнес дейността във фирмите се разви и утвърди като водеща основна функция на вътрешно-фирменото управление. Това е свързано с неопределеността и динамичните промени на външната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във вътрешната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във външната среда на фирмите стават все по-динамични и по-дълбоки. Това принуждава фирмите да преминат към развитие на стратегическо планиране като условие и предпоставка за своето оцеляване и дългосрочно развитие.

Целта на обучението по дисциплината е да запознае студентите със същността, ролята, функциите и съдържанието на стратегическото фирмено планиране, което е не просто част, а е определящ, основополагащ “център” на процеса на планирането на дейността на фирмата, на разработването на целия комплексен фирмен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Процесът на разработка на стратегия

Тема 1. Подходи и основни етапи при разработката на фирмена стратегия. Определяне на мисията на фирмата.

4 часа

Тема 2. Анализ и прогноза на външната среда на фирмата. Анализ и оценка на вътрешната среда на фирмата.

4 часа

Тема 3. Определяне целите на фирмата. Избор на алтернатива за постигане на целите. Приложение на стратегията.

5 часа

Тема 4. Методи за стратегически анализ.

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Методи на стратегически анализ. Методът на Бостънската консултантска група. Писмена разработка и обсъждане.

3 часа

Тема 2. Методите “Матрица пазарна привлекателност – конкурентна позиция”, “Матрица на жизнения цикъл”, “Сравнителен анализ на привлекателността, възможностите и риска и конкурентността на фирмата по страни”. Писмена разработка, обсъждане.

3 часа

Тема 3. Методите “Отраслов анализ”, “Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите” (SWAT анализ).

3 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на процеса на разработката на фирмена стратегия, на определяне на целите на фирмата, на изискванията и методите за извършване на стратегически анализи, на избора на алтернатива за постигане на целите.

Очаквани резултати: Усвоявайки методите за стратегически анализ, студентите да извършат анализи на външната и вътрешната среда например на конкретна фирма, за да се ориентират към подходящи цели и стратегии на развитието ѝ.

Литература:

Основна: 1, 2, 3

Допълнителна: 7, 11, 12, 14

ВТОРИ МОДУЛ /ЧАСТ/: Фирмени стратегии

Лекции:

Тема 1. Видове стратегии. Стратегии растеж, съкращение, ликвидация

4 часа

Тема 2. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация.

4 часа

Тема 3. Стратегия продукт – пазар. Стратегии цени – разходи за комуникации

3 часа

Тема 4. Технологични стратегии

4 часа

Тема 5. Стратегии за навлизане на международния пазар – износ, смесени предприятия, собствено предприятие в друга страна, стратегически съюзи и др.

4 часа

Тема 6. Глобален и адаптиран по страни маркетинг

4 часа

Тема 7. Стратегии страна – сегмент – продукт

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация. Писмени разработки, обсъждане.

2 часа

Тема 2. Непряк износ. Пряк износ. Избор и организационно-управленски изисквания и задачи на фирмата. Казус.

2 часа

Тема 3. Смесени предприятия. Собствено предприятие в друга страна. Стратегически съюзи (съвместни предприятия, кръстосано дялово участие на фирмите, лицензии, международен франчайзинг, договори за изграждане на обекти “под ключ”, договори за управление и др.). Фактори, причини и мотиви за избор на някоя от тези стратегии. Писмени разработки, тестове, дискусия.

2 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на всички видове стратегии за развитието и дейността на различните фирми, на факторите и причините, обуславящи тяхното приложение.

Очаквани резултати: Студентите, отчитайки определените цели на примера на конкретна фирма, да могат да се ориентират правилно за определяне на подходящи стратегии за развитието на фирмата и постигането на целите.

Литература: Основна: 1, 2, 3

Допълнителна: 6, 7, 8, 10, 13

Технология на обучението и оценяване:

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените

теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

83. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МИКРОИКОНОМИКА

ECTS кредити: 7,5

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Пламен Пъчев

Анотация:

Курсът трябва да подпомогне студентите-първокурсници от икономическите дисциплини да разберат и осмислят същността, вътрешните връзки и взаимозависимостите между различните обекти и субекти в теоретичната икономика, което да подпомогне тяхната правилна ориентация във всички общи и частни дисциплини, които те впоследствие ще изучават в хода на своето обучение. Според Мансур Олсън предмет на **МИКРОИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ Е “ПОВЕДЕНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ И ОБОСОБЕНИ ЦЕНТРОВЕ НА ВЗЕМАНЕ НА /ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОДОБНИ/ РЕШЕНИЯ ВЪВ И ПО ПОВОД ТЕХНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ПАЗАРИ НА ПРОЯВА, КАКТО И ВЗАИМОВРЪЗКИТЕ, КОИТО ВСЕКИ Е ДЪЛЖЕН ДА ОТЧИТА В СВОЯТА /ИКОНОМИЧЕСКА И ПОДОБНА/ ДЕЙНОСТ”**/. От тази гледна точка курсът е ориентиран предимно към анализа на основни аспекти от теорията и практиката на пазарната икономика от демократичен тип. В него се изясняват основни методологически постановки и се прави преглед на стопанските закони, валидни за цялата стопанска сфера /тези, имащи универсално значение/. После върху тях се “налагат” различни “надстроечни” въпроси, касаещи едни или други аспекти в дейността на стопанските субекти и обекти в широк смисъл. Целта е да се обоснове тезата, че цялостната икономическа дейност имат както пряка, така и косвена връзка с основни въпроси на търсенето и предлагането, “силните” и “слаби” импулси на пазара, въпросите на “равновесието”, на ефективността и рентабилността, на провеждането на специфично планиране, отчитането на задължителни условия, осигуряващи стопанското развитие на субектите в дългосрочен план и т.н.

В лекционният курс се анализират различните аспекти от поведението на стопанските субекти и обектите на стопанска дейност по повод и в зависимост от сложната и взаимообвързана система на пазара в цялото тяхно своеобразие и многопластовост.

Упражненията предполагат активно участие на студентите в дискусиите в залата, подготовката в писмен и устен вид на собствени виждания по лекционните теми, анализ на казуси, решаване на прости задачи и др.п.

Учебната дисциплина има за цел:

- да формира у студентите детайлни познания по основи на пазарната икономика като цяло и усещане за всички сложни вътрешни взаимовръзки на субектите и обектите в нея;
- да «икономизира» тяхното мислене като бъдещи специалисти-теоретици и/или мениджъри в съответната стопанска област;
- да ги запознае с най-новото ниво на знания и по някои дискуссионни въпроси от теоретичен и практически характер в обем, усвоим от тях на образователното равнище, на което се намират, като им позволи да трупат «надстроечни» знания въз основа на обема данни и факти, с които се сблъскват в своя реален икономически път.

Осигуряване на разбираемост за сложните вътрешни връзки и взаимозависимости на икономическата теория поради факта, че студентите нямат до този момент необходимата обща теоретична подготовка.

След завършване на курса по Микроикономика студентите трябва:

- Да са придобили знания и да имат поглед върху широк кръг въпроси, касаещи теоретичните постановки на икономиката като цяло и отношение към практически стопански явления в частност. Те трябва да бъдат запознати с възможностите за активно приложение на знанията си за по-ефективно поведение и практическа дейност в условията на пазарноикономически устройствен ред.

Курсът е базиран на лекции, упражнения и самостоятелна извънаудиторна работа на студентите:

1. Аудиторна заетост:

- лекции върху основните теми – продължителност 30 часа;
- упражнения по предварително зададени въпроси и/или по текущи проблеми, разширяващи погледа върху основните проблеми и теми в лекционния материал – 15 часа.

2. Извънаудиторна заетост:

- самостоятелно разработване на проблемите и обосновка на собствени мнения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Въведение в теоретичния микроикономикс	3 часа
Тема 2. Предмет на микроикономикса. Роля и място на пазара – пазарен механизъм	4 часа
Тема 3. Устройство на пазарната икономика – агенти, потоци, вътрешни взаимоотношения и обвързки. Отношения на собственост и др.	3 часа
Тема 4. Структуриране на пазарноикономическата околна среда – стопански субекти и обекти	4 часа
Тема 5. Понятие за благо в икономиката; Теория за ограниченост на благата – видове блага	3 часа
Тема 6. Обоснованост на икономическите решения. Начини и форми за генериране на решения и за тяхната реализация – теоретични аспекти	4 часа
Тема 7. Факторна теория – фактори на производството	4 часа
Тема 8. Разделение на труда в съвременни условия и неговото влияние върху поведението на пазарните субекти	4 часа
Тема 9. Формиране на капитал в икономическата система. Финансови показатели на икономическата ефективност	3 часа
Тема 10. Стопанска политика – същност и цели на стопанската политика – макро и микро ниво	3 часа
Тема 11. Структуриране на пазара – наследени структури, стихийно и целенасочено структуриране	3 часа
Тема 12. Параметриране на пазара	2 часа
Тема 13. Понятие за планиране в пазарно-икономически условия	2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Пазарът – основни функции и закономерности	4 часа
Тема 2. Закони на Госен	2 часа
Тема 3. Пазарно равновесие и фактори, които му влияят	4 часа
Тема 4. Пазарна еластичност – фактори на влияние	4 часа
Тема 5. Същност и анализ на производствената функция	4 часа
Тема 6. Крива на Филипс	2 часа
Тема 7. Ценообразуването на различните видове пазарни структури и възможности за оптимизация в рамките на дадена стопанска единица	4 часа
Тема 8. Данъчна система и пазарни цени	2 часа
Тема 9. Преговор на целия материал, обяснение на неясни въпроси и практическа проверка на знанията чрез обща дискусия	4 часа

ЛИТЕРАТУРА

6. Проф. Стоядин Савов “Икономикс”, С. 1996 г. – в два тома.
7. Проф. Камен Миркович, “Икономикс”, С. 2001 г.
8. Проф. Поль Самуэлсон “Економика”, М. 1976 г. /Препоръчително е да се ползват учебниците на този автор – самостоятелно или в съавторство с Нордхаус на съответните западни езици, които студентът владее/
9. Проф. Гернот Хартман “Пазарна икономика”, С. 1992 г. – в две части
10. Елена Бояджиева “.....”
11. Интернет ресурси – ВИКИПЕДИЯ и т.н. – според основните разглеждани теми.

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

84. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 7.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 7.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината "Финанси" има за задача да представи на студентите основни знания в областта на финансирането на различни по юридическа регистрация търговски дружества, проблемите на финансовата и данъчната им политика, структурната и управлението на капитала и активите на фирмата, както и ефективността на инвестиционните решения. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданите теми. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на фирмените финанси и корпоративния финансов мениджмънт. Тя се базира върху знанията, получени от някои фундаментални дисциплини, включени в учебния план, като "Микроикономика" и "Макроикономика", а се явява база за обучението по специализирани дисциплини като "Финанси на предприятието", "Корпоративно облагане", "Финансов и данъчен контрол", "Теоретични основи на оптимизирането на данъчното облагане", "Държавни дългове и дефицити – теория и управление".

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Пар. Публични (фискални) финанси

2 часа

Пари и финанси. Произход, еволюция и същност на парите. Функции на парите. Публични (фискални) финанси. Фискален модел.

Тема 2. Консолидиран държавен бюджет

2 часа

Държавен бюджет. Функционална и съставна структура на бюджета. Автономни бюджети. Фискална и бюджетна политика. Функции на бюджета.

Тема 3. Бюджетен цикъл

2 часа

Бюджетен цикъл - същност и основни етапи. Изготвяне и приемане на бюджета. Изпълнение на бюджета. Приключване и отчитане на държавния бюджет.

Тема 4. Фискална децентрализация

2 часа

Местна власт. Основни функции на местните власти. Административна и финансова автономност на общините. Общински бюджет. Основни етапи на бюджетния цикъл на местно ниво. Основни приходоизточници в общинските бюджети. Разходи на общините.

Тема 5. Данъци. Данъчна система и политика

2 часа

Данък – същност, функции, елементи. Видове данъци. Данъчна система и политика на съвременната държава. Начини за облагане с данъци. Техники за събиране на данъците.

Тема 6. Преки имуществени данъци

2 часа

Същност и роля на имуществените данъци в икономиката. Преки имуществени данъци. Данък върху недвижимите имоти. Данък върху превозните средства. Данък върху придобиване на имущество по дарение и по възмезден начин. Данък върху наследството. Данък върху земята. Декларации по ЗМДТ.

Тема 7. Преки подоходни данъци

2 часа

Облагане доходите на физическите лица. Патенти. Данъчни декларации по ЗОДФЛ. Печалба – същност и видове. Формиране, облагане и разпределение на корпоративната печалба. Корпоративен подоходен данък. Данъци върху разходите. Внасяне на данъка. Авансови вноски. Годишна данъчна декларация по ЗКПО.

Тема 8. Косвени данъци. Акцизи

2 часа

Роля на косвените данъци в икономиката. Прехвърляемост на данъчната тежест. Акцизи. Аргументи за облагане с акцизи. Акцизни стоки и услуги. Обект, субект, платец и носител на акцизите. Тарифа за акцизите

Тема 9. Мита и митническа политика

2 часа

Мита. Аргументи за налагане на мита. Видове мита. Обект, субект, платец и носител на митата. Митническа стойност. Митническа тарифа на РБ. Митническа политика. Нетарифни митнически регулатори.

Тема 10. Данък върху добавената стойност

2 часа

Данък върху добавената стойност. Условия за регистриране и дерегетириране по ЗДДС. Обект, субект, платец и носител на ДДС. Механизъм на данъчния кредит. Размер на ДДС. Начисляване на ДДС при внос на стоки.

Тема 11. Неданъчни приходи в държавния бюджет

2 часа

Данъчни и данъкоподобни приходи. Държавни и местни такси – същност, видове, размери. Наказателни лихви, глоби, конфискации. Същински неданъчни приходи – концесии и приходи от стопанска дейност на държавата.

Тема 12. Социално осигуряване

2 часа

Социално-осигурителна система на съвременната държава. Осигурително отношение. Обект на осигуряване. Осигурителни вноски. Социално-осигурителни и пенсионни фондове. Договор между поколенията

Тема 13. Бюджетен дефицит и неговото финансиране

2 часа

Бюджетен дефицит. Финансиране на бюджетния дефицит. Вътрешни заеми. Външни заеми. Приватизация

Тема 14. Данъчен и финансов контрол

2 часа

Система на държавния финансов контрол. Сметна палата. Данъчна администрация. Агенция за държавни вземания.

Тема 15. Международни публични финанси

2 часа

Валутен курс. Платежен баланс. Външен дълг. Бюджет на ЕС. Институции на ЕС. Политики на ЕС.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Изготвяне на примерен държавен бюджет на базата на конкретен практически казус. Анализ на ЗДБРБ за текущата и предходната година. Дискусия на тема: *Държавният бюджет като инструмент на правителствената политика*

3 часа

2. Дискусия на тема: *Бюджетният цикъл – основа за прозрачност, ефективност и навременност на бюджетния процес*

3 часа

3. Сравнителен анализ на данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*

3 часа

4. Изчисляване на преки имуществени данъци и попълване на данъчни декларации на базата на конкретен практически казус

3 часа

5.Изчисляване на данък върху доходите на физическите лица и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

3 часа

6. Изчисляване на патентен данък и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

3 часа

7. Изчисляване на корпоративен подоходен данък и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

3 часа

8. Начисляване на акцизи и мита на базата на практически казуси

3 часа

9. Начисляване и внасяне на ДДС, ДДС при внос на стоки – разрешаване на практически казуси и попълване на справка-декларация по ЗДДС

3 часа

10.Дискусия на тема: *Алтернативата дефицитен или балансиран бюджет*

3 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

9) Основна

1. Николов, Ч., Стоилова, Д., Финанси на фирмата, УНИ "Неофит Рилски", Благоевград, 2001
2. Стоянов, В., Финанси, ИК Галик, София, 2000
3. Петров, Г., Основи на финансите на фирмата, Тракия-М, София, 2000

2) Допълнителна

4. Торнтън, У., Корпоративни финанси, София, 1994

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за

проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за презентиране и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на публичните финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от	25 т

	конспекта	

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ОСНОВИ НА ПРАВОТО

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Александър Димитров

Анотация:

II. АНОТАЦИЯ

Курсът систематизира правната уредба на образованието в националното законодателство във взаимодействието ѝ с основните отрасли на публичното и гражданско право.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на курса е, студентите да изучават правно-нормативната уредба на образованието като елемент от мениджмънта и държавното регулиране на образователната дейност.

Очаквани резултати: паралелно в курса на обучение трябва да се формират знания в студентите по основните правни въпроси, регламентиращи юридическото им решаване

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Т е м а Лекции Упражнения

Основи на правото и обща теория на правото. Произход и същност на правото 2

Систематизация на позитивното право. Публично и частно право 2

Обща характеристика на източниците на правото. Класификация. 2

Правни норми - определение и видове. Действие на правните норми. 2

Юридически факти и правоотношения. Действие на правото. 2

Тълкуване на правото - понятие и видове. Прилагане на правото. 2

Субекти на правото. Физически и юридически лица. Обща характеристика, понятия. 2

Гражданско-правен статут на физически лица. Правоспособност и дееспособност. 2

Правни белези в гражданско-правния статут на физическите лица. 2

Юридически лица - понятие и видове. Гражданско-правен статут на юридическите лица. 2

Вещни правоотношения в туризма. Взаимодействие със закона за държавната собственост и закона за общинската собственост.3 2

Специфични икономически правила в системата на туризма. Трудови правоотношения в системата на туризма - понятие и обща характеристика. 2

Трудови договори - понятие и видове, конкурси и правила. Правен режим на работното време, почивките, отпуските в туризма. Трудово възнаграждение и системата на работната заплата. 2

Трудова дисциплина и дисциплинарна отговорност. Прекратяване на трудовите отношения в туризма. Класификация. 1

Осигурителни правоотношения на работниците и служителите в туризма. Колективно трудово договаряне - обща характеристика, понятие и принципи. 1

Финансови правоотношения на работниците и служителите в туризма. Колективно трудово договаряне - обща характеристика, понятие и принципи. 1

Международно-правни нормативни актове в туризма. 1

ЛИТЕРАТУРА

12. Бержел Ж.Л., Обща теория на правото, Бл 1993 г.
13. Ганев В., обща теория на правото, т.1 и т.2, С. 1993 г.
14. Ганев В., Курс по обща теория на правото, С. 1993 г.
15. Торбов Ц., История и теория на правото, С. 2000 г.
16. Бойчев Г., Юридическа санкция, С. 1999 г.
17. Бойчев Г., Юридическа отговорност, С. 1999 г.
18. Бойчев Г., Правонарушение, С. 1999 г.
19. Михайлов, Обща теория на правото, лекции, С. 1993 г.
20. Златарев Е, Д. Милкова и др., Основи на правото, кн. Втора, С. 2000г.
21. Златарев Е Г. Боянов и др. Основи на правото, кн. Първа, С. 1999 г.
22. Митков В., Р. Рачев, Основи на правото, Варна 1994 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка

интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

85. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 7,5

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Минко |Велков

Анотация:

Разглеждат се научно-теоретичните основи на счетоводството: същност, способности, средства, както и организацията на счетоводството в качеството му на информационна и контролна система. Изясняват се нормативната уредба на счетоводната отчетност, Закон за счетоводството, МСС, НСС, сметкоплан. Целта е да се осигури научна и практико-приложна подготовка на студентите в тази важна област на научно знание, в качеството и на фундамент на счетоводството.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподавания материал.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на усвоените знания по дисциплината.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а Лекции	Упражнения
1	Счетоводството като информационна и контролна система.	
1.	Същност, място и роля на отчетната информация при управление на предприятието.	
2.	Видове стопанска отчетност	
3.	Същност и място на счетоводството в управлението на предприятието.	
4.	Нормативна уредба на счетоводството в Р България на сегашния етап на развитие на страната.	
5.	Принципи , върху основата на които се осъществява счетоводството /счетоводната дейност/, изисквания и задачи произтичащи от тях.	

6. Предмет и метод на счетоводството – основни теоретични постановки.д 3
2
2. 1.Стопанските средства на предприятието като обект на счетоводството в качеството му на информационна и контролна система.
2.Източници на стопански средства на предприятието като обект на счетоводството.
3.Стопанските процеси в предприятието като обект на счетоводството. 3 2
3. Способ на балансовото обобщаване.
1.Счетоводният баланс като средство на балансовото обобщаване на активите и пасивите на предприятието. Същност, строеж, структура и съдържание. Основните теории за счетоводния баланс.
2.Видове балансови статии – характеристика и информационно предназначение.
3. Видове счетоводни баланси.
4. Основни видове изменения в статиите на счетоводния баланс, предизвикани от извършените в предприятието стопански операции /баланси изменения/.
3 2
4. Двустранно записване в счетоводството .
1.Същност, строеж, структура и предназначение на счетоводната сметка.
2. Способът на двойното записване в системата на счетоводните сметки.
3. Видове счетоводни сметки и класификация съобразно техния характер и предназначение в счетоводния процес.
4. Сметкоплан, Същност, строеж и предназначение.
3 2
5. Връзка и зависимости между счетоводния баланс и системата на счетоводните сметки в процеса на счетоводното отчитане на дейността на предприятието. Оборотни ведомости. Същност, видове и начини на съставяне. 3 2
6. Способ на документирането.
1.Счетоводният документ като средство на способа на документирането – същност, строеж, съдържание и предназначение.
2. Видове счетоводни документи.
3. Документооборот и неговата организация в предприятието.
4. Ред на съставянето, съхраняване и опазване на счетоводните документи. 2 2
7. Инвентаризацията, като способ на счетоводството.
1. Инвентаризация. Същност, предназначение и организация.
2. Ред за извършване на инвентаризациите и оформяне на резултатите от тях за проверените активи и пасиви.
3. Счетоводно отчитане на резултатите от извършената инвентаризация на активите и пасивите на предприятието.
4. 3 2
8. Оценка на активите и пасивите.
1. Същност на оценяването като елемент на счетоводния метод.
2. Видове оценки на активите и пасивите по Закона за счетоводството и тяхната приложимост в счетоводната практика. 2 2
9. Калкулирането, като способ за стойностна оценка на отчитаните обекти.
1. Същност на калкулирането и на калкулацията.
2. Елементи на калкулацията.
3. Методи на калкулирането, използвани в стопанската практика.
2 2
10. Текущо счетоводно отчитане.
1. Хронологично и систематично счетоводно отчитане. Синтетично и аналитично счетоводно отчитане.
2. Оборотна ведомост, Същност, схема, видове, съставяне и предназначение.
2 2
11. Видове и оценка на активите и пасивите по Закона за счетоводството и тяхната приложимост в счетоводната практика.
1. Същност на обобщаването /сводката/ на счетоводната информация.
2. Годишно счетоводно приключване и годишен финансов отчет – същност, съдържание и предназначение. 4 2
12. Принципи на счетоводното отчитане на разходите.
1. Счетоводно отчитане на амортизациите. Методи на амортизации.

2.	Счетоводно отчитане на разходите на материали за дейността. Методи за отписване на материалните запаси при тяхната употреба	4	2
13.	Принципи на счетоводното отчитане разходите за труд и осигуровки.		
1.	Счетоводно отчитане на разходите за заплати /възнаграждения/		
2.	Счетоводно отчитане на разходите за осигуровки.	4	2
14.	Принципи на счетоводното отчитане на производството и реализацията на продукцията, стоките и услугите на предприятието.		
1.	Счетоводно отчитане на разходите за дейността.		
2.	Счетоводно отчитане на реализацията на продукцията, стоките и услугите	4	2
15	Принципи на счетоводното отчитане на капитала, резервите и финансовите резултати.		
1.	Счетоводно отчитане на основния капитал и на резервите.		
2.	Счетоводно отчитане на финансовите резултати от дейността на предприятието.	3	2
		45	
30			

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за счетоводството, ДВ бр.98/2001 г., изм. бр.91/2002 г.
2. Международни счетоводни стандарти, Д.В. бр.13/2003 г.
3. Национални счетоводни стандарти, ДВ бр.22/2002 г.
4. Национален сметкоплан за стопанската дейност, приет от Националния съвет по счетоводство, С., Нова звезда, 2002 г.
5. Добрев, Д. Теория и анализ на балансите, С., 1950 г.
6. Душанов Ив. Обща теория на счетоводството, С., Ромина, 2000 г.
7. Косев, Д. Двустранно фирмено счетоводство, 4 изд. Софтрейд, 2003 г.
8. Косев, Д. Счетоводство. Теоретични и нормативни основи, трето изд. Софтрейд, 2003 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки,

подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

86. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 7.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 7.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МАТЕМАТИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Методи Аслански

Анотация:

В курса на обучение по дисциплината се дават необходимите начални знания за решаване на системи линейни уравнения, функция- граница и производна, изследване на функция, интеграл и приложение на определен интеграл, и някои видове обикновени диференциални уравнения от първи, както и от по-висок ред.

Изучават се основните видове съединения – вариации, пермутации, комбинации, необходими за изложението на количествените методи за обработка на данните, да се получат основни знания от теория на вероятностите, на база на които се изграждат методите на математическата статистика.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на курса по Математика е да дадат основни идеи на методи от линейната алгебра, аналитичната геометрия, реалния анализ, обикновените диференциални уравнения и теория на вероятностите.

Очаквани резултати: Студентите придобиват познания и навици, полезни за учебната дейност, както и бъдещата им научна дейност. Да се създадат умения за практическо прилагане на маркетинговите стратегии, политики, методи и средства.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а
1.	Множества и изображения
2.	Реални числа
3.	Комбинаторика
4.	Математическа индукция
5.	Детерминанти. Системи линейни уравнения Полиноми
6.	Координатни системи
7.	Права в равнина
8.	Линии в равнина
9.	Безкрайни числови редици
10.	Функции на една реална променлива
11.	Непрекъснати функции
12.	Производна и диференциали на функция
13.	Основни теореми на диференциалното смятане
14.	Изследване на функция
15.	Неопределен интеграл
16.	Определен интеграл
17.	Геометрични приложения на определен интеграл
18.	Приблизителни смятане на интеграли
19.	Обикновени диференциални уравнения
20.	Елементи от теория на вероятностите

V. ЛИТЕРАТУРА

- 1 К. П. Чимев Висша математика и статистически методи. Наука и изкуство. 1990 г.
- 2 В.А. Илин, В.А. Садовничи, Бл. Сендов, Математически анализ. С., Наука и изкуство, 1979 г.
- 3 Д. Дойчинов, Математически анализ в крайно мерни пространства, С., Наука и изкуство, 1978 г.
- 4 Я. Тагамитски, Диференциално смятане, С. Наука и изкуство, 1978 г.
- 5 Я. Тагамитски, Интегрално смятане, С., Наука и изкуство, 1978 г.
- 6 С. Манолов и др. Висша математика. 1, 2, 3, 4 част, С., Техника, 1977 г.
- 7 Проданов, Хаджииванов, Чобанов, Сборник от задачи по диференциално и интегрално смятане. 1 част, С., Наука и изкуство, 1976 г.

- 8 Берман Г. Н. Сборник задач и упражнения по математическому анализу. М., 1985 г.
9 Демидович Б. П. Сборник задач и упражнения по математическому анализу. М., 1977 г.
10 К. Чимев Сл. Щраков. Ив. Мирчев Ръководство за решаване на задачи по математика. Благоевград, 1995 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задачи за самостоятелно решаване, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на формулния апарат, поддържан от дисциплината, модели, методи, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

87. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на I-ви семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 6,0

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Иконометрия“ е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Иконометрия“, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите

представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодограми.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

**променливи
- 2 часа**

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ: 3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ: 2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика: 2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика: 2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище: 2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи: 2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели: 2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
161.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
162.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
163.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
164.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ИКОНОМИЧЕСКИ ТЕОРИИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Бойчо Стойчев

Анотация:

Курсът е разработен в съответствие с държавните изисквания за подготвяне на студенти от икономически специалности. Курсът позволява да се получи достатъчна информация относно причините обособили появата, развитието и отмирането на различни икономическите идеи, за тяхната същност.

Главните задачи, които трябва да се решат с преподаването по тази програма са:

4. Повишаване на икономическите познания;
5. Запознаване с икономическите познания, изиграли водеща роля в икономическата теория в определени периоди от човешката история;
6. Запознаване с методологическите основи на съвременната икономическа теория.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения
1.	Икономически идеи в докапиталистически формации.	2	1
2.	Меркантизъм.	2	2
3.	Физиокретическа школа.	2	2
4.	Буржоазна класическа, политическа икономия.	2	2
5.	Симон де Сисмонди.	2	2
6.	Жан Батист Сей.	2	2
7.	Томас Робер Малтус.	2	1
8.	Историческа школа.	2	2
9.	Утопичен социализъм.	2	2
10.	Марксистическа политическа икономия.	2	2
11.	Субективна школа.	2	2
12.	Институционализъм	2	1

13.	Джон Кейнс	2	2
14.	Неолиберализъм	1	2
15.	Иконометрия.	1	2
16.	Теоретици на икономическата динамика.	1	1
17.	Монетаризъм	1	2
		30	30

ЛИТЕРАТУРА

7. К. Бежарова, Б. Велев. Ив. Пипев. История на икономическите теории. Булвест – 2000 г. София, 1992 г.
8. К. Бежарова, Ив. Пипев, Съвременни икономически теории. Булвест – 2000 г. С. 1993 г.
9. Тончо Трендафилов. Икономически теории.
10. К. Григоров. История на икономическите учения, Ни И, София, 1970 г.
11. Стефан Мечев, Съвременни буржоазни и ревизионистични икономически учения, ВИИ “Карл Маркс”, 1975 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разыгрват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

88. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за

селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение

МАКРОИКОНОМИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Иван Грозев

Анотация:

Дисциплината “Макроикономика” се изучава във втори семестър за специалностите от направление “Икономика”, “Управление” и “Туризм”. Студентите са изучавали през първия семестър въведението и темите по микроикономика, което е основа за темите, включени в курса по макроикономика. Целта на този курс е да изведе познанията за теорията за пазара и основните икономически и пазарни категории на равнището на национално обособената икономика, на цялото национално стопанство. В дванадесетте теми, които са предвидени за изучаване последователно се разглеждат целите и инструментите на макроикономическата политика. Специално внимание се отделя на агрегираните икономически величини и показатели – брутен вътрешен продукт, икономически растеж, циклите в икономическото развитие, човешкият фактор в икономиката. Акцентира се на възможностите и инструментите на държавното регулиране на икономиката – парите, финансите, социалната политика на държавата. В края на курса по макроикономика са включени две теми, посветени на икономическите процеси, които протичат в световното стопанство. По този начин курсът по “Макроикономика” дава базисните познания, върху които студентите стъпват, за да детайлизират и задълбочават знанията си в конкретните икономически отрасли и управленски дисциплини, които ги изграждат в специалисти по направлението, което са си избрали

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Цели и инструменти на макроикономическата политика	3 часа
Тема 2. Натрупване, потребление и спестявания	3 часа
Тема 3. Икономическият растеж – обобщаващ резултат от функционирането на националната икономика	3 часа
Тема 4. Циклично развитие на икономиката. Икономически кризи. Кратко- и средносрочно неравновесие в икономиката. Теория за кризите.	3 часа
Тема 5. Теория на човешкия капитал. Труд, заетост и безработица.	3 часа
Тема 6. Монетарна политика на държавата. Капиталови пазари и ценни книжа.	3 часа
Тема 7. Инфлация и антиинфлационно регулиране.	3 часа
Тема 8. Финансова система и финансова политика.	3 часа
Тема 9. Държавно регулиране на икономиката.	1 час
Тема 10. Съвкупни доходи на населението. Социална политика на държавата.	1 час
Тема 11. Световно стопанство и интеграционни процеси в световната икономика.	1 час
Тема 12. Международна валутно-финансова система.	1 час

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Макроикономиката – съвкупност от взаимосвързани производители и потребители на стоки и услуги. Характеристика на макроикономическите показатели. Национално счетоводство. БВП – измерване, дефлатор. Научно-техническият прогрес и преструктурирането на икономиката.	4 часа
Тема 2. Съвкупно търсене и съвкупно предлагане. Кейнсианският модел за динамичната функция на съвкупното търсене и съвкупното предлагане. Потребление и спестяване: връзка и различия.	2 часа
Тема 3. Функционалната роля на инвестициите. Потребление, спестявания, инвестиции и макроикономическо равновесие. Теория за мултипликатора. Производни инвестиции.	2 часа
Тема 4. Понятие за икономически растеж. Цели, ефективност и качество на икономическия растеж. Екстензивен и интензивен тип на икономически растеж. Типове научно-технически прогрес. Основни модели на равновесния икономически растеж. Концепции за икономическия растеж.	2 часа
Тема 5. Цикличност. Основни характеристики на цикъла. Фази на цикъла и динамика на икономическите показатели. Прогнозиране на икономическата активност. Класификация и периодичност на кризите. Дългите вълни на Кондратиев. Особености на циклите. Икономическата криза в България и стабилизационните програми.	2 часа
Тема 6. Ролята на човека в съвременната икономика. Концепция за заетостта и населението. Пазар на труда. Безработица и видове безработица. Миграция на трудовите ресурси. Закономерности при формирането на човешки капитал.	2 часа
Тема 7. Кредит – същност, форми и функции. Банки – функции и видове. Парична маса – измерване. Лихвен процент, фактори, които го определят.	2 часа
Тема 8. Пазар на кредитни ресурси. Фиктивен капитал, фондови борси. Кейнсианска теория за лихвения процент и парите.	2 часа
Тема 9. Инфлация и видове инфлация. Причини и механизъм на развитие на инфлацията. Социално-икономически последици от инфлацията. Крива на Филипс и стагфлация. Антиинфлационни мерки срещу инфлацията.	

2 часа

Тема 10. Необходимост, същност и функции на финансите. Държавен бюджет. Данъци: видове и еволюция. Държавен дълг. Механизъм за реализация на фискалната политика в преходния период.

2 часа

Тема 11. Модели на взаимоотношения на икономиката с държавата. Методи на държавно икономическо регулиране. Основни насоки на държавното регулиране на икономиката.

2 часа

Тема 12. Доходи на населението – видове и източници на образуване. Номинална и реална работна заплата. Стандарт на живота и бедност. Социално-икономическа мобилност и обществен прогрес. Държавно регулиране на разпределението на доходите. Системи за социална защита. Икономическа ефективност и равенство – единство или противодействие.

2 часа

Тема 13. Основни черти на световното стопанство. Интернационализация на икономическите процеси. Световна търговия: видове и структура. Миграция на капитали и работна сила. Интеграция и транснационални корпорации.

2 часа

Тема 14. Валутни пазари. Платежен баланс. Валутен курс. Равновесни модели в отворената икономика. Проблеми на конвертируемостта на лева. Международна валутна система.

2 часа

ЛИТЕРАТУРА

9. Бар Р. И Фр. Тьолон, Политическа икономия, т.първи, Кама, 2002
10. Йотова Л., Икономикс, втора част, С., 1996
11. Кънев М. и колектив, Макроикономика, Свищов, 1996
12. Савов Ст. и колектив, Теория на пазарното стопанство, 2000
13. Стоичкова Огн., Икономика на публичния сектор, 2002
14. Сборник задачи и тестове, под ред. на проф. Ст. Савов, УНСС, 1994
15. Икономикс, учебен речник, Люрен, 1997
16. Митрополитски М. и колектив, Основи на пазарната икономика, ИК "Прима", С., 2002

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

89. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ФИНАНСИ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:
Проф. Д-р Чавдар Николов
Анотация:

Дисциплината “Финанси на предприятието” има за задача да представи на студентите основни знания в областта на финансирането на различни по юридическа регистрация търговски дружества, проблемите на финансовата и данъчната им политика, структурната и управлението на капитала и активите на фирмата, както и ефективността на инвестиционните решения. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданите теми. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на фирмените финанси и корпоративния финансов мениджмънт. Тя се базира върху знанията, получени от други дисциплини, включени в учебния план, като “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Финанси”, “Основи на счетоводството”, “Финансов и данъчен контрол”, “Търговско право”.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Въведение в основни понятия

2 часа

Предприятие. Финанси на предприятието. Видове фирми в зависимост от правно-нормативната организация и регистрация. Финансов мениджмънт – същност и основни функции на управлението.

Тема 2. Капитал на предприятието

2 часа

Собствен капитал – основен, допълнителен, резерви и печалба. Акционерен капитал. Привлечен капитал.

Тема 3. Цена на капитала

2 часа

Цена на капитала. Цена на собствения капитал на фирмата. Цена на финансирането.

Тема 4. Капиталова структура на фирмата

2 часа

Структура на капитала на фирмата. Лийвъридж. Желязно, сребърно и златно правило при привличането на капитал.

Тема 5. Годишни финансови отчети

2 часа

Баланс на фирмата. Отчет за приходите и разходите. Активи и пасиви. Приходи и разходи на фирмата.

Тема 6. Финансови резултати

2 часа

Печалба на фирмата. Видове печалба – счетоводен финансов резултат, облагаема печалба, нетна печалба, капитализирана печалба. Формиране, облагане и разпределение на печалбата. Рентабилност – видове и основни коефициенти за изчисляване на рентабилността

Тема 7. Възпроизводство на капитала на фирмата

2 часа

Амортизация и амортизационна политика. Линеини и нелинейни методи за амортизация.

Тема 8. Управление на краткотрайните активи

2 часа

Обращаемост на краткотрайните активи. Показатели за измерване на обращаемостта Управление на материалните запаси. Политика по управление на вземанията. Управление на паричните средства.

Тема 9. Методи за оценка на активите

2 часа

Оценяване на активите при тяхното придобиване. Текущо оценяване на активите. Методи за оценяване на материалните запаси при влагането им в производството.

Тема 10. Инвестиране. Статични методи за оценка ефективността на инвестицията

2 часа

Инвестиране – същност и цели. Статични методи за оценка ефективността на инвестициите. Критично натоварване на мощностите. Критично количество на продажбите. Метод на съпоставяне на рентабилността. Срок за откупуване на инвестицията.

Тема 11. Динамични методи за оценка ефективността на инвестицията

2 часа

Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Срок на откупуване на инвестицията в динамичен вариант

Тема 12. Рискът при инвестирането

2 часа

Риск. Видове риск. Дисперсия и стандартно отклонение. Премия за риск и β -коефициент. Управление на риска.

Тема 13. Инвестиране във финансови активи

2 часа

Ценни книжа – същност и видове. Инвестиране в облигации. Инвестиране в акции. Инвестиране в анюитети. Изчисляване на настояща стойност на ценните книжа.

Тема 14. Ликвидност на фирмата

2 часа

Ликвидност на активите. Ликвидност на фирмата в краткосрочен (оперативен), средносрочен и дългосрочен аспект.

Тема 15. Финансов анализ, планиране и прогнозиране

2 часа

Финансов анализ във фирмата. Показатели за рентабилност. Показатели за ефективност. Показатели за ликвидност. Показатели за финансова автономност. Показатели за събиране на вземанията и погасяване на задълженията. Показатели за динамика и структура. Планиране и прогнозиране във фирмата.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Изчисляване цената на капитала и капиталовата структура на фирмата на базата на конкретен практически казус 3 часа
2. Изготвяне на годишен счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите на фирмата 3 часа
3. Изчисляване на печалбата и рентабилността от дейността на фирмата 3 часа
4. Практическо прилагане на методите за амортизация 3 часа
5. Практическо прилагане на статичните методи за оценка ефективността на инвестициите 3 часа
6. Практическо прилагане на динамичните методи за оценка ефективността на инвестициите 3 часа
7. Практическо прилагане на методите за оценка ефективността на инвестирането във финансови активи 3 часа

8. Практическо прилагане на методите за оценка и анализ на риска при инвестиционните решения	3 часа
9. Изготвяне на анализ на финансовото състояние на фирмата	3 часа
10. Изготвяне на бизнес план	3 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

10) Основна

1. Николов, Ч., Стоилова, Д., Финанси на фирмата, УНИ "Неофит Рилски", Благоевград, 2001
2. Стоянов, В., Финанси, ИК Галик, София, 2000
3. Петров, Г., Основи на финансите на фирмата, Тракия-М, София, 2000

2) Допълнителна

4. Торнтън, У., Корпоративни финанси, София, 1994

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.0.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на пети семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за презентиране и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на фирмените финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ОСНОВИ НА МАРКЕТИНГА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Васил Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподавания материал, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели, чрез най-пълно задоволяване на разнообразните потребности на обществото с висококачествени и конкурентоспособни стоки и задоволяващо изискванията равнище на обслужване.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на маркетинговите стратегии, политики, методи и средства.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

2 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

3 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

5 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

5 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ – ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

5 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

2 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

3 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

4 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направлението на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Тълкуване на маркетинговите концепции

2 часа

Тема 2. Влияние на маркетинговата среда върху бизнес климата. Дискусия.

2 часа

Тема 3. Маркетингова информационна система и маркетингови проучвания. Дискусия върху използваните методи за маркетингово изследване. Представяне на писмени разработки върху практически примери.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми. Съставяне на маркетингови планове за прилагане на маркетингови мероприятия.

2 часа

Тема 5. Пазарни проучвания, изследване на пазарните потребности и проучване поведението на потребителите. Решаване на практически казуси.

3 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии. Дискусия: избор на стратегия при зададени конкретни ситуации.

2 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара, избор на целеви пазар и позициониране на продуктите на пазара. Обсъждане на основните съображения при избор на критерии за сегментиране, избор на целеви пазар и подходи за позициониране на продуктите при зададени конкретни условия.

2 часа

Тема 8. Изграждане на продуктова стратегия. Начини за придобиване на конкурентни предимства. Беседване върху примери от практиката

3 часа

Тема 9. Изграждане на ценова стратегия. Избор на подходящ метод за ценообразуване

3 часа

Тема 10. Организиране и осъществяване на рекламна кампания. Изграждане на интегрирани маркетингови комуникации в търсене на синергетичен ефект.

3 часа

Тема 11. Избор на канали за реализация. Оптимизиране на пласментните процеси

3 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

1) Основна

1. Пехливанов, В., Курс по маркетинг, изд. „Галик”, С., 2003.
2. Котлер, Ф., Основи на маркетинга, ч. I и II, С., 1993
3. Благоев, В., Маркетинг, БЕККО, С., 1998.
4. Маринова, Е., Маркетинг, продукт, реклама, PRINCEPS, В., 1992.
5. Кръстев, Св., Маркетингови проучвания, С., 1992.
6. Илиева, Р., Маркетинг, ВТ, 1997.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

90. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „X”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОСНОВИ НА УПРАВЛЕНИЕТО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентира се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

Целта на учебната дисциплина е студентите да получат базови знания по теория на управлението които да им послужат като основа при изучаването на други, по-частни управленчески науки.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на управленските стратегии , политики, методи и средства.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

3 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

3 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

3 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

3 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

3 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

2 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

3 часа

Целта е студентите да придобият знания и умения относно стратегическо управление, изграждането на управленчески структури, механизмите за вземане на управленчески решения, усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи управленската дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране на обкръжаваща среда и определяне на фирмената цел, стратегия и мисия.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Основни школи и направления.

3 часа

Тема 2. Същност и видове стратегии. Стратегия, цели и мисия на фирмата. Анализ на външната среда.

3 часа

Тема 3. Същност, етапи, алгоритъм на стратегическото планиране. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик".

4 часа

Тема 4. Конкурентна стратегия и стратегия на диверсификация.

4 часа

Тема 5. Управленчески структури- характеристика и видове.

4 часа

Тема 6. Управленчески решения- същност и механизми. Групово вземане на решения

4 часа

Тема 7. Привличане, подбор, развитие и обучение на кадрите. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

3 часа

Тема 8. Същност и видове трудови конфликти. Разрешаване на трудовите конфликти.

3 часа

Тема 9. Стил на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

2 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Палешутски К., Мениджмънт Бл-д 1993
2. Палешутски К., Управление на средни и големи фирми. Бл-д

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на

упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

91. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИКОНОМИКА НА ТРУДА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Г. Георгиев

Анотация:

Икономиката на труда разглежда труда като система от обществени отношения. Тя изучава закономерностите, принципите, подходите и практическите механизми, изграждащи политиките за въздействие и стимулиране на наетите лица, в процеса на тяхната икономическа реализация. Икономиката на труда е наука за диалектиката и ефективността на труда във връзка със систематичното повишаване на производителността, качеството и конкурентноспособността, в съчетание с прилагането на модерни и прогресивни форми и системи на заплащане. Тук съвременните форми за възнаграждение, се съчетават с необходимостта от създаването на условия за социална защита на наетите лица, от законодателното изискване за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, от прилагането на рационална, здравословна и икономически обоснована организация, основана на естетична и водеща фирмена култура, оптимално разделение и организация на обществения и индивидуален труд. Икономиката на труда е неразривно свързана с разкриване състоянието на народонаселението и трудовите ресурси, с отчитане на потребностите от прилагане на съвременните индустриални отношения като условие и предпоставка за постигане на уеднаквяване на различните видове интереси и постигане на "социален мир", за висок жизнен стандарт, при спазване и отчитане на изискването за осигуряване на максимална степен на заетост и разпределение на населението по региони и в страната като цяло.

Съдържание на учебната дисциплина:

1. Трудов процес и съвременна нормативна регламентация.

2 часа

Тема 2. Възпроизводство на населението и човешките ресурси.

2 часа

Тема 3. Пазар на труда и особености на стоката работна сила.

2 часа

Тема 4. Заетост и безработица.

2 часа

Тема 5. Стойност и цена на работната сила.

2 часа

Тема 6. Фактори, детерминиращи равнището и динамиката на работната заплата.

2 часа

Тема 7. Подходи, механизми и системи за определяне на трудовото възнаграждение.

2 часа

Тема 8. Социална защита на работната сила.

2 часа

Тема 9. Минимална работна заплата.

2 часа

Тема 10. Социално осигуряване.

2 часа

Тема 11. Здравословни и безопасни условия на труд.

2 часа

Тема 12. Организация на труда и трудови стандарти.

2 часа

Тема 13. Управление, използване и мотивиране на работната сила.

1 час

Тема 14. Ефективност и качество на труда.

1 час

Тема 15. Съвременни индустриални отношения.

1 час

Тема 16. Колективен трудов договор.

1 час

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност, съдържание и функции на труда – фолклорни и научни оценки характеризиращи труда . Етапи и диалектика в развитието на труда – робство и съвремие. Актуални черти характеризиращи съвременния труд. Национални институции, международни актове и международни организации регулиращи процеса на труда. Предмет и метод на икономиката на труда. Икономиката на труда като елемент на икономическата система.

2 часа

Тема 2. Възпроизводството на населението и човешките ресурси – същност и определения. Фактори и тенденции характеризиращи процеса на възпроизводство – естествен прираст и механични движения. Показатели за наблюдение и установяване на темповете на растеж.

2 часа

Тема 3. Характеристика и особености на пазара на труда. Търсенето и предлагането на труд – основни страни и фактори определящи състоянието на пазара на труда. Закон за пределната полезност. Институции и органи за държавно регулиране на трудовия пазар – концепции за регулирането. Подходи, политика и механизми за управление на пазара на труда.

2 часа

Тема 4. Същност и видове заетост. Състояние и тенденции в заетостта по сфери и отрасли на икономиката на страната. Същност и видове безработица. Размери и динамика на безработицата в България- проблеми и насоки за нейното решаване. Институционални органи и система за обслужване, подпомагане и намаляване на безработните- нормативна уредба.

2 часа

Тема 5. Същност и характеристика на цената на работната сила. Работната заплата като единство на доход и разход в производството. Съдържание, структура, динамика и елементи на цената на работната сила като елемент на разходите по производството. Функции на цената на работната сила. Номинална и реална работна заплата. Парично и непарично стимулиране на наетите лица.

2 часа

Тема 6. Исторически преглед на икономическата теория и съвременен поглед на факторите детерминиращи размера на заплатите. Фактори и равнища определящи стойността и цената на работната сила. Тенденции при формиране равнището и динамиката на работната заплата по отрасли, региони, браншове и фирми.

2 часа

Тема 7. Принципи, подходи и механизми за определяне на заплатите в зависимост от прилаганите форми и стратегии за управление на икономиката. Обсег на държавно регулиране в производствената и бюджетната сфера. Механизми за определяне на заплатите в сферите на икономиката. Елементи, форми и системи на работната заплата. Схема за стимулиране на работниците и служителите чрез обвързване на работната заплата с печалбата на фирмата. Съвременни политики за зависимост на заплатата от целите на фирмата като “Участие в успеха”, “Участие в печалбата” и “Стратегия за излизане от криза” – системата “Скенлън”.

2 часа

Тема 8. Предмет, обхват и направления на социалната защита на работната сила. Международна практика и нормативна регламентация. Социалната защита на работещите в контекста на основните философски разбирания за социална справедливост. Принцип на равните възможности.

2 часа

Тема 9. Минимална работна заплата – същност, функции, принципи, определяне и актуализация. “Екзистенц–минимум, жизнен минимум, социален минимум като форми и изразители на потребителската кошница във времето и пространството. Фактори определящи равнището и динамиката на минималната работна заплата. Международна практика и нормативна уредба в Република България.

2 часа

Тема 10. Характеристика на системата за задължително и доброволно осигуряване – развитие на осигурителните системи в страната. Обхват, структура и съдържание на Кодекса за задължително обществено осигуряване. Проблеми на здравното осигуряване и здравното обслужване на населението на настоящия етап. Организация на социалното осигуряване и проблеми на фондовия

статут. Международни сравнения и съпоставки с опита на водещи страни в сферата на социалното осигуряване.

2 часа

Тема 11. Международни и национални норми за осигуряване на здравословен и безопасен труд. Организация и управление на дейността в страната. Видове нормативни актове и проблеми на нормативната уредба. Защитни мерки за запазване на здравето и трудоспособността на работещите – форми и задължения.

2 часа

Тема 12. Същност, съдържание и принципи на организацията на труда. Форми на разделение и коопериране на труда. Видове норми и методи за нормиране на труда. Качествена оценка на труда и тарифна оценка. Естетизация и ергономични изисквания. Трудови стандарти – видове. Задължения и права на работниците и служителите – форми и регламенти.

2 часа

Тема 13. Същност и значение на системата за управление на човешките ресурси /наетата работна сила/ – стил на управление. Показатели и методи за подобряване използването на работната сила. Лична и групов /колективна/ мотивация - фактори. Роля на държавата при управлението на човешките ресурси. Модели на управление на човешките ресурси /Милс, Херцберг и двуфакторната теория, Теодор Шулц и терията за човешкия капитал, Лавренс и Беер-Харвард и др. Оценките на Ле Бон, Фройн, Айнщайн и др. за групата и тълпата. Формалната и неформална структура на колектива. Трудово поведение и фактори за повишаване на мотивацията. Стратегическо и оперативно управление на човешките ресурси. Фактори и стратегии за оптимално управление на човешките ресурси.

2 часа

Тема 14. Форми и характеристики на резултативността и ефективността на труда – производителност на труда, интензивност и качество на труда. Класификация на факторите определящи равнището и динамиката на производителността на труда. Национална и фирмена производителност на труда – показатели и критерии за оценка. Виждания и характерни разбирания за качеството на труда. Фактори, показатели и условия за повишаване на резултативността и ефективността на човешкия труд.

2 часа

Тема 15. Предмет и характеристика на индустриалните отношения в развитите индустриални страни и в нашата страна – етапи, подходи, тенденции и състояние. Основни принципи и нормативна уредба. Субекти, интереси и модели на съвременните индустриални отношения. Изисквания и препоръки на МОТ в сферата на индустриалните отношения. Нива, субекти и обхват /предмет/ на колективното трудово договаряне. Сключване на колективен трудов договор – страни, процедура и уреждане на колективни трудови спорове.

1 час

Тема 16. Същност, структура, форми, нива и обхват на колективното трудово договаряне. Процедура и практики на колективното трудово договаряне – преговори, индустриални акции, колективни спорове и конфликти.

1 час

СЕМИНАРНИТЕ И ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ СА НАСОЧЕНИ И ОСВЕТЛЯВАТ ОСНОВНО СЛЕДНИТЕ ВЪПРОСИ:

7. Нормативна уредба на пазара на труда;
8. Нормативна уредба по формиране и регулиране на заплатите;
9. Нормативна уредба по социалното осигуряване;
10. Основни форми на трудовите стандарти:
 - 10.1 Длъжностна характеристика;
 - 10.2 Трудови норми на време, изработка, обслужване, численост;
 - 10.3 Длъжностно /щатно, поименно/ разписание;
 - 10.4 Вътрешни правила за работна заплата;
 11. Сключване на колективен трудов договор /КТД/;
 12. Схеми за определяне на производителността на труда:
 - 12.1 На работното място;
 - 12.2 На фирмено равнище;
 - 12.3 На национално равнище /БВП/;

ЛИТЕРАТУРА

40. Георгиев, Г. Икономика на труда, Университетско издателство "ЮЗУ", Благоевград, 2005 г.
41. Шопов, Д., Л. Стефанов, М. Паунов, Икономика на труда, Университетско Издателство "Стопанство", 1997;
42. Шопов, Д., Л. Стефанов, Л. Дулевски и др. Изследване на трудовия пазар и индустриалните отношения в България след 1990г., Университетско издателство "Стопанство", С., 1996г.
43. Шопов, Д., М. Атанасова, Управление на човешките ресурси, С., Тракия-М, 1999г.
44. Франц, В. Трудовия пазар, "Алтенбург" и "Форум 2000", С., 1996г.
45. Армстронг, М., Управление на човешките ресурси, "Делфин прес," Б, 1993г.
46. Шопов, Д., Индустриални отношения, С., 2001 г
47. Управление на човешките ресурси. Световен опит- обзор, С., 2001г.
48. Шопов, Д., М. Атанасова, Управление на персонала, АИ, С, 1995г.
49. Наумов, Н., Население и трудови ресурси, ВИИ, С., 1978г.
50. Стефанов, Н., Мениджмънт на персонала в Япония, Персонал-GRN, С., 1995г.
51. Тейлър, Ф., Принципи на научното управление, С., 1968г.
52. Емерсон, Г., Дванадцать принципов производительности, Л.М, Техника, 1931г.
53. Питърс, Т., Р. Уотърман-младши, Към съвършенство във фирменото управление, Наука и изкуство, С., 1988г.
54. Бедност в условията на преход, МОТ-ПРООН, 1998г.
55. Велев, Ст., Стратегии и политики на пазара на труда в западно-европейските страни, сп. Проблеми на труда", 9, 1993г.
56. Глейзър, Н., Границите на социалната политика, сп. "Спектър", бр.69/90.
57. Дарендорф, Р., Модерният социален конфликт, С, 1996г.
58. Ерхард, Л., Благоденствие за всички, УИ "Стопанство", С., 1993г.
59. Лакичевич, Д., Увод в социалната политика, Белград, 1972г.
60. Ланге, Е., Немското социално пазарно стопанство, С., 1992г.
61. Райкевич, А., Социална политика, М., 1977г.
62. Сорман, Ги., Либерално решение, М., 1983г. Сп. "Спектър", бр.69, 1990г.
63. Рийч, Робърт., Трудът на нациите/как да се подготвим за капитализма на XXI век/, С., 1996г.
64. Титце, Г., Г. Винклер, Социалната политика в предприятието, Берлин, 1988г.
65. Тофлър, А., Новата цивилизация, 1997г.
66. Тофлър, А., Прогнози и предпоставки, С., 1992г.
67. Търоу, Л., Бъдещето на капитализма – или как днешните икономически сили оформят утрешния свят, Изд. "В. Люцканова", С., 1996г.
68. Хемптъдън, Ч., А. Тремпенерс, Седемте култури на капитализма, Варна, 1994г.
69. Хикман, К., М. Силва, Съвършенството като цел, С., 1991г.
70. Шнайдевинд, П., и кол. Минимален жизнен стандарт в Австрия, Виена, 1985г.
71. Хайлбронер, Р., Л. Търоу., Икономика за всички, С., "Интерпринт", 1993г.
72. Braun, H., Soziale Handeln und Soziale Sicherheit, Campus, 1988.
73. Bruck, Gerhard. W, "Allgemeine Sozialpolitik, Bund Verlag, Koln, 1981.
74. Parsons, T., Sozial Sistem and the Evolution of Aktion Theori – NY-L., 1997
75. Ruppe, Hahs-Georg, u.a., Sozialpolitik und Umberteilung, Institut fur Arbeit und Sozialrecht, Wien, 1980.
76. The sozial Theories of Talcott Parsons, ed. M. Bldck, NY, 1961.
77. Revue internationale de travaille
78. Revue internationale de securite sosial

НОРМАТИВНА УРЕДБА:

- * Мръчков, В., Международни трудови конвенции, С., 1992г.
- * Нормативната уредба на Република България в сферата на трудовите отношения – Закони, постановления, правилници, наредби, инструкции и др. нормативни актове;
- * **Конституция на Република България**, Обн. ДВ.бр.56 от 13.07.1991г., в сила от 13.07.1991г., изм. и доп. бр.85 от 26.09.2003г.
- * **Кодекс на труда**, Обн. ДВ. бр.26 от 1.04.1986г. и бр.27 от 4.04.1986г., доп., бр.6 от 22.01.1988г., изм. и доп., бр.21 от 13.03.1990г., изм., бр.30 от 13.04.1990г., в сила от 13.04.1990г., бр.94 от 23.11.1990г., бр.27 от 5.04.1991г. в сила от 5.04.1991г., доп. бр. 32 от 23.04.1991г., изм. бр. 104 от 17.12.1991г., в сила от 17.12.1991г., доп. бр. 23 от 19.03.1992г., изм. и доп. бр.26 от 31.03.1992г., в сила от 1.01.1993г.;
- * **Кодекс за социално осигуряване**, Обн. ДВ.бр.110 от 17.12.1999г., в сила от 1.01.2000г., Решение №5 на Конституционния съд на Р България от 29.06.2000г. – бр. 55 от 7.07.2000г., изм. и доп.

бр.64 от 4.08.2000г., изм. и доп. бр.1 от 2.01.2001г., доп. бр.35 от 10.04.2001г., изм. бр.41 от 24.04.2001г., изм. и доп. бр.1 от 4.01.2002г., в сила от 1.01.2002г., изм. и доп. бр.10 от 29.01.2002г., в сила от 1.01.2002г., бр. 74 от 30.07.2002г., в сила от 1.01.2003г., доп. бр.120 от 29.12.2002г., изм. и доп. бр.8 от 28.01.2003г., в сила от 1.03.2003г., доп. бр.42 от 9.05.2003г., изм. и доп. бр.112 от 23.12.2003г., в сила от 1.01.2004г., изм. бр.114 от 30.12.2003г., изм. бр.21 от 16.03.2004г., в сила от 1.01.2004г., доп. бр.38 от 11.05.2004г.

* **Закон за насърчаване на заетостта**, Обн. ДВ. бр.112 от 29.12.2001г., в сила от 1.01.2002г., изм. бр.54 от 31.05.2002г., в сила от 1.12.2002г., бр. 120 от 29.12.2002г., в сила от 1.01.2003г., изм. и доп. бр.26 от 21.03.2003г., изм. бр.86 от 30.09.2003г., в сила от 1.01.2004г., изм. бр.114 от 30.12.2004г.

* **Закон за здравословни и безопасни условия на труд**, Обн. ДВ. бр.124 от 23.12.1997г. изм. бр.86 от 1.10.1999г., бр.64 от 4.08.2000г., в сила от 4.08.2000г., бр.92 от 10.11.2000г., в сила от 1.01.2001г., изм. бр.25 от 16.03.2001г., в сила от 31.03.2001г., бр.111 от 28.12.2001г., изм. и доп. бр.18 от 25.02.2003г., изм. бр. 114 от 30.12.2003г., в сила от 31.01.2004г.

* **Закон за социално подпомагане**, Обн. ДВ. бр.56 от 19.05.1998г., изм. бр.45 от 30.04.2002г., изм. и доп. бр.120 от 29.12.2002г., в сила от 1.01.2003г.

* **Закон за защита срещу дискриминацията**, Обн. ДВ.бр.86 от 30.09.2003г., в сила от 1.01.2004г.

* **Закон за убежището и бежанците**, Обн. ДВ. бр.54 от 31.05.2002г., в сила от 1.12.2002г.

* **Постановление № 7 на Министерския съвет от 16.01.2004г. за определяне на нов размер на минималната работна заплата за страната**, обн. ДВ. бр.6 от 23.01.2004г.

* **Наредба за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица**, приета с Постановление № 32 на Министерския съвет от 11.02.2002г., обн. ДВ. бр.19 от 19.02.2002г., в сила от 1.01.2002г., изм. и доп. бр. 74 от 30.07.2002г., бр.19 от 9.03.2004г., в сила от 1.01.2004г.;

* **Наредба за условията и реда за финансиране на обучението за придобиване на професионална квалификация и мотивационно обучение**, организирано от Агенцията по заетостта, приета с Постановление № 44 на Министерския съвет от 26.02.2002г., обн. ДВ. бр. 24 от 5.03.2002г.;

* **Правилник за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта**, приет с Постановление № 57 на Министерския съвет от 11.03.2002г., обн. ДВ. бр. 28 от 19.03.2002г., в сила от 19.03.2002г., изм. бр. 58 от 27.06.2003г., в сила от 27.06.2003г.

* **Постановление № 63 на Министерския съвет от 11.04.1991г. за образуване на социални учебно-професионални заведения за квалификация и преквалификация на лица с намалена трудоспособност**, обн. ДВ. бр. 32 от 23.04.1991г., изм. бр. 68 от 20.08.1991г.;

* **Постановление № 65 на Министерския съвет от 4.06.1990г. за създаване на благоприятни условия за дейността на специализирани фирми и др. организации за трудоустроени лица и инвалиди**, обн. ДВ. бр. 47 от 12.06.1990г., изм. бр. 32 от 23.04.1991г., бр. 8 от 28.01.1992г., бр.109 от 27.12.1996г.;

* **Наредба за условията и реда за финансово подпомагане на младежки дейности и проекти на национално и регионално ниво**, приета с Постановление № 80 от 26.04.2004г., обн. ДВ. бр.37 от 4.05.2004г.

* **Постановление № 87 на Министерския съвет от 12.03.1997г. за създаване на органи по разработването и осъществяването на политиката за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд**, обн. ДВ. бр. 24 от 21.03.1997г., изм. бр. 96 от 24.11.2000г., в сила от 24.11.2000г.;

* **Постановление №100 на Министерския съвет от 30.04.1998г. за изплащане на еднократно парично възнаграждение във връзка с ликвидацията или финансовото оздравяване на търговските дружества с преобладаващо държавно или общинско участие**, обн. ДВ. бр. 52 от 8.05.1998г., изм. бр. 98 от 21.08.1998г., изм. и доп. бр. 145 от 9.12.1998г., бр. 13 от 16.02.1998г., изм. бр. 50 от 1.06.1999г., изм. и доп. бр. 65 от 20.07.1999г., в сила от 1.07.1999г., изм. бр. 72 от 13.08.1999г., бр. 29 от 7.04.2000г., в сила от 1.04.2000г., бр. 41 от 19.05.2000г., в сила от 1.04.2000г., изм. и доп. бр.2 от 8.01.2002г., доп. бр. 83 от 30.08.2002г., в сила от 30.08.2002г.;

* **Постановление №129 на Министерския съвет от 5.07.1991г. за преминаване към договаряне на работната заплата**, обн. ДВ. бр. 55 от 12.07.1991г., изм. бр. 64 от 6.08.1991г., попр. бр. 70 от 27.08.1991г., изм. и доп. бр. 35 от 28.04.1992г., бр. 59 от 21.07.1992г., в сила от 1.07.1992г., попр. бр. 62 от 31.07.1992г., изм. бр. 67 от 18.08.1992г., бр. 4 от 15.01.1993г., бр. 9 от 2.02.1993г., бр. 30 от 9.04.1993г., в сила от 1.03.1993г., бр. 67 от 6.08.1993г., бр. 27 от 29.03.1996г., в сила от 1.04.1996г.

* **Постановление № 133 на Министерския съвет от 14.07.1993г. за приемане на Наредба за допълнителните и други трудови възнаграждения**, обн. ДВ. бр.67 от 6.08.1993г., в сила от 1.07.1993г., изм. бр. 1 от 4.01.1994г., в сила от 1.01.1994г., бр. 25 от 19.03.1999г., в сила от 1.01.1999г.

* **Правилник за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта**, приет с Постановление № 131 на Министерския съвет от 19.06.2003г., обн. ДВ. бр.58 от 27.06.2003г., в сила от 27.06.2003г.;

* Постановление № 141 от 24.07.2000г. за изплащане на **еднократно парично обезщетение на освободените работници и служители от едноличните търговски дружества с държавно имущество от подотрасъл "Въгледобив"**, обн. ДВ. бр. 63 от 1.08.2000г., изм. и доп. бр. 8 от 26.01.2000г. в сила от 1.01.2001г., бр. 30 от 22.03.2002г., бр. 95 от 28.10.2003г., в сила от 28.10.2003г.

* Постановление 162 на Министерския съвет от 18.08.1992г. за прилагане на **Наредба за трудовите и осигурителните отношения на българските граждани, изпратени на работа в чужбина от български работодатели**, обн. ДВ. бр. 70 от 28.08.1992г., изм. бр. 25 от 29.03.1993г., бр. 85 от 5.10.1993г., бр. 100 от 6.12.1994г., в сила от 6.12.1994г., бр. 154 от 28.12.1998г., в сила от 1.01.1999г., бр. 21 от 17.03.2000г., в сила от 1.01.2000г.;

* **Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране**, приета с Постановление № 235 на Министерския съвет от 20.10.1998г., обн. ДВ. бр. 123 от 23.10.1998г., в сила от 1.01.1999г., изм. и доп. бр. 114 от 30.12.1999г., доп. бр. 79 от 29.09.2000г., в сила от 1.01.2000г., изм. и доп. бр. 64 от 20.07.2001г.;

* Постановление № 322 на Министерския съвет от 27.12.1994г. за **установяване на намалено работно време**, обн. ДВ. бр. 1 от 3.01.1995г., изм. и доп. бр. 43 от 9.05.1995г., в сила от 1.05.1995г.
Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

92. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

СТАТИСТИКА

ECTS кредити: 6,0

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

В семинарните и практическите занятия се извежда комплексен пример, в който се обхващат отделните тематични единици, декомпозирани в задачи и подзадачи. Специално внимание се обръща на възможностите за получаване на статистически характеристики с помощта на ПК и ППСП и се акцентира на интерпретацията на тези характеристики.

В лекционния курс се обяснява статистическото изучаване като информационен процес и неговата отговорна роля за информационното осигуряване на управлението.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна **цел** на учебната дисциплина е да запознае студентите с основните статистически знания относно:

1. Същността на статистиката като метод на научното познание и особеностите на статистическия /съвкупностния/ подход при изучаване на явления и процеси с масово проявление.
2. Организирането и провеждането на едно статистическо изучаване.
3. Основните статистически методи и възможностите за приложението им в различни области и получаване данни и информация за анализи, прогнози и вземане на решения с висока степен на адекватност по отношение на управлението на държавните учреждения и бизнес

средите. Разнообразието от обекти, явления и процеси е огромно и поради това и спектърът на приложение на статистическите методи е голям.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на усвоените техники и методология, стояща в основата на редица икономически дейности, изискващи анализ и тълкуване.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина: **ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ**

Тема 1. Статистиката – научно познание и практика. Кратки исторически бележки. Предмет, обект и задачи на статистическото изучаване. Характерни особености на статистическия /съвкупностния/ подход при изучаване на масови явления. Статистическото изучаване като информационен процес. Информационно осигуряване на управлението. Статистическа практика – организация и органи в България, европейските страни, международни статистически органи. Публикации.

1 час

Тема 2. Статистическо изучаване. Обща характеристика на статистическото изучаване и етапи. Видове статистически изучавания. Програма и план на статистическото изучаване.

1 час

Тема 3. Основен понятиен апарат и символика на статистическия подход. Измерителни скали. Статистическа съвкупност. Статистическа единица. Статистически признаци. Статистически сведения и данни. Измерване и измерителни скали.

1 час

Тема 4. Статистическо наблюдение. Познавателна същност, задачи и форми на статистическо наблюдение. План и организация на статистическото наблюдение. Видове наблюдения. Органи на наблюдението. Грешки при статистическото наблюдение.

1 час

Тема 5. Статистическа групировка и статистически таблици и статистически редове. Познавателна същност и задачи на статистическата групировка. Видове статистически групировки. Правила за образуване на групите. Техника на статистическата групировка. Статистически таблици – същност, елементи, видове, правила за построяване. Статистически редове – познавателна същност, елементи, видове.

2 часа

Тема 6. Статистически графики. Същност и познавателно значение. Видове.

2 часа

Тема 7. Статистически анализи. Същност, цели, задачи и познавателно значение. Предпоставки на статистическия анализ. Направления на статистическия анализ.

2 часа

Тема 8. Статистически величини. Същност и видове. Абсолютни статистически величини. Относителни статистически величини – същност и видове. Средни статистически величини – същност и видове.

2 часа

Тема 9. Средни величини. Същност и познавателно значение. Средни величини от вариационни редове. Алгебрични средни. Неалгебрични средни. Съотношение между средна аритметична, мода и медиана. Средни величини от динамични (времеви) редове.

2 часа

Тема 10. Статистическо разсейване. Познавателна същност. Методи на измерване на статистическото разсейване. Асиметрия и ексцес.

2 часа

Тема 11. Емпирични статистически разпределения. Познавателно значение. Видове. Графичен образ.

2 часа

Тема 12. Теоретични разпределения. Познавателна същност и видове класически теоретични разпределения. Биномно разпределение. Поасоново разпределение. Нормално разпределение. Свойства. Други теоретични разпределения.

2 часа

Тема 13. Статистически заключения. Същност. Направления. Статистическо оценяване – обща характеристика. Статистическа проверка на хипотези – обща характеристика, етапи.

2 часа

Тема 14. Репрезентативно / извадково / изучаване. Същност и предимства. Формиране на извадкова статистическа съвкупност – начини на подбор на единиците; видове извадкови съвкупности. Обем на извадката. Стохастична грешка. Оценка на параметрите по данни на извадката. Максимална грешка и доверителен интервал.

2 часа

Тема 15. Статистическо изучаване на зависимости. Обща характеристика. Видове зависимости и анализи. Методи за измерване на зависимости. Дисперсионен анализ – същност, познавателни възможности, задачи, видове. Еднофакторен дисперсионен анализ – схема, критерий на Фишер. Регресионен анализ – същност, задачи, регресионни модели, критерии за оценки. Корелационен анализ – същност, видове, методи, оценка за стохастична грешка, критерии за проверка на статистическата значимост на единичните корелационни коефициенти.

2 часа

Тема 16. Статистическо изучаване на развитие. Познавателна същност. Методи за анализ на развитие. Описателни показатели за характеризиране на развитие. Статистическо характеризиране на общо развитие.

2 часа

Тема 17. Индекси. Същност, видове. Индекси на равнища, обеми и маса. Единични и множествени индекси. Териториални индекси. Индексен факторен анализ - обща характеристика. Статистически методи за анализ на структурни изменения и различия.

2 часа

V. ЛИТЕРАТУРА

1. Мишев, Г., Ст. Цветков Статистика за икономисти, С., УИ “Стопанство.”, 1998.
2. Николова, Н., Статистика - обща теория, Благоевград, УИ "Н. Рилски", 2003.
3. Петров, В., Т. Тодоров Основи на статистиката, В. Търново, изд. Абагар, 2000.
4. Радилков, Д и др. Въведение в статистиката, Варна, изд. “ТедИна”, 1996.
5. Стефанов, И., А. Ю. Тотев Теория на статистиката, С., Наука и изкуство, 1960.
6. Тотев, А. Ю. Теория на статистиката, С., Наука и изкуство, 1955.
7. Цонев, В. Основи на репрезентативното изучаване, С., ВИИ “К.Маркс”, 1960
8. Стойков. Статистика, 2000
9. Димитров, Б., Н. Янев, Вероятности и статистика, С., УИ “Св. Кл. Охридски”, Второ издание, 1998.
10. Костов, Ст., Т. Тодоров Статистика /обща теория /, Свищов, СА “Д.Ценов”, 1999.
11. Атанасов, Ат. Достоверност и контрол при емпиричното социологическо изследване, С., Изд. БАН, 1990.
12. Гатев, К. Обща теория на статистиката, С., ВИИ “К.Маркс”, 1986.
13. Венедиков, Й., Статистика, социология и още нещо..., С., Инф. обл., 1992.
14. Гласс, Дж. и Дж. Стэнли. Статистические методы в педагогике и психологии, М., 1976.

15. Дрейпер, Н. и Г. Смит Прикладной регрессионный анализ. Изд. 2-е переработанное и доп. Перевод с англ. М. финансы и статистика, кн.1, 1986; кн.2, 1987.
16. Хейг, Пол и Пол Харис сондажи и статистика. Прев от англ., Бургас, Делфин прес, 1994.
17. Божиков, П. Извадковият метод, С., НСИ, 1996.
18. Станев, Ст. Управление и статистика, Статистика, 1993, кн.6, с.3-19.
19. Цонев, В. Понятието съвкупност и статистическото мислене, Икономическа мисъл, 1985, кн., стр.58-67.
20. Делчева, Д. Институционалният подход в статистическите изследвания. Статистика, 1995, кн.5, стр. 58-67.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разыгрват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VII. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

93. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост при самостоятелното решаване на поставените задания от предходния час;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИНФОРМАТИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Славчо Щраков

Анотация:

Курсът има за цел да осигури на студентите интелектуални и практически умения за работа с IBM съвместими персонални компютри (PC) за:

- Разбиране на операционното обкръжение на PC и тях самите, когато са работни станции от Университетската компютърна мрежа.
- Решаване на числени и логически задачи, които могат да възникнат в някои техни дисциплини.
- Подготовка на текст, таблици и диаграми, предназначени за отпечатване на есета, проекти или други студентски работи по време на тяхното следване.
- Готовност за работа, с компютър в мрежова среда и ползване на основните услуги предоставени от Internet.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на усвоените теоретични знания.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се

използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения		
1.	Въведение	1	1		
2.	Алгоритми и средства за описанието им	1	1		
3.	Алгоритми езици и програми.	1	1		
4.	Операционни системи.	1	1		
5.	Структура и управление на дисковата памет.	1	1		
6.	Файлове и операции с тях..	1	1		
7.	Графични операционни системи.	1	1		
8.	Стартиране на WINDOWS.	1	1		
9.	Управление на програмите и файловете в WINDOWS.	1	1		
10.	Управление на програмите и файловете в WINDOWS 95.	1	1		
11.	Въведение в текстообработващи програми.	1	1		
12.	Форматиране на символи и параграфи.	1	1		
13.	Стилове и шаблони при текстообработка. Бизнес кореспонденция-			1	1
14.	Документи с текст, таблици графики и формули.	1	1		
15.	Въведение в бази данни и електронни таблици.	2	2		
16.	Релационни модели от данни.	2	2		
17.	Операции с бази от данни.	2	2		
18.	Процедури с бази от данни.	1	1		
19.	Проектиране на бази от данни.	1	1		
20.	Microsoft Excel – основен програмен продукт за обработка на бази от данни, включително и в икономиката.	1	1		
21.	Формули и диаграми в Microsoft Excel.	1	1		
22.	Операции и процедури с бази от данни в Microsoft Excel.			1	1
23.	Компютърни мрежи.	1	1		
24.	Модел OSI за мрежова архитектура.	1	1		
25.	Модел Internet за мрежова архитектура.	1	1		
26.	Основни услуги в Internet.	1	1		
27.	Други услуги и системи за работа в Internet.	1	1		

ЛИТЕРАТУРА

1. “Информатика – Операционни системи MS-DOS”- Павел Азълов, ASIO, 1996 г.
2. “Информатика Операционни системи Windows”- Павел Азълов, ASIO, 1996 г.
3. “Microsoft – MS-DOS User’s Guide” –1994 г.
4. “Microsoft Word” (бързи резултати), -1994 г.
5. “Да научим Excel 5.0 за Windows”-1994 г.
6. “Програмиране - Основен курс” – Павел Азълов, 1995 г.
7. “Локални мрежи”- К. Боянов и др., с. Техника, 1989 г.
8. “Introduction to the Internet protocols” – Ch. Hedric, New Jersey, Rutgers, 1987.
9. “Internet & nt Internet” – 1997 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) *Форми за извънаудиторна заетост*

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

94. *Организация на оценяването*

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. *Оценяване на знанията на студентите*

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на разработените задания;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Йорданка Йовкова

Анотация:

Дисциплината има за цел да даде основни научни знания относно проблемите на финансовия мениджмънт в условията на пазарно ориентирана икономика. Разглеждат се проблеми, свързани с финансирането и капиталовата структура на фирмата и възможностите за оптимизирането ѝ. Анализират се възможностите за мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Данъчната система на РБългария и държавния бюджет са представени като основни инструменти за макроикономическо регулиране. Специално внимание е отделено на макроикономическите ефекти на дефицитното бюджетно финансиране, както и на особеностите на бюджетното балансиране.

Поставен е акцент върху най-често прилаганите в практиката методи за оценка на инвестиционните проекти, както и моделите за отчитане на въздействието на инвестиционния избор. Цикълът от лекции приключва с въпросите на валутния риск, методите за защита от валутен риск, проблемите на управлението на активите и пасивите при международния финансов мениджмънт.

Като резултат, студентите придобиват основните теоретични познания и практически умения, необходими за ефективно финансово управление.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансовият баланс – основа за изследване на дългосрочните капитали. Анализ на промените във величината на дългосрочните капитали.

3 часа

Тема 2. Мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Облигации – същност, значение, видове. Емитиране на облигационен заем.

3 часа

Тема 3. Оптимизиране на капиталовата структура. Ливъридж. Основни правила на финансирането. Цена на собствения капитал на фирмата и цена на финансирането.

3 часа

Тема 4. Проблеми на доходното облагане на физическите лица.

3 часа

Тема 5. Проблеми на корпоративно-подходното облагане в РБългария

3 часа

Тема 6. Облагането с данъка върху добавената стойност – проблеми на усъвършенстването.

3 часа

Тема 7. Имуществените данъци – организация и значение

3 часа

Тема 8. Държавния бюджет – инструмент на правителствената политика. Проблеми на рационализиране на бюджетните приходи.

3 часа

Тема 9. Разходите на бюджета и конкуренцията в управлението им. Особенности на бюджетното балансиране и на бюджетните промени

Тема 10. Макроикономически ефекти на дефицитното финансиране. Дефицитно финансиране и “сенчеста икономика”. Дефицитното финансиране в РБългария	3 часа
Тема 11. Методи за оценяване и анализиране на инвестиционните проекти.	3 часа
Тема 12. Модели за отчитане на въздействието на инвестиционния избор	3 часа
Тема 13. Валутен риск и методи за защита от валутен риск	3 часа
Тема 14. Управление на активите при международния финансов мениджмънт	3 часа
Тема 15. Управление на пасивите при международния финансов мениджмънт	3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ

95. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

БАНКОВО И БЮДЖЕТНО СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 7,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Стоян Стоянов

Анотация:

Основната цел и задачите на дисциплината "Банково счетоводство" е да се дадат задълбочени и достатъчни по обем знания и умения на студентите за същността, методите и методиката на банковото счетоводство, за да могат успешно да се справят в практическата си дейност в банките и другите финансово-кредитни институции. Курсът ще се преподава и ще се водят семинарни занятия при съобразяване с последните промени в общата счетоводна нормативна уредба и тази за банките и други финансово-кредитни и приложимия за нея специфичен Препоръчителен сметкоплан.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Характеристика на финансовото предприятие като отчетна единица.

Организация и видове финансови предприятия. Финансовите операции като обект на счетоводната отчетност.

2 часа

Тема 2. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

1 час

Тема 3. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките. Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции. Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

2 часа

Тема 4. Отчитане на емисиите.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

2 часа

Тема 5. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо. Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

2 часа

Тема 6. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми. Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

3 часа

Тема 7. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 8. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

3 часа

Тема 9. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета. Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 10. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства. Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

3 часа

Тема 11. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 12. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

4 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

3 часа

Тема 2. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките. Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции. Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

3 часа

Тема 3. Отчитане на емисията.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

3 часа

Тема 4. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо. Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особености в отчитането на плащанията с чужбина.

3 часа

Тема 5. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми. Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

2 часа

Тема 6. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 7. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

2 часа

Тема 8. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета. Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 9. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства. Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

2 часа

Тема 10. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особености на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 11. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

2 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо

мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискуссионни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) *Форми за извънаудиторна заетост*

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

96. *Организация на оценяването*

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. *Оценяване на знанията на студентите*

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВО ПРАВО

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Д-Р Александър Димитров

Анотация:

В учебната дисциплина "Банково право" студентите са запознават с публично-правния режим на банковата дейност и система на банково право, правният режим на централната банка, същност, , видове и управление на търговската банка, международните финансови институции.

Те изучават същността на правния режим на кредитирането, правния режим на системата за гарантиране на влоговете на видовете банкови сделки и плащания, организацията на банков надзор и ликвидация на банките.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предмет и система. Хетерогенен характер на банковото право.

2 часа

Тема 2. Източници. Йерархия на източниците.

2 часа

Тема 3. Централната банка - правен режим, място в банковата система, устройство и управление

2 часа

Тема 4. Търговска банка - понятие, учредяване. Правен режим на лицензирането на банковата дейност. Управление. Видове търговски банки.

2 часа

Тема 5. Правен режим на клона на чуждестранна банка.

2 часа

Тема 6. Небанкова финансова институция - понятие, правен режим, лицензиране, управление. Видове небанкови финансови институции.

2 часа

Тема 7. Международни финансови институции.

2 часа

Тема 8. Капитал и капиталова адекватност на търговската банка. Резерви.

2 часа

Тема 9. Ликвидност - понятие, правен режим.

3 часа

Тема 10. Публично-правен режим на кредитирането на инвестициите, осъществявани от търговската банка. Големи и вътрешни банкови кредити. Класифициране на кредитите и задължителните специални резерви /законодателни провизии/.

2 часа

Тема 11. Правен режим на системата за гарантиране на влоговете.

2 часа

Тема 12. Вътрешно банков контрол.

2 часа

Тема 13. Банкови сделки - понятие и видове.

2 часа

Тема 14. Банков влог и банков депозит.

2 часа

Тема 15. Банкова касета.

2 часа

Тема 16. Банкова сметка. Откриване и водене на банковите сметки. Разплащателни сметки.

1 час

Тема 17. Банково карта.	1 час
Тема 18. Банков кредит.	1 час
Тема 19. Банкова гаранция.	1 час
Тема 20. Кредитно писмо. Документиран акредитив.	1 час
Тема 21. Банково инкасо, банково документално инкасо.	1 час
Тема 22. Банков превод.	1 час
Тема 23. Банкови плащания.	1 час
Тема 24. Плащания в брой.	1 час
Тема 25. Безкасови плащания - общи условия. Форми на плащания.	1 час
Тема 26. Надзор върху дейността на търговската банка. Организация на банковия надзор.	1 час
Тема 27. Административно наказателна отговорност.	1 час
Тема 28. Ликвидация на банка.	1 час
Тема 29. Особенности в режима на несъстоятелността на банките.	1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за БНБ.
2. Закон за банките.
3. Банкови наредби за дейността.
4. Търговски закон.

Технология на обучението и оценяване:

97. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Автори:

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси” е водеща дисциплина. Курсът „Международни финанси” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедиация; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние; диверсификация и риск; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;

-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари

-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

-3 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;

-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;

-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.

-3 часа

Тема 10. Парично-кредитната и фискалната политика и отражението им върху финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положение и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари;; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котирувани на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към българския финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и модели на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

-3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни финанси”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и

компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
165.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
166.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
167.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
168.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	3 Среден
При сумарен брой точки от 61÷74	4 Добър
При сумарен брой точки от 75÷90	5 Много добър

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФОНДОВИ БОРСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1 л.+0 су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Обучението по дисциплината “Фондови борси” включва изучаване в теоретически и практически план на основните фундаментални понятия на фондовата борса в глобален, регионален, национален и чисто местен мащаб.

Основен акцент на обучение по дисциплината са историята, съвременното състояние, проблемите и перспективите на фондовата борса в глобален и национален мащаб. Задълбочено се анализират съвременните количествени и качествени фактори, определящи структурата, динамиката, обема и насоките на развитие на фондовата борса в глобални, регионални, национални и чисто местни измерения / ако такива въобще има/ за една истинска фондова борса в реална пазарна икономика. Внимателно и задълбочено се анализират проблемите на българската фондова борса – исторически, настоящи и бъдещи. Анализът се извършва през призмата на новите важни реалности, а именно реалното членство на България в НАТО и постепенно присъединяване към структурите на Европейския съюз и световните структури като цяло.

Студентите /слушателите/ да придобият теретични знания по науката “ фондова борса” и тяхното практическо прилагане в условията на реална пазарна икономика и нейното динамично съвременно развитие. Главната цел е съчетаване на теорията и практиката и в резултат на това ефективна реализация в процеса на работа /независимо от нивото на участие/ на фондовата борса и нейните различни структури – в глобален и национален мащаб. Пазарът на труда в областта на фондовата борса е и ще бъде все по-взискателен от гледна точка на конкурентоспособност, тъй като международните финансови, респ. фондови пазари в съвременните условия заемат ключово място в световната икономика. Има и още една фундаментална цел – тази за личната мотивация, която се определя не само от финансови измерения на получаваните доходи.

Внимателно ще се анализират целите на дисциплината от гледна точка на възникване, развитие и перспективи на българската фондова борса.

Това е целеви анализ в логиката и контекста на цялостното изследване в учебника.

Необходими са знания по информатика, математика, микро- и макроикономика, минимум два чужди западни езика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фондовата борса – същност на понятието, основни параметри и функции, място и роля в икономиката.

6 часа

Тема 2. Фондовият пазар – същност и кратка характеристика

6 часа

Тема 3. Основни “играчи” на фондовия пазар - параметри и влияние

8 часа

Тема 4. Маркетингови изследвания на фондовия пазар – специфични особености

5 часа

Тема 5. Ефективност на фондовата борса критерии и показатели за участие

5 часа

Тема 6. Органи и институции за провеждане на държавната политика в сферата на организацията и управлението на фондовата борса

5 часа

Тема 7. Българската фондова борса – съвременно състояние, проблеми и перспективи

5 часа

Тема 8. България в новите реалности НАТО и Европейски съюз – отражение върху развитието на фондовата борса

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

98. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвременността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портьер. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

99. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

22. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.

23. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.

24. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на

курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС „Бакалавър” и по-специално по дисциплините „Микроикономика”, „Макроикономика”, „Бизнес планиране и контрол”, „Количествени методи в управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, „Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Тема	Лекции	Упр-ия
1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията „общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
ОБЩО ЛЕКЦИИ		45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие.
3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова	1. Изследване на състоянието и тенденциите	50

	работа	на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Централно банкерство и банков надзор” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории
Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на сконтския пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

255.	Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;	3 часа
256.	Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет;	3 часа
257.	История на БНБ и българската валута;	3 часа
258.	Особености на паричния съвет в България;	3 часа
259.	Правителствени резерви в Управление „Емисионно“;	3 часа
260.	Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
261.	Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ;	3 часа
262.	Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
263.	Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
264.	Надзорни функции на БНБ;	3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
169.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
170.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
171.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
172.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентираща се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик" **5 часа**

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия. **5 часа**

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им. **5 часа**

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения. **5 часа**

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу. **5 часа**

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти. **5 часа**

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра. **5 часа**

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

100. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси“ е водеща дисциплина. Курсът „Международни финанси“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя

конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедиация; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние; диверсификация и риск; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;

-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари

-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

-3 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;

-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;

-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.

-3 часа

Тема 10. Парично-кредитната и фискалната политика и отражението им върху финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положения и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари;; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котиран на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към българския финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и модели на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

-3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни финанси”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
173.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
174.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
175.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки

176.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формирани се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ – ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

- 25 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на

маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направленията на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

101. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „X”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Технология на обучението и оценяване:

ФИНАНСОВА ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Финансова иконометрия“, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендегенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Стьудент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодограми.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

променливи

- 2 часа

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ:
3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ:
2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика:
2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика:
2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище:
2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи:
2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели:
2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
177.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
178.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
179.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
180.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИНАНСИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината “Управление на проекти е разработен в съответствие с общите цели на специалност “Стопанско управление. Първият модул разглежда проблемите на разработването на инвестиционните бизнес проекти на предприятията. Вторият модул разширява знанията, като насочва вниманието към организацията и управлението на проекти за кандидатстване по предприсъединителните и други донорски програми.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

2 часа

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

2 часа

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

2 часа

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

2 часа

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

3 часа

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

2 часа

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

2 часа

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприсъединителни и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

2 часа

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

2 часа

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

2 часа

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

2 часа

Тема 12. Финансиране на проекта.

2 часа

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

2 часа

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

2 часа

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

1 час

Б/ УПРАЖНЕНИЯ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

1 час

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

1 час

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

1 час

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

1 час

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоките запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

1 час

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

1 час

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

1 час

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

1 час

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

1 час

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

1 час

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

1 час

Тема 12. Финансиране на проекта.

1 час

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

1 час

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

1 час

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология на обучението и оценяване:

1)ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на организационната промяна и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на развитието на фирма от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за организационна промяна, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.

. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността на студентите. В курса на обучение по дисциплината се включва текущ контрол. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове и контролни проверки върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;
- ✓ Използване на творчески подход при разработването на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 1л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е предназначен за студенти от Стопанския факултет при ЮЗУ “Н. Рилски”. – Благоевград. Целта на този курс е студентите да се запознаят с възможностите да се прилагат математически модели при проектирането, изследването и прогнозирането на икономически процеси и явления и тяхното реално оперативно стратегическо управление. Студентите трябва да получат представа, обща култура и практически знания и умения да дефинират точно и да познават с език на математиката стопански и управленски проблеми и да познават и прилагат оптимизационни алгоритми за тяхното решаване.

В предложената учебна програма основно се акцентира върху даването на знания с приложен характер. Разгледани са основните принципи при изследване на операциите, типичните класове оптимизационни задачи, основните принципи при вземане на решения – в условия на детерминираност и условия на риск. Дадени са методи за оптимизация при задачи с големи размерности и декомпозиции на такива задачи. Лекционния курс включва елементи от линейното, нелинейното, динамичното и дискретното оптимизиране. Разглежданият материал се илюстрира с примери от областта на икономиката – мрежово планиране, разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти, организация и управление на макросистеми, разполагане на граждански, стопански и военни обекти, избор на оптимални стратегии и маршрути.

В лекционния курс е потърсен разумен баланс между теоретичния и приложен аспект на даваните знания с предпочитание на приложността.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Математическо моделиране. Класификация на моделите и принципи за тяхното построяване. Основни етапи при изследване операциите. Типични класове оптимизационни задачи. Принципи за вземане на решения при изследване на операциите – в условия на детерминираност и в условия на риск. Вземане на решения при векторен критерий за оптималност. Метод на ограниченията при търсене на компромисни решения.

3 часа

Тема 2. Линейно оптимизиране. Симплекс – метод. Алгоритъм на Симплекс – метода. Дуалност в линейното оптимизиране. Теорема за двойственост – икономическа интерпретация. Пост оптимален анализ. Многоцелеви задачи.

3 часа

Тема 3. Транспортна задача. Видове транспортни задачи – отворена, затворена, многоетапна. Методи и алгоритъм за решаване. Задача на назначенията.

3 часа

Тема 4. Потокови алгоритми. Потоци с максимална величина. Потоци с минимална цена. Теорема на Форд – Фалкерсон . Модификация на Едмондс и Карп. Алгоритъм за поток с минимална цена. Алгоритъм на дефекти. Циркулации.

3 часа

Тема 5. Нелинейно оптимизиране. Множители на Лагранж. Икономическа интерпретация. Теорема на Кун – Такър. Градиентни методи.

3 часа

Тема 6. Динамично оптимизиране. Принцип на Белман. Задачи за управление на запасите. Динамични потоци в мрежи.

3 часа

Тема 7. Оптимални решения в икономиката и управлението, свързани с намирането оптимални покриващи дървовидни структури.

3 часа

Тема 8. Избор на стратегии, свързани с намирането на оптимални маршрути. Намиране на най-кратки пътища – алгоритъм на Дийкстра, Форд, Флойд и Данциг. Пътища с най.голяма пропускателна способност и най-надеждни пътища..

3 часа

Тема 9. Оптимална организация на общественото обслужване в инфраструктурни единици. Задачи от тип CPP и TSP в производни графи. Метод на границите и разклоненията. Алгоритми.

3 часа

Тема 10. Разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти. Минимални бази, гарантиращи пълна силна свързаност – задачи за надеждност, сигурност и организация на системата, задачи за оптимални покрития. Стратегии за разполагане на обекти в дискретни структури.

3 часа

Тема 11. Мрежово планиране и управление. Метод на критичния път. Проекти с минимална цена. Обобщени мрежови графици.

3 часа

Тема 12. Оптимални решения и стратегии при задачи в биполярни структури. Максимални по мощност и максимални по тежест сдвоявания. Минимални по тежест покрития. Алгоритми.

3 часа

Тема 13. Сложност на алгоритми и задачи. Анализ на изчислителната сложност на някои оптимизационни алгоритми в дискретни структури.

3 часа

Тема 14. Елементи от теория на игрите. Приложения в икономиката и управлението.

3 часа

Тема 15. размити множества и релации. Оптимизационни задачи при размити условия и предпочитания в множеството от алтернативи. Декомпозиции при задачи с големи размерности.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите са ежеседмични по 3 часа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с литературата, контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка на зададените теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови задания, които се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплина.

Разработване на курсово задание

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват 3 курсови задания. Целта е студентите да придобият практическо умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос, за практическо прилагане на математическите модели при вземането на конкретни управленски решения.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

102. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената. Курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Целта на дисциплината е да накара студентите да анализират и осмислят характера и структурата на Европейската общност, да вникнат в трудностите на интеграцията и смисъла на общите политики на ЕС, да преценяват предимствата и трудностите на присъединяването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат самостоятелно да оценяват възможностите, които дава членството в ЕС, да познават структурата, институциите, основните политики, икономическите възможности и цели на ЕС.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания на студентите за характера на европейската интеграция и Европейския съюз е необходимо за да се определят методите и начина на преподаването и усвояването на дисциплината. Това може да стане с предварителен тест или в едно въвеждащо семинарно занятие, с което да се преценят общите представи на студентите за Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

15 часа

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

5 часа

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът “Маршал” и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

5 часа

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

5 часа

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5
допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ – СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

15 часа

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

5 часа

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

5 часа

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

5 часа

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

15 часа

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

3 часа

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустриална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

3 часа

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

3 часа

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

3 часа

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

3 часа

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономиката и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: *основна:* 1 - 5
допълнителна: 1, 3, 4

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Литература и документи, свързани с европейската интеграция.	2 часа
2. Документи и материали, свързани с формирането на ЕИО.	2 часа
3. Коментар и дискусия по Римския договор и други документи за началните етапи на европейската интеграция.	2 часа
4. Контролен текущ тест.	2 часа
5. Основни документи и литература по проблемите на развитието на ЕИО.	2 часа
6. Документи и материали, свързани с основните органи и институции на ЕС.	1 час
7. Договорът за ЕС – основен документ на Общността.	1 час
8. Международните търговски и икономически договори на ЕС.	1 час
9. Контролен текущ тест.	1 час
10. Основни документи и материали по приобщаването на България към ЕС.	1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

1/ Основна:

1. Европейско стопанство, /колектив/, УИ, “Н. Рилски”, Блгр. 2005.
2. Европейско политическо сътрудничество, /колектив/, С. 1999.
3. Основното за Европейския съюз, С. 1998.
4. Европейски програми, Инф. център на ЕС, С. 2003.
5. Европейският съюз и България, С. 1998.

2/ Допълнителна:

19. Борисов, О., Право на Европейския съюз, Б. 1998.
20. Алтермат, У., Етнонационализмът в Европа, С. 1998.
21. Генов, Г., Панушев, За по-голям и по-силен Европейски съюз, С. 2001.
22. Barbour, Ph., The European Union Handbook, London, 1996.

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Методи на провеждане и ресурсно осигуряване на семинарните занятия:

В семинарните занятия преди всичко се анализират и дискутират основни документи, договори и др. на ЕИО и ЕС. Използват се аудиовизуални средства – филми, снимки, диаграми за по-добра илюстрация на изучаваната материя.

3/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовете и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите-магистри от знания за риска и неопределеността в информационното общество и поведението, което в тази връзка се изисква от тях в организациите, където ще работят. В процеса на обучение ще бъде получен достатъчна информация за подхода, моделите, практиките и формите как правилно да се формулират проблемите, ефективно да се води диалог и да се действа съвместно за тяхното решаване в условията на динамични промени и несигурност. Курсът е съобразен с предвидения хорариум като позволява да се усвоят принципите, техниките, възможните евристики и форми за вземането и реализирането на ефективни делови решения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ВЗЕМАНЕТО НА ДЕЛОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ. - 11 часа

Тема 1. Рискът при деловите решения.

4 часа

Същност на понятието делово решение. Рискът възлово понятие в методологията на деловите решения. Разпространени правила за ограничаване на субективната страна на риска при вземане на решения. Деловите решения и функциите на управление.

Тема 2. Магистрални направления в теорията на деловите решения.

3 часа

Дискриптивни теории на решенията. Нормативни теории на решенията. Сближаване на магистралните направления чрез теорията на ефективността.

Тема 3. Обща характеристика на “инструментите” за ефективност на деловите решения в условията на риск и неопределеност.

4 часа

Основни фактори, влияещи на ефективността. Параметри за ефективност. Критерии за ефективност.

ВТОРИ МОДУЛ – ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА НА ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ

- 17 часа

Тема 4. Деловите решения и системата на управление на организацията в условията на риск и неопределеност

4 часа

Цели и управляващи въздействия в системата на управление. Типология на деловите решения. Равнища на организация на вземането на делови решения. Кой как участва във вземането на решение и информационното им осигуряване?

Тема 5. Личностни и ситуационни фактори при деловите решения

4 часа

Личностни фактори. Ситуационни фактори и ситуационен механизъм. Неопределеността и ситуационният механизъм. Видове задачи в зависимост от ситуациите.

Тема 6. Техники на фаза подготовка на деловите решения

4 часа

Техники при определяне на стратегическите цели. Техники при идентифициране на текущи проблеми. Техники за описание и вероятностна оценка на риска. Изисквания и техники при отстраняване и откриване на нови варианти за решение.

Тема 7. Техники при избора, реализацията и контрола за решенията.

5 часа

Техника при оценката и избора на решения. Техники за реализация на деловите решения. Пролонгирани решения. Контрол по резултатите и дейността по решенията.

ТРЕТИ МОДУЛ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В “ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗНАНИЕТО”

- 17 часа

Тема 8. Изходни концепции за “промяна, за да успеем в бъдеще”.

6 часа

Моделът за “ограничената рационалност” и съвременните “организации на знанието”. Моделът на “боклукчийското кошче”. Деловите решения като групово-динамичен процес. Организацията като “игрови ансамбъл” и намаляването на неопределеността. Стратегията за ключовите компетенции и клъстерите.

Тема 9. “Икономическият бихевиоризъм” и феномените при вземането на колективни решения.

6 часа

Систематизация на често срещани отклонения от рационалния избор. Субективни оценки на вероятностите на случайни събития. Дисонанси след избора на решения. Феномени при вземането на колективни решения.

Тема 10. Възможности на игрите като делова процедура в сферата на решенията

5 часа

Ситуационно-ролева игра “съвещание”. Учебно-ролеви игри. Сюжетни игри при хетерогенни проблемни ситуации.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

103. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвремеността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портър. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата

тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

104. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

25. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.
26. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.
27. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в

управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Тема	Лекции	Упр-ия
1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
ОБЩО ЛЕКЦИИ		45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се зачитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие .
3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани	Слаб 2

точки по всички критерии по-малко от 50 точки	
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция” е важна избираема дисциплина за бакалаврите специалност „международни отношения”. Курсът „Европейска икономическа интеграция” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на европейската икономическа интеграция, както и с най-важните институционални измерения на Европейския съюз, историята и правните основи на ЕС.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на финансовите и нефинансовите институции, правителствата, централните банки и институциите на ЕС. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по международни икономически отношения за другите икономически специалности.

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения,

свързани с микро и макроикономиката, правото, теорията на политическата интеграция и др., давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на интеграцията на България в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предистория на европейската икономическа интеграция

Ранни идеи за обединяването Европа; Първата световна война и идеите за помиряване и формиране на едно икономическа и политическо пространство; Втората световна война и идеите за европейско единство; Икономическо и политическо разделение на Европа след Втората световна война;

-5 часа

Тема 2. Начало на западноевропейската икономическа и политическа интеграция

Планът Маршал и Европейският платежен съюз; Икономическото възстановяване на Европа; Европейска общност на въглищата и стоманата, Евратом; Създаването на Общия пазар, Подписване на Римския договор; Интеграция в реалния и монетарния сектор; Зона за свободна търговия и митнически съюз; Ефектът на създаване и отклоняване на търговия; Реално и номинално митническо облагане; Реална и монетарна интеграция.

-5 часа

Тема 3. По-нататъшно развитие на европейската интеграция

Формиране на единния пазар на ЕС; развитие на външноикономическата политика; Интеграцията в областта на валутно-финансовите отношения- планът Делор и Договорът от Маастрихт; Политика на разширяване на ЕС; Бюджетна и фискална политика; ЕС като глобална икономическа сила, Лисабонска стратегия.

-5 часа

Тема 4. Единна селскостопанска политика

История и принципи на единната селскостопанска политика; Единната селскостопанска политика и взаимоотношенията на ЕС със САЩ и развиващите се страни; Единната селскостопанска политика и принципите на ГАТТ/СТО; Съвременни измерения на ЕСП; България и единната селскостопанска политика.

-5 часа

Тема 5. Структурна и регионална политика на ЕС

Структурната и регионалната политики в Римския договор; Еволюция, цели и задачи на регионалната политика; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство; Финансов инструмент за ориентиране на риболова; Кохезионен фонд; Предприсъединителни фондове и други финансови инструменти на Общността; Проблеми на България при усвояването на предприсъединителните и структурните фондове.

-5 часа

Тема 6. Политика на ЕС в областта на конкуренцията и свободното движение на стоки, услуги, капитали и работна сила

Принципи на антимонополната политика на ЕС; Забрана на картелните споразумения; Забрана на злоупотребата с доминиращо пазарно положение; Концентрация в трети страни с измерения в общността; Контрол върху сливанията и поглъщанията; Контрол върху държавните помощи; Практиката на ЕС в областта на антимонополната политика.

-4 часа

Тема 7. Политика на ЕС в областта на околната среда

Опазването на околната среда и икономическото развитие; История и формиране на политиката на ЕС в областта на околната среда; Програми и принципи на политиката на ЕС; Конкуренция и опазване на околната среда; Глобални проблеми на опазването на околната среда; Финансови инструменти на екологичната политика на ЕС; Директиви и регламенти на ЕС в областта на околната среда; ЕС и протокола от Киото; ЕС и договореностите от Копенхаген.

-4 часа

Тема 8. Политика на ЕС по отношение на развиващите се страни

Политиката към развиващите се страни и разпадането на колониалните империи. Принципи и цели на икономическата политика на ЕС към развиващите се страни; Споразумения от Яунде, Аруша и Ломейски споразумения, споразумение от Котону. Финансови инструменти за оказване на помощ на развиващите се страни; Роля на механизмите „стабекс” и „сисмин”. Проблеми на взаимоотношенията с развиващите се страни в контекста на екологичните проблеми.

-4 часа

Тема 9. Бюджет и координиране на фискалните политики

Единният бюджет на ЕС през призмата на теорията на фискалния федерализъм; Собствени и национални източници за финансиране на единния бюджет на ЕС; Финансов контрол при формирането и изразходването на единния бюджет; Координиране на фискалните политики; Координиране на дънъчните политики; Координиране на икономическите политики в периода на глобалната финансова криза.

-4 часа

Тема 10. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; Интеграция на европейските фондови борси; валутна стабилност и валутна змия „змия“; планът „Вернер“; Създаването на единния европейски пазар; Планът „Делор“; етапи на създаването на еврозоната; ЕЦБ и системата на европейските централни банки, функции на ЕЦБ.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

265. Римски догвор- история, принципи, значение;
2 часа
266. Зони за свободна търговия и митнически съюзи;
2 часа
267. Единен пазар на ЕС, свободно движение на стоки, услуги, капитали и работна сила;
2 часа
268. Европейско право, видове административни актове на ЕС;
2 часа
269. Бюджет на ЕС, структурни фондове;
2 часа
270. Развитие на икономическите връзки на ЕС с развиващите се страни;
1 час
271. Проблеми на разширяването на ЕС;
1 час
272. Теория на оптималните валутни зони;
1 час
273. Европейска централна банка, система на европейските централни банки;
1 час

Маастрихтски конвергентни критерии;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

➤ Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
181.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
182.	Разработване на реферати	1. История на икономическата и политическа интеграция на ЕС; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на оптималните валутни зони и колективните валути; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху перспективите за присъединяване на България към еврозоната;	15 точки
183.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
184.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА НА ЕС

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Курсът „Данъчна политика на ЕС” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси. Дисциплината съдържа информация за данъчните системи на отделните страни, както и информация за източниците за формиране на колективния бюджет на ЕС.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Данъчна политика на ЕС” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане в страните от ЕС; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сеньоража;

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане в ЕС

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; Количествена теория на парите и данъчно облагане; Класическа теория; Трудова теория; Възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; Принцип на неутралността; Оптималното облагане и проблемите на координирането на данъчните политики в ЕС.

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез

намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците; Данъчното облагане и икономическия цикъл; Тенденции в данъчното облагане в ЕС в условията на глобалната икономическа криза.

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа и дискусиите между „старите” и „новите” членове на ЕС по повод плоското данъчно облагане;

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо; Фискалната теория на ценовото равнище и Маастрихтските конвергентни критерии.

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Теория на фискалния федерелизъм като основа на колективното данъчно облагане в ЕС; Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане в ЕС и данъчна децентрализация;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Данъчна политика на ЕС”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- 📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- 📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- 📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- 📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
185.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.		10 точки
186.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане в ЕС; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
187.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки

188.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Анотация:

Въпросите за корпоративното (организационното) поведение са сравнително нови, както за нашата наука и практика, така и за системата на образованието. С особена острота стои този проблем, когато се конкретизира за системата на финансовите структури (банки, финансово-счетоводни къщи и консултантски фирми). Подготовката на студентите от специалностите "Финанси", освен че би трябвало да гарантира главно достатъчно представителен обем от основни знания (свързани с бъдещата им реализация) трябва да отчита и факта, че изграждането на знания и умения за адаптация в новата професионална среда (особено що се отнася до сложната система на финансовите структури) е от изключителна значимост. А при съвременната твърде динамична среда за реализация на младите специалисти-финансисти, проблемът за обективното възприемане и анализиране на човешкото поведение в процеса на труда е от особена значимост за тяхното професионално утвърждаване и

развитие.

Курсът е своеобразно продължение на теоретичните постановки, маркирани най-общо в съответните раздели на учебните дисциплини "Управление на човешките ресурси" и "Икономика на труда". Това, обаче не означава дублиране, а главно надграждане на знания, свързани с използването на човешкия потенциал във организациите в сферата на финансите.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ВЪВЕЖДАЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Тема 1: Корпоративното поведение като научно-практическа конкретизация на човешкото поведение в организационна среда

Цели на темата: Теоретическо изясняване на факторите, определящи корпоративното поведение. Очертаване профила на корпоративната (организационната) култура. Интерпретиране на процеса на възприемане като определяща предпоставка за корпоративното поведение.

Очаквани резултати: Усвояване на информацията и превръщането ѝ в знания за специфичната природа на корпоративното поведение като неотменим елемент, съпътстващ развитието на организациите.

Тема 2: Корпоративното поведение и науката за управление

Цели на темата: Разкриване същността на културната стимулация и на управленските стилове. Анализират се принципните различия между трите актуални за нашата действителност представител на концептуалния модел на управление:

- моделите на европейската мозайка
- акумулиращите модели на модерния свят
- българската специфика или синтезът на пречупването.

Очаквани резултати: Изграждане на знания, които спомагат за ориентиране в управленските стилове във всяка конкретна среда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ: СИНТЕЗЪТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СТРУКТУРИ – КОРПОРАТИВНО ПОВЕДЕНИЕ”

Тема 3: Корпоративната форма на организация във финансовите структури

Цели на темата: Очертаване макрорамката на класификацията на организациите. Интерпретиране особеностите на финансовите структури. Анализират се корпорацията като отворена система.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се формулират възможно най-точно особеностите на финансовите структури. Постигането на това да е резултат от изградено умение за преход от общото към частното.

Тема 4: Управленски профил на финансовите структури

Цели на темата: Определяне същността и класификацията на корпоративните цели и синтезът им с корпоративната политика.

Разглеждането на властта в организацията не като самоцел, а в контекста на успешно реализираната корпоративна политика.

Очаквани резултати: Усвояване на знанията за общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури. Умение за точно интерпретиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП). Разграничаване особеностите на СУП във финансовите структури в условията на преход от класическите теоретични модели.

Тема 5: Човекът - източник на корпоративно поведение във финансовите структури

Цели на темата: Разясняване значимостта на връзката между човешкия фактор и социалната активност. Акцентиране върху феномена „личност” и нейните индивидуални различия. Анализиране на тези понятия в следните аспекти:

- Човешкият фактор и социалната активност
- Външни и вътрешни детерминанти.
- Първи комплекс: компетентност и въображение.
- Втори комплекс: организираност и темпоритъм.
- Трети комплекс: решителност и концентрация.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се осмисли изключителната за корпоративното управление значимост на групите, на колективната квалификация и екипната дейност, без да се игнорира или фаворизира ролята на индивида.

Тема 6: Общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури

Цели на темата: Анализиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП)нейните особености във финансовите структури в условията на преход.

Очаквани резултати : Обективно оценяване ролята на звената за управление на персонала във финансовите структури. Умение да се апробира в определен момент и при конкретна ситуация опита на високоразвитите страни по отношение на УП във финансовите структури

Тема 7: Корпоративна социализация

Цели на темата: Изясняване същността на корпоративните роли и норми, на корпоративната политика и тактика. Подчертаване значимостта на комуникацията като фактор за успешна социализация. Интерпретиране същността на различните модели на корпоративна социализация.

Очаквани резултати : Изграждане на знания и умения за установяване на динамични връзки между процеса на социализацията на индивида, умението му да се приспособява и да преодолява конфликтните ситуации.

Тема 8: Външна среда и корпоративната СУП

Цели на темата: Акцентиране върху онези от компонентите на външната среда, които оказват значимо влияние върху СУП във финансовите структури и посредством нея рефлексират върху характеристиките на корпоративната култура:

- браншовият пазар на труда (обслужващ финансовите структури)
- взаимодействие между работодателите от сферата на финансите и институционалните структури на трудовия пазар
- взаимодействие с профилираните образователни учреждения и със специализираните консултантски фирми
- взаимодействие с центровете за психологическа поддръжка и с Профсъюзите

Очаквани резултати: На основание получените знания за особеностите при предлагането на трудови ресурси във финансовата сфера и за функционалните особености на браншовите пазарни информационни системи, да се изгради по-мотивирано и съвършено поведение на „актьорите” на трудовия пазар.

Технология на обучението и оценяване:

- **Аудиторна заетост**
Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработка на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната

програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.

- **Семинарните занятия** се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно-препитване.
- **Извънаудиторната заетост** предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, организатори в сферата на човешките ресурси и изследване на конкретни, реални модели на корпоративно поведение

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Набирането на кредити се осъществява по следната процедура:

- 20 % от кредитите – за редовно посещение на учебни занятия
- 30 % от кредитите – за успешно решени текущи контролни задачи
- 50 % от кредитите – за показване на добро познаване на учебното съдържание на заключителния изпит

Системата включва **текущо и заключително оценяване** (чрез защита на курсова работа или полагане на семестриален писмен изпит). Заключителният семестриален писмен изпит, **включва два теоретични въпроса**.

Изпитът се провежда писмено. По усмотрение на преподавателя, при възникване на спорен казус по отношение качеството на писменото изложение, се провежда в същия ден и допълнително устно препитване.

Оценка **отличен (6,00)** се поставя при преобладаващо отлично оценяване за периода на текущия и на заключителния контрол. Това предполага правилен отговор на всички въпроси и точно използване на съответната терминология.

Оценка **Мн. добър (5,00)** се поставя при незначителни пропуски по изпитния материал и непълно познаване на терминологията.

Оценка **Добър (4,00)** се поставя при липсата на отговор на един от изпитните въпроси но изчерпателно излагане на останалата част от изпитния материал.

Оценка **Среден (3,00)** се поставя при незадоволителен отговор по основните и допълващи въпроси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Илия Димов.

Анотация:

През изминалия XX век планирането на бизнес дейността във фирмите се разви и утвърди като водеща основна функция на вътрешно-фирменото управление. Това е свързано с неопределеността и динамичните промени на външната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във вътрешната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във външната среда на фирмите стават все по-динамични и по-дълбоки. Това принуждава фирмите да преминат към развитие на стратегическо планиране като условие и предпоставка за своето оцеляване и дългосрочно развитие.

Целта на обучението по дисциплината е да запознае студентите със същността, ролята, функциите и съдържанието на стратегическото фирмено планиране, което е не просто част, а е определящ, основополагащ “център” на процеса на планирането на дейността на фирмата, на разработването на целия комплексен фирмен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Процесът на разработка на стратегия

Тема 1. Подходи и основни етапи при разработката на фирмена стратегия. Определяне на мисията на фирмата.

4 часа

Тема 2. Анализ и прогноза на външната среда на фирмата. Анализ и оценка на вътрешната среда на фирмата.

4 часа

Тема 3. Определяне целите на фирмата. Избор на алтернатива за постигане на целите. Приложение на стратегията.

5 часа

Тема 4. Методи за стратегически анализ.

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Методи на стратегически анализ. Методът на Бостънската консултантска група. Писмена разработка и обсъждане.

3 часа

Тема 2. Методите “Матрица пазарна привлекателност – конкурентна позиция”, “Матрица на жизнения цикъл”, “Сравнителен анализ на привлекателността, възможностите и риска и конкурентността на фирмата по страни”. Писмена разработка, обсъждане.

3 часа

Тема 3. Методите “Отраслов анализ”, “Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите” (SWAT анализ).

3 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на процеса на разработката на фирмена стратегия, на определяне на целите на фирмата, на изискванията и методите за извършване на стратегически анализи, на избора на алтернатива за постигане на целите.

Очаквани резултати: Усвоявайки методите за стратегически анализ, студентите да извършат анализи на външната и вътрешната среда например на конкретна фирма, за да се ориентират към подходящи цели и стратегии на развитието ѝ.

Литература:

Основна: 1, 2, 3

Допълнителна: 7, 11, 12, 14

ВТОРИ МОДУЛ /ЧАСТ/: Фирмени стратегии

Лекции:

Тема 1. Видове стратегии. Стратегии растеж, съкращение, ликвидация

4 часа

Тема 2. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация.

4 часа

Тема 3. Стратегия продукт – пазар. Стратегии цени – разходи за комуникации

3 часа

Тема 4. Технологични стратегии

4 часа

Тема 5. Стратегии за навлизане на международния пазар – износ, смесени предприятия, собствено предприятие в друга страна, стратегически съюзи и др.

4 часа

Тема 6. Глобален и адаптиран по страни маркетинг

4 часа

Тема 7. Стратегии страна – сегмент – продукт

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация. Писмени разработки, обсъждане.

2 часа

Тема 2. Непряк износ. Пряк износ. Избор и организационно-управленски изисквания и задачи на фирмата. Казус.

2 часа

Тема 3. Смесени предприятия. Собствено предприятие в друга страна. Стратегически съюзи (съвместни предприятия, кръстосано дялово участие на фирмите, лицензии, международен франчайзинг, договори за изграждане на обекти “под ключ”, договори за управление и др.). Фактори, причини и мотиви за избор на някоя от тези стратегии. Писмени разработки, тестове, дискусия.

2 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на всички видове стратегии за развитието и дейността на различните фирми, на факторите и причините, обуславящи тяхното приложение.

Очаквани резултати: Студентите, отчитайки определените цели на примера на конкретна фирма, да могат да се ориентират правилно за определяне на подходящи стратегии за развитието на фирмата и постигането на целите.

Литература: Основна: 1, 2, 3

Допълнителна: 6, 7, 8, 10, 13

Технология на обучението и оценяване:

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените

теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

105. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МИКРОИКОНОМИКА

ECTS кредити: 7,5

Седмичен хорариум: 3л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Пламен Пъчев

Анотация:

Курсът трябва да подпомогне студентите-първокурсници от икономическите дисциплини да разберат и осмислят същността, вътрешните връзки и взаимозависимостите между различните обекти и субекти в теоретичната икономика, което да подпомогне тяхната правилна ориентация във всички общи и частни дисциплини, които те впоследствие ще изучават в хода на своето обучение. Според Мансур Олсън предмет на **МИКРОИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ Е “ПОВЕДЕНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ И ОБОСОБЕНИ ЦЕНТРОВЕ НА ВЗЕМАНЕ НА /ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОДОБНИ/ РЕШЕНИЯ ВЪВ И ПО ПОВОД ТЕХНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ПАЗАРИ НА ПРОЯВА, КАКТО И ВЗАИМОВРЪЗКИТЕ, КОИТО ВСЕКИ Е ДЪЛЖЕН ДА ОТЧИТА В СВОЯТА /ИКОНОМИЧЕСКА И ПОДОБНА/ ДЕЙНОСТ”**/. От тази гледна точка курсът е ориентиран предимно към анализа на основни аспекти от теорията и практиката на пазарната икономика от демократичен тип. В него се изясняват основни методологически постановки и се прави преглед на стопанските закони, валидни за цялата стопанска сфера /тези, имащи универсално значение/. После върху тях се “налагат” различни “надстроечни” въпроси, касаещи едни или други аспекти в дейността на стопанските субекти и обекти в широк смисъл. Целта е да се обоснове тезата, че цялостната икономическа дейност имат както пряка, така и косвена връзка с основни въпроси на търсенето и предлагането, “силните” и “слаби” импулси на пазара, въпросите на “равновесието”, на ефективността и рентабилността, на провеждането на специфично планиране, отчитането на задължителни условия, осигуряващи стопанското развитие на субектите в дългосрочен план и т.н.

В лекционният курс се анализират различните аспекти от поведението на стопанските субекти и обектите на стопанска дейност по повод и в зависимост от сложната и взаимообвързана система на пазара в цялото тяхно своеобразие и многопластовост.

Упражненията предполагат активно участие на студентите в дискусиите в залата, подготовката в писмен и устен вид на собствени виждания по лекционните теми, анализ на казуси, решаване на прости задачи и др.п.

Учебната дисциплина има за цел:

- да формира у студентите детайлни познания по основи на пазарната икономика като цяло и усещане за всички сложни вътрешни взаимовръзки на субектите и обектите в нея;
- да «икономизира» тяхното мислене като бъдещи специалисти-теоретици и/или мениджъри в съответната стопанска област;
- да ги запознае с най-новото ниво на знания и по някои дискуссионни въпроси от теоретичен и практически характер в обем, усвоим от тях на образователното равнище, на което се намират, като им позволи да трупат «надстроечни» знания въз основа на обема данни и факти, с които се сблъскват в своя реален икономически път.

Осигуряване на разбираемост за сложните вътрешни връзки и взаимозависимости на икономическата теория поради факта, че студентите нямат до този момент необходимата обща теоретична подготовка.

След завършване на курса по Микроикономика студентите трябва:

- Да са придобили знания и да имат поглед върху широк кръг въпроси, касаещи теоретичните постановки на икономиката като цяло и отношение към практически стопански явления в частност. Те трябва да бъдат запознати с възможностите за активно приложение на знанията си за по-ефективно поведение и практическа дейност в условията на пазарноикономически устройствен ред.

Курсът е базиран на лекции, упражнения и самостоятелна извънаудиторна работа на студентите:

1. Аудиторна заетост:

- лекции върху основните теми – продължителност 30 часа;
- упражнения по предварително зададени въпроси и/или по текущи проблеми, разширяващи погледа върху основните проблеми и теми в лекционния материал – 15 часа.

2. Извънаудиторна заетост:

- самостоятелно разработване на проблемите и обосновка на собствени мнения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Въведение в теоретичния микроикономикс	3 часа
Тема 2. Предмет на микроикономикса. Роля и място на пазара – пазарен механизъм	4 часа
Тема 3. Устройство на пазарната икономика – агенти, потоци, вътрешни взаимоотношения и обвързки. Отношения на собственост и др.	3 часа
Тема 4. Структуриране на пазарноикономическата околна среда – стопански субекти и обекти	4 часа
Тема 5. Понятие за благо в икономиката; Теория за ограниченост на благата – видове блага	3 часа
Тема 6. Обоснованост на икономическите решения. Начини и форми за генериране на решения и за тяхната реализация – теоретични аспекти	4 часа
Тема 7. Факторна теория – фактори на производството	4 часа
Тема 8. Разделение на труда в съвременни условия и неговото влияние върху поведението на пазарните субекти	4 часа
Тема 9. Формиране на капитал в икономическата система. Финансови показатели на икономическата ефективност	3 часа
Тема 10. Стопанска политика – същност и цели на стопанската политика – макро и микро ниво	3 часа
Тема 11. Структуриране на пазара – наследени структури, стихийно и целенасочено структуриране	3 часа
Тема 12. Параметриране на пазара	2 часа
Тема 13. Понятие за планиране в пазарно-икономически условия	2 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Пазарът – основни функции и закономерности	4 часа
Тема 2. Закони на Госен	2 часа
Тема 3. Пазарно равновесие и фактори, които му влияят	4 часа
Тема 4. Пазарна еластичност – фактори на влияние	4 часа
Тема 5. Същност и анализ на производствената функция	4 часа
Тема 6. Крива на Филипс	2 часа
Тема 7. Ценообразуването на различните видове пазарни структури и възможности за оптимизация в рамките на дадена стопанска единица	4 часа
Тема 8. Данъчна система и пазарни цени	2 часа
Тема 9. Преговор на целия материал, обяснение на неясни въпроси и практическа проверка на знанията чрез обща дискусия	4 часа

ЛИТЕРАТУРА

12. Проф. Стоядин Савов “Икономикс”, С. 1996 г. – в два тома.
13. Проф. Камен Миркович, “Икономикс”, С. 2001 г.
14. Проф. Поль Самуэлсон “Економика”, М. 1976 г. /Препоръчително е да се ползват учебниците на този автор – самостоятелно или в съавторство с Нордхаус на съответните западни езици, които студентът владее/
15. Проф. Гернот Хартман “Пазарна икономика”, С. 1992 г. – в две части
16. Елена Бояджиева “.....”
17. Интернет ресурси – ВИКИПЕДИА и т.н. – според основните разглеждани теми.

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

106. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 7.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 7.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ФИНАНСИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Чавдар Николов

Анотация:

Дисциплината "Финанси" има за задача да представи на студентите основни знания в областта на финансирането на различни по юридическа регистрация търговски дружества, проблемите на финансовата и данъчната им политика, структурната и управлението на капитала и активите на фирмата, както и ефективността на инвестиционните решения. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданите теми. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на фирмените финанси и корпоративния финансов мениджмънт. Тя се базира върху знанията, получени от някои фундаментални дисциплини, включени в учебния план, като "Микроикономика" и "Макроикономика", а се явява база за обучението по специализирани дисциплини като "Финанси на предприятието", "Корпоративно облагане", "Финансов и данъчен контрол", "Теоретични основи на оптимизирането на данъчното облагане", "Държавни дългове и дефицити – теория и управление".

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Пар. Публични (фискални) финанси

2 часа

Пари и финанси. Произход, еволюция и същност на парите. Функции на парите. Публични (фискални) финанси. Фискален модел.

Тема 2. Консолидиран държавен бюджет

2 часа

Държавен бюджет. Функционална и съставна структура на бюджета. Автономни бюджети. Фискална и бюджетна политика. Функции на бюджета.

Тема 3. Бюджетен цикъл

2 часа

Бюджетен цикъл - същност и основни етапи. Изготвяне и приемане на бюджета. Изпълнение на бюджета. Приключване и отчитане на държавния бюджет.

Тема 4. Фискална децентрализация

2 часа

Местна власт. Основни функции на местните власти. Административна и финансова автономност на общините. Общински бюджет. Основни етапи на бюджетния цикъл на местно ниво. Основни приходоизточници в общинските бюджети. Разходи на общините.

Тема 5. Данъци. Данъчна система и политика

2 часа

Данък – същност, функции, елементи. Видове данъци. Данъчна система и политика на съвременната държава. Начини за облагане с данъци. Техники за събиране на данъците.

Тема 6. Преки имуществени данъци

2 часа

Същност и роля на имуществените данъци в икономиката. Преки имуществени данъци. Данък върху недвижимите имоти. Данък върху превозните средства. Данък върху придобиване на имущество по дарение и по възмезден начин. Данък върху наследството. Данък върху земята. Декларации по ЗМДТ.

Тема 7. Преки подоходни данъци

2 часа

Облагане доходите на физическите лица. Патенти. Данъчни декларации по ЗОДФЛ. Печалба – същност и видове. Формиране, облагане и разпределение на корпоративната печалба. Корпоративен подоходен данък. Данъци върху разходите. Внасяне на данъка. Авансови вноски. Годишна данъчна декларация по ЗКПО.

Тема 8. Косвени данъци. Акцизи

2 часа

Роля на косвените данъци в икономиката. Прехвърляемост на данъчната тежест. Акцизи. Аргументи за облагане с акцизи. Акцизни стоки и услуги. Обект, субект, платец и носител на акцизите. Тарифа за акцизите

Тема 9. Мита и митническа политика

2 часа

Мита. Аргументи за налагане на мита. Видове мита. Обект, субект, платец и носител на митата. Митническа стойност. Митническа тарифа на РБ. Митническа политика. Нетарифни митнически регулатори.

Тема 10. Данък върху добавената стойност

2 часа

Данък върху добавената стойност. Условия за регистриране и дерегетириране по ЗДДС. Обект, субект, платец и носител на ДДС. Механизъм на данъчния кредит. Размер на ДДС. Начисляване на ДДС при внос на стоки.

Тема 11. Неданъчни приходи в държавния бюджет

2 часа

Данъчни и данъкоподобни приходи. Държавни и местни такси – същност, видове, размери. Наказателни лихви, глоби, конфискации. Същински неданъчни приходи – концесии и приходи от стопанска дейност на държавата.

Тема 12. Социално осигуряване

2 часа

Социално-осигурителна система на съвременната държава. Осигурително отношение. Обект на осигуряване. Осигурителни вноски. Социално-осигурителни и пенсионни фондове. Договор между поколенията

Тема 13. Бюджетен дефицит и неговото финансиране

2 часа

Бюджетен дефицит. Финансиране на бюджетния дефицит. Вътрешни заеми. Външни заеми. Приватизация

Тема 14. Данъчен и финансов контрол

2 часа

Система на държавния финансов контрол. Сметна палата. Данъчна администрация. Агенция за държавни вземания.

Тема 15. Международни публични финанси

2 часа

Валутен курс. Платежен баланс. Външен дълг. Бюджет на ЕС. Институции на ЕС. Политики на ЕС.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Изготвяне на примерен държавен бюджет на базата на конкретен практически казус. Анализ на ЗДБРБ за текущата и предходната година. Дискусия на тема: *Държавният бюджет като инструмент на правителствената политика*

3 часа

2. Дискусия на тема: *Бюджетният цикъл – основа за прозрачност, ефективност и навременност на бюджетния процес*

3 часа

3. Сравнителен анализ на данъчните системи на западноевропейските страни. Дискусия на тема: *Данъчна система и политика на съвременната държава*

3 часа

4. Изчисляване на преки имуществени данъци и попълване на данъчни декларации на базата на конкретен практически казус

3 часа

5.Изчисляване на данък върху доходите на физическите лица и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

3 часа

6. Изчисляване на патентен данък и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

3 часа

7. Изчисляване на корпоративен подоходен данък и попълване на данъчна декларация на базата на конкретен практически казус

3 часа

8. Начисляване на акцизи и мита на базата на практически казуси

3 часа

9. Начисляване и внасяне на ДДС, ДДС при внос на стоки – разрешаване на практически казуси и попълване на справка-декларация по ЗДДС

3 часа

10.Дискусия на тема: *Алтернативата дефицитен или балансиран бюджет*

3 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

11) Основна

1. Николов, Ч., Стоилова, Д., Финанси на фирмата, УНИ "Неофит Рилски", Благоевград, 2001
2. Стоянов, В., Финанси, ИК Галик, София, 2000
3. Петров, Г., Основи на финансите на фирмата, Тракия-М, София, 2000

2) Допълнителна

4. Торнтън, У., Корпоративни финанси, София, 1994

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за

проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за презентиране и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на публичните финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от	25 т

	конспекта	

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ОСНОВИ НА ПРАВОТО

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 2л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Александър Димитров

Анотация:

II. АНОТАЦИЯ

Курсът систематизира правната уредба на образованието в националното законодателство във взаимодействието ѝ с основните отрасли на публичното и гражданско право.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на курса е, студентите да изучават правно-нормативната уредба на образованието като елемент от мениджмънта и държавното регулиране на образователната дейност.

Очаквани резултати: паралелно в курса на обучение трябва да се формират знания в студентите по основните правни въпроси, регламентиращи юридическото им решаване

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Т е м а Лекции Упражнения

Основи на правото и обща теория на правото. Произход и същност на правото **2**

Систематизация на позитивното право. Публично и частно право **2**

Обща характеристика на източниците на правото. Класификация. **2**

Правни норми - определение и видове. Действие на правните норми. **2**

Юридически факти и правоотношения. Действие на правото. **2**

Тълкуване на правото - понятие и видове. Прилагане на правото. **2**

Субекти на правото. Физически и юридически лица. Обща характеристика, понятия. **2**

Гражданско-правен статут на физически лица. Правоспособност и дееспособност. **2**

Правни белези в гражданско-правния статут на физическите лица. **2**

Юридически лица - понятие и видове. Гражданско-правен статут на юридическите лица. **2**

Вещни правоотношения в туризма. Взаимодействие със закона за държавната собственост и закона за общинската собственост. **3**

Специфични икономически правила в системата на туризма. Трудови правоотношения в системата на туризма - понятие и обща характеристика. **2**

Трудови договори - понятие и видове, конкурси и правила. Правен режим на работното време, почивките, отпуските в туризма. Трудово възнаграждение и системата на работната заплата. **2**

Трудова дисциплина и дисциплинарна отговорност. Прекратяване на трудовите отношения в туризма. Класификация. **1**

Осигурителни правоотношения на работниците и служителите в туризма. Колективно трудово договаряне - обща характеристика, понятие и принципи. **1**

Финансови правоотношения на работниците и служителите в туризма. Колективно трудово договаряне - обща характеристика, понятие и принципи. **1**

Международно-правни нормативни актове в туризма. **1**

ЛИТЕРАТУРА

23. Бержел Ж.Л., Обща теория на правото, Бл 1993 г.
24. Ганев В., обща теория на правото, т.1 и т.2, С. 1993 г.
25. Ганев В., Курс по обща теория на правото, С. 1993 г.
26. Торбов Ц., История и теория на правото, С. 2000 г.
27. Бойчев Г., Юридическа санкция, С. 1999 г.
28. Бойчев Г., Юридическа отговорност, С. 1999 г.
29. Бойчев Г., Правонарушение, С. 1999 г.
30. Михайлов, Обща теория на правото, лекции, С. 1993 г.
31. Златарев Е, Д. Милкова и др., Основи на правото, кн. Втора, С. 2000г.
32. Златарев Е Г. Боянов и др. Основи на правото, кн. Първа, С. 1999 г.
33. Митков В., Р. Рачев, Основи на правото, Варна 1994 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка

интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

107. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 7,5

Седмичен хорариум: 3л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Минко |Велков

Анотация:

Разглеждат се научно-теоретичните основи на счетоводството: същност, способности, средства, както и организацията на счетоводството в качеството му на информационна и контролна система. Изясняват се нормативната уредба на счетоводната отчетност, Закон за счетоводството, МСС, НСС, сметкоплан. Целта е да се осигури научна и практико-приложна подготовка на студентите в тази важна област на научно знание, в качеството и на фундамент на счетоводството.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподавания материал.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на усвоените знания по дисциплината.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а Лекции	Упражнения
1	Счетоводството като информационна и контролна система.	
1.	Същност, място и роля на отчетната информация при управление на предприятието.	
2.	Видове стопанска отчетност	
3.	Същност и място на счетоводството в управлението на предприятието.	
4.	Нормативна уредба на счетоводството в Р България на сегашния етап на развитие на страната.	
5.	Принципи , върху основата на които се осъществява счетоводството /счетоводната дейност/, изисквания и задачи произтичащи от тях.	

6. Предмет и метод на счетоводството – основни теоретични постановки.д 3
2
2. 1.Стопанските средства на предприятието като обект на счетоводството в качеството му на информационна и контролна система.
2.Източници на стопански средства на предприятието като обект на счетоводството.
3.Стопанските процеси в предприятието като обект на счетоводството. 3 2
3. Способ на балансовото обобщаване.
1.Счетоводният баланс като средство на балансовото обобщаване на активите и пасивите на предприятието. Същност, строеж, структура и съдържание. Основните теории за счетоводния баланс.
2.Видове балансови статии – характеристика и информационно предназначение.
3. Видове счетоводни баланси.
4. Основни видове изменения в статиите на счетоводния баланс, предизвикани от извършените в предприятието стопански операции /баланси изменения/.
- 3 2
4. Двустранно записване в счетоводството .
1.Същност, строеж, структура и предназначение на счетоводната сметка.
2. Способът на двойното записване в системата на счетоводните сметки.
3. Видове счетоводни сметки и класификация съобразно техния характер и предназначение в счетоводния процес.
4. Сметкоплан, Същност, строеж и предназначение.
- 3 2
5. Връзка и зависимости между счетоводния баланс и системата на счетоводните сметки в процеса на счетоводното отчитане на дейността на предприятието. Оборотни ведомости. Същност, видове и начини на съставяне. 3 2
6. Способ на документирането.
1.Счетоводният документ като средство на способа на документирането – същност, строеж, съдържание и предназначение.
2. Видове счетоводни документи.
3. Документооборот и неговата организация в предприятието.
4. Ред на съставянето, съхраняване и опазване на счетоводните документи. 2 2
7. Инвентаризацията, като способ на счетоводството.
1. Инвентаризация. Същност, предназначение и организация.
2. Ред за извършване на инвентаризациите и оформяне на резултатите от тях за проверените активи и пасиви.
3. Счетоводно отчитане на резултатите от извършената инвентаризация на активите и пасивите на предприятието.
4. 3 2
8. Оценка на активите и пасивите.
1. Същност на оценяването като елемент на счетоводния метод.
2. Видове оценки на активите и пасивите по Закона за счетоводството и тяхната приложимост в счетоводната практика. 2 2
9. Калкулирането, като способ за стойностна оценка на отчитаните обекти.
1. Същност на калкулирането и на калкулацията.
2. Елементи на калкулацията.
3. Методи на калкулирането, използвани в стопанската практика.
2 2
10. Текущо счетоводно отчитане.
1. Хронологично и систематично счетоводно отчитане. Синтетично и аналитично счетоводно отчитане.
2. Оборотна ведомост, Същност, схема, видове, съставяне и предназначение.
2 2
11. Видове и оценка на активите и пасивите по Закона за счетоводството и тяхната приложимост в счетоводната практика.
1. Същност на обобщаването /сводката/ на счетоводната информация.
2. Годишно счетоводно приключване и годишен финансов отчет – същност, съдържание и предназначение. 4 2
12. Принципи на счетоводното отчитане на разходите.
1. Счетоводно отчитане на амортизациите. Методи на амортизации.

2.	Счетоводно отчитане на разходите на материали за дейността. Методи за отписване на материалните запаси при тяхната употреба	4	2
13.	Принципи на счетоводното отчитане разходите за труд и осигуровки.		
1.	Счетоводно отчитане на разходите за заплати /възнаграждения/		
2.	Счетоводно отчитане на разходите за осигуровки.	4	2
14.	Принципи на счетоводното отчитане на производството и реализацията на продукцията, стоките и услугите на предприятието.		
1.	Счетоводно отчитане на разходите за дейността.		
2.	Счетоводно отчитане на реализацията на продукцията, стоките и услугите	4	2
15	Принципи на счетоводното отчитане на капитала, резервите и финансовите резултати.		
1.	Счетоводно отчитане на основния капитал и на резервите.		
2.	Счетоводно отчитане на финансовите резултати от дейността на предприятието.	3	2
		45	
30			

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за счетоводството, ДВ бр.98/2001 г., изм. бр.91/2002 г.
2. Международни счетоводни стандарти, Д.В. бр.13/2003 г.
3. Национални счетоводни стандарти, ДВ бр.22/2002 г.
4. Национален сметкоплан за стопанската дейност, приет от Националния съвет по счетоводство, С., Нова звезда, 2002 г.
5. Добрев, Д. Теория и анализ на балансите, С., 1950 г.
6. Душанов Ив. Обща теория на счетоводството, С., Ромина, 2000 г.
7. Косев, Д. Двустранно фирмено счетоводство, 4 изд. Софтрейд, 2003 г.
8. Косев, Д. Счетоводство. Теоретични и нормативни основи, трето изд. Софтрейд, 2003 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки,

подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

108. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 7.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 7.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МАТЕМАТИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 1л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Методи Аслански

Анотация:

В курса на обучение по дисциплината се дават необходимите начални знания за решаване на системи линейни уравнения, функция- граница и производна, изследване на функция, интеграл и приложение на определен интеграл, и някои видове обикновени диференциални уравнения от първи, както и от по-висок ред.

Изучават се основните видове съединения – вариации, пермутации, комбинации, необходими за изложението на количествените методи за обработка на данните, да се получат основни знания от теория на вероятностите, на база на които се изграждат методите на математическата статистика.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на курса по Математика е да дадат основни идеи на методи от линейната алгебра, аналитичната геометрия, реалния анализ, обикновените диференциални уравнения и теория на вероятностите.

Очаквани резултати: Студентите придобиват познания и навици, полезни за учебната дейност, както и бъдещата им научна дейност. Да се създадат умения за практическо прилагане на маркетинговите стратегии, политики, методи и средства.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а
1.	Множества и изображения
2.	Реални числа
3.	Комбинаторика
4.	Математическа индукция
5.	Детерминанти. Системи линейни уравнения Полиноми
6.	Координатни системи
7.	Права в равнина
8.	Линии в равнина
9.	Безкрайни числови редици
10.	Функции на една реална променлива
11.	Непрекъснати функции
12.	Производна и диференциали на функция
13.	Основни теореми на диференциалното смятане
14.	Изследване на функция
15.	Неопределен интеграл
16.	Определен интеграл
17.	Геометрични приложения на определен интеграл
18.	Приблизителни смятане на интеграли
19.	Обикновени диференциални уравнения
20.	Елементи от теория на вероятностите

V. ЛИТЕРАТУРА

- 1 К. П. Чимев Висша математика и статистически методи. Наука и изкуство. 1990 г.
- 2 В.А. Илин, В.А. Садовничи, Бл. Сендов, Математически анализ. С., Наука и изкуство, 1979 г.
- 3 Д. Дойчинов, Математически анализ в крайно мерни пространства, С., Наука и изкуство, 1978 г.
- 4 Я. Тагамитски, Диференциално смятане, С. Наука и изкуство, 1978 г.
- 5 Я. Тагамитски, Интегрално смятане, С., Наука и изкуство, 1978 г.
- 6 С. Манолов и др. Висша математика. 1, 2, 3, 4 част, С., Техника, 1977 г.
- 7 Проданов, Хаджииванов, Чобанов, Сборник от задачи по диференциално и интегрално смятане. 1 част, С., Наука и изкуство, 1976 г.

- 8 Берман Г. Н. Сборник задач и упражнения по математическому анализу. М., 1985 г.
9 Демидович Б. П. Сборник задач и упражнения по математическому анализу. М., 1977 г.
10 К. Чимев Сл. Щраков. Ив. Мирчев Ръководство за решаване на задачи по математика. Благоевград, 1995 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задачи за самостоятелно решаване, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на формулния апарат, поддържан от дисциплината, модели, методи, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

109. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на I-ви семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 6,0

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Иконометрия“ е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Иконометрия“, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия“ е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите

представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на периодограми.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

**променливи
- 2 часа**

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ: 3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ: 2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика: 2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика: 2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище: 2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи: 2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели: 2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
189.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
190.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
191.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
192.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ИКОНОМИЧЕСКИ ТЕОРИИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Бойчо Стойчев

Анотация:

Курсът е разработен в съответствие с държавните изисквания за подготвяне на студенти от икономически специалности. Курсът позволява да се получи достатъчна информация относно причините обособили появата, развитието и отмирането на различни икономическите идеи, за тяхната същност.

Главните задачи, които трябва да се решат с преподаването по тази програма са:

7. Повишаване на икономическите познания;
8. Запознаване с икономическите познания, изиграли водеща роля в икономическата теория в определени периоди от човешката история;
9. Запознаване с методологическите основи на съвременната икономическа теория.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения
1.	Икономически идеи в докапиталистически формации.	2	1
2.	Меркантизъм.	2	2
3.	Физиокретическа школа.	2	2
4.	Буржоазна класическа, политическа икономия.	2	2
5.	Симон де Сисмонди.	2	2
6.	Жан Батист Сей.	2	2
7.	Томас Робер Малтус.	2	1
8.	Историческа школа.	2	2
9.	Утопичен социализъм.	2	2
10.	Марксистическа политическа икономия.	2	2
11.	Субективна школа.	2	2
12.	Институционализъм	2	1
13.	Джон Кейнс	2	2

14.	Неолиберализъм	1	2
15.	Иконометрия.	1	2
16.	Теоретици на икономическата динамика.	1	1
17.	Монетаризъм	1	2
		30	30

ЛИТЕРАТУРА

12. К. Бежарова, Б. Велев. Ив. Пипев. История на икономическите теории. Булвест – 2000 г. София, 1992 г.
13. К. Бежарова, Ив. Пипев, Съвременни икономически теории. Булвест – 2000 г. С. 1993 г.
14. Тончо Трендафилов. Икономически теории.
15. К. Григоров. История на икономическите учения, Ни И, София, 1970 г.
16. Стефан Мечев, Съвременни буржоазни и ревизионистични икономически учения, ВИИ “Карл Маркс”, 1975 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

110. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение

МАКРОИКОНОМИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Иван Грозев

Анотация:

Дисциплината “Макроикономика” се изучава във втори семестър за специалностите от направление “Икономика”, “Управление” и “Туризм”. Студентите са изучавали през първия семестър въведението и темите по микроикономика, което е основа за темите, включени в курса по макроикономика. Целта на този курс е да изведе познанията за теорията за пазара и основните икономически и пазарни категории на равнището на национално обособената икономика, на цялото национално стопанство. В дванадесетте теми, които са предвидени за изучаване последователно се разглеждат целите и инструментите на макроикономическата политика. Специално внимание се отделя на агрегираните икономически величини и показатели – брутен вътрешен продукт, икономически растеж, циклите в икономическото развитие, човешкият фактор в икономиката. Акцентира се на възможностите и инструментите на държавното регулиране на икономиката – парите, финансите, социалната политика на държавата. В края на курса по макроикономика са включени две теми, посветени на икономическите процеси, които протичат в световното стопанство. По този начин курсът по “Макроикономика” дава базисните познания, върху които студентите стъпват, за да детайлизират и задълбочават знанията си в конкретните икономически отрасли и управленски дисциплини, които ги изграждат в специалисти по направлението, което са си избрали

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Цели и инструменти на макроикономическата политика

Тема 2. Натрупване, потребление и спестявания	3 часа
Тема 3. Икономическият растеж – обобщаващ резултат от функционирането на националната икономика	3 часа
Тема 4. Циклично развитие на икономиката. Икономически кризи. Кратко- и средносрочно неравновесие в икономиката. Теория за кризите.	3 часа
Тема 5. Теория на човешкия капитал. Труд, заетост и безработица.	3 часа
Тема 6. Монетарна политика на държавата. Капиталови пазари и ценни книжа.	3 часа
Тема 7. Инфлация и антиинфлационно регулиране.	3 часа
Тема 8. Финансова система и финансова политика.	3 часа
Тема 9. Държавно регулиране на икономиката.	1 час
Тема 10. Съвкупни доходи на населението. Социална политика на държавата.	1 час
Тема 11. Световно стопанство и интеграционни процеси в световната икономика.	1 час
Тема 12. Международна валутно-финансова система.	1 час

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Макроикономиката – съвкупност от взаимосвързани производители и потребители на стоки и услуги. Характеристика на макроикономическите показатели. Национално счетоводство. БВП – измерване, дефлатор. Научно-техническият прогрес и преструктурирането на икономиката.	4 часа
Тема 2. Съвкупно търсене и съвкупно предлагане. Кейнсианският модел за динамичната функция на съвкупното търсене и съвкупното предлагане. Потребление и спестяване: връзка и различия.	2 часа
Тема 3. Функционалната роля на инвестициите. Потребление, спестявания, инвестиции и макроикономическо равновесие. Теория за мултипликатора. Производни инвестиции.	2 часа
Тема 4. Понятие за икономически растеж. Цели, ефективност и качество на икономическия растеж. Екстензивен и интензивен тип на икономически растеж. Типове научно-технически прогрес. Основни модели на равновесния икономически растеж. Концепции за икономическия растеж.	2 часа
Тема 5. Цикличност. Основни характеристики на цикъла. Фази на цикъла и динамика на икономическите показатели. Прогнозиране на икономическата активност. Класификация и периодичност на кризите. Дългите вълни на Кондратиев. Особености на циклите. Икономическата криза в България и стабилизационните програми.	2 часа
Тема 6. Ролята на човека в съвременната икономика. Концепция за заетостта и населението. Пазар на труда. Безработица и видове безработица. Миграция на трудовите ресурси. Закономерности при формирането на човешки капитал.	2 часа
Тема 7. Кредит – същност, форми и функции. Банки – функции и видове. Парична маса – измерване. Лихвен процент, фактори, които го определят.	2 часа
Тема 8. Пазар на кредитни ресурси. Фиктивен капитал, фондови борси. Кейнсианска теория за лихвения процент и парите.	2 часа
Тема 9. Инфлация и видове инфлация. Причини и механизъм на развитие на инфлацията. Социално-икономически последици от инфлацията. Крива на Филипс и стагфлация. Антиинфлационни мерки срещу инфлацията.	2 часа

Тема 10. Необходимост, същност и функции на финансите. Държавен бюджет. Данъци: видове и еволюция. Държавен дълг. Механизъм за реализация на фискалната политика в преходния период.

2 часа

Тема 11. Модели на взаимоотношения на икономиката с държавата. Методи на държавно икономическо регулиране. Основни насоки на държавното регулиране на икономиката.

2 часа

Тема 12. Доходи на населението – видове и източници на образуване. Номинална и реална работна заплата. Стандарт на живота и бедност. Социално-икономическа мобилност и обществен прогрес. Държавно регулиране на разпределението на доходите. Системи за социална защита. Икономическа ефективност и равенство – единство или противодействие.

2 часа

Тема 13. Основни черти на световното стопанство. Интернационализация на икономическите процеси. Световна търговия: видове и структура. Миграция на капитали и работна сила. Интеграция и транснационални корпорации.

2 часа

Тема 14. Валутни пазари. Платежен баланс. Валутен курс. Равновесни модели в отворената икономика. Проблеми на конвертируемостта на лева. Международна валутна система.

2 часа

ЛИТЕРАТУРА

17. Бар Р. И Фр. Тьолон, Политическа икономия, т.първи, Кама, 2002
18. Йотова Л., Икономикс, втора част, С., 1996
19. Кънев М. и колектив, Макроикономика, Свищов, 1996
20. Савов Ст. и колектив, Теория на пазарното стопанство, 2000
21. Стоичкова Огн., Икономика на публичния сектор, 2002
22. Сборник задачи и тестове, под ред. на проф. Ст. Савов, УНСС, 1994
23. Икономикс, учебен речник, Люрен, 1997
24. Митрополитски М. и колектив, Основи на пазарната икономика, ИК "Прима", С., 2002

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

111. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на

кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ФИНАНСИ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:
Проф. Д-р Чавдар Николов
Анотация:

Дисциплината “Финанси на предприятието” има за задача да представи на студентите основни знания в областта на финансирането на различни по юридическа регистрация търговски дружества, проблемите на финансовата и данъчната им политика, структурната и управлението на капитала и активите на фирмата, както и ефективността на инвестиционните решения. Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданите теми. Разработеният богат текстови материал, казуси и практически задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Дисциплината е основна при обучението на специалисти с висше икономическо образование, насочили се към специализация в сферата на фирмените финанси и корпоративния финансов мениджмънт. Тя се базира върху знанията, получени от други дисциплини, включени в учебния план, като “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Финанси”, “Основи на счетоводството”, “Финансов и данъчен контрол”, “Търговско право”.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Въведение в основни понятия

2 часа

Предприятие. Финанси на предприятието. Видове фирми в зависимост от правно-нормативната организация и регистрация. Финансов мениджмънт – същност и основни функции на управлението.

Тема 2. Капитал на предприятието

2 часа

Собствен капитал – основен, допълнителен, резерви и печалба. Акционерен капитал. Привлечен капитал.

Тема 3. Цена на капитала

2 часа

Цена на капитала. Цена на собствения капитал на фирмата. Цена на финансирането.

Тема 4. Капиталова структура на фирмата

2 часа

Структура на капитала на фирмата. Лийвъридж. Желязно, сребърно и златно правило при привличането на капитал.

Тема 5. Годишни финансови отчети

2 часа

Баланс на фирмата. Отчет за приходите и разходите. Активи и пасиви. Приходи и разходи на фирмата.

Тема 6. Финансови резултати

2 часа

Печалба на фирмата. Видове печалба – счетоводен финансов резултат, облагаема печалба, нетна печалба, капитализирана печалба. Формиране, облагане и разпределение на печалбата. Рентабилност – видове и основни коефициенти за изчисляване на рентабилността

Тема 7. Възпроизводство на капитала на фирмата

2 часа

Амортизация и амортизационна политика. Линеини и нелинейни методи за амортизация.

Тема 8. Управление на краткотрайните активи

2 часа

Обращаемост на краткотрайните активи. Показатели за измерване на обращаемостта Управление на материалните запаси. Политика по управление на вземанията. Управление на паричните средства.

Тема 9. Методи за оценка на активите

2 часа

Оценяване на активите при тяхното придобиване. Текущо оценяване на активите. Методи за оценяване на материалните запаси при влагането им в производството.

Тема 10. Инвестиране. Статични методи за оценка ефективността на инвестицията

2 часа

Инвестиране – същност и цели. Статични методи за оценка ефективността на инвестициите. Критично натоварване на мощностите. Критично количество на продажбите. Метод на съпоставяне на рентабилността. Срок за откупуване на инвестицията.

Тема 11. Динамични методи за оценка ефективността на инвестицията

2 часа

Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Срок на откупуване на инвестицията в динамичен вариант

Тема 12. Рискът при инвестирането

2 часа

Риск. Видове риск. Дисперсия и стандартно отклонение. Премия за риск и β -коефициент. Управление на риска.

Тема 13. Инвестиране във финансови активи

2 часа

Ценни книжа – същност и видове. Инвестиране в облигации. Инвестиране в акции. Инвестиране в анюитети. Изчисляване на настояща стойност на ценните книжа.

Тема 14. Ликвидност на фирмата

2 часа

Ликвидност на активите. Ликвидност на фирмата в краткосрочен (оперативен), средносрочен и дългосрочен аспект.

Тема 15. Финансов анализ, планиране и прогнозиране

2 часа

Финансов анализ във фирмата. Показатели за рентабилност. Показатели за ефективност. Показатели за ликвидност. Показатели за финансова автономност. Показатели за събиране на вземанията и погасяване на задълженията. Показатели за динамика и структура. Планиране и прогнозиране във фирмата.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Изчисляване цената на капитала и капиталовата структура на фирмата на базата на конкретен практически казус 3 часа
2. Изготвяне на годишен счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите на фирмата 3 часа
3. Изчисляване на печалбата и рентабилността от дейността на фирмата 3 часа
4. Практическо прилагане на методите за амортизация 3 часа
5. Практическо прилагане на статичните методи за оценка ефективността на инвестициите 3 часа
6. Практическо прилагане на динамичните методи за оценка ефективността на инвестициите 3 часа
7. Практическо прилагане на методите за оценка ефективността на инвестирането във финансови активи 3 часа

8. Практическо прилагане на методите за оценка и анализ на риска при инвестиционните решения	3 часа
9. Изготвяне на анализ на финансовото състояние на фирмата	3 часа
10. Изготвяне на бизнес план	3 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

12) Основна

1. Николов, Ч., Стоилова, Д., Финанси на фирмата, УНИ "Неофит Рилски", Благоевград, 2001
2. Стоянов, В., Финанси, ИК Галик, София, 2000
3. Петров, Г., Основи на финансите на фирмата, Тракия-М, София, 2000

2) Допълнителна

4. Торнтън, У., Корпоративни финанси, София, 1994

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързване с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Упражненията се провеждат в мултимедийната зала на Стопанския факултет. Семинарните занятия следват преподавания лекционен материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения за прилагане на усвоените знания в условно зададени ситуации, максимално близки до икономическата действителност. Студентите се разделят на екипи по двама или трима и всеки екип отработва едно практическо упражнение за съответната седмица, до приключване на цикъла. За всяко упражнение студентите изготвят и попълват необходимите документи. Казусите се защитават пред асистента и се оценяват.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- ☒ осигуряване на всеки студент на необходимите стандартни бланки или примерни документи;
- ☒ работа с компютър и мултимедиен проектор за визуализация на материала.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всеки казус, разрешен от студентите в края на практическите упражнения; домашни работи; реферат, който се разработва в екип от 2-3 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.0.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на пети семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа.

Предвижда се входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на приложно мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- ☒ Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- ☒ Устна защита на разрешените казуси и задачи след всяко практическо упражнение;
- ☒ Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- ☒ Умение за презентиране и убеждение при представяне на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за презентиране и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Точки
1	Устна защита на разрешения казус за всяко упражнение.	10 практически упражнения по 3 точки за всяко семинарно упражнение.	30 т
2	Разработване на реферати	1)Бележити финансисти 2)Съвременни теории и открития в областта на фирмените финанси	10 т
3	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от 10-те семинарни упражнения има входящ тест. За всеки тест максималния брой точки е 2,5т.	25 т
4	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Две контролни работи с максимален брой точки на контролна работа – 5т.	10 т
5	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 т

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, реферати и материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ОСНОВИ НА МАРКЕТИНГА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Васил Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподавания материал, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели, чрез най-пълно задоволяване на разнообразните потребности на обществото с висококачествени и конкурентоспособни стоки и задоволяващо изискванията равнище на обслужване.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на маркетинговите стратегии, политики, методи и средства.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

2 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

3 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

5 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

5 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ – ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

5 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

2 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

3 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

4 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направлението на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Тълкуване на маркетинговите концепции

2 часа

Тема 2. Влияние на маркетинговата среда върху бизнес климата. Дискусия.

2 часа

Тема 3. Маркетингова информационна система и маркетингови проучвания. Дискусия върху използваните методи за маркетингово изследване. Представяне на писмени разработки върху практически примери.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми. Съставяне на маркетингови планове за прилагане на маркетингови мероприятия.

2 часа

Тема 5. Пазарни проучвания, изследване на пазарните потребности и проучване поведението на потребителите. Решаване на практически казуси.

3 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии. Дискусия: избор на стратегия при зададени конкретни ситуации.

2 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара, избор на целеви пазар и позициониране на продуктите на пазара. Обсъждане на основните съображения при избор на критерии за сегментиране, избор на целеви пазар и подходи за позициониране на продуктите при зададени конкретни условия.

2 часа

Тема 8. Изграждане на продуктова стратегия. Начини за придобиване на конкурентни предимства. Беседване върху примери от практиката

3 часа

Тема 9. Изграждане на ценова стратегия. Избор на подходящ метод за ценообразуване

3 часа

Тема 10. Организиране и осъществяване на рекламна кампания. Изграждане на интегрирани маркетингови комуникации в търсене на синергетичен ефект.

3 часа

Тема 11. Избор на канали за реализация. Оптимизиране на пласментните процеси

3 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

1) Основна

1. Пехливанов, В., Курс по маркетинг, изд. „Галик”, С., 2003.
2. Котлер, Ф., Основи на маркетинга, ч. I и II, С., 1993
3. Благоев, В., Маркетинг, БЕККО, С., 1998.
4. Маринова, Е., Маркетинг, продукт, реклама, PRINCEPS, В., 1992.
5. Кръстев, Св., Маркетингови проучвания, С., 1992.
6. Илиева, Р., Маркетинг, ВТ, 1997.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискуссионни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

112. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „X”	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОСНОВИ НА УПРАВЛЕНИЕТО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентира се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

Целта на учебната дисциплина е студентите да получат базови знания по теория на управлението които да им послужат като основа при изучаването на други, по-частни управленчески науки.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на управленските стратегии , политики, методи и средства.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

3 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

3 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

3 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

3 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

3 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

2 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

3 часа

Целта е студентите да придобият знания и умения относно стратегическо управление, изграждането на управленчески структури, механизмите за вземане на управленчески решения, усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи управленската дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране на обкръжаваща среда и определяне на фирмената цел, стратегия и мисия.

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Основни школи и направления.

3 часа

Тема 2. Същност и видове стратегии. Стратегия, цели и мисия на фирмата. Анализ на външната среда.

3 часа

Тема 3. Същност, етапи, алгоритъм на стратегическото планиране. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик".

4 часа

Тема 4. Конкурентна стратегия и стратегия на диверсификация.

4 часа

Тема 5. Управленчески структури- характеристика и видове.

4 часа

Тема 6. Управленчески решения- същност и механизми. Групово вземане на решения

4 часа

Тема 7. Привличане, подбор, развитие и обучение на кадрите. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

3 часа

Тема 8. Същност и видове трудови конфликти. Разрешаване на трудовите конфликти.

3 часа

Тема 9. Стил на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

2 часа

В/ ЛИТЕРАТУРА

1. Палешутски К., Мениджмънт Бл-д 1993
2. Палешутски К., Управление на средни и големи фирми. Бл-д

Технология на обучението и оценяване:

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на

упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

113. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИКОНОМИКА НА ТРУДА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Г. Георгиев

Анотация:

Икономиката на труда разглежда труда като система от обществени отношения. Тя изучава закономерностите, принципите, подходите и практическите механизми, изграждащи политиките за въздействие и стимулиране на наетите лица, в процеса на тяхната икономическа реализация. Икономиката на труда е наука за диалектиката и ефективността на труда във връзка със систематичното повишаване на производителността, качеството и конкурентноспособността, в съчетание с прилагането на модерни и прогресивни форми и системи на заплащане. Тук съвременните форми за възнаграждение, се съчетават с необходимостта от създаването на условия за социална защита на наетите лица, от законодателното изискване за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, от прилагането на рационална, здравословна и икономически обоснована организация, основана на естетична и водеща фирмена култура, оптимално разделение и организация на обществения и индивидуален труд. Икономиката на труда е неразривно свързана с разкриване състоянието на народонаселението и трудовите ресурси, с отчитане на потребностите от прилагане на съвременните индустриални отношения като условие и предпоставка за постигане на уеднаквяване на различните видове интереси и постигане на "социален мир", за висок жизнен стандарт, при спазване и отчитане на изискването за осигуряване на максимална степен на заетост и разпределение на населението по региони и в страната като цяло.

Съдържание на учебната дисциплина:

1. Трудов процес и съвременна нормативна регламентация.

2 часа

Тема 2. Възпроизводство на населението и човешките ресурси.

2 часа

Тема 3. Пазар на труда и особености на стоката работна сила.

2 часа

Тема 4. Заетост и безработица.

2 часа

Тема 5. Стойност и цена на работната сила.

2 часа

Тема 6. Фактори, детерминиращи равнището и динамиката на работната заплата.

2 часа

Тема 7. Подходи, механизми и системи за определяне на трудовото възнаграждение.

2 часа

Тема 8. Социална защита на работната сила.

2 часа

Тема 9. Минимална работна заплата.

2 часа

Тема 10. Социално осигуряване.

2 часа

Тема 11. Здравословни и безопасни условия на труд.

2 часа

Тема 12. Организация на труда и трудови стандарти.

2 часа

Тема 13. Управление, използване и мотивиране на работната сила.

1 час

Тема 14. Ефективност и качество на труда.

1 час

Тема 15. Съвременни индустриални отношения.

1 час

Тема 16. Колективен трудов договор.

1 час

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Същност, съдържание и функции на труда – фолклорни и научни оценки характеризиращи труда . Етапи и диалектика в развитието на труда – робство и съвремие. Актуални черти характеризиращи съвременния труд. Национални институции, международни актове и международни организации регулиращи процеса на труда. Предмет и метод на икономиката на труда. Икономиката на труда като елемент на икономическата система.

2 часа

Тема 2. Възпроизводството на населението и човешките ресурси – същност и определения. Фактори и тенденции характеризиращи процеса на възпроизводство – естествен прираст и механични движения. Показатели за наблюдение и установяване на темповете на растеж.

2 часа

Тема 3. Характеристика и особености на пазара на труда. Търсенето и предлагането на труд – основни страни и фактори определящи състоянието на пазара на труда. Закон за пределната полезност. Институции и органи за държавно регулиране на трудовия пазар – концепции за регулирането. Подходи, политика и механизми за управление на пазара на труда.

2 часа

Тема 4. Същност и видове заетост. Състояние и тенденции в заетостта по сфери и отрасли на икономиката на страната. Същност и видове безработица. Размери и динамика на безработицата в България- проблеми и насоки за нейното решаване. Институционални органи и система за обслужване, подпомагане и намаляване на безработните- нормативна уредба.

2 часа

Тема 5. Същност и характеристика на цената на работната сила. Работната заплата като единство на доход и разход в производството. Съдържание, структура, динамика и елементи на цената на работната сила като елемент на разходите по производството. Функции на цената на работната сила. Номинална и реална работна заплата. Парично и непарично стимулиране на наетите лица.

2 часа

Тема 6. Исторически преглед на икономическата теория и съвременен поглед на факторите детерминиращи размера на заплатите. Фактори и равнища определящи стойността и цената на работната сила. Тенденции при формиране равнището и динамиката на работната заплата по отрасли, региони, браншове и фирми.

2 часа

Тема 7. Принципи, подходи и механизми за определяне на заплатите в зависимост от прилаганите форми и стратегии за управление на икономиката. Обсег на държавно регулиране в производствената и бюджетната сфера. Механизми за определяне на заплатите в сферите на икономиката. Елементи, форми и системи на работната заплата. Схема за стимулиране на работниците и служителите чрез обвързване на работната заплата с печалбата на фирмата. Съвременни политики за зависимост на заплатата от целите на фирмата като “Участие в успеха”, “Участие в печалбата” и “Стратегия за излизане от криза” – системата “Скенлън”.

2 часа

Тема 8. Предмет, обхват и направления на социалната защита на работната сила. Международна практика и нормативна регламентация. Социалната защита на работещите в контекста на основните философски разбирания за социална справедливост. Принцип на равните възможности.

2 часа

Тема 9. Минимална работна заплата – същност, функции, принципи, определяне и актуализация. “Екзистенц–минимум, жизнен минимум, социален минимум като форми и изразители на потребителската кошница във времето и пространството. Фактори определящи равнището и динамиката на минималната работна заплата. Международна практика и нормативна уредба в Република България.

2 часа

Тема 10. Характеристика на системата за задължително и доброволно осигуряване – развитие на осигурителните системи в страната. Обхват, структура и съдържание на Кодекса за задължително обществено осигуряване. Проблеми на здравното осигуряване и здравното обслужване на населението на настоящия етап. Организация на социалното осигуряване и проблеми на фондовия

статут. Международни сравнения и съпоставки с опита на водещи страни в сферата на социалното осигуряване.

2 часа

Тема 11. Международни и национални норми за осигуряване на здравословен и безопасен труд. Организация и управление на дейността в страната. Видове нормативни актове и проблеми на нормативната уредба. Защитни мерки за запазване на здравето и трудоспособността на работещите – форми и задължения.

2 часа

Тема 12. Същност, съдържание и принципи на организацията на труда. Форми на разделение и коопериране на труда. Видове норми и методи за нормиране на труда. Качествена оценка на труда и тарифна оценка. Естетизация и ергономични изисквания. Трудови стандарти – видове. Задължения и права на работниците и служителите – форми и регламенти.

2 часа

Тема 13. Същност и значение на системата за управление на човешките ресурси /наетата работна сила/ – стил на управление. Показатели и методи за подобряване използването на работната сила. Лична и групов /колективна/ мотивация - фактори. Роля на държавата при управлението на човешките ресурси. Модели на управление на човешките ресурси /Милс, Херцберг и двуфакторната теория, Теодор Шулц и терията за човешкия капитал, Лавренс и Беер-Харвард и др. Оценките на Ле Бон, Фройн, Айнщайн и др. за групата и тълпата. Формалната и неформална структура на колектива. Трудово поведение и фактори за повишаване на мотивацията. Стратегическо и оперативно управление на човешките ресурси. Фактори и стратегии за оптимално управление на човешките ресурси.

2 часа

Тема 14. Форми и характеристики на резултативността и ефективността на труда – производителност на труда, интензивност и качество на труда. Класификация на факторите определящи равнището и динамиката на производителността на труда. Национална и фирмена производителност на труда – показатели и критерии за оценка. Виждания и характерни разбирания за качеството на труда. Фактори, показатели и условия за повишаване на резултативността и ефективността на човешкия труд.

2 часа

Тема 15. Предмет и характеристика на индустриалните отношения в развитите индустриални страни и в нашата страна – етапи, подходи, тенденции и състояние. Основни принципи и нормативна уредба. Субекти, интереси и модели на съвременните индустриални отношения. Изисквания и препоръки на МОТ в сферата на индустриалните отношения. Нива, субекти и обхват /предмет/ на колективното трудово договаряне. Сключване на колективен трудов договор – страни, процедура и уреждане на колективни трудови спорове.

1 час

Тема 16. Същност, структура, форми, нива и обхват на колективното трудово договаряне. Процедура и практики на колективното трудово договаряне – преговори, индустриални акции, колективни спорове и конфликти.

1 час

СЕМИНАРНИТЕ И ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ СА НАСОЧЕНИ И ОСВЕТЛЯВАТ ОСНОВНО СЛЕДНИТЕ ВЪПРОСИ:

13. Нормативна уредба на пазара на труда;
14. Нормативна уредба по формиране и регулиране на заплатите;
15. Нормативна уредба по социалното осигуряване;
16. Основни форми на трудовите стандарти:
 - 16.1Длъжностна характеристика;
 - 16.2Трудови норми на време, изработка, обслужване, численост;
 - 16.3Длъжностно /щатно, поименно/ разписание;
 - 16.4Вътрешни правила за работна заплата;
17. Сключване на колективен трудов договор /КТД/;
18. Схеми за определяне на производителността на труда:
 - 18.1На работното място;
 - 18.2На фирмено равнище;
 - 18.3На национално равнище /БВП/;

ЛИТЕРАТУРА

79. Георгиев, Г. Икономика на труда, Университетско издателство "ЮЗУ", Благоевград, 2005 г.
80. Шопов, Д., Л. Стефанов, М. Паунов, Икономика на труда, Университетско Издателство "Стопанство", 1997;
81. Шопов, Д., Л. Стефанов, Л. Дулевски и др. Изследване на трудовия пазар и индустриалните отношения в България след 1990г., Университетско издателство "Стопанство", С., 1996г.
82. Шопов, Д., М. Атанасова, Управление на човешките ресурси, С., Тракия-М, 1999г.
83. Франц, В. Трудовия пазар, "Алтенбург" и "Форум 2000", С., 1996г.
84. Армстронг, М., Управление на човешките ресурси, "Делфин прес," Б, 1993г.
85. Шопов, Д., Индустриални отношения, С., 2001 г
86. Управление на човешките ресурси. Световен опит- обзор, С., 2001г.
87. Шопов, Д., М. Атанасова, Управление на персонала, АИ, С, 1995г.
88. Наумов, Н., Население и трудови ресурси, ВИИ, С., 1978г.
89. Стефанов, Н., Мениджмънт на персонала в Япония, Персонал-GRN, С., 1995г.
90. Тейлър, Ф., Принципи на научното управление, С., 1968г.
91. Емерсон, Г., Дванадцать принципов производительности, Л.М, Техника, 1931г.
92. Питърс, Т., Р. Уотърман-младши, Към съвършенство във фирменото управление, Наука и изкуство, С., 1988г.
93. Бедност в условията на преход, МОТ-ПРООН, 1998г.
94. Велев, Ст., Стратегии и политики на пазара на труда в западно-европейските страни, сп. Проблеми на труда", 9, 1993г.
95. Глейзър, Н., Границите на социалната политика, сп. "Спектър", бр.69/90.
96. Дарендорф, Р., Модерният социален конфликт, С, 1996г.
97. Ерхард, Л., Благоденствие за всички, УИ "Стопанство", С., 1993г.
98. Лакичевич, Д., Увод в социалната политика, Белград, 1972г.
99. Ланге, Е., Немското социално пазарно стопанство, С., 1992г.
100. Райкевич, А., Социална политика, М., 1977г.
101. Сорман, Ги., Либерално решение, М., 1983г. Сп. "Спектър", бр.69, 1990г.
102. Рийч, Робърт., Трудът на нациите/как да се подготвим за капитализма на XXI век/, С., 1996г.
103. Титце, Г., Г. Винклер, Социалната политика в предприятието, Берлин, 1988г.
104. Тофлър, А., Новата цивилизация, 1997г.
105. Тофлър, А., Прогнози и предпоставки, С., 1992г.
106. Търоу, Л., Бъдещето на капитализма – или как днешните икономически сили оформят утрешния свят, Изд. "В. Люцканова", С., 1996г.
107. Хемптъдън, Ч., А. Тремпернерс, Седемте култури на капитализма, Варна, 1994г.
108. Хикман, К., М. Силва, Съвършенството като цел, С., 1991г.
109. Шнайдевинд, П., и кол. Минимален жизнен стандарт в Австрия, Виена, 1985г.
110. Хайлбронер, Р., Л. Търоу., Икономика за всички, С., "Интерпринт", 1993г.
111. Braun, H., Soziale Handeln und Soziale Sicherheit, Campus, 1988.
112. Bruck, Gerhard. W, "Allgemeine Sozialpolitik, Bund Verlag, Koln, 1981.
113. Parsons, T., Sozial Sistem and the Evolution of Aktion Theori – NY-L., 1997
114. Ruppe, Hahs-Georg, u.a., Sozialpolitik und Umberteilung, Institut fur Arbeit und Sozialrecht, Wien, 1980.
115. The sozial Theories of Talcott Parsons, ed. M. Bldck, NY, 1961.
116. Revue internationale de travail
117. Revue internationale de securite sosial

НОРМАТИВНА УРЕДБА:

- * Мръчков, В., Международни трудови конвенции, С., 1992г.
- * Нормативната уредба на Република България в сферата на трудовите отношения – Закони, постановления, правилници, наредби, инструкции и др. нормативни актове;
- * **Конституция на Република България**, Обн. ДВ.бр.56 от 13.07.1991г., в сила от 13.07.1991г., изм. и доп. бр.85 от 26.09.2003г.
- * **Кодекс на труда**, Обн. ДВ. бр.26 от 1.04.1986г. и бр.27 от 4.04.1986г., доп., бр.6 от 22.01.1988г., изм. и доп., бр.21 от 13.03.1990г., изм., бр.30 от 13.04.1990г., в сила от 13.04.1990г., бр.94 от 23.11.1990г., бр.27 от 5.04.1991г. в сила от 5.04.1991г., доп. бр. 32 от 23.04.1991г., изм. бр. 104 от 17.12.1991г., в сила от 17.12.1991г., доп. бр. 23 от 19.03.1992г., изм. и доп. бр.26 от 31.03.1992г., в сила от 1.01.1993г.;
- * **Кодекс за социално осигуряване**, Обн. ДВ.бр.110 от 17.12.1999г., в сила от 1.01.2000г., Решение №5 на Конституционния съд на Р България от 29.06.2000г. – бр. 55 от 7.07.2000г., изм. и доп.

бр.64 от 4.08.2000г., изм. и доп. бр.1 от 2.01.2001г., доп. бр.35 от 10.04.2001г., изм. бр.41 от 24.04.2001г., изм. и доп. бр.1 от 4.01.2002г., в сила от 1.01.2002г., изм. и доп. бр.10 от 29.01.2002г., в сила от 1.01.2002г., бр. 74 от 30.07.2002г., в сила от 1.01.2003г., доп. бр.120 от 29.12.2002г., изм. и доп. бр.8 от 28.01.2003г., в сила от 1.03.2003г., доп. бр.42 от 9.05.2003г., изм. и доп. бр.112 от 23.12.2003г., в сила от 1.01.2004г., изм. бр.114 от 30.12.2003г., изм. бр.21 от 16.03.2004г., в сила от 1.01.2004г., доп. бр.38 от 11.05.2004г.

* **Закон за насърчаване на заетостта**, Обн. ДВ. бр.112 от 29.12.2001г., в сила от 1.01.2002г., изм. бр.54 от 31.05.2002г., в сила от 1.12.2002г., бр. 120 от 29.12.2002г., в сила от 1.01.2003г., изм. и доп. бр.26 от 21.03.2003г., изм. бр.86 от 30.09.2003г., в сила от 1.01.2004г., изм. бр.114 от 30.12.2004г.

* **Закон за здравословни и безопасни условия на труд**, Обн. ДВ. бр.124 от 23.12.1997г. изм. бр.86 от 1.10.1999г., бр.64 от 4.08.2000г., в сила от 4.08.2000г., бр.92 от 10.11.2000г., в сила от 1.01.2001г., изм. бр.25 от 16.03.2001г., в сила от 31.03.2001г., бр.111 от 28.12.2001г., изм. и доп. бр.18 от 25.02.2003г., изм. бр. 114 от 30.12.2003г., в сила от 31.01.2004г.

* **Закон за социално подпомагане**, Обн. ДВ. бр.56 от 19.05.1998г., изм. бр.45 от 30.04.2002г., изм. и доп. бр.120 от 29.12.2002г., в сила от 1.01.2003г.

* **Закон за защита срещу дискриминацията**, Обн. ДВ.бр.86 от 30.09.2003г., в сила от 1.01.2004г.

* **Закон за убежището и бежанците**, Обн. ДВ. бр.54 от 31.05.2002г., в сила от 1.12.2002г.

* **Постановление № 7 на Министерския съвет от 16.01.2004г. за определяне на нов размер на минималната работна заплата за страната**, обн. ДВ. бр.6 от 23.01.2004г.

* **Наредба за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица**, приета с Постановление № 32 на Министерския съвет от 11.02.2002г., обн. ДВ. бр.19 от 19.02.2002г., в сила от 1.01.2002г., изм. и доп. бр. 74 от 30.07.2002г., бр.19 от 9.03.2004г., в сила от 1.01.2004г.;

* **Наредба за условията и реда за финансиране на обучението за придобиване на професионална квалификация и мотивационно обучение**, организирано от Агенцията по заетостта, приета с Постановление № 44 на Министерския съвет от 26.02.2002г., обн. ДВ. бр. 24 от 5.03.2002г.;

* **Правилник за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта**, приет с Постановление № 57 на Министерския съвет от 11.03.2002г., обн. ДВ. бр. 28 от 19.03.2002г., в сила от 19.03.2002г., изм. бр. 58 от 27.06.2003г., в сила от 27.06.2003г.

* **Постановление № 63 на Министерския съвет от 11.04.1991г. за образуване на социални учебно-професионални заведения за квалификация и преквалификация на лица с намалена трудоспособност**, обн. ДВ. бр. 32 от 23.04.1991г., изм. бр. 68 от 20.08.1991г.;

* **Постановление № 65 на Министерския съвет от 4.06.1990г. за създаване на благоприятни условия за дейността на специализирани фирми и др. организации за трудоустроени лица и инвалиди**, обн. ДВ. бр. 47 от 12.06.1990г., изм. бр. 32 от 23.04.1991г., бр. 8 от 28.01.1992г., бр.109 от 27.12.1996г.;

* **Наредба за условията и реда за финансово подпомагане на младежки дейности и проекти на национално и регионално ниво**, приета с Постановление № 80 от 26.04.2004г., обн. ДВ. бр.37 от 4.05.2004г.

* **Постановление № 87 на Министерския съвет от 12.03.1997г. за създаване на органи по разработването и осъществяването на политиката за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд**, обн. ДВ. бр. 24 от 21.03.1997г., изм. бр. 96 от 24.11.2000г., в сила от 24.11.2000г.;

* **Постановление №100 на Министерския съвет от 30.04.1998г. за изплащане на еднократно парично възнаграждение във връзка с ликвидацията или финансовото оздравяване на търговските дружества с преобладаващо държавно или общинско участие**, обн. ДВ. бр. 52 от 8.05.1998г., изм. бр. 98 от 21.08.1998г., изм. и доп. бр. 145 от 9.12.1998г., бр. 13 от 16.02.1998г., изм. бр. 50 от 1.06.1999г., изм. и доп. бр. 65 от 20.07.1999г., в сила от 1.07.1999г., изм. бр. 72 от 13.08.1999г., бр. 29 от 7.04.2000г., в сила от 1.04.2000г., бр. 41 от 19.05.2000г., в сила от 1.04.2000г., изм. и доп. бр.2 от 8.01.2002г., доп. бр. 83 от 30.08.2002г., в сила от 30.08.2002г.;

* **Постановление №129 на Министерския съвет от 5.07.1991г. за преминаване към договаряне на работната заплата**, обн. ДВ. бр. 55 от 12.07.1991г., изм. бр. 64 от 6.08.1991г., попр. бр. 70 от 27.08.1991г., изм. и доп. бр. 35 от 28.04.1992г., бр. 59 от 21.07.1992г., в сила от 1.07.1992г., попр. бр. 62 от 31.07.1992г., изм. бр. 67 от 18.08.1992г., бр. 4 от 15.01.1993г., бр. 9 от 2.02.1993г., бр. 30 от 9.04.1993г., в сила от 1.03.1993г., бр. 67 от 6.08.1993г., бр. 27 от 29.03.1996г., в сила от 1.04.1996г.

* **Постановление № 133 на Министерския съвет от 14.07.1993г. за приемане на Наредба за допълнителните и други трудови възнаграждения**, обн. ДВ. бр.67 от 6.08.1993г., в сила от 1.07.1993г., изм. бр. 1 от 4.01.1994г., в сила от 1.01.1994г., бр. 25 от 19.03.1999г., в сила от 1.01.1999г.

* **Правилник за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта**, приет с Постановление № 131 на Министерския съвет от 19.06.2003г., обн. ДВ. бр.58 от 27.06.2003г., в сила от 27.06.2003г.;

* Постановление № 141 от 24.07.2000г. за изплащане на **еднократно парично обезщетение на освободените работници и служители от едноличните търговски дружества с държавно имущество от подотрасъл "Въгледобив"**, обн. ДВ. бр. 63 от 1.08.2000г., изм. и доп. бр. 8 от 26.01.2000г. в сила от 1.01.2001г., бр. 30 от 22.03.2002г., бр. 95 от 28.10.2003г., в сила от 28.10.2003г.

* Постановление 162 на Министерския съвет от 18.08.1992г. за прилагане на **Наредба за трудовите и осигурителните отношения на българските граждани, изпратени на работа в чужбина от български работодатели**, обн. ДВ. бр. 70 от 28.08.1992г., изм. бр. 25 от 29.03.1993г., бр. 85 от 5.10.1993г., бр. 100 от 6.12.1994г., в сила от 6.12.1994г., бр. 154 от 28.12.1998г., в сила от 1.01.1999г., бр. 21 от 17.03.2000г., в сила от 1.01.2000г.;

* **Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране**, приета с Постановление № 235 на Министерския съвет от 20.10.1998г., обн. ДВ. бр. 123 от 23.10.1998г., в сила от 1.01.1999г., изм. и доп. бр. 114 от 30.12.1999г., доп. бр. 79 от 29.09.2000г., в сила от 1.01.2000г., изм. и доп. бр. 64 от 20.07.2001г.;

* Постановление № 322 на Министерския съвет от 27.12.1994г. за **установяване на намалено работно време**, обн. ДВ. бр. 1 от 3.01.1995г., изм. и доп. бр. 43 от 9.05.1995г., в сила от 1.05.1995г.
Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

114. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 6. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

СТАТИСТИКА

ECTS кредити: 6,0

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

В семинарните и практическите занятия се извежда комплексен пример, в който се обхващат отделните тематични единици, декомпозирани в задачи и подзадачи. Специално внимание се обръща на възможностите за получаване на статистически характеристики с помощта на ПК и ППСП и се акцентира на интерпретацията на тези характеристики.

В лекционния курс се обяснява статистическото изучаване като информационен процес и неговата отговорна роля за информационното осигуряване на управлението.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна **цел** на учебната дисциплина е да запознае студентите с основните статистически знания относно:

4. Същността на статистиката като метод на научното познание и особеностите на статистическия /съвкупностния/ подход при изучаване на явления и процеси с масово проявление.
5. Организирането и провеждането на едно статистическо изучаване.

6. Основните статистически методи и възможностите за приложението им в различни области и получаване данни и информация за анализи, прогнози и вземане на решения с висока степен на адекватност по отношение на управлението на държавните учреждения и бизнес

средите. Разнообразието от обекти, явления и процеси е огромно и поради това и спектърът на приложение на статистическите методи е голям.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на усвоените техники и методология, стояща в основата на редица икономически дейности, изискващи анализ и тълкуване.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина: **ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ**

Тема 1. Статистиката – научно познание и практика. Кратки исторически бележки. Предмет, обект и задачи на статистическото изучаване. Характерни особености на статистическия /съвкупностния/ подход при изучаване на масови явления. Статистическото изучаване като информационен процес. Информационно осигуряване на управлението. Статистическа практика – организация и органи в България, европейските страни, международни статистически органи. Публикации.

1 час

Тема 2. Статистическо изучаване. Обща характеристика на статистическото изучаване и етапи. Видове статистически изучавания. Програма и план на статистическото изучаване.

1 час

Тема 3. Основен понятиен апарат и символика на статистическия подход. Измерителни скали. Статистическа съвкупност. Статистическа единица. Статистически признаци. Статистически сведения и данни. Измерване и измерителни скали.

1 час

Тема 4. Статистическо наблюдение. Познавателна същност, задачи и форми на статистическо наблюдение. План и организация на статистическото наблюдение. Видове наблюдения. Органи на наблюдението. Грешки при статистическото наблюдение.

1 час

Тема 5. Статистическа групировка и статистически таблици и статистически редове. Познавателна същност и задачи на статистическата групировка. Видове статистически групировки. Правила за образуване на групите. Техника на статистическата групировка. Статистически таблици – същност, елементи, видове, правила за построяване. Статистически редове – познавателна същност, елементи, видове.

2 часа

Тема 6. Статистически графики. Същност и познавателно значение. Видове.

2 часа

Тема 7. Статистически анализи. Същност, цели, задачи и познавателно значение. Предпоставки на статистическия анализ. Направления на статистическия анализ.

2 часа

Тема 8. Статистически величини. Същност и видове. Абсолютни статистически величини. Относителни статистически величини – същност и видове. Средни статистически величини – същност и видове.

2 часа

Тема 9. Средни величини. Същност и познавателно значение. Средни величини от вариационни редове. Алгебрични средни. Неалгебрични средни. Съотношение между средна аритметична, мода и медиана. Средни величини от динамични (времеви) редове.

2 часа

Тема 10. Статистическо разсейване. Познавателна същност. Методи на измерване на статистическото разсейване. Асиметрия и ексцес.

2 часа

Тема 11. Емпирични статистически разпределения. Познавателно значение. Видове. Графичен образ.

2 часа

Тема 12. Теоретични разпределения. Познавателна същност и видове класически теоретични разпределения. Биномно разпределение. Поасоново разпределение. Нормално разпределение. Свойства. Други теоретични разпределения.

2 часа

Тема 13. Статистически заключения. Същност. Направления. Статистическо оценяване – обща характеристика. Статистическа проверка на хипотези – обща характеристика, етапи.

2 часа

Тема 14. Репрезентативно / извадково / изучаване. Същност и предимства. Формиране на извадкова статистическа съвкупност – начини на подбор на единиците; видове извадкови съвкупности. Обем на извадката. Стохастична грешка. Оценка на параметрите по данни на извадката. Максимална грешка и доверителен интервал.

2 часа

Тема 15. Статистическо изучаване на зависимости. Обща характеристика. Видове зависимости и анализи. Методи за измерване на зависимости. Дисперсионен анализ – същност, познавателни възможности, задачи, видове. Еднофакторен дисперсионен анализ – схема, критерий на Фишер. Регресионен анализ – същност, задачи, регресионни модели, критерии за оценки. Корелационен анализ – същност, видове, методи, оценка за стохастична грешка, критерии за проверка на статистическата значимост на единичните корелационни коефициенти.

2 часа

Тема 16. Статистическо изучаване на развитие. Познавателна същност. Методи за анализ на развитие. Описателни показатели за характеризиране на развитие. Статистическо характеризиране на общо развитие.

2 часа

Тема 17. Индекси. Същност, видове. Индекси на равнища, обеми и маса. Единични и множествени индекси. Териториални индекси. Индексен факторен анализ - обща характеристика. Статистически методи за анализ на структурни изменения и различия.

2 часа

V. ЛИТЕРАТУРА

21. Мишев, Г., Ст. Цветков Статистика за икономисти, С., УИ “Стопанство.”, 1998.
22. Николова, Н., Статистика - обща теория, Благоевград, УИ "Н. Рилски", 2003.
23. Петров, В., Т. Тодоров Основи на статистиката, В. Търново, изд. Абагар, 2000.
24. Радилков, Д и др. Въведение в статистиката, Варна, изд. “ТедИна”, 1996.
25. Стефанов, И., А. Ю. Тотев Теория на статистиката, С., Наука и изкуство, 1960.
26. Тотев, А. Ю. Теория на статистиката, С., Наука и изкуство, 1955.
27. Цонев, В. Основи на репрезентативното изучаване, С., ВИИ “К.Маркс”, 1960
28. Стойков. Статистика, 2000
29. Димитров, Б., Н. Янев, Вероятности и статистика, С., УИ “Св. Кл. Охридски”, Второ издание, 1998.
30. Костов, Ст., Т. Тодоров Статистика /обща теория /, Свищов, СА “Д.Ценов”, 1999.
31. Атанасов, Ат. Достоверност и контрол при емпиричното социологическо изследване, С., Изд. БАН, 1990.
32. Гатев, К. Обща теория на статистиката, С., ВИИ “К.Маркс”, 1986.
33. Венедиков, Й., Статистика, социология и още нещо..., С., Инф. обл., 1992.
34. Гласс, Дж. и Дж. Стэнли. Статистические методы в педагогике и психологии, М., 1976.

35. Дрейпер, Н. и Г. Смит Прикладной регрессионный анализ. Изд. 2-е переработанное и доп. Перевод с англ. М. финансы и статистика, кн.1, 1986; кн.2, 1987.
36. Хейг, Пол и Пол Харис сондажи и статистика. Прев от англ., Бургас, Делфин прес, 1994.
37. Божиков, П. Извадковият метод, С., НСИ, 1996.
38. Станев, Ст. Управление и статистика, Статистика, 1993, кн.6, с.3-19.
39. Цонев, В. Понятието съвкупност и статистическото мислене, Икономическа мисъл, 1985, кн., стр.58-67.
40. Делчева, Д. Институционалният подход в статистическите изследвания. Статистика, 1995, кн.5, стр. 58-67.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VII. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

115. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6,0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост при самостоятелното решаване на поставените задания от предходния час;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6,0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ИНФОРМАТИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Славчо Щраков

Анотация:

Курсът има за цел да осигури на студентите интелектуални и практически умения за работа с IBM съвместими персонални компютри (PC) за:

- Разбиране на операционното обкръжение на PC и тях самите, когато са работни станции от Университетската компютърна мрежа.
- Решаване на числени и логически задачи, които могат да възникнат в някои техни дисциплини.
- Подготовка на текст, таблици и диаграми, предназначени за отпечатване на есета, проекти или други студентски работи по време на тяхното следване.
- Готовност за работа, с компютър в мрежова среда и ползване на основните услуги предоставени от Internet.

Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на усвоените теоретични знания.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се

използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Т е м а	Лекции	Упражнения		
1.	Въведение	1	1		
2.	Алгоритми и средства за описанието им	1	1		
3.	Алгоритми езици и програми.	1	1		
4.	Операционни системи.	1	1		
5.	Структура и управление на дисковата памет.	1	1		
6.	Файлове и операции с тях..	1	1		
7.	Графични операционни системи.	1	1		
8.	Стартиране на WINDOWS.	1	1		
9.	Управление на програмите и файловете в WINDOWS.	1	1		
10.	Управление на програмите и файловете в WINDOWS 95.	1	1		
11.	Въведение в текстообработващи програми.	1	1		
12.	Форматиране на символи и параграфи.	1	1		
13.	Стилове и шаблони при текстообработка. Бизнес кореспонденция-			1	1
14.	Документи с текст, таблици графики и формули.	1	1		
15.	Въведение в бази данни и електронни таблици.	2	2		
16.	Релационни модели от данни.	2	2		
17.	Операции с бази от данни.	2	2		
18.	Процедури с бази от данни.	1	1		
19.	Проектиране на бази от данни.	1	1		
20.	Microsoft Excel – основен програмен продукт за обработка на бази от данни, включително и в икономиката.	1	1		
21.	Формули и диаграми в Microsoft Excel.	1	1		
22.	Операции и процедури с бази от данни в Microsoft Excel.			1	1
23.	Компютърни мрежи.	1	1		
24.	Модел OSI за мрежова архитектура.	1	1		
25.	Модел Internet за мрежова архитектура.	1	1		
26.	Основни услуги в Internet.	1	1		
27.	Други услуги и системи за работа в Internet.	1	1		

ЛИТЕРАТУРА

1. “Информатика – Операционни системи MS-DOS”- Павел Азълов, ASIO, 1996 г.
2. “Информатика Операционни системи Windows”- Павел Азълов, ASIO, 1996 г.
3. “Microsoft – MS-DOS User’s Guide” –1994 г.
4. “Microsoft Word” (бързи резултати), -1994 г.
5. “Да научим Excel 5.0 за Windows”-1994 г.
6. “Програмиране - Основен курс” – Павел Азълов, 1995 г.
7. “Локални мрежи”- К. Боянов и др., с. Техника, 1989 г.
8. “Introduction to the Internet protocols” – Ch. Hedric, New Jersey, Rutgers, 1987.
9. “Internet & nt Internet” – 1997 г.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) *Форми за извънаудиторна заетост*

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

116. *Организация на оценяването*

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. *Оценяване на знанията на студентите*

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на разработените задания;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ФИНАНСОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Йорданка Йовкова

Анотация:

Дисциплината има за цел да даде основни научни знания относно проблемите на финансовия мениджмънт в условията на пазарно ориентирана икономика. Разглеждат се проблеми, свързани с финансирането и капиталовата структура на фирмата и възможностите за оптимизирането ѝ. Анализират се възможностите за мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Данъчната система на РБългария и държавния бюджет са представени като основни инструменти за макроикономическо регулиране. Специално внимание е отделено на макроикономическите ефекти на дефицитното бюджетно финансиране, както и на особеностите на бюджетното балансиране.

Поставен е акцент върху най-често прилаганите в практиката методи за оценка на инвестиционните проекти, както и моделите за отчитане на въздействието на инвестиционния избор. Цикълът от лекции приключва с въпросите на валутния риск, методите за защита от валутен риск, проблемите на управлението на активите и пасивите при международния финансов мениджмънт.

Като резултат, студентите придобиват основните теоретични познания и практически умения, необходими за ефективно финансово управление.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансовият баланс – основа за изследване на дългосрочните капитали. Анализ на промените във величината на дългосрочните капитали.

3 часа

Тема 2. Мобилизиране на дългосрочни капитали чрез облигационни заеми. Облигации – същност, значение, видове. Емитиране на облигационен заем.

3 часа

Тема 3. Оптимизиране на капиталовата структура. Ливъридж. Основни правила на финансирането. Цена на собствения капитал на фирмата и цена на финансирането.

3 часа

Тема 4. Проблеми на доходното облагане на физическите лица.

3 часа

Тема 5. Проблеми на корпоративно-доходното облагане в РБългария

3 часа

Тема 6. Облагането с данъка върху добавената стойност – проблеми на усъвършенстването.

3 часа

Тема 7. Имуществените данъци – организация и значение

3 часа

Тема 8. Държавния бюджет – инструмент на правителствената политика. Проблеми на рационализиране на бюджетните приходи.

3 часа

Тема 9. Разходите на бюджета и конкуренцията в управлението им. Особенности на бюджетното балансиране и на бюджетните промени

Тема 10. Макроикономически ефекти на дефицитното финансиране. Дефицитно финансиране и “сенчеста икономика”. Дефицитното финансиране в РБългария	3 часа
Тема 11. Методи за оценяване и анализиране на инвестиционните проекти.	3 часа
Тема 12. Модели за отчитане на въздействието на инвестиционния избор	3 часа
Тема 13. Валутен риск и методи за защита от валутен риск	3 часа
Тема 14. Управление на активите при международния финансов мениджмънт	3 часа
Тема 15. Управление на пасивите при международния финансов мениджмънт	3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ

117. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

БАНКОВО И БЮДЖЕТНО СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 4л+3су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р Стоян Стоянов

Анотация:

Основната цел и задачите на дисциплината “Банково счетоводство” е да се дадат задълбочени и достатъчни по обем знания и умения на студентите за същността, методите и методиката на банковото счетоводство, за да могат успешно да се справят в практическата си дейност в банките и другите финансово-кредитни институции. Курсът ще се преподава и ще се водят семинарни занятия при съобразяване с последните промени в общата счетоводна нормативна уредба и тази за банките и други финансово-кредитни и приложимия за нея специфичен Препоръчителен сметкоплан.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тема 1. Характеристика на финансовото предприятие като отчетна единица.

Организация и видове финансови предприятия. Финансовите операции като обект на счетоводната отчетност.

2 часа

Тема 2. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

1 час

Тема 3. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките. Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции. Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

2 часа

Тема 4. Отчитане на емисиите.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

2 часа

Тема 5. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо. Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

2 часа

Тема 6. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми. Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

3 часа

Тема 7. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 8. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

3 часа

Тема 9. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета. Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 10. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства. Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

3 часа

Тема 11. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 12. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

4 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема 1. Отчитане на собствения капитал.

Определяне на собствения капитал. Отчитане на основния и допълнителния капитал. Отчитане на резервите.

3 часа

Тема 2. Отчитане на привлечения капитал (привлечени средства).

Характеристика на пасивните операции и привлечените средства в банките. Отчитане на привлечените средства на банки и други финансови институции. Отчитане на привлечените средства на клиенти (предприятия и граждани).

3 часа

Тема 3. Отчитане на емисиията.

Отчитане на резервните емисии. Отчитане на парите в резервните каси. Отчитане на унищожаването на негодни парични знаци.

3 часа

Тема 4. Отчитане на плащанията.

Обща характеристика на безналичните плащания като обект на счетоводната отчетност. Отчитане на плащанията чрез банков вирмент и незабавно инкасо. Отчитане на плащанията чрез акредитив и чекове. Особенности в отчитането на плащанията с чужбина.

3 часа

Тема 5. Отчитане на финансовите активи.

Отчитане на акции и съучастия. Отчитане на предоставените дългосрочни заеми. Отчитане на финансовите средства (движими ценности, парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни).

2 часа

Тема 6. Отчитане на нефинансовите активи.

Отчитане на материалните дълготрайни активи. Отчитане на нематериалните дълготрайни активи. Отчитане на материалните запаси.

2 часа

Тема 7. Отчитане на предоставените кредити.

Кратка характеристика на кредита като обект на счетоводно отчитане. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за производствени дейности. Отчитане на предоставените на предприятия кредити за търговски дейности. Отчитане на кредитите, предоставени на населението. Отчитане на междубанковите кредити и кредитите на бюджета.

2 часа

Тема 8. Отчитане на касовото изпълнение на бюджета.

Отчитане на приходите по бюджета. Отчитане на разходите по бюджета. Отчитане на резултата по изпълнението на бюджета.

2 часа

Тема 9. Отчитане на разходите.

Отчитане на разходите по елементи. Отчитане на разходите с бюджетни средства. Отчитане на финансовите разходи. Отчитане на извънредните разходи.

2 часа

Тема 10. Отчитане на приходите.

Отчитане на финансовите приходи. Отчитане на бюджетните приходи. Отчитане на извънредните приходи. Особенности на отчитането на приходите от продажби.

2 часа

Тема 11. Отчитане на образуването и разпределението на финансовия резултат.

Отчитане на операциите по образуването на финансовия резултат. Отчитане на операциите по разпределението на финансовия резултат. МСС28/НСС28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия. МСС31 Счетоводно отчитане на дялове в съвместно контролираните предприятия/НСС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия.

2 часа

Тема 13. Годишни финансови отчети.

Счетоводен баланс. Отчет за приходите и разходите. Приложения. Проверка и заверка на годишните счетоводни отчети.

2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискуссионни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

118. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 6.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

БАНКОВО ПРАВО

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Д-Р Александър Димитров

Анотация:

В учебната дисциплина "Банково право" студентите са запознават с публично-правния режим на банковата дейност и система на банково право, правният режим на централната банка, същност, , видове и управление на търговската банка, международните финансови институции.

Те изучават същността на правния режим на кредитирането, правния режим на системата за гарантиране на влоговете на видовете банкови сделки и плащания, организацията на банков надзор и ликвидация на банките.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предмет и система. Хетерогенен характер на банковото право.

2 часа

Тема 2. Източници. Йерархия на източниците.

2 часа

Тема 3. Централната банка - правен режим, място в банковата система, устройство и управление

2 часа

Тема 4. Търговска банка - понятие, учредяване. Правен режим на лицензирането на банковата дейност. Управление. Видове търговски банки.

2 часа

Тема 5. Правен режим на клона на чуждестранна банка.

2 часа

Тема 6. Небанкова финансова институция - понятие, правен режим, лицензиране, управление. Видове небанкови финансови институции.

2 часа

Тема 7. Международни финансови институции.

2 часа

Тема 8. Капитал и капиталова адекватност на търговската банка. Резерви.

2 часа

Тема 9. Ликвидност - понятие, правен режим.

3 часа

Тема 10. Публично-правен режим на кредитирането на инвестициите, осъществявани от търговската банка. Големи и вътрешни банкови кредити. Класифициране на кредитите и задължителните специални резерви /законодателни провизии/.

2 часа

Тема 11. Правен режим на системата за гарантиране на влоговете.

2 часа

Тема 12. Вътрешно банков контрол.

2 часа

Тема 13. Банкови сделки - понятие и видове.

2 часа

Тема 14. Банков влог и банков депозит.

2 часа

Тема 15. Банкова касета.

2 часа

Тема 16. Банкова сметка. Откриване и водене на банковите сметки. Разплащателни сметки.

1 час

Тема 17. Банково карта.

1 час

Тема 18. Банков кредит.

Тема 19. Банкова гаранция.	1 час
Тема 20. Кредитно писмо. Документиран акредитив.	1 час
Тема 21. Банково инкасо, банково документално инкасо.	1 час
Тема 22. Банков превод.	1 час
Тема 23. Банкови плащания.	1 час
Тема 24. Плащания в брой.	1 час
Тема 25. Безкасови плащания - общи условия. Форми на плащания.	1 час
Тема 26. Надзор върху дейността на търговската банка. Организация на банковия надзор.	1 час
Тема 27. Административно наказателна отговорност.	1 час
Тема 28. Ликвидация на банка.	1 час
Тема 29. Особенности в режима на несъстоятелността на банките.	1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

5. Закон за БНБ.
6. Закон за банките.
7. Банкови наредби за дейността.
8. Търговски закон.

Технология на обучението и оценяване:

119. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Автори:

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси” е водеща дисциплина. Курсът „Международни финанси” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедиация; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние; диверсификация и риск; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;

-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари

-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

-3 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;

-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;

-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.

-3 часа

Тема 10. Парично-кредитната и фискалната политика и отражението им върху финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положение и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор- приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котирувани на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към българския финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и модели на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

-3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината “Международни финанси”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и

компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
193.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
194.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
195.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
196.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	3 Среден
При сумарен брой точки от 61÷74	4 Добър
При сумарен брой точки от 75÷90	5 Много добър

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФОНДОВИ БОРСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3 л.+0 су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Обучението по дисциплината “Фондови борси” включва изучаване в теоретически и практически план на основните фундаментални понятия на фондовата борса в глобален, регионален, национален и чисто местен мащаб.

Основен акцент на обучение по дисциплината са историята, съвременното състояние, проблемите и перспективите на фондовата борса в глобален и национален мащаб. Задълбочено се анализират съвременните количествени и качествени фактори, определящи структурата, динамиката, обема и насоките на развитие на фондовата борса в глобални, регионални, национални и чисто местни измерения / ако такива въобще има/ за една истинска фондова борса в реална пазарна икономика. Внимателно и задълбочено се анализират проблемите на българската фондова борса – исторически, настоящи и бъдещи. Анализът се извършва през призмата на новите важни реалности, а именно реалното членство на България в НАТО и постепенно присъединяване към структурите на Европейския съюз и световните структури като цяло.

Студентите /слушателите/ да придобият теретични знания по науката “ фондова борса” и тяхното практическо прилагане в условията на реална пазарна икономика и нейното динамично съвременно развитие. Главната цел е съчетаване на теорията и практиката и в резултат на това ефективна реализация в процеса на работа /независимо от нивото на участие/ на фондовата борса и нейните различни структури – в глобален и национален мащаб. Пазарът на труда в областта на фондовата борса е и ще бъде все по-взискателен от гледна точка на конкурентоспособност, тъй като международните финансови, респ. фондови пазари в съвременните условия заемат ключово място в световната икономика. Има и още една фундаментална цел – тази за личната мотивация, която се определя не само от финансови измерения на получаваните доходи.

Внимателно ще се анализират целите на дисциплината от гледна точка на възникване, развитие и перспективи на българската фондова борса.

Това е целеви анализ в логиката и контекста на цялостното изследване в учебника.

Необходими са знания по информатика, математика, микро- и макроикономика, минимум два чужди западни езика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Фондовата борса – същност на понятието, основни параметри и функции, място и роля в икономиката.

6 часа

Тема 2. Фондовият пазар – същност и кратка характеристика

6 часа

Тема 3. Основни “играчи” на фондовия пазар - параметри и влияние

8 часа

Тема 4. Маркетингови изследвания на фондовия пазар – специфични особености

5 часа

Тема 5. Ефективност на фондовата борса критерии и показатели за участие

5 часа

Тема 6. Органи и институции за провеждане на държавната политика в сферата на организацията и управлението на фондовата борса

5 часа

Тема 7. Българската фондова борса – съвременно състояние, проблеми и перспективи

5 часа

Тема 8. България в новите реалности НАТО и Европейски съюз – отражение върху развитието на фондовата борса

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

120. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвременността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портьер. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

121. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набиране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

28. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.

29. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.

30. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на

дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

№	Тема	Лекции	Упр-ия
1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
ОБЩО ЛЕКЦИИ		45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие.
3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.	50

		2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+2су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански Факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Ганчев

Преподавател на основен трудов договор в катедра „Финанси и отчетност”

Анотация:

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Централно банкерство и банков надзор” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на парично-кредитната политика и контрола върху управлението на риска в търговските банки, както и с най-важните институционални основи за тяхното провеждане.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Централно банкерство и банков надзор” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на парите и паричното обръщение

Произход на парите; парите и кредита в античността; парите и банковото дело през средновековието; ценовата революция и появата на първите банки; държавните финанси и първите централни банки; превръщане на централните банки в единствен емисионен център; прекъсване на връзката между емисията и златния резерв; съвременни парични системи, базирани върху паричната политика като единствена номинална котва;

-3 часа

Тема 2. Кратка история на централните банки в Европа, вкл. БНБ, видове Централни банки

Шведска централна банка; Английска централна банка; Френска централна банка; Руска централна банка; Белгийска централна банка; Германска централна банка; валутни зони и колониални парични системи; кратка история на БНБ и българския лев; видове централни банки- независими и подчинени на правителството; ефективност на ЦБ;

-3 часа

Тема 3. Парична база и паричен мултипликатор

Кратка предистория- валутна и банкова школа; парична база- определение, структура, еволюция; парични агрегати; квази пари; резерви на търговските банки; паричен мултипликатор- определение; паричен мултипликатор- механизъм; връзка между мултипликатора и политиката на ЦБ;

-3 часа

Тема 4. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Монетаризъм, Рационални очаквания и Реални бизнес цикли

Количествена теория на парите, монетаризъм, теория на перманентния доход, правило на Фридман при паричната политика; теория на заемните фондове; критика на Лукас и теория на рационалните очаквания; парична илюзия; ограниченост на паричната политика; основни положения на теорията на реалните бизнес цикли; невъзможност за провеждане на парична политика;

-3 часа

Тема 5. Теории на паричното обръщение и политиката на ЦБ- Кейнсиански теории Фискална теория на ценовото равнище

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез парично-кредитната политика; лихвена политика, стерилизация и правило на Тейлор; парична емисия и държавен дълг; конфликт между правителството и ЦБ; основи на фискалната теория на ценовото равнище

-3 часа

Тема 6. Паричен пазар и финансови пазари- роля и функции на централните банки

Паричен пазар- определение и значение; функции на централната банка за стабилизиране на пазара; кредитор от последна инстанция; операции на скontoв пазар; репо операции; провеждане на лихвена политика; провеждане на антиинфлационна политика; координация между ЦБ и правителствата; монетарна политика и заетост;

-3 часа

Тема 7. Валутни режими и валутни пазари

Видове валутни режими; регулиране на валутния курс от страна на централните банки; операции на открития валутен пазар; валутни резерви и стабилизиране на валутния курс- Модел на Кругман; валутни режими и парична политика- теорема на Мундел-Флеминг; Парични съвети и саморегулиране на паричната система; парична и фискална политика при паричен съвет; особености на българския паричен съвет;

-3 часа

Тема 8. Парична и фискална политика- координация

Вътрешно и външно равновесие; икономическа политика при множество на целите и инструментите; координация на цели и инструменти; теорема на Ян Тинберген; частично обвързване на цели и инструменти; традиционно и нетрадиционно обвързване на целите и инструментите на паричната и фискалната политика;

-3 часа

Тема 9. Международни валутно-финансови организации, оптимални валутни зони

Международен валутен фонд; международна координация; оптимални валутни зони; европейска централна банка; система на европейските централни банки; цели и инструменти на политиката на ЕЦБ; ЕЦБ и ЕК; проблеми на присъединяването на България към ЕЦБ;

-3 часа

Тема 10. Банков надзор

Проблеми на управлението на риска; доводи за прилагането на финансов надзор в банковия сектор; доводи против надзора; морален хазарт; необходимост от международна координация на надзора; базелски договореност; Базел 1 и 2; проблеми при прилагането на базелските договорености; макроикономически аспекти при прилагането на вътрешни методи на управление на риска;

-3 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЦЕНТРАЛНО БАНКЕРСТВО И БАНКОВ НАДЗОР

274. Политика на БНБ преди въвеждането на паричен съвет България;

3 часа

275.	Операции на БНБ преди въвеждането на паричен съвет; 3 часа	
276.	История на БНБ и българската валута; часа	3
277.	Особености на паричния съвет в България;	3 часа
278.	Правителствени резерви в Управление „Емисионно“; 3 часа	
279.	Парична и фискална политика при паричен съвет;	3 часа
280.	Проблеми на присъединяването на БНБ към ЕЦБ; часа	3
281.	Цели и инструменти на ЕЦБ;	3 часа
282.	Организационна структура и независимост на БНБ;	3 часа
283.	Надзорни функции на БНБ; часа	3

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 6.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- 📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- 📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- 📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- 📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
197.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
198.	Разработване на реферати	1. История на БНБ и българската национална валута; 2. Съвременно състояние на научната дискусия по проблемите на паричния съвет; 3. Проблеми на присъединяването на България към еврозоната;	15 точки
199.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
200.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2

При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 6 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори: Проф. Д-р Кирил Палешутски

Анотация:

Акцентираща се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика.

Дисциплината кореспондира най-пряко с по-частните управленчески науки като Персонален мениджмънт, Производствен мениджмънт, Иновационен мениджмънт и пр., така също и с дисциплините маркетинг, макро и микроикономика.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Същност на управлението. Исторически преглед. Основни школи и направления. Сравнителен анализ между американската, западно- европейската и японските школи на управление.

5 часа

Тема 2. Стратегическо управление. Същност и видове стратегии. Външна среда - същност, индикатори. Алгоритъм и изграждане на стратегията. Стратегия, цели и мисия на фирмата . Фирмена култура.

5 часа

Тема 3. Стратегическо планиране - същност, етапи, алгоритъм. Методи за стратегически анализ. Матрица на БКГ и на "Дженерал Електрик"

5 часа

Тема 4. Диверсификационна и конкурентна стратегия.

5 часа

Тема 5. Изграждане на управленчески структури. Видове ОУС. Препоръки за изграждането им.

5 часа

Тема 6. Механизъм и вземане на управленчески решения. Експертни оценки. Групово вземане на решения.

5 часа

Тема 7. Кадрова политика на фирмата. Същност и форми. Мотиви, стимули и потребности. Пирамида на Маслоу.

5 часа

Тема 8. Разрешаване на трудовите конфликти.

5 часа

Тема 9. Природа на ръководната дейност. Стиллове на управление. Лидерство и власт. Характеристика на мениджъра.

5 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

122. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната

подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Международни финанси“ е водеща дисциплина. Курсът „Международни финанси“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на капиталовите пазари, както и с най-важните институционални основи на борсовата търговия и особеностите на най-важните международни финансови центрове.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на инвеститорите, емитентите и останалите пазарни агенти. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по борси и финансови пазари за другите икономически специалности.

Дисциплината „Международни финанси“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в конкурентна пазарна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Финансова система

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; финансови активи и пасиви; основни атрибути на финансовите инструменти- ликвидност, риск, очаквана доходност, чувствителност към инфлацията и т.н.; национални финансови сметки; риск и неопределеност; риск и полезност; полезност на дохода и парите;

-3 часа

Тема 2. Финансови пазари и финансови посредници

Финансово посредничество и финансови пазари; разлика между банките и формите на колективно инвестиране; кредитиране и дезинтермедиация; основни играчи на финансовите пазари: инвестиционни банки и фондове; търговски банки; финансови къщи; застрахователни компании; живото застраховане и пенсионни фондове; фондове, свързани с масовата приватизация; хедж-фондове и др.

-3 часа

Тема 3. Теория на финансовите пазари- ТЦКА

Исторически преглед на развитието на теорията на финансовите пазари; ликвидност, риск, доходност; финансите и теорията на общественото благосъстояние; диверсификация и риск; теория на ценообразуването на капиталовите активи- ТЦКА; системен и индивидуален риск, бета; формиране на оптимални портфейли, управление на портфейли.

-3 часа

Тема 4. Теория на финансовите пазари- Арбитражна теория

Алтернативни концепции за финансовите пазари; основи на факторната теория; арбитражна ценова теория на финансовите активи- същност, приложение; сравнение между теорията на ценообразуването на капиталовите активи и арбитражната теория- предимства и недостатъци; подбор на основните фактори, детерминиращи пазарните цени на финансовите активи;

-3 часа

Тема 5 Теория на финансовите пазари- Теория на пълните пазари

-3 часа

Теория на общото равновесие; принос на Ероу и Дебре; теореми на общественото благосъстояние; общо равновесие при наличие на случайни фактори; финансови пазари и общо равновесие; деривативни пазари; условия за валидност на пълната система от пазари; възможност за формиране на финансова система без банки и парично обръщение;

Тема 6. Теория на финансовите пазари- деривативни пазари

Роля на деривативните пазари; кратка история на теорията на деривативните пазари; причини за трудностите при извеждане на теорията; недостатъчност на ТЦКА; Теория на Блек-Скоулс; делта, гама, вега; други теории, свързани с деривативните пазари;

-3 часа

Тема 7. Теория на финансовите пазари- информационна ефективност

Роля и функции на финансовите пазари; основни центрове за борсова търговия на финансови активи; роля на информацията за финансовите пазари; видове информационна ефективност- мека, полу-силна и силна; особености на информационната ефективност и икономическа интерпретация; вътрешна информация и информационна ефективност;

-3 часа

Тема 8. Теория на финансовите пазари- емпирични аспекти

Първични, вторични и деривативни пазари; организация на борсовата търговия; основни принципи и правила; основни играчи на фондовата борса; видове системи за котиране, присъствена е неприсъствена система за търговия; борси и системи за електронна търговия; борсов и извънборсов пазар; борсови котировки и индекси; иконометрични оценки на ТЦКА, арбитражната теория, теорията на деривативните пазари и теорията на пълните пазари;

-3 часа

Тема 9. Парични и борсови пазари, отражение на макроикономическата политика

Парични пазари, парична и фискална политика; връзка между паричните и капиталовите пазари; котиране на държавни дългови инструменти на капиталовите пазари и ТЦКА; управление на държавния дълг, изтласкване на частния сектор от капиталовите пазари; антицикличното регулиране, провеждано от централните банки и капиталовите пазари- опита на ФРС.

-3 часа

Тема 10. Парично-кредитната и фискалната политика и отражението им върху финансовите пазари

Монетаризъм- политика и отражение върху капиталовите пазари; теория на реалните бизнес цикли- основни положения и емпирични изследвания; неокейнсианската теория- нова икономическа теория за страни с отворени икономики- връзка между валутния курс, капиталовите пазари, ценообразуването и реалния сектор; фискална теория на ценовото равнище- управление на държавния дълг, инфлация, външно равновесие;

-3 часа

Тема 11. Валутни пазари и движение на капитали

Международна валутно-финансова система; валутни режими; парични съвети; валутен курс връзка между валутните и капиталовите пазари; валутни операции и валутни борси; водещи международни валутни борси и валутни пазари;; валутен курс и движение на капитали; особености на капиталовите пазари в условията на паричен съвет, движението на капитали като форма на саморегулиране в условията на валутен борд;

-3 часа

Тема 12. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови

услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари; Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; интеграция на европейските фондови борси;

-3 часа

Тема 13. Финансов надзор и саморегулиране

Финансов риск и необходимост от финансов надзор; негативен подбор и морален произвол; плюсове и минуси от прилагането на финансов надзор от гледна точка на икономическата ефективност и наличието на информация; държавни финансови надзорни институции, роля на централните банки; Базелски договорености в областта на финансовия надзор-приложение на ТЦКА и теорията на деривативните пазари; финансов надзор в ЕС;

-3 часа

Тема 14. Български финансов пазар и БФБ

История на българския финансов пазар до реформите през 1991 г.; Устав, структура и правила на търговия на БФБ; основни пазарни сегменти на БФБ; посредници и основни играчи на БФБ; индекси, основни държавни и частни финансови инструменти, котиран на БФБ; перспективи на БФБ в контекста на интеграцията на България в ЕС; БФБ и международното движение на капитали;

-3 часа

Тема 15. Приложение на теориите, свързани с капиталовите пазари към българския финансов пазар

Характер на случайните процеси в българската икономика, приложимост на нормалното разпределение, мартингал и гаусовите процеси; Съществуващи тестове за ТЦКА; тестове и модели на арбитражната ценова теория; елементи на деривативни пазари и оценка на съответните теории; приложение на теорията на пълните пазари; тестове на информационната ефективност; връзка между макро параметрите и капиталовия пазар; връзка между паричната политика и капиталовия пазар; фискална политика и капиталов пазар;

-3 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината "Международни финанси"

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

📖 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

📖 Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;

📖 Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;

📖 Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;

📖 Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

Качество и пълнота на разработваните реферати;

Умение за представяне и защита на рефератите;

Знания, умения и компетентност;

Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;

Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
201.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
202.	Разработване на реферати	1. История на финансовите пазари в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на капиталовите пазари; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху развитието на българския капиталов пазар;	15 точки
203.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
204.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки

5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	2 Слаб
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

БАНКОВ МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф. Д-р В. Пехливанов

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на продукцията на фирмите, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцирано спрямо потенциалните потребители и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на маркетинга.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ – СЪЩНОСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА И СТРУКТУРА НА МАРКЕТИГОВИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

- 20 часа

Тема 1. Възникване, роля и концепции на маркетинг

Възникване и развитие на маркетинга като дисциплина, маркетингът като ключов фактор на предприемачеството, концепции за маркетинга и еволюция на тяхното развитие, принципи на маркетинга; цели, функции и задачи; видове маркетинг; роля, мащаби, ефективност и подготовка за прилагане на маркетинга; средства на маркетинга; сфери на маркетинга.

4 часа

Тема 2. Маркетингова среда

Същност и структура на маркетинговата обкръжаваща среда, вътрешна и външна маркетингова среда (микро- и макромаркетингова среда), основни фактори, обуславящи влиянието на външната и вътрешната маркетингова среда; връзките на фирмата с пазара

4 часа

Тема 3. Методическо и информационно осигуряване и приложение на маркетинговите проучвания

Структура, обекти и обхват на маркетинговите изследвания; методически основи на маркетинговите изследвания; групиране и характеристика на отделните групи изследователските методи; информационно осигуряване на маркетинга; методи за получаване на първична информация.

4 часа

Тема 4. Маркетингови програми

Изграждане на програма за провеждане на маркетинговите проучвания; анализ на състоянието; стратегическо планиране; тактическо планиране; прогнозиране на възможните обеми на продажбите; определяне на маркетинговия бюджет и анализ на маркетинговите разходи; маркетингов контрол.

4 часа

Тема 5. Изследване на пазарите, потребностите и потребителите

Взаимовръзка на пазарите, структура на пазара, видове пазари, осигуряване избора на потребителя, управление и моделиране на пазара, моделиране поведението на крайните потребители; моделиране поведението на фирмите-потребители; права на потребителите.

4 часа

Целта на първата част е студентите да придобият знания и умения, относно маркетинговите мероприятия, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че маркетингът е силен инструмент за постигане на фирмените цели; усвояване на терминологичния апарат и основните постановки, характеризиращи маркетинговата дисциплина.

Очаквани резултати: да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формирани се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

ВТОРИ МОДУЛ – ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

- 25 часа

Тема 6. Маркетингови стратегии

Стратегия и тактика на фирмите на пазара; основни стратегически направления; стратегията, фактор за осигуряване на предимства и победа над конкурентите, постигане на конкурентоспособност на фирмите, изграждане на конкурентни преимущества, избор на стратегия спрямо конкурентите на пазара: стратегии по елементите на маркетинговия микс.

4 часа

Тема 7. Сегментиране на пазара и позициониране на продуктите

Сегментиране на пазара по видове признаци; избор на целеви пазар; позициониране на продукта на целевия сегмент на пазара.

4 часа

Тема 8. Маркетингови служби

Основни управленски функции на фирмата, маркетингова функция на фирмата; елементи на маркетинговата система; задачи на маркетинговите служби, организация на работата на маркетинговите служби; организационна структура на маркетинговото звено, традиционна функционална структура, дивизионална структура, матрична структура.

4 часа

Тема 9. Стоката като маркетингово средство

Разработване на нови стоки, планиране на стоковия асортимент, конкурентоспособност на стоката, жизнен цикъл на стоките, опаковка и стокова марка.

3 часа

Тема 10. Дистрибуцията като маркетингов инструмент

Планиране на продажбите, канали за разпределение, търговски посредници, организация на продажбите на стоките.

2 часа

Тема 11. Цените като маркетингово средство

Особености на цената като средство на маркетинга, избор на цели на ценовата политика, разработване на ценова стратегия, използвани методи за ценообразуване, реализация на ценовата политика.

3 часа

Тема 12. Проникването на стоките като маркетингово средство

Комплекс от маркетингови комуникации, реклама, персонални продажби, формиране на търсенето и стимулиране на пласмента, организиране и въздействие на общественото мнение.

3 часа

Тема 13. Планиране и контрол на маркетинговата дейност

Цели на маркетинговото планиране; дейности, свързани с процеса на маркетинговото планиране; изграждане на оперативни планове за действие; прилагане на маркетингов контрол.

2 часа

Цел на втори модул: да се усвоят умения за провеждане на ситуационен анализ, с паралелно адаптиране на дейността на фирмите към условията, в които функционират, чрез влияние върху контролируемите фактори, влизащи в състава на вътрешната маркетингова среда.

Очаквани резултати: демонстриране на компетентност за успешно прилагане на направленията на маркетинговата политика, чрез нейните поддирективи: успешно изграждане на продуктова, ценова, дистрибутивна и рекламна политика.

Литература: основна: 1, 2, 3, 4

допълнителна: 5, 6

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените

теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

123. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	15 семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение	15
2.	Разработване на писмена разработка	1. Маркетингово проучване на примера на фирма „Х“	20
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 3 теста с максимален брой точки на тест – 5.	15
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Три контролни работи. Максимален брой точки на контролна работа – 5.	15
5.	Писмен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	35

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Технология на обучението и оценяване:

ФИНАНСОВА ИКОНОМЕТРИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Финансова иконометрия” е част от базовото обучение по икономика. Курсът „Финансова иконометрия”, има за задача да изгради теоретичните основи за разбиране на проблема, свързан с измерването на икономическите процеси, тестването на икономическите теории, оценяването на иконометрични модели и използването им в практиката.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалните възможности за иконометричен анализ на поведението на фирмите, потребителите и макроикономическите процеси в икономиката.

С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по микроикономика за другите икономически специалности.

Дисциплината „Финансова иконометрия” е основна дисциплина при обучението на специалисти с висше икономическо образование. Тя дава възможност за емпирична оценка на получените теоретични знания и тяхното реално използване на микро и макро равнище, базирайки се същевременно върху определен минимум от основополагащи знания в областта на математиката и статистиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Икономическа информация, процес на генериране на информация (Data Generating Process), локален процес на генериране на информация (Local Data Generating Process)

- 2 часа

Сложност и нелинейност на икономическите системи и икономическата информация; определение за процеса на генериране на информация и за локалния процес на генериране на информация; трансформиране и агрегиране на информацията; идентификация на параметрите представляващи интерес; разделяне; маржинализация и секвенциална факторизация; свеждане до коинтеграция и условна факторизация;

Тема 2. Математически модели: типология и структура

- 2 часа

Теоретични, счетоводни и иконометрични модели; статични и динамични модели; ендогенни и екзогенни модели; симулационни, прогностични и оптимизационни модели; определение и анализ на изучаваната система; структурни и редуцирани модели; сфера на приложение на иконометричните модели- теория, микро и макро икономически анализи, прогнози и оптимизация.

Тема 3. Фази на конструиране на модела

- 2 часа

Анализ на избраната система, събиране и класифициране на информацията; Теоретична интерпретация и формулиране на модела; избор на средствата за оценка и планиране на обработката на информация; изчисляване на количествените параметри; оценка на качествата на модела и подбор на най-добрия вариант; симулация, корекция и актуализация.

Тема 4. Предварителен статистически анализ

- 2 часа

Крос-секشن и временни редове; панелни данни; средни величини и дисперсия; регресионен и корелационен анализ; матрица на корелационните коефициенти; единична и множествена регресия; изчисляване на вектора на регресионните коефициенти; коефициент на детерминация и множествена корелация;

Тема 5. Линейни иконометрични модели с една обясняваща променлива

- 2 часа

Избор на променливите и характера на връзката; избор на математическата форма на зависимост и привеждане към линейна форма; случайна променлива; подбор на статистическите индикатори; дължина на временните редове; изчисляване на параметрите на база на статистическата извадка; качества на оценката- центрирана, конвергентна, ефикасна; метод на най-малките квадрати.

Тема 6. Иконометрични модели с едно уравнение и няколко обясняващи променливи

- 2 часа

Избор на екзогенните променливи и лаговете; авторегресионни модели; изкуствени променливи; приложение на метода на най-малките квадрати при множествена регресия; хетероскедастичност и автокорелация на остатъците; обобщен метод на най-малките квадрати; инструментални променливи.

Тема 7. Иконометрични модели с няколко уравнения

- 2 часа

Определение и обща формулировка; структурна форма; формулиране в матрична форма; априорна информация за коефициентите; модели с независими уравнения, рекурсивни уравнения и модели с едновременни уравнения; структурна и редуцирана (приведена) форма; проблема на идентификацията- идентифицируеми, частично идентифицируеми, неидентифицируеми и свръхидентифицирани модели; необходимо и достатъчно условия за идентификация;

Тема 8. Техники за оценка на модели с няколко уравнения

- 2 часа

Вероятностна структура на модела; оценка на приведената форма; оценка на структурната форма- метод на най-малките квадрати (независими или рекурсивни уравнения), индиректен метод на най-малките квадрати (едновременни напълно идентифицируеми уравнения), двойно използване на метода на най-малките квадрати, метод на максималното правдоподобие и др.

Тема 9. Тестване на статистически хипотези- средни величини

- 2 часа

Задачи на статистическите тестове; избор между две хипотези- области на приемане на хипотезата и критични области; рискове за грешки; изчисляване на критичната област; избор между две прости хипотези (Метод на фон Нойман) ; избор между проста и сложна хипотеза; практическо използване на тестовете, базирани на средните величини.

Тема 10. Тестове на вариации и хи квадрат

- 2 часа

Сравняване на вариацията на нормално разпределена величина с предварително известна вариация; оценка на дисперсията и нейното разпределение (хи квадрат); сравняване на дисперсиите на две нормално разпределени величини; оценка на емпирична дисперсия; сравняване на две емпирични разпределения.

Тема 11. Тестове, приложими при иконометрични модели

- 2 часа

Хипотези, подлежащи на тестване; тест за значимостта на коефициентите на иконометричните уравнения- тест на Студент; тест за глобална и локална оценка на модела- тест на Фишер; тестове за коефициентите на корелация; тест за независимост на остатъците- тест на Дърбин-Уотсон; други тестове.

Тема 12. Методи за анализ на временни редове

- 2 часа

Теоретична формулировка; схеми за декомпозиция- мултипликативна и адитивна; изваждане на тренда; линейни, логаритмични и експоненциални схеми; полиномни модели; логистични модели и свързани с тях; сезонни колебания; метод на пълзящите средни; метод на изкуствените променливи; филтриране на данните;

Тема 13. Анализ на икономическите цикли

- 2 часа

Теоретична формулировка тренд, сезонни колебания, цикли; корелограми- определение и използване; използване на изкуствени променливи при анализ на икономическите цикли; оценка на тригонометрични функции за анализ на цикличните процеси при стационарни временни редове; изчисляване на цикличните периоди, съставяне на перидограми.

Тема 14. Модели с ограничено зависими променливи

- 2 часа

Бинарен избор; линейни вероятностни модели; Пробит и Логит- оценка, интерпретация, тестове; модели с множествен отговор (multi response models); стандартен Тобит модел (censored regression models);

Тема 15. Стационарни случайни процеси, коинтеграция, ненаблюдаеми

променливи
- 2 часа

Стационарни временни редове; автокорелация, частична автокорелация и идентификация; AR, MA и ARMA модели; Векторни авторегресионни модели; случайно блуждаене, единичен корен и коинтеграция; динамични модели с ненаблюдаеми ефекти.

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ИКОНОМЕТРИЯ

1. Използване на възможностите на Ексел за регресионен и корелационен анализ:
3 часа
2. Възможности на Ексел за други видове иконометричен анализ:
2 часа
3. Иконометрично моделиране на монетарната политика:
2 часа
4. Иконометрично моделиране на фискалната политика:
2 часа
5. Иконометричен анализ на факторите, въздействащи върху търсенето на фирмено равнище:
2 часа
6. Иконометричен анализ на факторите, влияещи върху производствените разходи:
2 часа
7. Приложение на линейните вероятностни модели:
2 часа

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно

осигуряване на упражненията по дисциплината

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 4.5.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на първи семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;

- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
205.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
206.	Разработване на реферати	1. Преглед на основните направления на използване на иконометричните методи в България; 2. Приложение на метода на многомерната линейна регресия; 3. Макроикономически иконометрични модели на българската икономика;	15 точки
207.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
208.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ФИНАНСИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината “Управление на проекти е разработен в съответствие с общите цели на специалност “Стопанско управление. Първият модул разглежда проблемите на разработването на инвестиционните бизнес проекти на предприятията. Вторият модул разширява знанията, като насочва вниманието към организацията и управлението на проекти за кандидатстване по предприемаческите и други донорски програми.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

2 часа

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

2 часа

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

2 часа

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

2 часа

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

3 часа

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

2 часа

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

2 часа

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

2 часа

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

2 часа

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

2 часа

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

2 часа

Тема 12. Финансиране на проекта.

2 часа

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

2 часа

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

2 часа

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

1 час

Б/ УПРАЖНЕНИЯ

Тема 1. Определение за проект. Предназначение на проекта. Видове проекти. Фази на проекта. Жизнен цикъл на проекта. Необходимост от разработване на инвестиционен бизнес проект. Съдържание на инвестиционния проект. Основни раздели. Конкретни задачи на основните раздели.

1 час

Тема 2. Информационен раздел на инвестиционния проект. Необходимост от разработването му, съдържание.

1 час

Тема 3. Раздел “Текущо финансово състояние” на инвестиционния бизнес проект. Необходими документи за отразяването на текущото финансово състояние на предприятието. Финансово-икономически анализи на текущото финансово състояние.

1 час

Тема 4. Раздел “Технико – икономически проект”. Описание на проекта. Маркетинг, цени и пазари. Структура на технико-икономическия проект.

1 час

Тема 5. Раздел “модели за прогнозиране”. Проектни показатели. Прогнозиране на продажбите. Бюджет на стоковите запаси. Бюджет на производствените разходи. Прогнозиране на печалбата. Прогнозиране на вземанията и задълженията. Прогнозиране на паричните потоци, баланса и приходите и разходите.

1 час

Тема 6. Анализ на прогнозните показатели. Базови прогнозни финансови показатели. Основни прогнозни показатели. Анализ на критичната точка. Настояща стойност на очакваните парични потоци. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност.

1 час

Тема 7. Анализ на кредитния риск. Основни показатели на анализа.

1 час

Тема 8. Идентифициране на проекти за усвояване на средства по предприемачески и други донорски фондове. Определяне и анализ на проблемите. Определяне и анализ на заинтересованите страни. Цели на проекта. Разработване и анализ на алтернативни решения. Избор на проектен подход.

1 час

Тема 9. Организационно планиране на проекта. Въвличане на обществеността в проекта. Институционална среда на проекта. Определяне на партньорите. Изграждане на екип на проекта

1 час

Тема 10. Основни елементи на проекта. Съставни елементи на проекта. Рискове на проекта. Изготвяне на предложение за проект.

1 час

Тема 11. Оценка на предложението за проект. Същност на оценката. Критерии за оценяване. Механизъм за оценяване. Принципи на процеса на подбор.

1 час

Тема 12. Финансиране на проекта.

1 час

Тема 13. Етапи на изпълнението на проекта. Управление на човешките ресурси. Финансово управление. Изпълнение на дейностите. Връзки с обществеността. Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта.

1 час

Тема 14. Отчитане изпълнението на проекта. Стратегия за приключване или продължаване на проекта след неговото финансиране.

1 час

Тема 15. Оценка на изпълнението на проекта. Същност на оценката. Видове оценки. Анализ на изпълнението на проекта.

Технология на обучението и оценяване:

1)ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на организационната промяна и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на развитието на фирма от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за организационна промяна, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.

. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4.5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността на студентите. В курса на обучение по дисциплината се включва текущ контрол. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове и контролни проверки върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;
- ✓ Използване на творчески подход при разработването на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4.5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е предназначен за студенти от Стопанския факултет при ЮЗУ “Н. Рилски”. – Благоевград. Целта на този курс е студентите да се запознаят с възможностите да се прилагат математически модели при проектирането, изследването и прогнозирането на икономически процеси и явления и тяхното реално оперативно стратегическо управление. Студентите трябва да получат представа, обща култура и практически знания и умения да дефинират точно и да познават с език на математиката стопански и управленски проблеми и да познават и прилагат оптимизационни алгоритми за тяхното решаване.

В предложената учебна програма основно се акцентира върху даването на знания с приложен характер. Разгледани са основните принципи при изследване на операциите, типичните класове оптимизационни задачи, основните принципи при вземане на решения – в условия на детерминираност и условия на риск. Дадени са методи за оптимизация при задачи с големи размерности и декомпозиции на такива задачи. Лекционният курс включва елементи от линейното, нелинейното, динамичното и дискретното оптимизиране. Разглежданият материал се илюстрира с примери от областта на икономиката –

мрежово планиране, разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти, организация и управление на макросистеми, разполагане на граждански, стопански и военни обекти, избор на оптимални стратегии и маршрути.

В лекционния курс е потърсен разумен баланс между теоретичния и приложен аспект на даваните знания с предпочитане на приложността.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ

Тема 1. Математическо моделиране. Класификация на моделите и принципи за тяхното построяване. Основни етапи при изследване операциите. Типични класове оптимизационни задачи. Принципи за вземане на решения при изследване на операциите – в условия на детерминираност и в условия на риск. Вземане на решения при векторен критерий за оптималност. Метод на ограниченията при търсене на компромисни решения.

3 часа

Тема 2. Линейно оптимизиране. Симплекс – метод. Алгоритъм на Симплекс – метода. Дуалност в линейното оптимизиране. Теорема за двойственост – икономическа интерпретация. Пост оптимален анализ. Многоцелеви задачи.

3 часа

Тема 3. Транспортна задача. Видове транспортни задачи – отворена, затворена, многостепенна. Методи и алгоритъм за решаване. Задача на назначенията.

3 часа

Тема 4. Поточкови алгоритми. Потоци с максимална величина. Потоци с минимална цена. Теорема на Форд – Фалкерсон . Модификация на Едмондс и Карп. Алгоритъм за поток с минимална цена. Алгоритъм на дефекти. Циркулации.

3 часа

Тема 5. Нелинейно оптимизиране. Множители на Лагранж. Икономическа интерпретация. Теорема на Кун – Такър. Градиентни методи.

3 часа

Тема 6. Динамично оптимизиране. Принцип на Белман. Задачи за управление на запасите. Динамични потоци в мрежи.

3 часа

Тема 7. Оптимални решения в икономиката и управлението, свързани с намирането оптимални покриващи дървовидни структури.

3 часа

Тема 8. Избор на стратегии, свързани с намирането на оптимални маршрути. Намиране на най-кратки пътища – алгоритъм на Дийкстра, Форд, Флойд и Данциг. Пътища с най-голяма пропускателна способност и най-надеждни пътища..

3 часа

Тема 9. Оптимална организация на общественото обслужване в инфраструктурни единици. Задачи от тип CPP и TSP в производни графи. Метод на границите и разклоненията. Алгоритми.

3 часа

Тема 10. Разбиване на макросистеми на силно свързани компоненти. Минимални бази, гарантиращи пълна силна свързаност – задачи за надеждност, сигурност и организация на системата, задачи за оптимални покрития. Стратегии за разполагане на обекти в дискретни структури.

3 часа

Тема 11. Мрежово планиране и управление. Метод на критичния път. Проекти с минимална цена. Обобщени мрежови графици.

3 часа

Тема 12. Оптимални решения и стратегии при задачи в биполарни структури. Максимални по мощност и максимални по тежест сдвоявания. Минимални по тежест покрития. Алгоритми.

3 часа

Тема 13. Сложност на алгоритми и задачи. Анализ на изчислителната сложност на някои оптимизационни алгоритми в дискретни структури.

3 часа

Тема 14. Елементи от теория на игрите. Приложения в икономиката и управлението.

3 часа

Тема 15. размити множества и релации. Оптимизационни задачи при размити условия и предпочитания в множеството от алтернативи. Декомпозиции при задачи с големи размерности.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите са ежеседмични по 3 часа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с литературата, контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка на зададените теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови задания, които се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплина.

Разработване на курсово задание

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват 3 курсови задания. Целта е студентите да придобият практическо умение за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос, за практическо прилагане на математическите модели при вземането на конкретни управленски решения.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

124. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 4,5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски" и предаване на разработената. Курсова работа.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защита на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4,5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Димитър Димитров

Анотация:

Курсът по Европейско икономическо сътрудничество има за цел да запознае студентите с предпоставките, началото и развитието на Европейската интеграция, довела до създаването на Европейския съюз. Разглеждат се основните принципи на Европейската икономическа общност и Европейския съюз, етапите на интеграцията, основните институции на ЕИО и ЕС, основните политики и структури на Европейската общност.

Целта на дисциплината е да накара студентите да анализират и осмислят характера и структурата на Европейската общност, да вникнат в трудностите на интеграцията и смисъла на общите политики на ЕС, да преценяват предимствата и трудностите на присъединяването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат самостоятелно да оценяват възможностите, които дава членството в ЕС, да познават структурата, институциите, основните политики, икономическите възможности и цели на ЕС.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания на студентите за характера на европейската интеграция и Европейския съюз е необходимо за да се определят методите и начина на преподаването и усвояването на дисциплината. Това може да стане с предварителен тест или в едно въвеждащо семинарно занятие, с което да се преценят общите представи на студентите за Европейската общност.

Съдържание на учебната дисциплина:

А/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ - ПРЕДПОСТАВКИ, ПРИНЦИПИ И РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX в.

15 часа

Тема 1. Предпоставки и условия за Европейска интеграция.

Особеностите в историческото развитие и структурата на Европейския континент. Войните и противоречията между европейските държави през вековете. Пазарното стопанство и модерния европейски капитализъм. Идеите за европейско единство в историята.

5 часа

Тема 2. Първите стъпки на европейското икономическо сътрудничество.

БЕНЕЛЮКС, френско-германското икономическо сътрудничество, Планът "Маршал" и ОИСР – първи институции на сътрудничеството. Основни концепции за европейската интеграция.

5 часа

Тема 3. Основни етапи на Европейската интеграция

Договорът за ЕИО – законова основа на интеграцията. Жан Моне и Робер Шуман. ЕОВС и ЕВРАТОМ. I етап на интеграцията /1957 – 1968 г./; II етап /1968 – 1985 г./; III етап /1985 – 1993 г./; IV етап - от 1993 г.

5 часа

Целта на първия модул е да запознае студентите с особеностите в развитието на европейските народи и държави през вековете – стопанският и политическият плурализъм и конкуренцията, основани на трайните пазарни отношения. Да анализират и осмислят идеите и концепциите за интеграцията, да разберат трудностите и проблемите в процеса на интеграцията.

Очаквани резултати: Студентите сами да могат да анализират и оценяват предимствата и особеностите на Европейската интеграция.

Литература: основна: 1 -5
допълнителна: 1, 2, 3.

ВТОРИ МОДУЛ–СТРУКТУРА И ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

15 часа

Тема 4. Държавите-членки на ЕС – време на влизане, проблеми и успехи.

Първите шест държави и ролята им. Проблемът Великобритания. Разширяването през 70-те години. Гърция и перинейските държави. 15-те и образуването на ЕС. Осемте от бившия Комунистически блок.

5 часа

Тема 5. Институции и органи на Европейския съюз.

Основните органи на управление на ЕС. Стопански, финансови, регионални и др. институции; основни фондове за подпомагане и развитие.

5 часа

Тема 6. Начините за вземане на решения в ЕС.

Принципите за колективни решения в договорите за ЕИО и ЕС. Демократизъм и плурализъм в решенията. Политически институции на ЕС.

5 часа

Целта на тази част от курса е да се запознаят студентите със структурата и формите на управление на ЕС – с основните органи, институции, фондове и др., с възможностите и проблемите на държавите-членки на ЕС и процесът на приемането им.

Очаквани резултати: С оглед на присъединяването на България към ЕС, студентите да познават добре структурата и принципите на ЕС, неговите органи на управление, досегашните държави-членки и техните проблеми.

Литература: основна: 1 - 5
допълнителна: 1, 2, 5

ТРЕТИ МОДУЛ – ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕС – ПРИНЦИПИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМИ.

15 часа

Тема 7. Икономически и валутен съюз – изграждане, принципи, развитие.

Изграждане и развитие на Европейския валутен съюз. Характер на валутния съюз.

3 часа

Тема 8. Основните политики на ЕС.

Икономическа политика. Бюджет на ЕС. Индустириална политика. Обща търговска политика. Аграрна политика. Обща транспортна политика.

3 часа

Тема 9. Структурна и регионална политика на ЕС.

3 часа

Тема 10. ЕС като световен фактор в Световното стопанство.

Основен фактор в световната търговия. Глобализиране и регионализация на световната икономика.

3 часа

Тема 11. Концепции за бъдещето на ЕС.

Новите приоритети в развитието на ЕС през 2007 – 2012 г. Приобщаването на България към европейските структури. Национална програма по присъединяването. Преговорите. Пътната карта.

3 часа

Целта на третия модул е да въведе студентите в основните проблеми на икономиката и икономическата политика на ЕС, с общите икономически политики, със структурната и регионална политика на ЕС. ЕС като световен фактор в Световното стопанство. Приобщаването на България към ЕС.

Очаквани резултати: Студентите да могат да анализират икономическата политика, ролята на ЕС в световната икономика, приобщаването на България към ЕС.

Литература: *основна: 1 - 5*
 допълнителна: 1, 3, 4

Б/ СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

1. Литература и документи, свързани с европейската интеграция.	2 часа
2. Документи и материали, свързани с формирането на ЕИО.	2 часа
3. Коментар и дискусия по Римския договор и други документи за началните етапи на европейската интеграция.	2 часа
4. Контролен текущ тест.	2 часа
5. Основни документи и литература по проблемите на развитието на ЕИО.	2 часа
6. Документи и материали, свързани с основните органи и институции на ЕС.	1 час
7. Договорът за ЕС – основен документ на Общността.	1 час
8. Международните търговски и икономически договори на ЕС.	1 час
9. Контролен текущ тест.	1 час
10. Основни документи и материали по приобщаването на България към ЕС.	1 час

В/ ЛИТЕРАТУРА

1/ Основна:

1. Европейско стопанство, /колектив/, УИ, “Н. Рилски”, Блгр. 2005.
2. Европейско политическо сътрудничество, /колектив/, С. 1999.
3. Основното за Европейския съюз, С. 1998.
4. Европейски програми, Инф. център на ЕС, С. 2003.
5. Европейският съюз и България, С. 1998.

2/ Допълнителна:

23. Борисов, О., Право на Европейския съюз, Б. 1998.
24. Алтермат, У., Етнонационализъмът в Европа, С. 1998.
25. Генов, Г., Панушев, За по-голям и по-силен Европейски съюз, С. 2001.
26. Barbour, Ph., The European Union Handbook, London, 1996.

Технология на обучението и оценяване:

1/ Методи на преподаването, информационна и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината:

Лекциите се провеждат по традиционния начин, като студентите се запознават с основния материал по дисциплината. Използват се схеми, карти, диаграми и други за илюстрация на лекционния материал.

2/ Методи на провеждане и ресурсно осигуряване на семинарните занятия:

В семинарните занятия преди всичко се анализират и дискутират основни документи, договори и др. на ЕИО и ЕС. Използват се аудиовизуални средства – филми, снимки, диаграми за по-добра илюстрация на изучаваната материя.

3/ Форми на извънаудиторна заетост:

Индивидуално изучаване на документите и литературата в библиотеки и центрове за информация на ЕС. Използване на текуща информация от Интернет

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването е съобразено с наредба № 21/30.09.2004 г. Провеждат се текущи тестове, в семинарните занятия се правят анализи на документите и литературата по отделните теми, с текущи оценки за участието на студентите в дискусиите.

2. Оценяване на знанията на студентите

Курсът завършва изпит в края на семестъра, който се състои в развиване на определена тема или тест върху целия материал. Възможно е да се представят разработки върху определени теми – реферати, курсови работи...

3. Критерии на оценяване:

- успех на текущите тестове;
- качество на участието в дискусиите;
- качество на курсовите разработки;
- умение за самостоятелна работа.

4. Система от критерии за оценка:

1. Успех в текущите тестове - 3 теста - максимално по 5 точки - 15 точки
2. Участие в текущите дискусии от 15 занятия максимално по 1 точка - 15 точки
3. Курсови работи – според качеството на анализа - 30 точки

5. Окончателна оценка по шестобална система:

- При резултат под 20 точки	- Слаб 2
- При резултат между 20 и 30 точки	- Среден 3
- При резултат между 30 и 40 точки	- Добър 4
- При резултат между 40 и 50 точки	- Мн. Добър 5
- Над 50 точки	- Отличен 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при минимум 30 точки от текущия контрол.

Студентите, набрали над 45 точки от текущия контрол могат да бъдат освободени от семестриален изпит и да получат окончателна оценка въз основа на точките от максималния контрол.

Успехът от семестриалния изпит е също по шестобална система, като се вземат предвид и текущите оценки от тестовите и курсовата разработка.

Студентите предварително са информирани за методите на оценяване.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Проф.д-р Румен Георгиев

Анотация:

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите-магистри от знания за риска и неопределеността в информационното общество и поведението, което в тази връзка се изисква от тях в организациите, където ще работят. В процеса на обучение ще бъде получен достатъчна информация за подхода, моделите, практиките и формите как правилно да се формулират проблемите, ефективно да се води диалог и да се действа съвместно за тяхното решаване в условията на динамични промени и несигурност. Курсът е съобразен с предвидения хорариум като позволява да се усвоят принципите, техниките, възможните евристики и форми за вземането и реализирането на ефективни делови решения.

Съдържание на учебната дисциплина:

ПЪРВИ МОДУЛ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ВЗЕМАНЕТО НА ДЕЛОВИ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ. - 11 часа

Тема 1. Рискът при деловите решения.

4 часа

Същност на понятието делово решение. Рискът възлово понятие в методологията на деловите решения. Разпространени правила за ограничаване на субективната страна на риска при вземане на решения. Деловите решения и функциите на управление.

Тема 2. Магистрални направления в теорията на деловите решения.

3 часа

Дискриптивни теории на решенията. Нормативни теории на решенията. Сближаване на магистралните направления чрез теорията на ефективността.

Тема 3. Обща характеристика на “инструментите” за ефективност на деловите решения в условията на риск и неопределеност.

4 часа

Основни фактори, влияещи на ефективността. Параметри за ефективност. Критерии за ефективност.

ВТОРИ МОДУЛ – ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА НА ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯТА НА РИСК И НЕОПРЕДЕЛЕНОСТ

- 17 часа

Тема 4. Деловите решения и системата на управление на организацията в условията на риск и неопределеност

4 часа

Цели и управляващи въздействия в системата на управление. Типология на деловите решения. Равнища на организация на вземането на делови решения. Кой как участва във вземането на решение и информационното им осигуряване?

Тема 5. Личностни и ситуационни фактори при деловите решения

4 часа

Личностни фактори. Ситуационни фактори и ситуационен механизъм. Неопределеността и ситуационният механизъм. Видове задачи в зависимост от ситуациите.

Тема 6. Техники на фаза подготовка на деловите решения

4 часа

Техники при определяне на стратегическите цели. Техники при идентифициране на текущи проблеми. Техники за описание и вероятностна оценка на риска. Изисквания и техники при отстраняване и откриване на нови варианти за решение.

Тема 7. Техники при избора, реализацията и контрола за решенията.

5 часа

Техника при оценката и избора на решения. Техники за реализация на деловите решения. Пролонгирани решения. Контрол по резултатите и дейността по решенията.

ТРЕТИ МОДУЛ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ДЕЛОВИТЕ РЕШЕНИЯ В “ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗНАНИЕТО”

- 17 часа

Тема 8. Изходни концепции за “промяна, за да успеем в бъдеще”.

6 часа

Моделът за “ограничената рационалност” и съвременните “организации на знанието”. Моделът на “боклукчийското кошче”. Деловите решения като групово-динамичен процес. Организацията като “игрови ансамбъл” и намаляването на неопределеността. Стратегията за ключовите компетенции и клъстерите.

Тема 9. “Икономическият бихевиоризъм” и феномените при вземането на колективни решения.

6 часа

Систематизация на често срещани отклонения от рационалния избор. Субективни оценки на вероятностите на случайни събития. Дисонанси след избора на решения. Феномени при вземането на колективни решения.

Тема 10. Възможности на игрите като делова процедура в сферата на решенията

5 часа

Ситуационно-ролева игра “съвещание”. Учебно-ролеви игри. Сюжетни игри при хетерогенни проблемни ситуации.

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

125. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложен в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3.0 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Рая Мадгерова

Анотация:

Лекционният курс е насочен към разкриване същността, съдържанието, управлението и организацията на предприемаческия бизнес в пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ПЪРВИ МОДУЛ. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Запознаване с развитието на икономическата теория за предприемачеството, неговата същност и характерни черти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Да се осмислят знанията за теоретичните основи на предприемачеството. Да се знаят основните периоди в развитието на теоретичната мисъл. Да се познават теоретичните постановки на класическата икономическа наука до края на 19-ти век, постановките на Шумпетер и съвременността.
- Да се определят същностните характеристики на предприемачеството и да се разграничават предприемачеството в малкия и в корпоративния бизнес.
- Да се усвоят знания за ролята на предприемачеството за социално-икономическото развитие и необходимите предпоставки за неговото разгръщане.

Тема 1. Икономическата теория за предприемачеството. Предприемачеството в икономическата теоретична мисъл до Й. Шумпетер. Предприемачеството в икономическото учение на Й. Шумпетер. Предприемачеството в съвременната икономическа теория.

3 часа

Тема 2. Определение за предприемачество. Същностни характеристики на предприемачите и предприемачеството. Мотиви за предприемачески бизнес. Компоненти на мотивацията на предприемаческото поведение.

3 часа

Тема 3. Роля на предприемачеството за социално-икономическото развитие. Предприемаческа икономика – същност и характеристики. Икономически условия за развитие на предприемачеството. Роля на държавата за създаването на предприемаческа среда.

2 часа

Тема 4. Предприемачеството в малкия бизнес – същност и особености. Предприемачество в корпоративния бизнес – характеристика.

2 часа

Тема 5. Институционални предпоставки за развитие на предприемачеството и малкия бизнес в САЩ и страните от ЕС.

2 часа

Тема 6. Развитие на предприемачеството и малкия и среден бизнес в РБългария. Държавна политика за поддръжка на предприемачеството и малкия и среден бизнес.

2 часа

Тема 7. Предприемаческият бизнес в условията на глобализация – проблеми, подходи за оценка и фактори за повишаване на конкурентната способност.

2 часа

ВТОРИ МОДУЛ. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

ЦЕЛ НА МОДУЛА: Получаване на знания и формиране на умения за управление и организация на предприемаческия бизнес.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Студентите да усвоят основните проблеми, свързани с организацията на предприемаческата дейност, оптималното използване на ресурсите на бизнеса (факторите на производството), включително и информационните, прилагането на иновативни решения и предприемаческия риск.
- Студентите да осмислят основните предприемачески стратегии по управленски подходи, изведени на базата на практическия опит в управлението на предприемаческия бизнес.

Тема 8. Основни предприемачески решения за реализация на стопанската дейност.

3 часа

Тема 9. Новаторството в предприемаческата дейност – същност и значение. Източници на нововъведения. Оценка на новата идея.

3 часа

Тема 10. Предприемачески анализ и оценка на икономическите ресурси (факторите на производството) и оптимизиране на използването им.

3 часа

Тема 11. Рискът в предприемаческата дейност. Сфери на проявление. Анализ и оценка на риска.

3 часа

Тема 12. Предприемачески стратегии – видове, съдържание и сфери на приложение. (Стратегии на М. Портър. Стратегии на П. Дракър)

3 часа

Тема 13. Предприемачески обединения – същност, значение, организация и управление (субконтракторни вериги, предприемачески мрежи, клъстери).

3 часа

Тема 14. Информационно осигуряване на предприемаческата дейност. Информацията като ресурс. Информационна система.

3 часа

Технология на обучението и оценяване:

Организация на аудиторната заетост

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията по учебната дисциплина

Темите на семинарните упражнения следват преподавания по време на лекции учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително темите за семинарни упражнения. По време на упражненията се решават тестове, задачи, казуси, като целта е да се стимулира логическото мислене и самостоятелното им достигане до правилни изводи и решения. В рамките на семестъра се провежда една писмена работа.

Организация на извънаудиторната заетост

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал, работа с учебници и други литературни източници, самостоятелна подготовка за решаване на тестове, задачи, казуси, конспектиране, написване на реферати и научни съобщения. Голяма част от извънаудиторната заетост включва подготовката за явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

126. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по учебната дисциплина е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподавания материал;

- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи и решения.

Критерии за оценяване:

- качество и прецизност при изпълнение на домашните работи;
- умение за представяне и успешна защита на решения по конкретни задачи;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят реферат, на тема определена от водещия упражненията, до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили правилни решения при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

3) Организация на подготовката за семестриален изпит

Изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси и справка за литературните източници.

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Райна Димитрова

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината в структурно отношение обхваща: теоретични основи на регионалната икономика; регионален анализ и регионален синтез; регионална политика.

Целта на учебната дисциплина “Регионална икономика” е студентите да получат задълбочени знания по общите проблеми на регионалната икономика – общи постановки, принципи и закономерности, като се отчитат постиженията на съвременната теория и изискванията на практиката.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

31. Усвояване на знания за теоретичните основи на регионалната икономика.
32. Усвояване на знания и умения за извършване на регионален анализ и оценка и на регионален синтез.
33. Усвояване на знания за оценка на регионалната политика, както и на компетенции за разработване на регионална политика.

Методи на преподаване: За да осигури качествено обучение на студентите, дисциплината съчетава гъвкаво различни методи и форми на обучение: лекции по възлови теми и самостоятелна работа под формата на курсова работа. Формите на контрол също са съобразени с естеството на дисциплината – разработване на курсова работа и писмен изпит за проверка на знанията.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината, студентите трябва да са придобили основни знания и умения за теоретичните основи на регионалната икономика, регионалния анализ и синтез и регионалната политика.

Необходими предходни знания - Доброто усвояване на материята, предвидена в основните теми на настоящата учебна програма е обусловено от предшестваща сериозна подготовка на студентите при придобиването на ОКС “Бакалавър” и по-специално по дисциплините “Микроикономика”, “Макроикономика”, “Бизнес планиране и контрол”, “Количествени методи в управлението”, „Икономически анализ на стопанската дейност”, „Устойчиво развитие на фирмата”, “Предприемачество” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

. № Тема Лекции Упр-ия

1.	Същност, предмет, задачи и принципи на регионалната икономика. Методика на регионалната икономика. Развитие на теорията на регионалната икономика.	3	1
2.	Същност на районирането. Видове райони. Районирането в България. Регионални диспропорции.	3	1
3.	Районът като система. Основни видове междурайонни връзки. Анализ на междурайонните потоци чрез индексите на локализация.	3	1
4.	Развитие на теорията за населените места. Съвременната теория за урбанизацията. Селищната мрежа – основа на организацията на териториалните процеси. Селищната мрежа на България.	3	1
5.	Същност и обща концепция на локализацията. Фактори, изисквания и критерии за локализация. Същност и въздействие на локализационното решение. Актуални проблеми на локализацията.	3	1
6.	Обща характеристика на релацията “общество-природа”. Основни проблемни направления. Възможности за регулиране.	3	1
7.	Същност и специфика на регионалната ефективност. Критерии за ефективност. Фактори на ефективността. Актуални направления за повишаване на регионалната ефективност в България.	3	1
8.	Регионален анализ. Регионален синтез.	3	1
9.	Фактори за развитието на регионалната икономика. Регионален икономически растеж.	3	1
10.	Същност на регионалната икономическа политика. Нормативни основи. Планов подход в регионалната икономическа политика.	3	1
11.	Регионална икономика и териториално устройство. Регионални програми.	3	1
12.	Регионални проблеми на България в контекста на членството на страната в ЕС.	3	1
13.	Секторна регионална политика. Регионални пазари.	3	1
14.	Свободни икономически зони и междурайонна търговия.	3	1
15.	Финансиране на собствеността и информационно осигуряване като фактори за регионално икономическо развитие.	3	1
	ОБЩО ЛЕКЦИИ	45	15

Технология на обучението и оценяване:

Г. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания в различни региони. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на регионалната икономика и регионалното развитие. Курсовата работа предполага проучване на конкретен проблем на регионалната икономика и регионалното развитие, разработване на стратегия за неговото решаване, разработване и обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Д. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие.
2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие .

3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.

Е. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ *Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.*
- ✓ *Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.*
- ✓ *Курсовата работа трябва да бъде предадена не по-късно от 13-та седмица на семестъра.*

Ж. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.0. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЮЗУ “Неофит Рилски” и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на I семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценява се разработката и защитата на курсовата работа.

Критерии за оценяване:

- *качество и задълбоченост на писмената разработка;*
- *умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;*
- *демонстриране на знания, умения и компетентност;*
- *умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.*

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Разработване на курсова работа	1. Изследване на състоянието и тенденциите на регионалното развитие. 2. Регионален анализ и оценка по конкретен проблем на регионалното развитие . 3. Разработване на стратегия за решаване на конкретен проблем на регионалното развитие.	50
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	50

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от писмен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ

ECTS кредити: 3,00

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е водеща задължителна дисциплина за магистри специалност „Финанси”. Курсът „Теоретични основи на данъчното облагане” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси.

Материалът е избран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Теоретични основи на данъчното облагане” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на финансите. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сеньоража;

-5 часа

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

-5 часа

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; количествена теория на парите и данъчно облагане; класическа теория; трудова теория; възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

-5 часа

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; принцип на неутралността;

-5 часа

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците;

-5 часа

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

-4 часа

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

-4 часа

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа;

-4 часа

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сеньораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на

взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира
монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо;

-4 часа

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане и ЕС и данъчна децентрализация;

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДАНЫЧНОТО ОБЛАГАНЕ

284. Данъци и сенъораж;	1 час
285. Съотношение преки-косвени данъци в България;	1 час
286. Организация на събирането на данъци в България;	1 час
287. Степен на прогресивност на данъците в България;	1 час
288. История на данъците в България;	1 час
289. Дискусия за въвеждането на плосък данък в България;	1 час
290. Дискусия за намаляването на данъчното облагане в България;	1 час
291. Сенъораж и данъчно облагане в условията на паричен съвет;	1 час
292. Възможност за стимулиране на икономиката на България чрез намаляване на данъците;	1 час
293. Намаляване на данъците и повишаване на събираемостта;	1 час
294. Данъчно облагане и социална справедливост;	1 час
295. Ролята на ДДС за икономическото развитие на България;	1 час
296. Проблеми на данъчното облагане в контекста на присъединяване към ЕС;	1 час
297. Фискална политика и взаимоотношения между поколенията- облагане или изплащане на държавния дълг;	1 час
298. Влизането на България в ЕС- създаване или отклоняване на търговия;	1 час

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
209.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
210.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
211.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
212.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция“ е важна избираема дисциплина за бакалаврите специалност „международни отношения“. Курсът „Европейска икономическа интеграция“ има за задача да запознае студентите с основите на теорията на европейската икономическа интеграция, както и с най-важните институционални измерения на Европейския съюз, историята и правните основи на ЕС.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на финансовите и нефинансовите институции, правителствата, централните банки и институциите на ЕС. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми по международни икономически отношения за другите икономически специалности.

Дисциплината „Европейска икономическа интеграция“ е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, правото, теорията на политическата интеграция и др., давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на интеграцията на България в ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. Предистория на европейската икономическа интеграция

Ранни идеи за обединяването Европа; Първата световна война и идеите за помиряване и формиране на едно икономическо и политическо пространство; Втората световна война и идеите за европейско единство; Икономическо и политическо разделение на Европа след Втората световна война;

-5 часа

Тема 2. Начало на западноевропейската икономическа и политическа интеграция

Планът Маршал и Европейският платежен съюз; Икономическото възстановяване на Европа; Европейска общност на възлицата и стоманата, Евратом; Създаването на Общия пазар, Подписване на Римския договор; Интеграция в реалния и монетарния сектор; Зона за свободна търговия и митнически съюз; Ефектът на създаване и отклоняване на търговия; Реално и номинално митническо облагане; Реална и монетарна интеграция.

-5 часа

Тема 3. По-нататъшно развитие на европейската интеграция

Формиране на единния пазар на ЕС; развитие на външноикономическата политика; Интеграцията в областта на валутно-финансовите отношения- планът Делор и Договорът от Маастрихт; Политика на разширяване на ЕС; Бюджетна и фискална политика; ЕС като глобална икономическа сила, Лисабонска стратегия.

-5 часа

Тема 4. Единна селскостопанска политика

История и принципи на единната селскостопанска политика; Единната селскостопанска политика и взаимоотношенията на ЕС със САЩ и развиващите се страни; Единната селскостопанска политика и принципите на ГАТТ/СТО; Съвременни измерения на ЕСП; България и единната селскостопанска политика.

-5 часа

Тема 5. Структурна и регионална политика на ЕС

Структурната и регионалната политики в Римския договор; Еволюция, цели и задачи на регионалната политика; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство; Финансов инструмент за ориентиране на риболова; Кохезионен фонд; Предприсъединителни фондове и други финансови инструменти на Общността; Проблеми на България при усвояването на предприсъединителните и структурните фондове.

-5 часа

Тема 6. Политика на ЕС в областта на конкуренцията и свободното движение на стоки, услуги, капитали и работна сила

Принципи на антимонополната политика на ЕС; Забрана на картелните споразумения; Забрана на злоупотребата с доминиращо пазарно положение; Концентрация в трети страни с измерения в общността; Контрол върху сливанията и поглъщанията; Контрол върху държавните помощи; Практиката на ЕС в областта на антимонополната политика.

-4 часа

Тема 7. Политика на ЕС в областта на околната среда

Опазването на околната среда и икономическото развитие; История и формиране на политиката на ЕС в областта на околната среда; Програми и принципи на политиката на ЕС; Конкуренция и опазване на околната среда; Глобални проблеми на опазването на околната среда; Финансови инструменти на екологичната политика на ЕС; Директиви и регламенти на ЕС в областта на околната среда; ЕС и протокола от Киото; ЕС и договореностите от Копенхаген.

-4 часа

Тема 8. Политика на ЕС по отношение на развиващите се страни

Политиката към развиващите се страни и разпадането на колониалните империи. Принципи и цели на икономическата политика на ЕС към развиващите се страни; Споразумения от Яунде, Аруша и Ломейски споразумения, споразумение от Котону. Финансови инструменти за оказване на помощ на развиващите се страни; Роля на механизмите „стабекс” и „сисмин”. Проблеми на взаимоотношенията с развиващите се страни в контекста на екологичните проблеми.

-4 часа

Тема 9. Бюджет и координиране на фискалните политики

Единният бюджет на ЕС през призмата на теорията на фискалния федерализъм; Собствени и национални източници за финансиране на единния бюджет на ЕС; Финансов контрол при формирането и изразходването на единния бюджет; Координиране на фискалните политики; Координиране на дънъчните политики; Координиране на икономическите политики в периода на глобалната финансова криза.

-4 часа

Тема 10. Теория на оптималните валутни зони, единен финансов пазар на ЕС, еврозона

Възникване на теорията на оптималните валутни зони- Робърт Мундел; заместване на регулиращата роля на валутния курс със свободно движение на капитали и работна сила; други варианти на теорията на оптималните валутни зони; роля на вътрешните и външни шокове; Проблеми на единния пазар на ЕС; колективно регулиране на единния пазар на финансови услуги в ЕС; основни директиви на Европейската Комисия в областта на финансовите пазари;

Маастрихтски конвергентни критерии; еврозона; Интеграция на европейските фондови борси; валутна стабилност и валутна змия „змия“; планът „Вернер“; Създаването на единния европейски пазар; Планът „Делор“; етапи на създаването на еврозоната; ЕЦБ и системата на европейските централни банки, функции на ЕЦБ.

-4 часа

Б/ УПРАЖНЕНИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

299. Римски доготор- история, принципи, значение;
2 часа
300. Зони за свободна търговия и митнически съюзи;
2 часа
301. Единен пазар на ЕС, свободно движение на стоки, услуги, капитали и работна сила;
2 часа
302. Европейско право, видове административни актове на ЕС;
2 часа
303. Бюджет на ЕС, структурни фондове;
2 часа
304. Развитие на икономическите връзки на ЕС с развиващите се страни;
1 час
305. Проблеми на разширяването на ЕС;
1 час
306. Теория на оптималните валутни зони;
1 час
307. Европейска централна банка, система на европейските централни банки;
1 час

Маастрихтски конвергентни критерии;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на упражненията

Упражненията се провеждат в аудиториите на стопанския факултет, включително в мултимедийните и компютърните зали. При необходимост студентите се разделят на екипи при разработката на определена тема или практическа задача. Всички студенти, поединично или в екип подготвят реферати, които защитават пред асистента и другите студенти.

Информационното и ресурсното осигуряване на упражненията се изразява в:

- осигуряване на всеки студент на достъп до компютър и интернет;
- осигуряване на достъп до библиотеките на ЮЗУ и други академични звена;
- достъп до специализирани бази данни.

3)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, който се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края на осмия семестър. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

 Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
213.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.	15 практически упражнения, до 1 точка за всяко лабораторно упражнение.	10 точки
214.	Разработване на реферати	1. История на икономическата и политическа интеграция на ЕС; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на оптималните валутни зони и колективните валути;	15 точки

		3. Паричният съвет и неговото отражение върху перспективите за присъединяване на България към еврозоната;	
215.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражненията има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
216.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4
При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА НА ЕС

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Ганчо Ганчев

Анотация:

Курсът „Данъчна политика на ЕС” има за задача да запознае студентите с основите на теорията на финансите и данъчното облагане в контекста на теорията на общественото благосъстояние, икономическия растеж и устойчивото финансиране, както и с най-важните институционални основи на публичните финанси. Дисциплината съдържа информация за данъчните системи на отделните страни, както и информация за източниците за формиране на колективния бюджет на ЕС.

Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и емпиричния материал се дава приоритет на връзката между икономическата теория и реалното пазарно поведение на фирмите, гражданите и останалите икономически агенти, подлежащи на данъчно облагане. С тази цел се разглеждат някои теми, които не фигурират в учебните програми в областта на данъчната и фискалната политика.

Дисциплината „Данъчна политика на ЕС” е една от основните дисциплини при обучението на специалисти с висше икономическо образование, специализиращи в областта на международните икономически отношения. Тя конкретизира множество теоретични положения, свързани с микро и макроикономиката, давайки същевременно конкретни практически познания, необходими за успешна работа в условията на съвременна пазарна икономика.

Съдържание на учебната дисциплина: А/ ЛЕКЦИИ

Тема 1. История на данъчното облагане

Финанси и финансови системи- определение, еволюция; пари и парично обръщение; дедуктивен и индуктивен подход към финансите; история на данъчното облагане в страните от ЕС; история на косвеното облагане; история на прякото облагане; история на прогресивното и пропорционалното облагане; история на имущественото облагане; история на сеньоража;

Тема 2. Особенности на отделните видове данъчно облагане в ЕС

Косвено облагане- данък върху оборота; акцизи; мита; данък върху добавената стойност; подоходни данъци- данък общ доход; корпоративно подоходно облагане; облагане на доходите от финансови активи и лихви; данъци върху имуществото; други държавни и местни данъци и такси; печалба на централната банка;

Тема 3. Класически теории на данъчното облагане

Меркантилизъм и физиократи; Количествена теория на парите и данъчно облагане; Класическа теория; Трудова теория; Възгледите на Адам Смит, Рикардо и Карл Маркс; Джон Стюарт Мил и Маршал; Маржиналистка школа;

Тема 4. Съвременна теория на оптималното данъчно облагане

Теория на общото равновесие; теореми на общественото благосъстояние; принцип на Парето; данъци и социален оптимум; социални загуби от данъчното облагане (deadweight loss); социално разслояване и данъчно облагане; функция на обществена полезност; критерий на Далтон; Принцип на неутралността; Оптималното облагане и проблемите на координирането на данъчните политики в ЕС.

Тема 5. Кейнсиански теории на данъчното облагане

Теория на общото равновесие и кейнсианска критика; необходимост от регулиране; мултипликатор и автономни разходи; възможност за стимулиране на икономиката чрез намаляване на данъците и увеличаване на разходите; неефективност на данъчното стимулиране според кейнсианците; Данъчното облагане и икономическия цикъл; Тенденции в данъчното облагане в ЕС в условията на глобалната икономическа криза.

Тема 6. Теории за съотношението преки косвени данъци

Относителна тежест на преките и косвените данъци; предимства и недостатъци на преките и косвените данъци; Теорема на Аткинсон-Шиглиц за ненужността на косвеното облагане; условия за валидност на теоремата; алтернативни интерпретации за косвеното облагане; косвеното облагане като основен инструмент за набиране на ресурси в ЕС;

Тема 7. Теория на предлагането и крива на Лафер

Теория на предлагането- история и основни теоретични положения; невъзможност за стимулиране на икономиката чрез търсенето; данъчно облагане и предлагане; данъчно

облагане и склонност към скриване на данъците- крива на Лафер; Кривата на Лафер и данъчната политика; емпирични изследвания за нормата на облагане степента на събираемост; норма на облагане и бюджетни дефицити;

Тема 8. Теория на плоското данъчно облагане

Теоретични основи на плоското данъчно облагане- полезност на дохода и социално справедливост; плоското облагане и събираемостта; кейнсианска и неокласическа интерпретация на плоското облагане; критика от лява и от дясно; емпирични анализи на резултатите от въвеждането на плоско облагане; плоското облагане в Източна Европа и дискусиите между „старите” и „новите” членове на ЕС по повод плоското данъчно облагане;

Тема 9. Фискална теория на ценовото равнище

Парична емисия и държавен дълг- независима централна банка и независимо правителство; дилемата сенъораж, данъчно облагане, държавен дълг, инфлация; динамични модели на взаимоотношенията правителство-централна банка; възможности правителството да доминира монетарната политика; данъчно облагане и държавен дълг- еквивалент на Рикардо; Фискалната теория на ценовото равнище и Маастрихтските конвергентни критерии.

Тема 10. Междувремени и международни аспекти на данъчното облагане

Теория на фискалния федерализъм като основа на колективното данъчно облагане в ЕС; Данъчното облагане и преразпределението на средства между поколенията; данъчно облагане и държавни дългове; оптимизиране на преразпределението между поколенията; митнически тарифи и обществено благосъстояние; либерализация и митнически съюзи; създаване и отклоняване на търговия; реално митническо облагане; данъчното облагане и преките чуждестранни инвестиции; конкуренция в областта на данъчното облагане; проблеми на данъчното облагане в ЕС и данъчна децентрализация;

Технология на обучението и оценяване:

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината „Данъчна политика на ЕС”

Лекциите се провеждат по класическия начин, като студентите се запознават последователно с преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение и с обвързване с предходния материал. По време на лекциите се задават въпроси, свързани с предходния материал и с въпроси, въвеждащи към новия материал.

Лекциите са богато илюстрирани с графични материали и използване на мултимедия. При упражненията материалът се ориентира към използването на компютърни програми при решаването на практически задачи.

2)Форми за извънаудиторна заетост

Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на реферати, подготвени от студентите по зададени от асистента теми; домашни работи; колективни изследвания, които се разработват от екип от 3-4 студента; тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс и упражненията. Тестовите се провеждат както на хартиен, така и на електронен носител.

V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1.Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 за прилагане на системата за натрупване на трансфер на кредити. Общият брой на кредитите е 3.

2.Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит в края. В дисциплината се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи. Оценяват се знания, умения и компетентност при изработването както на практическите упражнения така и на домашните работи, компютърните тестове и курсовата работа. Предвиждат се :

Входящ текущ контрол при основните лекционни теми и упражнения. Целта на текущият контрол е да се изгражда отговорност по отношение на задължението за предварителна подготовка, системност при усвояване на знанията, формиране на целенасочено аналитично мислене, умения за работа с информационни продукти и умение за работа в екип. Предвижда се текущият контрол да се извършва чрез следните методи:

- Устна дискусия, аргументиране на мнения по предварителната подготовка за практическите упражнения;
- Устна защита на резултатите от решаване на задачите след всяко практическо упражнение;
- Тестове за проверка на теоретичната и практическата усвояемост на учебния материал;
- Умение за представяне и убеждаване при разработване на собствени идеи;

Критерии:

- Качество и пълнота на разработваните реферати;
- Умение за представяне и защита на рефератите;
- Знания, умения и компетентност;
- Разбиране и схващане същността на материала, способност за обобщения;
- Умение за работа в екип при изпълнение на самостоятелна извън аудиторна задача;

Системата от критерии за оценка е следната:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	точки
217.	Устна защита на резултатите от решаването на практически задачи.		10 точки
218.	Разработване на реферати	1. История на данъчното облагане в България; 2. Съвременно състояние на научната дискусия в областта на данъчното облагане в ЕС; 3. Паричният съвет и неговото отражение върху данъчното облагане и доходите от сеньораж;	15 точки
219.	Тестове за проверка на теоретични и практически знания и умения.	За всяка тема от упражнения има входящ се прилага тест или устна оценка на знанията с максимален брой точки 3	30 точки
220.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност.	Три контролни работи.	20 точки
5.	Писмен изпит и дискусия	Студентите отговарят на въпроси от конспекта	25 точки

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой точки от 51÷60	Среден 3
При сумарен брой точки от 61÷74	Добър 4

При сумарен брой точки от 75÷90	Много добър 5
При сумарен брой точки от 91÷100	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелните си работи до набиране на необходимия минимален брой .

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при изработване на домашните и самостоятелни работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно таблицата по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ лабораторните занятия.

Студентите получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението , за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и практическо упражнение.

КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц.д-р Донка Иванова

Анотация:

Въпросите за корпоративното (организационното) поведение са сравнително нови, както за нашата наука и практика, така и за системата на образованието. С особена острота стои този проблем, когато се конкретизира за системата на финансовите структури (банки, финансово-счетоводни къщи и консултантски фирми). Подготовката на студентите от специалностите "Финанси", освен че би трябвало да гарантира главно достатъчно представителен обем от основни знания (свързани с бъдещата им реализация) трябва да отчита и факта, че изграждането на знания и умения за адаптация в новата професионална среда (особено що се отнася до сложната система на финансовите структури) е от изключителна значимост. А при съвременната твърде динамична среда за реализация на младите специалисти-финансисти, проблемът за обективното възприемане и анализиране на човешкото поведение в процеса на труда е от особена значимост за тяхното професионално утвърждаване и развитие.

Курсът е своеобразно продължение на теоретичните постановки, маркирани най-общо в съответните раздели на учебните дисциплини "Управление на човешките ресурси" и "Икономика на труда". Това, обаче не означава дублиране, а главно надграждане на знания, свързани с използването на човешкия потенциал във организациите в сферата на финансите.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ВЪВЕЖДАЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Тема 1: Корпоративното поведение като научно-практическа конкретизация на човешкото

поведение в организационна среда

Цели на темата: Теоретическо изясняване на факторите, определящи корпоративното поведение. Очертаване профила на корпоративната (организационната) култура. Интерпретиране на процеса на възприемане като определяща предпоставка за корпоративното поведение.

Очаквани резултати: Усвояване на информацията и превръщането ѝ в знания за специфичната природа на корпоративното поведение като неотменим елемент, съпътстващ развитието на организациите.

Тема 2: Корпоративното поведение и науката за управление

Цели на темата: Разкриване същността на културната стимулация и на управленските стилове. Анализирани принципните различия между трите актуални за нашата действителност представител на концептуалния модел на управление:

- моделите на европейската мозайка
- акумулиращите модели на модерния свят
- българската специфика или синтезът на пречупването.

Очаквани резултати: Изграждане на знания, които спомагат за ориентиране в управленските стилове във всяка конкретна среда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ: СИНТЕЗЪТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СТРУКТУРИ – КОРПОРАТИВНО ПОВЕДЕНИЕ”

Тема 3: Корпоративната форма на организация във финансовите структури

Цели на темата: Очертаване макрорамката на класификацията на организациите. Интерпретиране особеностите на финансовите структури. Анализирани на корпорацията като отворена система.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се формулират възможно най-точно особеностите на финансовите структури. Постигането на това да е резултат от изградено умение за преход от общото към частното.

Тема 4: Управленски профил на финансовите структури

Цели на темата: Определяне същността и класификацията на корпоративните цели и синтезът им с корпоративната политика.

Разглеждането на властта в организацията не като самоцел, а в контекста на успешно реализираната корпоративна политика.

Очаквани резултати: Усвояване на знанията за общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури. Умение за точно интерпретиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП). Разграничаване особеностите на СУП във финансовите структури в условията на преход от класическите теоретични модели.

Тема 5: Човекът - източник на корпоративно поведение във финансовите структури

Цели на темата: Разясняване значимостта на връзката между човешкия фактор и социалната активност. Акцентиране върху феномена „личност” и нейните индивидуални различия. Анализирани на тези понятия в следните аспекти:

- Човешкият фактор и социалната активност
- Външни и вътрешни детерминанти.
- Първи комплекс: компетентност и въображение.
- Втори комплекс: организираност и темпоритъм.
- Трети комплекс: решителност и концентрация.

Очаквани резултати: На база усвоените знания да се осмисли изключителната за корпоративното управление значимост на групите, на колективната квалификация и екипната дейност, без да се игнорира или фаворизира ролята на индивида.

Тема 6: Общи понятия и базови принципи за управлението на персонала във финансовите структури

Цели на темата: Анализиране на типовата структура на системата за управление на персонала (СУП)нейните особености във финансовите структури в условията на преход.

Очаквани резултати : Обективно оценяване ролята на звената за управление на персонала във финансовите структури. Умение да се апробира в определен момент и при конкретна ситуация опита на високоразвитите страни по отношение на УП във финансовите структури

Тема 7: Корпоративна социализация

Цели на темата: Изясняване същността на корпоративните роли и норми, на корпоративната политика и тактика. Подчертаване значимостта на комуникацията като фактор за успешна социализация. Интерпретиране същността на различните модели на корпоративна социализация.

Очаквани резултати : Изграждане на знания и умения за установяване на динамични връзки между процеса на социализацията на индивида, умението му да се приспособява и да преодолява конфликтните ситуации.

Тема 8: Външна среда и корпоративната СУП

Цели на темата: Акцентиране върху онези от компонентите на външната среда, които оказват значимо влияние върху СУП във финансовите структури и посредством нея рефлексират върху характеристиките на корпоративната култура:

- браншовият пазар на труда (обслужващ финансовите структури)
- взаимодействие между работодателите от сферата на финансите и институционалните структури на трудовия пазар
- взаимодействие с профилираните образователни учреждения и със специализираните консултантски фирми
- взаимодействие с центровете за психологическа поддръжка и с Профсъюзите

Очаквани резултати: На основание получените знания за особеностите при предлагането на трудови ресурси във финансовата сфера и за функционалните особености на браншовите пазарни информационни системи, да се изгради по-мотивирано и съвършено поведение на „актьорите“ на трудовия пазар.

Технология на обучението и оценяване:

- **Аудиторна заетост**
Водещи са активните форми на обучение. Чрез събеседвания, дискусии и възлагане на самостоятелни разработка на студенти се "разчупват" традиционните схеми за системата "лектор-аудитория". Семинарните занятия ще акцентират главно върху практическите аспекти на водещите теми в учебната програма. За извеждането на лекционния курс се използват и съвременни методи (презентации със система Power Point), интернет-сайтове и др.
- **Семинарните занятия** се провеждат под формата на разработване на примерен ИП текуща проверка на индивидуалните знания чрез предварително обявени общи теми за писмена контролно препитване.
- **Извънаудиторната заетост** предполага разширяване на познанията чрез провеждане на срещи с представители на бизнеса, организатори в сферата на човешките ресурси и изследване на конкретни, реални модели на корпоративно поведение

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Набирането на кредити се осъществява по следната процедура:

- 20 % от кредитите – за редовно посещение на учебни занятия

- 30 % от кредитите – за успешно решени текущи контролни задачи
- 50 % от кредитите – за показване на добро познаване на учебното съдържание на заключителния изпит

Системата включва **текущо и заключително оценяване** (чрез защита на курсова работа или полагане на семестриален писмен изпит). Заключителният семестриален писмен изпит, **включва два теоретични въпроса**.

Изпитът се провежда писмено. По усмотрение на преподавателя, при възникване на спорен казус по отношение качеството на писменото изложение, се провежда в същия ден и допълнително устно препитване.

Оценка **отличен (6,00)** се поставя при преобладаващо отлично оценяване за периода на текущия и на заключителния контрол. Това предполага правилен отговор на всички въпроси и точно използване на съответната терминология.

Оценка **Мн. добър (5,00)** се поставя при незначителни пропуски по изпитния материал и непълно познаване на терминологията.

Оценка **Добър (4,00)** се поставя при липсата на отговор на един от изпитните въпроси но изчерпателно излагане на останалата част от изпитния материал.

Оценка **Среден (3,00)** се поставя при незадоволителен отговор по основните и допълващи въпроси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра Финанси и отчетност

Стопански факултет

Лектори:

Доц. Д-р Илия Димов.

Анотация:

През изминалия XX век планирането на бизнес дейността във фирмите се разви и утвърди като водеща основна функция на вътрешно-фирменото управление. Това е свързано с неопределеността и динамичните промени на външната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във вътрешната среда, в която фирмата функционира и с осъзнаването от мениджърите на ролята и значението на планирането за обосновано определяне на целите и стратегиите на развитието и за ефективно използване на ресурсите.

След Втората световна война и особено от 60-те години на XX век – измененията във външната среда на фирмите стават все по-динамични и по-дълбоки. Това принуждава фирмите да преминат към развитие на стратегическо планиране като условие и предпоставка за своето оцеляване и дългосрочно развитие.

Целта на обучението по дисциплината е да запознае студентите със същността, ролята, функциите и съдържанието на стратегическото фирмено планиране, което е не просто част, а е определящ, основополагащ “център” на процеса на планирането на дейността на фирмата, на разработването на целия комплексен фирмен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

A/ ЛЕКЦИИ

ПЪРВИ МОДУЛ: Процесът на разработка на стратегия

Тема 1. Подходи и основни етапи при разработката на фирмена стратегия. Определяне на мисията на фирмата.

4 часа

Тема 2. Анализ и прогноза на външната среда на фирмата. Анализ и оценка на вътрешната среда на фирмата.

4 часа

Тема 3. Определяне целите на фирмата. Избор на алтернатива за постигане на целите. Приложение на стратегията.

5 часа

Тема 4. Методи за стратегически анализ.

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Методи на стратегически анализ. Методът на Бостънската консултантска група. Писмена разработка и обсъждане.

3 часа

Тема 2. Методите “Матрица пазарна привлекателност – конкурентна позиция”, “Матрица на жизнения цикъл”, “Сравнителен анализ на привлекателността, възможностите и риска и конкурентността на фирмата по страни”. Писмена разработка, обсъждане.

3 часа

Тема 3. Методите “Отраслов анализ”, “Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите” (SWAT анализ).

3 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на процеса на разработката на фирмена стратегия, на определяне на целите на фирмата, на изискванията и методите за извършване на стратегически анализи, на избора на алтернатива за постигане на целите.

Очаквани резултати: Усвоявайки методите за стратегически анализ, студентите да извършат анализи на външната и вътрешната среда например на конкретна фирма, за да се ориентират към подходящи цели и стратегии на развитието ѝ.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 7, 11, 12, 14

ВТОРИ МОДУЛ /ЧАСТ/: Фирмени стратегии

Лекции:

Тема 1. Видове стратегии. Стратегии растеж, съкращение, ликвидация

4 часа

Тема 2. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация.

4 часа

Тема 3. Стратегия продукт – пазар. Стратегии цени – разходи за комуникации

3 часа

Тема 4. Технологични стратегии

4 часа

Тема 5. Стратегии за навлизане на международния пазар – износ, смесени предприятия, собствено предприятие в друга страна, стратегически съюзи и др.

4 часа

Тема 6. Глобален и адаптиран по страни маркетинг

4 часа

Тема 7. Стратегии страна – сегмент – продукт

4 часа

Семинарни упражнения:

Тема 1. Стратегии, основаващи се на пазарната сегментация. Стратегии за обновяване на продукцията. Продуктова концентрация и продуктова диверсификация. Писмени разработки, обсъждане.

2 часа

Тема 2. Непряк износ. Пряк износ. Избор и организационно-управленски изисквания и задачи на фирмата. Казус.

2 часа

Тема 3. Смесени предприятия. Собствено предприятие в друга страна. Стратегически съюзи (съвместни предприятия, кръстосано дялово участие на фирмите, лицензии, международен франчайзинг, договори за изграждане на обекти “под ключ”, договори за управление и др.). Фактори, причини и мотиви за избор на някоя от тези стратегии. Писмени разработки, тестове, дискусия.

2 часа

Цели на модула /частта/: Изучаване на всички видове стратегии за развитието и дейността на различните фирми, на факторите и причините, обуславящи тяхното приложение.

Очаквани резултати: Студентите, отчитайки определените цели на примера на конкретна фирма, да могат да се ориентират правилно за определяне на подходящи стратегии за развитието на фирмата и постигането на целите.

Литература: Основна: 1, 2, 3
Допълнителна: 6, 7, 8, 10, 13

Технология на обучението и оценяване:

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са богато схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискуссионни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

3) Форми за извънаудиторна заетост

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

127. Организация на оценяването

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните

занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложили в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност;

- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система.

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 3 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Обучението в специалността “Финанси” се осъществява от преподавателски екип в състав :

Проф. Д-р Чавдар Николов, Проф.д-р Константин Косев, Проф.д-р Румен Георгиев, Проф.д-р Стоян Стоянов, доц. Д-р Ганчо Ганчев, Доц. д-р Васил Сивов, доц. Д-р Илко Пенков, Доц. Д-р Свобода Тошева, Доц.д-р Минко Велков, гл.ас. д-р Живко Велков, гл.ас. д-р Десислава Стоилова, гл.ас. д-р Елена Ставрова, гл. Ас. Живка Георгиева, ст.ас. Виктор Хаджикотев, ас. Иван Тодоров, ас. Владимир Ценков

Международни научни консултанти са:

Инспектор в учебния отдел на катедра “Финанси ”
е г-жа Наташа Боянова,

Тел.: (8807388 53 85р вътр. 106) ; Факс: 0359 8807388 88 59
51;